

810

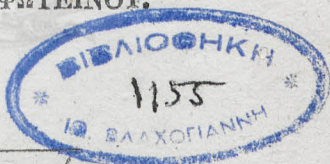
ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ ΠΑΛΛΙ ΔΑΚΙΑΣ, ΤΑ ΝΥΝ ΤΡΑΝ-
ΣΙΛΒΑΝΙΑΣ, ΒΛΑΧΙΑΣ, ΚΑΙ ΜΟΛ-
ΔΑΥΙΑΣ.

Ἐκ διαφόρων παλαιῶν καὶ νεωτέρων συγγραφέων
συνερανωθεῖσα

παρὰ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΦΩΤΕΙΝΟΥ.

ΤΟΜΟΣ, Α΄.

Handwritten signatures and a stamp: ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΗΧΑΣ ΕΠΟΡ. ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

In magnis voluisse sat est.

ἘΝ ΒΙΕΝΝῃ ΤΗΣ ΑΟΥΣΤΡΙΑΣ.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Ἰω. Βαρθολ. Σβεκίου.

1818.

405-6-7

1740
ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ ΠΑΛΑΙ ΔΑΚΙΑΣ, ΤΑ ΝΥΝ ΤΡΑΝ-
ΣΙΛΒΑΝΙΑΣ, ΒΑΧΙΑΣ, ΚΑΙ ΜΟΛ-
ΔΑΥΙΑΣ.

Ἐκ διαφόρων κειμένων καὶ νεωτέρων συγγραφέων
ἀναρτισθέντα.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΤΟΜΟΣ Α.

Handwritten signatures and initials, including 'AP' and 'B'.

In magnis voluisse sat est.

ΠΑΝΝΗΝΙΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

BY DIRECTOR THE APOSTOLICAL

of the University of Athens, Athens.

1843.

Πρόπαιον ὀρθοδοξίας, κατὰ δυσμενῶν ἐλθραῖν,
 Σύμβολον κλεινὸν Βλαχίας, φερό' εἰς ῥάμφος Ἰὸν ζαυρὸν.
 Ὅς καὶ Κέρας Ἰοῦ Συμβάλου Μαλδαυίας ἀνυψοί,
 Τὰς 9 Ἡγεμονείας σάξει, ἀμφαθέρας ἀνδοψεῖ.

Προσέτι οὐκ ἔστιν ἄλλο, ἢ ἡ ἀρετὴ ἀποκρίσθαι ἐν ἑαυτῷ
 ἡ δὲ ἀρετὴ ἀποκρίσθαι ἐν ἑαυτῷ ἡ δὲ ἀρετὴ ἀποκρίσθαι ἐν ἑαυτῷ
 ἡ δὲ ἀρετὴ ἀποκρίσθαι ἐν ἑαυτῷ ἡ δὲ ἀρετὴ ἀποκρίσθαι ἐν ἑαυτῷ
 ἡ δὲ ἀρετὴ ἀποκρίσθαι ἐν ἑαυτῷ ἡ δὲ ἀρετὴ ἀποκρίσθαι ἐν ἑαυτῷ

Πλάτωνος Ἠθικὰ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ἱ Σ Τ Ο Ρ ῖ Α

ΤΗΣ

ΠΑΛΑΙ ΔΑΚΙΑΣ ΤΑΝΤΗΝ ΤΡΑΝΣΙΛΒΑΝΙΑΣ,
ΒΛΑΧΙΑΣ, ΚΑΙ ΜΟΛΔΑΥΙΑΣ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

THE NATIONAL
ARCHIVE
SERIALS

1970

THE

THE NATIONAL ARCHIVE
SERIALS

THE NATIONAL
ARCHIVE
SERIALS

THE NATIONAL ARCHIVE
SERIALS

Πρὸς τοὺς Φιλογενεῖς καὶ Φιλοστορας.

Αναντίρρητον εἶναι, ὅτι ἡ περιέργεια, ἐπιμονή, καὶ φιλοτιμία πολλὰ πράγματα ἔφεραν εἰς τὴν τοῦ ἀνθρώπου κατάληψιν, καὶ πολλὰ ἔτι φέρουσι καθ' ἑκάστην εἰς προόδους τῆς τελειότητος· καὶ διὰ μὲν τῆς περιεργείας ἔγνω ὁ ἄνθρωπος τὸν δημιουργὸν τοῦ Παντός, καὶ τοὺς τῆς Θεῆας προνοίας λόγους, τοὺς ἐνεσπαρμένους τῇ φύσει ὑπὸ τοῦ πάντων δημιουργοῦ· (ἡ γυνῶσις τοῦ Θεοῦ εἶναι φύσει ἡμῖν ἐγκατέσπαρται. Δαμασκ.) ἡ περιέργεια λέγω καλῶς μεταχειριζομένη, καὶ βιωφελὴς καὶ θεοφιλὴς ἔστιν ὡς δῶρον Θεοῦ· δι' αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος ἀπ' ἀρχῆς ἐξηκρίβωσε τῶν οὐρανίων σωμάτων τὴν θέσιν, τὴν σχέσιν, τὴν τάξιν, τὴν ἀπόστασιν, τὰς κινήσεις, τὰς περιόδους, καὶ τὰ λοιπά· δι' αὐτῆς ἐπὶ τῆς γῆς ἐδιώρισε διάφορα μέτρα τοῦ πόλου ἀνάλογα, διέκρινε διαφορὰς φυτῶν, κράσεις ζώων, ποταμούς, λίμνας, θαλάσσας, καὶ ἄλλα· δι' αὐτῆς τὰς διαφοροὺς μεταλλείας τῆς γῆς ἀνέσκαψε· δι' αὐτῆς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ἀνεσκαλευσε· δι'

αὐτῆς πολλοὺς καὶ διαφοροὺς εὔρε τῆς Ἀτμοσφαιρας βαθμοὺς, καὶ διέκρινε τόσα θαιμάσια μετέωρα· δι' αὐτῆς οὖν τῆς περιεργείας γενόμενος ὁ ἄνθρωπος καὶ οὐράνιος, καὶ ἐπίγειος, καὶ ὑπόγειος, καὶ θαλάσσιος, καὶ ἐναίριος, ἐξέθετο τάξεις, ῥυθμοὺς, καὶ ἀναλογίας. Διὰ δὲ τῆς ἐπιμουῆς καὶ φιλοτιμίας ἔφερεν ὁ ἄνθρωπος τὰς μαθήσεις εἰς μεγάλας προόδους· συνέθεσε γνώσεις οὐράνιους, καὶ πάσης τῆς ὑδρογείου σφαίρας, ἐπισήμας φιλοσοφικὰς καὶ μαθηματικὰς, διάφορα φιλοσοφικὰ συστήματα, πίνακας γεωγραφικοὺς, πυξίδας ναυτικὰς, θεωρίας, ἐμπειρίας, τέχνας, καὶ ἄλλα μύρια.

Καὶ γὰρ δὲ ὑπὸ τῆς αὐτῆς περιεργείας, ἐπιμουῆς, καὶ φιλοτιμίας παρακινήθεις, ἐπιχειρήσθην τοῦτο τὸ, μικρὸν μὲν πρὸς τοὺς πεπαιδευμένους, μέγα δὲ πρὸς τὴν ἐμὴν ἀδυναμίαν, πόνημα. Ἐκδίδοντας αὐτὸ καὶ διὰ τοῦ τύπου, ἐλπίζω νὰ μὴ κατακριθῶ ὑπὸ τῶν ἐλλογίμων διὰ τῆς τόλμης μου τὸ ἀμάρτημα. Ἐπειδὴ πᾶσα ἀρχὴ τοιαύτη ἐσάθη, καὶ μετέπειτα ἔφθασεν εἰς τελειότητα διὰ τῆς τῶν πεπαιδευμένων ἀνδρῶν ἐπιδιορθώσεως.

Συνέθεσα δὲ ἀκριβῶς ταύτην τὴν τῆς πάλαι Δακίας, τανῦν Τρανσυλθανίας, Βλαχίας, καὶ Μολδαυίας Ἱστορίαν, ἐκ πηγῶν διαφορῶν ἱστοριῶν, καὶ ἀποδεδειγμένων ἀληθειῶν Ἑλληνικῶν, Λατινικῶν, Βυζαντινῶν, Οὐγγαρικῶν, Ῥωσ-

σικῶν, Σερβικῶν, καὶ Βλαχομολδαυικῶν χρονικῶν σωζομένων.

Τὸ σύγγραμμα διαιρεῖται εἰς τόμους τρεῖς, ἢ δὲ ἰσορία εἰς ἐποχὰς πέντε, καὶ μέρη ὀκτώ, καὶ ὁ μὲν Α'. Τόμος ἀναφέρει τὰς τρεῖς ἐποχὰς τῆς ἀρχαιολογίας, δηλαδή.

Ἡ Α'. Ἐποχὴ ἀρχεται πολλοὺς αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ, καὶ καταβαίνει χρονολογικῶς μέχρι τοῦ ἐσχάτου βασιλέως τῆς Δακίας Δεκεδάλου, μετὰ τοῦ ὁποίου τὸν φόνον, ἢ ἐπικράτεια ἅπανα ὑπὸ Τραϊανοῦ αὐτοκράτορος κατακυριευθεῖσα, καὶ ὑπὸ πλήθους Λατινικοῦ λαοῦ πολισθεῖσα, ἀποκατέστη καὶ αὕτη μία τῶν τῆς Ῥώμης ἐπαρχιῶν ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 106.

Ἡ Β'. Ἐποχὴ ἀρχεται μετὰ τὸν Τραϊανὸν ἄχρις Αὐρηλιανοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις μετέθεσε τὰς παρὰ τὸν Δούναβιν ποταμὸν μεμιγμένας Δακο-ρωμαϊκὰς ἀποικίας εἰς τὰς Μοισίας, ἐν ἔτει 275. μετὰ Χριστόν.

Καὶ ἡ Γ'. Ἐποχὴ ἀρχεται ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν τῶν Δακο-ρωμάνων μετοικεσίαν, περιλαμβάνουσα τὰς δύο ματέπειτα Δακο-ρωμαϊκὰς ἐξουσίας, τὴν μὲν Αἰμιμόντιον τῆς Μυσίας, πρῶτον Δακο-ρωμαϊκὴν ὑποκειμένην τοῖς Ῥωμαίοις, ἔπειτα Δακο-ρωμαιο-βουλγαρικὴν ἀνεξάρτητον, καὶ μετέπειτα τελετήσασαν ὑπὸ μόνην Βουλγαρικὴν. τὴν δὲ τῆς κυρίως Δακίας, ἣτις ποτὲ μὲν ἐσάθη ὑποκειμένη εἰς τοὺς κατὰ καιρὸν δυνάστας τῆς Πανονίας, δηλαδή, Οὔννους, Ἀβάρους, Λογ-

γοβάρδους, Ούγγρους, (τούς καλουμένους παρὰ Γραικοῖς Τούρκους) καὶ ἕτερα Σκυθικὰ ἔθνη· ποτὲ δὲ αὐτόνομος καὶ ἀνεξάρτητος, ὑπὸ ἡγεμόνας ἰδίους ἰθαγενεῖς· ἐπομένως δὲ τὴν μετὰ ταῦτα κατακυρίευσιν τῆς ἄνω Τρανσυλβανίας, τοῦ Τεμισιακοῦ Μπανατίου, καὶ μέρους τῆς Μολδαβίας ὑπὸ τῶν Οὔγγρων, οἵτινες συνέσειλαν ἐσχάτως τὴν τῶν Δακο-ρωμάνων ἐξουσίαν εἰς μόνον τὴν νῦν Βλαχίαν, εἰς τὴν Χερτζεγίαν, ἦτοι Κομιτάτου Φαγαράσιου, καὶ Ἀλμασίου, εἰς τὸ παρὰ τὸν Τισσὸν ποτ. Μαραμὸς, καὶ εἰς τὸ τῶν πέντε θεμάτων, ἦτοι Καδιλικίων, πέραν τοῦ ποταμοῦ Ἀλούτα Μπανάτου, ὅπερ πρὸ πολλῶν χρόνων ἦτον πεπολισμένον, αὐτόνομον, καὶ διοικούμενον ὑπὸ ἰδίων Μπάνων, ἐκ τοῦ γένους τῶν Βασσαράβων· τελευταῖον τὴν ἐσχάτην ἐρήμωσιν τῶν παρὰ τὸν Δούναβιν πεδιάδων τῆς τε Βλαχίας καὶ Μολδαβίας ὑπὸ τῶν βαρβάρων Σκυθῶν ἐν ἔτει 1228 ἀπὸ Χριστοῦ, καὶ τὴν τῶν ἐγκατοίκων φυγὴν πέραν τοῦ Δουνάβεως εἰς τε Μακεδονίαν καὶ Βουλγαρίαν. Διαλαμβάνει προσίτι, πόθεν οἱ Δακο-ρωμάνοι μετὰ ταῦτα ἐκλήθησαν Βλάχοι, Μολδαῦοι, καὶ Μπογδάνοι· καὶ τελειώνει οὗτος ὁ ἐμπεριέχων τὰς τρεῖς Ἐποχὰς Τόμος α'. μετὰ τὴν ἰστορίαν τῆς νῦν καθομιλουμένης Βλαχομολδαυικῆς διαλέκτου, καὶ τῶν Σλοβαυικῶν σοιχείων τοῦ Ἀλφαβήτου, τίς τὰ ἐσύνθεσε, ποιοὶ τὰ ἔλαβον κατ' ἀρχάς, καὶ πόθεν παρέλαβον αὐτὰ οἱ Βλαχομολδαῦοι ἐσχάτως.

Ὁ Β'. Τόμος περιλαμβάνει τὴν δ'. καὶ ε'. Ἐποχὴν, ἐξ ὧν ἡ μὲν δ'. ἄρχεται ἀπὸ τὴν ἐκ Τρανσυλβανίας ἔλευσιν τοῦ Ῥάδουλ Βοεβόδα Νέγγρου Βασσαράβα εἰς Βλαχίαν, καὶ διὰ ποίαν αἰτίον· ὡσαύτως καὶ τὴν τοῦ Δραγούς Βοεβόδα ἔλευσιν μετὰ ταῦτα ἐκ τοῦ Μαραμὸς τῆς Τρανσυλβανίας εἰς Μολδαυίαν, διαλαμβάνουσα ὅλην τὴν τῶν ἡγεμόνων βιογραφίαν περιστατικῶς, μέχρι τῆς ἡγεμονίας Νικολάου Βοεβόδα Μαυροκορδάτου, πρώτου ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Ῥωμαίου ἐν ἔτει 1716.

Ἡ δὲ ε'. καὶ τελευταία Ἐποχὴ ἄρχεται ἀπὸ Κωνσταντίνου Βοεβόδα Μαυροκορδάτου, υἱοῦ Νικολάου Μαυροκορδάτου, ὅς τις ἔλαβε καὶ τὰ πέντε Δέματα τῆς Κραγιώβας ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του, ἅπερ ἐξουσιάζοντο 18 χρόνους ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, καὶ ἔκαμε τὴν ρεφόρμαν, ἣτοι τὴν μεταμόρφωσιν ὅλων τῶν τῆς Βλαχίας παλαιῶν τάξεων καὶ συνηθειῶν ἐν ἔτει 1735. ἐκτείνεται δὲ μέχρι τοῦ 1812 ἔτους, καθ' ὃν καιρὸν ἔγινεν ἡ μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Ὀθωμανικῆς Πόρτας εἰρήνη, καὶ τελειώνει μὲ τοὺς νῦν εὐκλεῶς ἡγεμονεύοντας ἐν μὲν τῇ Βλαχίᾳ Ἰωάννην Βοεβόδαν Καρατζᾶν, ἐν δὲ τῇ Μολδαυίᾳ Σκαρλάτον Βοεβόδαν Καλλιμάχην.

Οὗτοι οἱ δύο Τόμοι περιέχουσιν ὅλα τὰ ἄξια περιεργείας συμβεβηκότα παλαιά, καὶ νεώτερα, πολιτικά τε καὶ κρατιωτικά ἀπὸ καταβολῆς αὐτῶν μέχρι τοῦ παρόντος αἰῶνος.

Εἰς τὸ τῆς βίβλου περιθώριον σημειοῦται ἡ

πλέον ἀκριβεστάτη χρονολογία ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς σήμερον, καὶ ἐν τ' αὐτῷ πολλῶν συγγραφέων ἱστορικῶν μαρτυρίαι, τῶν τε παλαιῶν καὶ νεωτέρων.

ὑποσημειοῦται μὲ ἀκρίβειαν εἰς τὸν προσήκοντα τόπον πᾶν συναπαντώμενον περίεργον, ἢ λείψανον ἐρειπίων ἤδη σωζομένων, μὲ τὰς παλαιὰς καὶ νέας αὐτῶν ὀνομασίας, καὶ ἱστορίας· μὲ γεωγραφικὴν ἐν συντόμῳ περιγραφὴν, εἰς τὸν παρόντα πρῶτον τόμον, ἐπαρχιῶν, πόλεων, ποταμῶν, ἁρέων, ἐπομένως, διαφορῶν ἐθνῶν ἐπιδραμῶντων, καὶ πᾶν ὅ,τι ἄλλο ἀρχαῖον πρᾶγμα· καὶ ἐν συνόψει ὅλην τὴν γεωγραφικὴν ἱστορίαν τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν λοιπῶν δύο μερῶν τοῦ κόσμου, ὁμοῦ βιογραφίαν καθαρὰν καὶ ἐντελῆ τῶν ἀπ' ἀρχῆς πρωτεύσαντων εἰς τὰ βορειότερα ταῦτα μέρη, καὶ διάκρισιν τῶν ἐθνῶν ἐνὸς ἐκάστου, ἔν τε ἀκριβῶς καὶ παρακμηῶντων.

Τοῦ δὲ Γ. Τόμου, ὅστις περιέχει τὰ τρία τελευταῖα μέρη τῆς ἱστορίας, τὸ μὲν ζ'. μέρος διαλαμβάνει ἀκριβεστάτην γεωγραφικὴν καὶ πολιτικὴν περιγραφὴν τῆς ἡγεμονίας τῆς Βλαχίας, περιγράφουσαν τὴν θέσιν αὐτῆς, τὸ κλίμα, τὰ ὄρη, τὰς ὑπωρείας, τοὺς φάραγγας, τὰ δάση, τὰς πεδιάδας, τὰς κοιλάδας, τοὺς μεγάλους καὶ μικροὺς ποταμοὺς, πόθεν πηγάζουν, πόθεν διέρχονται, καὶ ποῦ καταδύονται, τοὺς ῥύακας, τὰς πηγὰς, τὰς λίμνας τοῦ Δουναβέως καὶ τῆς ξηρᾶς, καὶ τὰ ἐξῆς· τὴν ποιότητα τῆς γῆς, τὰ

μέταλλα, τὰ προϊόντα, τὴν διαίρεσιν καὶ ἀποπεράτωσιν τῶν 17 θεμάτων, ἤτοι Καδιλικῶν μὲ τοὺς γεωγραφικοὺς τῶν Πίνακας· τὴν ὑποδιαίρεσιν αὐτῶν εἰς Πλάσας καὶ Πλάγια, τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἐν αὐτοῖς πολιτειῶν, χωρίων, Καπετανιῶν, Βατασιῶν, Μοναστηρίων, Μετοχίων, Ἐκκλησιῶν, καὶ λαοῦ πάσης τάξεως, ἐπομένως τῶν ἀπὸ Βλαχίας διὰ τῶν Καρπαθίων εἰς Τρανσιλθανίαν καὶ Οὐγγαρίαν περαμάτων, καὶ διὰ τοῦ Δουναβίου εἰς Τουρκίαν, δηλαδὴ εἰς Σερβίαν καὶ Βουλγαρίαν.

Τὸ δὲ Ζ΄ μέρος περιέχει τὸν χαρακτῆρα τῶν ἐγκατοίκων, τὰ ἤθη, τὰ ἐνδύματα, τὰς τέχνας, τὸ ἐμπόριον, τὸν τρόπον τῆς διοικήσεως τῶν τε παλαιῶν, καὶ μετὰ τὴν ρεφόρμαν μεταγευσερῶν ἡγεμόνων, τὰ Χάτι Σερῖφια παλαιά τε καὶ νέα, ἅπερ ἐπικυρώνουν τὰ τοῦ τόπου πρόνοια, τὸ σύστημα τοῦ ἱεροῦ καταλόγου τῆς Βλαχίας, τὸν τρόπον τοῦ διορισμοῦ τῶν ἡγεμόνων παρὰ τῆς Ὀθωμανικῆς Πόρτας, τὴν τιμὴν ὅπου τοῖς γίνεται ὅταν παρρησιάζονται εἰς τὸν μέγαν Βεζῆρην καὶ ἐνδύονται τὸ λεγόμενον Καφτάνι, τὴν τάξιν εἰς τὴν πρὸς τὸν βασιλέα παρρησιάσιν, καὶ ἐνδύματος τῶν τῆς ἡγεμονείας λοιπῶν παρασήμων ἤτοι Κούκας καὶ Καμπανίτζας, τὰς παρατάξεις λεπτομερῶς, μὲ τὰς ὁποίας ζέλλονται εἰς τοὺς οἴκους των, τὰς παρατάξεις ὅταν λαμβάνουσι τὰ Τούγια, ὅταν ἐξέρχονται ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅταν διαπερῶσι τὸν Δούναβιον, εἰς

Βλαχίαν ἢ Μολδαυίαν, τίνι τρόπῳ, καὶ μὲ ποίαν παράταξιν τοὺς ὑποδέχονται οἱ ἐντόπιοι, τίνι τρόπῳ ἀποκαθίζονται εἰς τὸν θρόνον, καὶ ὁποίαν ἐξουσίαν ἔχουσιν εἰς τὰς ἡγεμονείας αὐτῶν.

Τὸ δὲ Η΄. καὶ τελευταίου μέρους διαλαμβάνει, τίνι τρόπῳ ἔρχονται οἱ ἡγεμόνες νὰ διορίζουν τὰ τοπικὰ ἀξιώματα, ἀπὸ τὸν πρῶτον ἕως τὸν ἑσχατον· ὁποίαν τιμὴν κáμνουν τοῖς Ἄρχουσιν, ὅταν τοὺς ἐνδύουν τὰ Καβδάδια, καὶ μὲ ποίαν παράταξιν τοὺς ζέλλουν εἰς τὰς οἰκίας των, ποῖα τὰ παράσημα τῶν ἀξιωματῶν τους, ποῖον τὸ ἑκάστου ὑπόργημα, πόσος ὁ ἑκάστου μηνιαῖος μισθὸς παρὰ τῆς Βιζιαρίας, πόσον ἑκάστου ἐφφικίου τὸ νῦν κύριον εἰσόδημα, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, καὶ πόσοι ἑκάστου ἐφφικίου οἱ κανονικοὶ Σκοτέλνικοι· καὶ τέλος πάντων περὶ Ῥουσουματιῶν, ἦτοι ἀποδεκατώσεως τῶν προϊόντων, περὶ Ὀκνῶν τοῦ ἄλατος, περὶ Βαμμάτων, ἦτοι Κουμερκίων, καὶ ἄλλων πολλῶν.

Ταῦτα πάντα, ἃ μὲν ἐραυισάμενος ὑπὸ πολλῶν συγγραφέων, ἃ δὲ ἐξακριβώσας περιέργως ἰδίους μου ὡσεὶ καὶ ὄμμασιν εἰς τὰς κατὰ καιρὸν τοπικὰς ὑπουργίας μου, καὶ εἰς τὴν περίπου τῶν δεκαοκτῶ ἐνιαυτῶν ἤδη διατριβήν μου ἐν ταύτῃ τῇ ἐπαρχίᾳ, περιέγραψα ὅση μοι δύναμις. Διὸ παρακαλῶ τοὺς φιλιαναγνώσας, πρὸς μὲν τὸ πόνημα νὰ δώσωσι τὴν διόρθωσιν, πρὸς δὲ τὸν πονήσαντα τὴν συγχώρησιν.

Π Ι Ν Α Ξ

Κεφαλαιώδης τῶν ἐν τῇ Βίβλῳ ἔμπε-
ριεχομένων.

Μ Ε Ρ Ο Σ Α΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Ὁ ροθῆσια τῆς πάλαι Δακίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι ὅπου ἔκατοίκησαν ταύ-
την τὴν ἐπαρχίαν· ἡ πάλαι διαγωγὴ καὶ διοικήσεις
αὐτῶν· καὶ πόθεν κατήγοντο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Οἱ μετέπειτα κατοικήσαντες ἐν τῇ Δακίᾳ καὶ
Παννονίᾳ, καὶ ἡ ὑπεροχὴ τῶν τε Δακῶν καὶ
Γετῶν.

Σ Χ Ο Λ. Α΄.

Ἡ πάλαι τῶν Γετῶν χώρα, καὶ ὅτι ἦσαν
Σλάβοι ὁμόφυλοι, καὶ ὁμόγλωττοι τῶν Δακῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Ὑπὸ Σιτάλκου ἡγεμόνος τῶν Ὀδρουσῶν, καὶ ὑπὸ τοῦ Ζεύθου διαδόχου αὐτοῦ, συμμαχοῦσιν οἱ Γέται ἐπὶ μισθῶ· ἕξερου ὁμοῦ μὲ τοὺς Θράκας καταφθείρουν τοὺς Ἀθηναίους εἰς τὴν χερσόνησον τῆς Θράκης, ὅπου ἡ Καλλιούπολις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Αἰχμαλωτίζεται ὁ Γέτης Ζάμολξις· πωλεῖται τῷ Πυθαγόρᾳ· περιέρχεται μετ' αὐτοῦ· διδάσκεται· ἐλευθεροῦται· ἐπιστρέφει εἰς τὴν πατρίδα του· γίνεται ἡγεμὼν τῶν Γετῶν, καὶ ἀποκαθιστᾷ εἰς αὐτοὺς εὐταξίαν. Ἐκστρατεία Δαρείου υἱοῦ τοῦ Ὑδάσπου κατὰ τῶν Γετῶν καὶ Δακῶν· διαβαίνει τὸν Δούναβιν· ἀποκλείεται· κινδυνεύει νὰ φθαρῇ, καὶ ἐπιστρέφει κατῃσχυμένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Αὐξάνουσιν αἱ δυνάμεις τῶν Μακεδόνων, νικοῦν τοὺς Παίονας, κατακρατοῦσι τὴν Θράκην, καταφέρονται ἐναντίον τῶν Τριβαλλῶν καὶ Γετῶν· μετοικοῦσιν οἱ Γέται ἐκ τοῦ Δυτικοῦ μέρους εἰς τὴν κυρίως Δακίαν, καὶ κατοικοῦσι τὴν κάτω Μολδαυίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Ἐκστρατεία τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου κατὰ τῶν Θρακῶν καὶ Τριβαλλῶν, τῶν ὁποίων ὁ ἡγεμὼν Σύρμος νικηθεὶς διαβαίνει τὸν Δούναβιν,

καὶ ἐνώνεται μὲ τοὺς Γέτας ἐν τῇ νήσῳ Πεύκη· διαπερᾶ ὁ Ἀλέξανδρος τὸ κατόπι των, φεύγουν οἱ Γέται εἰς τὰ ὄρεινά μέρη, βιάζεται ὁ Ἀλέξανδρος ἐξ αἰτίας τῆς συγχύσεως τοῦ Κλείτου καὶ τῶν Θηβαίων εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ κάμῃ μὲ τοὺς Γέτας εἰρήνην, εὐχαρισεῖται νὰ εἶναι μόνο φίλοι, καὶ ἐπιστρέφει εἰς Μακεδονίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Ἐφόρμησις τοῦ Λυσιμάχου, ἐνὸς τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν Δακίαν· στρατήγημα τοῦ τῶν Δακῶν ἡγεμόνος Δρομιχαίτου· ἀποκλείεται ὁ Λυσιμάχος εἰς τὰς Γετικὰς ἐρημίας, καταντᾷ εἰς κακίσην κατάστασιν, παραδίδεται αἰχμάλωτος, φιλοφρονεῖται παρὰ τοῦ Δρομιχαίτου, νοσητεῖται, φιλιῶται, καὶ ἀπολύεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Καταλειφθέντες 18 χιλιάδες στρατιῶται τοῦ Βρένου, ἡγεμόνος τῶν Γαλατῶν, εἰς τὰ ἄκρα τοῦ Ἰσρου, ἐνοχλοῦσι τοὺς Γέτας, Τριβαλλοὺς, καὶ Μακεδόνας· καταφανίζει αὐτοὺς ὁ Ἀντίγονος, ἐξ ὧν οἱ σωθέντες διαβαίνουσιν εἰς Δακίαν, ἐπὶ ὀνόματι τῶν Σκορδίσκων· κατοικοῦσιν ὅπου μίγνυται μὲ τὸν ποταμὸν Σάβον ὁ Δούναβις· καταφθείρονται ἔπειτα μεταξύ των οἱ Τριβαλλοὶ καὶ Σκορδίσκοι εἰς τὸ παντελές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄.

Ῥῶλος ὁ τῶν Γετῶν ἡγεμὼν προσκαλεῖται

ὑπὸ τοῦ Περσέως, βασιλέως Μακεδονίας, εἰς συμμαχίαν κατὰ Ῥωμαίων, καὶ δὲν συγκατανεύει, ἀλλ' ἔχων πόλεμον μετὰ τῶν Βασάρων, νικᾶται διὰ τὴν τῶν στρατηγῶν ἀταξίαν, τοὺς ὁποίους καθυποβάλλει εἰς ποινὴν, νὰ κοιμῶνται εἰς τὰ σκέλη τῶν γυναικῶν τους, καὶ νὰ δουλεύουσιν αὐτάς.

ΣΧΟΛ. Η΄.

Οἱ Γέται καὶ Δᾶκες φθάνουσι μέχρι τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης λεηλατοῦντες· φθείρονται ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, χαλιμώνονται ὑπὸ τοῦ Λιδίου Δρούσου, καὶ ἐμποδίζεται αὐτοῖς ἡ διάβασις τοῦ Δουνάβεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Στενοχωροῦνται οἱ Γέται ὑπὸ τῶν Βασάρων καὶ Θρακῶν, παραιτοῦσι τὰς τοῦ Δουνάβεως ἄκρας, καὶ ἀναβαίνουσιν εἰς τὰ ὄρεινά μέρη· ἀλλάζει ἡ τύχη τῶν τε Γετῶν καὶ Δακῶν ἐπὶ τὸ κρείττον, καὶ προξενοῦσι φόβον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ῥωμαίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Ὁ Βοιριείσης λαμβάνει τὴν τῶν Δακῶν ἐξουσίαν, ἀνορθώνει τὸ ἔθνος, καὶ ὑποτάττει ὅλα τὰ γειτνιαζόμενα ἔθνη· διαβαίνει τὸν Δοίναβιν· λεηλατεῖ τὴν Θράκην καὶ Ἰλλυρίαν, τὸν δὲ Κριτάσιριν ἡγεμόνα τῶν Ταυρίσκων καὶ Βοίων ἐξο-

λοθρεύει, ἔκτειναι ἐπὶ πολὺ τὴν ἀρχὴν του, καὶ ἐτοιμάζει διακοσίας χιλιάδας στρατοῦ κατὰ τῶν Ῥωμαίων· ἡ φήμη τοῦ Ὀκταβίου Αὐγούσου ἐμποδίζει τὴν τοῦ Βοιρεβίξου ὁρμὴν, ὅστις ζέλλει πρὸς τὸν Αὐγούσου πρέσβεις, καὶ ἐπιστρέφουσιν ἄπρακτοι. Ἐπαναστατοῦσιν οἱ Δᾶκες καὶ φονεύεται ὁ Βοιρεβίξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄.

Διαμοιράζεται ἡ ἐξουσία τοῦ Βοιρεβίξου εἰς τρεῖς ἡγεμόνας, καὶ ἀδυνατεῖ· ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν Ῥῶλος καταπέθει τὸ ὑπήκοόν του διὰ παραδείγματος νὰ μὴ κινηθῆ κατὰ τῶν Ῥωμαίων· οἱ δ' ἕτεροι δύο ἐνώνουνται μὲ ἄλλους καὶ λεηλατοῦσι τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας. Ὁ Σταντίλος Ταῦρος διώκει αὐτοὺς πέραν τοῦ Δουνάβεως· ἀπέρχεται ὁ Ῥῶλος εἰς Ῥώμην, καὶ γίνεται φίλος τοῦ Καίσαρος, καὶ σύμμαχος τῶν Ῥωμαίων. Ἐμβαίνει ὁ Κράσσος εἰς τὴν Δακίαν καὶ νικᾷ τὸν Δάπρυγα, ὅστις φονεύεται μόνος, ὁμοίως καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· νικᾷ καὶ ἕτερου ἡγεμόνα τῶν Δακῶν Ζύραξιν, καὶ ἐπιστρέφει εἰς Ῥώμην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

Οἱ Δᾶκες ἐκλέγουσιν ἡγεμόνα τῶν τὸν Κοτύσωνα, καὶ λεηλατοῦσι τὰ πλησιόχωρα· ὁ Κοτύσων προξενεῖ μέγαν φόβον εἰς τοὺς Ῥωμαίους· πολεμεῖ μὲ τὸν Λέντουλου καὶ φονεύεται, πλὴν οἱ Δᾶκες μεγαλοψυχήσαντες νικοῦν τὸν Καικίηναν

Σεβήρον ἑπαρχον τῆς Μοισίας, καὶ μένουσι ἀκαταδάμασοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Ὁ Τιβέριος ἀμελεῖ τὴν φροντίδα τῆς πολιτείας, καὶ παραδίδεται εἰς ὠμότητας καὶ ἀσωτείας· οἱ Δᾶκες κυριεύουσι τὴν Μοισίαν. Συγκροτεῖται πόλεμος μεταξὺ τοῦ Ὁθωνος καὶ Βιτελλίου, καὶ τὸ τῶν Δακῶν γένος ἐγείρεται, διὰ τὴν καταστροφήν τὰς Ῥωμαϊκὰς λεγεῶνας· προφθάνει ὁ Μουκιανὸς καὶ ὁ Φουτέϊλος Ἀγρίπας, καὶ ἀπαντῶσι τὴν ἑφοδὸν τῶν Δακῶν εἰς Μοισίαν· βασιλεύει ὁ Οὐέσπεσιανὸς, καὶ ὅλα τὰ βόρεια ἔθνη ἠσυχάζουσιν· ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Τίτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ΄.

Ἀρχεται ἐπὶ Δομετιανοῦ μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Δακῶν πόλεμος· ὁ ἡγεμὼν τῶν Δακῶν Δούρας κατακόπτει τὰς φυλακὰς τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἀφανίζει κατὰ κράτος τὸν Ἀππιὸν Σαβῖνον· παραιτεῖ ὁ Δούρας τὴν ἡγεμονεῖαν εἰς τὸν Δεκεβάλου· χαρακτήρ τοῦ Δεκεβάλου· ἐτοιμάζεται εἰς πόλεμον κατὰ τῶν Ῥωμαίων· στέλλει ὁ Δομετιανὸς τὸν Φουσκὸν κατὰ τοῦ Δεκεβάλου καὶ φονεύεται· ἐκστρατεύει ὁ ἴδιος Δομετιανὸς, καὶ φθάνωντας εἰς Μοισίαν, δίδει τὴν ἐκστρατείαν εἰς τὸν Ἰουλιανὸν, ὅστις συγκροτεῖ πόλεμον εἰς τὰς Τάπαις μετὰ τῶν Δακῶν καὶ νικᾷ· ἔπειτα

νικᾶται ὁ Δομετιανὸς ὑπὸ τῶν Μαρκομάνων καὶ τρέπεται εἰς φυγὴν· ξενοχωρεῖται, καὶ ζητεῖ τὴν εἰρήνην παρὰ τοῦ Δεκεβάλου· τὴν δέχεται ὁ Δεκέβαλος, ἣτις τελειώνει μὲ ζηνμίαν καὶ ἀτιμίαν τῶν Ῥωμαίων, οἷτινες καθυποβάλλονται νὰ πληρῶνουν φόρον ἐτήσιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

Βασιλεύει ὁ Τραιῖανὸς, δὲν ὑποφέρει νὰ εἶναι ὑποτελὴς εἰς τοὺς Δάκας, καὶ ἐκκρατεῖται κατ' αὐτῶν· διαπερᾶ τὸν Δούναβιν, καὶ προχωρεῖ εἰς τὸν Δακικὸν τόπον· ὁ Δεκέβαλος στρατοπεδεύει εἰς ταῖς Τάπαις· ἐτοιμάζεται εἰς πόλεμον· νικᾶται ὑπὸ τοῦ Τραιῖανου· στέλλει πρέσβεις, καὶ οὐδὲν ἐκτελεῖ περὶ εἰρήνης. Συγκροτεῖται πάλιν πόλεμος ἐκ δευτέρου, καὶ γίνεται ἀμφιρρέπης· τὴν ἐρχομένην ἀνοιξιν οἱ Ῥωμαῖοι πάλιν κινοῦνται κατὰ τῶν Δακῶν. Στέλλει ὁ Δεκέβαλος πρέσβεις περὶ εἰρήνης, καὶ ἐπιστρέφουσιν ἄπρακτοι· γίνεται ἕτερος πόλεμος σκληρὸς καὶ αἱματώδης ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν· μετέπειτα ὁ Τραιῖανὸς κυριεῖται πολλὰ φρούρια· ζητεῖ ὁ Δεκέβαλος τὴν εἰρήνην μὲ πολλὰς ἵποσχέσεις, καὶ τὴν ἀπολαμβάνει, χωρὶς ὅμως νὰ δίδῃ ἢ νὰ λαμβάνῃ φόρον· ὁ Τραιῖανὸς ἐπιστρέφει εἰς Ῥώμην, καὶ ὁ Δεκέβαλος παραβαίνει τὰς συνθήκας· Ἐκκρατεῖται πάλιν ὁ Τραιῖανὸς, γεφυρώνει τὸν Δούναβιν, ἀπέρνῃ εἰς Δακίαν, καταστρέφει τὰς Δακικὰς δυνάμεις, καὶ μετὰ πολλὰ συμβεβηκότα,

ὁ μὲν Δεκέβαλος φονεύεται μόνος, ὁ δὲ Τραϊανὸς κατακυριεύει τὴν Δακίαν, καὶ τὴν ἀποκαθίσσῃ Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

Ἐκστρατεύει ὁ Τραϊανὸς πρὸς τὰ ἀρκτικώτερα μέρη τῆς Σκυθίας· ἐπιγράμματα τοῦ Τραϊανοῦ εἰς Σήλας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ΄.

Ὁ Τραϊανὸς φέρει ἐκ τῆς Ἰταλίας πλῆθος ἀποικιῶν εἰς Δακίαν· κτίζει πολλὰς πόλεις καὶ φρουρία· διορίζει ἐπαρχον καὶ στρατεύματα πρὸς φρουράν· ἀπέρχεται ἐκ τῆς Δακίας νικητῆς καὶ τροπαιοῦχος, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν Ῥώμην μεθρίαμβον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Περὶ τῶν τάφρων καὶ χαρακωμάτων τοῦ Τραϊανοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄.

Ὁ αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς διαιρεῖ τὴν Δακίαν εἰς τρία μέρη, εἰς Ῥιπενσίαν, Ἀλμπεςρίαν, καὶ Μεδιτεραναίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑΝ ΚΑ΄.

Ὁ Τραϊανὸς οἰκοδομεῖ τὴν θουμασὴν ἀγοράν εἰς Ῥώμην, μετὰ τὴν περίφημον σοάν· ἐκστρα-

τεύει κατὰ τῶν Πάρθων καὶ Ἀρμενίων· κτίζει τὴν Νικόπολιν, τὸν Πύργου, καὶ τὸν λιθόσρωτου δρόμον ἀπὸ Ἰσλαζίου μέχρι τοῦ Τούρνου ρός· κτίζει ἡ σύγκλητος τὴν ἱερογλυφικὴν σήλην εἰς ὄξαν τοῦ Τραιανοῦ, μετὰ τὰ κατορθώματά του, καὶ ὁ Τραιανὸς ἀποθνήσκει διατρίδων εἰς τὸν Παρθικὸν πόλεμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ΄.

Διαίρεσις τῶν ἀποικιῶν ὅπου ἤλθον εἰς τὴν Δακίαν· εἰσαγωγή τῶν Ῥωμαϊκῶν θεοτήτων εἰς τὴν Δακίαν· ἐνδύματα Δακικὰ ὅπου ἐνδύθησαν οἱ Λατῖνοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ΄.

Τάξεις τῆς Ῥωμαϊκῆς διοικήσεως εἰς Δακίαν· τέχναι, καὶ λοιπά.

Μέρος β΄. Ἐποχὴ β΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Βασιλεύει ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς, καὶ ἄλλα μὲν φρούρια ὀχυρώνει, ἄλλα δὲ κατεδαφίζει· καταλύει τὴν λιθίνην γέφυραν· κτίζει τὴν Ἄλβαν Γραικίαν εἰς Μοισίαν, τὰ νῦν Βελιγράδ, καὶ ἀποθνήσκει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Βασιλεύει Ἀντωνῖος ὁ εὐσεβής, καὶ τὴν Δακίαν κρατεῖ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Βασιλεύει Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνῖνος, καὶ Λούκιος Αἴλιος ὁ Βῆρος· ἐγείρεται ὁ Μαρκομαμικός πόλεμος καὶ τῶν συμμάχων αὐτῶν, καὶ καταπαύει· συνθῆκαι μεταξύ τῶν παραδουναβίων ἔθνῶν καὶ Ῥωμαίων· οἱ Ἀεῖγγοι μὲ τὸν Ῥάπτου ἡγεμόνα αὐτῶν, μὲ τὸ νὰ μὴ τοῖς ἐδόθη τόπος εἰς Δακίαν, κυριεύουσι τὸν τόπον τῶν Κισσοδόκων· ἔπειτα συμφωνοῦν μὲ τὸν Μάρκον Αὐρήλιον καὶ ἐξολοθρεύουσι τὰ ἔθνη ὅπου ἦσαν πολέμια τοῖς Ῥωμαίοις· δίδεται ἄδεια τῶν Ἰαζύγων νὰ κατοικήσουσι παρὰ τὸν Δούναβι, κινεῖται ὁ βασιλεὺς διὰ τὴν Συρίαν, καὶ οἱ Κουάδοι καὶ Μαρκομάνοι τρέχουσιν εἰς τὰ ἄρματα· ὁ βασιλεὺς ἐπιστρέφει, καταφανίζει αὐτοὺς, καὶ ἀποθνήσκει.

ΣΧΟΛ. Α'.

Ὁ Ἀβίδιος Κάσσιος, πολεμεῖ τοὺς Αἰθίοπας, ἐξ ὧν κατάγονται οἱ Κατζίβελοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Βασιλεύει ὁ Κόμμωδος· εἰρηνεύει μετὰ τῶν βαρβάρων· δίδει τόπον τῶν Βουρρῶν ἐν τῇ Δακίᾳ· φέρεται τυραννικῶς καὶ φονεύεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Βασιλεύει ὁ Περτίναξ καὶ σφάττεται· Βασιλεύει Ἰουλιανὸς ὁ Δίδυμος καὶ ὑπὸ τῆς βουλῆς

θανάτῳ καταψηφίζεται· ἀναγορεύουσιν αἱ Λεγεῶνες βασιλεῖς Νίγρου καὶ Ἀλβίνου· αἱ δὲ Παννονίαὶ Σεβήρον τὸν Σέπτιμον, ὅστις φονεύει τὸν Νίγρου καὶ Ἀλβίνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

Βασιλεύει Ἀντώνιος ὁ Καρακκάλας· ἐντροφᾷ μετὰ τῶν Μαρκομάνων· ὁρμοῦσιν οἱ Γότθοι εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν βασίλειον· νικᾷ αὐτοὺς πολέμῳ, καὶ ἀποδιώκει ἐκ τῆς Δακίας, ὅπου κτίζει καὶ τὴν πόλιν Καρακάλλον· πολιτογράφει τοὺς Δάκας, καὶ ὀνομάζει αὐτοὺς Ῥωμάνους· ἀπέρχεται εἰς τὴν Ἀνατολήν καὶ θανατώνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Βασιλεύει Μπέλιος Μακρίνος, καὶ πέμπει ὑπατου εἰς Παννονίαν καὶ Δακίαν Μάρκον τὸν Ἀγρίπαν. Συγκροτεῖ πόλεμον μετὰ τὸν Ἀδίτου, καὶ θανατώνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Βασιλεύει ὁ Ἀδίτος Ἡλιογάβαλος Ψευδαντωνίος, καὶ διὰ τὰς μιαρίας του σφάττεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Βασιλεύει Ἀλέξανδρος ὁ Σεβήρος Μαμαίας· ἐκστρατεύει κατὰ Περσῶν καὶ νικᾷται· ἐπιστρέφει, καὶ κτίζει εἰς Δακίαν τὴν Σεβηρούπολιν μετὰ φρούριον εἰς τὸν Ὀλτον· καὶ ἔπειτα σφάττεται.

ΣΧΟΛ. Γ'.

Περὶ τῆς χαλκορυχίας εἰς Μεχεδίντζι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Βασιλεύει Μαξιμίνος ὁ Γότθος· κινεῖται κατὰ τῶν Σαρματῶν, οἳ τινες κατέτρεχον τὴν Μοισίαν, Δακίαν, καὶ Παννονίαν· κατατροπώνει αὐτούς, καὶ ὕσερον φουεῖται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Βασιλεύει ὁ Γορδιανός· πολεμεῖ τοὺς Σαρμάτας, καὶ Γότθους εἰς τὴν Δακίαν· καὶ ἀπερχόμενος εἰς τὴν Ἀνατολήν, ὕσερεῖται ζωῆς καὶ βασιλείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Βασιλεύει Φίλιππος ὁ Ἄραψ· νικᾷ τοὺς Κάρπους, καὶ ἐλευθερώνει τὴν Δακίαν ἐκ τούτων· τότε ἄρχισε νὰ κόπτη πάλιν καὶ ἡ Δακία νομισματα εἰς τὸ ἀργυροκοπεῖον τῆς Σάδοβας· φουεῖται ὁ Φίλιππος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Βασιλεύει Δέκιος· ἀπαλλάττει τὴν Δακίαν ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν βαρβάρων, καὶ ἀποκαταστάζει αὐτὴν εὐδαίμονα· πνίγεται εἰς μίαν λίμνην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Βασιλεύει ὁ Γάλλος· ὀρμοῦσιν οἱ Γότθοι καὶ

ἄλλοι εἰς Μοισίαν καὶ Παννονίαν, ἀλλ' ὁ Αἰμιλιανὸς κατατροπώνει αὐτοὺς, καὶ φονεύει τὸν Γάλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Βασιλεύει ὁ Οὐαλεριανὸς μετὰ τοῦ Γαλιήνου· ὁ τοῦ Ἰλλυρικοῦ στρατηγὸς Αὐρηλιανὸς διώκει τοὺς Γότθους καὶ Κάρπους ἐκ τοῦ Ἰλλυρικοῦ, καὶ κατατρέχει αὐτοὺς ἕως εἰς τὰς κατοικίας των· τρέπει καὶ ὁ Πρόβος τοὺς Σαρμάτας καὶ Κουάδους εἰς φυγὴν· ὁ Οὐαλεριανὸς διατρίβων εἰς τὴν Ἀνατολὴν κατὰ τῶν Περσῶν, αἰχμαλωτίζεται, καὶ ἐκδέρεται παρὰ τοῦ Σαπώρου· ὁ δὲ Γαλιήνος καταγιγόμενος ἐν Ῥώμῃ εἰς ἀσωτείας σφάττεται· φυτρώνουσιν εἰς τὴν Ῥώμην τριάκοντα τύραννοι· ὀρμοῦσιν εἰς τὴν Ἰταλίαν οἱ Γότθοι, εἰς τὴν Παννονίαν οἱ Σαρμάται καὶ Κουάδοι· οἱ ὑπὲρ τὸν Δούναβιν ἄρχισαν νὰ ἀποτεινάζουν τὸν ζυγόν, καὶ οἱ στρατηγοὶ ἀπεσάτησαν· ἀποσατοῦσι καὶ οἱ Δᾶκες, συμμαχοῦν μὲ τοὺς Γότθους, καὶ λεηλατοῦσι τὴν Μοισίαν, Μακεδονίαν, καὶ Ἰλλυρίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ΄.

Βασιλεύει Κλαύδιος· κινεῖται κατὰ τῶν Γότθων· νικά, καταφανίζει, καὶ ἀποδιώκει αὐτοὺς, πλὴν ὁ θάνατος δὲν τὸν ἄφησε νὰ κινηθῇ καὶ κατὰ τῶν Δακῶν, μὲ ὅλον ὁποῦ οὗτοι φοσηθέντες ἠσύχασαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

Βασιλεύει Αὐρηλιανός· τὰ βάρβαρα ἔθνη ἐν γένει ὀρμουσιν εἰς τὴν Δακίαν· δὲν ἤμπορεῖ νὰ τὴν προφυλάξῃ· φοβεῖται μήπως οἱ Δᾶκες ἀποσατήσωσι· τραβᾷ ἐκεῖθεν ὅλα τὰ στρατεύματα, καὶ μετοικεῖ τὰς παρὰ τὸν Δούναβιν Δακο-ρωμαϊκὰς ἀποικίας εἰς τὰς Μοισίας, τὴν δὲ Δακίαν καταλιμπάνει εἰς τοὺς τὰ ὄρεινὰ μέρη κατοικοῦντας Δακο-ρωμάνους, οἵτινες συζαίνουσι μεταξὺ τῶν πάλιν ἰδίαν ἐξουσίαν, ποτὲ μὲν αὐτόνομον καὶ ἀνεξάρτητον, ποτὲ δὲ ὑποτεταγμένην εἰς διάφορα ἔθνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

Περὶ τῶν τῆς Δακίας πάλαι φρουρίων καὶ πόλεων.

Μέρος Γ΄. Ἐποχὴ Γ΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Οἱ ἐν Δακίᾳ ἐναπολειφθέντες Δακο-ρωμάνοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν κατάστασιν· ἐξουσιάζουσι εἰρηνικῶς καὶ ἀνενοχλήτως μέχρι τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ποτὲ μὲν ἐνούμενοι μετὰ τῶν λοιπῶν βαρβάρων, ποτὲ δὲ διαυθεντευόμενοι διὰ τῶν ὀπλῶν, καὶ διὰ τῆς ὀχυρότητος τῆς τοποθεσίας τῶν. Βασιλεύει ὁ μέγας Κωνσταντίνος· γεφυρώνει τὸν Δούναβιν εἰς Νικόπολιν καὶ Τζιλέου· ὀρμᾷ κατὰ τῶν Γότθων καὶ Σαρ-

ματῶν, τοὺς κατατροπώνει, καὶ ἐπισρέφων, φέρεται φιλικῶς μὲ τοὺς Δάκας· κτίζει τὴν Κωνσταντινούπολιν, μετοικεῖ τὸν θρόνον, καὶ ἀποθνήσκει.

ΣΧΟΛ. Α΄.

Οἱ Δακο-ρωμάνοι καὶ Βέσσοι ἐχρυσιάνιζον κατὰ τὸν γ΄ αἰῶνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Οἱ Δακο-ρωμάνοι ἠσυχάζουσι ἐξ αἰτίας τῆς ἀνωμαλίας τῶν διαδόχων τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

ΣΧΟΛ. Β΄.

Νομίσματα τῶν υἱῶν τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ὅπου εὐρέθησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Ὁ Στρογόθιοι, Βισιγόθιοι, Ἐρουλοὶ, καὶ Γηπαῖδες ὄρμουσιν καὶ κατακυριεύουσι τὴν Δακίαν, τὴν διαιροῦσιν καὶ κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ· ἔπειτα ἔρχονται Οὐννοὶ Κιμμέριοι, μὲ τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Ῥούαν, διώκουν τοὺς Γότθους, καὶ πολλοὶ Δακο-ρωμάνοι φεύγουσιν εἰς Θράκην, ὅστινες μετὰ ταῦτα ἐνώηονται μὲ τοὺς Οὐννοὺς καὶ κατατρέχουσι τὰς Ῥωμαϊκὰς πολιτείας· κινεῖται κατ' αὐτῶν ὁ αὐτοκράτωρ Οὐάλης, νικᾶται, καὶ κατακαίεται εἰς ἓν ὀσπήτιον· ἐξαπλόνοῦνται οἱ Γότ-

ῥοι καὶ Δακο-ρωμᾶνοι εἰς Μοισίαν, εἰς Θράκην, καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἐν ᾧ εἰς Δακίαν ἦτον τότε, μετὰ τὸν Νικήταν, ἐπίσκοπος ὁ Θεότιμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Βασιλεύει ὁ Γρατιανός· νικᾷ, καὶ ἀποδιώκει τοὺς Γότθους καὶ Δακο-ρωμᾶνους πέραν τοῦ Δουνάβεως. Βασιλεύει ὁ μέγας Θεοδοσίος· ἀποδιώκει τοὺς Γότθους ἐξ ὅλης τῆς Θράκης, τοὺς δὲ λοιποὺς βαρβάρους ἐκφοβίζει, ὥς εἰς ζητοῦν εἰρήνην· ἐπιτρέπει τοῖς Οὔννοις νὰ κατοικήσουσιν μεταξὺ τοῦ Δραύου καὶ Σαύου τῶν ποταμῶν· οἱ βάρβαροι πάλιν κατατρέχουσι τὴν Θράκην· νικᾷ αὐτοὺς ὁ Θεοδοσίος, καὶ τοὺς ἀποδιώκει πέραν τοῦ Δουνάβεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Οἱ Δακο-ρωμᾶνοι ὑπόκεινται τοῖς Οὔννοις, καὶ δὲν δύνανται νὰ ἀποτεινάξωσι τὸν ζυγόν· τὰ βάρβαρα ἔθνη, ἐπὶ Ὀνωρίου βασιλέως τῆς Ῥώμης, λεηλατοῦσιν ὅλην τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, καὶ κατοικοῦν ἐν αὐτῇ. Ἐγείρονται πολλοὶ τύραννοι· ἄρχεται ἡ ἐποχὴ τοῦ Ἀττίλα ἡγεμόνος τῶν Οὔννων, ὅστις κατατρέχει τὴν Θράκην, φορολογεῖ τὸν μικρὸν Θεοδοσίον, εἰρηνεύει, καὶ ἐπιστρέφει εἰς Παννουίαν, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοδοσίου ζητεῖ τὸν φόρον, καὶ ὁ Μαρκιανὸς τῷ ἀποκρίνεται τολμηρῶς· τρέπει ὁ Ἀττίλας τὰ τρομερὰ ἄρματα του πρὸς τὴν δύσιν, καὶ δοκιμάζει ὅλην ἡ

ἑσπέριος Εὐρώπῃ τὴν τρομερὰν αὐτοῦ λεηλασίαν διὰ πυρὸς καὶ μαχαίρας· ἀποσέλλει ὁ Οὐαλευτιανὸς τὸν Πάππαν Λέοντα πρὸς αὐτὸν, καὶ μόλις τὸν καταπείθει ν' ἀναχωρήσῃ, ὑποσχόμενος αὐτῷ φορολογίαν· ἐπιστρέφει ὁ Ἀττίλας εἰς Παννονίαν, καὶ ἀποθνήσκει ἐν καιρῷ τοῦ γάμου του ὑπὸ αἰμορραγίας. Φονεύεται ὁ Οὐαλευτιανὸς, καὶ βασιλεύουσι μετὰ ταῦτα ἀνάξιοι βασιλεῖς· οἱ Γότθοι λεηλατοῦν τὰ πέριξ τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ὁ αὐτοκράτωρ Μαρκιανὸς ἀποθνήσκει· οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀττίλα διαφέρονται περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς Παννονίας, καὶ προξενουῦσι τὴν πτώσειν της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5.

Μεταξὺ τῶν τόσων ταραχῶν, οἱ Δακω-ρῶμανοι δὲν τολμοῦν νὰ σαλεύσουν, εὐρισκόμενοι ὑπὸ τὴν δουλείαν τῶν Οὐννων· ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας τοῦ Ζήνωνος ἀρχοῦνται νὰ κάμουν μεγάλας ἐπιδρομὰς εἰς τὴν Θράκην· μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ζήνωνος ἐνώνουνται οἱ Οὐννοι μὲ τοὺς νεοεληθόντας Βουλγάρους, καὶ κατατρέχουσι τὸ Ἰλλυρικὸν καὶ τὴν Θράκην, οἱ δὲ Δᾶκες καὶ Γέται τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἡπειρον, οἱ ὁποῖοι μόλις ἔπαυσαν βασιλεύσαντος τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ὅς τις διὰ τῶν ἀρχιερατῆγων αὐτοῦ Ναρσέως καὶ Βελισαρίου ἐβίβασε τοὺς βαρβάρους εἰς ὑποταγὴν· ὡσαύτως ἠνάγκασε καὶ τοὺς Δάκας καὶ Γέτας νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς Δακίαν, τὴν

ὅποιαν ἔλθόντες οἱ Λογγοβάρδοι ἐξουσίασαν· μετέπειτα ἔλθόντες οἱ Ἄβαρες ἐδύωξαν τοὺς Λογγοβάρδους καὶ ἐξουσίασαν αὐτοί, οἱ ὅποιοι ἄρχησαν νὰ ἐνοχλοῦν τοὺς Ῥωμαϊκοὺς τόπους, καὶ τόσον ἰσχυσαν, ὥστε ἐφορολόγησαν τοὺς Ῥωμαίους· ὁ Πρίσκοσ νικᾷ τὸν Χαγάνου ἀρχηγὸν τῶν Ἀδάρων, καὶ κάμνει συνθήκην· παραβαίνουσιν οἱ βάρβαροι τὴν συνθήκην, καὶ κατατρέχουσι τοὺς Ῥωμαϊκοὺς τόπους· εἰρηνεύει ὁ αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος μὲ τοὺς βαρβάρους· κινεῖται κατὰ Περσῶν καὶ νικᾷ· τὸν συναπαυτᾷ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν ὁ Μωάμεθ, καὶ λαμβάνει τὸ ζήτημα.

ΣΧΟΛ. Γ΄.

Ὁ βίος τοῦ Μωάμεθ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Ἐν ᾧ τὰ βάρβαρα ἔβη ἐδοκίμασαν μεγάλην φθορὰν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων καὶ Σλαβίνων, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἦσαν ἐν ἀνωμαλίᾳ, κατεστάθησαν καὶ οἱ Σέρβοι εἰς τὴν ἄνω Μοισίαν, ὅπου καὶ συνεμέγησαν μετὰ τῶν περιλελειμμένων Δακο-ρωμάνων, τῶν παρὰ τοῦ Αὐρηλιανοῦ μετοικισάντων. Οἱ Δακο-ρωμάνοι ὀνομάζονται Βλάχοι· ἄρχησαν νὰ ἀναλαμβάνουσι κάποιαν ἐξουσίαν· ἐπαυέρχονται πλῆθος πολὺ εἰς τὴν πατρίδα των μετὰ τῶν Μπανοβέτζων, καὶ κατοικοῦσιν εἰς τὰ πέντε θέματα τοῦ Σεβερινοῦ Κομιτάτου ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Βασσαράδα.

ΣΧΟΛ. Δ΄.

Περὶ τῶν Μπάνων, Μπανοβέτζων, καὶ Βασσαράδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Ὁ πολεμικὸς χαρακτῆρ τῶν Δακο-ρωμάνων παράλληλος μὲ τὸν τῶν Ἑλλήνων· οἱ νοσελθόντες Βούλγαροι, οἱ μὲν κυριεύουσι τὴν ἄνω Παννονίαν, οἱ δὲ ἐνώνουνται μετὰ τῶν Δακο-ρωμάνων καὶ λεηλατοῦσι τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας· σρατεύει ὁ Κωνσταντῖνος Πρωγάτος κατ' αὐτῶν, νικάται κατὰ κράτος, καὶ φορολογεῖται· σερεώνονται οἱ Βούλγαροι εἰς τὴν κάτω Μοισίαν· οἱ Δακο-ρωμάνοι τῶν Μοισιῶν, οἱ μὲν ὑποτάσσονται εἰς τοὺς νικητὰς Βουλγάρους, οἱ δὲ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν πατρίδα των Δακίαν ἔπ' ὀνόματι τῶν Βουλγάρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Αἱ ἀνωμαλίαι τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου τρέφουν τοὺς Βουλγάρους, οἱ ὅποιοι ἀκαταπαύτως κατατρέχουσι τοὺς Ῥωμαϊκοὺς τόπους· βαπτίζεται ὁ ἡγεμὼν τῶν Βουλγάρων· οἱ Ἄβαρες ἀφανίζονται εἰς τὴν Παννονίαν ἀπὸ τοῦ μέγαν Κόρολον, καὶ οἱ ἐναπολειφθέντες ἀποκατασζίνονται εἰς Δαλματίαν· ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀφανίζονται καὶ οἱ Λουγγοβάρδοι εἰς Ἰταλίαν· βασιλεύει Νικηφόρος ὁ Πατρίκιος, κατασζίνει ὑπο-

τελὲς τὸ βασίλειον εἰς τοὺς Σαρράκηνους • κινεῖται
κατὰ τῶν Βουλγάρων • νικᾶται καὶ φονεύεται.

ΣΧΟΛ. Ζ΄.

“Οτι οἱ Δακο-ρωμάνοι ἦσαν σύμμαχοι τῶν
Βουλγάρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Οἱ Βούλγαροι καὶ Δακο-ρωμάνοι ὑπὸ τὸν ἀρ-
χηγὸν Κροῦμον πολεμοῦσι κατὰ τῶν Ῥωμαίων.
Μιχαὴλ ὁ Κουροπαλάτης νικᾶται • κυριεύει τὴν
Ἀδριανούπολιν ὁ Κροῦμος, καὶ λαμβάνει πλῆθος
αἰχμαλώτων, τοὺς ὁποίους μεταφέρουσιν οἱ Δα-
κο-ρωμάνοι εἰς τὴν Δακίαν. Λέων ὁ Ἀρμένιος
νικᾷ τὸν Κροῦμον, καὶ συνάπτει μετ’ αὐτοῦ εἰρή-
νην • ἔρχονται οἱ πρίγγιπες τοῦ Κιόβου Βοσκόλδ
καὶ Δίρ κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, νικῶνται,
καὶ ἐπιστρέφουσιν • ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ ὁ Πορφυρο-
γέννητος ἐπιστρέφει τῷ Βογορόῃ ἀρχουτι τῶν Βουλ-
γάρων τὴν αἰχμαλωτισθεῖσαν ἀδελφῆν του, ἣτις
ἔγινε χριστιανή, καὶ ἐπιστρεψάσης εἰς τὴν πατρίδα
της, παρακινήσει αὐτῆς, βαπτίζεται ὁ ἀδελφός
της, καὶ ὅλον τὸ εἰς τὰς Μοισίας πλῆθος Βουλ-
γάρων τε καὶ Δακο-ρωμάνων.

ΣΧΟΛ. Η΄.

Ἀποσατοῦσιν οἱ Δακο-ρωμάνοι τῶν Μοισιῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Ἐρχονται οἱ Οὔννοι Μάγγαροι μετὸν Ἀρ-
πάδ • πολεμοῦν τοὺς εἰς Παννονίαν Βουλγάρους •

τοὺς διώκουν, καὶ εἰσέρχονται εἰς Δακίαν· ὁ Γελοῦς ἡγεμῶν τῶν Δακο-ρωμάνων καὶ Σλάβων τῆς Τρανσιλθανίας φονεύεται ὑπὸ τῶν Βεσσῶν καὶ Κουμμάνων· οἱ Δακο-ρωμάνοι ζητοῦν παρὰ τῶν γειτόνων τοὺς Οὔγγρων διὰ ὑπεράσπισιν ἡγεμόνα, καὶ λαμβάνουσι τὸν Τουχούτην Οὔγγρον τὸ γένος, ἐξ οὗ ἔλαβον αἰτίαν οἱ Οὔγγροι νὰ οἰκειοποιηθῶσι μετέπειτα τὴν Τρανσιλθανίαν· ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων Λέων ὁ ς'. καλεῖ τοὺς νεο-ελθόντας Τούρκους, ἤτοι Οὔγγρους, τοὺς κατοικήσαντας εἰς Παννονίαν, εἰς βοήθειάν του· οἱ ὅποιοι αἰτίαν λαβόντες ὁρμοῦν καὶ κατερημῶνους τὴν Βουλγαρίαν. Ἐμβαίνει καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων Συμεῶν εἰς Παννονίαν, καὶ καταφθείρει αὐτήν· λύουσι οἱ Βούλγαροι τὴν μετὰ τῶν Ῥωμαίων φιλίαν, πολεμοῦσι μεταξύ των, καὶ καταφθείρεται τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτευμα μετὰ τοῦ στρατηγοῦ του· ὁρμοῦσιν αὖθις οἱ Βούλγαροι, καὶ φθάνουσι ἕως τὰ τείχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως· δὲν ἔπαυσαν δὲ ἕως οὗ ἐνικήθησαν κατὰ κράτος ὑπὸ τοῦ Β'. Βασιλείου, καὶ ὑπετάχθησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Ἡ Τρανσιλθανία, Βλαχία, καὶ Μολδαυία εἶχον ὀποτερινόξῃ τὸν ζυγόν, καὶ ἦσαν ὑπὸ ἡγεμόνας ἰδίους, ἀπὸ τὸ 683 ἔτος μετὰ Χριστόν. Νόμισμα εἰρεθὲν εἰς Μολδαυίαν· πόθεν ἔλαβε τὴν κλήσιν ἡ Μολδαυία, καὶ ἔπειτα Μπογδαυία.

οἱ τὰς Μοισίας κατοικοῦντες Δακο-ρωμᾶνοι, μὲν ὅλον ὅπου ἦσαν ἐνωμένοι μετὰ τοὺς Βουλγάρους καὶ Σέρβους, εἶχον ὅμως ἰδίους ἡγεμόνας Σλάβους ὑπὸ τὴν ὑποταγὴν τῶν Ῥωμαίων. Γεῖγης ὁ γὰρ ῥῆξ τῆς Οὐγγαρίας ἐναγκαλιζέται τὸν χριστιανισμόν, καὶ Στέφανος ὁ υἱὸς του τὸν σερεῶνει, καὶ ἀναγορεύεται πρῶτος βασιλεὺς Οὐγγαρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Διατὶ ἐλέγοντο Πατζινάκαι οἱ κάτοικοι τῆς κυρίως Δακίας· γίνονται σύμμαχοι Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου κατὰ Βουλγάρων· ὕστερον γίνονται ἐχθροὶ τῶν Ῥωμαίων, καὶ κατοικοῦσι πολλοὶ εἰς τὴν Θράκην· πληθύνονται, καὶ δοκιμάζουσι μεγάλου ἀφανισμόν ὑπὸ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, καὶ Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ· ὀργίζονται οἱ τῆς κυρίως Δακίας Δακο-ρωμᾶνοι· διαβαίνουν τὸν Δούναβι, νικοῦν τὸν Καλαμάνου στρατηγὸν τῶν Ῥωμαίων, λεηλατοῦσιν, ἐπιστρέφουσιν, ἔπειτα εἰρηνεύουσιν, καὶ δίδουν βοήθειαν τῷ βασιλεῖ Ἐμμανουὴλ κατὰ τῶν Οὐγγρων· ὁ Γεῖγης ῥῆξ τῆς Οὐγγαρίας καλεῖ τοὺς Σάξωνας εἰς Τρανσυλβανίαν, ὅπου καὶ ἔμειναν μέχρι τῆς σήμερον.

ΣΧΟΛ. Θ'.

Οἱ τῆς κυρίως Δακίας κάτοικοι ἐκλήθησαν πολλαχῶς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων· γενικῶς μὲν Σκυῖται, εἰδικῶς δὲ Δάκες, Πατζινάκαι, καὶ Βλάχοι·

τῶν δὲ Μοισιῶν οἱ κάτοικοι Μεγαλοβλάχοι, Μογλεῦται, Μαυροβλάχοι, καὶ Κουτζοβλάχοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Πέτρος καὶ Ἀσάν, ἀρχηγοὶ τῶν εἰς τὰς Μοισίας Δακο-ρωμάνων, ἐπαναστατοῦσι κατὰ Ῥωμαίων· νικῶνται ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἰσαακίου, καὶ διαπερῶσι τὸν Δοῦναβιν· ἐνώνουνται μὲ τοὺς Κουμμάνους τῆς Μολδαυίας. καὶ μὲ τοὺς πέραν τοῦ Ὀλτου Δακο-ρωμάνους τοῦ Μπανατίου, ἐπιστρέφουν, καὶ κυριεύουσι τὴν Μοισίαν· νικοῦν τὸν Ἰωάννην Καντακουζηνὸν καίσαρα· κυριεύουσι τὴν Ἀγγιάλου, καὶ καταπατοῦσι τὴν Βάρναν· ζέλλεται παρὰ τοῦ βασιλέως ὁ Ἀλέξιος Βρανᾶς, καταδιώκει αὐτοὺς, καὶ ἀναλαμβάνει τοὺς κυριεθθέντας τόπους μέχρι τοῦ Λῆμου· φουεῦνται οἱ ῥηθέντες δύνω ἀδελφοί, καὶ ἄρχει τῶν Βουλγαροβλάχων ὁ τρίτος ἀδελφὸς Ἰωάννης, ὅς τις ἐπιφέρει καιρίας πληγὰς τοῖς Ῥωμαίοις· κυριεύει τὴν Κωνσταντζαν, καὶ καταστρέφει τὴν Βάρναν· εσρατεύουσι καὶ οἱ τῆς κυρίως Δακίας Βλάχοι· ἐνώνουνται μετὰ τῶν τῆς Μοισίας, καὶ λεηλατοῦσι τὰ Θρακικὰ πολίσματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Κυριεύεται ἡ Κωνσταντινούπολις ἐπὶ σαυροφορίας ὑπὸ τῶν Γάλλων καὶ Βενετῶν· Βαλδουίνος ὁ βασιλεὺς αὐτῆς κινεῖται κατὰ τῶν Βλάχων· νικάται, αἰχμαλωτίζεται, καὶ θανατώνεται ὑπὸ

τοῦ Ἰωάννου· θεμελιώνει ὁ Ἰωάννης τὴν εἰς Βλαχίαν Κραϊώθαν, καὶ κτίζει τὴν τῆς Μπανιάσσας ἐκκλησίαν· εἰς ὅλους τοὺς πολέμους του εὐτυχεῖ· κυριεύει τὸ βασίλειον τῶν Βουλγάρων· ἀναγορεύεται παρὰ τοῦ γ· Ἰνοκεντίου Πάππα ἡγεμῶν Μακεδονίας καὶ Θεταλίας, καὶ βασιλεὺς Βλάχων τε καὶ Βουλγάρων· χρίεται παρὰ τοῦ Λέοντος Καρδινάλεως, καὶ σιέφεται μὲ διάδημα· ὀλίγον ὕψερρον ἀποθνήσκει, καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ὑποτάσσονται τοῖς Βουλγάροις· αἱ δὲ Δακίαι λαμβάνουσιν ἄλλην μορφήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ΄.

Πληθὺς Ταρτάρων κατατρέχουσι καὶ λεηλατοῦσι τὴν Βεσσαραβίαν καὶ τὰς Δακίας· οἱ Δακο-ρωμάνοι, οἱ μὲν καταφεύγουσιν εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς Τρανσιλθανίαν, οἱ δὲ διαπερῶντες τὸν Δούναβιν μετὰ γυναικῶν καὶ παιδίων, διασπείρονται εἰς Μακεδονίαν, καὶ αἱ παρὰ τὸν Δούναβιν Δακικαὶ πεδιάδες μένουσιν ἔρημοι· αἱ δὺς Δακορωμαϊκαὶ ἡγεμονεῖαι ἐν Φαγαρασίῳ καὶ Μαρὰμὸς τῆς Τρανσιλθανίας, πολιτεύονται αὐτονόμως καὶ ἀνεξαρτήτως, δι' ἡγεμόνων ἰδίων· ὡσαύτως καὶ τὸ τῆς Κραϊώθας Μπανάτου· αἷτια, διὰ τὰ ὅποια ζενοχωροῦνται αἱ δὺς ῥηθειφαὶ ἡγεμονεῖαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

Διαφωνίαι μεταξὺ τῶν ἱστορικῶν περὶ τῆς καθόδου τοῦ Ῥάδουλ Βεσδόδα Νέγρου Βασσα-

ράβα ἐκ Τρανσυλβανίας εἰς τὴν Βλαχίαν* καταφεύγει ὁ Ῥάδουλ Βοεβόδας μὲ ὄλον του τὸ ὑπήκοον μεταξὺ εἰς τὰ ὄρη τοῦ Κιμπουλουγγίου, ἐξ αἰτίας τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Μογούλων Σκυθῶν· ἐπιδρομὴ τοῦ Μπατοῦ Χάν, καὶ ἐρήμωσις ὑπ' αὐτοῦ τῆς τε Ῥωσσίας, Πολωνίας, Οὐγγαρίας, καὶ Δαλματίας, καὶ ἐπιστροφῆς τῶν Μογούλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Ἐκτείνονται οἱ Μολδαῦοι πρὸς τὰ πεδινὰ μέρη τῆς χώρας των· ἐγείρεται ὁ Μολδοβάνος Κορδοκουβᾶς, γίνεται λησιῆς καὶ ἔπειτα ἡγεμὼν Μολδαυίας· ὁ Νογᾶς ἀρχηγὸς τῶν Νογαΐδων Ταρτάρων ὑποτάττει τὴν Πολωνίαν καὶ τὴν κατερημύνει· καταπολεμεῖται ὑπ' αὐτοῦ ὁ Ῥήξ τῆς Οὐγγαρίας, καὶ μόλις μὲ τὴν φυγὴν σώζεται· ἀναλαμβάνει ὁ Μιχαὴλ Κομνηνὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Φράγγων· προσκαλεῖται ὁ Νογᾶς ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος τῆς Βουλγαρίας Κωνσταντίνου εἰς συμμαχίαν κατὰ Ῥωμαίων· διαπερῶσιν οἱ Νογαΐδες τὸν Δούναβιν· διαχύνονται ὡς χεῖμαρρὸς εἰς τὴν Θράκην, καὶ λεηλατοῦσι μέχρι τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἐπαναστρέφουσι καὶ ὑποτάττουσιν τὴν Δόμπριτσα· ὁ Κορδοκουβᾶς ἐφορμᾷ κατὰ τῶν Νογαΐδων καὶ τοὺς ἀποδιώκει, περαιοῦται τὸν Δούναβιν, τοὺς ἐξολοθρεύει, καὶ κατατρέχει τὴν Βουλγαρίαν· ὁ ἄρχων τῶν Βουλγάρων ἔρχεται ἐναντίου του μὲ στρατεύματα, νικᾶται, καὶ θανατώνεται· γίνεται

ὁ Κορδοκουβάς κύριος τῆς ἀρχῆς τῶν Βουλγάρων· σέλλει ὁ βασιλεὺς Μιχαήλ κατ' αὐτοῦ μὲ Ῥωμαϊκὸν ἐράτευμα τὸν Ἰωάννην Ἀσάν κληρονόμον τῆς Βουλγαρίας· ὁ Κορδοκουβάς προσρέχει εἰς Βεσσαραβίαν ζητῶν βοήθειαν παρὰ τοῦ Νογᾶ· ὁ Νογᾶς τὸν ὑποδέχεται, ὑπόσχεται τὸ ζήτημά του, καὶ τὸν φονεύει καθ' ὕπνον· ὄρμα ὁ Νογᾶς εἰς Οὐγγαρίαν, βιάζεται ὑπὸ πανώλους καὶ λιμοῦ, ἐπισρέφει, καὶ εἰρηνεύει· λεηλατεῖ αὐθις τὴν Πολωνίαν, νικᾶται ὑπὸ τοῦ Τοχταγοῦ υἱοῦ τοῦ Μαγγοῦ, καὶ φονεύεται, καὶ οἱ Νογαΐδες διασκορπίζονται· μέρος ἐξ αὐτῶν ὁμοῦ μὲ Βλάχους καὶ Μολδαύους, πολλάκις λεηλατοῦν τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας· οἱ Μολδαῦοι ἄρχησαν καὶ ἐκτείνωνται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Ἐκ πόσων ἔθνῶν εἶναι σύμμικτος ὁ λαὸς τῶν Βλαχομολδαύων· πόσα ἔθνη ἑκατόκουν εἰς τὰς Δακίας· μετὰ τὸν καταδασμὸν τῶν τόσων ἔθνῶν, μετοικοῦσιν οἱ Ῥουμουνομολδαῦοι ἐκ τοῦ Μαραμὸς τῆς Τρανσυλβανίας εἰς Μολδαυίαν· ὁ τοῦ Μπογδάνου υἱὸς Δραγούσης φέρει τὴν ἀποικίαν εἰς τὸ δυτικοβόρειον τῆς Μολδαυίας, καὶ θέττει τὸν θρόνον του εἰς Σουτζάβαν· ἐκτείνεται, φέρει εἰς ὑποταγὴν περὶ μὲν τοὺς Μολδαύους, βία δὲ τοὺς Κοιμμάνους καὶ Νογαΐδες, καὶ γίνεται κύριος τῆς Μολδαυίας, συστήσας καὶ ἀρχιεπίσκοπον, καὶ κληρὸν ἐκκλησιαστικόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Ἀποκατάσσει τῶν δύο ἡγεμονειῶν τῆς τε Βλαχίας καὶ Μολδαυίας· ὑπερασπίζονται οἱ Βλαχομολδαῦοι εἰς τὸ μετέπειτα τὰ δίκαια τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας τῶν παραπλησίως μετ' αὐτοὺς Ἕλληνας καὶ Ῥωμάνους· περὶ τῶν συμβόλων τῶν ἀρχαίων Δακῶν καὶ τῶν μετέπειτα· περὶ τῆς πάλαι καὶ νῦν αὐτῶν διαλέκτου· ποσάκις ἐκηρύχθη τὸ Εὐαγγέλιον εἰς Ῥωσίαν, καὶ πόθεν ἔλαβον τὰ γράμματα οἱ Ῥῶσσοι. Ὁ Σβετόσθλαβος κυριεύει ἕξ ἔτη τὴν Βουλγαρίαν· μεταδίδονται τὰ γράμματα ἐκ τῶν Ῥώσσων εἰς τοὺς Βουλγάρους καὶ Σέρβους, καὶ κείθεν εἰς τοὺς Βλαχομολδαύους.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

Τοῦ αἰδεσιμολογιωτάτου κυρίου Π.
Πολυζῶη Κοντοῦ.

- „Διηρὸν ἐμὲ ἔσκεπε λήθη, αἰκῶς,
ἀχλυόεσσα,
„Ὡς δ' ἀγνωτος ἔην Δακίη ἐνὶ ἡμα-
ματα πάντα.
„Ἄρτι Διονύσιος μὲ ἐν ἀληθέσι χρώ-
μασι γράφας,
„Ἀτρεκίη πόρεν, ἴδρις ἀνὴρ, φάοις
ἠελίοιο.”

ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

τῆς

πάλαι Δακίας, τανῦν Τρανσιλβανίας,
Βλαχίας καὶ Μολδαβίας.

ΜΕΡΟΣ Α'

ΕΠΟΧΗ Α'.

ΚΕΦ. Α'.

Η Δακία τὸ πάλαι ἦν μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σκυθίας καθ' Ἑλληνας (α), οἵτινες μὲ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἐκάλουσι ὅλα τὰ πρὸς βορρῶν κατοικοῦντα ἔθνη, πέραν τοῦ ποταμοῦ Ἰσρου, τανῦν Δουναβέως (β). Περιλαμβάνετο δὲ ὑπὸ τὴν τῆς Δα-

Ἀππιαν.
Σοφ. εἰς τὰ
Ἰλλυρ.

α. (α) Ἡ ἐν Εὐρώπῃ Σκυθία, ἣτις καὶ ἐλάσσων πρὸς διαφορὰν τῆς μεγάλης ἐλέγετο, εἶναι τόπος τῆς Εὐρώπης, κείμενος μεταξὺ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἥτοι τῆς μαύρης θαλάσσης πρὸς μεσημβρίαν, τῆς Μαιώτιδος λίμνης πρὸς ἀνατολὰς, τῆς Μοσχοβίας ἢ Ῥωσσίας πρὸς βορῆαν, καὶ τῆς Ποδολίας, καὶ Βολυνίας ἐπαρχιῶν, ἥτοι τῶν περάτων τῆς Πολωνίας πρὸς δυσμᾶς.

Μελετ. Γεωγραφ.

β. (β) Ὁ Ἰσρος ἢ Δούναβις, πηγάζει ἐκ τῆς Σουαβίας, ἥτοι δουκάτου τοῦ Βύρτεμβεργ, καὶ ἐκείθεν γί-

κίας ονομασίαν, ἢ νῦν καλουμένη Μολδαυία (α), ἢ Βλαχία (β), ἢ Τρανσυλβανία (γ), καὶ μέρος τῆς Οὐγγαρίας (δ)· καὶ ὠροθετεῖτο ἀρκτικῶς, δια

νεται πλευρὸς· ῥέων δὲ διὰ τοῦ Βύρτεμπεργ, διὰ τῆς Μπαβαρίας, διὰ τῆς Αὐστρίας, διὰ τῆς Οὐγγαρίας, καὶ δὲ ἐνὸς μέρους τῆς Τουρκίας, δηλαδὴ μεταξὺ Σερβίας καὶ Βουλγαρίας πρὸς δύσιν, Βλαχίας καὶ Μολδαυίας πρὸς ἄρκτον, εἰσέρχεται διὰ πέντε κομάτων εἰς τὴν μαύρην Θάλασσαν, ἐξ ὧν τὸ ἀνατολικώτερον ἐκαλεῖτο τὸ πάλαι Θιάγολα, τὰ νῦν δὲ τουρκικῶς Κελλι, ὅπου καὶ φρούριον τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος· τὸ β'. ἐκαλεῖτο Βύρειον, τὰ νῦν Σουλινὰς, καὶ Σουλινὰ Μπογαζί· τὸ γ'. ἐκαλεῖτο ψιδόν, τὰ νῦν τοῦ ἀγίου Γεωργίου, καὶ Ἐνδρελὲς Μπογαζί· τὸ δ'. ἐκαλεῖτο καλόν, τὰ νῦν Πορτίτζαις, καὶ Καπὶ Μπογαζί· καὶ τὸ ε'. ἐκαλεῖτο Νόρακον, τὰ νῦν Γενὶ Σκελέ· κάτωθεν δὲ τοῦ πέμπτου κόματος εἶναι κόλπος τῆς μαύρης Θαλάσσης, ὅπου τὸ πάλαι ἦτον ἡ Ἰσρόπολις, τὰ νῦν δὲ Καρα Κερμαῖν.

γ'. (α) Ἡ Μολδαυία ἢ Μπογδαυία, τὰ νῦν ὠροθετεῖται ἀρκτικῶς μὲ τὴν Πολωνίαν, ἀνατολικῶς μὲ τὴν Βεσσαραβίαν, μεσημβρινῶς μὲ τὴν Βλαχίαν, καὶ δυτικῶς μὲ τὴν Ἐρδελίαν, ἧτοι Τρανσυλβανίαν.

δ'. (β) Ἡ νῦν Βλαχία κεῖται ὡς πρὸς εὐρ'νοτον ἀπὸ τὴν Μολδαυίαν, ἔχουσα ἀνατολικῶς τὴν Μολδαυίαν, ἀρκτικῶς τὴν Τρανσυλβανίαν, καὶ τὸ Μπανάτον Τεμισβαρίου, δυτικῶς καὶ πρὸς μεσημβρίαν τὸν ποταμὸν Δούναβιν.

ε'. (γ) Ἡ Τρανσυλβανία ὠροθετεῖται ἀρκτικῶς μὲ τὴν μελαίνην Ῥωσσίαν ἢ Πολωνίαν, ἀνατολικῶς μὲ τὴν Μολδαυίαν καὶ Βλαχίαν, μεσημβρινῶς μὲ τὴν Οὐγγαρίαν, καὶ πρὸς δύσιν αὐθὺς μὲ τὸ Μπανάτον τῆς Οὐγγαρίας.

ς'. (δ) Τοῦτο τὸ μέρος εἶναι τὸ Μπανάτον Τεμισβα-

τῶν Καρπαθίων ὄρων (α), πρὸς δὲ τὸ μέρος τῆς Σαρματίας, ταυῦν Ῥωσσίας (β), καὶ Ποδολίας (γ),

ρίου τῆς κάτω Οὐγγαρίας, ὅπερ ἔχει ἀρκτικῶς τὸν Τίβισκον ποταμὸν ἢ Τίσσα, ἀνατολικῶς τὴν Τρανσυβανίαν, μεσημβρινῶς τὸ Μπανάτον τῆς Βλαχίας, καὶ δυτικῶς τὸν Δοίναβιν, κατα τὴν Σερβίαν.

ζ'. (α) Ταῦτα τὰ ὄρη εἰσὶν ὑψηλότερα, καὶ τὰ μεγαλήτερα τῆς Εὐρώπης· αἱ κορυφαὶ δὲ μερικῶς εἶναι ὑψηλότεραι τῶν νεφελῶν καὶ κεκαλυμμέναι ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ὑπὸ χιόνος, τὰ ὅποια ὡς μία ἄλυσσος συνεχόμενα ἀλλήλοις, ὑπὸ διαφόροις ὀνόμασι χωρίζουσι τὴν Πολωνίαν ἀπὸ τὴν Οὐγγαρίαν, ὀρίζονται τὴν Τρανσυβανίαν, Μολδαυίαν, Βλαχίαν, διέρχονται τὴν Οὐγγαρίαν, Βοημίαν, Σιλησίαν, καὶ μέρος τῆς Γερμανίας.

η'. (β) Ἡ Ῥωσσία τῆς Πολωνίας, ὑπὸ τινων καλεῖται ξανθὴ, καὶ ὑπ' ἄλλων μέλαινα, πρὸς διασολὴν τῆς λευκῆς Ῥωσσίας, ἢ τοι τῆς Μοσκοβίας· εἶναι δὲ κυρίως ἡ Ῥωξολανία, ἢ μέρος ταύτης, ἐξ ἧς ἐκλήθησαν Ῥῶσσοι· αὕτη λοιπὸν ἡ Ῥωσσία κεῖται μεταξὺ τῆς ἀνωτέρας Πολωνίας πρὸς δυσμὰς, τῆς Πολσσίας (μέρος τῆς Πολωνικῆς Λιθουανίας) πρὸς ἄρκτον, τῆς Βολυνίας, (ἐπαρχία τῆς μεζζονος Πολωνίας) καὶ τῆς κατωτέρας Ποδολίας πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ἀπὸ μεσημβρίας χωρίζεται τῆς ἀνωτέρας Οὐγγαρίας, καὶ τῆς Τρανσυβανίας διὰ τῶν Καρπαθίων ὄρων.

θ'. (γ) Ἡ Ποδολία ἔχει δυτικῶς τὴν ξανθὴν Ῥωσσίαν, μεσημβρινῶς τὴν Μολδαυίαν, ἀρκτικῶς τὴν Βολυνίαν, καὶ ἀνατολικῶς τὴν μικρὰν Ταρταρίαν· διαιρεῖται δὲ εἰς ἀνωτέραν καὶ κατωτέραν, καὶ τῆς μὲν ἀνωτέρας μητρόπολις ἡ Καμενίτζα, προσέτι Μογιλόβι, καὶ τὸ περίφημον κάστρον Χοτίνι, τῆς δὲ κατωτέρας ἡ Κιοβία, κοινῶς Κίοβον.

διὰ τοῦ ποταμοῦ Νίερου (α) πρὸς τὴν Βεσσαραβίαν (β) · μεσημβρινῶς πρὸς τὴν κάτω Μοισίαν, ἥτοι τὴν Βουλγαρίαν (γ), διὰ τοῦ Δουνάβεως · καὶ δυτικῶς πάλιν διὰ τοῦ Δουνάβεως πρὸς τὴν ἄνω Μοισίαν ἥτοι Σερβίαν (δ), καὶ τοῦ Τιβί-

ί'. (α) Ὁ Νίερος, παρ' Ἑλλησι Τύρας ἐκαλεῖτο, τὰ νῦν δὲ Δνιέσερ καὶ Νίερος, ὅστις ἔχει τὰς ἀρχαῖς ἕκ τινος μικρᾶς λίμνης τῆς μελαίνης Ῥωσσίας, ἥτοι τῆς Γαλιτζίας, κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Καρπαθίου ὄρους, καὶ ρέων ἀνατολικῶς διαχωρίζει τὴν Αεχίαν, ἥτοι τὴν ἀνωτέραν Ποδολίαν, καὶ τὴν κατωτέραν τῆς Μολδαυίας, καὶ δοερχόμενος διὰ τῆς Βεσσαραβίας, εἰσέρχεται εἰς τὸν Εὐξείνου Πόντον, ἥτοι εἰς τὴν μαύρην θάλασσαν.

ια'. (β) Ἡ Βεσσαραβία κεῖται εἰς τὰ πέρατα τῆς μικρᾶς Ταρταρίας, καὶ τῆς Πολωνίας, μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Βορυσθένου ἀρκτικοανατολικῶς, καὶ τοῦ Τύρα, ἥτοι Νίερου δυτικῶς πρὸς τὴν Μολδαυίαν, καὶ κατὰ τὴν ἄκρην τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἥτοι μαύρης θαλάσσης πρὸς μεσημβρίαν.

ιβ'. (γ) Ἡ Βουλγαρία κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Ῥωμελίας, κοινῶς Ῥούμελης, καὶ περιορίζεται πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς μαύρης θαλάσσης, πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τοῦ ὄρους Αἴμου, πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Σερβίας, καὶ πρὸς ἄρκτον ὑπὸ τοῦ Δουνάβεως, ἡ δὲ μητρόπολις αὐτῆς Σοφία.

ιγ'. (δ) Ἡ Σερβία περιορίζεται πρὸς ἄρκτον ὑπὸ τοῦ Δουνάβεως, καὶ Σάου, ἡ Σάβου τῶν ποταμῶν, πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Μπόσνας, πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τῆς Μακεδονίας, καὶ πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας καὶ μέρος ὑπὸ τοῦ Δουνάβεως · ἡ δὲ πρωτεύουσα αὐτῆς πόλις εἶναι τὸ Βελιγράδ, ἡ τὸ πάλαι Λευκόπολις.

σκου ποταμοῦ κοινῶς Τίσσα (α), πρὸς τὴν κάτω Οὐγγαρίαν (β).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι, ὅπου ἐκτάθησαν καὶ ἐκαταίχθησαν εἰς ταύτην τὴν γῆν, παρὰ πολλῶν ἰσο-

π. χ.

2000.

Κοσμολογ.

Γιῶάννου

Α΄ β΄ γ΄ δ΄ Ἀρ-

τοά. ἐν Πα-

ρισ. τυπ.

1750.

ιδ'. (α) Τιβίσκος καὶ Πατισσός, ἢ Τίσσα κοινῶς καὶ Τείσσα, ποταμοὶ τῆς Οὐγγαρίας· ἔχει τὰς πηγὰς εἰς τὸ Κάρπαθον ὄρος κατὰ τὸ σύνορον τῆς μελαίνης Ῥωσσίας, καὶ τῆς Τρανσιλβανίας, καὶ πολλοὺς εἰσδεχόμενος ποταμοὺς, εἰσβάλλει εἰς τὸν Δανούβιον, κάτω τοῦ Τιβίσκου φρουρίου, ἐπάνω τοῦ Ταυρούνου, καὶ κάτω τοῦ Πετροβαραδίνου.

ιε'. (β) Ἡ Οὐγγαρία λέγεται κοινῶς ὑπὸ τῶν ἐντοπιῶν Μαγάρ, καὶ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν Οὐγγαρν ἢ Οὐγγαράνδ· ἀποτετρατίζεται δὲ κατὰ τοὺς νῦν καιροὺς ἀπὸ τῆς Ἀουστρίας (ὅπου ἡ Βιέννα θρόνος τοῦ Καίσαρος) καὶ Στυρίας, (ἐπαρχίας τοῦ κύκλου τῆς Ἀουστρίας) ἀπὸ βορρῆως ὑπὸ τοῦ Καρπάθου ὄρους, διὰ τοῦ ὁποίου χωρίζεται τῆς Πολωνίας, ἀπ' ἀνατολῶν ὑπὸ τῆς Τρανσιλβανίας, καὶ ἀπὸ μεσημβρίας χωρίζεται τῆς Σλαβονίας διὰ τοῦ Δραύου ποταμοῦ, τοῦ πηγάζοντος ἐκ τῶν περᾶτων τῶν μεταξὺ τοῦ Τιρόλ, καὶ τῆς Καρνιόλας, (ἐπαρχιῶν τοῦ Ἀουστριακοῦ Κύκλου.) ὅστις πολλοὺς ποταμοὺς ἐν ἑαυτῇ δεχόμενος, εἰσέρχεται εἰς τὸν Δούναβιν. Διαιρεῖται δὲ διὰ τοῦ Δουνάβεως εἰς ἄνωτέραν, καὶ κατωτέραν· καὶ ἡ μὲν ἄνωτέρα ἐκτείνεται ἐκ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Δανούβιος, μέχρι τῆς Πολωνίας· ἡ δὲ κατωτέρα ἐξαπλοῦται ἐκ τῆς ἐτέρας ὄχθης αὐτοῦ μέχρι τῆς Κροατίας, καὶ Σλαβονίας· ἡ δὲ μητρόπολις πάλαι ἀπάσης τῆς Οὐγγαρίας ἦτον τὸ Πρεσβούργ, μὲ φρούριον, ὅπου ἐφυλάττετο τὸ βασιλικὸν τῆς Οὐγγαρίας σέμμα, τὰ νῦν ὅμως εἶναι ἡ Βούδα, κοινῶς

Βηροσός.
ὁ σοριογράφ.
π. χ. 335.
Σύγχρον. τοῦ
μεγ. Ἀλεξάνδ.
Παμφίλης.
Εὐσεβίος.

ρικῶν ὁμολογεῖται, ὅτι ἦλθον (α) ἐκ τῆς Ἀσια-
τικῆς Σαρματίας (β), καὶ Σκυθίας (γ). οἷτινες

ὑπὸ τῶν Γερμανῶν Ὀφφεν, κειμένη παρὰ τὸν Δα-
νούβιον.

α'. (α) Ἀγνοεῖται δὲ πότε ἦλθον, ὡσαύτως ἀγνοοῦνται
καὶ τὰ ἀρχαῖα αὐτοῖς συμβεβηκότα· τοῦτο μόνον εἶ-
ναι πιθανόν, ὅτι ἦλθον ἀρκετοὺς αἰῶνας πρὶν Χριστοῦ,
καθότι πρὸ 510 χρόνων ἦλθε κατ' αὐτῶν ὁ τοῦ Ὑ-
δάσπου Δαρεῖος, βασιλεὺς τῶν Περσῶν, μὲ πολυπλη-
θὲς σράτευμα, καὶ ἀπεδιώχθη κακῶς· ὡσαύτως με-
τέπειτα ὁ Λυσίμαχος, ἐν ἔτει 322 σχεδὸν πρὸ Χρι-
στοῦ, ἐλθὼν κατ' αὐτῶν ἐζωγρήθη, ὡς ἔμπροσθεν ρη-
θῆσεται, καὶ τελευταῖον, κατὰ τὸν α'. αἰῶνα τοῦ Χριστοῦ
εἰς τόσον βαθμὸν ἦτον πεπολισμένη ἡ γῆ τῆς Δακίας,
ὥστε ἀντέτεινεν ἀρκετὰ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ τροπαιοφόρα
ἄρματα τῶν Ῥωμάνων, τὰ ὁποῖα ὑπέταξαν σχεδὸν
ὅλην τὴν οἰκουμένην.

β'. (β) Ἡ Ἀσιατικὴ Σαρματία περικλείεται κατὰ τὰ
πέρατα τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας, καὶ τοῦ Ῥα πο-
ταμοῦ, ἧτοι Βόλγα, μεταξὺ τοῦ βορείου Ὠκεανοῦ
πρὸς βορρᾶν, τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ τῆς Κασπίας
Θαλάσσης πρὸς μεσημβρίαν, τῆς Ἀσιατικῆς Σκυθίας
ἢ μεγάλης Ταρταρίας πρὸς ἀνατολὰς, καὶ τῆς Εὐρω-
παίας Σαρματίας πρὸς δυσμὰς, ὅπου τὰ νῦν εἶναι τὸ
βόρειον μέρος τῆς Μοσχοβίας, καὶ ἡ Μοσχοβιτικὴ
Ταρταρία, τῆς ὁποίας ἐπαρχαίαι εἰσὶν Διβίνα ἢ Δουί-
να, Κουδόρα, Πετζόρα, Περμιά, Σαμουϊέδα, Σιδηρία,
Βιάτκα, Λοπία, Λουκομορία, καὶ βασιλεία, τὸ Κα-
ζανόν, τὸ Ἀσρακανόν, καὶ τῆς Βουλγαρίας, τὸ ὁ-
ποῖον ποτίζεται παρὰ τοῦ ποταμοῦ Βόλγα.

γ'. (γ) Ἡ Ἀσιατικὴ Σκυθία, ἧτοι μεγάλη Ταρταρία πε-
ρατοῦται ὑπὸ τῆς Κασπίας Θαλάσσης, ὑπὸ τῆς Περ-
σίας, ὑπὸ τῶν Ἰνδιῶν, ὑπὸ τοῦ Τιμπέτ βασιλείου,
ὑπὸ τῆς Μογολίας, καὶ ὑπὸ τῆς Ῥωσικῆς Ἀσίας.

ἦσαν ἀπόγονοι τοῦ Ριχὰδ, υἱοῦ Γόμερ, ἐγγόνου
 Ἰάφεθ, καὶ τὰ ἐξῆς· ἡμεῖς ὁμῶς χωρὶς νὰ ἔμ-

Οὗτος ὁ μέγας τόπος περιέχει ξηρὰς ἀμμώδεις, καὶ
 ἀφόρους πεδιάδας, μεταξὺ ὁμῶς καὶ εὐφορα μέρη·
 κάτοικεῖται δὲ ὅλος ὑπὸ Ταρτάρων, οἵτινες ὀνομάζον-
 ται διαφόρως· ἐξ ὧν οἱ μὲν περιπλανῶνται νομαδικῶς,
 οἱ δὲ πεπολισμένοι καταγίνονται εἰς τὴν γεωργικὴν,
 κτηνοτροφίαν, περιφανῆ ἐργόχειρα, καὶ ἐμπόριον δια-
 ξηρᾶς, ἔχοντες καὶ πόλεις μεγάλας· δὲν συγκροτοῦ-
 σιν ὁμῶς μίαν γενικὴν πολιτείαν, ἀλλ' εἰσὶ διηρημέ-
 νοι εἰς πολλὰς μικρὰς, δαικουμένας ὑπὸ Χάνιδων, καὶ
 ἄλλων ἡγεμόνων. Ἡ τὸ πάλαι μεγίστη ἐπαρχία τῆς
 Μποχαρίας, μὲ πάλιν ἀξιόλογον τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος,
 εἶναι ἢ διασημότερα τῆς Ταρταρίας, τῆς ὁποίας τὰ
 ἡμισυ ἀνατολικὸν μέρος ὑπόκειται εἰς τὸν αὐτοκράτο-
 ρα τῆς Κίνας. Ἡ Μογολία, τὸ μέγα μέρος τῆς Ταρ-
 ταρίας, τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ τόπους ἐρήμους,
 ἀμμώδεις, βουνώδεις, καὶ ἀφόρους πεδιάδας, ὑπόκει-
 ται τὸ περισσότερον μέρος εἰς τοὺς Κινέζους, τὸ δὲ
 ὀλιγώτερον εἰς τοὺς Ῥώσους· οἱ δὲ κάτοικοι αὐτοῦ
 εἰσὶ Καλμουκοὶ καὶ Μογόλοι, οἵτινες ζῶσι νομαδικῶς,
 ἔχοντες τινὰς πόλεις σχηματισμένας μόνον ὑπὸ σωρῶν
 σικηνῶν. Τὸ Ταγγουτ βασιλεῖον ὑπόκειται εἰς τὸν αὐ-
 τοκράτορα τῆς Κίνας. Ἡ δὲ Ἀρκτικὴ Σκυθία ἀνήκει
 ὅλη εἰς τὸ ἄπειρον Ῥωσικὸν βασιλεῖον, ὅθεν ὀνομάζε-
 ται καὶ Ῥωσικὴ Ἀσία· αὕτη σύγκειται ἐκ δύο κε-
 φαλαιωδῶν μερῶν, ἐκ τοῦ μικροτέρου δυτικοῦ μέρους,
 τοῦ πρὸς δυσμὰς τοῦ ὄρους Οὐράλ, ἔνθα περιέχονται
 τὰ βασίλεια Καζάν, καὶ Ἀσραχάν, καὶ ἐκ τοῦ ἰκα-
 νῶς μεγαλητέρου μέρους, τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Οὐ-
 ραλ, ἔνθα περιέχεται εἰς καὶ μόνος τόπος ἢ Σιβηρία,
 ὅστις εἶναι ὁ μέγιστος τόπος τοῦ κόσμου, ἐπειδὴ ὑ-
 περβαίνει ἰκανῶς τὴν Εὐρώπην, τὴν δὲ Εὐρωπαϊκὴν
 Τυρκίαν ὑπὲρ τὰ εἰκοσάκις· ἔχει δὲ ἀέρα ψυχρότατον,

βωμεν εἰς τοιαύτην λεπτομέρειαν γενεαλογιῶν, λέγομεν ὅσα ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν πάλαι καὶ μεταγενεσέρων συγγραφέων ἐν τῇ ἱστορίᾳ περὶ Δακίας· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τοὺς ἀρχαίους αἰῶνας τὰ πέραν τοῦ Δουνάβεως ποταμοῦ, πρὸς βορρᾶν κατοικοῦντα ἔθνη ἦσαν ζερημένα οὐχὶ μόνον συγγραφέων, ἀλλὰ καὶ γραμμάτων, τὰ δὲ πεφωτισμένα τότε καὶ πεπολισμένα ἔθνη, πρῶτον τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἔπειτα τῶν Ῥωμάνων, οὐδεμίαν συγκοινωνίαν εἶχον μετ' αὐτῶν, διὰ τοῦτο οὐδεὶς τῶν παλαιῶν συγγραφέων περιστατικῶς ἀναφέρει γενικῆν τινα ἱστορίαν περὶ ἀρχῆς τῆς Δακίας, εἰμὴ μόνον ἐν μέρει, καὶ συγκεχυμένως, μεταξὺ πολλῶν ἄλλων ἱστοριῶν.

Κοσμογον.

Ἰωάννου ἀ-
βάτδ' Ἀρτοά.

Συνάπτοντες οὖν ἡμεῖς τὰ συγκεχυμένα χρονολογικῶς, φαίνεται πιθανόν, ὅτι ἡ τῆς Δακίας γῆ ἦτον πρὸ πολλῶν αἰῶνων πρὶν Χριστοῦ κατοικημένη ὑπὸ τῶν Δακῶν, ὑφ' ὧν ἐκλήθη Δακία· καὶ οἱ πάλαι κάτοικοι αὐτῆς ὠνομάζοντο Δᾶοι, καὶ Δαῦοι (*), ἔθνος ἀνδρείου τε καὶ πολεμικύ-

Ἀππιαν. Σοφ.
εἰς τὰ Ἰλλυρ.

χειμῶνα δριμύτατον, καὶ θερὸς θερμότατον· οἱ οἰκῆται ἐκτὸς τοῦ κυριεύοντος Ῥωσικοῦ γένους, εἰσὶ Σαμογέται, Τάτταροι, (παραὶ τοῦ Τάτταρ ποταμοῦ, τοῦ ποτιζόντος τὸν τοῦ μεγάλου Μόγορ τόπον, καὶ τὰς ἐκβολὰς ἔχοντος ἐν τῷ βορείῳ Ὠκεανῷ.) Κιαλμοῦκοι, Μογόλοι, καὶ Τεγγαῶζοι· αἱ δὲ πρωτεύουσαι πόλεις εἰσὶν, ἡ Τομπόλσκα, καὶ τὸ Ἰρκούτουκον.

δ'. (*) Τοῦτο τὸ ἔθνος ἐξῆλθεν ἐκ τῆς Μαργιανῆς ἐπαρχίας τῆς Περσίδος, κοινῶς λεγομένης Ἰεσθαῆς, ἣ τις καίται πρὸς τὸ νότιον μέρος τοῦ Ὠξου ποταμοῦ, καὶ

Στέφαν. Βυ-
ζάν. Γραμμα-
τικὸς εἰς τὸ
περὶ ἔθνων.

τατον, ἅμα καὶ δικαιοτάτον, ὁμόφυλον, καὶ ὁμόγλωττον μὲ τούς Γέτας (α), οἵτινες ἐκατόκουν τὸ μεσημβρινοδυτικὸν μέρος τῆς Δακίας, πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δανούδιος ποταμοῦ ἀνατολικῶς, καὶ εἰς τὰς νήσους τῶν πέντε ζομάτων αὐτοῦ· οἱ ὁποῖοι διαβάντες καὶ εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην τούτου τοῦ ποταμοῦ, ἐκάνθησαν καὶ ἐκατοίκησαν εἰς ὅλην τὴν κάτω Μοισίαν, τὴν μεταξὺ τοῦ ὄρους Αἴμου (β), Εὐξείνου Πόντου, ἤτοι μαύρης Θαλάσσης, καὶ ποταμοῦ Δουνάβεως.

Στράβων.
Εὐστάθιος,
Πομ. καὶ Με.
λέτ.

Διαλαμβάνει προσέτι ἡ ἱστορία, ὅτι οἱ Δᾶκες ἦσαν ἄνθρωποι ἄπλοῖ, δίκαιοι, αὐτάρχεις, καὶ φιλελεύθεροι, οἵτινες διῆγον τὸ μεταξὺ τῶν με

Πομ. π. 5. κεφ.
2. Ἀππιαν.
διὰ τοὺς ἑμ.
φυλ. πολ. β'.
110.

τῆς Ἀσιατικῆς Σκυθίας, πλησίον τῆς Κασπίας θάλασσης, τῆς Μαροῦ λίμνης, καὶ τῆς ἐρήμου, ἣτις κοινῶς λέγεται Μπιγούλ. Ἐκαλοῦντο δὲ οἱ κάτοικοι αὐτῆς Δερβίκαι καὶ Δᾶοι.

ε'. (α) Καὶ οἱ Γέται ὁμοχώριοι τῶν Δακῶν ἦσαν, καὶ ταγόμενοι ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας· κατοικοῦντες δὲ παρά τὸν ποταμὸν καλούμενον Ἀραβισί Γεΐχου, ὠνομάζοντο Γεΐχ, καὶ Γέται. Ὁ δὲ ποταμὸς οὗτος κοινῶς λέγεται Ὠξος, ὅστις χωρίζει τῆς τῆς Περσίας ἐπαρχίαν Χορασάν τῆς Οὐσμπέκ, καὶ εἶναι μέγας, καὶ ὁ μεγαλύτερος ἀπ' ὅσους εἶδεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ὃς τις διὰ μέσου τῆς Μαργιανῆς ἐπαρχίας εἰσέρχεται εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν.

ὁ αὐτὸς αὐτό-
θι.

ε'. (β) Τοῦτο τὸ ὄρος κοινῶς Αἴμος καλεῖται, καὶ Τουρκισὶ Κοτζά μπαλκάν, ἣτοι μέγα ὄρος· εἶναι δὲ μέρος τοῦ Κιρκασίου, καὶ χωρίζει τὴν Θράκην ἐκ τῆς κατωτέρας Μοισίας, τὸ ὅποιον ἐκτείνεται πολὺ κατὰ τὸ μῆκος, καὶ εἶναι ὑψηλότατον.

πολλήν εὐνομίαν· εἶχον κοινὰ γυναῖκας, παῖδιά, καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ, ἐκτὸς ξίφους, καὶ ποτηρίου, διὸ καὶ ἦσαν ἐλεύθεροι ἀπὸ ὅλας τὰς κακίας τῶν πεπολισμένων ἔθνων· ἐτρέφοντο μὲ τοὺς καρποὺς τῶν δένδρων, καὶ τῆς γῆς, τὴν ὁποῖαν ἄνευ ὀρίων χωριστῶν ἐκαλλιέργουν, ἀλλάζοντες αὐτὴν τὸν καθ' ἕκαστον χρόνον· διῆγον δὲ ὡς νομάδες, καταγινόμενοι εἰς τὴν ἀλιευτικὴν, καὶ τρεφόμενοι μὲ τὴν πόσιν τοῦ γάλακτος, διὸ καὶ ὠνομάσθησαν γαλακτοπόται, καὶ ἁμαξόβιοι, καὶ εἰς ἄλλο δὲν ἐγυμνάζοντο, εἰ μὴ εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ ἵππευειν, καὶ πολεμεῖν μὲ δόρατα, ἤτοι κοντάρια, καὶ δοξάρια, ὅθεν καὶ ἄριστοι ἐφάνησαν ἵπποτοξόται, οἵτινες δὲν εἶχαν ἄλλα ἄρματα, εἰ μὴ μόνον φαρέτρας μὲ βέλη φαρμακευμένα κατὰ τὰς κορυφὰς, δόρυ, καὶ ξίφος, ἢ ἄρπην· ἦσαν δὲ διηρημένοι ὑπὸ πολλοὺς μικροὺς ἀρχηγοὺς κατὰ φυλὰς, καὶ περιεφέροντο εἰς τὴν ἔκτασιν τῆς χώρας αὐτῶν, κατὰ τοὺς καιροὺς τοῦ ἔτους, καὶ κατοικοῦντες ὑπὸ σκηνῶν. Ἐν ἀνάγκῃ ὅμως διαυθευτεύσεως, ὑπετάσσοντο εἰς ἓνα ἀρχηγὸν κατ' ἐκλογὴν, ὅς τις ἔπρεπε νὰ ἦναι ἀνθρωπος ἀπλοῦς, δίκαιος, αὐτάρκης, μὲ φρονήματα ἀνδροπρεπῆ, καθὼς τὸ ἔδειξε πραγματικῶς καὶ εἰς τῶν ἀρχηγῶν τούτων, ὀνόματι Δρομιχαίτης, ὡς ἔμπροσθεν ἰσορηθῆσεται.

Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλα ἔθνη τὸ κατ' ἀρχὰς περὶ τὴν τῶν Δακῶν χώραν, καὶ ἄνωθεν κατοικοῦντα, ἐκ τῶν Σαρματῶν καὶ Σκυθῶν καταγόμενα, δη-

Οἰράτιος ὠδ.
γ. 24. Κολου-
μέλ.
Οἰβίδιος περὶ
Πόντ. α. 7.

τοῦ αὐτοῦ Οἰ-
βίδιου ζ. 2.
καὶ γ. 8. ὠδ.
ζ.

Οἰράτιος.
Θουκυδίδ. βιβ.
β.

Οἰβίδιος τρεῖς.
γ. 10. καὶ ε.
10. καὶ ἀπὸ
Πόντου δ. 7.

Οἰβίδ. τρεῖς. δ.
φύλ. 116. ἐκδ.
Βουρμ. Κιλήμ.
Αἰλεξανδ.

Στρωμ. φύλ.
307. α.
Πτολεμαῖος.
Στράτων.

Μελέτιος.

Γιῶάννης.
Ἀβὰτ δ' Ἀρ-
τελ.

λαδὴ οἱ Πάννουες, ἐξ ὧν Παννονία (α), τὰνϋν
 Οὐγγαρία· οἱ Τυριγέται περὶ τὸν Τύραν ποτα-
 μόν, ἢ Νῆσρον· οἱ Ἀξιάκες (β), οἱ Βέσσοι, οἱ Στράβων.

ζ'. (α) Οἱ Πάννουες ἦσαν Σκυῖται, οἵτινες ἐλθόντες εἰς
 τὴν Κελτικὴν γῆν, τὴν νῦν Πορτογαλίαν, καὶ κυ-
 ριεύσαντες αὐτὴν, ὠνόμασαν Κελτοσκυθίαν· ἔπειτα
 διαδραμόντες τὴν Γερμανίαν, καὶ ὑποτάξαντες τὸν
 Κύκλον τῆς Ἀουστρίας, ἐκάλεσαν ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῶν
 Παννονίαν. Μετὰ ταῦτα ὀρμήσαντες, καὶ ἐξουσιάσαν-
 τες τὴν τῆς νῦν Οὐγγαρίας γῆν, ἐκάλεσαν καὶ αὐτὴν
 Παννονίαν· ἡ δὲ Ἀουστρία ἔμεινε παλαιὰ Παννονία·
 κατ' αὐτῶν δὲ πρῶτος ἦλθεν ὁ Ἰούλιος Καίσαρ, μετὰ
 τοῦτον ἄλλοι, καὶ τελευταῖον ὁ Τιβέριος τοὺς ὑπέτα-
 ξεν ἕως οὗ ἄρχησεν ἡ αὐτοκρατορία τῶν Ῥωμαίων να-
 κλίην, καὶ τότε ἦλθον οἱ Γότθοι, οἵτινες κυριεύσαν-
 τες ἐκατοίκησαν· τοὺς Γότθους ἐδίωξαν οἱ Οὔννοι, οἱ
 ὁποῖοι ἦσαν ἔθνος Θηριῶδες, οἰκούντες περὶ τὴν Μαϊώ-
 τιδα λίμνην, καὶ ἦλθον εἰς τὴν Ἰταλίαν ὁμοῦ μετὸν
 βασιλέα τους Ἀττίλαν· κἀκείθεν ἐπανακρέψαντες, ἐ-
 κράτησαν τὴν Παννονίαν, ὀνομάσαντες ταύτην ἀπὸ
 τοῦ ὀνόματος αὐτῶν· τοὺτους ἐδίωξαν οἱ Λογγοβάρ-
 δοι, καὶ πάλιν τοὺς Λογγοβάρδους οἱ Οὔννοι, καὶ τε-
 λευταῖον ἐν ἔτει 900, ἀπὸ Χριστοῦ, βασιλεύοντος τοῦ
 Ἀρνύλφου, ἦλθε κατ' αὐτῶν ἐν ἔθνος τῆς Σκυθίας
 Λυάροι, καὶ καταδαμάσαντες τοὺς Οὔννους ἐκυριεύσαντὸν
 τόπον, μεθ' ὧν ἐνωθέντων ὕερον καὶ τῶν καταλειφθέν-
 των Οὔννων, ἀνέκυψε τοῦτο τὸ ὄνομα ναλέγωνται Οὔγ-
 γροι, καὶ ὁ τόπος αὐτῶν Οὐγγαρία.

η'. (β) Οἱ Τυριγέται, οἵτινες κατοικοῦσαν τὴν ἀνωτέ-
 ραν καὶ κατωτέραν Ποδολίαν, οἱ Ἀξιάκες μεταξὺ τοῦ
 Τύρα, καὶ τοῦ Ἰπάνιδος τῶν ποταμῶν, εἰς τὸ πέρασ
 τῆς Βολυνίας, ἤτοι τῆς κατωτέρας Ποδολίας, καὶ τῆς
 ἐλάσσονος Ταρταρίας, ἔπου ἦσαν οἱ Βριτολάγοι, οἱ

Ἄριμασποὶ, οἱ Ἀσέδωνες, οἱ Γεώργιοι νομάδες, οἱ Βασιλίδες, καὶ ἕτεροι (α) τῆς Ταυρικῆς Ἠπείρου· οἱ Ταυροσκῦθαι καὶ Σκυθόταυροι τῆς Χερσονήσου, ἧτις καὶ μικρὰ Σκυθία (β) πρὸς

Πτολεμαῖος.

Μεσσαγέται, οἱ Ἄρπιοι, οἱ Βέσσοι, ἐξ ὧν ἐκλήθη ἡ Βεσσαραβία, καὶ ἕτεροι· καλοῦνται τὰ νῦν Τάτταροι Μπουτζακλίδες, ἀπὸ τῆς Μπουτζακ ἐπαρχίας, οὗσης ἤδη μέρος τῆς Βεσσαραβίας, ἔπου ἦτον πρὸ ὀλίγων χρόνων ἡ Ὀζοῦ, ἡ τῶν παλαιῶν Ἀξιάκη, εὕρισκα μὲνη πρὸς τὸν Εὐξείνιον Πόντον εἰς τὴν ἀνάχυσιν τοῦ Βορυσθένους ποταμοῦ, ὅπου ἐγγυὲς εἰσέρχεται εἰς αὐτὸν καὶ ὁ Ὑπανις ποταμὸς, κοινῶς λεγόμενος Βόγος, ἡ Μπόγ. Οὗτος ὁ ποταμὸς ἔχει τὰς ἀρχὰς ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ Ποδολίᾳ, χωρίζων ταύτην τῆς Βολυνίας, καὶ πολλὰς πόλεις ποτίζων. διαιρεῖ εἴτα τὴν κατωτέραν Ποδολίαν εἰς δύο μέρη, καὶ εἰσερχόμενος εἰς τὸν Βορυσθένην, ὀλίγον κατωτέρω εἰσβάλλει μετ' αὐτὸν εἰς τὴν μαύρην Θάλασσαν, ἀφ' οὗ κάμη σχεδὸν διακοσίων μιλίων τρέξιμον.

3. (α) Οὗτοι ἅπαντες γενικώτερον ἐκαλοῦντο Βοσποριανοὶ, καὶ Κιμμεριανοὶ, κληθέντες μετὰ ταῦτα παρὰ τῶν Κίμβρων παρωκεανίτων Γερμανῶν, ἐξ ὧν ἐκτάγοντο οἱ τῆν ἔξω τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου Ἠπειρον κατοικοῦντες, ἧτις καὶ μικρὰ Σκυθία πρὸς διαφοράν τῆς μεγάλης ἐλέγτο. Σκυθία δὲ παρὰ τοῦ Σκύτους, ἦτοι τοῦ δέρματος, καὶ μικρὰ Ταρταρία ἐκ τῶν Ταρτάρων, τῶν ἐκ τῆς Ἀσιατικῆς μεγάλης Σκυθίας ἐλθόντων. Οὗτοι ἅπαντες λέγω τὰ νῦν καλοῦνται Νογᾶῖοι Τάτταροι, κοινῶς Ταττάροι, Πόλις δὲ αὐτῶν Πρεκοπία ἢ Πρεκύπ· καὶ ἤδη ἐξουσιάζονται ὑπὸ τῶν Ῥώσων.

4. (β) Ἡ Ταυρικὴ χερσονήσος ἦτον μέρος τῆς ἐλάσσονος Ταρταρίας, πρὸς μεσημβρίαν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας κειμένη· αὕτη ἐλέγτο καὶ Ταζαρία, τὴν

διαφορὰν τῆς μεγάλης ἐκλήθη, καὶ ἀνωθεν τούτων οἱ Ταναΐται, περὶ τὸν Τάναϊν ποταμὸν (α), οἱ Βορυσθενεῖται περὶ τὸν Βορυσθένην ποταμὸν (β),

ὁποῖαν ἐξουσίασαν οἱ Ἕλληνες, ἔχοντες πόλεις καὶ ἀποικίας ἐν αὐτῇ, ὡσαύτως καὶ ἔξωθεν τοῦ Ἰσθμοῦ τοὺς Ἕλληνας ἐδάωξαν οἱ Ταυροσκῦθαι· τοὺς Ταυροσκύθας ὑπέταξεν ὁ βασιλεὺς τοῦ Πόντου Μιθριδάτης· τοῦτον νικήσαντες οἱ Ῥωμαῖοι τὴν ἐξουσίασαν. Ὑστερον τὸ μείζον μέρος αὐτῆς ἐξουσίασαν οἱ Γενουήνσιοι, ἢ Γενοβέξιοι· τούτους ἐδάωξαν αὖθις οἱ Τάτταροι, καὶ οὗτοι ὑπετάχθησαν εἰς τὸν πορθητὴν τῆς Βυζαντίδος, τὸν β'. Σουλτὰν Μωάμεθ· ἤδη δὲ ἐξουσιάζονται ὑπὸ τῶν Ῥώσων, καὶ καλοῦνται Κιρμιλίδες.

α'. (α) Ὁ Τάναϊς, ὅστις καὶ Δὸν καλεῖται, ἄρχεται ἐκ τῆς ἐν τῇ δυτικῇ Μοσκοβίᾳ λίμνης καλουμένης Ἰουβανούβο Λετζιόρε, ἐν τῇ Ῥεζᾶν Ὀσερα ἐπαρχίᾳ καὶ ῥέων πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Νίπρου Ποταμοῦ, καὶ διευθύνων τὸ ῥεῦμα του σχεδὸν ὡς ἐκεῖνος, εἰσέρχεται εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην· οὗτος θρυλεῖται ἔκ παλαι ὡς ποταμὸς τῶν μεταξὺ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας συνόρων.

Γεωγραφ. Ἀ-
δαμ. Χριστιάν.
Γάσπαρ.

ιβ'. (β) Ὁ Βορυσθένης κοινῶς καλεῖται Νίπρος, ὅστις εἶναι ὁ ἐξαίρετος τῆς Πολωνίας, καὶ ὁ ωραιότατος τῶν ἄλλων ποταμῶν τῆς Σκυθίας, ἀθρόωτον τὸ αὐτοῦ νάμα φυλάττων, καὶ ἰχθύας τρέφων μηδὲν ὅσον ἔχοντας· ἔχει τὰς ἀρχὰς ἐν τοῖς δυτικοῖς τῆς Μοσκοβίας μέρεσιν· εἰσερχόμενος δὲ εἰς τὴν Πολωνίαν, πολλὰς πόλεις ποτίζει τῆς Λιτουανίας, καὶ ἀξανάμενος μὲ πολλοὺς ποταμοὺς, οἷον τὸν Βερεσιάν, τὸν Πρίπετον, τὸν Σῶσαν, τὸν Δέσεναν καὶ ἄλλους, διὰ τῆς κατωτέρας Βολιμίας ἢ Ποδολίας, ἀπερνᾷ πλησίον τοῦ Κιοβίου, καὶ τοῦ Κιρκασιῦ τῶν ἐξαιρέτων πόλεων, καὶ τελευταῖον εἰσέρχεται εἰς τὸν Εὐξείνιον πόν-

οἱ Μαιῶται περὶ τὴν Μαιώτιδα λίμνην (α)·
ὡσαύτως οἱ Θησσαγέται καὶ ἄλλοι (β),

Στράβων.

τον, ἀπέχον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Προύτου ποταμοῦ 50 μίλια, καὶ 100 σχεδὸν τοῦ βορείου ζώματος τοῦ Δουναβέως πρὸς βορέαν· ἄνωθεν δὲ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Βορυσθένου ραδίους 200 εἶναι ἡ Ὀλβία πόλις καὶ Μιλητόπολις, καὶ Βορυσθενίς, πόλις Ἑλληνίς ποτε, τὰ νῦν δὲ ἡ τουρκικὴ Ὀζοῦ, ἣτις καταδαφίσθη παρὰ τῶν Ῥώσων, καὶ ἐκτίσθη ἡ Νικολαύκα ἢ Νικολαούπολις, ὀλίγον ἄνωθεν ταύτης.

γ'. (α) Αὕτη ἡ λίμνη τῆς Ταρταρίας ἐκλήθη οὕτως, ἀπὸ τοῦ εἶναι μαιεύτρια παντὸς γένους ἰχθύων· ὑπὸ δὲ τῶν παροίκων, Τεμερίνδα καλεῖται, ἣτοι μήτηρ θαλάσσης, καὶ ὑπὸ τῶν Σκυθῶν, Καρμπαλοῦκ, ἣτοι ἰχθυόπολις. Εὐρίσκεται δὲ μεταξὺ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας πρὸς βορέαν, τῆς Ἀσιατικῆς πρὸς ἀνατολὰς καὶ μεσημβρίαν, καὶ τῆς Ταυρικῆς χερσοννήσου, ἣτοι Κριμαίας πρὸς δυσμὰς. Ἐνοῦται μὲ τὸν Εὐξείνιον Πόντον διὰ τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου, ἣτοι τοῦ ρενοῦ τοῦ Καρα, καὶ χωρίζεται διὰ τῆς Βύκης λίμνης, καὶ τῆς χερσοννήσου τοῦ Ζήνωνος· ἡ περιμέτρος τῆς εἶναι σχεδὸν μιλίων 600· ὁ δὲ πορθμὸς τοῦ ζώματος τῆς λίμνης ραδίων εἴκοσι.

Στράβων.
Μελέτ.

ιδ'. (β) Οὗτοι καὶ Θησσαγέται ἐλέγοντο, παρὰ τὴν Μαιώτιδα λίμνην εἰς δρυμοὺς κατοικοῦντες, καὶ τρεφόμενοι ἐκ τῶν κυνηγεσιῶν· οἱ Γέλωνες πλησίον αὐτῶν, οἵτινες ἐξωγράφισον τὰ πρόσωπάτων διὰ τὰ φαίνονται φοβερώτεροι εἰς τοὺς ἐχθρούς των, πίνοντες καὶ ἔπκειον αἷμα· ἐπομένως οἱ Νεῦροι, οἱ Ἰάζυγες, οἱ Καλλίπιδες, οἱ Ἰσρικοὶ, περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀξίου ποταμοῦ, καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ ἕτεροι πλείους, οἵτινες τὰ νῦν ὀνομάζονται Ζαπορόπσκοι, ἢ Σαποροζάνοι, ἀπὸ τῆς ἐξαιρέτου νήσου τοῦ ποταμοῦ Βορυσθένου, Σαποροβίας, καὶ Δουσκοι, ἀπὸ τοῦ ποτα-

οἱ Ἰάζυγες, οἵτινες ὠνομάζοντο καὶ Μαιῶται, ἐλθόντες ἐκ τῆς Μαιώτιδος λίγνης, καὶ κατοικήσαντες πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς Δακίας· καὶ τελευταῖον οἱ Πεῦκοι, καὶ ἕτεροι (α) πρὸς τὰς ἐκβολὰς τῶν τοῦ Δουνάβεως ζομάτων· ὅθεν Στράβων. ὅλα ταῦτα τὰ γένη ἐν ἀνάγκῃ ἐσυμμαχοῦσαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Μετὰ ταῦτα ἐκατοικήθησαν ἢτε Δακία, καὶ Παννουία ὑπὸ τεσσάρων ἔτι ἔθνῶν, Σκυθῶν, Κελτῶν, Θρακῶν, καὶ Γερμανῶν, δηλαδὴ εἰς μὲν τὴν Παννουίαν τὰ ἀνωτέρω τρία ἔθνη, εἰς δὲ τὴν Δακίαν οἱ Γερμανοὶ (β), διαιρεθέντες εἰς

π. χ.

1500.

Κοσμογ. Ἰω-
άννου Ἀβιάτ δ'
Ἀρτοά.

μοῦ Δόν, ἢ Τανάϊδος· κοινῶς δὲ Κοζάκοι λέγονται, ἀπὸ τῆς Κοζάκ φωνῆς, ἣτις σημαίνει κρατιώτην πλανώμενον· ἢ δὲ πόλις αὐτῶν Τάναϊς, ἢ Ἀζάκ.

α'. (α) Οὗτοι οἱ Πεῦκοι, οἱ Τρωγλοδίται, καὶ ἄλλοι ἐκατοίκησαν περὶ ἑκατέραν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Δουνάβεως, εἰς μέρος τῆς Μολδαβίας, καὶ μέρος τῆς Βουλγαρίας πρὸς τὴν μαύρην θάλασσαν, μέχρι Δακίας· οὗτοι ἐκαλοῦντο γενικώτερον καὶ Γέται· τὰ νῦν ὄμως εἰς τοῦτο τὸ μέρος εἰσὶν οἱ λεγόμενοι Δομπριτζαλίδες.

β'. (β) Οἱ Γερμανοὶ λέγουσιν, ὅτι ὠνομάσθησαν ἀπὸ τοῦ Γόμερ υἱοῦ τοῦ Ἰάφεθ, τοῦ ὁποίου ὁ υἱὸς Ἀσχαναζῆς ἔφερεν ἐκ τῆς Βαβυλωνος εἰς τὴν διασπορὰν τῶν ἔθνῶν τοὺς ἐδικούς του ἀνθρώπους, καὶ ἐκατοίκησαν εἰς τὴν τῆς Γερμανίας γῆν· ἄλλοι δὲ θέλουσιν, ὅτι ἐκλήθησαν Γερμανοὶ, ἀπὸ τοῦ Γουέρρα, ἢ Γέρρα, ὁποῦ σημαίνει τὸν πόλεμον, καὶ τοῦ Μαν, ὁποῦ σημαίνει τὸ ξίφος, καὶ κατὰ σύνθεσιν αὐτῶν Γερόρεμάν. τουτέστι πόλεμιστής.

Τερέντιος
πρὸς Φορμίναν.
Στράβων.

δύω, Βαζάρνας καὶ Πευκίνους (α), ἔθνη ποτὲ
τῆς Γερμανο-ευρωπαϊκῆς Σαρματίας, (β) ὡς οἱ

α'. (α) Οἱ Βαζάρνας εἶναι ἔθνος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρ-
ματίας, εἰς τὸ χεῖλος τοῦ Εὐξείνου Πόντου, γείτονες
τῶν ἐν Ποδολίᾳ Πευκίνων, καὶ τῶν ἐν Λιτουανίᾳ Ἀ-
λανῶν· ὁμοίως καὶ οἱ Πευκίνοι, μεταξὺ Βαζάρνων
πρὸς βορρῆαν, Λυγίων πρὸς δυσμὰς, καὶ Δακῶν πρὸς
μεσημβρίαν.

β'. (β) Ἡ ἐν Εὐρώπῃ παλαιὰ Σαρματία, ἢ Σαυροματία,
διηρεῖτο εἰς δύο, εἰς Γερμανικο-Σαρματίαν, καὶ εἰς
τὴν Εὐρωπαϊάν Σαρματίαν· καὶ τῆς μὲν Γερμα-
νικο-Σαρματίας ἔθνη ἦσαν, οἱ Οὐενέδαι, οἱ Αἰ-
στιαῖοι, οἱ Πευκίνοι, οἱ Βαζάρνας, καὶ τ. λ. τῆς
δὲ ἑτέρας οἱ Ρωξολάνοι, οἱ ἀμαξόβιοι, οἱ Ἀλανοὶ
καὶ τ. ξ. Θεωρουμένης δὲ γενικῶς, οἱ ἀρχαῖοι αὐτῆς
ὄροι ἦσαν ἀπὸ δυσμῶν ὁ ποταμὸς Βίβουλας (1), ἢ
Σβετικὴ Θάλασσα, ἢτοι ἡ Βαλτικὴ, ὁ φιννικὸς Κόλ-
πος εἰς τὴν Βαλτικὴν, καὶ ἡ ἀπὸ τούτου τοῦ κόλ-
που γραμμὴ ἐπὶ τὴν λευκὴν λίμνην ἐξαγομένη, δὲ
ὦν τῆς Γερμανίας χωρίζεται ἀπὸ τοῦ βορρῆος ὁ Σαρμα-
τικὸς Ὠκεανὸς, ἢτοι ἡ παγωμένη Θάλασσα, ἀπ' ἀνα-
τολῶν ἢ Ἀσιατικὴ Σκυθία, ἢτοι ἡ μεγάλη Ταρταρία

γ'. (*) Ὁ Βίβουλας ποταμὸς πηγάζει ἐκ τῶν Καρπα-
θίων ὄρων εἰς τὰ πέρας τῆς Οὐγγαρίας, καὶ διερχό-
μενος διὰ τῆς Πολωνικῆς μητροπόλεως Βαρσανίας,
καὶ ἄλλων πολλῶν ἐπαρχιῶν καὶ πόλεων ἐν τῇ Πρῶσι-
σίᾳ, εἰς δύο ρεῖθρα σχίζεται, ἐξ ὧν τὸ μὲν δεξιὸν
Νογάτι καλούμενον εἰς τὸν ΦρίστεΧάφφ Κόλπον εἰσέρ-
χεται, τὸ δὲ ἄνω τῆς Δάντζικας, εἰς δύο ρεῖθρα
μοιράζεται, καὶ τὸ μὲν διὰ τῆς πόλεως ταύτης, τὸ
δὲ ἔξωθεν, εἰσβάλλουσιν εἰς τὸν Δαντικὸν Κόλπον.

Ἱστορικοὶ διαλαμβάνουσι· παρ' Ἑλλησι δ' ὠνομάζοντο ἅπαντες Σκυῖται μέχρι τῶν κατὰ τὴν Ῥουσσάβαν καταρράκτων τοῦ Δανούβιος ποταμοῦ· πρὸ πάντων δὲ ὑπερίσχυον οἱ Δᾶκες καὶ Γέται, καὶ ἔχοντες ἰδίους αὐτῶν ἡγεμόνας Πατζινάκας καλουμένους, ἦσαν ἰσχυροὶ, καὶ φοβεροὶ εἰς ὅλους τοὺς λοιποὺς αὐτῶν γείτονας, καὶ διὰ τῆς φυσικῆς ἀνδρείας, καὶ εὐτολμίας αὐτῶν,

Δίων
Κόσσο.

μὲ ἐκεῖνα τὰ πέρατα, ἄπερ καὶ τῆς Εὐρώπης, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ, διὰ μιᾶς γραμμῆς ἐλκομένης τῇ ἐπιγοίᾳ μέχρι τοῦ Ὀβίου ποταμοῦ, ἢ κατ' ἄλλους μέχρι τῆς λευκῆς θαλάσσης, ἢτοι τοῦ Ῥωσσοῦ Κόλπου, διὰ τῆς ὁποίας διαιρεῖται τῆς Ἀσίας, καὶ ἀπὸ μεσημβρίας ἢ Μαιώτις λίμνη, ὁ ἰσθμὸς τῆς Ταυρικῆς χερσοννήσου, ἢτοι Κριμαίας, ὁ Πόντος, ἢτοι ἡ μαύρη θάλασσα, ὁ Ἴστρος ἢ Δούναβις, καὶ ὁ Ἱερασὸς ἢ Προῦτος οἱ ποταμοὶ· εἶτα τὰ Καρπάθια ὄρη, τὰ ὁποῖα ἐκτείνονται ἀναμεταξὺ τοῦ Πατισσοῦ, ἢτοι Τίσσα, καὶ Δανούβιος τῶν ποταμῶν πρὸς τὸ Κοίνιον, ἢτοι Μπανάτον Τεμισδαρίου. Οὕτω λοιπὸν θεωρουμένη αὕτη ἡ Σαρματία, δηλαδὴ ἡ παλαιὰ ἕκτασις τῆς Πολωνίας, περιέχει μέρος τῆς Μολδαυίας, τὸ μεταξὺ τοῦ Τύρα, ἢτοι Νίεφρου, Ἱερασσοῦ ἢ Προῦτου, καὶ Δουνάβεως τῶν ποταμῶν· μέρος τῆς Οὐγγαρίας, τὸ μεταξὺ τοῦ Πατισσοῦ ἢ Τίσσα, καὶ Δουνάβεως τῶν ποταμῶν, δηλαδὴ τὸ Μπανάτον Τεμισδαρίου· τὸ βασιλεῖον τῆς Πολωνίας, τὸ προσωτέρω τοῦ Βισούλα ποταμοῦ· τὴν Προυσσίαν, τὴν Λιβονίαν, τὴν Λιτουανίαν, τὴν λευκὴν Ῥωσσίαν, ἢτοι τὸ βασιλεῖον τῆς Μοσκοβίας, ὅπου τὰ νῦν ἡ Μόσκα, μητρόπολις τοῦ βασιλείου, καὶ τὴν Ἠπειρον τῆς μικρᾶς Ταρταρίας.

Πτολεμαῖος.
Ἀππιανός, β.
110.

ἀποκατέστησαν τὴν ἀρχήν των μεγάλην, ἥτις ἤνω-
μένη μετὰ τὴν κάτω Μοισίαν, ἦν ἐξουσίαζου τότε
οἱ Γέται, περιεῖχεν ὅλα τὰ μέρη, δι' ὧν διέρχε-
ται ὁ ποταμὸς Δούναβις, καὶ ἐκτείνετο ἕως τὰ
σύνορα τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ τοῦ Αἴμου ὄ-
ρους, περιέχουσα πολλὰς χώρας καὶ πόλεις, ὡς
Ἀρτζίαν, Ἀρκιδόβαν, Ἰδάσαν, καὶ ἄλλας.
ποῖοι δὲ ἦσαν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἡγεμό-
νες τούτου τοῦ ἔθνους τῶν τε Δακῶν καὶ Γετῶν
δὲν εὐρέθησαν, εἰμὴ ὅτι ἐσάθη γένος ἀνδρείου
καὶ φιλοπόλεμον.

Σχόλιον Α'.

Χαέρονιος, καὶ
οἱ ὑπομνη-
νῆσι τῆς Γετῆ.
βιβλ. α'. φύλ.
84.

Ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, (ὅστις συνέβη
πρὸ Χριστοῦ 1209) ἐλθόντες οἱ Θρᾶκες εἰς τὴν
μικρὰν Ἀσίαν, καὶ κατοικήσαντες παρὰ τὸν Ἑλ-
λήσποντον, συνεμίγησαν μετὰ διάφορα ἔθνη κατοι-
κοῦντα ἐκεῖ, τόσοι ἀπὸ Δάουσι τῆς Τρκαυίας,
ὅσοι καὶ ἀπὸ Γέτας καὶ Μασσαγέτας, (οἱ τὰς
Κασπίας πύλας οἰκοῦντες Μεσσαγέται καλοῦνται.)

Ἰλ. Ὀμήρ.
51. 845.

ὁμογλώττους αὐτῶν γείτονας· ὕστερον δὲ οὗτοι
οἱ Θρᾶκες, διαβάντες αὐθις τὸν Ἑλλήσποντον,
καὶ ἐπανελθόντες εἰς τὴν Εὐρώπην, διεσπάρη-
σαν, καὶ ἐξέδωκαν διάφορα ὀνόματα εἰς τοὺς τό-
πους ἐν οἷς κατώκησαν· τούτοις οὖν τοὺς Θρᾶ-

Πτολεμ. Δίων.
Κασσ. β'. 51.
κεφ. 27.
Στάτος εἰς
βόλχ. βιβλ. γ'.
φυλ. 1054.

κας, κοινῶς οἱ Ἕλληνας Γέτας ὑπελάμβανον, ὡς
ἔχοντας τὰ αὐτὰ ἦθη καὶ ἰδιώματα· οἱ καθ'
αὐτὸ ὅμως Γέται ἦσαν πέραν τοῦ ὄρους Αἴμου
μέχρι Δουνάβεως πρὸς τὰς ἐκβολὰς, καὶ πέραν

τοῦ ποταμοῦ τούτου μέχρι Δακίας. Ἐκ τούτου καὶ ὁ Ἡρόδοτος λέγει, ὅτι οἱ Θραῖκες εἶναι Γέται· κατὰ τὸν Θεοφύλακτον ὁμοίως οἱ Γέται εἰσὶ Σλάβοι· ἀλλ' οἱ Θραῖκες ἦσαν Παφλαγόνες, κατὰ τὸν Στράβωνα· οἱ δὲ Παφλαγόνες, κατὰ τὸν Προκόπιον Καῖς. ἦσαν Σλάβοι, ὁμοίως καὶ οἱ Δᾶκες ὁμόγλωττοι τοῖς Γέταις, κατὰ τὸν Στράβωνα· λοιπὸν δῆλον γίνεται, ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ἔθνη ἦσαν Σλαυονικὰ, διαφέροντα μόνου κατὰ τὴν προσηγορίαν· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁ τῶν Δακῶν ἡγεμὼν Δορπανεύς ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τὸ πᾶν, λέξιν Σαρματικὴν, ἣτις σημαίνει κύριον, συνάγεται, ὅτι καὶ οἱ Δᾶκες ἦσαν Σαρμάται, δηλαδὴ Σλαῦοι, οἵ τινες ἐκαλοῦντο καὶ Ἐνέται, ἢ Οὐενέται κατὰ τὸν Πτολεμαῖον, ἔθνος μεταξὺ τῶν Παφλαγόνων μεγαλώτατον.

Θεοφύλακ.
 Ἱστορ. τοῦ 593.
 ἀπὸ χριστοῦ.
 Σέβερ. φύλ.
 65. καὶ 132.

Σχολιαστῆς
 τοῦ Εὐριπίδου
 εἰς τὸν Ἰππόλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Σιτάλκις ὁ τῶν Ὀδρυσσῶν (*) ἡγεμὼν, καὶ τῶν τὰ σύνορα οἰκοῦντων τοῦ Αἴμου ὄρους τῆς Ῥοδόπης, καὶ ἄλλων Θρακῶν, εἰς βοήθειαν τῶν Ἀθηναίων ἐγέρθη εἰς ἐναντίον τοῦ Περδί-

Θουκ. Συγγρ.
 β'. Σιτάλκις ὁ
 Τήρων βασι-
 λεύς τῶν Θρα-
 κῶν.

α'. (*) Ἡ πόλις τῶν Ὀδρυσσῶν κείται πρὸς τὸν ποταμὸν Ἐβρον, τὰ νῦν Μαρίτζαν, ἢ κατὰ τὸν Ἐβρον καὶ Ἀδριανούπολιν· ὁ Θουκυδίδης ὁμοίως τὴν Δέτει μεταξὺ τῶν Ἀβδήρων καὶ τοῦ Ἴστρου, ἀπέχουσαν τούτου ἡμέρας ἕνδεκα· ὁ δὲ Λαόνικος λέγει, ὅτι οἱ Ὀδρυσσοὶ εἶναι οἱ νῦν Μολδαῦοι· (ὄρ. Στράβ. βιβλ. 17.) λαθάνει ὁμοίως.

π. χ.

730.

Πολυαίν.

κεφ. 38.

π. χ.

678.

κα, βασιλέως τῶν Μακεδόνων, ἐσύναξε πολὺ στρατεύμα ἀπὸ τε τοὺς Θράκας, καὶ ἀπὸ τοὺς Γέτας οἰκοῦντας πέραν τοῦ Αἴμου ὄρους πρὸς τὸν Ἰερον, καὶ Εὐξεινου Πόντου· πλὴν εἰρήνης γενομένης ἄνευ πολέμου, ἡ αὐτὴ βοήθεια δισχιλίων Γετῶν, ἐπὶ Φιλίππου α'. βασιλέως τῶν Μακεδόνων, μισθωθείσα ὑπὸ τοῦ Ζεύθου (*) διαδόχου τοῦ Σιτάλκου, καὶ ὑπὸ τοῦ Καρσοβλέπτου, ἐσάλθη ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες ἐλεηλάτου τὰ μέρη τῆς Χερσονήσου, (ὅπου ἡ Καλλιούπαλις) καὶ μὲ στρατήγημα πολιορκήσαντες τοὺς Ἀθηναίους, ἔνθεν μὲν οἱ Θράκες, ἔνθεν δὲ οἱ Γέται, ὅλους αὐτοὺς διέφθειραν.

Ἡρόδ. βιβ. δ'.

'καὶ Σουίδας

εἰς τὴν λέξιν

Ζάμολξ.

π. χ.

592.

Αἰχμαλωτισθεῖς δέ τις ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὀνόματι Ζάμολξίς, Γέτης τὸ γένος, καὶ πωληθεὶς εἰς τὴν νῆσον Σάμον, ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ Πυθαγόρου, μὲ τὸν ὅποιον διελθὼν τὴν Αἴγυπτον καὶ ἄλλας πόλεις, ἔμαθε πολλὰ πράγματα παρ' αὐτοῦ, τόσον περὶ οὐρανίων, ὅσον καὶ περὶ λατρείας θεῶν, καὶ ἄλλα ὑψηλῆς θεωρίας, καὶ τὸν Ἰωνικὸν τρόπον τῆς ζωῆς, καὶ τὰ ἦθη σπουδάσας, εἰς τὴν αὐτοῦ πατρίδα ἐπέστρεψε· πλούσιος δὲ ὢν, εὐκόλως ἀνηγορεύθη Γετῶν ἡγεμῶν, ὅστις διδάσκων τοὺς ὑπηκόους τού τῆν τῶν ψυχῶν

(*) Ζεύθης ὁ Σπαραδόκου, β'. βασιλεὺς τῶν Ὀδρυσσῶν ἔλαβεν εἰς γυναῖκα Στρατονάκην, τὴν ἀδελφὴν τοῦ Περδίκου α'. βασιλέως τῶν Μακεδόνων.

ἀθανασίαν, δὲν ἐδύνατο νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν
 τοῦ πράγματος τελείαν κατάληψιν, ὅθεν ὑπό-
 γαιου οἰκήμα κατασκευάσας, καὶ ἀφανῆς γενό-
 μενος, ἑαυτὸν τρεῖς χρόνους ἐκεῖ κατέκρυψε,
 τὸν δὲ τέταρτον χρόνον ἐξελθὼν αἰφνιδίως, ἐφά-
 νη εἰς αὐτοὺς ὡς ἐκ νεκρῶν ἀναστήσῃ· τότε οἱ Γέ-
 ται ἐκπλαγέντες, ἐπίστευσαν τὰ ὅσα πρότερον
 τοὺς ἐδίδαξε, καὶ εἰς τόσῃν εὐλάβειαν ἔλαβον αὐ-
 τὸν, ὡσεὶ καὶ ὡς Θεὸν τὸν ἐδόξασαν, καθὼς
 καὶ τὸν Ἀσραῖον, δοῦλον καὶ μαθητὴν τοῦ Πυ-
 θαγόρου, καὶ σύντροφον τοῦ Ζαμόλξιδος. Πλα-
 μώμενοι λοιπὸν ὑσερον οἱ Γέται μὲ τοιαύτας ἀ-
 πάτας, καὶ γοητείας, ὑπὸ τῶν μετέπειτα βασι-
 λέων αὐτῶν, εἰς τόσῃν δεισιδαιμονίαν καὶ ὁμό-
 νοιαν ἤλθον, ὡσεὶ πολλὰ καὶ μέγιστα ἐσοχά-
 ζοντο (*).

Στράβων καὶ
 Σουίδα.

Φώτιος φύλε
 166.

Πορφύριος εἰς
 τὸν βίον τοῦ
 Πυθαγόρ.

Σουίδα εἰς
 τὴν λέξιν δε-
 σιδαιμονία ἐκ
 τοῦ κριτον.

Σχόλιον Β'.

Ἐκ τοῦ Ζαμόλξιδος οἱ Γέται ἔλαβον τρεῖς
 τάξεις, οἱ μὲν ἐλέγοντο ἐκ τοῦ βασιλείου γένους,
 οἱ δὲ ἱερεῖς πιλοφόροι ἢ πιλοφόρικοι ὡς ἔχοντες
 χωριστὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, οἳτινες ἐδό-
 ξαζον ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, καὶ εἶχον ἦθη κα-

Ἰωσήφ φλά-
 βιος.

β'. (*) Ἐπειδὴ καὶ ἀνέκαθεν ταῦτα τὰ δύο γένη τῶν
 τε Δακῶν, καὶ Γετῶν ἦσαν ὁμόγλωσσα, ὁμόθρησκα,
 καὶ ὑπὸ μίαν ἐξουσίαν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἠνωμέ-
 να, οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς Ἕλληνες καὶ ἄλλοι, ὑπο-
 λαμβάνοντες τούτους ὡς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ γένος, μό-
 νον τὸ ὄνομα τῶν Γετῶν ἀναφέρουσι.

Στράβων και
Ποσειδ. ΔίωνΚ.

λά, καταγινόμενοι εἰς τὴν γεωργίαν, καὶ ἔχον-
τες τὰ ὑπάρχοντά τους κοινά· ἀπέιχον δὲ γυναι-
κῶν, διὸ καὶ κτίσαι, καὶ ἄγιοι, θεοσεβεῖς τε καὶ
καπνοβάται ὑπὸ τῶν παλαιῶν ὠνομάζοντο· οἱ
δὲ δημογέροντες καὶ κομηῆται, καὶ ὀκτάποδες ἐ-
καλοῦντο, ὡς ἕκαστος τούτων ἔχων ἄμαξαν
μὲ δύο βόας, ἐξ οὗ μετέπειτα καὶ Μπο-
γιάροι ἐκλήθησαν, ὅπερ κατὰ τὴν Σαρματικὴν
φωνὴν σημαίνει τὸν βόας ἔχοντα, ἀπὸ τοῦ μπόϊ
ἄρε· ἐκ τούτων ἐσάθη πρὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος καὶ
εἰς Τόξαρις, ὅστις ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ
τὸν λοιμὸν ἰατρικῇ τέχνῃ διώξας, τοῖς Ἡρώοις
συνετάχθη.

Λουκιανὸς εἰς
τὸν Σκύθην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Δαρείος ὁ μέγας βασιλεὺς τῆς Περσίας, υἱὸς
τοῦ Ἰσάσπου, ἀφ' οὗ κατέπαυσε τὴν ἐπανάστασιν
τῶν Βαβυλωνίων, ἐκινήθη μὲ ἀπειράριθμου στρα-
τευμα, καὶ ἐλθὼν εἰς Ἑλλάσποντον, κατεσκευά-
σε γέφυραν ἐπ' αὐτὸν, καὶ διαβάς διήλθε διὰ
τῆς Θράκης εἰς τὴν μεταξὺ τοῦ ὄρους Αἰμου,
Εὐξείνου Πόντου, καὶ Δουνάβεως γῆν τῶν Γε-
τῶν, καὶ τούτους πολλὰ κακώσας, ἐκινήθη πρὸς
τὸ ἀρκτῶνον μέρος τοῦ Δουνάβεως κατὰ τῶν Δα-
κῶν, Γετῶν, καὶ λοιπῶν Σκυθῶν, ἐπὶ προφάσει
ἀνοήτῳ καὶ γελοιῶδει, ἵνα ἐκδικήσῃ τὴν πρὸ ἐ-
κατὸν χρόνων σχεδὸν τῶν προγόνων αὐτῶν (δη-
λαδὴ τῶν τῆς μεγάλης Ταρταρίας Σκυθῶν) εἰσ-
βολὴν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἣτις ἠκολούθησεν ἐπὶ βα-

Ἡρόδοτ. βιβ.
α', κεφ. 103.

Ἐκ τῆς γενι-
κῆς ἱστορ. τῆς
γ'. ἐκδόσεως
τοῦ Γαλλικοῦ.

σελείας Κιναζάρου τοῦ α΄, καὶ κατερήμωσεν ἀδια- π. χ.
κόπως τὴν ἄνω Ἀσίαν ὑπὲρ τοὺς εἴκοσι χρό- 635.
νοὺς (*).

Διαβάς οὖν τὸν ποταμὸν Δούναβιν, εἰς μά- π. χ.
την ἐκοπίασε νὰ ὑποτάξῃ τὰ τῶν Δακῶν καὶ Γε- 510.
τῶν ἔθνη· διότι οὗτοι, ἀφ' οὗ ἔσυραν τὸ κράτε-
μα αὐτοῦ εἰς τὰ ἐρημότατα καὶ σκληρότατα μέρη
αὐτῶν, μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νίεου, καὶ
Δουναβέως τῶν ποταμῶν, καὶ μεταξὺ τῆς νῦν
Μολδαβίας, καὶ Ποντικῆς θαλάσσης, ἔπεμφαν
δι' ἐνὸς κήρυκος εἰς τὸν Δαρεῖον ἓνα πτηνόν, ἑ-
να βάτραχον, καὶ πέντε βέλη, μὴ ἐξηγοῦντες
τὴν ἔννοιαν τούτων· ὁ δὲ πλήρης ἀλαζονείας καὶ
ματαιοφροσύνης, ἐνόμισεν, ὅτι δι' αὐτῶν ἔπεμ-
ψαν τὴν γῆν, τὸ ὕδωρ, καὶ τὰ λοιπὰ εἰς ση-
μεῖον ὑποταγῆς· ἀλλ' εἰς σύμβουλος αὐτοῦ ἔκα-
με τὴν τούτων προσφυσάτην ἐξηγήσιν, λέγων·
ὦ Πέρσαι! ἂν δὲν δύνασθε νὰ πετάσῃτε εἰς τὸν
ἀέρα ὡς πτηνά, καὶ νὰ κρυφθῆτε ὑπὸ τὴν γῆν
ὡς πουτικοί, καὶ νὰ βυθίζεσθε εἰς τὸ ὕδωρ ὡς
οἱ βάτραχοι, δὲν θέλετε ἀποφυγῆ τὰ βέλη ἡμῶν·
καὶ τῇ ἀληθείᾳ πολεμούμενος ὁ Δαρεῖος ὑπὸ τῶν
βελῶν πανταχόθεν ἀκαταπαύσως, κατὰ τὴν τῶν
Σκυθῶν συνήθειαν (οἷτινες κτυποῦντες τοὺς ἐχ-
θροὺς φεύγουσιν, καὶ πάλιν ἐπιστρέφοντες πολε-
μοῦσιν, καὶ φεύγοντες πολεμοῦσιν, καὶ φεύγοντες

(*) Ἀπὸ τούτου, ὅτι οἱ Δάκες καὶ Γέται ἐκα-
τάγοντο ἐκ τῆς μεγάλης Σκυθίας.

Στράβων.

ρίπτουν βέλη) και κινδυνεύσας πανστρατιᾶ νὰ φθαρῆ ὑπὸ τῆς δίψης, (ὧν στρατοπεδευμένος εἰς μίαν ἀνυδροῦ πεδιάδα, ἣτις ἦν ἡ τῶν Γετῶν ἐρημία, ἀνωθεν τοῦ φρουρίου τὰ νῦν καλουμένου Κιλλί.) μόλις κατενόησε τὴν ὀλεθρίαν ζῆσιν τοῦ στρατεύματός του· προσέτι μὲ τὸ νὰ ἐνώθησαν οἱ τῶν Σκυθῶν ἡγεμόνες εἰς συμμαχίαν, ἐλκυσαν καὶ τὸν Ἰσριαῖον τύραννον τῆς Μιλήτου εἰς φιλίαν, τὸν ὁποῖον παρεκάλεσαν ἵνα κατακαύσῃ τὴν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον γέφυραν, καὶ τῷ τρόπῳ τούτῳ νὰ φθαρῆ ὅλου τὸ στρατεύμα τοῦ Δαρείου· αὐτὸς ὅμως κατὰ πρῶτον ὑπέσχεθη τὴν ἐκτέλεσιν, πλὴν ὑστερον μετενόησεν, ἐπειδὴ ἐσοχάσθη, ὅτι πίπτουσα ἡ δύναμις τοῦ Δαρείου, ἔπεται καὶ ἡ ἐδική του νὰ πέσῃ εὐκόλως, ὡς ἐναντία εἰς τοὺς νόμους τῶν Ἑλλήνων· διὸ μεταμεληθεὶς, καὶ παραβὰς τὴν ὑπόσχεσιν, ἀπεκάλυψε τῷ Δαρείῳ τὰ πάντα, ὅς τις ἀκούσας, τοσοῦτον ἐφοβήθη, ὥσε ἀδόξως διαπεράσας τὸν Δούναβιν, ἔφθασε ταχέως εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, κἀκεῖθεν κατησχυμένος ἐπέσρεψεν εἰς Ἀσίαν, παραιτήσας τοὺς Δάκας, καὶ Γέτας ἡσύχους καὶ ἀταράχους εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν.

Σχόλιον Γ'.

Δῆλον οὖν, ὅτι αὗται αἱ ἐπαρχίαι, αἱ τὰ νῦν διηρημέναι, καὶ τότε εἰς ἓν ἠνώμεναι, ἔπεται νὰ ἦσαν πρὸ πολλῶν αἰώνων κατοικημέναι καὶ πολυάνθρωποι, ὥσε νὰ δυνηθῶσιν εἰς τὸν ῥῆ-

θέντα αἰῶνα νὰ ἀντιτείνωσι κατὰ τῶν τοῦ Δαρείου πολυαρίθμων δυνάμεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ΄.

Μετὰ τὴν νίκην, ὅπου ἐκτέλεσαν οἱ ἡγεμόνες π. χ.
τῶν Θρακῶν Ζεύθης, καὶ Σιτάλκης διὰ τῆς συμ- 339.
μαχίας τῶν Γετῶν, ὑπὲρ τοῦ βασιλέως τῶν Μα-
κεδόνων Φιλίππου α΄· κατὰ τῶν Ἀθηναίων ἐν
τῇ Χερσονήσῳ, ὡς προεῖρηται ἐν κεφαλαίῳ Δ΄.,
ἡ δύναμις τῶν Μακεδόνων ἄρχισε ν' αὐξάνη,
καὶ τοσοῦτον ὑπερίσχυσεν, ὥστε νικήσασα τοὺς
Παίονας, (α) κατεκράτησεν ὅλην τὴν Θρά-
κην, (β) καὶ κατεφέρετο ἤδη καὶ ἐναντίον τῶν
Τριβαλλῶν, (γ) καὶ Γετῶν· τότε οἱ πρὸς τὸ
τὸ νότιον μέρος κατοικοῦντες μεταξὺ τοῦ ὄρους

α΄. (α) Παίονες, ἔθνος τῆς Μακεδονίας, οἱ ὅποιοι ἐκα- Δίονα
τοίκουν πρὸς τὴν Θράκην περὶ τὸ ὄρος τῆς Ῥοδόπης.

β΄. (β) Ἡ Θράκη εἶναι ἐπαρχία τῆς Εὐρώπης μεγάλη
καὶ εὐρύχωρος, ἣτις περατοῦται ἀπὸ βορρῆος καὶ δυσ-
μῶν ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας, ἀπὸ μεσημβρίας ὑπὸ τοῦ
Αἰγαίου Πελάγους, καὶ ἀπ' ἀνατολῶν ὑπὸ τοῦ Εὐ-
ξείνου Πόντου, τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου, τῆς Προ- Πλίνιος.
ποντιδος, καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου· ἐδιαίρειτο δὲ τὸ
πάλαι εἰς δύο ἐπαρχίας, μετὰ ταῦτα ὁμῶς διηρέθη
εἰς τέσσαρας, εἰς τὴν ἰδίως Θράκην, πρὸς δυσμᾶς,
εἰς τὴν Αἰμίμουτον πρὸς βορρᾶν, εἰς τὴν Ῥοδόπην
πρὸς μεσημβρίαν, καὶ εἰς τὸ μέρος τοῦ Βυζαντίου
πρὸς ἀνατολάς.

γ΄. (γ) Τριβαλλοὶ, ἔθνος τῆς κατωτέρας Μυσίας, τὰ νῦν
Βουλγαρίας, εἰς τὰ δυτικὰ αὐτῆς μέρη κατοικοῦν.

Αἴμου, καὶ Δουνάβεως Γέται φοβηθέντες, ἐσκέφθησαν, καὶ ἔκριναν εὐλογον ἵνα μετοικήσωσιν ἐκ τῆς Μοισίας, πέραν τοῦ Δουνάβεως πρὸς τὸ ἀρκιτῶν μέρος καὶ νὰ ὑποταχθῶσι τοῖς ἐκεῖ ὁμογλώττοις, καὶ συμφύλοις αὐτῶν· καὶ οὕτω διαπεράσαντες ἐκατοίκησαν τὴν κάτω Μολδαυίαν, καὶ μέρος τῆς Δακίας, ἣτις καὶ Γετικὴ ἐλέγετο.

Σχόλιον Δ΄.

Πομφήνιος, καὶ ἕτεροι συγγραφεῖς, ἐξ ὧν καὶ Γραικοὶ, ὑπολαμβάνουντες ἐκ τῆς ῥηθείσης μετοικεσίας, ὅτι οἱ Γέται ἦσαν Θραῖκες, ἰσοροῦσιν, ὅτι οἱ Δᾶκες καὶ Γέται κατάγονται ἐκ τῆς Θρακίας· ὡσαύτως καὶ ὁ Γερμανὸς Μπύσιγγ ἐν τῷ Β΄ τόμῳ τῆς Γεωγραφίας αὐτοῦ λέγει, ὅτι οἱ τὰ νῦν λεγόμενοι Βλάχοι ἦσαν ἀδελφοὶ τῶν πέραν τοῦ Δουνάβεως κατοικούντων, καὶ ἀπόγονοι τῶν παλαιῶν Θρακῶν· λανθάνουσιν ὅμως κατὰ τοῦτο· ὁ δὲ Μπύσιγγ κατὰ τὸ ἀδελφοὶ μὲν ἀληθεύει, ἐπειδὴ οἷ τε Βοίλγαροι καὶ Σέρβοι κατάγονται ἐκ τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας καὶ Σκυθίας, οἱ μὲν Βούλγαροι παρὰ τοῦ Βόλγα ποταμοῦ, οἱ δὲ Σέρβοι παρὰ τῆς Περσικῆς Μηδίας, ἣτις καλεῖται κοινῶς Σερβάν, ἢ Σχιρβάν· ὅθεν ὡς Σλάβοι ἅπαντες ἦσαν καὶ ἀδελφοί· κατὰ δὲ τὸ ἀπόγονοι τῶν παλαιῶν Θρακῶν, ἀπατάται, καθότι οἱ μετοικήσαντες Γέται ἐκ τῆς Θρακικῆς Σκυθίας (κατὰ τὸν Στράβωνα,) ἢ Ποντικῆς Σκυθίας, (κατὰ τὸν Πλούταρχον) ἦσαν ἀδελφοὶ τῷ ὄντι

τῶν πέραν τοῦ Δουνάβεως Γετῶν, καὶ Δακῶν,
ἀλλ' οὐχὶ τῶν Θρακῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Μετὰ τὴν τελευταίην Φιλίππου τοῦ Μακεδόνα, π. χ.
οἱ πέραν τοῦ Αἴμου ὄρους οἰκοῦντες Θράκες καὶ 335.
Τριβαλλοὶ, μετὰ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῶν Σύρμου Κούρτιος.
ἐπανασάντες, ἐνίκηθησαν ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλε-
ξανδρου, ὅθεν καὶ ἀπεσύρθησαν εἰς τοὺς Γέτας,
ἐν τῇ νήσῳ Πείκη, ἣτις περικλείεται ὑπὸ τῶν
ζομάτων τοῦ ποταμοῦ Δουνάβεως, ὅπου ὁ Ἀλέ-
ξανδρος δὲν ἐδύνατο νὰ διαβῇ, μὴ ἔχων τὰ ἀ-
ναγκαῖα περάσματα, εἰ μὴ μόνον μερικὰ φορτη-
γὰ πλοῖα τοῦ Βυζαντίου· ἀπεφάσισεν ὁμῶς νὰ
διαβῇ τὸν Δούναβιν, μὴδ' ὅλως φοβηθεὶς τὴν ἀν-
τικρὺ φυλαττομένην ἄκραν ὑπὸ 4000 ἰππέων Γε-
τῶν, καὶ 10,000 πεζῶν· καὶ δὴ εὐρόντες ἀρ-
μόδιον τόπον, καὶ ἀπόκρυφον αὐτὸς τε καὶ οἱ μετ'
αὐτοῦ ἔγκριτοι στρατηγοὶ καὶ φίλοι, διεπέρασαν
τὸν ποταμὸν μὲ τὰ Βυζάντια πλοῖα, ὡσαύτως καὶ
ἐκ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ διέβησαν ἕως 1500
ἰππεῖς, καὶ 4000 πεζοὶ, μὲ ἀλειτουργικὰ καὶ πει- Ἀρριανός·
ρατικὰ τῶν Γετῶν σκάφη, εὐρεθέντα ἐκεῖ, καὶ βιβ. α΄. κεφ.
μὲ ἀσχοὺς γεμάτων ἀπὸ ἄχυρα, κατασκευασ- 8.
θέντας ἀπὸ τὰς δερματίνας σκηνὰς, τὰς ὁποίας
οἱ Γέται κατέλιπον φεύγοντες, καὶ οὕτως ἐξαί-
φνης ἐπέπεσε κατὰ τῶν Γετῶν, οἱ δὲ μὴ δυνη-
θέντες ν' ἀντισταθῶσιν εἰς τὰς τακτικὰς φάλαγγας,
ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, καὶ κατεσφαλίσθησαν εἰς

τὸ πλησίον τοῦ Δουναβέως φρούριον, ἐπὶ σκοπῶ
ὡς εὐκαιρίας τυχόντες, νὰ καταφανίσωσι τὸ τοῦ
Ἀλεξάνδρου ζράτευμα, καὶ νὰ τὸν βιάσουν εἰς ἐ-
πισηροφήν· βλέποντες ὁμως, ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος
ἐτοιμάζετο εἰς πολιορκίαν, ἔλαβον τὰς γυναῖκας
καὶ παῖδια αὐτῶν, καὶ ὅσους θησαυροὺς εἶχον,
καὶ κατέφυγον εἰς τόπους ἀδάτους καὶ ἐρήμους·
τότε ἔπεμψαν μετὰ καὶ ἄλλων πλησιοχώρων ἔθνῶν
εἰς τὸν Ἀλέξανδρον πρέσβεις ζητοῦντες εἰρήνην,
οἱ ὁποῖοι ἐρωτηθέντες, τί περισσότερον φοβοῦν-
ται; τῷ ἀπεκρίθησαν ἀτρόμως, ὅτι οὐδὲν ἄλλο
εἰ μὴ τὴν πτώσειν τοῦ οὐρανοῦ, διὰ τὴν ὁποίαν ἀ-
πόκρισιν παρωργίσθη μὲν ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ φόβος
ὁμως τῶν φυγάδων, καὶ ἡ δυσκολία τῶν δυσβά-
των τόπων, καὶ τέλος πάντων ἡ σύγχυσις τοῦ
Κλείτου εἰς τὸ Ἰλλυρικόν, καὶ ἡ τῶν Θεβαίων
εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὸν ἐδίασαν διὰ νὰ τοὺς ὑπο-
σχεθῇ τὴν εἰρήνην, εὐχαριστηθεὶς πρὸς καιρὸν νὰ
κάμῃ σύνορον τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὸν ποταμὸν
Δούναβιν, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Μακεδονίαν.

Σχόλιον Ε΄.

Σάρμισ, ἢ Σύρμος καθ' Ἑλληνας, ἐξάθη βα-
σιλεὺς τῶν Θρακῶν, κατὰ δὲ τὸν Κούρτιον, τῶν
Τριβαλλῶν. Ὁ δὲ Ζαμόλσκιος λέγει, ὅτι εἶδεν
εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 15. αἰῶνος ἐν τῇ Δακίᾳ ἐν
ἀργυραῦν νόμισμα τόσον παμπάλαιον, ὥστε τὰ
Ἑλληνικὰ ψηφία ἦσαν μισοσβυσμένα, καὶ δὲν ἐ-
φαίνετο ἄλλο, εἰμὴ ΑΡΜΙΣ ΣΟΛΒΤΣ, τὰ ὁ-

ποῖα ἐξηγήθησαν ἀπὸ τοὺς τῆ ἀρχαιότητι κατα-
γινόμενους, εἰς Σάρμισ βασιλεύς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Α΄ φ' οὗ διαιμοιράσθη τὸ βασίλειον τοῦ μεγάλου π. χ.
Ἀλεξάνδρου ὑπὸ τῶν διαδόχων αὐτοῦ, ὁ Λυσίμα- 322.
χος ἔλαβε τὴν Θράκην μὲ ὅλας τὰς πόλεις τὰς εἰς
τὸν Εὐξείνου Πόντου κειμένας, ὁ δὲ ἀνταγωνιστὴς
αὐτοῦ Ἀντίγονος, καὶ ὁ τῶν Θρακῶν ἡγεμῶν Ζεύ-
θης, καὶ ἡ τῶν Ἑλλήνων ἀποικία Γαλατικὴ (α),
ἔκαμαν συμμαχίαν μετὰ τῶν Σκυθῶν, καὶ πολ-
λὰ ἠνώχλουν τὸν Λυσίμαχον, ἀλλ' οὗτος ὑπερι-
σχύσας ἐνίκησε, καὶ μέχρι τοῦ Ἰσρου πάντα ὑ-
ποτάξας, δὲν εὐχαριστήθη μόνου εἰς τοῦτο, ἀλλὰ
διαπερόσας τὸν ποταμὸν, ὥρμησε κατὰ τῶν Δα-
κῶν καὶ Γετῶν, τῶν ὁποίων ἐξουσιαστὴς ἦτον Πολυαίν. βιβ.
τότε ὁ Δρομιχαίτης (β), ὅστις πανοῦργος ὦν 7.

α'. (α) Γαλατία καὶ Γάλατης, παραθαλασσία τῆς Μυ-
σίας τὰ νῦν Μαγκάλια * εἶναι δὲ καὶ ἄλλη πόλις Γα-
λατία ἐν τῇ κάτω Μυσίᾳ τῆς Χερσονήσου Ἀχιλλείας,
ἣτις κεῖται εἰς ἓν εὐρύνιον τοῦ Δουνάβεως πλησίον τῆς
παλαιᾶς Ἀχιλλείας, καὶ λέγεται δρόμος τοῦ Ἀχιλλέως,
τὰ νῦν Κιλλί, ἀπέχον ἀπὸ τῶ ἀσπρόκασρον, δηλαδὴ
Ἄκκεριμαν, μῆλια δύο.

β'. (β) Ἄλλος εἶναι ὁ Δρομιχαίτης, ὁποῦ ἔδωκεν ἐπικου-
ρίαν μὲ ἄλλους Θρακῆς τῷ Ἀντιόχῳ βασιλεῖ τῆς Συ- Γετικάι Πολυ-
ρίας, εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Κυψέλων, φρουρίου τῆς αἰνοῦ. βιβ. 4.
Θρακῆς, πρὸ Χριστοῦ 262. καὶ ἄλλος εἶναι ὁ βοηθός και Ἀππια-
τοῦ Μιθριδάτου * ὁ δὲ τῶν Δακῶν εἶναι οὐδέτερος τού- νός.
των. Διόδωρος ὁ Σικελ. ὁμιλεῖ δὲ ἓνα βασίλευα τοῦ Κιμ.

καὶ ἐπιτίδειος, μεγαλόψυχος, καὶ ὀλιγαρχῆς, ἔσειλεν ἓνα ἐκ τῶν στρατηγῶν αὐτοῦ Ἀἴθην καλοῦμενον πρὸς τὸν Λυσίμαχον μὲ συμβουλὴν τοιαύτην, ὅτι νὰ ὑποκριθῆ τὸν φυγάδα, καὶ λόγῳ βοηθείας, νὰ δείξῃ τῷ Λυσιμάχῳ δρόμους, διῶν νὰ ἐφορμήσῃ εἰς τὴν Δακίαν· ὅπερ καὶ κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ Δρομιχαίτου γέγονε· διότι ἀπερισκέπτως δεχθεὶς ὁ Λυσίμαχος τὸν φυγάδα αὐτὸν ὡς τοιοῦτον, ἠπατήθη παρ' αὐτοῦ, καὶ ἀποκομισθεὶς εἰς τόπους ἀμμώδεις, ἀδάτους, καὶ ἀνύδρους, εἰς τόσον βαθμὸν κακῆς κατασάσεως ἔφθασεν, ἐνοχλούμενος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν πανταχόθεν, καὶ στενοχωρούμενος ὑπὸ τῆς πείνης καὶ δίψης, ὥς ἐκινδύνευσε νὰ φθαρῆ πανστρατιᾷ, διὸ καὶ βιασθεὶς ὑπὸ τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης, ἐδόθη αἰχμάλωτος μὲ ὄλον τὸ στρατεύμα του· τότε ὁ Λυσίμαχος πινὼν ὕδωρ, εἶπεν· ὦ Θεοὶ ἀγαθοὶ, διὰ πόσην ὀλίγην ἠδονὴν αἰχμάλωτος ἐμαυτὸν ἀπὸ βασιλεία κατέστησα!

Πλούταρχος
εἰς τὰ ἀποφ.
Θέγματα.

Βλέπων δὲ τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς του, (ἐπειδὴ τὸ τῶν Γετῶν στρατεύμα ἦτον κατ' αὐτοῦ ὠργισμένον διὰ τὸν ἄδικον πόλεμον, καὶ ἤθελε παρρησίᾳ νὰ φονεύσῃ τοῦτον) ἐλυπεῖτο τὴν τύχην αὐτοῦ, δὲν ἔφθασεν ὅμως εἰς τοσαύτην ἀπελπισίαν, ἐπειδὴ ὁ Δρομιχαίτης τῇ φυσικῇ του εὐγλωττίᾳ καὶ φιλανθρωπίᾳ χρώμενος, ἐσυμβούλευσε τοὺς ἐπηκόους του λέγων, ὅτι οἱ Μακεδόν-

νες δὲν θέλουν ἀφήσῃ καιρὸν νὰ παρέλθῃ εἰς τὸ νὰ ἐκδικηθῶσι, καὶ ὁ ἐκδικητὴς ἐκ τῶν ὁσῶν τοῦ Λυσιμάχου θέλει ἐγερθῆ, ὅστις νὰ μὴ δώσῃ τέλος τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἔχθρας πώποτε· ἂν ὁμῶς φιλοφρόνως καὶ φιλανθρωπῶς ἀπολύσωσιν αὐτὸν, ὅχι μόνον θέλουν κενώσῃ οἱ Μακεδόνες τὰ ὅσα φρούρια ἔλαβον, ἀλλὰ καὶ διὰ παντὸς θέλουν ἔχῃ μὲ τοὺς Γέτας εἰρήνην (*). τοιαύτῃ δὲ συμβουλῇ πείσας αὐτοὺς, ἐφίλησε τὸν Λυσιμάχον παρρησία, ὀνομάζων αὐτὸν πατέρα, τὸν ὁποῦν φέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ εἰς τὴν τῶν Γετῶν πόλιν Ἦλιον, ἐφιλοξένησεν ἐκεῖ τοιοῦτῳ τρόπῳ· τὸν μὲν Λυσιμάχον μετὰ τῶν ἐπισήμων Μακεδόνων ἔβαλεν εἰς μίαν μεγαλοπρεπῶς εὐτρεπισμένην τράπεζαν ἀπὸ διάφορα φαγητὰ ἐκλεκτὰ, καὶ ἀπὸ κρασίου εἰς ἀργυρᾶ ἀγγεῖα· αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν Γετῶν ἐκάθησεν ἀπέναντι εἰς ἄλλην τράπεζαν ποταπὴν, ἔχουσαν ἀπλᾶ φαγητὰ καὶ κρέατα εἰς ξύλινα ἀγγεῖα, καὶ κρασίου εἰς ποτήρια κοκαλένια, καὶ τοῦτο διὰ νὰ δείξῃ τὴν λιτότητα, μὲ τὴν ὁποίαν ἐμψυχώνοντο οἱ ἐδικοί του, καὶ τὴν ἀσωτείαν, ἣν οἱ Γέται ἤξευρον μὲν, ἀλλὰ δὲν

γ. (*) Μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νίεου, καὶ Δουνάθεως τῶν ποταμῶν κατὰ τὴν ἄκραν τῆς Ποντικῆς θαλάσσης, πρόκειται ἡ τῶν Γετῶν ἐρημία, εἰς ἣν ἐξωγέρθη ὁ Λυσιμάχος, ἡ ὁποία εἶναι ὅλη πεδιάς καὶ ἀνυδρὸς, ὅπου ἔμεινε καὶ Δαρεῖος ὁ υἱὸς τοῦ Ὑδάσπου διαβὰς τὸν Δούναβιν, καὶ ἐκινδύνευσεν, ὡς ἐν Κεφαλαίῳ ε'. Εἰς ταύτην ἐκατοίκησαν οἱ Πεῦκοι μετέπειτα ἐν ἔτει 285 πρὸ Χριστοῦ.

τὴν ἐνεργοῦσαν, οὔτε τὴν ἐμεταχειρίζοντο, κατ' ἐπομένως νὰ διδάξῃ αὐτὸν, ὅτι δὲν πρέπει οἱ Μακεδόνες νὰ ἔχωσι τοιοῦτους ἐγκρατεῖς καὶ ὀλιγαρχεῖς πολεμίους, ἀλλὰ φίλους· ὅθεν φιλοξενήσας αὐτὸν φιλανθρώπως καὶ βασιλικῶς, τὸν ἤλευθέρωσεν, ἵνα εἰς τὴν Θράκην ἀπέλθῃ.

Σχόλιον 5.

Κελεσέρ. καὶ
Βόλφγιγ. Κέ-
ρον, εἰς τὴν
ἔσθριαν τῆς
Τρανσιλβανί-
ας.

Ὁ Λάζιος λέγει, ὅτι οἱ ἀλιεῖς Βλάχοι εὐ-
ρῆκαν εἰς τὸν ποταμὸν Σαργεντίαν 40,000 χρυ-
σᾶ τοῦ Λυσιμάχου, καὶ πολλοὺς βώλους χρυ-
σίου, πλησίον εἰς τὴν εἰσβολὴν τοῦ ποταμοῦ Μα-
ρίσου, μακρὰν τῆς καθέδρας τοῦ Δακεδάλου σχε-
δὸν μίλια πεντε, τὰ ὅποια μαθὼν ὁ Γεώργιος
Καρδιάλης ἀνέφερε τῇ Ἰσαβέλλῃ βασιλίσση, ἣ-
τις λαβοῦσα τοῦτον τὸν θησαυρὸν ἀπὸ τοῦς ἐυ-
ρετάς, ἔστειλε δύο χιλιάδας χρυσᾶ, δηλ. φλωρία
δῶρον τῷ Αὐγούστῳ Φερδινάνδῳ Β. ἐν ἔτει 1637
ἀπὸ Χριστοῦ· φαίνεται ὁμως ἀπορία· ἄραγε τῇ
ἀληθείᾳ εὐρέθησαν; ἄραγε ἦσαν ἐκ τοῦ παραχω-
μένου θησαυροῦ τοῦ Δακεδάλου; ἢ μήπως ἔγι-
ναν παρὰ τοῦ Μαρτουσίου ἀπὸ τὰ χρυσᾶ ὅπου
ἔσυναξε λόγῳ τοῦ θησαυροφυλακίου; τοιαῦτα δὲ
χρυσᾶ εὐρέθησαν καὶ εἰς τὴν Βλαχίαν, ἔχοντα
ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως
Λυσιμάχου, ἀπὸ δὲ τὸ ἄλλο τὸν αὐτὸν βασιλέα
καθήμενον ἐπὶ θρόνου, καὶ γύρωθεν ζοιχεῖα τοι-
αῦτα. Λυσιμάχος βασιλεύς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Α'φ' οὗ δὲ ἐκυρίευσεν τὴν Θράκην ὁ Σέλευκος, π. χ.
282.
φρονεύσας τὸν Λυσίμαχον, καὶ μετὰ τοῦτον ἕτεροι, τελευταῖον δὲ ὁ Ἀντίγονος, τότε Βρέννος ὁ τῶν Γαλατῶν ἡγεμῶν (*) ἀφῆσας εἰς τὸν Ἴσρου 15,000 πεζοὺς, καὶ 3000 ἵππους, ἐτόλμησε νὰ κατατρέξῃ τὴν Ἑλλάδα, καὶ νὰ λεηλατήσῃ τὸν ναὸν τῶν Δελφῶν· ἀλλ' οἱ Ἕλληνες ἐνωθέντες,

α'. (*) Πρῶτοι ἐποὺ ἐκατοίκησαν μετὰ τὸν κατακλισμὸν τὴν Γαλλίαν ὀμοῦ μὲ τὰς ἄλλας ἐπαρχίας τῆς δυτικῆς Εὐρώπης, λέγουσι νὰ ἐσάθησαν οἱ Κελτοί, ἔθνος ἀρχαιότατον, τὸ ὁποῖον κατάγεται ἀπὸ τοῦ Ἀσχαναξ ἐγγόνου τοῦ Νῶε· καὶ τὸ ἀρχαιότατον ὄνομα αὐτῆς ἐκαλεῖτο Κελτοσκυθία, εἶτα ἐκλήθη Γαλλία, ἀπὸ τῶν Γάλλων, οἵτινες ἦσαν Κελτοί· (τὰ νῦν Πορτουγάλλοι) ὠνομάσθησαν δὲ οὕτως, ἀπὸ τῆς Κελτικῆς φωνῆς τῆς Γάλλων, ἣτις σημαίνει ὀδοιπόρους· διότι ὅταν ἐγένευσεν ἡ Κελτοσκυθία ἀνθρώπων, ἐβιάσθησαν νὰ πέμψωσιν εἰς διάφορα καὶ μακρυνὰ μέρη τοῦ κόσμου ἀποικίας, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐχώρῃ ἡ γῆ αὐτῶν τόσον πλήθος, βασιλεύοντος εἰς Ῥώμην Ταρκυνίου τοῦ Πρίσκου, τὴν ὁποίαν ἄνωθεν λέξιν σχηματίσαντες οἱ Λατῖνοι, τοὺς ὠνόμασαν Γάλλους, καὶ οἱ Ἕλληνες Γαλάτας· καὶ ὅταν οὗτοι ἐξῆλθον τῆς Γαλλίας, ὀδηγοῦ τοῦ Βρέννου ὄντος, τὸν ἀριθμὸν 300 χιλιάδες, ἄλλοι αὐτῶν ἐκατοίκησαν τὴν Ἰταλίαν, ἄλλοι τὴν Γερμανίαν, τὰς Βρετανικὰς νήσους, τὸ Ἰλλυρικόν, τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἄλλοι τὴν Ἀσίαν· τελευταῖον φραγγία ἐκλήθη ἡ Γαλλία, ἀπὸ τοῦ φραγγ, ὃ ἐστὶν ἐλεύθερος, καὶ κοινότερον φραντζα κατὰ τὸ 223 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ.

παρακινήσει τῶν ἱερέων τοῦ Δελφικοῦ ναοῦ, ὥρμησαν κατ' αὐτοῦ, καὶ τόσοσιν σκληρὸς ἔγνευεν ὁ πόλεμος, ὥστε ὀλίγοι τῶν Γαλατῶν διεσώθησαν, ἢ δὲ καταλειφθεῖσα εἰς τὸν Ἴσρου φρουρὰ τοῦ Βρέννου βαρυθεῖσα τὴν ἀργοπορίαν, ἄρχησεν ἂν ἐνοχλῆ βαρέως τοὺς Γέτας καὶ Τριβαλλοὺς, πρὸς τούτοις καὶ τὴν Μακεδονίαν, ἕως οὗ κατ' αὐτῶν ἐκινήθη ὁ Ἀντίγονος, ὅς τις, συμβολῆς γενομένης, τόσοσιν ἠφάνησεν αὐτούς, ὥστε ὀλίγοι μὲ τὴν φυγὴν ἐσώθησαν πρὸς τὸ μέρος, [ὅπου ὁ Δανούβιος μίγνυται μὲ τὸν ποταμὸν Σαβῶν, κακεῖ κατώκησαν ἐπ' ὀνόματι τῶν Σκορθίσκων, ἕως οὗ ὕστερον ἐγνώσθησαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Ἀλλ' οἱ μὲν Σκορθίσκοι καὶ Τριβαλλοὶ τόσοσιν ἀλλήλους πολέμῳ διέφθειραν, ὥστε ὅσοι ἔμειναν ἐκ τῶν Τριβαλλῶν, ἔφυγον εἰς τοὺς Γέτας πέραν τοῦ Ἴσρου, καὶ οὕτως ἐχάθη τὸ γένος τοῦτο, ἀκμάσαν μέχρι Φιλίππου, καὶ Ἀλεξάνδρου τῶν βασιλέων· οἱ δὲ Γέται ἄρχησαν ἂν αὐξάνουσι τὰς δυνάμεις, καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

Σχόλιον Ζ΄.

Γαλατία τὸ πάλαι, νῦν δὲ Ἰουσινόπολις καὶ Ἰουσιανή, εἶναι πόλις μεταξὺ Βιθυνίας καὶ Καππαδοκίας, ἔχουσα μητρόπολιν τὴν Ἄγγυραν, καὶ κληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βρέννου, ὅς τις ἐλθὼν κατώκησε κατ' ἀρχὰς τὸ προάσειον τοῦ Βυζαντίου, τὸ ὁποῖον ἐπωνομάσθη Γαλατῆς, ἔπει-

τα Πέρα, διὰ τὴν διαπόρθμευσιν τῶν Γαλατῶν.
(Ὅρ. Ἀλεξάνδ. χρονικόν, κ̄ Γεωγραφ. Μελετίου.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Ρῶλος, ὁ τῶν Γετῶν ἡγεμῶν, ὁπότεν ὁ βα- π. χ.
171.
σιλεύς τῶν Μακεδόνων Περσεύς εἶχεν εἰς συμμαχίαν πολλὰ ἔθνη ἐκ βορρῆως ἐναντίον τῶν Ῥωμαίων, προσεκλήθη καὶ οὗτος εἰς ταύτην τὴν συμμαχίαν, νὰ συνεκστρατεύσῃ ὅμως δὲν ἐδυνήθη, ἔχοντας πόλεμον τότε μὲ τοὺς Βασάρνας (*), εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἐνικήθη, διότι δὲν ἐφέρθησαν οἱ στρατιῶται αὐτοῦ ἀνδρείως, ὅθεν διὰ ποινὴν προσέταξεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς, ὅτ' νὰ κοιμῶνται τὴν νύκτα, ἔχοντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν εἰς τὰ σκέλη τῶν γυναικῶν, καὶ νὰ δουλεύουν αὐταῖς, καθὼς αὐταὶ πρότερον ἐδούλευον ἐκείνοις, ἕως οὗ πάλιν μὲ πόλεμον νὰ ἐξαλείψουν τὴν ἀτιμίαν, ἣν εἶχον λάβῃ ἐν τῷ πολέμῳ.

Σχόλιον Η΄.

Πιθανὸν εἶναι, ὅτι οἱ Ἕλληνες οὐδεμίαν διαφορὰν ἔκαμναν τῶν Δακῶν καὶ Γετῶν, ἀλλὰ βλέποντες κατὰ πρόσωπον τοὺς Γέτας, ὠμίλου περι αὐτῶν, περιλαμβάνοντες καὶ τοὺς Δάκας· ἀφ' οὗ δὲ ὑπετάχθησαν οἱ Μακεδόνες εἰς τοὺς

(*) Οἱ Βασάρναι ἐκατόκουν ὅπου τὰ νῦν εἶναι ἡ ἐλάσσων Ῥωσσία.

Ῥωμαίους, οἱ Γέται, καὶ Δᾶκες ὑπ' ὀνόματι τῶν Θρακῶν καὶ Σκυθῶν, διελθόντες τὰς πέριξ πόλεις, ἔφθασαν μέχρι τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, ὅπου περισφαλισθέντες ἀπὸ συνδρομῆν τῆς φύσεως, καὶ πολλὴν φθορὰν παθόντες, τόσον παρὰ τῶν Ῥωμαίων, ὅσον καὶ παρὰ τῶν Σκορθίσκων, (ὄρα Κεφ. Θ'.) ἐπλανῶντο ἔνθεν κακεῖθεν λεηλατοῦντες, ἕως οὗ ὁ Μάρκος Δίδιος ἐδίωξεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν γῆν, καὶ μετέπειτα ὁ Δίδιος Δρούσος ἐχαλίνωσεν αὐτοὺς περισσότερον, καὶ ἐμπόδισεν αὐτοῖς τὴν διάβασιν τοῦ Δουναβέως· τότε δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἄρχησαν νὰ ὀμιλοῦν περὶ αὐτῶν ἐπ' ὀνόματι τῶν Δακῶν.

π. χ.
113.
112.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Στενοχωρηθέντες δὲ οἱ Γέται ὑπὸ τῶν Βασάρων, καὶ Θρακῶν, καὶ φόβῳ συσθεθέντες τῶν πλησίων Ῥωμαίων, κατέλιπον τὰς εἰς τὰ ἄκρα τοῦ Δουναβέως ποταμοῦ κειμένας πεδιάδας, καὶ ἀνεχώρησαν εἰς τὰ ὄρη· ἡ γῆ δὲ αὐτῶν διχῶς ἐδιδαιρεῖτο, καὶ τὰ μὲν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ Εὐξεινον Πόντου, οἱ Γέται ἐνέμοντο, τὸ δὲ πρὸς δυσμὰς οἱ Δᾶκες· ἀπὸ δὲ τῶν πηγῶν τοῦ Ἰσρου ποταμοῦ μέχρι τῆς Ἀξιουπόλεως (κατὰ τὸν Πτολ.) ἢ μέχρι τῶν καταρράκτων, (κατὰ τὸν Στράβ.) Δανουβίου λεγομένου, οἱ περὶ τὸν Δουναβιν Δᾶκες· ἀπὸ δὲ τῶν καταρράκτων μέχρι τοῦ Πόντου, Ἰσρου καλουμένου, οἱ περὶ τὸν Ἰσρου Γέται. Ἀλλάξαντες οὖν οἱ Γέται καὶ Δᾶκες τὴν

π. χ.
110.

κατοικίαν αὐτῶν, ἤλλαξαν καὶ τὴν τύχην· διότι πληθυσθέντες, καὶ ἄλλοις ἐνωθέντες (α), ἐφάνησαν τόσον φοβεροὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ὥσε ὁ Μινούκιος Ρουῖφος, ὅταν ἐξενοχωρεῖτο ὑπὸ τῶν Σκορθίσκων καὶ Δακῶν, ἔχων ὀλιγωτέραν δύναμιν, πρόεπεμπε τὸν ἀδελφόν του, καὶ ὀλίγους ἱππεῖς, μὲ τοιαύτην παραγγελίαν, ὅτι ὅταν ἰδῇ συγκροτούμενον πόλεμον, νὰ φανῇ ἐξαίφνης ἀπ' ἐναντίας, καὶ νὰ προσάξῃ νὰ βοήσουν οἱ σαλπικταὶ μὲ τὰς σάλπιγγας, καὶ κώδωνας χαλκόςομους· καὶ οὕτω μεγάλης βοῆς γινομένης, ὑπὸ τῆς τῶν ὄρεων ἀντηχίσεως, οἱ ἐχθροὶ ὑπελάμβανον πλήθος στρατιωτῶν κατ' αὐτῶν ἐρχομένων, ὅθεν καὶ φόβῳ συνεχόμενοι τὰ νῶτα ἔδιδον· πρὸς τούτοις καὶ ὁ Γαῖος Στριβόνιος Κου-^{π. χ.}
ρίων, ὑποτάξας τοὺς Μοισοὺς καὶ τοὺς Δαρδά-^{86.}
νους (β), ἦλθεν εἰς τὸν Δανούδιον ποταμὸν, καὶ

α. (α) Ἐν ἔτει πρὸ Χριστοῦ 108· οἱ Κίμβροι ἐνίκηθησαν ἀπὸ τῶν Γαίων Μάριον, ὅστις ἐφόρευσε 10000, καὶ ἠχμαλώτευσεν 6000. οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς τὴν Δανίαν, Πρωσσίαν, Λιβονίαν, καὶ Λιτουανίαν. Ὅσοι δὲ κατόκησαν εἰς τὴν Λιτουανίαν, ὠνομάσθησαν Γηπαῖδες, περὶ ὧν ἔμπροσθεν ρηθήσεται· ὁ δὲ πόλεμος οὗτος συνέβη εἰς τὸ Κομητάτον τῆς Τίρολης, πλησίον εἰς τὸν Ἄθρσιν ποταμὸν, τὸν κοινῶς Ἄδιγα λεγόμενον.

β. (β) Κατ' ἀρχὰς ἡ Μοισία, τὰ νῦν Σερβία, ἐκαλεῖτο Δαρδανία, ἐκ τῶν Δαρδάνων, οἵτινες ἐκατόφκουν κατὰ τὰ πέρατα αὐτῆς πρὸς τὴν Μακεδονίαν· ἦσαν δὲ οἱ πλέον ῥυπαροὶ καὶ ἄγριοι ἄνθρωποι τῶν λοιπῶν,

Σέξτος Ρου-
φίνος κεφ. 7.

ὀρμήσας κατὰ τῶν Δακῶν ἐπροχώρησε τόσον, ὅσον οὐδείς ἄλλος τῶν Ῥωμαίων, πλὴν ἐφοβήθη νὰ ἐκτανθῇ περαιτέρω· ὕσερον δὲ καὶ ὁ Ἀππιος Κλαύδιος εἰς τοὺς Σαρμάτας, καὶ ὁ Λούκουλος εἰς τὰ σύνορα τῶν γνωστῶν τούτων ἔθνῶν εἰς τὸν Τάναϊν, καὶ ἔφθασαν μέχρι τῆς Μαιώτιδος λίμνης· ὅλοι ὅμως αὐτοὶ καλῆτερον ἔκριναν νὰ βλέπουν τοὺς Δᾶκας ἀπὸ μακρόθεν, ἢ πλησίον νὰ πολεμήσουν αὐτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

π. γ.
50-56

Βοιρεθίσης ὁ ἡγεμὼν, ὡς ἔλαβε τὴν τῶν Δακῶν ἐξουσίαν, εὗρε τὸ ἔθνος κεκακωμένον, ἐξ αἰτίας τῶν συνεχῶν πολέμων· συνετὸς δὲ ὢν ἄνθρωπος, ἄξιος καὶ ἀνδρεῖος, εἰς ὀλίγου διάστημα καιροῦ, μὲ τὴν ὀδηγίαν καὶ διδασκαλίαν τοῦ Δικηναίου φιλοσόφου Αἰγυπτίου, καὶ μὲ τὴν ἀγ-

Στράβων φύλ.
465. Κηναῖος
ἢ Δικηναῖος
φιλόσοφος.

ἐπειδὴ σκάπτοντες τρύπας ἐν ταῖς κοπρίαις τῶν ἀλόγων ζώων, ἐκατοίκουν ἐν αὐταῖς. Εἰς ὅλην δὲ τὴν ζωήν των, τρεῖς φοραὶς ελοῦντο μόνον, πρῶτον ὅτε ἐγεννῶντο, δεύτερον ἔτε ὑπανδρεύοντο, καὶ τρίτον μετὰ τὸν θάνατον, ὅτε τοὺς ἔπλυνον (Αἰλιανὸς ποικίλης ἱστορ. βιβλ. δ΄)· εἶχον ὅμως προτέρημα τὸ νὰ εἶναι ἔκδοτοι εἰς τὴν μουσικὴν, μεταχειριζόμενοι αὐλοῦς, ἢ τοι φλογέρας. Ἐπειτα ἐκλήθη Μοισία παρὰ τῶν Μοισῶν τῶν κατοικοῦντων εἰς ἓν μέρος αὐτῆς, παρὰ τὸν ποταμὸν Κιάβρον, ἢ Κιάβρον, ὅστις διαιρεῖ τὴν Σερβίαν τῆς Βουλγαρίας, κοινῶς καλούμενος Μορέβα, ἢ Σουκόβα, καὶ τελευταῖον ἐκλήθη Σερβία, παρὰ τῶν Σέρβων, ὡς εἴρηται ἐν Κεφ. ζ΄. Σχολ. δ΄. καὶ ῥηθήσεται ἔμπροσθεν.

Στράβων.

Οἰρτέλιος.

χίνοιάντου, και εἰς τὰ πολεμικὰ ἔμπειρίαν, τόσου ἀποκατέστησε τὴν ἀρχὴν μεγάλην και ἰσχυράν, ὥσε ὑπέταξε και ὅλα τὰ γειτνιάζοντα ἔθνη τῶν Γετῶν· διαβαίνων δὲ και τὸν Ἴσρου, τήν τε Θράκην μέχρι τῆς Μακεδονίας και τὴν Ἰλλυρίαν (α) ἔλεηλάτησε, τοὺς τε Κελτοὺς, μεμιγμένους μὲ Θράκας και Ἰλλυριοὺς κατηφάνισε, και τοὺς Βοίους (β), και Ταυρίσκους (*), μὲ τὸν

α. (α) Αὕτη ἡ ἐπαρχία τὸ πάλαι και Ἰλλυρίας, και Ἰλλυρικὸν ἐκαλεῖτο, και ἔδιαιρεῖτο εἰς δύο μέρη, εἰς τὴν Δαλματίαν, και Λιβουρνιαν, ἧτοι Κροατίαν· και ἡ μὲν Δαλματία τὰ νῦν περιορίζεται ἀπὸ τὸ ἀνατολικονότιον μέρος μὲ τὴν Σερβίαν και Ἀλβανίαν, ἀπὸ τὸ δυτικοβόρειον μὲ τὴν Καρνιόλαν, (ἐπαρχίαν τοῦ Αὐστριακοῦ κύκλου) και ἀπὸ τὸ δυτικονότιον μὲ τὸν Ἀδριατικὸν Κόλπον· ἡ δὲ Λιβουρνία ἐμπεριεῖχε τὸ Φραγγοχώριον, ὅπερ ἦτον τὸ πάλαι ἡ Σαβία Πάννονα, μέρος τοῦ βασιλείου τῆς Οὐγγαρίας πρὸς μεσημβρίαν, μεταξὺ τοῦ Δράβου, και Σάβου τῶν ποταμῶν, ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς ἐκτετατομένη, τὰ νῦν δὲ εἶναι ἡ ἰδίως Σκλαυονία, τὴν νῦν ἰδίως Κροατίαν μεταξὺ τοῦ Σάβου και Βόσνα τῶν ποταμῶν, και Βιθίου και Ἀλβίου τῶν ὀρέων, και τὴν Βόσναν, ἧτις περατοῦται ἀπὸ τοῦ βορέως ὑπὸ τῆς Σκλαυονίας, ἀπὸ δυσμῶν ὑπὸ τῆς Κροατίας, ἀπὸ μεσημβρίας ὑπὸ τῆς Δαλματίας, και ἀπὸ ἀνατολῶν ὑπὸ τῆς ἰδίας Σερβίας.

β. (β) Οἱ Βοῖοι ἦσαν ἔθνος Γαλλικόν, και ἐκατῶκον τὴν Βοημίαν, ἧτις εἶναι χώρα μεγάλη τῆς Εὐρώπης, ἔνδον τῶν περάτων τῆς Γερμανίας, και περατοῦται ἀπὸ ἀνατολῶν ὑπὸ τῆς Σιλεσίας και Μοραβίας, ἀπὸ βορέως ὑπὸ τῆς Λουσατίας, και τῆς ἀνωτέρας Σαξονίας,

Πλίν. βιβ. γ.
24.
Στράβ. φύλ.
481.
Δίων.
Προυσ. φύλ.
488.
Ὁβιδ. α'. ε.
πίγ. 8. δ'. ε.
πίγ. 7. τρίς.
6. ε'. 10.

Κριτάσιριν ἡγεμόνα αὐτῶν μὲ τελειότητα ἐξωλό-
θρευσεν, ὥστε ὁ τόπος αὐτῶν ὠνομάσθη ἐρημία
τῶν Βοίων· ἐξέτεινε δὲ τὴν ἀρχὴν του ἀπὸ τοῦ
Βορυσθένους καὶ Εὐξείνου Πόντου ἕως τὸν Νο-
ρικόν (α), καὶ τὰ σύνορα τῶν Βινδελίκων, ἐξου-
σιάσας καὶ τὴν εἰς Βορυσθένην ἀποικίαν τῶν Ἑλ-
λήνων (β), τὴν ὁποίαν ἐπεριποιήθησαν οἱ Γέται,
ἔχοντες χρεῖαν διὰ τὴν πραγματείαν της, ὁμοίως
καὶ τὴν τοῦ Ὀδρυσέως πόλιν Αἶγισον, (ὄρα Κεφ.
Δ'. ὑπο. σημ. α'), τὴν ὁποίαν ὕσερον ὁ Βιτέλιος
ἐλθὼν ἐκ τῆς Μοισίας ἔλαβεν ὑπὸ τῶν Γετῶν.

π. χ.
44.

Οὗτος οὖν ὁ Βοιρεβίσις κατατρέχων συχναίς
τόσον τὴν Θράκην καὶ Ἰλλυρίαν, ὅσον καὶ τὰς
λοιπὰς πόλεις τῶν Ῥωμαίων, διήγειρεν εἰς ὄργην
τὸν Ἰούλιον Καίσαρα, ὅστις μετὰ τὴν εἰς Ῥώ-
μην ἐπιστροφὴν του, νικητὴς τοῦ Πομπηίου, ἀπε-

ἀπὸ δυσμῶν ὑπὸ τῆς Φραγγονίας, καὶ ἀπὸ μεσημ-
βρίας ὑπὸ τῆς Μπαυαρίας· μετὰ τοὺς ῥηθέντας Βοίους
ἐκατοίκησαν εἰς αὐτὴν οἱ Μαρκομάνοι, καὶ τελευταίου
οἱ Βαῖμοι, ἢ Βοιμοί.

γ. (*) Οἱ Ταυρίσκοι κατέκον τὸ μέρος τῆς ἀνωτέρας
Παννονίας, ὅπου τὰ νῦν καλεῖται Στυρία.

δ. (α) Νορικοί λέγονται οἱ κατοικοῦντες εἰς τὰ ὄρη, καί
μενα μεταξὺ Κορινθίας, καὶ τῆς Σαλισβουργησίας δια-
βάσεως, πέραν τοῦ Ἰννου ποταμοῦ, καὶ συνορεύου-
ται μὲ τὴν Βινδελικίαν, δηλαδὴ Μπαυαρίαν.

ε. (β) Ἀποικίαν δηλαδὴ τὴν Ἀχιλλεῖαν νῆσον, ἣτις
κεῖται εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Σαρματίαν, ἔμπροσθεν
τῶν ζομάτων τοῦ Βορυσθένους, ἢτοι Νίπρου, καὶ λέ-
γεται κοινῶς Κατζκαρία, κατὰ τὸν Νίγρον.

φάσισε νὰ κινήσῃ κατ' αὐτοῦ, καὶ κατὰ τῶν Πάρθων · καὶ δὴ πέμψας τὸν Αὐγούσου Ὀκταβιανὸν εἰς Ἀπολλωνίαν (α), διὰ νὰ τὸν ἔχῃ εἰς τὸν Δακικὸν καὶ Παρθικὸν πόλεμον σύμμαχον, ἐμελέτα τὴν ἔξοδον αὐτοῦ · δὲν ἔφθασεν ὅμως νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν του, ἐπειδὴ ἡ τοῦ τυράννου Βρούτου θανατηφόρος πληγὴ ἐλύτρωσε τοὺς Δάκας, Ἰλλυριοὺς, καὶ Πάρθους (β) ἀπὸ τοῦ ἐπικειμένου αὐτοῖς ὀλέθρου · μὴ ὅλου τοῦτο ὁ Βοιρεδίσσης εἶχεν ἐτοιμάσῃ διακοσίων χιλιάδων στρατὸν κατὰ τοῦ Αὐγούσου.

Ἡ τοῦ θανάτου φήμη τοῦ Καίσαρος διεληθούσα εἰς τὴν Δακίαν, ἀνήγειρε πάλιν τοὺς Γέτας, οἳ τινες ἄρχισαν νὰ φθείρουν τὴν Μακεδονίαν μὲ τὰς ἐπιδρομάς των. Ὁ δὲ Ἀντώνιος λαβὼν ἀφορμὴν, ἐζήτησε ζράτευμα παρὰ τῆς Συγκλήτου διὰ νὰ ἐξέλθῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν λέγων, ὅτι καὶ ὁ Καίσαρ τὸν εἶχεν ἐτοιμάσῃ διὰ νὰ τὸν ζείλῃ πρῶτον κατὰ τῶν Γετῶν, καὶ ὕστερον κατὰ

ς'. (α) Πέλις ποτὲ περιφημὸς τῆς δυτικῆς παραθαλασσοῦ Μακεδονίας, τὸ νῦν εἶναι κρημνισμένη, μὲ κωμόπολιν Πελλήνην.

ζ'. (β) Ἡ Παρθία εἶναι ἐπαρχία μεγαλωτάτη τῆς Περσίας, περιχομένη μσταξὺ τῆς Μηδίας πρὸς δυσμὰς, τῆς Ἀσυρίας πρὸς ἀνατολὰς, τῆς Περσίδος πρὸς μεσημβρίαν, καὶ τῆς Ἰρκανίας πρὸς βορρᾶν. Λέγεται Ἀρακὺ ὑπό τινων, καὶ ὑπ' ἄλλων Κορασάν. Παρθία ποτὲ ἐλέγετο, μάλιστα εἰς τὸν καιρὸν τῶν αυτοκρατόρων Ῥωμαίων, καὶ ὅλον τὸ βασίλειον τῶν Περσῶν, ὡσὰν ὅπου τότε ἐξουσίαζον αὐτὸ οἱ Πάρθοι.

τῶν Πάρθων, μ' ὅλου ὁποῦ ὅλα τὰ περίξ τῶν Παρθικῶν συνόρων διάκεινται εἰρηρικῶς κατὰ τὸ παρόν· ἡ Σύγκλητος ὁμῶς ἔχουσα ὑποψίαν εἰς ταύτην τὴν φήμην, ὅτι οἱ Γέται ὤρμησαν εἰς Μακεδονίαν, (ἐπειδὴ ὑππωτεύετο, ὅτι ὁ Ἀυτώνιος ἤθελε νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὸ τὸ σράτευμα εἰς καταστροφὴν τῆς πολιτείας) ἔσειλε κατασκόπους διὰ νὰ ἰδῶσιν, ἂν αὐτὴ ἡ φήμη ἀλήθευεν.

Ἐν τοσούτῳ, ὁ Ἀυτώνιος ἀπατήσας τὴν σύγκλητον, ἀνηγορεύθη στρατηγὸς τῶν Μακεδονικῶν στρατευμάτων, καὶ οἱ κατάσκοποι ἐπιστρέψαντες, εἶπον μὲν, ὅτι Γέτας δὲν εἶδον εἰς Μακεδονίαν, ἀλλ' ἐπρόβαλαν καὶ τοῦτο, ἢ ἀληθῶς, ἢ συμβουλῇ τοῦ Ἀυτωνίου, ὅτι ἂν τραβιχθῇ τὸ σράτευμα ἀπὸ ἐκεῖ, ἐπίκειται φόβος, μήπως οἱ Γέται κατατρέξωσι τὴν ἐπαρχίαν ταύτην. Ὁ Ἀυτώνιος ὁμῶς ὕσερον ἐλκύσας ταύτας τὰς λεγεώνας ἐκ τῆς Μακεδονίας, τὰς ἐπέμφεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ μὲ τὴν ψῆφον τοῦ δήμου κατώρθωσεν, ὥσε ὁ Γαῖος Ἀυτώνιος, ἀδελφός του, διωρίσθη ἀνθύπατος εἰς τὴν Μακεδονίαν, πλὴν οὗτος ἐδυσύχησεν, ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἰσριανῶν (α) νικηθεὶς ἀπὸ τοὺς Βασάρνας (β) συμ-

ἡ. (α) Ἰσρόπολις, πρὸς τὸ ἑρὸν εἶσμα ἦται νότιον τοῦ ποταμοῦ Δανουβίου εὐρισκομένη, τὰ νῦν Πορτίτζες, ἢ Προσοβίτσα πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Βουλγαρίας, ἀπέχουσα τῆς ἄκρας τοῦ Εὐξείνου Πόντου 60 ράδια, καὶ 200 σχεδὸν τῶν Τόμων πρὸς βορρᾶν· αὕτη ἦτον κτίσμα τῶν Μιλησίων.

ἡ. (β) Ὅρ. Κεφ. Γ'. Ἰποσημ. β'.

μάχους τῶν Μοισῶν, ἐδιάσθη νὰ φύγῃ· φαίνε-
ται δὲ, ὅτι εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἦσαν καὶ Δα- Δίων Κασ.
κες, διότι εὐρέθησαν εἰς τὰ Δακικὸν φρούριον Γε- 38. κςφ. 19,
νούκλαν μετέπειτα σημεία, ἦτοι σημαῖαι, πα-
ραχωμένα ἐκ τῶν λαφύρων ὧν ἔλαβον, νικηθέν-
τος τοῦ Ἀντωνίου.

Ἐν ὅσῳ δὲ τὸ Τριουμιράτου ἐτόραττε τὴν π. χ.
τῆς Ῥώμης πολιτείαν, οὐδεμίᾳ φροντὶς ἐγένετο 34
περὶ τῆς Δακίας, ἢ ἐπανόσασις ὅμως τῶν Παν-
νόνων, καὶ Δαλματῶν, παρεκίνησε τὸν Αὔγου-
σον Ὀκταβιανὸν νὰ κινήσῃ καὶ αὐτῶν, διὰ νὰ
σῆσῃ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς ἀετοὺς καὶ εἰς τὸν τῆς
Δακίας τόπον· ὅθεν ὁ Αὔγουσος διώρισε νὰ κά-
μῃ καλῆδραν τοῦ πολέμου τὴν πόλιν Σεγέσην (*), Σουητώσιος,
τὴν κειμένην εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Σάου ποταμοῦ· Τάκιτος καὶ
ἐπρόσαξε δὲ νὰ κατασκευασθῶσι καὶ φορτικά πλοῖα ἄλλοι.
ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως, δι' ὧν νὰ ἀποκομίζεται ὁ σί-
τος διὰ τοῦ ποταμοῦ· πλὴν διὰ νὰ ἦναι τὰ ὀπι-
σθεν μέρη εἰς ἀσφάλειαν, ἐκτύπησε πάλιν τοὺς
σασιώδεις Δαλμάτας, καὶ εἰς τὴν Σηθουίαν πλη-
γῶθεις, ἔπαυσε τοῦ πολεμεῖν αὐτὰ τὰ τολμηρὰ
ἔθνη, καὶ ἐπισρέψας εἰς τὴν Ῥώμην, κατέλιπε
τὴν στρατηγίαν εἰς τὸν Μάρκον Σταττίλιον Ταῦρον.

Ἡ μεγάλη δὲ ἐτοιμασία τῶν Ῥωμαίων, καὶ

ί. (*) Σεγέση ἢ Ὀσίσκια πόλις τῆς Παννονίας εἰς τὴν
ὄχθην τοῦ Σάου, ἢ Σάβου ποταμοῦ, πλησίον τῶν
συνόρων τῆς Τουρκίας· τοῦτο εἶναι φρούριον τῆς Καί-
σαρικῆς Κροατίας, εἰς τὸ σύνορον τῆς Σκλαυονίας,
καὶ κοινῶς λέγεται Σισσέγ, ἢ Σίσσακην.

ἡ φήμη τῆς ἀνδρείας τοῦ Αὐγοῦσου, ἐδόμησαν εἰς ὅλην τὴν Δακίαν, καὶ τὸν Βοιρεδίσην εἰς τόσου ἐτάραξαν, ὥστε ἔσειλε πρέσβεις πρὸς τὸν Αὐγουσον, ὑποσχόμενος βοήθειαν ἐναντίον τοῦ Ἀυτωνίου· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ πρέσβεις ἐζήτησαν πολλὰ ἀνάξια τοῦ Ρωμαϊκοῦ βασιλείου, ἐπρόσβαζεν ὁ Αὐγουσος νὰ ἐπιστρέψωσιν ἄπρακτοι· διὰ τὸ ὁποῖον ὀργισθεὶς ὁ Βοιρεδίσης, ἀπεφάσισε νὰ τραβιχθῆ εἰς τὸ μέρος τοῦ Ἀυτωνίου, διὰ νὰ δυνηθῆ εὐκόλως νὰ λάβῃ ἔκτασιν εἰς αὐτὸν τὸν ἀρμόδιον καιρὸν τοῦ μεταξύ Ὀκταβίου καὶ Ἀυτωνίου λαμπροῦ πολέμου· ἡ ἐπανάστασις ὅμως τῶν οἰκείων του, καὶ ὁ αἰφνίδιος θάνατος τὸν ἐσύκωσαν ἐκ τοῦ κόσμου, πρὸ τοῦ νὰ ζείλωσιν οἱ Ρωμαῖοι σφάτευμα κατ' αὐτοῦ.

Στράβων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βοιρεδίτου διαιμοιράσθη τὸ βασίλειον αὐτοῦ εἰς τρεῖς ἐξουσιασάς, εἰς τὸν Ῥῶλον, Δάπυγα, καὶ Ζύραξιν, οἳ τινες διὰ τὰς μεταξύ των διχονοίας ἀδυνάτησαν μὲν, ἐδύνοντο δὲ νὰ ἀντιπαρατάξουν κατὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ ὑπὲρ τὰς 60 χιλιάδας στρατιώτας· τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ Ῥῶλος ἤξεύρων τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τῶν Ῥωμαίων, καὶ προβλέπων τὸ μετ' ὀλίγον τέλος αὐτοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε ν' ἀποφασισθῆ ἡ ἐξουσία τοῦ παντός, δὲν ἐσχάσθη νὰ κινηθῆ κατ' αὐτῶν, φοβούμενος μήπως καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐνωθοῦν κατ' αὐτοῦ· ὅθεν διὰ

να καταπέσει εἰς τοῦτο τὸ ὑπήκοόν του, δηλαδὴ νὰ μὴ κινηθοῦν κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ἀπέλυσε ἐπ' ὄψιν ὅλου τοῦ λαοῦ δύο κύνας, οἱ ὁποῖοι, ὅταν ἄρχησαν νὰ τρώγονται μεταξύ των, ἀπέλυσε καὶ ἓνα λύκον, τὸν ὁποῖον ἰδόντες οἱ κύνες, εὐθὺς ἄφησαν τὴν μάχην, καὶ ὤρμησαν κατ' αὐτοῦ· καὶ τῷ τρόπῳ τούτῳ ἐμπόδισε τὸν λαόν του ἀπὸ τὴν ὀρμὴν ταύτην, ὅπου ἔμελλε νὰ ὠφελήσῃ τοὺς Ῥωμαίους.

Οἱ λοιποὶ δὲ ἡγεμόνες τῆς Δακίας ἄλλου σκοπὸν λαβούντες, ἐνώθησαν μὲ τοὺς Ἰάζυγας (*), Σαρμάτας, καὶ Βασάρυας, καὶ ἐλεηλάτου τοὺς τε Μοισοὺς, Τριβαλλοὺς, καὶ Δαρδάνους· ταύτη δὲ τῇ εὐτυχίᾳ πτερωθέντες, διέβησαν τὸ τοῦ Αἴμαυ ὄρος, καὶ τοὺς Δευθηλητάς ὑπηκόους τῶν Ῥωμαίων ἐκόκωσαν βαρέως, ἕως οὗ ὁ Στατίλιος Ταῦρος ἐδίωξεν αὐτοὺς πέραν τοῦ Δουνάβιως· ἀλλ' ὁ Σίθης τῶν Δευθηλητῶν ἡγεμὼν, καὶ ἄλλοι φίλοι τῶν Ῥωμαίων, ἤθελον νὰ ἐκδικηθῶσι περισσότερον, ὡς πλεῖστα κακὰ δοκιμάσαντες ἐπ' αὐτῶν· τότε δὲ ὁ Μάρκος Λικίνιος Κράστος, ἑπαρχὸς τῆς τε Ἑλλάδος καὶ Μακεδονίας,

π. χ.

30.

α΄. (*) Ἰάζυγες οἱ καὶ Μαιῶται, κάτοικοι ποτὲ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, πρὸς τὴν Μαιώτιδα λίμνην, μεταξὺ τῶν Ναυάρων πρὸς τὴν δύσιν, καὶ Ῥωξολάνων πρὸς ἀνατολὰς, ὅπου τὰ νῦν ἡ μικρὰ Ταρταρία· οἱ δὲ Ἰάζυγες οἱ καὶ Μετανάσαι κατόκησαν τὴν ἀνω Οὐγγαρίαν, πέραν τοῦ Δουνάβιως, καὶ τῆς Δακίας πρὸς ἀνατολὰς.

βλέπων τὰ κινήματα τῶν ἡγεμόνων τῆς Δακίας, καὶ λαβὼν προσαγῆν παρὰ τοῦ Αὐγούστου, νὰ παιδεύσῃ ὅσους ῥέπουσιν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἀντωνίου, καὶ ἐξ ἐναντίας νὰ διαυθεντεύῃ ὅσους κλίνουσιν πρὸς τὸν Ὀκταβιανόν, ἐκινήθη κατὰ τῶν Βασάρων, τοὺς ὁποίους κατηφάνισεν εἰς τὴν Μοισίαν πλησίον τοῦ Δανούβιος, καὶ τὸν ὠχυρωμένον τόπον εἰς ᾧ κατέφυγον, πολιορκήσας κατεκράτησεν, ὅπου ὁ τῶν Δακῶν ἡγεμὼν Ῥώλος φιλικὴν ἔδειξε προθυμίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἔπεμψεν ὁ Κράσσος αὐτὸν εἰς τὸν Καίσαρα, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἐκλήθη φίλος καὶ σύμμαχος τῶν Ῥωμαίων.

Δίων. Κασ.
β'. α. 20.

Ἀπάγων μετὰ ταῦτα ὁ Κράσσος τὸ σράτευμα διὰ τῆς θαλάσσης, τσαυτὴν φθορὰν ἐδοκίμασεν ἀπὸ τὰς ἐνέδρας αὐτῶν, ὥς ἀπεφάσισε νὰ ἀπέχη ἀπὸ τοιαύτας ἐκστρατείας, ἀλλ' ἢ αὐθάδεια τῶν Βυσσῶν, Θρακῶν, καὶ Βασάρων ἐβίασεν αὐτὸν νὰ ταχύνη τὸν πόλεμον, καὶ μάλιστα βία τοῦ Ῥώλου νέου φίλου τῶν Ῥωμαίων, δι' ἧς ἐζήτει βοήθειαν κατὰ τοῦ Δάπυγος, ἄλλου ἡγεμόνος τῆς Δακίας· καὶ δὴ ὁ Κράσσος εὐρῶν ἀρμόδιον καιρὸν διὰ νὰ ἔμβῃ εἰς τὰ τῆς Δακίας πράγματα, ἀφ' οὗ κατετρόπωσε τοὺς Βυσσοὺς, ἐμβῆκεν εἰς τὴν Δακίαν, ὅπου συγκροτήσας πόλεμον, ἐνίκησε τὸν Δάπυγα, καὶ καταφυγόντα μὲ τὰ λείψανα τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ, ἐβίασεν νὰ κλεισθῆν εἰς ἓνα φρούριον, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ Ῥωμαῖοι ἐμβῆκαν μὲ προδοσίαν ἐνὸς Ἑλληνος στρα-

τιώτου, μισθωτοῦ ὄντος εἰς τὸν Δάπυγα· οἱ Δᾶκες δὲ ἀπροσδοκῆτως συλληφθέντες, ἐπρωτίμησαν καλήτερα νὰ φονευθῶσι μεταξύ των, ἢ νὰ φθαρθοῦν ἀπὸ τὴν Ῥωμαϊκὴν μάχαιραν, ἐν οἷς ἦτον καὶ ὁ ἡγεμὼν αὐτῶν Δάπυξ, ὅστις ἐπρόσασε τοῖς φίλοις του νὰ τὸν φονεύσωσιν, ὁ δὲ ἀδελφός του ἐσώθη, διότι συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Κράσσου, δὲν ἐκακομεταχειρίσθη, ἀλλὰ μάλισα ἀφέθη καὶ ἐλεύθερος.

Μετὰ τοῦτον τὸν πόλεμον, ἐκινήθη μὲ τὸ ἐσράτευμά του εἰς ἕνα σπήλαιον *Κεῖρην* λεγόμενον (*), μεγάλου καὶ ὄχυρόν, ὅπου πολὺ πλῆθος τῶν ἐγχωρίων κατεσφαλίσθησαν μὲ τὰ πλούτη καὶ ζῶα των, οὓς ὁ Κράσσος βιάσας διὰ ἥτης πείνας, καὶ κατασφαλίσας ὅλας τὰς εἰσόδους αὐτῶν παρεδόθησαν· ἀκωθέντος δὲ τούτου, ἐκινήθη διὰ τὴν Γενούκλαν, ἕτερον φρούριον ὑποκείμενον εἰς τὸν Ζύραξι, ἄλλον ἡγεμόνα τῆς Δακίας (καθότι εἶχον ἀκούσῃ, ὅτι ἐκεῖ ἦσαν τὰ πολεμικὰ σημεῖα, ἅπερ εἶχον λάβῃ οἱ Βασάρναι, ἐκτὸς τῶν ἄλλων λαφύρων, νικῆσαντες τὸν Γάϊον Ἀυτώνιον εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἰσριανῶν), τὸ ὁποῖον, ἐπειδὴ ἔκειτο εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Ἰσρου, ἐπολέμησε διὰ ξηρᾶς καὶ τοῦ ποταμοῦ, ὁπότεν ὁ Ζύραξις ἔλειπεν εἰς τοὺς Σκύθας μὲ ὄλους τοὺς θησαυροὺς του, διὰ νὰ ζητήσῃ βοήθειαν, ὡς προνοήσας τὸν σκοπὸν τοῦ Κράσσου· εἰς οὗ δὲ

Ἰσ. εἰς τὸ ὄρος Ἀλλίων.

(*) Διὰ τὸ σπήλαιον τοῦτο μυθολογοῦσιν, ὅτι οἱ Τιτᾶνες νικηθέντες ἀπὸ τοὺς Θεοὺς, ἐκεῖ κατέφυγον.

ὁ Κράσσος ἐκυρίευσεν καὶ τοῦτο εἰς ὀλίγου μὲν
 Γροῦτερ. βιβ. καιρὸν, ἀλλὰ μὲ πολὺν κόπον, ἐπέστρεψεν εἰς
 γ. τὴν Θράκην, καὶ ἐθριάμβευσεν εἰς τὴν πόλιν διὰ
 τοὺς Θράκας, καὶ Γέτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

π. χ.
 15.

Οὐ μὲν Δικίνιος ἐθριάμβευσεν, οἱ δὲ Δᾶκες εἰς
 τὰ ὄρη ὁποῦ κατώκου, κατασῆσαντες ἡγεμόνα
 αὐτῶν τὸν Κοτύσωνα, ἐξήρχοντο ὅταν ὁ Δου-
 νάσις ἐπάγων, καὶ ἐλεηλάτου τὰ πλησιόχωρα.
 Οὐράτιος βιβ. πόσον δὲ φόβου ὁ Κοτύσων προὔξενευσεν τοῖς Ῥω-
 β'. κεφ. 20. μαίοις, μαρτυρεῖ ὁ ποιητὴς Οὐράτιος, ὅς τις εἰς
 τὸν Μαικήναν ὦν, καὶ πολλάκις ἐνοχλούμενος
 Μαικήνας σο. φὸς ἀνὴρ φί-
 λος τοῦ Καί-
 σαρτος.
 Σαρμόν βιβλ. ὑπὸ ἐνὸς καὶ ἄλλου, ἐρωτᾶτο συνεχῶς πρὸς τοῖς ἄλ-
 β'. κεφ. 5. καὶ λοις καὶ διὰ τοῦτο, ἀραγε ἤκουσε διὰ τοὺς Δάκας;
 ε'. κεφ. 35. ὅθεν ὁ Καῖσαρ κρίνας ἢ ἀπατευναῖξεν τοῦτο τὸ γέ-
 φλωρ. δ'. 12. νος ὡς δυσμάχητον, ἔπεμψε τὸν Κινέου Λέντου-
 Οὐράτιος β'. λου, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐδῶξε μὲν μακρότερα, καὶ
 γ'. κεφ. β. καὶ φρούρια ἔκτισε, διὰ τὸ ὁποῖον ἔχαιρον οἱ Ῥω-
 8. μαῖοι λέγοντες, ὅτι ἐφάνευσαν τὸ Δακικὸν στρα-
 τευμα τοῦ Κοτίσωνος, καὶ οἱ βάρβαροι ἀνεχώρη-
 σαν ἀπὸ τὸν κάμπουτους, ἢ Δακία ὅμως τότε
 δὲν ἐνικήθη, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκτάθη καὶ ἡγέρθη.
 Ὁ Λέντουλος ἀρκετὰ ἐμπόδισε καὶ τοὺς
 Σαρμάτας, κάμνωντας φρούρια πρὸς ἀσφάλειαν,
 περὶ ὧν ὁ Προκόπιος οὕτω διηγείται. „Οἱ βασι-
 λεῖς ποτὲ τῶν Ῥωμαίων ὠχύρωσαν τὰς ὄχθας
 τοῦ ποταμοῦ Δουναβείως μὲ κασέλια, καὶ φρού-
 ρια (τὰ ὁποῖα μονόπυργοι ἐλέγοντο) τόσου ἐκδε-

ξίων, ὅσον καὶ ἐξ ἀρισερῶν, διὰ νὰ ἐμποδίζωσι τοὺς πέραν τοῦ Δουνάβεως βαρβάρους, καὶ νὰ ἐμποιῶσιν αὐτοῖς φόβον. Συμμερώτερον ὅμως ὄλωντων ὠχυρωμάτων τούτων ἐσάθη εἰς τοὺς Ῥωμαίους ὁ θάνατος τοῦ Κοτύσωνος, ὅστις πολεμῶν μὲ τὸν Λέντουλον, ἔπεσεν εἰς τὸν μεταξὺ αὐτὸν πόλεμον, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ Σουητώσιος λέγων, ὅτι ὁ Αὐγούστος ἐμπόδισε τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Δακῶν, φουεύσας τρεῖς ἡγεμόνας, καὶ μέγα πλῆθος τῶν στρατιωτῶν αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ οὗτος ὁ ἡγεμὼν τῶν Δακῶν ἦτον ἀνδρεῖος καὶ πολεμικὸς, ἄξιος τόσοῦ ἐν καιρῷ εἰρήνης μέσα εἰς τὸ βασίλειον αὐτοῦ, ὅσον καὶ ἐν καιρῷ πολέμου κατὰ τῶν ἐχθρῶν, μὲ τὴν ἀνδρείαν καὶ φρόνησίν του, κατέβαλε τὴν ὑπέρμετρον ἐπιθυμίαν τῶν Ῥωμαίων εἰς τὸ νὰ ὑποτάξωσιν ὅλα τὰ ἄλλα ἔθνη, καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τὰ ἔσχατα.

Σουητώσιος
εἰς τὸν Αὐ-
γούστου κεφ. κα΄.

Ἀγχαλὰ καὶ ἐχάθη ὁ Κοτύσων, οἱ Δᾶκες ὅμως πάλιν ἐμψυχώθησαν, ἐπειδὴ ἐνωθέντες μὲ τοὺς Βυσσούς, Σαρμάτας καὶ Πάννουσας, μεγάλας ταραχὰς προὔξενησαν, τὰς ὁποίας μόλις ὁ Τιβέριος ἠσύχασε, καὶ κατώρθωσε νὰ ἐμποδίσουν οἱ Δᾶκες τοὺς λαφυραγωγούς των ἐκ τῆς Παννονίας, κατὰ τὴν ζήτησιν τοῦ Αὐγούστου καὶ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δήμου, διὰ νὰ μὴ κλεισθῇ ὁ ναὸς τοῦ Ἰάνου· κατ' αὐτοὺς δὲ τοὺς χρόνους, ὁ Φίλιος Κάτος διορισθεὶς κατὰ τῶν Δακῶν, ἐσύναξε 50,000 στρατιώτας ἀπὸ τὰ πλησιόχωρα μέρη τοῦ Ἰτροῦ, καὶ τοὺς ἔσειλεν εἰς τὴν Θράκην, ὁμοί-

π. χ.

11.

ως καὶ ὁ Καικίνας Σεβήρος ἑπαρχὸς τῆς Μοισίας ἐκινήθη κατ' αὐτῶν, ἀφήνωτας τὴν Παννουίαν, καὶ Δαλματίαν· πλὴν ἀντὶ κέρδους ζημίαν ἀπῆ-
 λουσαν οἱ Ῥωμαῖοι, διότι ἀφ' οὗ οἱ Πάννουες καὶ Δαλμάται ὑπετάχθησαν τρόπου τινὰ, οἱ λοιποὶ οἷτε Βυσσοὶ καὶ Σαρμάται, Ἰάζυγες καὶ Γέται, ἔμειναν ἀκαταδάμασοι, ἕως τὸν θάνατον τοῦ Δυγούσου, καὶ δὲν ἔπαυον ἀπὸ τὰς ληστρικὰς ἐπιδρομὰς τῶν.

Σχόλιον Θ'.

Κατὰ τοὺτους τοὺς χρόνους ἦτον ἐξόριστος ὁ Ὀβίδιος εἰς τὴν πόλιν Τομέα (Τόμοι, Τομεῖς, καὶ Τομεὺς, πόλις παραθαλασσία τῆς Μοισίας, μεταξύ τῆς Ἰσροπόλεως, καὶ τῆς Γαλατίας, αὐτὴ καὶ Μοιλητῆς, καὶ τελευταῖον Κωνσταντία, κοινῶς Κωνσάντζα, ἀπὸ Κωνσταντίας ἀδελφῆς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου), κείμενην εἰς τὴν ἄκρην τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου πρὸς τὸν Εὐξείνου Πόντον, ὅπου ἐνωχλείτο ἀπὸ τὰς ληστρικὰς ἐπιδρομὰς τῶν βαρβάρων· διὰ τοῦτο ὅταν ὀμιλῆ διὰ τὸν Θρίαμβον τῶν Παννόνων, καὶ ὑποταγὴν τῆς Δαλματίας λέγει, ὅτι οἱ Δάκες εἶναι ἀκαταδάμασοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Ο Τιβέριος σηκώσας ἐκ μέσου τὸν Γερμανικὸν πόλεμον ὃν ἐφοβεῖτο περισσώτερον, εὐθὺς παρεδόθη εἰς ὠμότητας καὶ ἀσωτείας, καὶ εἰς τὴν Κα-

Ὀβίδιος τρεῖσι.
 γ'. 10. καὶ δ'.
 1. καὶ ε'. 10.
 ἀπὸ Πόντου
 β'. 2.

Δίων Κασ.

π. χ.

14.

πραίαν (α) ἀναχωρήσας, τοσοῦτον κατέλιπε τὴν φροντίδα τῆς πολιτείας, ὥς οὔτε τοὺς δεκαδάρχους τῶν ἰππέων ἀνεπλήρωσεν, οὔτε τοὺς δημόρχους τῆς στρατίας προσάτας, ἢ τοὺς ἄρχοντας τῶν πόλεων μετήλλαξε, καὶ τοσοῦτον ἠμέλησε τὴν διοίκησιν, ὥς ἡ μὲν Ἀρμενία (β) κατελήφθη ὑπὸ τῶν Πάρθων, ἡ δὲ Μοισία ὑπὸ τῶν Δακῶν, καὶ Σαρματῶν, ὡσαύτως καὶ ἡ Γαλλία κατεκρατήθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, πρὸς μεγάλην αἰσχύνην καὶ ζημίαν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου. Ὁ Δροῦσος ὅμως ζαλεῖς ὑπὸ τοῦ Τιβερίου εἰς τὴν Γερμανίαν, εἰρήνευσε τὸ Μαραβόδουον (γ), ὑπέ-

α. (α) Καπραία καὶ καινῶς Ἴζολα δι' Κάπρι, νῆσος μικρά, ἔχουσα πόλιν μικράν, ἀπέχει τοῦ ἀκρωτηρίου τῶν Ἀθηνῶν 3 μίλια, καὶ 24 τῆς Νεαπόλεως· εἰς αὐτὴν πιάνονται πέρδικες πλῆθος δις τοῦ ἔτους.

β. (β) Ἄπασα ἡ Ἀρμενία, κληθεῖσα ἀπὸ Ἀρμενίου συντρόφου τοῦ Ἰάσωνος, διαιρεῖται, διὰ τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ, εἰς μεῖζονα καὶ ἐλάσσονα· καὶ ἡ μὲν μεῖζον λέγεται καὶ Τουρκομανία, ἀπὸ τῶν Τουρκομάνων ἐλθόντων ἐκεῖ ἐκ τῆς Ἀσιατικῆς Ταρταρίας· ἐκτείνεται δὲ μεταξύ τῆς Γεωργίας πρὸς βορρῆαν, καὶ τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας πρὸς δυσμὰς, ἔχουσα τὴν Περσίαν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ τὸ Διαρμπεκίρ πρὸς μεσημβρίαν· διάσημος ποταμὸς αὐτῆς εἶναι ὁ Ἀράξης, καὶ μητρόπολις τὸ Ἐσδρούμ. Ἡ δὲ ἐλάσσων, καλεῖται ὑπὸ τῶν Τούρκων Ἀλαδουλί, καὶ περιορίζεται ἀπὸ δυσμῶν καὶ βορρῆς ὑπὸ τοῦ ὄρους Σκορδίσκου, ἀπ' ἀνατολῶν ὑπὸ τοῦ Εὐφράτου, καὶ ἀπὸ μεσημβρίας ὑπὸ τοῦ Ἀμαίου ὄρους. Ποταμὸς διάσημος αὐτῆς ἐστὶν ὁ Μέγας, καὶ μητρόπολις τὸ Μαρὰς.

γ. (γ) Τὸ Μαραβόδουον ἢ Μοραυία εἶναι μέρος τῆς Βοσ-

ταξε τοὺς Σουάβους (*), καὶ διατάξας αὐτοῖς ἡγεμόνα τὸν Βένιον, ἐκ τοῦ γένους τῶν Κουάδων, ἔδωκεν αὐτοῖς κατοικίαν τὸν τόπον Κάσου, κείμενον μεταξὺ τῆς Μοράβας, καὶ Βάγου ποταμοῦ· ἔκαμαν δὲ ὅ,τι ἐδυνήθησαν καὶ αἱ Μακεδονικαὶ λεγεῶνες, ἢ τε τετάρτη καὶ πέμπτη, εἰς τὸ νὰ διαυθεντεύσωσι κατὰ τῶν Βαρβάρων τὴν Μοισίαν, ὅπου κατὰ τὸ χωρίον τοῦ Τεμεσιακοῦ Μπανάτου εὐρίσκονται ὁδοὶ χειροκατασκευασμένοι εἰς τὴν πετρῶδη ὄχθην τοῦ Δουνάβεως, ἵσως διὰ νὰ ἔλκωνται τὰ πλοῖα, τὰ ἐξ αἰτίας τῶν ρευμάτων κινδυνεύουτα· πλησίον δὲ τούτων τῶν ὁδῶν ἐτέθησαν ἐπιγράμματα πρὸς τὸν Τιβέριον παρὰ τῶν στρατιωτῶν τῶν ῥηθισῶν λεγεῶνων. Δὲν φαίνεται ὅμως κἀνενα μνήμης ἄξιον διὰ τοὺς Δάκας, οὔτε ἐπὶ Καλλιγούλα, οὔτε ἐπὶ Κλαυδίου, καὶ Νέρωνος τῶν βασιλέων, ἐπειδὴ καὶ ὁ Δούναβις ὡς καὶ πρότερον διεχώριζε τοὺς τε Δά-

Γρυσέλ. α.
φύλ. 86.

Σένεκας εἰς
τὰ προλεγόμενα
τοῦ βιβλ.
τῶν φυσικῶν
ἐρωτήσεων.

μίας μεταξὺ τῆς Σιλισίας πρὸς ἀνατολὰς καὶ βορέαν, τῆς ἰδίως Βοσμίας πρὸς δυσμὰς, καὶ τῆς Ἀουστρίας ἐν τῇ Οὐγγαρίᾳ πρὸς μεσημβρίαν, ὅπου τὸ πάλαι ἦτον τὸ ἔθνος τῶν Κουάδων.

δ. (*) Ἡ Σουαβία ἢ Σουαβικὸς κύκλος περιέχει τὸ Βυρτεμβουργικὸν δουκάτον, τὸ Μαρκεζάτον τοῦ Μπάδεν, καὶ τῆς Βουργοβίας. Ἐκλήθη δὲ ἀπὸ τοῦ Σουάβου ποταμοῦ, καὶ εἶναι ἐπαρχία μεγάλη τῆς Γερμανίας μεταξὺ τῆς Μπαβαρίας πρὸς ἀνατολὰς, τοῦ ποταμοῦ Ῥήνου πρὸς δυσμὰς, ὑφ' οὗ χωρίζεται τῆς Ἀλσατίας, τῆς Ἑλβετίας πρὸς μεσημβρίαν, καὶ τῆς Φραγκωνίας πρὸς βορέαν.

κας, Σαρμάτας, και Ῥωμαίους· ὁμοίως και οἱ φιλ. Ἰωσήφ. Ἰλλυριοὶ, και οἱ κατοικοῦντες μέχρι τῆς Δαλμα- περὶ τοῦ Ἰαδ. Πολ. βιβλ. β΄. ματίας και τοῦ Δανούβιου διεφεντεύοντο μόνου 16. μὲ δὶω λεγεῶνας, αἱ ὁποῖαι ἐκώλυον τὰς ἐφόδους τῶν Δακῶν.

Αἱ ἐμφύλιοι δὲ διαφοραὶ τῶν καισάρων τοῦ Α. Χ. τε Γάλβας, Ὄθωνος, Βιτελλίου, και Οὔεσπε- 69. σιανοῦ, και οἱ πρὸς ἀλλήλους ὄλεθροι αὐτῶν κατελόμπρυναν τοὺς Δάκας, ἐπειδὴ τότε τὸ Ἰλλυρικὸν ἐσυγχίσθη, αἱ Γαλλίαι ἀπεσάτησαν, και τὰ ἔθνη τῶν Σαρματῶν, και Σουάβων ἠγέρθησαν, και ἐν τοσούτῳ διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσωσιν αἱ πολιτεῖαι ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν βαρβάρων, οὔσαι ἄνευ στρατιωτῶν, ἐλήφθησαν εἰς συμμαχίαν οἱ τῶν Σαρματῶν ἠγεμόνες, και Ἰαζύγων· οἳτινες ἔσχον πολὺν ὄχλον και δύναμιν ἰπέων, ὁμοίως ἐτραβίχθησαν κατὰ μέρος οἳτε ἠγεμόνες τῶν Σουάβων και Κουάδων· και ὁ Σεξζίλιος Φέλιξ ἐπρόσσεχε μὲ τὴν Ταυρικὴν πτέρυγα, και ὄκτω τάγματα τῶν Νορικῶν νέων· τούτων οὕτως ἐχόντων, συνεκροτήθη πόλεμος τὸ τελευταῖον μεταξὺ τοῦ Ὄθωνος και Βιτελλίου εἰς τὴν Κρέμωνα τῆς Ἰταλίας, και νικηθέντος ἐν ἐκείνῃ τῇ μάχῃ τοῦ Ὄθωνος, ἐταράχθη ὄχι μόνου ἡ Γερμανία, ἀλλὰ και τὸ γένος τῶν Δακῶν ἠγέρθη, και ἤδη ἐτοιμάζοντο νὰ κατασρέψωσι τὰς Ῥωμαϊκὰς λεγεῶνας· ὁ Μουκιανὸς ὅμως ἀντεσάθη μὲ τὴν ἕκτην λεγεῶνα, ἐπρόφθασε και ὁ Φουτένιος Ἀγρίππας μὲ κράτευμα τοῦ Βιτελλίου εἰς τὴν Μοισίαν, και

Τάκιτος 6. α΄. 2.

Σεβαρίνος περὶ Παννονίας.

τοιουτοτρόπως ἠπάντησαν τὰς ἐφόδους τῶν βαρβάρων· ἡ καλιχτέρα ὅμως βοήθεια καὶ σωτηρία τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου ἦτον ἡ τοῦ Βιτελλίου σφαγή, ὡσάν ὁποῦ ἐσάθη ἀνάξιος τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς, διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ ἀσωτείαν καὶ ὠμότητα.

Ὅποταν δὲ εὐρίσκοντο εἰς ἀποσασίαν οἷτε Πάννουες, οἱ Ἰάζυγες, καὶ Σαρμάται, οἷτινες εἶχον διώξῃ τοὺς Δάκας ἕως τὸν Τίδισκον ποταμὸν, ὁμοίως καὶ οἱ Σουάδοι, Βασάρναι, καὶ λοιποὶ, ὅσοι εἰς τὰ ἐκεῖσε κατοικοῦσι Γερμανοὶ, τότε ὁ Οὐεσπεσιανὸς παρέλαβε τὴν ἀρχὴν, τότε καὶ ὁ ὑπ' αὐτῷ ἀντίπατος τῆς Μοισίας Μάρκος Πλάντιος πλείους τῶν 100,000 περατεινῶν μετὸς ἡγεμόνας αὐτῶν ὑποτελεῖς κατέστησε, τὸ πλῆθος τῶν Σαρματῶν ἠσύχασε, τοῖς τε πρότερον ἀγνώστους καὶ ψυχραυθέντας ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων συνέσειλε, καὶ εἰς τοὺς ἡγεμόνας τῶν Βασάρνων, Ῥωξολάνων, καὶ Δακῶν, τοὺς παῖδας καὶ ἀδελφοὺς αὐτῶν αἰχμαλωτισθέντας ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐλευθερώσας, ἀπέπεμψε, λαβὼν καὶ τοὺς ὁμήρους, οὓς μερικοὶ τούτων ἐκράτουν· τὸν δὲ ἡγεμόνα τῶν Σκυθῶν πολιορκήσας, ἐδίωξεν ἀπὸ τὴν Ταυρικὴν Χερσονήσον πέραν τοῦ Βορυσθέ-
νους, ἐξ ἧς ὁ πρῶτος ἔλαβε σίτον διὰ τὸν Ῥωμαϊκὸν δῆμον· διὰ τοῦτο καὶ παρὰ τοῦ Οὐεσπεσιανοῦ ἐτιμήθη μὲν θριαμβευτικὰ χαρίσματα, καὶ ἐπομένως ἐπὶ τοῦ Οὐεσπεσιανοῦ πάντα ταῦ-

τα τὰ ἔθνη ἦσαν εἰς ταπεινώσειν καὶ ὑποταγῆν,
ὁμοίως καὶ εἰς τὸν Τίτον υἱὸν τοῦ ἡσύχασαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ΄.

Επὶ δὲ τοῦ Δομετιανοῦ ἤρξατο ὁ μεταξὺ τῶν
Ῥωμαίων καὶ Δακῶν πόλεμος, ὁπότεν οἱ Σου-
άβοι ἐζήτησαν ὀλίγην βοήθειαν σχεδὸν 100 ἑπ-
πέων ἐναντίον τῶν Λυγίων, κατοικούντων τότε
εἰς τὴν Μοισίαν, τὴν ὁποίαν ὁ Δομετιανὸς ἔδω-
κε· καὶ ἐπομένως οἱ Λύγιοι πειραχθέντες, ἐνώ-
θησαν μὲ τοὺς Ἰάζυγας, καὶ ἐτοιμάζοντο νὰ
διαβῶν τὸν Ἰσρον ποταμὸν· τότε δὲ καὶ οἱ Δα-
κες εἰς πόλεμον ἠγέρθησαν μὲ τὸν Δοῦραν ἡγεμό-
να αὐτῶν, καὶ ὀρμήσαντες κατέκοψαν τὰς φυλα-
κὰς τῶν Ῥωμαίων, ἀφανίσαντες κατὰ κράτος
τὸν Ἀππιον Σαβῖνον καὶ τὸ σράτευμά του· ἀλλ’
ὁ ἡγεμὼν αὐτῶν Δοῦρας νέος ὢν, καὶ προβλέ-
πων τὸ μέλλον, παραίτησε τὴν ἡγεμονείαν του
εἰς τὸν Δεκέβαλον, ὅς τις ἦτον ἀγχίνους εἰς τὸ
νὰ ἐφευρίσκη πολεμικὰ στρατηγήματα, δόκιμος
εἰς τὸ νὰ τὰ βάλλῃ εἰς πρᾶξιν, ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ
φέρεται κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ προσεκτικὸς εἰς
τὸ νὰ φεύγῃ ἐν καιρῷ τοὺς ἐχθροὺς, τεχνίτης
εἰς τὰς παγίδας, δραστήριος εἰς τὴν μάχην, καὶ
συνετὸς τόσον ὅταν ἐνίκα, ὅσον καὶ ὅταν ἐνικᾶ-
το καθὼς ἐφάνη· διότι προτοῦ νὰ κινηθῇ κατὰ
τῶν Ῥωμαίων, ἔκαμε μυσικὰ συμβούλια συμμα-
χίας μὲ τὸν Πάροκον ἡγεμόνα τῶν Πάρθων, καὶ
μὲ τοὺς Σαρμάτας, καὶ Κάτθας.

Δίων Κασ.
φύλ. 761.

α. x.

82.

Δούρας καὶ
Δορπανεύς
κατὰ τὸν Δίω-
να.

Ἐπίγραμμα
εἰς τὸν Βιγνό-
λιον περὶ τῆς
σῆλης τοῦ Αν-
τωνίου.

φύλ. 242.

Μαρτιάλ.
ἐπίγραμμα. β΄.

23.

Δίων Κασ.

Μαρτιάλ. 9.

36.

Πλένιος
ἐπίγραμ. β΄.
10. ἐπίγ. 16.

Ἐτοιμασθεὶς δὲ εἰς πόλεμον ὁ Δακεύβαλος, πρῶτον μὲν διὰ πρεσβείας ὑπέσχετο τοῖς Ῥωμαίοις εἰρήνην, ἔπειτα ὁμῶς μαθὼν, ὅτι ὁ Δομετιανὸς ἔπεμψε κατ' αὐτοῦ τὸν Φουσκὸν στρατηγὸν τῶν Πραιτωριανῶν ταγματίων, ἐμήνυσεν αὐτῷ μὲ δευτέραν πρεσβείαν ἐν χλευασμῷ, λέγων, ὅτι εἰ μὲν σέρξῃ ὁ Δομετιανὸς νὰ δώσῃ φόρον κατ' ἔτος πρὸς δύο ἑσβολοὺς διὰ ἕκαστον Ῥωμαῖον, θέλει κάμει μετ' αὐτοῦ εἰρήνην, εἰδὲ μὴ, θέλει πολεμήσει, καὶ πολλὰ κακὰ θέλει προσρῖψει τοῖς

Τάκιτος β'. Ῥωμαίοις. Τότε ὁ Δομετιανὸς βαρέως φέρων
 γ'. κρηφ. 4. τὸν χλευασμὸν, ἐτάχυνε τὴν ὄρμησιν τοῦ Φού-
 και 12. σκου, ὅστις ἦτον μὲν ποτὲ τῶν ἀξίων στρατη-
 γῶν, ὕστερον ὁμῶς, κατὰ τὴν συνήθειαν, εἶχε πέ-
 ση καὶ αὐτὸς εἰς τρυφὰς, καὶ ἐπομένως ἐδοκί-
 μασε μεγάλου ἀφανισμὸν ἀπὸ τοῦς Δάκας, (*)
 διότι ἀπολέσας πολὺ στρατεύμα, ἀπώλετο καὶ αὐ-
 τὸς ὁ ἴδιος, καὶ κεῖται ἐνταφιασμένος εἰς ἕνα Δα-
 κικὸν δάσος, καθὼς μαρτυροῦσι περὶ τούτου
 πολλοὶ τῶν ἱστορικῶν, ἐν οἷς εἶναι καὶ ὁ Σατυ-
 ρικὸς Ἰουβενάλις, λέγων, ὅτι αὐτὸς εἰς μαρμα-
 ρένιαν χώραν ἐσυλλογίζετο τοὺς πολέμους, καὶ
 εἰς τοὺς ἀετοὺς Δάκας ἐφύλαττεν ἐντόσθια.

Ἀγανακτήσας λοιπὸν ὁ Δομετιανὸς δι' ὅσα οἱ Δάκες ἔπραξαν κατ' αὐτοῦ, ἀπεφάσισε νὰ ἐκ-

α. (*) Εὐτρόπιος, καὶ τὰς ἐκστρατείας ἐκ μεγίστων ἐπι-
 ποιήσατο συμφορῶν, ἐπὶ Σαρμάτας τε ἄμα καὶ Σκύ-
 θας, Δάκας τε ἄμα καὶ Κάρθας (λαδὸν Γερμανικὸν)
 τάγματα ἐν ἀπώλεσε μετὰ τῶν στρατηγῶν.

Ιουβεν. β'. 3.
 κρηφ. 4. καὶ
 12. καὶ 13.
 Ὀρέξιος. Τά-
 κιτος, Σαλούς.
 Κρίσπ. Μαρ-
 τιάλ. ἐπίγ. ζ'.
 76.

εκρατεύσῃ ἐναντίοντων μόνος, πλὴν δὲν ὑπῆγε μακρύτερον τῆς Μοισίας, διότι φθάσας ἐκεῖ, ἔδωκε τὴν ἐκκρατείαν εἰς τὸν Ἰουλιανόν, ὅστις διατάξας ὅλα καλῶς, ἐπρόσαξε νὰ ἐγγράψωσιν οἱ κρατιῶται τόσον τὰ ὀνόματα αὐτῶν, ὅσον καὶ τὰ τῶν ἑκατοντάρχων εἰς τὰς ἀσπίδας των, διὰ νὰ γνωρισθῇ ἐκεῖνος ὁποῦ ἤθελε κάμῃ κἀνεὶνα κατόρθωμα λαμπρὸν ἢ χαμερπές· πολεμήσας ἔπειτα μετὰ τῶν ἐχθρῶν ἐν ταῖς Τάπαις (*) ἐφόνευσεν ἐξ αὐτῶν πλῆθος ἄπειρον· ἀλλ' ὁ Βηζίας, ὁ τὰ δευτερεῖα τοῦ Δεκεβάλου φέρων, μὴ δουληθεῖς νὰ φύγῃ ζωντανός, τεχνηέντως ὡς φονευθεῖς ἔπεσε, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν νύκτα κρυφίως ἔφυγεν. Οἱ Δεκεβάλοι δὲ φοβηθεῖς μήπως ἐκχουθῶσιν οἱ νικηταὶ Ῥωμαῖοι εἰς τὸ βασιλείου του, ἐπρόσαξε νὰ κοποῦν τὰ πλησίον δένδρα, καὶ νὰ βαλθῶσιν ἄρματα εἰς τοὺς κορμούς, ὅπως οἱ ἐχθροὶ νομίζοντες τούτους ὡς κρατιώτας, φοβηθῶσι καὶ ἐπιστρέψωσιν, ὅπερ καὶ κατὰ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἔγινε.

Δίον Η.

Ὀλίγου μὲν ὁ Ἰουλιανὸς ἐκέρδησεν· ὁ δὲ Δομετιανὸς ἐν τοσοῦτῳ πολὺ ἐζημίωσεν, ἐπειδὴ ὀργισθεῖς κατὰ τῶν Κουάδων, (ἔθνος κατοικοῦν τὴν Μοραυίαν) καὶ Μαρχομάνων, (τῶν κατοικοῦντων τὴν Βοημίαν) ὡς μὴ λαβὼν παρ' αὐτῶν κἀμμίαν βοήθειαν κατὰ τῶν Δακῶν, ἐφόνευσεν

β. (*) Τάπα, ἴσως εἶναι τὸ νῦν λεγόμενον χωρίον Τάλπασις Βλ. αχίαν.

σε μὲ ἀπόνθρωπον σκληρότητα τοὺς σαλέντας πρέσβεις τῶν διὰ τὴν ζήτησιν τῆς εἰρήνης, καὶ ὤρμησεν εἰς τὴν Παννουίαν διὰ νὰ ἐκδικηθῇ κατ' αὐτῶν· σφοδρᾶς δὲ γενομένης συμβολῆς, ἐνίκηθη ἀπὸ τοὺς Μαρκομάνους, καὶ ἐτρόπη εἰς φυγὴν· ξενοχωρηθεὶς δὲ κατὰ πολλὰ, εὐθύς ἔπεμψε πρέσβεις εἰς τὸν Δεκέβαλον, ζητῶν τὴν εἰρήνην, ἣν πρότερον πολλάκις ζητηθεῖσαν παρὰ τοῦ

Μαρτιάλ. β'. Δεκεβάλου δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ· ἀλλ' ὁ Δεκέβαλος μετριοφρονήσας, ἐδέχθη μὲν τὴν πρεσβείαν, αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος νὰ ὑπάγῃ δὲν ἠθέλησε, διὰ τοῦτο ἔσειλε τὸν ἀδελφόν του Διήγειν μὲ ἄλλους τινὰς, τὸν ὁποῖον ὁ Δομετιανὸς ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς, καὶ δίδοντας αὐτῷ ἄρματα, μερικoὺς αἰχμαλώτους, μεγάλην ποσότητα ἀργυρίου, καὶ διαφόρους τεχνίτας χρησίμους ἐν καιρῷ πολέμου καὶ εἰρήνης, καὶ ὑποσχεθεὶς διωρισμένου φόρου κατ' ἔτος, συνέθετο μετ' αὐτοῦ τὰς συνθήκας τῆς εἰρήνης, τῆς ὁποίας τελειωθείσης τοι-

Ο αὐτὸς β'.
ς. 10.

ουτοτρόπως, ἔβαλεν ὁ Δομετιανὸς διάδημα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διήγειος, ὡσὰν νὰ τὸν εἶχε νικήσῃ, καὶ πάλιν ἀποκατέστησε βασιλεῖα τῶν Δακῶν, καὶ φιλοδωρήσας χρήματα καὶ τιμὰς εἰς τοὺς στρατιώτας αὐτοῦ, τὸν ἔπεμψε μὲ τοὺς σὺν αὐτῷ εἰς τὴν Ῥώμην μὲ μίαν ἐπιστολὴν (τοῦ Δεκεβάλου ὡς αὐτὸς ἔλεγε) πλασῆν, εἰς τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐφαίνετο νικητῆς, καὶ ὁ Δεκέβαλος συνέθετο εἰρήνην μὲ τοιαύτην συμβίβασιν, ὅπως οἱ Ῥωμαῖοι πληρῶνουν ῥῆτὸν δόσιμον κατ' ἔτος

Στάτιος β'. γ'.
τὰ δάκρυα τῆς
Ἐτρουρίας.
168.

εἰς τοὺς Δάκας, διὰ νὰ μὴ ἐνοχλῶσι τοὺς Ῥωμαϊκοὺς τόπους, τὸ ὁποῖον δόσιμον ἐπλήρωσαν δώδεκα ἔτη κατὰ συνέχειαν, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ 88. ἔτος μετὰ Χριστῶν, ἕως τὸ 100.

Ὁ Δομετιανὸς ἐξηγόρασε μὲν τὴν εἰρήνην, Σουητ. Δομ. σ.
 δὴ δὲ Θριάμβους ἐτέλεσε διὰ τε τοὺς Κάρθας, κ. β'.
 καὶ Δάκας, ὁμοίως καὶ διὰ τοὺς Σαρμάτας Θριαμ- Πλίν. πανηγ.
 βευτικὴν Δάφνην προσήνεγκε τῷ Καπιτωλίῳ Διί, κ. ζ'. 2.
 οἱ δὲ Θρίαμβοι ἐσολίζοντο μὲν μὲ πολυτίμους
 πομπάς, οὐχὶ δὲ ἐξ ὧν ἔλαβε παρὰ τῶν ἐχθρῶν,
 ἀλλ' ἐξ ὧν ἤρπασεν ἐκ τῶν συμμάχων, καὶ Ῥω- Μαρτιάλ. 5.
 μαϊκῶν πολιτειῶν· προσέτι δὲν ἀλησμόνησε νὰ 15. 50. 65.
 προσθέσῃ εἰς τοὺς τίτλους αὐτοῦ τὸ Δακικὸν ὄνο-
 μα, καὶ νὰ τὸ ἐγχαράξῃ εἰς τὰ νομίσματα· ἀλ-
 λά ταῦτα πάντα οἱ Ῥωμαῖοι κετεγέλων, διότι Στάτιος. Θησ.
 εἶχον καταλάβῃ, ὅτι ἠγοράσθη ἡ εἰρήνη, καὶ τοῦ αὐτοῦ εἰς
 ὅτι ἐν ᾧ ἡ Γετικὴ πεύκη, καὶ ὁ Ἰστρος ἠσύχα- ἱππ. ε'. 26.
 ζον, ὁ Πλίνιος Κεκίλιος ἀνθύπατος ἐφαίνετο τρό-
 πον τινα, ὅτι τὰ κρατεῖ· καὶ δὲν ἦσαν τόσου ἀ- Μαρτιάλ. ζ'.
 νόητοι, ὥστε νὰ μὴ γνωρίσωσι τὴν ψυχικὴν, καὶ 83.
 σωματικὴν ἀσθένειαν τοῦ Δομετιανοῦ, ἐπειδὴ ἔ-
 βλεπον, ὅτι ὁ Δομετιανὸς ἠγάπα καλῆτερα νὰ
 περιέρχεται τὴν πόλιν, παρὰ τὸ στρατόπεδον, νὰ
 κλινοφέρεται, παρὰ νὰ ἱππεύῃ· νὰ κάμνῃ τοὺς
 πολέμους διὰ τῶν στρατηγῶν, παρὰ ὁ ἴδιος αὐ-
 τός· καὶ τὰ μὲν εὐτυχῆ συμβάντα νὰ ἀποδίδῃ
 εἰς αὐτὸν, τὰ δὲ δυσυχῆ εἰς τοὺς στρατηγοὺς·
 καὶ τοὺς μὲν εὐτυχῆσαντας εἰς τὸν πόλεμον νὰ
 μισῇ, τοὺς δὲ δυσυχῆσαντας νὰ ὑβρίζῃ· τοιοῦ-

τος δὲ ὧν, ἔδωκε δίκην τῆς πονηρίας του, ἐπει-
δὴ διὰ τὴν ὠμότητα, ἀσέλγειαν, καὶ πλεονε-
ξίαν αὐτοῦ ἀνῆρέθη ὑπὸ Στεφάνου, ἐνὸς τῶν ἀ-
πελευθέρων, ἐν ἔτει 96. ἀ. Χ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δομετιανοῦ παραλαβόν-
τες τὴν ἡγεμονίαν ἄνδρες ἀγαθοὶ, Νερούας τε καὶ
Τραϊανὸς, πολλὰ τῶν λελωθημένων ἐδιώρθωσαν,
καὶ μάλις αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς, ὅς τις μὴ
ὑποφέρων ἵνα πληρύνουσι οἱ Ῥωμαῖοι φόρον κατ'
ἔτος εἰς τοὺς Δάκας, ἐκίνησε κατὰ τοῦ Δεκεθά-
λου (*). οὗτος δὲ ἀκούσας τὴν ἔξοδον τοῦ βα-
σιλέως, φόβῳ συνεσχέθη γνωρίζωντας, ὅτι πρό-
τερου οὐχὶ Ῥωμαίους, ἀλλὰ Δομετιανὸν ἐνίκη-
σεν, ἥδη δὲ ἔχει πόλεμον μὲ τὸν Ῥωμαϊκὸν λαὸν
καὶ μὲ τὸν βασιλέα Τραϊανὸν, ὅς τις ἔλαμπευ
ὄχι μόνου κατὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀνδρείαν,
ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν κοσμιότητα τῶν καλῶν τρό-
πων, καὶ εἶχεν ἐμβάλη φόβου ἐξ ὅτου ἦτον ἑ-
παρχος τῆς Γερμανίας. Ταῦτα μὲν ἐσοχάζετο ὁ
Δεκέθαλος, ὁ δὲ βασιλεὺς φθάσας εἰς Μοισίαν,
ἐκεῖ ἀπέρασε τὸν χειμῶνα, τάπτων Ῥωμαϊκὰς
φρουρὰς περὶ τὸν Δούναβιν.

Ἐν τῷ καιρῷ δὲ τῆς ἀνοίξεως διεπέρασε τὸ
στράτευμά του πέραν τοῦ Δουναβέως, καὶ θύσας

ἀ. (*) φαίνεται εἰς τὰ νομίσματα κατὰ τοῦτο τε ἔτος
ὁ κινημὸς τοῦ αὐτοκράτορος ὁμοίως καὶ ὁ Πλίνιος
βιβλ. ἀ. λέγει περὶ τῆς σκηψεως τοῦ Δακικοῦ πολέμου.

ἀ. Χ.

100.

Διον Κ. τμη-
μα τῆς ση-
λης. ἀ.
Τμημα δ'.

ἀ. Χ.

101.

εἰς τὴν Δακικὴν γῆν, καὶ τὰ ἱεροσκοπεῖα συμβουλευθεῖς, ἐπροχώρησεν εἰς τὸν ἐχθρικὸν τόπον, ὃν κατησφάλιζε παντοῦ μὲ δρυμοὺς κοιμηνοὺς, καὶ μὲ σράτευμα, διὰ τὰς τυχούσας ὀρμὰς τῶν ἐχθρῶν· καὶ φθιάσας εἰς τὰς Τάπας, ὅπου ὁ ἐχθρὸς εἶχε τὸ σρατόπέδόν του, ἐτοιμάζετο εἰς πόλεμον· τότε προσεκομίσθη αὐτῷ μέγας δίσκος, εἰς τὸν ὁποῦν ἐγράφοντο μὲ Λατινικὰ σοιχεῖα, ὅτι οἱ Βοῦρροι, καὶ ὅλοι οἱ σύμμαχοι συμβουλεύουσι τὸν Τραϊανὸν νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω, καὶ νὰ λατρεύῃ τὴν εἰρήνην· ἀλλ' ὁ Τραϊανὸς ὀλίγον ὑπολαθῶν τὰς συμβουλὰς τῶν φίλων, συνεκρότησε πόλεμον, καὶ νικήσας τοὺς ἐχθροὺς, ἐπρόσαξε νὰ βαλθῶσιν αἱ κεφαλαὶ τῶν φουρευθέντων ἐχθρῶν εἰς πατάλους ἔμπροσθεν τοῦ σρατοπέδου.

Νικηθεὶς δὲ ὁ Δεκέβαλος, ἀλλ' οὐχὶ ἐξ ὀλοκλήρου ἀφανισθεὶς, ἔπεμψε πρέσβεις πρὸς τὸν Τραϊανὸν κομήτας, δηλαδὴ ἐκ τῆς εὐτελεσεῖρας τάξεως, τρόπου τινα εἰς καταφρόνησιν τοῦ Τραϊανουῦ, ζητῶν εἰρήνην· ἀλλ' ὁ Τραϊανὸς καταφρονησας τοὺς πρέσβεις, καὶ διώξας αὐτοὺς, ἄρχησε πάλιν νὰ πολεμῇ τοὺς Δάκας καὶ τοὺς συμμάχους αὐτῶν Σαρμάτας, οἵτινες νικηθέντες, ἔ-

Τῆς σήλης
Τμημ. κ.
Ἰσορ. Πέτρ.
Πατρικ. καὶ
Μαγ.
τμημ. κβ.

Τμημ. κβ.

τῆς σήλης
 τμημ. λβ' και
 λγ. λα. και
 λς.

μεν Ῥωμαῖοι εἰς φυλακὴν ἐκράτουσαν φιλανθρωπῶς,
 οἱ δὲ Δάκες ἐμεταχειρίζοντο σκληρῶς καὶ ἀπαν-
 θρωπῶς, διότι αἱ γυναῖκες ἔκαιαν αὐτοὺς μὲ
 λαμπάδας· τούτων οὕτως ἐχόντων, ἔφθασεν ὁ
 χειμερινὸς καιρὸς, καὶ ἡσυχίαν ἔδωκε τῇ μετα-
 ξὺ μάχῃ.

α. X.

102.
 λς.

ἱστορ.

Πετ.

Πατρικ.
 και λδ.

λη.

Τοῦ χειμῶνος δὲ λήξαντος, ἄρχεται ἡ ἀνοι-
 ξις, καὶ αἱ Ῥωμαῖοι πάλιν εἰς τὰ ἄρματα τρέ-
 χουσι, οἷτινες θύσαντες τοῖς θεοῖς, (*) ὅλοι
 εἰς πόλεμον ἐτοιμάσθησαν, ὅπερ ἀκούσας ὁ Δε-
 κέβαλος, καὶ φοβηθεὶς ἔπεμψε πάλιν πρέσβεις
 πιλοφόρους, τιμωτέρους τῶν ἄλλων, οἷτινες
 ῥίψαντες τὰ ἄρματα εἰς τὴν γῆν, καὶ γονατί-
 σαντες, ἐδεήθησαν τοῦ Τραϊανοῦ λέγοντες, ὅτι
 ὅσα ἤθελε προσάξῃ, θέλει κάμῃ ὁ Δεκέβαλος,
 εἰ μὲν ἀξιωθῆναι ἔλθῃ εἰς ὄψιν καὶ συνομιλίαν
 τοῦ βασιλέως, εἰδὲ μὲν, καὶ νὰ στείλῃ κἀνένα
 διὰ νὰ συνομιλήσῃ μετ' αὐτοῦ περὶ εἰρήνης· ἄ-
 ρθεν ἐσάλησαν ἐπ' αὐτῷ ταῦτι ὅ,τε Σοῦρας Κλαύ-
 διος, καὶ ὁ Λιβιανὸς ὑπάτος τοῦ Πραιτωρίου,
 ἀλλ' οὐδὲν ἐγένετο, ἐπειδὴ οὔτε μὲ αὐτοὺς ὁ

μ.

τῆς σήλης
 τμημ. μα.
 μγ. μδ. μς.
 ὡσπερ εἰς τὸ
 λς. ὁμοίως.

Δεκέβαλος ἐτόλμησε νὰ ἔλθῃ εἰς συνομιλίαν, ἀλλ'
 ἔπεμψε τότε ἄλλους πρέσβεις, τοὺς ὁποίους ὁ

β. (*) Θύειν τοῖς θεοῖς τῶν ὀρέων τὰ ὑπερβατήρια, δη-
 λαδὴ ὅταν ἐμελλοῦ νὰ περάσῃ βουνά· θύειν τὰ ἐ-
 ξιτήρια, ὅταν ἐμελλοῦ νὰ κινήσῃ μὲ τὰ στρατεύμα-
 τα· θύειν τοῖς θεοῖς τὰ διαβατήρια, ὅταν εἶχον νὰ
 ἀπεράσῃ κἀνένα ποταμὸν, ἢ βουνὸν, ἔλεγον οἱ Ῥω-
 μαῖοι.

Τραϊανὸς δὲν ἐπρόσμεινε περισσότερον, ἀλλ' ἐκέ-
 νησε κατ' αὐτοῦ· πολέμου δὲ γενομένου, ἠφά-
 νισεν αὐτὸν κατὰ κράτος· τόσον δὲ σκληρὸς καὶ
 αἱματώδης ἐστάθη ὁ πόλεμος, ὥστε εἰς τὸ Ῥω-
 μαϊκὸν στρατευμα δὲν ἔφθασαν τὰ πανία διὰ τὰ
 δέματα τῶν πληγωμένων στρατιωτῶν, διὸ καὶ ὁ
 ἴδιος βασιλεὺς ἐξέσχισε τὴν αὐτοῦ χλαμύδα, διὰ
 νὰ προφθάσῃ δέματα τῶν πληγωμένων· καὶ κα-
 τὰ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ φιλανθρωπίαν, προσέταξε
 νὰ ἐνταφιασθῶσι μὲ πομπὴν τὰ σώματα τῶν φο-
 νευθέντων Ῥωμαίων, ἀνεγείρωιτας αὐτοῖς καὶ
 βωμὸν, διὰ νὰ γίνωται ἐκεῖ καθ' ἕκαστον ἔτος χοαὶ
 καὶ ἐναγισμοὶ τοῖς τεθνηκόσι.

Μετὰ τὸν πόλεμον τοῦτον ὁ μὲν Τραϊανὸς
 πορρωτέρω προχωρῶν, κατέλαβε τὰ ὠχυρωμένα
 ὄρη μὲ κασέλλια, ὅπου εὔρεν ἄρματα, μηχανὰς
 πολεμικὰς, αἰχμαλώτους, ὁμοίως καὶ μίαν ση-
 μαϊαν ληφθεῖσαν προλαβόντως παρὰ τοῦ νικηθέν-
 τος Φούσκου· ὁ δὲ Μαξιμῖνος κατέλαβεν ἕνα κά-
 σρον, ἐν ᾧ συνελήφθη καὶ ἡ τοῦ Δεκεδάλου
 ἀδελφή· ὁ δὲ Λαύσιος Κουίντος Μαῦρος, ὅστις
 ἔσχε τὴν στρατηγίαν τῆς πτέρυγος τῶν Μαύρων,
 (κατεδικάσθη διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ ἀνοησίαν)
 ἔλθων μὲ τὸ ἑλαφρὸν ἱππικὸν τῶν Νουμιδῶν,
 εἰργάσατο ἀνδρεῖα κατορθώματα, δι' ὅπερ ἔλαβε
 βραβεῖα, καὶ τιμὰς, καὶ ἐξήλειψε τὰ πρῶτα
 σφάλματα μὲ τὴν ἀξιοσύνην, ἣν ἔδειξεν εἰς τοῦτον
 τὸν Δακικὸν πόλεμον.

Εἰς τοιαῦτα στρατὰ ἐμπεσὼν ὁ Δεκέδαλος, ἔ-

Τμ. η. σ.
 μέρος β'. σχη-
 μα 138. ἐμ-
 φαίνει τοὺς
 ἱππέας τῶν
 Νουμιδῶν.

πεμφε πλήθος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν μετὰ τὰ παι-
 τῆς σήλης. διὰ αὐτῶν, οἳ τινες γονατισοὶ, μετὰ τὰς ἀσπίδας
 τιμῆμ. νά. εἰς τὴν γῆν ῥιχμένας, καὶ μετὰ τὰς χεῖρας ὄπι-
 σθην δεδεμέναις, διὰ νὰ δείξουν ὑποταγὴν, ἐδέοντο
 θερμῶς περὶ τῆς εἰρήνης, τὴν ὁποῖαν πρὸςθεῖαν
 ἰσορ. Περρ. ἐδέξατο ὁ Τραϊανός· τότε καὶ ὁ Δεκέβαλος ἐλ-
 Πατρικ. καὶ θῶν μόνος, ἔρριψε τὰ ὄπλα εἰς τὴν γῆν, καὶ
 Μαγίσρου. πεσῶν προσεκύνησε τὸν βασιλέα, ὑποσχόμενος νὰ
 κάμῃ ὅσα ἐπροσάχθη, ὄχι μὲ σκοπὸν διὰ νὰ φυ-
 λάξῃ τὰ ὑποσχεθέντα, ἀλλ' ἕως οὔ νὰ ἀποφύγῃ
 σχῆμ. 285. τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον· ὅθεν ὑπεσχέθη νὰ πα-
 ραδώσῃ τὰ ἄρματα καὶ τὰς μηχανὰς, καὶ νὰ
 ἐπισρέψῃ τοὺς τεχνίτας καὶ τέκτονας, οὓς εἶχε
 πάρῃ ἐκ τοῦ Δομετιανοῦ, καὶ τοὺς αὐτομό-
 λους (*), νὰ κατεδαφίσῃ τὰ φρούρια, καὶ νὰ
 παραχωρήσῃ τῆς γῆς, ἣν ὁ Τραϊανός ἐπῆρεν ἐκ
 τῶν συνόρων του· τοὺς τε φίλους καὶ ἐχθροὺς νὰ
 ἔχῃ τοὺς αὐτοὺς μετὰ τὸν Ῥωμαϊκὸν λαόν, τοὺς
 φυγάδας νὰ μὴ δέχεται, οὔτε νὰ μεταχειρίζεται
 κανένα στρατιώτην Ῥωμαῖον· περὶ ὧν ἀπάντων
 ἔπεμφε πρὸςθεῖς εἰς τὴν Σύγκλητον, διὰ νὰ ἐπι-
 ἠ νίκη τοῦ κυρωθῇ κακεῖθεν ἡ εἰρήνη. Ταῦτα ὡς διέταξεν
 Καίσαρος, τὰ ὁ Αὐτοκράτωρ, καταλιπὼν φρουρὰς εἰς τὰ νέα
 τῆς φρουρᾶς, σύνορα τῶν Ῥωμαίων, καὶ Δακῶν, ἀπῆλθεν εἰς
 τὰ στρατόπεδ. Ἰταλίαν, ὅπου οἱ πολῖται τῆς Ῥώμης τὸν ἐδέχ-
 γ. καὶ νθ. θησαν μετὰ μεγάλης χαρᾶς καὶ ἀγάπης· τότε

γ. (*) Σουΐδας εἰς τὴν λέξιν ὑπόδικος λέγει, ὅτι τού-
 του ἀγαλακῶν ὁ αὐτοκράτωρ, ἐφόνευσε.

καὶ οἱ πρέσβεις τοῦ Δεκεδάλου εἰσῆλθον εἰς τὴν σύγκλητον, οἵτινες καταθέσαντες τὰ ἄρματα, καὶ τὰς χεῖρας ὀπίσθεν δήσαντες, ὡς ἔθος τοῖς αἰχμαλώτοις, εἶπον ὀλίγα ἱκετεύοντες· καὶ ἐπικυρωθείσης τῆς εἰρήνης ἀνέλαβον τὰ ἄρματα, καὶ ὑπέσρεψαν· μετὰ ταῦτα ὁ Τραϊανὸς ἐθριάμβευσε διὰ τοὺς Δάκας, καὶ ἐπωνομάσθη Δακικός, ὡς φαίνεται εἰς τὰ περὶ τούτου νομίσματα, καὶ ἐπιγράμματα.

α. X.

103.
καὶ β'. ὁ Δρὶ
αμβος.
Μαφρέτου ἐ-
πίγραμ. φ.
200.

Ὁ δὲ Δεκεδάλος μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ τοιαύτην νίκην, ἀποσταεῖ μετ' ὀλίγου καιροῦ, καὶ παραβὰς τὰς συνθήκας αὐτοῦ, πάλιν ἄρχισε νὰ κατατρέχῃ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς τόπους· καὶ τοὺς μὲν γείτονας νὰ παρακινῇ εἰς συμμαχίαν, τοὺς δὲ πρότερον ἐναντίουστον νὰ ζημιῶ, καὶ μάλιστα τοὺς Ἰάζυγας συμμάχους τῶν Ῥωμαίων, περὶ ὧν λαμβάνωντας εἰδήσιν ὁ αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς, ὠργίσθη εἰς τόσον, ὥστε ἀπεφάσισε μόνος νὰ ἐκστρατεύσῃ κατ' αὐτοῦ ὡς καὶ πρότερον· ὅθεν λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Ἀδριανοῦ, καὶ τὸν Λούσιον Κουίντον Μαῦρον, ἐκίνησε πάλιν μετὰ τούτους τὴν στρατηγὸς εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Δανούβιος, ὅπου φθάσας ἐμελέτα περὶ τῆς διαβάσεως τοῦ ποταμοῦ· τότε ἔτρεξαν εἰς αὐτὸν οἱ Ἰάζυγες, καὶ ἄλλα ἔθνη καταθλιμμένα ὑπὸ τοῦ Δεκεδάλου, ὡσαύτως καὶ πολλοὶ Δάκες αὐτόμολοι.

α. X.

104.
Σπαρτιαν. εἰς
τὸν βίον τοῦ
Ἀδριανοῦ.
τῆς σήλης,
τμημ. 54.

Ἐτοιμασθεῖς οὖν ὁ αὐτοκράτωρ νὰ διαβῇ τὸν Δούναβιν μετὰ γέφυραν ἀπὸ σκάφη, ἢ πλοῖα, πα-

ρετήρησεν ὁ προνοητικὸς βασιλεὺς, ὅτι οἱ ἐχθροὶ εἰς τὴν ἀντικρουτὴν ὄχθην εἰσφέρουσι στρατευμα διὰ τὴν κτυπήσωσι τοὺς Ῥωμαίους ἀπὸ τὸ ὕπισθεν μέρος, καὶ τὴν κατακαύσωσι τὴν ξυλίνην γέφυραν, καὶ τὰ πλοῖα, καὶ ἐπομένως τὴν ἐμποδίσωσι τὴν ἀναχώρησιν εἰς τὰ ὀπίσω τῶν Ῥωμαίων, πρὸς τούτοις καὶ τὴν ἠμποροῦν τὴν ἐνοχλοῦν τοὺς Ῥωμαίους εἰς καιρὸν ὅπου ἐπάγωνεν ὁ Δούναβις, καὶ δὲν ἦτον δυνατὸν τὴν σαλῆ βοήθεια ἀπὸ τὴν Μοισίαν· ὅθεν ὁ αὐτοκράτωρ κρίνας καλῆτερον τὴν κάμη τὸν πόλεμον μὲ περικοπὴν ἀσφάλειαν καὶ ἀργοπορίαν, παρὰ μὲ ταχύτητα καὶ κίνδυνον, ἐσοχάσθη τὴν κατασκευάσῃ λιθίνην γέφυραν, καὶ πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἐπιχειρήματος, προσέταξε τὴν ἀπεράσῃ τόσον στρατευμα εἰς τὴν Δακικὴν ὄχθην, ὅσον τὴν ἐξαρκέσῃ εἰς διαυθέντευσιν τοῦ τόπου, ἐφ' οὗ ἔμελλε τὴν γέφυρα ἢ τὴν γέφυρα· ὁμοίως τὴν γίνουσι ἐκεῖ ἐν τάχει κασέλλια μὲ πύργους καὶ τάφρους, πρὸς ἐμπόδιον τῆς τῶν ἐχθρῶν εἰσβολῆς· παραδοὺς δὲ τὴν κατασκευὴν τῆς γεφύρας τῷ Ἀπολλοδώρου Δαμασκηῷ, ἐπιτηδειοτάτῳ ἀρχιτέκτονι, διέτριβεν εἰς Μοισίαν, καταγινόμενος τὴν δέχεται τοὺς φυγάδας Δάκας, καὶ τὴν ἀκούη τοὺς πρέσβεις τῶν Ἰαζύγων, καὶ εἰς τὴν τὴν ἀσκέπτεται διὰ τὰ λοιπὰ τοῦ τε πολέμου καὶ τῆς εἰρήνης.

Ὁ μὲν αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς καταγινόμενος τοιοῦτῳ τρόπῳ, προσέμενε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ του· ὁ δὲ ἀρχιτέκτων Ἀπολλοδώρος ἐ-

Τζέτζης χιλ.
β. 24.

Τῆς σήλης
κμήμ. ο.

Σωναράς α.
442. περι
Βυζαν.

Πλίν. κεφ. 56.
πανηγ.

Τμ.τ.μ., σέ. ἢ
εἰκῶν τῶν Ἰα-
ζύγων

πιμελεῖτο εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς λιθίνης γεφύρας, τὴν ὁποῖαν ἴδρυσαν ἐπὶ Δουνάβεως μεταξὺ τοῦ Σεβερίνου φρουρίου, καὶ Τζερευτζίου, ἕξ μίλια Ἰταλικά κάτω τῶν τοῦ Δανούβεως καταρράκτων, τοὺς ὁποίους οἱ Τοῦρκοι ὀνομάζουσι Δεμίρ καπί, (α) δηλαδὴ σιδηρὰν πύλην· ταύτης μὲν τὰ λείψανα ἰδὼν ὁ κόμης Μαρσίλιος, ἐμέτρησε καὶ περιέγραψεν· ὁ δὲ Δίων Κάσσιος σοχάζεται, ὅτι ἡ γέφυρα τοῦ Τραϊανοῦ εἶναι ἀνωτέρα πάντων τῶν ἄλλων οἰκοδομημάτων αὐτοῦ, λέγων, ὅτι οἱ σῦλοι αὐτῆς εἰσὶν ἀπὸ εἰκοσι λίθους τετραγώνους, οἳ τινες ἔχουσι τὸ μὲν ὕψος 150 ποδῶν, τὸ δὲ πλάτος 60 ποδῶν, καὶ δίδονται ἀπ' ἀλλήλων 170 πόδας, ἔχοντες μεταξὺ αὐτῶν λιθίνους θόλους, μὲ τοὺς ὁποίους συνδέονται, καθὼς καὶ ὁ Ἰωάννης Τζέτζης ἱσορεῖ· (β) ἀλλ' οἱ συγγραφεῖς οὔτοι δὲν περιγρά-

Ἡ τοῦ Τραϊανοῦ στήλη ἐμφαίνει 8 σῦλους μὲ θόλους ξυλίνους, μὲ δύο κατέλλισα.

δ'. (α) Τὸ Δεμίρ καπί εἶναι μεταξὺ τῆς Οὐγγαρίας πρὸς ἀνατολὰς, καὶ Τρανσυλβανίας πρὸς δυσμὰς.

ε'. (β) Κατὰ τὸν κόμητα Μαρσίλιον, ὁ Δούναβις μόλις εἶναι ἐδῶ χιλίων βημάτων πλατὺς (κατὰ δὲ τὸν Δίωνα 3570 ποδῶν)· καὶ ἐπειδὴ οἱ δύο πρῶτοι σῦλοι δίδονται ἀλλήλοις ὀργυιάς 17 $\frac{1}{2}$. ἦσαν ἄρα ἐφ' ὅλην τὴν γέφυραν 23 σῦλοι, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ὀργυιῶν τῆς Βιέννης 440. Κατὰ τὸν αὐτόν, οἱ μὲν σῦλοι σκηνίσαντο ἐκ καινῆς πέτρας, περιβεβλημένοι μὲ κεραμίδας· οἱ δὲ 22 θῶλοι ἐκ δρυίνου ξύλου κατασκευασμένοι, ὡς καὶ ἡ σκῆσις τῆς γεφύρας· ὁ δὲ κύριος Δ' Ἀμβέλιος λέγει, ὅτι ὁ βαρῶνος Οὐγελι ὑποθέττει τὸ μῆκος τῆς γεφύρας ὀργυιῶν τῆς Βιέννης 535, καὶ

Δίων. νικ. φουν τὸ ἄνω μέρος τῆς γεφύρας, ἐξ οὗ συνά-
 Γζέτζης, χίλ. γεται, ὅτι ἐκεῖνο τὸ μέρος ἦτον ξύλινον, καὶ
 β'. 24. ὅτι εὐχαριστήθη μόνον μὲ τοῦτο ὁ πόθος καὶ ἡ
 Ἀμμιανός. 24. μεγαλόνοια τοῦ Τραϊανοῦ.

8

Ἐν τοσοῦτῳ, ὁ Δεκέβαλος βλέπων, ὅτι προ-
 βαίνει ἡ κατασκευὴ τῆς γεφύρας, καὶ λυπούμε-
 νος πολλὰ διὰ τὴν ἀποσασίαν τῶν ὑπηκόων αὐ-
 τοῦ, ἐπεθύμει τὴν εἰρήνην τόσον διὰ τὸν πα-
 ρόντα, ὅσον καὶ διὰ τὸν μέλλοντα· μὴ δυνηθεὶς
 ὁμῶς νὰ κατανεύσῃ εἰς τὸ νὰ παραδώσῃ τὸν ἐ-
 αυτόν του ἔκδοτον, καὶ αἰχμάλωτον, παρρησία
 ἐτράβιξε τὸ σράτευμά του, καὶ προσεκάλεσε τοῖς
 γείτονας εἰς συμμαχίαν, λέγων, ὅτι εἰ μὲν κα-
 ταιρεθῆ ὑπ' αὐτῶν, ἐνδεχόμενον νὰ κινδυνεύ-
 σωσι καὶ αὐτοὶ, εἰδὲ συμπολεμήσωσι μετ' αὐτοῦ,
 δυνατὸν νὰ συντηρήσωσι τὴν ἐλευθερίαν των, ὅ-
 περ εἶναι ἀσφαλέςτερον, καὶ εὐκολώτερον, παρά
 ὅταν ἤθελαν ἀμελήσῃ τοὺς Δάκας νὰ χαθῶσι,
 καὶ ἔπειτα βιαζόμενοι καὶ αὐτοὶ, νὰ ἀντιπαλαίουν
 ἄνευ συμμάχων· διατάξας δὲ ὅλα τὰ ἀναγ-
 καῖα τοῦ πολέμου, ἐδοκίμασε πρῶτον νὰ διώξῃ
 εἰς τὴν ἀντικρὺ ὄχθην τοὺς Ῥωμαίους, ὅσοι

Τῆς σήλης
 τμήμ. ὁ.

δείκνυσιν ἐπὶ τῆς ἐχνογραφίος 19 μόνον κύλους τῆς
 γεφύρας, χωρὶς τῶν ἐπὶ ξηρᾶς τειχῶν.

Ὁ Θεόφιλος ἀνθύπατος λέγει, ὅτι ὁ Ἀπολλόδωρος
 κατασκεύασε κιβώτια κατὰ τὸ μήκος ποδῶν 120· καὶ
 κατὰ τὸ πλάτος 80· καὶ πρῶτον ἐρρίψεν αὐτὰ, εἶτα ἐπ'
 αὐτῶν κατασκεύασε τὴν γέφυραν· πῶς δὲ τῇ ἀληθείᾳ
 ἔγινεν αὕτη, ὁ Ἀπολλόδωρος ἠμπορεῖ νὰ περιγράψῃ.

ἐφύλαττον τὰ ὀχυρώματα, ἀλλὰ μὲ αἰσχύνῃ
καὶ ζημίαν ἀπεδιώχθη· ὅθεν βλέπων, ὅτι δὲν
ἐπέτυχε τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, ἐσοχάσθη ἐναντίου
εἰς τὰ ὀχυρώματα τῶν Ῥωμαίων ἢ ἀντιθέσθαι
ἄλλα ὀχυρώματα, τὸ ὁποῖον ἐκτελέσας, ἐκρα-
τοπέδευσε πλησίον, καὶ μὲ τριπλοῦν τεῖχος πε-
ριεσφαλίσθη, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐξέρχεται συνε-
χῶς, καὶ μὲ ἀκροβολισμοὺς καὶ αἰφνιδίους ὀρ-
μὰς νὰ συγχίξῃ τοὺς Ῥωμαίους εἰς τὸ ἔργου
τους, καὶ νὰ μειώῃ τὸν ἀριθμὸν τους, πλὴν
καὶ κατὰ τοῦτο ἀπέτυχε· διότι οἱ Ῥωμαῖοι,
τοὺς τάφρους καὶ τὸ τριπλοῦν τεῖχος διαδράν-
τες, ὤρμησαν εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ τοὺς Δά-
κας μακρὸν ἀπεδιώξαν.

Τῆς στήλης
τμήμ. σβ.

Νικηθεὶς δὲ πολλάκις ὁ Δεκέβαλος, ἐμελέ-
τησε νὰ νικήσῃ μὲ δόλον, καὶ νὰ ὑξερῆσθαι τῆς
ζωῆς τὸν Τραϊανὸν, τὸ ὁποῖον ὀλίγον ἔλειψε νὰ
τὸ κατορθώσῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔσειλε πολλοὺς διὰ
τοῦτο τὸ ἔργον, ἐφωράθη ὁ δόλος του, ὅστις
ἦτον τοιοῦτος· Ἐπέμψε τινὰς ἀνδρείους καὶ πο-
νηροὺς εἰς Μοισίαν, προσποιουμένους ὡς λειπο-
τάκτας παρ' αὐτοῦ, διὰ νὰ ἤθελαν δυνηθῆναι, εὐκαι-
ρίαν τυχόντες, νὰ φονεύσουν τὸν αὐτοκράτορα,
ὡς εὐπρόσιτον· ἔσφαλαν ὁμῶς, διότι εἷς ἐξ αὐ-
τῶν δούς ὑποψίαν κατελήφθη, καὶ τιμωρηθεὶς,
ἐφανέρωσε τὴν ἀλήθειαν, ὅθεν πάντες οἱ δόλιοι
οὔτοι συνελήφθησαν, καὶ ἐφονεύθησαν.

Τελειωθείσης οὖν τῆς γεφύρας, διεπέρασεν ἁ. x.
ὁ αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς, καὶ νέαν ἐκστρατείαν 105.

τῆς σήλης,
 τμήμ. οδ.
 ὅπου ἡ γέφυ-
 ρα ος. ὑπ.

ἀρξάμενος εἰς τὴν ἐχθρικὴν γῆν, ὥρμησε κατὰ τοῦ Δεκεβάλου, καὶ μάχης κρατερᾶς γενομένης, ὅτε βασιλεὺς ἀνδρείως καὶ γενναίως ἐπολέμησε, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πολλοὺς κινδύνους ὑπομείναντες, ἔπαινον μεγάλης ἀνδρείας ἀπήλαυσαν· ἐξ ὧν εἰς στρατιώτης βαρέως τραυματισθεὶς, τοῦ πολέμου ἀπεκομίσθη, πλὴν ἰδὼν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ ἐλπίς ὑγείας, ἐξῆλθεν ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ἔχων εἰσέτι δυνάμεις, πάλιν ὥρμησεν εἰς τὴν μάχην, καὶ πολλοὺς τῶν ἐχθρῶν φονεύσας, τελευταῖον καὶ οὗτος ἔπεσε· πρὸ πάντων ὁμῶς Λογγίνος ὁ στρατηγὸς, εἰς ἄκρον ἠνώχλησε τὸν Δεκέβαλον, πολεμῶν καὶ διώκων αὐτὸν, ὅς τις ξενοχωρούμενος ἐμελέτησε νὰ συλλάβῃ τὸν Λογγίνου μὲ δόλον, ὅθεν καὶ ἐμεταχειρίσθη τρόπον τοιοῦτον· ἐμήνυσε τῷ Λογγίνῳ νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτὸν, ἐπὶ λόγῳ, ὅτι θέλει μετ' αὐτοῦ νὰ ὁμιλήσῃ περὶ εἰρήνης, μὲ τὸ νὰ ἀπεφάσισε νὰ ζήξῃ τὰ ὅσα ἠθέλε προσαχθῆ· τότε ὁ Λογγίνος ἀπατηθεὶς τοιοῦτῳ τρόπῳ, ὑπήγγεν, ἀλλ' ὁ Δεκέβαλος παραβὰς τὴν ὑπόσχεσιν, τὸν ἐκράτησε· καὶ ἐρωτηθεὶς παρρησίᾳ διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Τραϊανοῦ, οὐδὲν ἀπεκρίνατο, ὅθεν καὶ ἐβλήθη εἰς φυλακὴν, ἐμεταχειρίσθη δὲ φιλανθρώπως· ἔπειτα πέμφσας εἰς τὸν Τραϊανὸν ὁ Δεκέβαλος, ἐζήτηε νὰ τῷ δοθῆ ὅλος ὁ τόπος μέχρι τοῦ Ἴσρου, καὶ νὰ τῷ πληρωθῶσιν ὅλα τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου, καὶ οὕτω τὸν Λογγίνου νὰ ἐ-

π. περὶ τοῦ
 Λογγίνου.

πιςρέψη· ἀλλ' ὁ Τραϊανὸς ἀποκριθεὶς μέσως πῶς, ἀπέδειξεν, ὅτι οὔτε πολὺ, οὔτ' ὀλίγον φροντίζει περὶ τοῦ Λογγίνου, καὶ ἢ ὡς ἀπολεσθῆ, ἢ ὡς λυτρωθῆ, ὀλίγον μέλει τοῖς Ῥωμαίοις· ἐν τοσούτῳ δὲ ὁ Λογγίνος φροντίσας διὰ τοῦ δούλου του, εὔρε φάρμακον δηλητηρίον, καὶ ὑποσχέθεις ἐν τ' αὐτῷ τὴν μετὰ τοῦ Τραϊανοῦ φιλίωσιν τῷ Δεκεβάλῳ, ἔπεμψε τὸν δούλον του πρὸς Τραϊανὸν μὲ ἱκετικὰ γράμματα, ἀλλ' ἐν καιρῷ ὅπου ἐσυμπέρανευ, ὅτι ὁ δούλος του φθάσας εὐρίσκετο εἰς ἀσφάλειαν, ἔπιε τὴν νύκτα τὸ φάρμακον, καὶ ἀπέθανε.

Τοῦτο ὡς ἠκολούθησεν, ἐζήτησεν ὁ Δεκέβαλος παρὰ τοῦ Τραϊανοῦ τὸν δούλον, ἐπὶ ὑποσχέσει νὰ δώσῃ αὐτ' ἐκείνου τὸ σῶμα τοῦ Λογγίνου, καὶ δέκα αἰχμαλώτους, καὶ εὐθὺς ἀπέπεμψε ἓνα ἑκατόνταρχον, ὅστις εἶχε συλληφθῆ ὁμοῦ μὲ τὸν Λογγίνου, διὰ νὰ τελειώσῃ ταύτην τὴν πραγματείαν· ἐλθὼν οὖν ὁ ἑκατόνταρχος, ἐδιηγήθη, ὡς εἰδήμων, τὰ ὅσα συνέβησαν τῷ Λογγίνῳ· πλὴν ὁ Τραϊανὸς οὔτ' αὐτὸν ἀπέσειλεν, οὔτε τὸν δούλον, μὲ τὸ νὰ ἐκρίνευ, ὅτι αἰρετώτερον εἶναι εἰς τὴν βασιλείαν ἢ ἐλευθερία ἀπὸ τὴν τοῦ Λογγίνου ταφήν· διὰ τὸ ὁποῖον ἀγανακτήσας ὁ Δεκέβαλος, ἐκρέμασεν ἐπὶ τοῦ τείχους τὸ σῶμα τοῦ Λογγίνου εἰς ἓνα πάτταλον, διὰ νὰ ἦναι ἐπ' ὄψιν τῶν Ῥωμαίων, οἱ ὁποῖοι εἶχαν φθάσῃ εἰς τὴν καθέδραν του Σαρμι-

Τῆς ἐκείνης γαίθουσαν. (*) Τοῦτο ἰδὼν ὁ Τραϊανὸς ἀναξέ-
 τμήμ. πζ. ναξεν, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι κατὰ πολλὰ λυπηθέντες,
 καὶ εἰς ὄργην κινήθεντες, ἐφώρμησαν μὲ ἄκραν
 θερμότητα, καὶ σφοδρᾶς μάχης γενομένης, πο-
 λιορκοῦσι τὸ κάσρον, καὶ σκάλας ἀναβιβάζουσι
 πανταχόθεν· οἱ δὲ Δάκες γενναίως ἀγωνιζόμενοι,

Δίων Κάσ. ζ'. (*) Μετὰ ταῦτα ἐκλήθη Οὐλπία Τραϊανῆ ἡ ῥη-
 θεῖσα Σαρμικαίθουσα μητρόπολις τῆς Δακίας, τὴν
 ὅποιαν ὁ Σάρμηθς ἔκτισεν εἰς τὰ ἔσχατα τῆς Τραν-
 σιλβανίας, μεταξύ τοῦ Μαρίσου ἢ Μοῦρες καὶ Ἀλλού-
 τα ἢ Ὀλτου τῶν ποταμῶν, ὅπου ἤδη εἶναι ἡ κόμη
 Βάρσα καλουμένη, καὶ πλησίον τῆς σιδηρᾶς πύλης,
 καθὼς φαίνεται ἐξ ἐνὸς εὐρεθέντος ἐπιγράμματος.
 Colon. Ulp. Traian. Auguste. Dac. Zarmis. τοῦτέ-
 ρι Κολώνια Οὐλπία Τραϊανῆ Ἀυγούσα Δακίας Ζάρμηθς
 ἐν αὐτῇ δὲ εἶναι δύο δρόμοι, ὧν ὁ μὲν καταλήγει
 εἰς τὰ τοῦ ὄρους τῆς Οὐλπίας ἑσπέρην, ὀνομαζόμενα σι-
 δηρὰ πόρτα, ὁ δὲ διαβαίνων ἐπ' ἄκρων τοῦ Σαργεν-
 τίου ποταμοῦ, ἀποτείνει πρὸς τὸ Ἀποῦλον, (1) καὶ
 εἶναι κατεσκευασμένος ἐκ τετραγωνικῶν λίθων, περὶ
 οὗ καὶ ὁ Γεωγραφικὸς τῆς Τρανσιλβανίας πίναξ τοῦ
 Κασρόλου Βαλμαγίνου διαλαμβάνει δεικνύων, ὅτι ὁ δρό-
 μος τοῦ Τραϊανοῦ ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Βραχέλι ἕως
 τὸ κάσρον Κάτζεγ. Εὐρέθη δὲ καὶ ἄλλο ἐπίγραμμα.

ἢ. (1) Τὸ Ἀποῦλον κεῖται μεταξύ Κλαυδίουπόλεως καὶ
 Σιβινίου, πλησίον τοῦ Μαρίσου ποταμοῦ, καὶ εἶναι
 ἡ νῦν λεγομένη Ἄλβα Ἰουλία, δηλαδὴ λευκὴ Ἰουλία,
 καὶ Ἄλβα Καρολίνα, ἐπεὶ καὶ διάφορα ἐπιγράμμα-
 τα ἐκεῖ εὐρέθησαν, ἀποδλέποντα εἰς τὴν ἀποικίαν
 τῶν Ἀπουλυσίων.

ἐδιαυθέντευσον τὰ τεῖχη μὲ τόξα καὶ βέλη καθ' ὅσον ἐδύναντο, μ' ὅλον τοῦτο τὸ κάστρον ἀλουῖται καὶ πυρπολεῖται ἢ πόλις, (*) οἱ δὲ πολῖται, οἱ μὲν μὲ φάρμακον φθείρονται, οἱ δὲ αἰχμαλώτοι γίνονται. Μετὰ τὴν ἄλωσιν δὲ πέμπονται στρατεύματα εἰς διάφορα μέρη, τὰ ὅποια τοὺς περιλελειμμένους τῶν Δακῶν φθείρουσι, τὰς κατοικίας τῶν καίουσι, καὶ ἀπείρους αἰχμαλωτίζοντες φέρουσιν· ὁ Δεκέβαλος ὁμῶς ἰδὼν τὴν τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ φθορὰν, τὴν τοῦ ἔθνους του ὑποδούλωσιν καὶ ἀφανισμόν, καὶ τὸν ἑαυτοῦ του σχεδὸν ὑποχείριον, ἔπεσεν εἰς ἀπόγνωσιν, καὶ ἐφονεύθη ἰδιοχείρως, προτιμήσας τὸν θάνατον μᾶλλον μετὰ τὴν ὑξέρησιν τῆς βασιλείας, παρὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀτιμίαν τῆς αἰχμαλωσίας· ὅθεν οἱ Ῥωμαῖοι τοῦ αὐτόχειρος τὴν κεφαλὴν, πρῶτον μὲν ἔδειξαν εἰς ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους Δάκας καὶ ἐγκατοίκους, ἐξ ἧς νὰ

μά. καὶ γδ.
 γγ. καὶ γδ.
 τῆς στήλης
 τμήμα ρά.
 ρε. ρε. ρε.

ρθ. καὶ εἰς
 τὸν Γρούτερον
 ἐπιγράμ.
 ργ.

ρβ.

ζ. (*) Ἡ Σαρμιγαίθουσα πόλις, τοῦ Δεκεβάλου ἢ βασιλεύουσα, φαίνεται, ὅτι ἦτον ξυλίγη, ἤτις ἐκάθη, καὶ ὑπὸ τοῦ Μάρκου Σκουριάνου ἀποικίων Ῥωμαϊκῶν πληρωθεῖσα, ἐκτίσθη εἰς τὸν τόπον αὐτῆς ἢ Οὐλπία Τραϊανῆ, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ βασιλεὺς ὄχι μόνον τὸ ἴδιον αὐτοῦ ὄνομα, καὶ τὸ τῆς φαμίλιας ἀνέγραφεν, ἀλλὰ καὶ τὸ παλαιὸν αὐτῆς, τῆς Σαρμιγαίθουσης δηλαδὴ, ἐνέβαλε, διὰ νὰ ἔχη εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, καὶ ἐπιλοῖτους Δάκας τιμὴν καὶ δόξαν· διὰ τοῦτο ἡ ἀποικία αὕτη εἰς τὰ μάρμαρα λέγεται βασιλεύουσα, καὶ ἐπὶ Γορδιανοῦ γ. ἀπλῶς Μητρόπολις· ἀπὸ Χριστοῦ 240.

Σεῖβέρτος
 ἐπίγραμ. ἢ.
 κεφ. 99. μ. αρ.
 γ.

πληροφορηθῶσι, καὶ νὰ ἱποταχθῶσιν, ἔπειτα δὲ ἔπεμψαν αὐτὴν εἰς τὴν Ῥώμην, ἣτις ἀποκομιθεῖσα, δὲν προὔξενυσεν εἰς τὸν λαὸν χαρὰν τόσην, ὅσον φόβον ἢ ἀκοή τοῦ οὐνόματος αὐτοῦ μόνου τὸ πρότερον εἶχε προξενήσῃ.

Τότε καὶ ὁ μουσικὸς τοῦ Δεκεβάλου οὐνόματι Βίκολους, διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, ἐφανέρωσε τῷ Τραϊανῷ τοὺς θησαυροὺς, οὓς ὁ Δεκεβάλος πρὸ τοῦ πολέμου εἶχε κρύψει τοιούτοτρόπως. Μετατοπίσας οὗτος τὸν ποταμὸν Σαργεντίας (*), ἐξέγνωσε τὸ εἶδος αὐτοῦ, καὶ σκάψας λάκκου μέγαν, κατέχωσε πολὺ χρυσοῦ, περισσότερον δὲ ἀργυρίου, καὶ ἄλλα πλεῖστα αὐτοῦ πολύτιμα πράγματα, ὅσα δὲν πάσχουν ἐκ τῆς ὑγρότητος, οὔτε φθείρονται· ἔπειτα κλείσας τὸ στόμιον μὲ λίθους καλῶς προσηρμοσμένους, ἔρριψεν ἐπάνω αὐτῶν τὸ χῶμα, καὶ οὕτω μετέφερε τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ πάλιν εἰς τὸν ἴδιον αὐτοῦ δρόμον. Ἐκρυψε προσέτι καὶ ἕτερα πλεῖστα εἰς ἓνα σπήλαιον· ταῦτα δὲ πάντα ἐκτέλεσε μὴ ὦν οὐδεὶς ἄλλος παρῶν, εἰ μὴ οἱ σκλάβοι ὅπου ἐδούλευον εἰς ταύτην τὴν ἐργασίαν, τοὺς ὁποίους μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἔργου ἐφόνευσεν ἅπαντας, διὰ νὰ μὴν ἤθελαν φανερώσῃ τὰ κεκρυμ-

9. (*) Ὁ Σαργεντίας ἢ Σαργητίας, καὶ κοινῶς ὑπὸ τῶν Οὐγγρων Στρέϊ, καὶ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν Ἰσριγγ, διαβαίνων διὰ τῆς πόλεως Σαρμυγαθούσης, εἰσβάλλει εἰς τὸν ποταμὸν Μάρες, μὲ τὸν ὁποῖον ἐνωμένος ἐκχύνεται εἰς τὸν Δούναβιν.

εἶ-

Τζέτζης χιλ.
β'. 61.
Δέον.

μένα· ἀφ' οὗ δὲ εὗρεν ὁ Τραϊανὸς τοὺς θησαυροὺς τοῦ Δεκεδάλου, ἔθηκε στήλην μὲ ἐπιγραφὴν λατινισί, τῆς ὁποίας ἡ ἔννοια εἶναι αὕτη.

Ἀνακαλυφθέντων τῶν τῆς Δακίας θησαυρῶν, ὁ θεῖος Νερούας Τραϊανὸς Καῖσαρ Αὐγούστος εὐχὴν ἀπέδωκε τῷ Διὶ εὐρέτη, τῷ πλουσίῳ πατρὶ, τῇ γῇ μητρὶ.

Αὕτη ἡ στήλη εὐρέθη εἰς τὴν Οὐλπίαν Τραϊανήν, τὸ νῦν Βελιγράδ τῆς Οὐγγαρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

Μετὰ ταῦτα ὁ Τραϊανὸς αὐτοκράτωρ ἐκινήθη πρὸς τὰ κάτω μέρη τῆς Δακίας μετὰ τῶν στρατευμάτων του, ἅπερ συνεποσοῦντο εἰς 300,000 στρατιώτας, καὶ διαβάς τὸν Σιρέτην (α), τὸν Προῦτον (β), τὸν Νέσρον (γ), τὸν Νέπρον (δ),

α'. (α) Ὁ Σιρέτης ὁ καὶ Σέρεθρος, ἀρχεται ἀπὸ τὸ ἔνδον τῆς Ῥωσσίας, καὶ δεχόμενος τὸν Μόλδα ἢ Μολδόβαν ποταμὸν, τὸν Βαραλάχον, καὶ ἄλλους ποταμοὺς, εἰσβάλλει εἰς τὸν Ἰστρον.

β'. (β) Ὁ Προῦτος παρ' Ἑλλησιν Ἱερασὸς καὶ Πύριθος ἐκαλεῖτο, καὶ παρα' Σκυθῶν Πορέτα, καὶ Σορέτα· ὅστις πηγάζων ἐκ τῆς Εὐρωπαϊκῆς παλαιᾶς Σαρματίας, ἦτοι τῆς μελαίνης Λαχίας, καὶ ποτιζὼν ὅλην τὴν Μολδαυίαν, εἰσέρχεται εἰς τὸν Δούναβιν πλησίον τοῦ πολιχνίου Γαλλατζίου, ὅπερ εἶναι σκάλα τῆς Μολδαυίας.

γ'. (γ) Ὅρα μέρος α'. Ἐποχὴ α'. κεφ. α'. ὑποσημ. ε'.

δ'. (δ) Ὅρα μέρος α'. Ἐποχὴ α'. κεφ. β'. ὑποσημ. ιβ'.

τὸν Βόγον (α), καὶ Δούαν (β), τοὺς παταμοὺς, ἔκατώρθωσε μὲ τὴν ἀνδρείαν καὶ φρόνησίν του, ὡς ἔλα τὰ Σαρματικά, καὶ Σκυθικά ἔθνη νὰ δείξουν ὑποταγὴν εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν· διὰ δὲ τὴν μνήμην τῶν τροπαιοφόρων ἀρμάτων του, εἰς πολλὰ μέρη ἔζησε μὲ ἐπιγραφὰς σήλας, ἐξ ὧν μία εὐρέθη καὶ εἰς Γαλάτζι, ἐν ἔτει 1693 ἐπὶ τῆς αὐθεντείας τοῦ Κωνσταντίνου Βοεσόδα Δούκα ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας, καὶ ἀπεχομίσθη εἰς τὴν αὐθεντικὴν αὐλὴν τοῦ Ἰασίου, ἔχουσα λατινιστὶ τὸ κάτωθεν μεταφρασμένον ἐπίγραμμα.

Βασιλεῖ Καίσαρι Θείου Νερούα υἱῷ
 Νερούα τῷ Τραϊανῷ Αὐγούστῳ Γερμα-
 νικῷ καὶ Δακικῷ, ἀρχιερεῖ μεγίστῳ, τῆ
 Τριβουνιακῆ ἔξουσίᾳ ις'. τῷ στρατηγῷ
 ς'. ὑπάτῳ ζ'. πατρὶ πατρίδος, τοῦ
 Πουβλίου Καρβουνίου, Αὐρηλίου
 Ρούφου.

Ἐτέρα δὲ εὐρέθη εἰς χωρίον Ὀγραδιάνα τοῦ Βανάτου τῆς Τρανσυλβανίας, ἣτις κεῖται πρὸς τὸ νότιον μέρος τοῦ Δανούβιος, ἔχουσα πίνακα ἐγκεχαραγμένον, τὸν ἑποῖον κρατοῦσι δύο δαιμόνια ἔχοντα ἐπικείμενον τὸν Ῥωμαϊκὸν αἰτὸν μὲ πτέρυγας ἀναπεπταμένας, καὶ ἐπιφέρουσα ἐπιγραφὴν, εἶναι δὲ ἐσθυσμένη ἐξ αἰτίας τοῦ καπ-

α'. (α) Ὅρα μέρος α'. Ἐποχὴ α'. κεφ. β'. ὑποσημ. ή.
 ς'. (β) Ὅρα μέρος α'. Ἐποχὴ α'. κεφ. β'. ὑποσημ. ια'.

νοῦ τῆς φωτίας, τὴν ὁποίαν οἱ ἄλιεῖς Τοῦρκοὶ ἔκαμνον ὑποκάτωθεν, καὶ μόνον τόσον φαίνεται.

Imp. Ca. D. Nergua. F. Nergua. Traiges. Pont.
Max.

Σχόλιον.

Τινὲς τῶν ἀξιολογωτέρων χρονογράφων τῆς Βλαχίας, καὶ Μολδαυίας διαλαμβάνουσι διὰ τοὺς τάφρους, ἢ σαθμοὺς, ἢ χαρακώματα, τὰ ὁποῖα φαίνονται εἰς τούτους τοὺς δύο τόπους, ἀρχόμενα ἀπὸ τὴν λιθίνην Γέφυραν, καὶ ἐκτεινόμενα μέχρι τοῦ Δόνα ποταμοῦ· λέγουσι δὲ, ὅτι ὁ Τραιανὸς προχωρῶντας εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Δακίας, ἔκαμε ταῦτα πρὸς ἐμπόδιον τῶν ἐχθρικῶν ἐφόδων, τὰ ὁποῖα ἐκτείνονται ἀπ' ἄκρων τοῦ Δουναβίως μέχρι τοῦ Γαλατζίου, καὶ πέραν τοῦ Προῦτου πρὸς τὸν Δούναβιν· ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὰ πρὸς τὸ μέρος τοῦ κάμπου ἀπομακρύνονται, ὥστε ὁποῦ περιέχουσι πολὺ διάστημα ἀπὸ τὸν Δούναβιν μέχρι τῆς μαύρης θαλάσσης, ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὸν Προῦτον μέχρι τοῦ Νίπρου, καὶ ἀπ' αὐτοῦ μέχρι τοῦ Νίξρου, καὶ Δόνα τῶν ποταμῶν, ἀναφύεται ἀπορία, πῶς ἔγιναν; καὶ διατί ἔγιναν; τὴν ὁποίαν ἕνας χρονογράφος τῆς Μολδαυίας οὕτω διαλύει λέγων. Πιθανώτερον εἶναι, ὅτι ὁ Τραιανὸς τὰ ἔκαμεν, ἢ διὰ τὴν αἰώνιον αὐτοῦ μνήμην, ἢ πρὸς ὁδηγίαν τῶν διερχομένων πραγματευτῶν καὶ ἄλλων, χωρὶς νὰ δυσκολευθῇ εἰς τοῦτο, ἐπειδὴ εἶχε πολὺ σράτευμα, 300,000, ἐξ

ὦν 100,000 ἄνθρωποι κατὰ σειράν, ῥίπτουτες κατ' ἔμπροσθέν τους χῶμα, περιλαμβάνουσι διάστημα σχεδὸν τριῶν μιλιαρίων μεγάλων, προσθέτωντας καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ μέγας λογοθέτης Μύρων, ἐπισήμων ἀνὴρ, εἰς τὴν τῆς Μολδαυίας χρονολογίαν του λέγει, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀπέρασεν ἓνα τοιαῦτου χαράκωμα μὲ τάφρον εἰς μίαν χώραν Βιτζοράσσου, πλησίον τοῦ Κιόβου, κειμένην εἰς τὸν Νίπρον. Τοιαῦτα δὲ λείψανα ἀρχαιότητος φαίνονται καὶ εἰς τὴν Βλαχίαν, τόσου πρὸς τὰ μέρη τῆς Γεφύρας, ὅσου καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ μέρη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Ο αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς ὑποτάξας τοὺς Δάκας, κατέστησε τὴν Δακίαν, μὲ τὴν περιοχὴν τῶν Ἰαζύγων, Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν, περιέχουσαν κύκλωθεν χίλια σημεῖα βημάτων, εἰς τὴν ὁποίαν συνεισηῆξε πολλὰς Ῥωμαϊκὰς ἀποικίας ἐξ ὅλου τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου, κτίσας ἐν αὐτῇ πολλὰς πόλεις, τοῦτο μὲν διὰ νὰ μὴ ἀποσατῶσι πλέον αἱ Δάκες (*), τοῦτο δὲ διὰ νὰ ἀποπληρωθῶσι αἱ

α. (*) Εὐρέθη ἐπίγραμμα οὕτω λέγον. „Πόλις Ἀπουλένσις ἐβδόμη· ὡς Βάρτ. φύλ. 51. ὁμοίως καὶ ἕτερον. „Αποικία ἕκτη τοῦ βασιλέως Καισ. Τραϊανοῦ Παρθικοῦ ὡς Σειδάρτος Ν. 182. Ὅθεν ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι ὁ Τραϊανὸς πολλὰς ἐκομίσατο ἀποικίας καὶ ὄχι τέσσαρας μόνον, ὡς οἱ Πανδέκται ἀπαριθμοῦσιν. ὄρ. Ἐννιούγ. Βεχμέρον, περὶ ἀρχαιότητος τῶν Δακικῶν εἰς τὸν Ῥωμαϊκὸν νόμον.

Εὐτρόπιος β'.
5. ἐκ τοῦ
Γζέτζου εἰς
τὸ περίγεφυ-
ρώσεως τοῦ
Ἰεφρου.

ἀπολειφθέντες εἰς διαφόρους πολέμους, καὶ κατατά-
 ζας ἓνα ἀντέπαρχον τῆς γ΄. Λεγεῶνος, καὶ ἄλλους
 ἐπιστάτας μὲ ἰκανὴν Ῥωμαϊκὴν φρουρὰν, ἐπέσρεψεν Α. Χ.
 εἰς Ῥώμην, ὅπου φθάσας ἀνηγορεύθη παρὰ τῆς 106.
 βουλῆς βασιλεὺς δ΄. μὲ τὴν Τριβουνικὴν θ΄. ἐξουσί- Βάρταλης.
 αν, οἱ δὲ στρατιῶται ἔλαβον βραβεῖα, σεφάνους καὶ ἐπίγραμ. φύλ.
 δόρατα, περιτραχήλια, καὶ βραχιολιστήρας, φά- 58.
 λαρὰς καὶ ἄλλα τοιαῦτα, διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ
 γενναϊότητάτων, μὲ τὸ νὰ ἐνίκησαν ἐν ἔθνος
 τοιοῦτον ἀνδρεῖον καὶ φιλοπόλεμον, ὅπερ ἐφόβι-
 σε τὸ Ῥωμαϊκὸν βασίλειον κατὰ διαφόρους και-
 ρούς.

Πουπόν. β΄.
 κεφ. 2. Ἀπ-
 πιν. διὰ τοῦς
 ἐμφ. πολ. β.
 110.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄.

Η ἐν Γερμανικῇ γλώττῃ χρονολογία τῆς Τραν-
 σιλβανίας ἢ Ἐρδελίου, ἰσοροῦσα περὶ Δακίας,
 διαλαμβάνει οὕτως· ὁ αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς ὑ-
 ποτάξας ἅπασαν τὴν τῶν Δακῶν χώραν, διείλεν
 αὐτὴν εἰς τρία, δηλαδὴ εἰς Ῥιπενσίαν, Ἀλμπε-
 ρσίαν, καὶ μεσόγειον· καὶ ἡ μὲν Ῥιπενσία (ri-
 pens), ἣτις μετέπειτα καὶ Παννοδακία ἐκλήθη
 παρὰ τῶν Παννόων, ἦτοι Οὔγγρων, καὶ Δα-
 κῶν, εἶναι τὰ νῦν τὸ μέρος τῆς Οὔγγαρίας, ὅ-
 περ καὶ Βανάτου Τεμισθαρίου καλεῖται, περιέ-
 χον ἔτι καὶ μέρος τῆς Βλαχίας, καὶ ἄπτόμενον
 τοῦ Τιθίσκου, ἢ κοινῶς Τίσσα, καὶ Δανούδιος
 τῶν ποταμῶν, πρὸς μεσημβρίαν ἐκκεῖθεν· (ὄρ.
 μέρ. α΄. κεφ. ὑποσημ. ζ΄.) ἡ δὲ Ἀλμπερσία, ἣ-
 τισ καὶ Μουντάνα ἐλέγετο, ἦτοι ὄρεινή, εἶναι τὰ

νῦν ἡ Βλαχία καὶ μέρος τῆς Μολδαβίας, οὕσα μεταξὺ τῆς Ῥιπενσίας καὶ μεσογείου· (ὄρ. κερ. α'. ὑποσημ. γ' καὶ δ'.) καὶ τελευταίου ἡ μεσόγειος, ἡ μεδιτεραναία, ἣτις καὶ Γεπιδία μετὰ ταῦτα ἐκλήθη, εἶναι τὰ νῦν ἡ Τρανσυλβανία, καὶ μέρος τῆς Μολδαβίας, (ὄρ. Κερ. α'. ὑποσημ. ε'.) μεταξὺ τῆς Οὐγγαρίας τῆς πέραν τοῦ Δανούβιου πρὸς δυσμὰς, καὶ μεσημβρίαν, τῆς δὲ Μολδαβίας καὶ Βλαχίας πρὸς ἀνατολὰς, ἐκνεύουσα πρὸς βορρᾶν, καὶ δίκην θεάτρου περικλειομένη ὑπὸ τῶν Καρπαθίων ὄρων· καὶ συναγωγῶν πλήθη πολλὰ Ῥωμαϊκῶν ἀποικιῶν ἐκ τῶν τῆς Ἰταλίας, καὶ μεγάλης Ἑλλάδος πόλεων, ἔφερεν εἰς κατοικήσιν αὐτῶν, κτίσας καὶ πολλὰς πόλεις καὶ φρούρια ἐν τῇ Δακίᾳ (α).

Προκόπ.

α'. (α) Πύργος, καὶ βλαχισὶ Τοῦρνος, εἶναι φρούριον τῆς Βλαχίας, ὅπερ ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Τραϊανου, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ Προκόπιος λέγων, ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς διὰ πρσβεσίας πρὸς τοὺς Ἄντας (*), γένος Σλαβονικόν, ζητεῖ ὅπου ὅλοι να' μετοικήσουσιν εἰς τὸ παλαιὸν Κάζρον, Πύργον ὀνομαζόμενον, πέραν τοῦ Δουνάβεως, ποτὲ κτισθὲν ὑπὸ Τραϊανου αὐτοκράτορος· κεῖται δὲ οὗτος ἀντικρὺ τῆς Νικοπόλεως, ἐξ οὗ ἄρχεται καὶ ὁ λιθόφωντος δρόμος τοῦ Τραϊανου.

β'. Ὁ Γρισελῖνος λέγει, ὅτι εἰς τὸ ὄρος Μίκα τοῦ Βανάτου Τεμισβαρίου, εὑρέθη ἕνας τῦργος, τὸν ὁποῖον

γ'. (*) Ἄνται κάτοικοι ποτὲ τῆς Σαρματίας, γένος Οὐννων κατοικοῦντων εἰς τὴν λίμνην τῆς Μαιώτιδος, τοὺς ὁποῖους νικήσας ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς, ἐκλήθη Ἄντικός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

Διατρίβων ὁ Τραϊανὸς εἰς Ῥώμην, διέταττε τὰς εἰς Δακίαν Ῥωμαϊκὰς ἀποικίας, καὶ ἐδέχετο

Δίων Κασ. β.
68. 14. καὶ
15.

οἱ ἐγγχώριοι σφαλερῶς ὀνομάζουσι, ὅτι εἶναι τοῦ Ὀβελίου ἐπισηριζόμενοι εἰς τὸ εἰρηθὲν ἐκεῖ ἐπίγραμμα, πλὴν κατὰ τὸν Πευτιγερικὸν πίνακα φαίνεται, ὅτι εἶναι ἡ ἀποικία Λεδεράτα.

δ'. Κάπουτ μπόβις, δηλαδὴ κεφαλή βοῦς, καὶ κατὰ τὸν Πευτιγερικὸν Πίνακα κεφαλή βουβαλίου, εἶναι κτίσμα τοῦ Τραϊανοῦ, κατὰ τὸν Προκόπιον, τὸ ἑποῖον ὡς λέγει κεῖται εἰς τὴν αὐτὴν σειρὰν ὅπου ἡ Γενούκλα τῶν Δακῶν, καὶ ἡ Καβάρνα Βετράννα συμπίπτουσι, πρὸς τὰ τοῦ Δουνάβιος ποταμοῦ ζόμενα* πειθανότερον δὲ ἔπεται νὰ εἶναι τὸ Ἰάσιον.

ε'. Ἄκβοι τὸ φρούριον πιθανῶς συμπεραίνεται, ὅτι εἶναι αἱ Ἡρακλείαι Θέρμαι κείμεναι εἰς Μεχεδίαν, (*) εἰς τὸν Πτολεμαῖον ὁμῶς ὀνομάζονται ὕδατα, ταῦτόν εἰπεῖν λατινικῶς Ἄκβοι· αὗται δὲ αἱ Θέρμαι ἐπὶ Ἀδριανοῦ ἦσαν περίφημαι, καθὼς φαίνεται εἰς ἓνα ἐπίγραμμα ἐνὸς ἐπάρχου Σεβερικανοῦ* πρὸς τούτοις φανερόν εἶναι, ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἦτον ὁ θεὸς τῆς Οὐλπίας γενεᾶς, ἡ φιλίας, τῷ ὁποίῳ μετὰ τὸν Δία, ὁ Τραϊανὸς ἀπέδιδε τὴν κατὰ τῶν Δακῶν νίκην* τῷ αὐτῷ καὶ ἱερὸν ἀνήγειρε περὶ τῆς Οὐλπίας ἀποικίας Σαρμιγαίθουσης*

ς'. (*) Ἀνδρέας Χαμιλτῶν διὰ προσαγῆς τοῦ ζ'. Καρόλου ἐξέτασεν ἀκριβῶς περὶ τῶν εἰς Μεχεδίαν Ἡρακλείων θερικῶν, καὶ πολλὰς ἐπιγραφὰς εὐρῶν, ἔπεμψεν εἰς τὴν Αὐγούστην βιβλιοθήκην τῆς Οὐντοβόνας, πρὸς ἐπισημῶν* ὁ Γρισελίνος ὁμῶς περιέχει ὅλας τὰς ἀρχαιότητας τοῦ Βανάτου, περὶ ὧν ἔγραψε καὶ ὁ Πάσχαλης Καρμυφίλος ἢ Καρμυφίλης.

τούς πρέσβεις τῆς Ἰνδίας, καὶ ἄλλων ὁποῦ ἤρχοντο νὰ τὸν συγχαρῶσι διὰ τὴν εὐτυχῆ ἐκτέλεσιν τοῦ Δακικοῦ πολέμου, καὶ διὰ τὴν ὑποταγὴν τῆς πετραίας Ἀραβίας, ἣν ὁ Κορνήλιος Πάλμας εὐτυχῶς ἐξετέλεσε· τότε ὁ αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς ὠκοδόμησε τὴν Θαυμασὴν ἀγορὰν, ἣ ὁποία περιεῖχεν ἕνα ὠραιότατον παλάτιον μαρμαρένιου μὲ διαφόρους εἰκόνας, γυμνάσιόν τε, καὶ ναόν, βιβλιοθήκην βασιλικήν, θριαμβευτικὸν τόξον, καὶ μίαν σοὰν μεγαλοπρεπῆ, μὲ σύλους ὑψηλοὺς, καὶ μεγάλα ἐπισύλια, εἰς τὰ ὁποῖα κατὰ τὰς κορυφὰς ἦτον ἐγκεχαραγμένα ἐπίχρυσα τὰ ἰνδάλματα τῶν τε ἱππέων, καὶ στρατιωτικῶν σημείων, μὲ τοιαύτην ἐπιγραφὴν. „Ἐκ τῶν λαφύρων.“ Ἐν μέσῳ δὲ τοῦ πυλῶνος τῆς σοᾶς ὁ τοῦ Τραϊανοῦ ἔφιππος ἀνδρίας ἐφίσατο ἐπὶ ὑψηλοτάτων σύλων (*).

Μετέπειτα ὁ αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς ἐκτρα-

βιβλ. α'. καὶ
31. κώδ. Θεοδ.
περὶ ἀπαιτή-
σεως.

τῶν τε Ἀσκληπιῶν, καὶ τῆ Ὑγείᾳ ἐβάλθησαν πίνακες εὐχαριστήρια εἰς τὰς Θέρας, διὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς ὑγείας. Πολλὰ καὶ ἄλλα φρούρια ἐκτίσεν ὁ Τραϊανὸς, πλην διὰ τὴν ἀρχαιότητα δὲν εἶναι γνωστὴ ἡ Θέσις αὐτῶν.

α'. (*) Ὁ Ἀλέξανδρος Σεβῆρος ἔβαλεν εἰς αὐτὴν τὴν σοὰν ἔλους τοὺς ἀνδριάντας τῶν ἐνδόξων καὶ περιφήμων ἀνδρῶν, μὲ τέχνην ὠραιοτάτην κατεσκευασμένους· τὴν ἀγορὰν δὲ ταύτην βλέπων ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ἐθαύμασε κατὰ πολλὰ, ὁμοίως καὶ ὁ Κασσιόδωρος λέγωντας, ὅτι εἶναι θαῦμα κατ' ἐντελέχειαν. Εἰς αὐτὴν μετέπειτα οἱ νόμοι ἐδημοσιεύοντο.†

τεύσας κατὰ τῶν Πάρθων καὶ Ἀρμενίων, ἔκτισε τὴν Νικόπολιν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Ἰσρου, κατὰ μέμησιν ἰσως τοῦ Ἀκτίου, ἢ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἢ τῆς ἐν Ἀρμενίᾳ Πομπηϊανῆς Νικοπόλεως, ὁμοίως καὶ τὸν Πύργον εἰς τὴν ἀντικρὺ ὄχθην, καὶ τὸν λιθόστρωτον δρόμον, ὅστις ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Ἰσλάζι, τὸ ἀντικρὺ τῆς Νικοπόλεως, καὶ πλησίον τοῦ Τούρνου δηλαδὴ Πύργου, ὅπου ὁ Ὀλτος εἰσβάλλει εἰς τὸν Δούναβιν, καὶ διαβαίνων διὰ τῆς πόλεως Ῥιμνίκου, ἐπὶ τῶν δυτικῶν ἄκρων τοῦ Ὀλτου, ἐκτείνεται ἕως τὸ μοναστήριον τῆς Κόζιας, ἀφ' ἧς γίνεται ἡ διὰ τῶν ὀρέων διάβασις πρὸς τὸν κόκκινον Πύργον (βλαχισὶ Τούρνο ρόσου, ἢ Ποάρτα Τραϊάνουλουι) τῆς Τρανσυλβασίας, τὸν ὁποῖον τοῦτου λιθόστρωτον δρόμον ἔκαμε διὰ τὴν εἰς Δακίαν διάβασιν ἀπὸ Νικοπόλεως (α)· καὶ μ' ὅλον ὅπου ἀπὸ τὴν πολυκαιρίαν ἐσκεπάσθη εἰς πολλὰ μέρη, τὰ λείψανα ὁμῶς τούτου καὶ ἤδη φαίνονται, ὄχι μόνον εἰς τὸ τῆς Βούλτζας Ῥιμνίκου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ Ἰσλάζι (β),

β'. (α) Κάρολος ὁ 3'. ἐν ἔτει 1717. σχίσας τὰ ὄρη τοῦ κόκκινου Πύργου, ἔνωσεν ἄλλον ἀπ' ἐκείνου λιθόστρωτον δρόμον, πρὸς εὐκολίαν τῆς ἀπὸ Σιβινίου διαβάσεως εἰς Βλαχίαν, καθὼς φαίνεται εἰς Λατινικὸν ἐπιγράμμα αὐτοῦ, εὐρισκόμενον εἰς τὸ Κιϊνέτι τῆς Βλαχίας, πλησίον τοῦ Ὀλτου παταμοῦ, οὐ μακρὰν τοῦ κόκκινου Πύργου.

γ'. (β) Τὸ Ἰσλάζι εἶναι μικρὸν χωρίον, πληρὴν σκάλα ἐμπορίου, μεταξὺ τοῦ Τούρνου καὶ Τζελέου, ἀπέχου μίαν σχεδὸν ὥραν ἀπὸ τοῦ Τούρνου, καὶ σχεδὸν τέσσαρας ἀπὸ Τζελέου ἀπ' ἄκρων τοῦ Δουνάβεως.

καὶ ἀλλαχοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει τόσον διάστημα, ὅσον ἔχει πλάτος τὸ ρευώτερον μέρος τῆς Βλαχίας.

Μετὰ ταῦτα ἡ Σύγκλητος καὶ ὁ Ῥωμαϊκὸς δῆμος ἔστησαν μίαν ἱερογλυφικὴν στήλην, εἰς τιμὴν καὶ δόξαν τοῦ τε Τραϊανοῦ, καὶ τῶν στρατιωτῶν Ῥωμαίων, εἰς τὴν ὁποίαν, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἐφαίνετο καὶ ὁ Δακικὸς πόλεμος, καὶ ὅσα συνέβησαν εἰς αὐτὸν, τὰ ὁποῖα ἱερογλυφικῶς κατεσκευάσθησαν, μὲ διάφορα κοχλίδια, σχηματίζοντα ὅλα τὰ κατορθώματα τῶν Ῥωμαίων· διὰ τοῦτο ἓνα μεγάλου ὄρος ἐλατομίνθη ἀπὸ τὸν ἀρχιτέκτονα Ἀπολλόδωρον Δαμασκητὸν, διὰ τὴν γένη αὕτη ἡ Θαυμασὴ καὶ ἀξιόλογος στήλη εἰς μνήμην ἐκείνου τοῦ Αὐτοκράτορος, τοῦ ὁποίου τὸν ἀνδριάντα χάλκεον κεχρυσωμένον ἐπέστηκαν εἰς τὴν κορυφὴν (*). ἀλλ' ὁ Τραϊανὸς δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἰδῇ αὐτὴν τὴν στήλην, διότι ἔλειπεν εἰς τὸν Παρθικὸν καὶ Ἀρμενικὸν πόλεμον, ὅπου διατρίβων ἀπέθανεν ἐν ἔτει 117 ἀπὸ Χριστοῦ.

Εὐτρόπιος καὶ Κασσιδὸρ. ἀλλέως διαμετροῦσι. Πούβλιος Βίκτωρ ὁμοίως.

Ἡ αὕτη ἡ στήλη ἔχει μέγεθος καὶ ὕψος 115 ποδῶν, καὶ συντίθεται ἀπὸ 34 λίθους ὑπερβολικοῦ μεγέθους, ἐξ ὧν 8 συντάττουσι τὴν βάσιν, τὸν

Ἀρχαιολογία ἀκριβῆς τοῦ Μαρτίνου Φόλκος.

δ. (*) Ὅποτεν ἐδιωρθώθη αὕτη ἡ στήλη ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 1587. ὑπὸ τοῦ Πάππα Σέξτου, ἐτέθη ἡ εἰκὼν τοῦ ἀγίου Πέτρου εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀνδριάντος· περὶ οὗ διαλαμβάνεται εἰς πλάτος τὸ βιβλιάριον ἐπιγραφόμενον „ἀφιέρωσις τῆς στήλης τοῦ Τραϊανοῦ, εἰς τιμὴν τοῦ ἀγίου Πέτρου, παρὰ τοῦ Π. Γαλ. Προτονοταρ. Ἀποσολ.”

δὲ γῦρον 23, ἐφ' οἷς ἐς τὰ σχήματα· βαθμοὺς δὲ 184, δι' ὧν γίνεται ἡ πρὸς τὴν κορυφὴν ἀνάβασις· παράθυρα δὲ 43, δι' ὧν ἔρχεται τὸ φῶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ΄.

Τόσαι δὲ ἀποικίαι, ἀποκομισθεῖσαι ἐξ ὅλου τοῦ Ἑυτρόπιος β. 6 καὶ 8. Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου, ἐπλήρωσαν τὴν Δακίαν, καὶ συμμιχθέντες ἀλλήλοις Ῥωμαῖοι τε καὶ Δᾶκες, ἐκ τῆς ἀμοιβαίας αὐτῶν συγγενείας, ἔγιναν ἓνα σύγκραμα, καὶ χωριστὸν γένος καθὼς φαίνεται καὶ ἀπὸ τὰ ἐπιγράμματα, ἔχοντα διαφορα ὀνόματα νόθα· οἷον Ἀἰᾶ, Νανδόνης, Ἀνδράδα, Πλιδιανὸς, Βρικίνης, Βηδάρης· λατινισὶ δὲ Aia, Nandone, Andrada, Blivianus, Bricena, Bedarus. Ὅθεν τόσον πλῆθος Ῥωμαίων τε καὶ Δακῶν ἔπρεπε νὰ ἔχη καὶ διαφοροὺς διαιρέσεις, κατὰ τὴν περιοχὴν καὶ ποσότητα τῶν Δακικῶν καὶ Ῥωμαϊκῶν πόλεων, αἵτινες ὡς εὐρέθησαν κατὰ τὴν πιθανότητα, καὶ ἀποκατάσασιν τῆς ἀληθείας ἐσημειώθησαν κατὰ σειρὰν εἰς τὸ δευτέρου μέρος τῆς παρούσης ἱστορίας, ἐποχὴ Β. Κεφ. ΙΗ΄,

Ἀφ' οὗ οὖν ἀπεκομίσθησαν τόσαι ἀποικίαι εἰς τὴν Δακίαν, οἱ μὲν Ῥωμαῖοι ὠνομάσθησαν Δᾶκες, οἱ δὲ Δᾶκες Ῥωμαῖοι, ὥς τε καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο ὄνομα τὸ αὐτὸ γένος σημαίνουσιν, ὡσαύτως καὶ ἡ γῆ αὐτῶν Ῥωμόνα τζάρα, ἥτοι ἐπαρχία ἐκλήθη, ἔχοντες αἰεὶ ἐκ τῶν Ῥωμαίων πηδαλιούχους καὶ προσατεύοντας· προσμιζάντες

δὲ καὶ τὰς διαλέκτους αὐτῶν, τήν τε Δακικὴν, ἤτοι Σιλοβαυικὴν, καὶ Ῥωμαϊκὴν τουτέστι τὴν Λατινίδα, ἀποκατέστησαν μίαν τρίτην διάλεκτον.

Συνεισήχθη προσέτι καὶ ἡ πρὸς τοὺς Θεοὺς λατρεία τῶν Ῥωμαίων, καθὼς φαίνεται εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τῶν νομισμάτων, τοῦτε Ἀζίζου Θεοῦ, δηλαδὴ τοῦ Ἀσυρίου Ἄρεως, καὶ τοῦ Μίθρα τῶν Περσῶν, οὓς Σεϊθέρτος καὶ Βάρταλης διαλαμβάνουσιν. Ἐλατρεύοντο καὶ ἡ θεὰ Ἴσις, καὶ Σέραπισ· εὐρέθη καὶ ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὰ Δακικὰ μάρμαρα· ὁμοίως ἦτον καὶ Δαιμόνιον τῆς Δακίας, καθὼς φαίνεται εἰς μίαν ἐπιγραφὴν περιέχουσαν οὕτω. „Τῷ Δαιμονίῳ τῆς Καρχηδόνος, καὶ τῷ Δαιμονίῳ τῶν Δακιῶν“· καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι, τῶν ὁποίων καὶ ναοὺς ἐκάσθη ἀποικία εἶχε, μάντις τε καὶ πυροφόρους ἱερεῖς.

Αἱ ἀποικίαι παρέλαβον καὶ τὰ ἐνδύματα τῶν Δακῶν, διότι ἐξ Ἰταλίας καὶ ἄλλων Ῥωμαϊκῶν ἐπαρχιῶν, κειμένων εἰς κλίμα θερμὸν, ἐλθοῦσαι εἰς τὴν Δακίαν, ὅπου τὸ κλίμα εἶναι ψυχρὸν, ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε καὶ τὴν τῶν Δακῶν ἐνδυμασίαν νὰ λάθωσιν, οἷτινες ἐφόρουσαν διαζώματα ὡς βρακίαι, καὶ πέδιλα, δηλαδὴ τζαρούχια σκεπάζοντα ἐξ ὀλοκλήρου τοὺς πόδας, ἐσθῆτα μέγιστα χριγονάτων, καὶ χλαμύδα δερματίνην, τὸ βλαχισὶ Κοζόκι λεγόμενον, ὁμοίως καὶ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, δηλαδὴ Κατζοῦλαν, ἢ Σλάπκαν, ἢ Κυβεραν, καθὼς φοροῦσιν οἱ Σλάβοι εἰς Οὐγγαρίαν,

Νεουμάν.

Σεϊθέρτος Ν.
45. 104. 105.
109.
Βάρταλης 21.
Κοχενλόης
111.

Θουκυδ. τοῖς
Σκύθαις ὁμο-
σκευοί.

Τμήμα τῆς
τῆς 13.

καὶ οἱ Βλάχοι εἰς τὴν Βλαχίαν, ὁμοίαν μὲ τοῦς πέλους τῶν Γαζύγων.

Αἱ δὲ γυναῖκες εἶχον ἓνα φόρεμα ὡς φουστάνι καὶ μὲ μανίκια, μακρὸ δὲ μέχρι πτερυῶν, τὸ βλαχισὶ λεγόμενον ρόκια, μὲ ζώνην περιζωσμένον· ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς ὀθόνην, κατὰ τὴν ἀρέσκειαν κατασκευασμένην, καθὼς συνεθίζουσι αἱ ποταπαὶ τῆς Βλαχίας γυναῖκες τὴν σήμερον νὰ δένωνται μὲ τὴν βλαχισὶ λεγομένην βαχράμα, ἢ πεσκῆρι, ὅπερ εἶναι χουδρότερον τῆς μαχράμας.

Τμῆμα 75.

Σχόλιον Γ΄.

Λαυρέντιος ὁ Τοπελτῆνος Μηδιάσης λέγει, ὅτι οἱ Ρουμοῦνοι τῆς Τρανσυλβανίας φοροῦσιν ἤδη ἔνδυμα ἀπὸ τῶν ὤμων, σκεπάζον ὅλον τὸ σῶμα, τὸ ὁποῖον φαίνεται παλαιὸν τοῦ ἔθνους, καὶ ὀνομάζεται ὑπὸ τοῦ Μαρτιάλου Ἐνδρομῆς, φόρεμα ποταπῶν τῶν πρὸς τὰ βόρεια οἰκούντων, χρήσιμον διὰ τὸν χειμερινὸν καιρὸν, ὁμοίως καὶ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς ἐκ παντοῦ ἀπὸ μαλί, δηλαδὴ Πίσλας, ὅπερ ὀνομάζεται Γλούγα, τὸ ὁποῖον ἐφόρουσι οἱ ποταποὶ· οἱ δὲ ἄρχοντες ἐφόρουσι τὴν λεγομένην Κύβεραν (*), καὶ πέδιλα, δη-

α. (*) Ἡ Κύβερα μετὰ παρέλευσιν καιροῦ μετηλλάχθη εἰς μακρὸν Καλπάκι, κατασκευασμένον ἐκ δέρματος ἀρνίου, τὸ ὁποῖον ἤδη φοροῦν οἱ σημαντικοὶ τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαυίας, ἔχον σχῆμα αὐγοειδές· ἡ δὲ

λαδὴ τζαρούγια εἰς τοὺς πόδας, τὸ ὁποῖον τοῦτο εἶναι παλαιὸν φόρεμα τῶν Ῥωμαίων στρατιωτῶν, διαφέρει κατὰ τοῦτο μόνον, καθότι οἱ Ῥωμαῖοι ἐφόρουσιν αὐτὰ εἰς γυμνὸν τὸν πόδα. Ταῦτα λέγει ὁ Τοπελτῖνος, φέρων εἰς μαρτυρίαν τὸν Ἀλφόνσιον Πλαῦτον, καὶ τὸν Ἄγγελον, ἱστορικοὺς τῶν παλαιῶν φορεμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

Σεϊβέρτσ,
128 καὶ 130.

Η μὲν Δακία εἶχε διοικητὴν ἕνα προσάτην τῆς γ'. λεγεῶνος, ὅς τις ἦτον καὶ πρέσβυς τοῦ Αυγούστου, καὶ ἐτιμᾶτο ἐνίοτε μὲ πολλοὺς τίτλους, διὰ τὰ ἔχη ὑπόληψιν καὶ ἐξουσίαν. Οὗτος δὲ εἶχε καθέδραν τὴν Οὐλπίαν Τραϊανὴν, καὶ ὑπάτους

127 καὶ 122.

διὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν νόμων· ὁμοίως καὶ εἰσπράκτορας τῶν βασιλικῶν χρημάτων, τοῦ τε ἀργυρίου, καὶ χρυσαίου· καὶ Κριμιναλίους ἀρχοντας τῶν τριῶν, καὶ ἐκζητητὰς τῶν Φορυβούτων, στρατηγούς τῆς ὄχθης τοῦ Τιθίσκου, καὶ Δανούδιος, φροντιστὰς τῆς ἐπὶ τὸν Δούναβιν ἐν Μοισία καὶ Δακία γεφύρας (*)· καὶ ἄλλους πολ-

Φαβρέτ. 242.
Βάρταλ. 184.

Γλούγα εἶναι εἶδος κουκούλας, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται οἱ χωρικοὶ εἰς τὴν κεφαλὴν ὅταν βρέχη, καὶ ὅταν δὲν βρέχη, κρέματα ἀπὸ τῶν ὤμων ὑπὸ μασχάλην, καὶ χρησιμεύει ἀντὶ σακουλίου.

α. (*) Ὁ αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς ἔκτισε καὶ δύο κασέλλια διὰ τὴν τῆς Γεφύρας φύλαξιν, καὶ τὸ μὲν ἐπὶ τῆς Δακίας ἐκάλεσε Θεοδώραν, τὸ δὲ ἐπὶ τῆς Μοισίας ὠνόμασε Πόντην.

λοὺς ὑπηρέτας καὶ ἐπιστάτας· αἱ δὲ ἀποικίαι ἠ-
κολούθουν τὴν τάξιν τῆς Ῥώμης, καὶ κατ' ἐκεί-
νην ἐσχημάτιζον τὴν διοίκησιν αὐτῶν· εἶχον δη-
λαδὴ βουλὴν καὶ δῆμον τῆς Οὐλπίας Τραϊανῆς,
καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὸν τρόπον καὶ κανόνα τῆς
Ῥώμης.

Πρὸς δὲ τούτοις μετῆρχοντο καὶ διαφόρους Σειβέρτος
τέχνας, καταγινόμενοι καὶ εἰς πραγματείαν· εἰ- 185.
χον καὶ διάφορα κολλέγια, τουτέστι συστήματα τεκ- Κώδ. Θεοδ.
τόνων, λεπτουργῶν, δευδροφόρων, καὶ ἄλλων βιβλ. 14. τίτλ.
τεχνῶν, εἰς τὰς ὁποίας κατεγίνοντο, καθὼς φαί- 8. ὁμ. α΄.
νεται καὶ εἰς τὸν νόμον τοῦ βασιλέως Κωνσταντί-
νου· ὁμοίως καὶ τὰ πρὸς σολισμὸν τῶν πόλεων Σειβέρτ. 13.
ἀμφιθέατρα, καὶ λουτρά, διαφόρους πηγὰς ὑ- καὶ 23 ἔ. 40.
δάτων, καὶ πάντα κατὰ τὴν τάξιν, καὶ εὐπρέ- Δίων. α΄. νικ.

ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

τῆς

πάλαι Δακίας, τανῦν Τρανσιλβανί-
ας, Βλαχίας καὶ Μολδαβίας.

Μ Ε Ρ Ο Σ Β'

ΕΠΟΧΗ Β'.

ΚΕΦ. Α'.

α. κ.

117.

Εὐτρόπιση.
6.

Ο αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Ἄφρου, ἐξάδελφος καὶ υἱὸς θετοῦ τοῦ Τραϊανοῦ, παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου, καὶ φθονήσας τὴν δόξαν τούτου τοῦ αἰοιδίμου αὐτοκράτορος, κατέλιπε τὴν τε Συρίαν, Μεσοποταμίαν, καὶ Ἀρμενίαν, τάττων σύνορον τὸν Εὐφράτην ποταμόν (*). τὸ αὐτὸ ἔμελλε γὰρ κάμῃ

α. (*) Ὁ Εὐφράτης εἶναι διασημότετος ποταμὸς τῆς Ἀσίας, ὁ πάντων δυτικώτατος, καὶ πρὸς μεσημβρίαν ῥέων· ἔχει τὰς πηγὰς ἐν τῇ μεσίονι Ἀρμενίᾳ, παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ταύρου· οἷς τὴν ἀρχὴν του ἐνομάζεται Πυξηράτης, καὶ ὀλίγον κατωτέρω τῶν πηγῶν του δέχεται τὸν Ἀρπαγον, καὶ τὸν Ἀρσαμήτην τοὺς ποταμοὺς. Οὗτος χωρίζει τὴν μεσίονα Ἀρμενίαν τῆς ἐλάσσονος, ποτίζει πόλεις τὴν Ἀξιρίμ, τὴν Ζί-

καὶ διὰ τὴν Δακίαν, ἀλλ' οἱ φίλοι του τὸν ἐμπό- Τζέτζης περὶ
 θισαν λέγοντες, ὅτι θέλουν παραδοθῆ πολλοὶ γεφυρώσεως
 του Ἰσραου.

μαραν, τὴν Μελιτηνὴν, καὶ δέχεται τὸν Ἀρσανίαν
 καὶ τὸν Μέλαν τοῦς ποταμούς· χωρίζει τὴν Συρίαν καὶ
 τὴν Ἀραβίαν τῆς Μεσοποταμίας, καὶ ποτίζει τὰ Σα-
 μόσατα, τὸ Ζεῦγμα, καὶ ἄλλας πολλὰς· ἀλλ' ἐκεῖ
 ὅπου διαβαίνει εἰς τὸ τοῦ Ταύρου ὄρος, καλεῖται Ὀ-
 μίρας, καὶ ἐκεῖ ὅπου σχίζεται, ὀνομάζεται Εὐφράτης·
 διαιρεῖται δὲ εἰς πολλὰ ρεῖθρα, εἷς τε δηλαδὴ τὸν διὰ
 Βαβυλῶνος ῥέοντα Εὐφράτην, καὶ τὸν διὰ Σελευκείας,
 καὶ ἀναμταξὺ αὐτῶν τρέχει ὁ Βασίλειος ποταμὸς,
 πίπτων καὶ αὐτὸς, ὡσπερ καὶ ὁ Χαβώρας, ὁ Μαρ-
 σύας, καὶ ἄλλοι εἰς τὸν Εὐφράτην, ὅστις τελευταῖον
 κάτω τῆς Σελευκείας, πλησίον τῆς Κιτησιφῶντος, πίπ-
 τει εἰς τὸν Τύγγριν. Ὁ δὲ Τύγγρις ἐκλήθη οὕτως ἐκ
 τῆς αὐτοῦ ταχύτητος, τῆς δίκην βέλουσ τρεχούσης,
 ὁ ὁποῖος ἔχει τὰς πηγὰς ἐκ τῶν Ἀραρατ ὄρων, ἢ κατ'
 ἄλλους ἐν τινι ἐπιπέδῳ τῆς μεζονος Ἀρμενίας, μακρὰν
 τῶν τοῦ Εὐφράτου πηγῶν 2500 σάδια, καὶ πρῶτον
 ἐκτρεπόμενος εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἀρεθούσαν λίμνην,
 εἶτα τοῦ Ταύρου ἀντικειμένου, εἰσέρχεται εἰς ἐν χάσ-
 μα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ὀλίγον ὑπὲρ γῆν φερόμενος, ἐξέρ-
 χεται ἀπὸ τῆς ἄλλης αὐτοῦ πλευρᾶς· ἔπειτα καὶ ἄλ-
 λην λίμνην διέρχεται, Θωνίτην ἢ Θωσπίτην καλουμέ-
 νην, καὶ πάλιν εἰς ἄλλους ὑπογείους σωλήνας βυθι-
 ζόμενος, ὕστερον ἀπὸ 15 μίλια ἀναδίδεται· μετέπειτα
 διερχόμενος ἄλλους ποταμούς, ἐκ τῆς Ἀρμενίας καὶ
 Ἀσσυρίας, διαιρεῖ τὴν Ἀσσυρίαν ἀπὸ τῆς Μεσοπο-
 ταμίας, καὶ διὰ τῆς Χαλδαίας ἤτοι τῆς Βαβυλω-
 νίας διερχόμενος, σχίζεται εἰς δύο ρεῖθρα περὶ τὴν
 Σελευκείαν, τὸ μὲν κατὰ τὴν Σελευκείαν τρέχον,
 τὸ δὲ κατὰ τὴν Κιτησιφῶντα, οὐ μετρίαν νῆσον ἄπει-
 τελοῦντα, καὶ ἐκεῖ ὅπου πάλιν ἐνώνονται τὰ ὕδατα

Στράβων.

Δίων Κάσ.
68. 13. και
69. 9.

πολίται Ῥωμαῖοι εἰς τοὺς βαρβάρους ὅθεν διερχόμενος τὸ Ῥωμαϊκὸν βασίλειον, ἄλλα μὲν φρούρια κατεδάφιζεν, ἄλλα δ' ὠχύρωνεν, ἔσιν ὅπου καὶ νέα ἔκτισε, καθὼς ἀπήτει ἢ ἀνάγκη διὰ τῆν τῶν τόπων ἀσφάλειαν· τόσον δὲ καλὸς στρατιώτης ἐσάθη, καὶ τόσον ἐγύμνασε τῶν Παταβίων τὸ ἵππικόν, ὥσε πλέωντας διέβαινε τὸν ποταμὸν Ἴσρου· τὸ ὁποῖον οἱ βάρβαροι βλέποντες ἐνεπλήσθησαν φόβου, καὶ δίδοντες ὑπακοήν, ἀιέφερον πάντες τὰς μεταξύ των διαφορὰς τῷ Ἀδριανῷ, ὡς κριτῇ αὐτῶν· ὁμοίως καὶ αἱ Δακίαι ὑπήκουον, καὶ ἐκ τούτου ἐλέγετο εἰς τὰ ἐπιγράμματα, ὅτι ἢ Δακία εἶναι Εὐδαίμων διὰ τὴν τοῦ Ἀδριανοῦ ἀρετήν· εὐρέθη καὶ νόμισμα μὲ ἐπιγραφὴν τοιαύτην. „Τῷ Ἀδριανῷ ἀποκαταστάτῃ τῆς Δακίας.“

Τζέτζης. μ' ὅλον τοῦτο θέλων νὰ ἐξαλείψῃ τί ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ Τραϊανοῦ, κατέλυσε τὴν λιθίνην γέφυραν ἐπὶ προφάσει, ὅτι ἐνδέχετο μετὰ ταῦτα νὰ ἀποσατήσουν πάλιν οἱ Δάκες, καὶ διὰ τῆς γεφύρας εὐκόλως διαπερῶντες τὸν Δούναβιν, νὰ ἔλθωσι κατὰ τῆς Μοισίας, καὶ κατὰ τῆς νέας πόλεως, ἣν εἰς αὐτὴν οὗτος ὁ βασιλεὺς ἔκτισεν, ἀντικρυ τῆς Δακίας, μετὰ τῶν ποταμῶν Δα-

αυτοῦ, Πασίτιγρις καλεῖται ὕψερρον χύνεται εἰς τὰς Καλδαϊκὰς λίμνας, κα' κείθεν φερόμενος μὲ πλατύντα τον ρεῦμα, διὰ δύο σομάτων εἰσέρχεται εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον, ὅστις σχηματίζεται ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ· λέγουσι δὲ, ὅτι ὁ Εὐφράτης εἶναι μεγαλήτερος ἀπὸ τὸν Τίγγριν.

νούσιος, και Σόβου (α), τὴν ὁποίαν ὠνόμασεν Ἄλθαν Γρέκαν ταυῦ Βελιγραδῶ καλουμένην, πρωτεύουσαν τῆς Σερβίας.

Ὁ Κρόμερος λέγει, ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς χαλάσας τὴν γέφυραν, κατεδάφιστε καὶ τοὺς ζύλους αὐτῆς μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος· ὧν δὲ ἄνθρωπος μνηστικός, ἐφόρευσε Κρόμερος. καὶ τὸν γεφυρεργάτην Ἀπολλόδωρον· ὅθεν δέκα ἔτη ἔμεινε ἡ γέφυρα σῶα ἐπὶ τοῦ Δανούσιος· ὁ δὲ κύρ Δ' Ἀμισίλλιος λέγει, ὅτι τὰ λείψανα τῶν ζύλων τῆς τοῦ Τραϊανοῦ γεφύρας ἐφαίνοντο μετὰ ταῦτα ἐν τῷ τοῦ ποταμοῦ ρεύματι ὡς νησίδια· ἀπὸ δὲ τῆς τάφρου, ἧτοι χαυδακίου, τοῦ εἰς προφύλαξιν τῆς γεφύρας γεγενημένου, σώζονται ἔτι λείψανα, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἀρχεται ὁ λιθόστρωτος δρόμος ἐκτεινόμενος πρὸς τὴν Οἰρσάβαν καὶ Βλαχίαν (β).

β'. (α) Οὗτος ἀπὸ τῆς Γερμανίας ἐρχόμενος, ῥέει πρὸς τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Οὐγγαρίας, καὶ δι' ἐνὸς μακροῦ διαστήματος σχηματίζων τὰ μεταξὺ Τουρκίας καὶ Οὐγγαρίας σύνορα, χύνεται εἰς τὸν Δούναβιν πρὸς ἀνατολὰς, ὅπου εἶναι τὸ Βελιγραδῶ, πόλις μετὰ κάστρον διασημώτατον.

γ'. (β) Ἀφ' οὗ μετὰ παρέλευσιν καιροῦ, ἐξ αἰτίας τῆς πλημμύρας τοῦ ποταμοῦ, καὶ πολυκαιρίας, ἐκρημνίσθη καὶ τὸ πρὸς τὴν Μοισίαν εἰς τὴν τῆς γεφύρας ἄκραν κατέλλιον Πόντης, ἐμποδίσθη ὁ ποταμὸς ἀπὸ τὰ ἐρείπια καὶ θεμέλια, καὶ ἐγένεν ἐκεῖ ἄπλωτος, καὶ ἐπομένως ἤλλαξε τὴν ῥοήν· ἀλλ' ἐνίοτε ἐπανήρχετο εἰς τὴν γαστέρα αὐτοῦ· κρημνισθέντος δὲ καὶ τοῦ πρὸς τὴν Δακίαν εἰς τὴν τῆς γεφύρας ἄκραν ἐτέρου καὶ

Σειθέριος ἐ-
πίγ. 70. καὶ
13.

Ἐν τοσούτῳ ὁ Ἀδριανὸς, κατ' ἀρχὰς μὲν
τάσων εἰς τοὺς Πάννονας, ὅσων καὶ εἰς τοὺς Δά-

κελλίου καλουμένου Θεοδώρας, ὁ Ἀὔγουστος Ἰουστινιανὸς ἀνήγειρε τὴν Πόντην μὲ καίνην καὶ ἰσχυρὰν τέχνην, ἀμελήσας τὴν καταντικρὺ Θεοδώραν, ὡς ὑποκεῖμενον πάντοτε εἰς τὰς ἐπιδρομὰς τῶν βαρβάρων· τὰ ἐρείπια ὅμως τούτων τῶν κακελλίων, καὶ τῆς γεφύρας ἕως τὴν σήμερον φαίνονται· οἱ μὲν σῦλοι, ἐπόταν μειοῦται ὁ ποταμὸς, φαίνονται τὸ καλοκαίρι ὡς νῆσοι, τοὺς ὁποίους οἱ εἰς τὸ Τζερνέτζι κατοικοῦντες, πολλάκις βλέπουσι, τὰ δὲ ἐρείπια τῶν κακελλίων σώζονται εἰσέτι, τοῦ μὲν Πόντης, ὅπου ἔχει σχῆμα ἐπίμηκες, ὡς ἀνεκαινίσθη παρα τὸ Ἰουστινιανοῦ, τὸ δὲ τῆς Θεοδώρας, ὅπου ἔχει σχῆμα τετραγωνικόν.

Κακῶς τινὲς τάττουσι τὴν τοῦ Τραϊανοῦ γέφυραν πλησίον τοῦ χωρίου Τζελέου (α) τέσσαρας ἢ πέντε ὠρας ἀνωτέρω τῆς εἰσβολῆς τοῦ ποταμοῦ Ὀλτου εἰς τὸν Δούναβιν, καὶ κάτω τοῦ ποταμοῦ Ζύου λεγομένου· ἐπειδὴ ὁ τόπος αὐτῆς πρέπει νὰ εἶναι, κατὰ τὸ ὀδοπορικὸν τοῦ Ἀντωνίου, μεταξὺ τῶν τόπων Ἐγέτης, καὶ Κλέβορας, πρὸς Μοισίαν, καὶ Ἀκθῆς πρὸς τὴν Δακίαν, καὶ ἄς ζητηθῇ εἰς τὰ σύνορα τῆς ἄκρας τοῦ Τεμεσσιακοῦ Βανάτου, καθὼς λέγει ὁ Κωνσταντῖνος Πορφυρογέννητος, ὅτι ἡ Βελιγράδα τῆς Μοισίας τριῶν ἡμερῶν ἀπέχει τῆς αὐτῆς γεφύρας· ὅθεν καλῶς τάττεται εἰς τὸ Σεβερίνον, (β) καθότι τοῦ-

δ'. (α) Εἰς τὸ χωρίον Τζελέου φαίνεται, ὅτι τὸ παλαιὸν ἦτον φρούριον, διότι τῶρα εὐρίσκονται ἐρείπια ἐκ τετραγωνικῶν πλινθίων, (τούβλων) καὶ οἱ ἐγχώριοι ὁμολογοῦσι κατὰ παλαιὰν παράδοσιν, ὅτι ἦτον παλαιὸν Ῥωμαϊκὸν φρούριον.

ε'. (β) Ἀκμονία κεῖται εἰς τὸν Δούναβιν, πλησίον τῆς γεφύρας τοῦ Τραϊανοῦ, κατὰ τὸν Νίγρον, ἥτις καὶ Σε-

κας, ἓνα ἑπαρχον εἶχε τὸν Μάρκιον Τουρβίνου, ὕστερον δὲ εἰς τὴν Δακίαν μόνον τὸν Κνέϊου Παπύριου Αἰλιανού· ἀλλὰ τέλος ὁ φιλολόγος καὶ ἀείμνητος βασιλεὺς οὗτος θνήσκει βία τῆς νόσου κράζων· ὦ Ζεῦ! πόσον κακὸν ἐστὶ ἐπιθυμοῦντα τινα ἀποθανεῖν, καὶ μὴ τυγχόνειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Αὐτῶνιος ὁ ἐπικληθεὶς εὐσεβῆς βασιλεύσας με-

α. κ.

138.

το κεῖται εἰς τὴν ἄκραν τῆς Βλαχίας, καὶ ἀπέχει σχεδὸν τριῶν ἡμερῶν διάστημα μακρὰν ἀπὸ τοῦ Βελιγραδ, καὶ σιδηρὰν Πύλην, πρὸς τὴν ὁποίαν ὁ τῶν Οὐγγρων ἡγεμῶν Ζουλτάνος ἔβαλε τὸ σύνορόν του ἐκ μέρους τῶν Γραικῶν, ὡς λέγει ὁ ἀνώνυμος Νοτάριος τοῦ Βελά. τῷ δὲ ἐρείπια ταύτης τῆς γεφύρας, ἧς οἱ εὐλοὶ φαίνονται εἰς τὴν μείωσιν τοῦ ποταμοῦ, εἶναι μιᾶς ἄλλης γεφύρας, ὅπου ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔκαμεν ἐν ἔτει α. κ. 328-331, ὅπότεν ἐκινήθη κατὰ τῶν Σκυθῶν, καὶ τοὺς Γότθους κατετρόπωσεν εἰς τοὺς Σαρμάτικους τόπους ἐν ἔτει α. κ. 332. καθὼς δῆλον γίνεται ἐκ τῶν νομισμάτων καὶ ἄλλων ἱστορικῶν τῆς Βαζαντίδος· πλὴν ἐκ τοῦ λιθοσρώτου δρόμου φαίνεται, ὅτι ὁ Τραϊανὸς κακεῖ εἶχε κάμη γέφυραν, ἃφ' οὗ τὴν Δακίαν ἀποκατέστησε Ῥωμαϊκὴν ἑπαρχίαν.

Βερίνον ἐκλήθη· εὐρέθη καὶ ἐπίγραμμα εἰς μάρμαρον μετὰ τοιαύτην ἐπιγραφὴν. *Imser*, τὴν ὁποῖον εἶναι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Βιδυνίου· λέγουσι τινὲς, ὅτι ἀπὸ τὴν Οὐγγρικὴν φωνὴν ἐκλήθη Ζερένι, καὶ μετεβλήθη εἰς Σεβερίνον, καὶ ὅτι δὲν ἐκτίσθη ἀπὸ τὸν ῥηθέντα βασιλέα· ἢ κοινὴ ὁμῶς παράδοσις εἶναι ἰσχυρωτέρη, καὶ τὸ ἐπίγραμμα μαρτυρεῖ.

Χοροσβισου-
άρ.

τέπειτα, διὰ τὴν ἄκραν του ἀρετὴν οἱ βάρβαροι καταθέντες τὰ ἄρματα εἰς τὸ δικασήριον τούτου, ἐπαρρησιάζοντο, καὶ δίκην ἐζήτου τῶν μεταξὺ αὐτῶν διαφορῶν παρ' αὐτοῦ· πολλὰ μὲν ἔθνη ἔπεμπον πρέσβεις πρὸς αὐτὸν, πολλοὶ δὲ ἐζήτου ἡγεμόνας παρ' αὐτοῦ· ὅθεν μὲ τὴν φήμην τοῦ ὀνόματός του μόνου ἐκράτει τὰ ἔθνη εἰς ὑποταγὴν, καθὼς κατεκράτει καὶ τὴν Δακίαν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ, ἕως αὖ διαβιώσας ἐναρέτως ἀπέθανε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Μάρκος δὲ ὁ Αὐρήλιος Ἀντωνῖνος, ὁ ἐπικληθεὶς φιλόσοφος, καὶ Λούκιος Αἴλιος ὁ Βῆρος, ἡ συνωρίς τῶν ἀδελφῶν, παραλαβόντες τὴν βασιλείαν, ἐκ πολλῶν πολέμων τὴν Ῥώμην δίσωσαν· καθότι ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτῶν ἐν ἔτει 169 ἂ. Χ. ἐφύτρωσεν ὁ βαρὺς τῶν Μαρκομάνων πόλεμος, καὶ τῶν συμμάχων αὐταῖς, Γετῶν, Ἰαζύγων, Κουάδων, καὶ Σαρματῶν· τότε καὶ ἄλλα ἔθνη, ἅπερ ὑπ' ἐκείνων ἐδιώχθησαν, σχεδὸν οἱ βάρβαροι ὅλοι (α), ἐκ τῶν συνόρων τῆς Ἰλλυ-

α. κ.
161.

Εὐτρόπιος.
Πολυαίν. βιβ.
ς'.

α'. (α) Οὗτοι, κατὰ τὸν Εὐτρόπιον, ἦσαν Ναρίσκοι, Ἐρμουνδοῦροι, Βικτοφάλοι, Λατριγγες, Σοσιέες, Συκοθότες, Ῥωξολάνοι, (*) Βασάρναι, Γερμανοὶ, Πεδκες,

γ'. (*) Ὁ Κεδρηνὸς λέγει, ὅτι οἱ Ῥωξολάνοι εἰσὶν οἱ Ῥῶσοι τῆς ξανθῆς Ῥωσσίας, οἱ κατοικοῦντες περὶ τὰ πέρατα τῆς ἐλάσσονος Ταρταρίας, ὅπου τὰ νῦν εἶναι τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Μοσκοβίας.

ρίας μέχρι Γαλλίας ἠγέρθησαν, καὶ τὰς Ῥωμαϊκὰς πόλεις κατέτρεχον καὶ ἐπόρθεν· ἀλλ' ἡ τοῦ βασιλέως Αὐρηλίου ἄφιξις τοσοῦτου ἐνεποίησε φόβον εἰς τούτους, ὥστε ὅλοι ἀπεσύρθησαν ἐκ τῶν Ῥωμαϊκῶν τόπων, καὶ ἐζήτουν συνθήκας εἰρήνης ἐν ἔτει 172 α. Χ. καθ' οὗ καιρὸν ὁ ὀκνηρὸς ἄνθρωπος Λούκιος Βῆρος ἐν ὁδῷ ἀποπληξία βληθεὶς ἀπεβίωσε.

Μετέπειτα ὁμῶς ἐφάνη, ὅτι ὁ Μαρκομανικός (β) πόλεμος δὲν εἶχε σδύση διόλου, ἐπειδὴ ὁ τῶν Παννονίων ἑπαρχὸς Αἴλιος Βάσσοσ ἐμήνυσεν, ὅτι εἰς τὸν Δανούδιον οἱ βάρβαροι ἄρχησαν νὰ νεωτερίζουν, διὰ τὸ ὁποῖου ὁ βασιλεὺς ἐκίνησε πρὸς ἐκεῖνα τὰ μέρη, καὶ ὀρμήσας πρῶτον κατὰ τῶν Μαρκομάνων καὶ Ἰαζύγων, ἐπὶ τε ξηρᾶς, καὶ ἐνίοτε ἐπὶ τοῦ παγωμένου Δουιάβεωσ, Καθρηνός. ἐνίκησεν αὐτούς· ὕστερον δὲ πολεμήσας καὶ τοὺς Κουάδουσ, καὶ κείνους ἐνίκησε καὶ κατεδίωξε.

Μετὰ ταύτην τὴν νίκην ὁ βασιλεὺς ἐσάθη εἰς τὴν Παννουίαν, διὰ νὰ διδῆ εἰς τοὺς τῶν βαρβάρων πρέσβεις τὰς ἀποκρίσεις· διότι ἐξ αὐτῶν μὲν τινὲς ἐζήτουν χρήματα διὰ νὰ εἶναι σύμμαχοι, καὶ λαμβάνοντες αὐτὰ, ἐμπόδιζον τὰς τῶν

Κισσοῦροι, Βάνδαλοι, Ὅβιοι, Λογγοβάρδοι, καὶ ἄλλοι, ὅλοι βάρβαροι Σκῦθαι, Σαρμάται, καὶ Γερμανοί.
β. (β) Τῆς Μαρκομανίας ὁ τόπος ἔλαβε ταύτην τὴν κλήσιν παρ' αὐτῶν· ὕστερον κατώκησαν οἱ Βόιοι, ἔθνος Γαλλικόν, καὶ τελευταῖον οἱ Βαῖμοι, ἐξ αὐτῶν Βοημία. ὄρ. μέρ. α. Κεφ. 1β'. ὑποσημ. β'.

ἄλλων ἐπιδρομῶν, ἕτεροι δὲ ἐζήτουν ἀργύριον ἐπαπειλοῦντες, ὅτι ἂν δὲν τὸ λάβουν, θέλουν ἔμβη μὲ πόλεμον εἰς Δακίαν· καὶ ἄλλοι ἐποιοῦν εἰρήνην, ὡς οἱ Κουάδοι καὶ Μαρκομάνοι, μὲ συμφωνίαν, ὅτι ν' ἀπέχουν τοῦ Δανούβιος 38 σάδια· ὁμοίως καὶ οἱ Ἰάζυγες, μὲ διαφορὸν ὅμως συνθήκης, ὅτι αὐτοὶ νὰ ἀπέχουν μὲ διπλάσιον διάστημα, καὶ νὰ μὴ μεταχειρίζονται ἴδια αὐτῶν πλοῖα, οὔτε νὰ ἔχουν νήσους ἐπὶ Δουνάβεως· διὰ τὸ ὁποῖον ὁ βασιλεὺς, λόγῳ συμμαχίας, ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν 8000 ἵππεις, καὶ 10,000 αἰχμαλώτους, οἳ τινες ἦσαν εἰς αὐτούς· ἐξ οὗ δῆλον γίνεται, πόσην δύναμιν εἶχεν αὐτὸ τὸ γένος, καὶ πόσον ἀφανισμόν ἐπροξένησεν εἰς τε τὴν Δακίαν καὶ Παννονίαν· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔθνη ἔπεμψαν πρέσβεις, ἐμπιστευθέντα τῷ Ἀντωνίνῳ· τινὲς δὲ τῶν αἰχμαλώτων καὶ φυγάδων, ὅσοι ἦσαν ἐπιτίθεις, ἐλάμβανον καὶ γῆν εἰς γεωργίαν ἐν τῇ Δακίᾳ, Παννονίᾳ, Μοισίᾳ, καὶ Ἰταλίᾳ, ἐξ οὗ προήλθεν ἐκεῖνος ὁ κυκεὼν τῶν ἔθνῶν εἰς τὴν γεωγραφίαν τοῦ Πτολεμαίου.

Ἦλθον δὲ καὶ οἱ Ἀσίγγοι, γένος Σαρματικόν, μὲ τὸν Ῥάον καὶ Ῥάπτου ἡγεμόνας αὐτῶν, ἐπὶ σκοπῷ νὰ κατοικήσουν εἰς τὴν Δακίαν, καὶ νὰ λάβουν ἀγροὺς καὶ χρήματα, μὲ τοιαύτην συνθήκην, ὅτι νὰ δίδουν εἰς πόλεμον βοήθειαν τοῖς Ῥωμαίοις· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον δὲν τοῖς ἐδόθη, ἐκινήθησαν διὰ νὰ κατακρατήσουν τὸν τόπον τῶν Κισσοσόκων, (μέρος ὄνθηεν τῆς Μολδαυίας)

τοὺς ὁποίους νικήσαντες, ἠνώχλουν κατὰ πολλὰ τὴν Δακίαν· ὅθεν ὑποπτευθέντες οἱ Δακρίγοι, ἢ Λατρίγγοι, (ἔθνος κατοικοῦν τὴν ἄνω Δακίαν) μήπως ὁ Κλήμης διοικητὴς τῆς Δακίας φοβηθεὶς, τοὺς δώσει τόπον, ὅπου κατοικοῦν αὐτοί, ὥρμησαν κατ' ἐκείνων, καὶ τοὺς ἐνίκησαν, οἱ ὁποῖοι εἰς τὸ μετέπειτα οὐδὲν ἐδοκίμασαν πλέον κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ' ἐλθόντες εἰς τὸν Μάρκου ἐκέτευσεν διὰ τὰ δώσει εἰς τούτους ἀγροὺς καὶ χρήματα, μὲ λόγον βοήθειας, ὅπερ ὁ Μάρκος δεχθεὶς ἐσυμφώνησεν, ὅτι νὰ ἀφανίσουν οὗτοι τὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα τότε μετ' αὐτοῦ ἐπολέμουν, οἷτινες καὶ ἐκτέλεσαν τὰ ὑποσχεθέντα. Τοιούτοις οὖν τρόποις ἡ Δακία εἰς ἀσφάλειαν ἐφυλάχθη μετὴν τοῦ Κλήμεντος φρόνησιν· μὲ ὅλον τοῦτο πολλὰ ἐδοκίμασεν, ἐν ὧσιν ἡ τῶν πολέμων τούτων μεγάλη ζάλη ἐκράτησεν, ὡς εἰς ἐν ἐπίγραμμα φαίνεται, τὸ ὁποῖον ἐμφαίνει, ὅτι ὁ Μάρκος Αὐρήλιος μὲ ἱερὸν διάδημα ἐτίμησε τὸν Κηεῖον Ῥουτίλον Κοκλίτην, στρατηγὸν τῆς γῆς. Λεγεῶνος, διὰ τὴν Δακικὴν ἐκστρατείαν, ἣν γενναίως καὶ εὐτυχῶς ἐξετέλεσε.

Βάρταλ, φύλ.
40. καὶ 47.

Μετὰ ταῦτα οἱ Ἰάζυγες πάλιν ἔπεμψαν πρέσβεις, καὶ σκέψεως γενομένης, ἐκρίθη ἡ φιλία αὐτῶν συμφέρουσα τῇ Ῥωμαϊκῇ βασιλείᾳ, καὶ ἐπομένως τοῖς ἐδόθη κατοικήσας εἰς τὸν Δούναβιν, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχωσι πλοῖα καὶ νήσους· πρὸς τούτοις τοῖς ἐδόθη καὶ ἡ μετ' ἀδείας τοῦ

ἐπάρχου εἰσοδος εἰς Δακίαν, ἵνα μὲ τοὺς Ῥω-
ξολάνους πραγματεύονται.

Ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ διαφημισθείσης τῆς
τοῦ Ἀβιδίου Κασσίου ἐν Συρία ἀποστασίας, ἐκι-
νήθη ὁ βασιλεὺς δι' ἐκεῖ, ἀφ' οὗ πρῶτον ἔκτισεν
εἰς τὴν ἀντικρὺ ὄχθην τοῦ Δανούδιος κασέλλια,
καὶ ἐνέβαλεν εἰς αὐτὰ 20,000 χρυσιάτας εἰς φύ-
λαξιν· τοῦτον ὅμως τὸν χαλιπὸν οἱ Κουάδοι καὶ
Μαρκομάνοι μὴ ὑποφέροντες, πάλιν μετ' ὀλίγου
ἔτρεξαν εἰς τὰ ἄρματα· ὁ δὲ βασιλεὺς σβέσας τὴν
τοῦ Κασσίου τυραννίδα, εἰς Ῥώμην ἐπέστρεψε,
καὶ διατρέψας ὀλίγον ἐκεῖ, ἔφθασεν αὐθις εἰς Παν-
νονίαν, ὅπου διέτριψεν ἔτη τρία, εἰς τὸ ὁποῖον
διάστημα, τόσον ἠφάνισε τοὺς Κουάδους καὶ Μαρ-
κομάνους πολέμῳ, ὥστε ἂν ἔτι ἕνα χρόνον ἐξη-
κολούθει ὁ πόλεμος, ἤθελαν φθάσῃ οὗτοι εἰς τὸ
ἕξῃς ἀναπόσατοι· ἀλλ' αὐτὸς ὁ σοφὸς καὶ ἐνάρε-
τος αὐτοκράτωρ φαρμακευθεὶς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του,
ἀπέθανε, καὶ ἡ βουλή τὴν μνήμην ἔχουσα τῆς
ἀνδρείας καὶ ἀρετῆς του, ἐτίμησε τοῦτον μὲ χρυ-
σοῦν ἀνδριάντα.

Σχόλιον Α΄.

Κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν ἔτι 171 ἀ. Χ.
ὁ Ἀβιδίος Κάσσιος ἐπολέμησε τοὺς Αἰθίωπας,
οἵτινες κατατρέχοντες τὴν Αἴγυπτον, ἔφθασαν
μέχρι τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅπου νικηθέντες διεσκορ-
πίσθησαν, ἐξ ὧν φαίνεται, ὅτι κατάγεται τὸ γέ-
νος τῶν Κατζιθέλων, κατοικούντων ἐν δουλείᾳ

εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ Μολδαυίαν, καὶ ἐν ἐλευθε-
 ρία εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν, καὶ πέραν τοῦ Δα-
 νούβιου μέχρι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ εἰς
 Πελοπόννησον· οἳ τινες ὠνομάσθησαν λατινιστὶ
 Ζίγκαροι, ἴσως ὡς ἐκ τῆς Αἰθιοπικῆς πόλεως τῆς
 Ἀφρικῆς Ζαγκεμπὸρ ἐλθόντες, καὶ Αἰγύπτιοι, ὡς
 ἐκ τῆς Αἰγύπτου διελθόντες, ἦτοι Γύφτοι, καὶ
 εἰς αὐτὰ τὰ μέρη διασπαρέντες· τὸ ὁποῖον τοῦτο
 ἐμφαίνει καὶ ἡ προφορὰ τῆς γλώσσης αὐτῶν, ὡς
 ὁμοιάζουσα τῇ Ἀραβικῇ φωνῇ, καὶ ἡ τοῦ ἀριθ-
 μοῦ μέτρησις, ἣτις ἕως τῶν δέκα προβαίνει κα-
 τὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων φωνήν, ἐξ οὗ συνάγεται ἡ
 διατριβὴ αὐτῶν, καὶ ἡ διασπορὰ εἰς τοὺς τόπους
 τῶν Ῥωμαίων, ἐξ ὅτου κατετροπώθησαν καὶ ἐ-
 δουλεύθησαν· ἐφέρθησαν μάλιστα καὶ πολλὰι χιλιά-
 δες ἐξ αὐτῶν αἰχμάλωτοι, καὶ ἐδόθησαν ὡς ἀν-
 δράποδα τῶν τῆς Ῥώμης μεγισάνων· ἀλλ' ἐπει-
 δὴ οὗτοι μετέρχονται τὴν χειρομαντικὴν, καὶ ἄλ-
 λα μαντικὰ ἐπιτηδεύματα, λέγουσι τινὲς, ὅτι
 κατάγονται ἀπὸ τὴν Ζευγιτανὴν πόλιν τῆς Ἀφρι-
 κῆς, καθότι οἱ κάτοικοι ταύτης Ζευγιτανοὶ εἰσὶ
 χειρομάντις, καὶ περιπλανῶνται μὲ τὴν χειρο-
 μαντείαν, καθὼς φαίνονται τὴν σήμερον εἰς τὴν
 Βλαχίαν καὶ Μολδαυίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Παραλαβὼν τὴν βασιλείαν ὁ Κόμμοδος, κατέ- α. x.
 λιπε τὰ κασέλλια, ἅπερ ὁ Μάρκος Ἀντωνῖνος 180.
 ἀνήγειρεν εἰς τὰς ἐχθρικὰς ὄχθας τοῦ Δανούβιου.

καὶ εἰρήνην μὲ πολλοὺς τῶν βαρβάρων συνέθετο· εἰρηνεύσας ὡσαύτως καὶ μὲ τοὺς Βούρρους, ἔλαβε παρ' αὐτῶν, ἐκτὸς τῶν αἰχμαλώτων, καὶ ὁμήρους μὲ συνθήκας ἐνόρκους, ὅτι δὲν θέλουσιν ἐξέλθῃ οὗτοι ἀπὸ τὰς κατοικίας των, ζητοῦντες τροφήν εἰς τὴν πλησίον Δακίαν, ἀλλὰ πέντε μιλιάρια μακρὰν θέλουσιν ἀπέχῃ· τότε καὶ 12,000 Βούρρων (*), θέλοντες νὰ ἀλλάξουν τὴν κατοικίαν των, ἦλθον εἰς τὸν Σαβιανὸν ἑπαρχον, ζητοῦντες τόπον ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ Δακίᾳ, ὅς τις φοβηθεὶς μήπως ἐνωθῶσι καὶ οὗτοι μετὰ τῶν ἄλλων, καὶ νέας ταραχὰς πάλιν μεθοδευθῶσιν, ὑπεσχέθη τὸ νὰ τοῖς δώσῃ· ὑπῆρχον εἰσέτι καὶ ἄλλα ἔθνη σχεδὸν ἀπολέμητα, καὶ μάλιστα οἱ Σαρμάται, οἵτινες δὲν εἶχον ζητήσῃ εἰρήνην, ἀλλ' ἐμελέτουσιν νὰ κάμουν ἐφόδους καὶ ἀρπαγὰς, διὰ τὰ ὁποῖα ὁ Κόμμοδος παρέδωκε τὸ ἐπίλοιπον στρατευμα εἰς τὸν Ἀλβῖνον, καὶ Νίγρου τοὺς αὐτοῦ στρατηγούς, διὰ νὰ κινηθῶν κατ' αὐτῶν, οἵτινες εὐτυχήσαντες εἰς τὴν ἐκστρατείαν τους, μεγάλην ἐκτήσαντο φήμην· ὅθεν ὁ Κόμμοδος ἐπαρθεὶς μετὰ τὰς νίκας ἐκείνων, ἠθέλησε νὰ κληθῆ βασιλεὺς ἐ. καὶ Σαρματικὸς ἐνταυτῷ· πλὴν οὗτος διήγευ ὅχι ὡς βασιλεὺς, ἀλλ' ὡς ἀθλητῆς, μονομάχος, καὶ κυνηγός· διότι, λέγουσιν, ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐφύενυσε δώδεκα λέοντας· τυραννικῶς οὖν φερόμενος, καὶ ἐκδοὺς ἑαυτὸν πράξεσιν ἀλλοκότοις,

Δίων. Κιάσ. εἰς
Κόμ. Κεφ. 3.

Οἱ ὑπὲρ τὴν
Δακίαν βάρ-
βαροι.

Δαμ. πρίδιος
Κεφ. 6.
ὅτι δὲ Σαρ-
μάται ὁ Δίων.
κεφ. 15.

α. x.

182.

Ἡρωδιανός.

α. (*) Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐν τῇ Δακίᾳ ἔθνῶν, φαίνονται καὶ οἱ Βούρροι εἰς τὸν Πτολεμαῖον. Κεφ. 5.

ὑπὸ τῆς Μαρκίας παλλακῆς ἀνηρέθη, ἀποπνιχθεὶς ἐν λυτρῶ διατίτος Ναρκίσσου οἰκειακοῦ του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Διαδεξάμενος ὁ Περτίναξ τὴν βασιλείαν, ἀνὴρ ἀ. Χ.
 μὲ ἦθη παλαιὰ κατὰ τε τὴν στρατιωτικὴν ἀσκήσειν 192.
 καὶ ἐπισήμης ταύτης ἀκρίθειαν, ἐσφάγη ὑπὸ τῶν
 Πραιτωριανῶν στρατιωτῶν, βασιλεύσας ἡμέρας
 87. Τότε τὸ βασίλειον ὄντιον γενόμενον, ἠγο-
 ράσθη παρὰ τοῦ Ἰουλιανοῦ, ὅστις ἐκλήθη Δίδυ-
 μος, διότι μὲ δόσιν δώρων ἀπὸ τοῦ στρατιώ-
 τας τὴν βασιλείαν ἀπέκτησεν· ὦν δὲ φαυλόθις
 τρέποις καὶ ἔργοις, ὑπὸ τῆς βουλῆς Θανάτῳ κα-
 τεψηφίσθη, καὶ βασιλεύσας ἡμέρας 66, ἐσφάγη.

Τὸν Θάνατον δὲ τοῦ Περτίνακος μὴ ὑποφέ-
 ρουσαι τῶν ἐπαρχιῶν αἱ λεγεῶνες, ἀνηγόρευσαν
 καὶ αὐταὶ βασιλεῖς, τὸν τε Νίγρον καὶ τὸν Ἀλ-
 βίνου, στρατηγοὺς περιφήμους· αἱ Παννονίαι ὁ-
 μως ἀνέδειξαν Σεβῆρον τὸν Σέπτιμον, ὅς τις
 ἐμφανίζων ἑαυτὸν ὡς ἐκδικητὴν τοῦ Περτίνακος,
 ἐφείλκυσε τοὺς στρατηγοὺς τῆς Μοισίας καὶ Δαλ-
 ματίας, καὶ ἐνωθὲν μετ' αὐτοῦ τότε Ἰλλυρικὸν
 καὶ Γερμανικὸν κράτευμα, πρῶτον μὲν ἐκινήθη
 κατὰ τοῦ Νίγρου, ὅς τις νικηθεὶς ἐφρονεῦθη ἐν ἔ-
 τει ἀπ. Χ. 195. ὕστερον δὲ ὀρμήσας καὶ κατὰ τοῦ
 Ἀλβίνου, κάκσινον νικήσας, ἐφύνευσεν ἐν ἔτει
 ἀ. Χ. 197. σχολάζων ὁμως καὶ οὗτος ἐν τοῖς
 πολέμοις ἐτελεύτησε καταλιπὼν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ
 διαδόχους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5'.

α. κ.

211.

215.

Ἡρωδιανός.

βιβλ. 4.

Ἄντωνῆνος ὁ Καρακάλας σφάξας Γέταν τὸν ἀδελφόν του ἐν τῷ τῆς μητρὸς αὐτοῦ κόλπῳ, ἐμονάρχησε, καὶ κινήθει δια να περιέλθῃ τὴν βασιλείαν, ἔφθασεν εἰς Καρνούτου, ἢ Καρνιόλαν, (α) ὅπου κυνηγῶν, καὶ ἡνιοχῶν μὲ τοὺς γείτονας αὐτοῦ Μαρχομένους, ἐνετρώφα. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ ἀκοίσας τὴν τῶν Γότθων (β)

α'. (α) Ἡ Καρνιόλα εἶναι μέρος τοῦ Ἀουστριακοῦ κύκλου, κεῖται πρὸς μεσημβριαν τῆς Στυρίας, καὶ καλεῖται ὑπὸ τῶν ἐντοπίων κοινῶς Κράϊν· ἐκτείνεται δὲ μέχρι τῆς Κροατίας καὶ Ἰταλίας, ἔχουσα ἀπ' ἀνατολῶν τὴν Κροατίαν, καὶ τὴν Σκλαυονίαν, ἀπὸ βορρῆς τὴν Στυρίαν, ἀπὸ δυσμῶν τὴν Κορινθίαν, καὶ ἀπὸ μεσημβρίας τὴν Μάρκιαν τῶν Οὐίνδων, καὶ μέρος τῆς Ἰταλίας· τὸ δυτικὸν μέρος αὐτῆς εἶναι τῆς Σαβίας Παννονίας, ὡσάν ὅπου κεῖται πρὸς τὸν Σαῦνον ποταμὸν, καὶ τοῦ μεσογείου Νωρικοῦ.

β'. (β) Οὗτοι οἱ Γότθοι, οἱ καλούμενοι καὶ Τεῦτονες, ἦσαν ἔθνος τῆς Σκανίας, ἢ κατὰ τὸν Πτολεμαῖον Σκανδίας, ἀντικρὺ τῆς κιμβρικῆς Δανίας κειμένης, ἣτις καὶ Γοθθία ἐλέγετο, καὶ κοινῶς ὑπὸ τῶν ἐντοπίων Γύτλανδ' εἶναι δὲ τὸ μεσημβρινὸν μέρος τοῦ βασιλείου τῆς Σουηκίας, μεταξὺ τῆς ἰδίως Σουηκίας περιεχόμενον, τῆς Νορβηγίας, καὶ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, ὅπου τὸ πάλαι ἦτον οἱ Γούται· διαιρεῖται δὲ εἰς τρεῖς μέρη, ἦτοι εἰς τὴν δυτικὴν Γοθθίαν, κοινῶς Βεθ Γότα, ἢ ὅποια ἐκτείνεται πρὸς δυσμὰς κατὰ τὴν Νορβηγίαν, εἰς τὴν ἀνατολικὴν Γοθθίαν, κοινῶς Ὅσ Γότα, ἢ ὅποια ἐκνεύει πρὸς ἀνατολὰς, κατὰ τὴν Βαλτικὴν θαλάσσαν, καὶ εἰς τὴν ἰδίως Σβεκίαν, ἣτις πρὸς με-

ἔφοδον εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν βασίλειον, καὶ εἰς τὴν
 Δακίαν τὸ πρῶτον, ἐξῆλθεν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ
 Ἰσρου, καὶ καταπολεμήσας αὐτοὺς εἰς τὰ τῆς
 Δακίας μέρη, εὐνίκησε καὶ ἀπεδίωξεν· τότε ὁ βα-
 σιλεὺς οὗτος εὐρισκόμενος εἰς τὴν τῆς Δακίας
 πόλιν, λεγομένην Βουρρίδάβαν, τοῦ θέματος
 Ῥωμανατζίου, (*) (ὅπου ἦτον μεγάλη ἀποικία

σημβρίαν ἐκκλίνει κατὰ τὴν Γερμανίαν καὶ Δανίαν,
 ἀπὸ τῆς ὁποίας χωρίζεται ὑπὸ τοῦ Ὄρεσου τοῦ πυρρῆου.
 Ἐξ αὐτῆς οὖν τῆς γῆς, κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα τοῦ
 Χριστοῦ, ἐξεληθέντες οὗτοι οἱ Γότθοι, καὶ καταδραμόν-
 τες τὴν Γαλίαν, εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ διώ-
 ξαντες ἐκείθεν τὸν ὕπατον Μάρκον Σουλτανόν, καὶ με-
 τὰ δύο ἔτη τὸν Σκαῦρον, ἐκυρίευσαν αὐτήν· μετὰ
 πέντε ἔτη ὁμοίως, ἐλθὼν κατ' αὐτῶν ὁ Γάιος Μάριος
 ἐνίκησε, καὶ ἀπεδίωξεν αὐτούς· τότε ἐπιστρέψαντες
 ἦλθον καὶ κατόκησαν παρὰ τὴν Μαιώτιδα λίμνην,
 (ὄρ. Κεφ. β'. ὑποσημ. ιγ'. μέρ. α'.) εἶτα ἐκτανθέντες
 ἔφθασαν μέχρι τοῦ Νίεου, καὶ Προῦτου τῶν ποταμῶν·
 μετὰ ταῦτα ἐνωθέντες μετὰ καὶ ἄλλων ἐθνῶν, κατέ-
 τρεχον τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας, ὡς ἔμπροσθεν ῥη-
 θήσεται.

γ. (*) Αὕτη ἡ πόλις ἔκειτο πλησίον τῆς γεφύρας τοῦ
 Ἀλούτα ποταμοῦ, ὅπου τὰ νῦν εἶναι τόπος τις ὀνομαζό-
 μενος βλαχισὶ Γκίελα, εἰς τὸν ὁποῖον φαίνεται, ὅτι ἦ-
 σαν καὶ Ῥωμαϊκὰ στρατόπεδα, διότι ἐκεῖ εἶναι διάφοροι
 λόφοι, καὶ τάφροι τεχνικῶς κατεσκευασμένοι, ἔχοντες
 ὀπισθεν τὸν Ἀλούταν ποταμὸν, εἰς τοὺς ὁποίους εὐρί-
 σκονται καθ' ἑκάστην καὶ διάφορα νομίσματα Ῥωμαϊκὰ
 ἐξ ὧν συνάγεται, ὅτι ὄχι μόνον στρατόπεδα ἦσαν ἐκεῖ,
 ἀλλὰ καὶ Ῥωμαϊκαὶ ἀποικίαι· διότι τὸ θέμα τῆς πε-
 ριοχῆς ταύτης ὀνομάζεται Ῥωμανάτζι, ὅπερ μαθερ-

Ῥωμᾶνα) ἔδωκε ταύτην τὴν κλήσιν ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ νὰ λέγεται Καρακάλα, (τὰ νῦν Καρακάλλον) τότε ἐπολιτογράφησε καὶ τοὺς ἐλευθέρους ἐγκατοίκους Δάκας, δηλαδὴ ἐχάρισεν εἰς αὐτοὺς τὸ προνόμιον τοῦ νὰ γίνωνται πολῖται Ῥωμαῖοι· ὅθεν καὶ ἀντὶ Δάκες ἐκλήθησαν Ῥωμᾶνοι ἢ Ρουμοῦνοι, (*) καὶ ἡ γῆ αὐτῶν τζάρα ρουμουνάσκα, ἥτοι ἐπαρχία Ῥωμαϊκῆ.

Ἡερηνός.

Μετὰ δὲ τὴν κατὰ τῶν Γότθων νίκην, ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν ἀνατολὴν ἀπήρχετο, ἑκατόνταρχός τις τῶν σωματοφυλάκων, τοῦνομα Μαρτιάλης, τῇ τοῦ Μακρύνου παρακινήσει, εὐρῶν καθ' ἐδὸν εὐκαιρίαν, ξίφει ἀνείλεν αὐτοῦ λέγων· „ὡς σὺ τὸν ἀδελφόν σου ἀπέκτεινας, οὕτω καὶ γὰρ σὲ ἀνασφάξω.”

μηνεύομενον σημαίνει λατινιστὶ *ex natione romana*· τουτέστιν ἐκ τῆς Ῥωμαϊκῆς γενεᾶς· τὰ δὲ στρατόπεδα, κατὰ τὸν Πευτιγγεριανὸν Πίνακα, τάττονται μεταξὺ γεφύρας καὶ τῆς Βουρρίδάβας.

δ, (*) Ἀγκαλά καὶ νὰ μὴν ἀπηλλάγη μετὰ ταῦτα καὶ ἡ Βλαχία (καθὼς οὐτ' ἄλλοι μεσημβρινοὶ τόποι) ἀπὸ τὰς τῶν βαρβάρων ἐπιδρομῶν καὶ ἐφόδους, μ' ὅλον τοῦτο διετηρήθησαν εἰς αὐτὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον διὰ πάντοσ' καὶ ἡ κλήσις καὶ ἡ διάλεκτος τῶν Ῥωμαίων μέχρι τῆς σήμερον· ἂν δέ τις ἐρωτήσῃ τινα τῶν Βλάχων σὺ τις εἶ; ρουμοῦν ἀποκριθήσεται, ὃ εἶσι Ῥωμᾶνος· ὅθεν καὶ ἐκ τούτου δῆλον, ὅτι οἱ νῦν κάτοικοι τῆς Βλαχίας, Μολδαβίας, καὶ μέρους τῆς Ἑρδελίας, ἐκ τῶν Ῥωμᾶνων κατάγονται.

Σχόλιον Β'.

Ὁ Σπαρτιανὸς Προκόπιος Καισ. καὶ ἄλλοι συγγέουσι τοὺς Γότθους καὶ Γέτας· ὁ δὲ Αὐρήλιος Βίκτωρ λέγει, ὅτι ἡ Θράκη, καὶ ἡ Δακία εἶναι οἱ γνήσιοι τόποι τῶν Γότθων, τὸ ὁποῖον ὁ Γρατιανὸς ἐσαφήνισε λέγων, ὅτι εἶναι γνήσιοι τόποι, καθότι μετέπειτα κατοικήσθησαν ὑπὸ τῶν Γότθων καὶ ἄλλων, καὶ μὲ αὐτὸν τὸν λόγον καὶ οἱ Οὐννοι ἠμποροῦν νὰ συναριθμηθοῦν μὲ τοὺς Γέτας· πρὸ πάντων δὲ ὁ Ὀρόζιος ὀρθότερον ἀποφαίνεται ὅτι οἱ μεταγενέστεροι Ῥωμαῖοι τοὺς Γότθους ὑπελάμβανον Γέτας, ἐπειδὴ ἡ τοῦ ὀνόματος ὁμοιότης ἠπάτησεν αὐτοὺς, καὶ ἐπειδὴ ἐβλεπον, ὅτι οἱ Γότθοι ἐκυρίευσαν τοὺς τόπους, οὓς τὸ πάλαι οἱ Γέται κατόκουν, καὶ τέλος πάντων, ἐπειδὴ ἐξουσίασαν οἱ Γότθοι τοὺς Σκύθας καὶ Γέτας, ὡς νικηταί, μεμιγμένοι κατόκουν, καὶ τοῦ ὀνόματος ἐκοινώνουν. Πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ἱστορικοὶ ὁμιλοῦσι περὶ τούτου, πλὴν οἱ μὲν τὰς πρὸ τούτων δόξας ἀκολουθοῦσιν, οἱ δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ὁμιλοῦσιν, οἷτινες διὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας δὲν χρησιμεύουσιν· ὁ Μαρκελῖνος ὅμως σαφέστερον διαλύει τὴν σύγχυσιν ταύτην, λέγων, ὅτι ὁ μέγας Θεοδοσίος ἐνίκησέ τοὺς Ἀλαγούς, Οὐννοὺς, Σκύθας, Γότθους, καὶ Γέτας· ὅλους χωρισά, διαλαμβάνων καὶ διασέλλων τὸ ἓνα ἔθνος ἀπὸ τὸ ἄλλο· πολλοὶ ἱστορικοὶ δὲ λέγουσιν, ὅτι οἱ Γότθοι κατόκουν εἰς τὸν Ὠ-

κεανόν, δηλαδή εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς Προυσίας, καὶ ἐκεῖθεν ἐλθόντες, κατώκησαν, μετὰ παρέλευσιν καιροῦ, οἱ μὲν εἰς τὴν Σκανδιάν, οἱ δὲ εἰς τὴν Σκυθίαν, πρὸς τὸν Βόλγαν, καὶ Τάναϊν τοὺς ποταμοὺς, ἕως οὗτοῦ ὑπὸ τῶν Οὐννων διωχθέντες, ἤλθον εἰς τὴν Θράκην, ὅπου κατώκησαν μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ Μαρκελῖνος λέγει, ὅτι ἕως τότε ἦτον γένος ἀνθρώπων ἀγνώριστον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

α. κ.
217.

Μετὰ τὸν Καρακάλαν παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν ὁ Μπέλιος Μακρῖνος, ἀπέστειλεν ὑπάτου Μάρκου τὸν Ἀγρίππαν εἰς Παννονίαν, ἔπειτα εἰς Δακίαν, τὸν δὲ Σαβῖνον ἐκ Παννονίας, καὶ τὸν Κασῖνον ἐκ τῆς Δακίας, ὡς φίλους τοῦ Καρακάλα, ἀνεκάλεσεν ἐπὶ προφάσει, ὅτι εἶχε χρεῖαν αὐτῶν· μετὰ ταῦτα Εὐτυχιανός τις παραλαβὼν τὸν Ἀβίτου, υἱὸν οὗτα νόθου τοῦ Ἀυτωνίου, ἀνέδειξεν αὐτοκράτορα· ὁ δὲ Μακρῖνος συγκροτήσας πόλεμον μετ' αὐτοῦ, ἐνικήθη πρὸς τὴν Ἀυτιόχειαν, καὶ φυγῇ τὸ στρατόπεδον καταλιπὼν, εἰς τὸν τοῦ Βυζαντίου πορθμὸν ἀλίσκεται, καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀποσφάττεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

α. κ.
218.

Α'στῖτος δὲ ὁ Ἠλιογάβαλος Ψευδαντωνῖνος βασιλεύσας, τόσον αἰσχρὸς ἀνὴρ ἐφάνη, ὥς Ἐεροκλέα τινὰ ἔκαμεν ἔνομον αὐτοῦ ἄνδρα· τὸν

δὲ ἰατρὸν παρεκάλει διὰ τὰ τὸν κάμη μὲ τὴν τῆς ἰατρικῆς τέχνην διφυῆ δι' ἔκτομῆς ἐμπροσθίας· ὅθεν διὰ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ καὶ μιαρίας ἐσφάγη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν Ἀλέξανδρος ὁ Σε- α'. x.
βῆρος Μαμαίας, καὶ ἐκστρατεύσας κατὰ Περσῶν, 222.
κατὰ κράτος ἠττήθη· ὁ Βάσιος ὅμως Μακρίνος, ἑπαρχος τῆς Παννουίας, συνέσειλε τοὺς Μακρομάτους, καὶ Κουάδους· τότε ὁ βασιλεὺς ἐπι-
στρέφων ἐκ τῆς Περσίας, ἔκτισεν ἐν Δακίᾳ καὶ
τὴν παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου κληθεῖσαν Σεβερηνού-
πολιν, μὲ φρούριον, κατὰ τὸ πέραν μέρος τοῦ
ποταμοῦ Ὀλτου, εἰς τὸ θέμα Μεχεδιντζίου, (α)
ὅπου τὰ νῦν ἐκεῖ πλησίον ἐστὶ τὸ Τζερνετζι, γερ-
μανισὶ Τζερνιγραδ, ἦτοι Μαυρόκασου (β). Ἐκ

α'. (α) Αὕτη ἡ πύλις ἦτον ὑφ' ἐνὸς ὕψους ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ Δουνάβεως, πλησίον τῶν καταράκτων τοῦ ποταμοῦ τούτου, Γκιρδάπια τουρκισὶ καλουμένων, τὰ νῦν ὅμως εὐρίσκειται εἰς σωρὸν λίθων, καὶ περικυκλωμένη ὑπὸ πυκνῶν θάμνων· ὄρῳνται οὐ μακρὰν καὶ ἐρείπια τῆς τοῦ Τραϊανοῦ γεφύρας, παρα τῆ ὁποῖα ἀρχεῖται καὶ δρόμος τις πέτρινος, ἐκτεινόμενος διὰ τοῦ χείλους τοῦ Ὀλτου ἕως εἰς Ῥέμνικον· ἐκεῖ πλησίον εἶναι καὶ ἡ Ὀρσάβα, ἡ Ῥουσσάβα, ὅπου ἦτον χανδακί τι τῶν Ῥωμαίων, τὸ ὁποῖον ὁ πρέγγιψ Εὐγένιος ἀσφαλῶς ἀχύρωσεν ἐν ἔτει 1695 ἐπὶ τοῦ ζ'. Καρόλου καὶ β'. Σουλτᾶν Μουσαφᾶ.

β'. (β) Τζερνετζίων ἡ ἀποικία εἶχε φρούριον, τὸ ὁποῖον

τούτου ἔλαβον καὶ τὰ πέντε πέραν τοῦ Ὀλτου θέματα τὴν κλήσιν νὰ λέγωνται Σεβερικὸν Κομητάτον, τὸ μετὰ ταῦτα Βανάτου Κραϊώδας· καταφρονηθεῖς δ' ὕστερον ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐξ αἰτίας τῆς μητρὸς του φιλαργυρίας, καὶ μικρολογίας, ἐσφάγη μετ' αὐτῆς.

Σχόλιον Γ'.

Εἰς τὸ θέμα τοῦ Μεχεδεντζίου, κατὰ τὸ χωρίον καλούμενον μπάγια δὲ Ἀράμα, ἦτον χαλκωρυχία, ἣν οἱ Γερμανοὶ ἤνοιξαν, ὅταν ἐξουσίαζον τὰ πέντε θέματα τῆς Κραϊώδας· φαίνεται ὅμως, ὅτι αὐτὸς ὁ τόπος τῆς χαλκωρυχίας εἶχεν εὐρεθῆ προτίτερα, διότι εἰς τὴν περιουχὴν τῆς Βλαχίας εὐρίσκονται πολλὰ χάλκεα νομίσματα, τόσον τῶν Ῥωμαίων βασιλέων, ὅσον καὶ ἄλλων ἀγνώστων διὰ τὴν παλαιότητα· ὁμοίως καὶ εἰς τὸ θέμα τοῦ Γορτζίου, κατὰ τὸ χωρίον Παλοβράτζι, εὐρίσκονται σιδηρορυχία, καὶ ἄλλαι θειώδεις ὕλαι;

κατὰ τὸν Πτολεμαῖον ἐλέγετο Διέρνα, καὶ κατὰ τὸν Πευτιγγερικὸν πίνακα Τιέρνα, καὶ κατὰ τὴν παλαιὰν παράδοσιν τῶν Βλάχων, Τζερογοράδ, τὴν σήμερον ὅμως κοινῶς λέγεται Τζερνέτζι, καὶ κεῖται εἰς τὴν ἀκρὰν τῆς Βλαχίας πρὸς τὸν Τοπόλιτζαν ποταμὸν, πλησίον τοῦ Δανούβιου, οὐ μακρὰν τῆς Ῥουσαβίας, καὶ τῶν καταρράκτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Παραλαβῶν τὴν ἀρχὴν Μαξιμίνος ὁ Γότθος, α. κ.
καὶ εἰρηνεύσας τὴν Γερμανίαν, παρεγένετο εἰς 235.
Σέρμιον* (*) καὶ κινήθεις κατὰ τῶν Σαρματῶν,
οἵ τινες κατέτρεχον τὴν τε Μοισίαν, Δακίαν, καὶ
Παννονίαν, ἐν πολλαῖς μάχαις αὐτοὺς κατετρό- Ἡρωδιανός.
πωσε, καὶ τόσον φόβου εἰς τοὺς βαρβάρους ἐνέ-
βαλεν, ὥστε ἐδέοντο διὰ παντὸς τὴν εἰρήνην· κα-
τεσφάγη ὅμως καὶ οὗτος ὑπὸ τῶν σρατιωτῶν ἐν
τῇ Ἀκυληΐα πόλει τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Στυρίας· (ἦ-
τις ἐξάθη ποτὲ μεγαλωτάτη, καὶ μητρόπολις
τῶν Κάρνων.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Μετελθόντος δὲ τοῦ βασιλείου εἰς τὸν Γορδιανόν, α. κ.
ἐκινήθη οὗτος ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἵνα ἀπέλθῃ εἰς 238.
τὴν Ἀνατολήν, καὶ διερχόμενος διὰ τῆς Παν-
νονίας καὶ Δακίας, καθ' ὁδὸν εἶχε πολέμους με-
τρὺς Σαρμάτας, καὶ Γότθους, οἵ τινες ἠνώχλων
τούτους τοὺς τόπους, ὡσαύτως καὶ τὴν Μοισίαν·
φαίνεται δὲ, ὅτι οἱ περισσότεροι πόλεμοι ἠκο-
λούθησαν εἰς Δακίαν, καθότι πολλὰ νομίσματα
τούτου τοῦ βασιλέως εὐρίσκονται εἰς ταύτην τὴν
ἐπαρχίαν, πέραν τοῦ ποταμοῦ Ἀλούτα· εἰς τὴν

α. (*) Σέρμιον, ἀποικία ποτὲ καὶ πόλις τῆς κάτω Παν-
νονίας, πλησίον τοῦ Πακουντίου ποταμοῦ, ὅστις εἰς-
βάλλει εἰς τὸν Σάβον ποταμὸν.

ἀνατολήν ὅμως οὗτος ὑπερήθη ζωῆς, καὶ βασιλείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

ἀ. X.

244.

Φίλιππος δὲ ὁ Ἄραψ παραλαβὼν τὴν βασιλείαν, εὐίκτης τοὺς Κάρπους, γένος Σαρματικόν, καὶ τὴν Δακίαν ἐλευθέραν ἀποκατέστησε· τότε δὲ καὶ οἱ Δᾶκες ἄρχησαν νὰ κόπτουν νομίσματα κατὰ τὴν μίμησιν τῆς ἀποικίας Βιμινικίας, (α) εἰς τὰ ὁποῖα νομίσματα ἐφαίνετο ἡ Δακία σκεπασμένη μὲ τὸ πῆλιον τῆς πατρίδος, καὶ καθέζουσα μεταξὺ τῶν σημείων τῆς γ'. καὶ ε'. λεγεῶνος· οὗτος δὲ ὁ βασιλεὺς συνέπει καὶ ἐπεικειά κεκοσμημένος ἀνηρέθη παρὰ τοῦ Δακίου εἰς τὴν Βερῶναν σὺν τῷ υἱῷ αὐτοῦ, ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ Χριστιανῶν.

Σχόλιον Δ΄.

Εἰς τὴν Σάδοβαν, (β) φαίνεται, ὅτι ἐξάθη ἀργυροκοπίου· εὐρίσκονται δὲ εἰς τὴν Δακίαν

α'. (α) Βιμινάκιον εἶναι τὸ νῦν λεγόμενον Βιδύνι, πόλις τῆς ἄνω Μοισίας μὲ ὀχυρώτατον φρούριον, πλησίον τοῦ Δανούβιος εἰς τὴν Σερβίαν.

Λεξικ.
Γρωφ.

Γρωφ.

β'. (β) Ἡ Σάδοβα εἶναι εἰς τὸ Δεμά^α τοῦ Ῥωμανατζίου, πλησίον τοῦ Ζύου ποταμοῦ, ἡ ὁποία φαίνεται, εἶναι ἦτον παλαιὸν Ῥωμαϊκὸν φρούριον· διότι εὐρίσκονται ἐκεῖ λείψανα ἐκ λίθων τετραγώνων, καὶ πολλὰ Ῥωμαϊκὰ νομίσματα, περὶ ὧν οἱ ἐγχώριοι λέγουσι κατὰ παράδοσιν, ὅτι ἐκεῖ ἐκόπτοντο νομίσματα, καὶ ἦτον ἀρ-

πολλὰ καὶ διάφορα νομίσματα τοῦ Θασίου, Φιλίππου, Ἀλεξάνδρου, Λυσιμάχου, Δυρράχου καὶ τῶν Ῥωμαίων βασιλέων μέχρι Γαλλιηνοῦ, ἄλλα μὲν μὲ Ἑλληνικὰ στοιχεῖα, ἄλλα δὲ μὲ Λατινικά· φαίνονται μερικὰ τούτων, ἔχοντα δράκοντα ἐγκεχαραγμένον, καὶ δρέπανον ἢ κεφαλήν ὄνου ἐπὶ κονταρίου, εἰς σημείου ἰσχύος, καὶ ἄλλους βαρβαρικοὺς διαφόρους τύπους ζώων καὶ τερασίων, τὰ ὅποια συμπεραίνονται, ὅτι εἶναι τοῦ Δεκεδάλου, ἢ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Παννονίας Αὐτόλεοντος, καὶ ἄλλων κατὰ καιροὺς παλαιῶν ἐξουσιασῶν τῆς Δακίας· περὶ τούτων ὅμως εἰσέτι ἡ ἀκριβὴς δὲν εὐρέθη ἀλήθεια· πλὴν ἐκ τούτου συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν Δακίαν ἦτον

Σχούρσ. φλεῖς
χιος εἰς τὸ
ἱστορικὸν πολυ-
τικόντου φυλ.
324. Οἰσέλιος
πίν. 23.
N. 9. καὶ 59.
Ἐκχέλιος Νευ-
μάν. α'. φυλ.
136.

γύροκοπεῖον. Οὐ μακρὰν δὲ ταύτης, ὥρας σχεδὸν πέντε, πλησίαν τοῦ Ῥωμανατζίου εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Ἀλούτα ποταμοῦ, φαίνονται λείψανα Ῥωμαϊκοῦ κάσρου, ἐκ λίθων τετραγωνικῶν κατεσκευασμένου, καὶ ἡ μὲν περιοχὴ τοῦ τόπου τούτου λέγεται ἀπὸ τοὺς ἐγχωρίους Ῥέτζκα, τὸ δὲ κάσρον Ἀντίνα ἢ Τία, ὅπου εὐρίσκονται πολλὰ Ῥωμαϊκὰ νομίσματα, καὶ οἱ ἐγχώριοι μυθολογοῦσιν, ὅτι εἰς τὴν Ἀντίναν ἐσάθη ποτὲ βασιλεία, ἢ ὅποια εἶχε πόλεμον μὲ τοὺς βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων· ἡ ἀλήθεια ὅμως οὕτως ἔχει· ὁ βασιλεὺς Γιουρτιανὸς πολεμήσας τοὺς Ἀντας, οἵτινες κατέφικον ποτὲ πρὸς τὴν Σαρματίαν, πρὸς τὴν λίμνην τῆς Μαιώτιδος, ἐνίκησε μὲν αὐτούς, ἀλλ' ἐβιάσθη νὰ τοὺς ἀφήσῃ διὰ νὰ κατοικήσουν εἰς τὰ μέρη τῆς Δακίας· ἐξ οὗ συνάγεται, ὅτι τὸ κάσρον τοῦτο τῆς Ἀντίνας ἀπὸ αὐτοῦ ἐπωνομάσθη.

ἀργυροκοπεῖον, καὶ ἐξήρχοντο ἀπ' αὐτῆς διάφοροι πραγματεῖαι, δηλαδὴ σίτος, ἄλας, βούτυρον, μέλι, ζῶα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ὡς τὴν σήμερον· διὰ τοῦτο εὐρίσκονται πολλὰ νομίσματα τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων· ἓνας ὅμως ἱστορικὸς λέγει, ὅτι τὸ χρυσίον, καὶ ἀργύριον ἐξορυττόμενον εἰς τὴν Δακίαν, καὶ ἀποκομιζόμενον εἰς Μακεδονίαν, ἐδίδετο τῷ ἐπάρχῳ τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ ἐγένετο παρ' αὐτοῦ μονέδα, ἣτις εἰς δημοσίας τοῦ βασιλείου χρείας ἐμεταχειρίζετο· τὸ ὁποῖον ταῦτο φαίνεται, ὅτι ἠκολούθησεν, ὅταν ὑπήκουον αἱ Δακίαι τοῖς Ῥωμαίοις.

Φρελίχιος.
Σχουρσ.
Φλείχιος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

α. Χ.
249.

Δέκιος μετὰ τὸν ῥηθέντα Φίλιππον βασιλεύσας, τόσῃν φήμῃν ἐκίησατο, ὥστε εἰς τὰ νομίσματα ἐκλήθη ἀποκαταστάτης τῆς Δακίας, ἣτις ἀπαλλαχθεῖσα δι' αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν βαρβάρων, εὐδαίμων ἀποκατέστη, καὶ αἱ παλαιαὶ αὐτῆς ἀποικίαι ἐπανωρθώθησαν· νικήσας ὅμως οὗτος τὸν Κνίδαν ἡγεμόνα τῶν Γόθων, καὶ διώκων αὐτὸν πέραν τοῦ Δουνάβεως, εἰς τὸ βάθος μιᾶς λίμνης ἐξ ἀπροσεξίας ἀπεπνίγη σὺν τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

Ξεῖβέρτος. Ν.
57.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

α. Χ.
251.

Βασιλεύσας δὲ ὁ Γάλλος μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Βουλουσιανοῦ, ἡγόρασε τὴν εἰρήνην ἀπὸ τοὺς Γόθους, οὔτινες μετέπειτα ὤρμησαν μετὰ τοὺς

Βορανοῦς, Κάρπους, καὶ Βουργούνδους εἰς Μοισίαν καὶ Παννουίαν· ἀλλ' ὁ Αἰμιλιανὸς ἑπαρχὸς τῆς Μοισίας κατατροπώσας αὐτοὺς καὶ ἐπαρθεὶς, ἐπιτίθεται τῇ βασιλείᾳ, φουεύσας τὸν Γάλλον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· πλὴν καὶ οὗτος τὴν αὐτὴν μοῖραν ἐδοκίμασε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Α' φ' οὗ δὲ παρέλαβε τὴν βασιλείαν ὁ Βαλεριανὸς μετὰ τοῦ Γαλλιηνοῦ, ὁ τοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ Θρακικοῦ στρατηγὸς Αὐρηλιανὸς, ἐξήλασε τοὺς Γότθους, καὶ Κάρπους ἐκ τούτων τῶν τόπων, καὶ διώξας αὐτοὺς ἕως τὰς κατοικίας των, ἐπέσρεψεν ἔμπλεως πολλῶν λαφύρων· ὁμοίως καὶ ὁ Πρόβος τὴν αὐτὴν ἔλαβε τύχην, τρέψας εἰς φυγὴν τοὺς Σαρμάτας, καὶ Κουάδους· μετὰ ταῦτα ὅμως, ὅταν ὁ Βαλεριανὸς διέτριβεν εἰς τὴν ἀνατολήν, πολεμῶν κατὰ τοῦ Σαπώρου Πέρσου, καὶ ὁ Γαλλιῆνος κατεγίνετο εἰς τρυφὰς καὶ ἀσωτείας, οἱ μὲν Ἄλανοι (οὗτοι εἰσὶν οἱ Λιθουανοὶ) ὠρμησαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, οἱ δὲ Γότθοι διαβάντες τὸν Ἰσρου, ἐπόρθησαν τὴν Ἑλλάδα, Μακεδονίαν, καὶ Πόντον· ὡσαύτως οἷτε Σαρμάται καὶ Κουάδοι ἐλεηλάτουν τὴν Παννουίαν· ὅθεν καὶ ὅσοι ἦσαν κτῆμα τοῦ Τραϊανοῦ ὑπὲρ τὸν Ἰσρου, ἄρχησαν ἄπατεινάξουσι τὰν Ῥωμαϊκὸν ζυγὸν, τόσον ἐν Εὐρώπῃ, ὅσον καὶ ἐν Ἀσίᾳ· ὁμοίως καὶ οἱ τῶν στρατευμάτων στρατηγοὶ ἀπεσάτησαν· τότε καὶ οἱ Δᾶκες ἄρχησαν νὰ κινουῦν

ἀ. x.

253.

ται, ἄφ' οὗ ἔπέφεραν τὸν ζυγὸν 160 ἔτη, ἐπειδὴ βλέπουμεν νὰ κλονεῖται ἡ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατορία ἐπὶ Γαλλίηνου, ἀπεσάτησαν καὶ αὐτοὶ, εὐρόντες καιρὸν ἀρμόδιον, μὲ τὸ νὰ ἐφύτρωσαν εἰς τὴν Ῥώμην τριάκοντα αὐτοκράτορες, οἵτινες κατέσχιζον τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας καὶ διὰ νὰ ἐλευθερωθῶσι μὲ τελειότητα, ἐκάλεσαν εἰς συμμαχίαν τὰς νεοφερθείσας ἐκ Σκανδιναβίας ἀποικίας τῶν Γότθων, (*) μὲ τὰς ὁποίας ἐνωθέντες, ἐκάκουν τὰς Ῥωμαϊκὰς πόλεις μὲ τὰς ἐπιδρομάς τω, λεηλατοῦντες τὴν τε Μοισίαν, Μακεδουίαν, καὶ Ἰλλυρίαν· τέλος δὲ ὁ μὲν Βαλεριανὸς ἀχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Σαπώρου ἐν Καισαρείᾳ, ἐτελεύτησεν ἐκδαρεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἔτει ἀ. Χ. 263, ὁ δὲ Γαλιῆνος ἐσφάγη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν πλησίον τῶν Μεδιολάνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

ἀ. Χ.

268.

Μετὰ τὸν θάνατον τῶν προῤῥηθέντων κηρυχθεὶς βασιλεὺς ὁ Κλαύδιος, ἐκινήθη κατὰ τῶν Γότθων, οἵτινες κατέτρεχον τὴν Ἰλλυρίαν, καὶ Μακεδουίαν, καὶ γενομένου πολέμου εἰς Θράκην, ἐνίκησε καταφανίσας αὐτοὺς, ἐξ οὗ ἐκλήθη καὶ Γοτθικός. Ἀφ' οὗ ἀπεδίωξε δὲ τοὺς Γότθους ἐκ τῆς Μοισίας, καὶ τῶν λοιπῶν Ῥωμαϊκῶν ἐπαρχιῶν, δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἐκστρατεύσῃ καὶ κατὰ τῶν Δακῶν, διότι εἶχε καὶ ἄλλους πολέμους,

(*) Ὅρα μέρος β'. ἐποχ. β'. κεφάλ. ε'. ὑποσημ. β'.

καὶ ἐπομένως ὁ Θάνατος δὲν τὸν ἄφησε νὰ τε-
λειώσῃ καὶ αὐτὸν τὸν σκοπόν του· μὲ ὅλον τοῦ-
το τὰ φιλαπόστατα ἔθνη ἐπὶ τῆς βασιλείας του
δὲν ἐτόλμησαν μὲ τελειότητα νὰ ρίψωσι τὸν τῆς
Ῥώμης ζυγόν, φοβούμενοι τὴν ἐν πολέμοις εὐ-
τυχίαν τούτου τοῦ βασιλέως· ὁμοίως καὶ οἱ Δά-
κες ἐφυλάττοντο, καὶ δὲν ἐτόλμουσαν νὰ κινηθοῦν
κατὰ τῶν Ῥωμαίων, καθὼς τὰ ἄλλα ἔθνη· πλην
ἐν τῷ μεταξὺ δὲν ἠσύχαζον· οὗτος δὲ παραλα-
βὼν τὸν Αὐρηλιανὸν εἰς τὴν βασιλείαν, ἐτε-
λεύτησε.

Σχόλιον Ε'.

Ἡ Γενικὴ ἱστορία τῆς γ'. ἐκδόσεως τοῦ Γαλ-
λικοῦ διαλαμβάνει, ὅτι ὁ Κλαύδιος καῖσαρ με-
τὰ τὴν τῶν Γότθων νίκην, φέρων εἰς ὑποταγὴν
αὐτῆς καὶ τοὺς Δάκας, συνεισήγαγε καὶ ἕτερον
λαὸν Ῥωμαϊκὸν ἐν τῇ τῆς Δακίας γῆ, τὸν ὁποῖον
κατέστησε (κατὰ τὸν ἱστορικὸν Μπύσιγγ) πέραν
τοῦ Σιρετίου ποταμοῦ, εἰς τὸ θῆμα τῆς Μολ-
δαβίας, ὅπερ ἔλαβε καὶ τὴν ὀνομασίαν ἐκ τῆς
ἀποικίας νὰ λέγεται Ῥώμανον μέχρι τῆς σήμε-
ρον· ὅπου καὶ φρούριον ἐκτίσθη (ὡς λέγει ὁ Βεν-
κοῦ) πρὸς διαφύλαξιν τῆς ἀποικίας ἐναντίον τῶν
Γότθων, δηλαδὴ εἰς τὰς τῶν γειτνιαζόντων
βαρβάρων τούτων ἐπιδρομὰς προπύργιον· ἡ δὲ
παλαιότερα πόλις τούτου τοῦ θήματος ἔκαλεῖτο
Πραιτωρία Αὐγούση, κατὰ τὸν δ' Ἀνβέλλιον,
καὶ Πτολεμαῖον, ἣτις φαίνεται νὰ ἦτον ἀπὸ

Τραϊανού, κατὰ τὸ ἐπίγραμμα μιᾶς σήλης ὅπου εὑρέθη εἰς τὸ Γαλάτζι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

α. κ.

270

Ο Αὐρηλιανὸς ἀνηγορεύθη βασιλεὺς εἰς τὸ Σίρμιον ὅπου ἐγεννήθη, καὶ βλέπων, ὅτι ἡ Ἰλλυρία κατατρέχεται ὑπὸ τῶν Γόθων, ἡ δὲ Μοισία ἐρημώθη ὑπ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἐν γένει τὰ βάρβαρα τῶν βορείων μερῶν ἔθνη δὲν παύουσιν ἀπὸ τὰς συνεχεῖς αὐτῶν ἐπιδρομὰς εἰς Δακίαν, αὐτὸς δὲ μὴ ὦν ἱκανὸς νὰ τὴν κρατῇ, ἀπελπίσθη δι' αὐτήν· πρὸς τοῦτοις ἐσοχάσθη, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἐξουσιάζοντες τὴν Δακίαν, ἀντὶ κέρδους ἔχουν ζημίαν, ἐξ αἰτίας τῶν συνεχῶν πολέμων, καὶ φοβούμενος ἐντ' αὐτῷ μήπως πάλιν ἀπρσατοῦντες οἱ Δᾶκες κατατρέχωσι τὰς πλησίον Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας, ἀπεφάσισε νὰ τὴν παραιτήσῃ· ἔθεν τραβίζας ἐκεῖθεν ὅλα τὰ Ῥωμαϊκὰ στρατεύματα, μετεκίνησε τὴν τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀποικιῶν Κολωνίαν, μετὰ τῶν πλειόνων παλαιῶν ἐγκατοίκων Δακῶν, τῶν μεταξὺ μόλις τῶν βουνῶν καὶ Δουνάβεως ποταμοῦ πρὸς τὰ κάτω μέρη οἰκούντων, καὶ διαπεράσας αὐτοὺς εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Δανούβιου, τὴν μὲν Δακίαν κατέλιπεν εἰς τοὺς ἐναπολειφθέντας πρὸς τὰ ὄρεινὰ μέρη Δαχορωμαίους, τὴν δὲ μετοικισθεῖσαν Κολωνίαν ἀποκατέστησεν εἰς τὴν ἄνω καὶ κάτω Μοισίαν, μεταξὺ τοῦ ὄρους Αἴμου, καὶ Δανούβιου ποταμοῦ· καὶ διαιρέσας ταύτην τὴν γῆν διχοῶς, τὴν μὲν

ἐκάλεσε μεσόγειον, πρὸς τὸν Αἴμον, τὴν δὲ Ῥιπενσίαν, ἣτις καὶ παραδουναβία ἐκλήθη, γενικῶς δ' ὠνομάσθη Δακία Ῥωμαϊκῆ· οἱ Δακωρῶμαῖοι πλὴν οὗτοι εἰς τὸ μετέπειτα ἀποκατέστησαν μίαν δυνατὴν ἐξουσίαν, ἣτις ἐνίοτε μὲν ἦτον ἠνωμένη ὑπὸ ἀρχηγῶν ἕνα, ἐνίοτε δὲ διηρημένη ὑπὸ πολλοῦς, ὅθεν ἐκτάθη καὶ ἕως Μακεδονίας, (α) καὶ Ἡπείρου, (β) ὡς ἔμπροσθεν

α'. (α) Ἡ Μακεδονία εἶναι ἐπαρχία μεγάλη τῆς Εὐρώπης, ἣτις ἐκαλεῖτο τὸ πάλαι Ἡμαθία, ἀπὸ Ἡμαθίου τοῦ βασιλέως, εἶτα Μυγδονία, ἀπὸ Μυγδόνου πατρὸς τοῦ Μακεδόνα, καὶ τελευταῖον Μακεδονία, ἀπὸ τοῦ Μακεδόνα· αὕτη ἐκαλεῖτο καὶ Παιονία, καὶ Αἰμόνία, καὶ Ἡδωνία, καὶ Πισρία, καὶ Μακετία, τὰ ὁποῖα ὀνόματα, ἀφαιρουμένου ἑνὸς μόνου, κυρίως τῶν μερῶν αὐτῆς εἶναι σημαντικά· παρα δὲ τῇ Δεῖᾳ Γραφῇ ὀνομάζεται Χεττειεῖμ, ἢ Κεθειεῖμ· ὅροι δὲ αὐτῆς εἰσὶ, πρὸς βορρᾶν ἢ Δαλματία, ἢ Βόσνα, ἢ Σερβία, καὶ Βουλγαρία· πρὸς ἀνατολὰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, καὶ ἡ Ὠρέκη· πρὸς μεσημβρίαν αὐτῆς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἢ Θεσσαλία, καὶ Ἡπειρος, καὶ πρὸς δύσιν ὁ Ἀδριατικὸς κόλπος, ὅστις εἰς αὐτὸ τὸ μέρος λέγεται Ἴόνιον πέλαγος· τὸ διασημότερον ὄρος ταύτης τῆς ἐπαρχίας εἶναι ὁ Ἄθως, τὰ νῦν Ἁγιον ὄρος· ἡ δὲ μητρόπολις Θεσσαλονίκη.

β'. (β) Ἡ παλαιὰ Ἡπειρος κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Μακεδονίας· διαιρεῖται δὲ πρὸς βορρᾶν ἀπὸ τῆς Ταυλαντίας, καὶ Μακεδονίας, διὰ τοῦ Κελύδνου ποταμοῦ· πρὸς ἀνατολὰς ἀπὸ τὴν Θετταλίαν διὰ τοῦ Ἀχελώου ποταμοῦ· πρὸς μεσημβρίαν ἀπὸ τὴν Αἰτωλίαν αὐτῆς διὰ τοῦ Ἀχελώου ποταμοῦ· καὶ πρὸς δυσμὰς ἀπὸ τὸ Ἴόνιον πέλαγος· Ἐν μέρει τῶν νῦν ἐγκατοίκων τῆς

ἔξορηθήσεται· οἱ δὲ ἐνάπολειφθέντες εἰς Δακίαν αὐτόχθονες, καὶ ἀποικοὶ Ῥωμαῖοι, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν οἱ Δακο-ρωμαῖοι, οἱ πρὸς τὸ ἄνω μέρος μεταξὺ τῶν Καρπαθίων καὶ Παννονίας κατοικοῦντες, ὡσαύτως καὶ οἱ πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος μεταξὺ Προύτου, Σιρετίου, καὶ Δανούβιας τῶν ποταμῶν, ἐγκαταλειφθέντες ὑπὸ τῆς

Ἡπείρου εἶναι μέτοικοι τῆς Βλαχίας, ὡς φαίνεται εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς ἱστορικοὺς· μάλιστα μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου, δισκοροπίσθησαν εἰς διάφορα μέρη· τὰ νῦν εἶναι λαὸς ποιμενικός, καὶ τὸ ἤμισυ τοῦ χρόνου, τὸν χειμῶνα δηλαδὴ καὶ τὴν ἀνοιξιν, διατρίβει εἰς τὰς πεδιάδας μετὰ τὰ ζῶα του, τὸ δὲ θερος καὶ τὸ φθινόπωρον εἰς τὰ βουνα, ὅπου ἔχει καὶ τὰς καθ' αὐτὴν κατοικίας του· εἰς τὰς κωμοπόλεις τῶν Βλάχων τούτων εὐρίσκονται καὶ πολλοὶ ἔμποροι ἐξ αὐτῶν· ἡ οἰκιακὴ τῶν γλῶσσαι εἶναι ἡ Βλαχικὴ δισφθαρμένη, ὁμιλοῦσιν ὁμοῦς ὅλοι καὶ τὴν Γραικικὴν· ἀλλ' ἡ λειτουργία των, καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία εἶναι ὅλα εἰς τὸ Ἑλληνικόν· εἰς κἄποιας κώμας των ἔχουσι καὶ σχολεῖα Ἑλληνικά· ἡ πρωτεύουσα πόλις τοῦ λαοῦ τούτου ἦτον ἡ Βοσκόπολις, πόλις πλουσία καὶ πολυάνθρωπος· ὁ φθόνος τὴν κατέσρεψε, καὶ ἔκτοτε πολλοὶ ἐξ αὐτῶν κατέφυγον εἰς τὴν ἐπικράτειαν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ἀουστρίας, ὅπου φιλοφρόνως ὑπεδέχθησαν· πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν Πέσαν εἰσήγαγον εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν γλῶσσαν των, πλὴν ἐπρόξενησε μεταξὺ τῶν ἄλλων Γραικῶν σκάνδαλον ἢ τοιαύτη καινοτομία· εἰς δὲ τὴν Γραικίαν ὀνομάζουσι τούτους Μοισιόδακας, καὶ κοινῶς Μυσοβλάχους, καὶ Κουτζοβλάχους. Μητρόπολις δὲ τὰ νῦν τῆς Ἡπείρου εἶναι τὰ Ἰωάννινα.

Ῥωμαϊκῆς ἐξουσίας, ἐσύστησαν μεταξύ των μίαν ἡγεμονείαν αὐτόνομον, καὶ ἐπανελθόντες εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν κατάστασιν, ἐξουσίαζον ἐν εἰρήνῃ ἐκ μέρους τῶν Ῥωμαίων· μὴ δυνάμενοι ὁμῶς νὰ σταθοῦν εἰς τὰ κατωφερῆ μέρη πρὸς τὰς πεδιάδας τῆς Δακίας, ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐπιδρομῶν τοῦ σμήνους τῶν ἐκ τῆς Ἀσιατικῆς, καὶ Εὐρωπαϊκῆς Σκυθίας ἐρχομένων βαρβάρων, οἳ τινες ὡς χεῖμαρροι ἔτρεχαν, ἀπεσύρθησαν καὶ κατέφυγον εἰς τὰ Καρπάθια ὄρη, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατοικοῦντες ἐκεῖ· αὕτη ἐστὶν ἡ αἰτία ὅπου ἡ παλαιὰ ἰσορία τῆς Δακίας δὲν ἐκτείνεται περαιτέρω τοῦ γ΄ αἰῶνος ἀπὸ Χριστοῦ, καὶ πάλιν ἄρχεται πρὸς τὸν γ΄ αἰῶνα· τὸ δὲ μεταξύ τούτων τῶν αἰώνων ἐστάθη συγκεχυμένον, καὶ ἀκατάστατον διὰ τὰς ἀλλεπαλλήλους μεταβολὰς καὶ περιστάσεις, ἐπειδὴ εἰς τὸ διάστημα τούτο, τὸ ὁποῖον ἐμπεριέχει σχεδὸν χίλια ἔτη, εἶχε ἀποκατασταθῆ ἡ Δακία ὑποδρόμιον μᾶλλον τῶν Σκυθικῶν ἔθνῶν, καὶ πολλάκις ἔμειναν ἔρημοι αἱ πρὸς τὸν Δούναβιν πεδιάδες· ποίους δὲ εἶχον ἡγεμόνας κατὰ τοὺς ῥηθέντας αἰῶνας τῆς ἐλευθερίας των, δὲν εἶναι γνωστὸν, διότι οἱ Ῥωμαῖοι μὴ ἔχοντες μὲ αὐτοὺς πολέμους, ἢ κάμμιαν συναστροφὴν, δὲν ἔλαβον ἀφορμὴν διὰ νὰ γράψουν περὶ αὐτῶν· μὲ ὅλον τούτο ἐκ τῆς Βυζαντινῆς ἰσορίας, καὶ ἐκ τῶν χρονικῶν Σερβίας, Τρανσυλθανίας, καὶ Οὐγγαρίας, συνάγεται, ὅτι δὲν ἐξέλειπον εἰς τὸ ῥηθὲν διάστημα ἐκ τούτου τοῦ

ἔθλους οἱ αὐτόχθονες ἡγεμόνες, καὶ ποτὲ μὲν ἦσαν ὑποκείμενοι εἰς τὴν Λαχίαν, ποτὲ δὲ εἰς τὴν Οὐγγαρίαν, καὶ πολλάκις αὐτόνομοι. Ἐν τούτῳ, ὁ αὐτοκράτωρ Αὐρηλιανὸς ἀνῆρέθη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 275.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

Πολλὰ πόλεις καὶ φρούρια ἦσαν ἐν τῇ Δακίᾳ, ὅπου κατώκουν Ῥωμαϊκαὶ ἀποικίαι· διὰ τὴν ἀρχαιότητα ὅμως δὲν εἶναι γνωστὴ ἡ θέσις αὐτῶν, πλὴν ἐκ τούτων τινὰ τὰ ἐπισημότερα, καὶ ὧν ἡ εὐρεσις εἶναι πιθανή, ἐτάχθησαν κατωτέρω.

1. Οὐλπία Τραϊανῆ, ἢ ποτὲ Σαρμιγαίθουσα (α), καθέδρα τοῦ Δεκεδάλου· ὄρ. μέρ. α΄. Κεφ. ιζ. ὑποσημ. ζ΄.

2. Σαλίνας, δηλαδὴ αἱ Ἄλυκαί, φρούριον τῆς Τρανσυλβανίας πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Τιβίσκου· πρότερον μὲν περίφημος πόλις, νῦν δὲ χωρίου, λεγόμενου Σίγεθ, κατὰ τὸν Λάζιον, τὸ ὁποῖον σχεδὸν ὁμοιάζει μὲ τὸ φρούριον Τόρδα ἢ Τέρα, (β) καὶ μὲ τὸ φαινόμενον κάστρον πλησίον τῆς Τόρδας· εἶναι δὲ τετράγωνον καθὼς

α. (α) Σάρμης, ἢ Σίρμος καθ' Ἕλληνας, ἐστάθη παλαιὸς βασιλεὺς τῶν Δακῶν πρὸ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ξέρξου, κατὰ τὸν Κούρτιον, ὅστις ἐκτίσεν αὐτὴν τὴν πόλιν.

β. (β) Τόρδα πόλις τῆς Τρανσυλβανίας, μεταξὺ τῆς Ἄλβας Ἰουλίαις, καὶ Κλαυδιουπόλεως, πλησίον τοῦ Ἀρανοῦ ποταμοῦ.

μαρτυρεῖ ὁ Κελεσέριος, ὅστις παρετήρησεν ὁ ἴδιος τὸ ἔδαφος τούτου συναρμοσμένον ἐκ πλινθίων, ἤτοι κεραμιδίων τετραγώνων, τεχνικῶς κατεσκευασμένων, ἐξ ὧν πλεῖστα εὑρέθησαν πλινθία ἔχοντα τὸ σημεῖον τῆς Λεγεῶνος ε'. Μακεδονικῆς· ἐξ οὗ συνάγεται, ὅτι αὐτῇ ἡ λεγεῶν (τῆς ὁποίας τὸ στρατόπεδον τάττεται πρὸς τὸν Οἴσκον (α) τῶν Τριβαλλῶν, εἰς τὸ ὁδοιπορικὸν τοῦ Ἀντωνίου) εἶχε τὸ στρατόπεδόν της καὶ εἰς τὰς Σαλίνας (β)· αὕτη δὲ ἡ λεγεῶν ἠξιώθη νὰ κληθῆ ἐπὶ τοῦ Γαλλιήνου εἰς τὰ νομίσματα τρεῖς, καὶ τετράκις, καὶ μάλισα ἐξάκις, καὶ ἐπτάκις πικρῆ.

Κελεσ. φύλ.

26.

3. Ἀουραρίων, φρούριον τῶν χρυσορυκτῶν, ὧν τὸ ὄνομα εἶχον μερικαὶ ἀποικίαι τῆς Δακίας, ἐπειδὴ κατὰ τὰ εὑρεθέντα ἐπιγράμματα φαίνεται, ὅτι τόσον αὐτοὶ, ὅσον καὶ ἄλλοι μεταλλορύκται εἶχον κατοικίας, αἱ ὁποῖαι συμπεραίνονται νὰ ἦσαν πλησίον τῆς Ἀβρουδανίας, καὶ Ζαλάτινας, κάσρα τῆς Τρανσυλθανίας, καθότι εἰς τὸ ὄρος πλησίον τῆς Ἀβρουδανίας, καὶ εἰς τὴν κώμην Βούτσου εὑρέθησαν ἔχνη πόλεως, καὶ πολλοὶ λίθοι μὲ ἐπιγραφὰς τῶν Ἀουραρίων, ὅ-

Βιβλ. ια'. Τίτ.

6. Κώδ.

Κελεσέρ.

γ. (α) Οἴσκος, ἢ οἴκος φρούριον τῶν Τριβαλλῶν ἐν τῇ κάτω Μοισίᾳ, τὸ ὁποῖον ὑποτίθεται, ὅτι εἶναι τὸ φρούριον Βλάδα ἢ Βουδένι.

δ. (β) Ἐκ τῆς λέξεως Λατινικῆς Salina παραθέσει φαίνεται, ὅτι ἐκλήθη ἢ ἔκνα τῆς Δακίας Σλανίκι, εἰς τὸ θέμα Σακογενίου.

μοίως καὶ πλησίον τῆς Ζαλάτινας εὐρέθη τόπος πλήρης ἀρχαιοτήτων, ἐν ᾧ φαίνονται αἱ πλατεῖαι τῶν οἰκοδομημάτων, καὶ καμάραι αὐτῶν μὲ σήλας καὶ γλυφάς· ὁ Σωτέριος ὁμῶς εἰς τὸν τόπον τῆς Ἀβρουδθανίας θέττει τὴν Πατρούσσαν, καθότι πλησίον εἶναι τὸ τῆς Βλαχίας χωρίου Πειτρεπάνι, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸν Πτολεμαῖον, κεῖται πλησίον τῶν Σαλίων. (*)

4. Ρεουρένι, κεῖται μιστὴν ὥραν μακρὰν τῆς μεγάλης ὄκνας, πλησίον τοῦ Ἀλούτα ποταμοῦ, ὅπου φαίνεται, ὅτι ἦτον Ῥωμαϊκὸν κάστρον· διότι εὐρίσκονται ἔχνη θεμελίων ἐκ λίθων τετραγώνων· ἐκεῖ φαίνεται καὶ ὁ λιθόστρωτος δρόμος τοῦ Τραϊανοῦ· ὅθεν συμπεραίνεται νὰ ἦναι τὸ Ρουκόνιον τῶν παλαιῶν.

5. Τιδίσκου, φρούριον τῆς Δακίας, κείμενον εἰς τὸ σύνορον τῶν Ἰαζύγων, καὶ εἰς τὴν συμβολὴν τοῦ Δανούδιος, καὶ Τιδίσκου ποταμῶν

ε. (*) Φανερόν εἶναι, ὅτι καὶ ἤδη εὐρίσκονται εἰς τὴν Βλαχίαν τοιοῦτοι Ἀουράριοι, ἔχοντες τὴν αὐτὴν κλησιν καὶ ἐπισασίαν εἰς τὸ νὰ συνάξουν χρυσίον ἐκ τῶν ποταμῶν Ἀρτζεσι, Ὀλτου, καὶ Διμποστίτζας, πρὸς τὰ ὄρεινά μέρη, καὶ αὐτοὶ εἶναι Βλάχοι, καὶ Κατζίβελοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὧν οἱ μὲν Βλάχοι λέγονται Μπαγιάσιδες, οἱ δὲ Κατζίβελοὶ Ἀουράριδες· ὁμοίως καὶ Ζλατάροι, ἔχοντες τὴν αὐτὴν κλησιν καὶ τέχνην εἰς τὸ νὰ δουλεύουν τὰ μέταλλα, τὸ χρυσίον, ἀργύριον, καὶ τὰ λοιπά· τὸ πάλαι ὁμῶς φαίνεται, ὅτι ἦτον χωρικαὶ ἀποικίαι, ἐξ ὧν ἔμεινεν ἡ ἐνομοσία ἕως τῆς σήμερον τῶν δουλευτῶν τούτων.

ἢ κατ' ἄλλους, εἰς τὴν τοῦ Μαρίσσου καὶ Τι-
βίσκου· κατὰ τὸν Πτολεμαῖον ὁμῶς, καὶ πύνα-
κα Πευτιγγεριανοῦ, καὶ κατὰ τὸ εὐρεθὲν ὑπὸ Γρισελίνος.
Γρισελίνου ἐπίγραμμα, ἢ θέσις αὐτοῦ εἶναι εἰς α', 280.
τὴν συμβολὴν τοῦ Βίερα, καὶ Τεμεσίου ῥύακος.

6. Ζεῦγμα τοῦ Πτολεμαίου, φαίνεται, ὅτι
ἐσάθη ἀντικρυ τοῦ Συσοβίου, εἰς τὸν τόπον ὅπου
ἤδη ὀνομάζεται Ζεμνίτζα· ἐπειδὴ καθὼς εἰς
τὴν λιθίνην γέφυραν ἦτον ἡ Πόντης, καὶ Θεο-
δώρα, καὶ εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ Δανούβιος ἡ
Νικόπολις, καὶ ὁ Τοῦρνος, οὕτως ἔπεται καὶ εἰς
τοῦτο τὸ μέρος τοῦ ποταμοῦ νὰ ἦναι τὸ Ζεῦγμα
καὶ τὸ Συσόβι.

7. Πουσαίτη, τάττεται εἰς τὴν Τραυσιλθα-
νίαν, ἀπέχουσα πέντε μίλια πρὸς τὸν βορρῆαν
ἀπὸ τῆς Κλαυδιουπόλεως, καὶ ὀκτῶ ἀπὸ τοῦ
Καρπάθου ὄρους πρὸς μεσημβρίαν· διότι εἰς
Κλαυδιούπολιν ἢ Κλοῦζι εὐρέθη ἐπίγραμμα πε-
ριέχον τὸ ὄνομα τῆς ἀποικίας.

8. Νάποκα τάττεται εἰς τὴν Βλαχίαν, καὶ
συμπεραίνεται, ὅτι εἶναι τὸ Μπουζαῖον.

9. Σεργιδάβα, ἣτις κατὰ τὸν Σεϊθέρτον τάτ-
τεται εἰς τὴν νῆσον Ὁσροβ, ἐν τῷ Ἀλούτα πο-
ταμῷ, ἀνωτέρω τοῦ Ῥιμνίκου καὶ τῆς Τζεγα-
τζούγιας· ἐπειδὴ εὐρέθη ἐκεῖ ἐπίγραμμα διὰ τὸν
λαὸν καὶ δῆμον τοῦ Σεργιδαβασαίου,

10. Σιάσσι, τὸ ὁποῖον φαίνεται, ὅτι εἶναι
ἢ νῦν μητρόπολις τῆς Μολδαβίας· ἐπειδὴ εὐρέ-
θη ἐπίγραμμα εἰς τὴν Ἀουραρίαν τοῦ ἐπάρχου,

οὕτως περιέχον, M ^(unicipis) Dacorum Ja-
^(ilitum) siorum· τούτέστι τῆς πότῶν ἐρ τῶν ἐρατιωτῶν
 Δακῶν Ἰασσίων· ὁ Χαυτεμίρης ὁμῶς λέγει, ὅτι
 τοῦτο τὸ ὄνομα εἶναι μεταγενέστερον, τὸ ὁποῖον δὲν
 εἶναι πιθανόν, ἐπειδὴ τὸ ὄνομα τῶν Ἰασσίων εἶ-
 ναι παλαιόν.

11. Πετροδάβα, Νευτιδάβα, Καρσιδάβα,
 Πατριδάβα, Τριφούλον, Ἄρκοδάβα, κ. τ. λ.
 αἱ ὁποῖαι πρὸς τὸν Προῦτον ποταμὸν κεῖνται κα-
 τὰ τὸν Πτολεμαῖον, καὶ περιέχονται εἰς τὰς Σαρ-
 ματικὰς ἀποικίας, κατὰ τὸν Σεΐδέρτον.

12. Ῥαμιδάβα κεῖται εἰς Βλαχίαν πλησίον
 τῆς Μολδαυίας πρὸς τὸν Ῥαμιδάβαν ἢ Ῥίμνικ
 ποταμὸν, καὶ συμπεραίνουσι τινὲς νὰ ᾔηται τὸ
 Σλάμ Ῥίμνικον τοῦ Φωξανίου.

13. Μαρκοδάβα, φρούριον τῆς Μολδαυίας,
 πλησίον τῆς Σουτζιάβας, καὶ συμπεραίνεται,
 ὅτι εἶναι τὸ καινῶς λεγόμενον Μαργοςέσι, κατὰ
 τὸν Λάζιον.

14. Ζουζιδάβα, κεῖται εἰς τὸν Προῦτον
 ποταμὸν, καὶ συμπεραίνεται, ὅτι εἶναι τὸ Χοῦ-
 σι τῆς Μολδαυίας.

15. Ζιριδάβα, φρούριον τῆς Βλαχίας, ὅπου
 κεῖται εἰς τὸν Νάπαριν ποταμὸν, δηλαδὴ Γιάλο-
 μιτζαν, πλησίον τοῦ Δουνάβεως, καὶ συμπε-
 ραίνεται νὰ εἶναι εἰς τὴν Ζιγαλίαν.

16. Φρατερία, φρούριον ὅπερ ὑποτίθεται
 νὰ ᾔηται τὸ Φρατέσι.

17. Ζουροβάρα ἢ Ζουράδρα, εἶναι τὸ Τεμισδάρ, κατὰ τὸν Νίγρον.

18. Σιγγιδάβα, παλαιὸν ποτὲ φρούριον τῆς Τρανσιλθανίας, τὸ ὁποῖον ἤδη ὑποτίθεται, ὅτι εἶναι τὸ Ἐννυῒδ κάσρον, κείμενον πλησίον τῆς Ἄλδας Ἰουλίας.

19. Κέντουμ Πούτεα, τουτέστιν ἑκατὸν πηγάδια· ταῦτα, κατὰ τὸν Πευτιγγεριανὸν πίνακα, τάττονται εἰς τὴν Τρανσιλθανίαν, χωρίου ὄρεινόν τοῦ Βανάτου Τεμεσειενσίου, ὅπου εὐρίσκονται ὀρύγματα, καὶ πηγάδια τῶν μεταλλορυκτῶν Ῥωμαίων, ὡς λέγει Γρισελίνος. Γνωστὸν ὁμῶς εἶναι, ὅτι καὶ εἰς τὴν Βλαχίαν εἰς τὸ θέμα Σακουγενίου, καὶ Πράχοβας εἶναι τοιαῦτα ἀμφοτέρωθεν πηγάδια, καὶ καθ' ἑκάστην γίνονται εἰς τὰ ὄρεινὰ μέρη τῶν χωρίων, Πεκουρέτζοι ὀνομαζομένων, ἐξ ὧν ἐξέρχεται τὸ κατράνι, τὸ ὁποῖον εἶναι μία ὑψηλὴ ἐλαιώδης, πυκνοτάτη, ἐκ μορίων θειωδῶν συνθεμένη, καὶ χρῶμα ὡσάν μαῦρον ἔχουσα, ἣ ὁποῖα βλαχισὶ λέγεται Πέκουρα, χρησιμεύουσα εἰς ἀλοιφήν τῶν ἀξόνων τῶν ἀμαξῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ εἰς κατασκευὴν πυρσῶν, δηλαδὴ μασαλάδων, διότι καίει ὡς πῦρ, καὶ φῶς ἐκπέμπει· ὁμοίως χρησιμεύει καὶ εἰς ἄλλα.

20. Ἄλβα Ἰουλία ἢ Ἄλβα Καρολίνα, τὸ ποτὲ Ἀποῦλον· ὄρ. μέρ. α'. κεφ. ιζ'. ὑποσημ. ἡ'.

21. Πόλις Ἀπουλενσία ἐβδόμη, ὄρ. μέρ. α'. κεφ. ιθ'. ὑποσημ. α'.

22. Πύργος, ὁ βλαχισὶ Τοῦρνος, ὅπου με-

τὰ ταῦτα ἐμετοίκισεν ὁ Ἰουστινιανὸς τοὺς Ἄν-
τας. (*) ὄρ. μέρ. α'. κεφ. κ'. ὑποσημ. α'.

23. Ὁ Πύργος τῆς ἀποικίας Λετεράτας·
ὄρ. μέρ. α'. κεφ. κ'. ὑποσημ. β'.

24. Κάπουτ μπόδισ, ἦτοι κεφαλή βοός. ὄρ.
μέρ. α'. κεφ. κ'. ὑποσημ. δ'.

25. Ἄχθαι φρούριον. ὄρ. μέρ. α'. κεφ. κ'.
ὑποσημ. ε'.

26. Τοῦρνο ρός, ἦτοι κόκκινος Πύργος. ὄρ.
μέρ. α'. κεφ. κα'. εἰς τὸ κείμενον.

27. Πόντης καὶ Θεοδώρα, τὰ τῆς Τραϊα-
νῆς γέφυρας κασέλλια. ὄρ. μέρ. α'. κεφ. κγ'.
ὑποσημ. α'. καὶ μέρος β'. κεφ. α'. ὑποσημ. γ'.

28. Σεβερῖνος, τὸ πάλαι Ἄκμονία. ὄρ. μέρ.
β'. κεφ. α'. ὑποσημ. ε'.

29. Τζελέου, ὄρ. μέρ. β'. κεφ. α'. ὑποσημ. δ'.

30. Βουρρίδάβα, εἰς Ῥωμανάτζι, καὶ Κα-
ράκαλου. ὄρ. μέρ. β'. κεφ. ζ'. ὑποσημ. γ'.

31. Σεβερινούπολις· ὄρ. μέρ. β'. κεφ. θ'.
εἰς τὸ κείμενον, καὶ ὑποσημ. α'.

32. Τζερνέτζι ἢ Τζερνιγράδ, μὲ φρούριον
Διέρνα ἢ Τιέρνα· ὄρ. μέρ. β'. κεφ. θ'. ὑποσημ. β'.

33. Χαλκορυχία ἢ Μπάγια δὲ ἀράμα Με-
χεδντζίου. ὄρ. μέρ. β'. κεφ. θ'. Σχόλιον Γ'.

ζ'. (*) Ἀντίας ὁ τῶν Σκυθῶν βασιλεὺς μαχόμενος πρὸς
Φίλιππον, περὶ τὸν Ἰσρον ποταμὸν ἔπεσεν, ὑπὲρ τὰ
ἐννευήκοντα ἔτη γεγονώς, καθὼς λέγει ὁ Θεόπομπος,
ὡς φαίνεται εἰς τὸν περὶ Μακροθίων λόγον τοῦ Λουκ.
ὄρ. λξξ.

34. Σάδοθα, ὅπου ἀργυροκοπεῖον, καὶ Ἀντίνας ἢ Τίας φρούριον. μέρ. β'. κεφ. ιβ'. ὑποσημ. β'.

35. Πραιτωρία Αὐγούση· τὰ νῦν Ῥώμανοι τῆς Μολδαβίας· ὄρ. μέρ. β'. κεφ. ις'. Σχόλ. ε'.

36. Κολώνια τῶν Περενθανασίων ὅπου ὁ Δίων μνημονεύει, καὶ τὸ χωρίον τῶν Παταβικισίων, περιεχόμενα εἰς τὰς Πανθέκτας, εἰσὶν ἄγνωστα, καθὼς καὶ ἄλλα πολλὰ, ἅπερ ὁ πανδαμάτωρ χρόνος κατηφάνισε, καὶ τὰ ἔχνη αὐτῶν ἐξήλειψε μὲ τελειότητα.

ΓΕΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

τῆς

πάλαι Δακίας, τανῦν Τρανσιλβανίας,
Βλαχίας καὶ Μολδαβίας.

Μ Ε Ρ Ο Σ Γ'.

Ε Π Ο Χ Η Γ'.

Κ Ε Φ. Α'.

α. Χ.

274.

Μετὰ τὴν μετάθεσιν τῶν Δακο-ρωμαϊκῶν ἀπρι-
κιῶν εἰς Μοισίαν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Αὐρη-
λιανοῦ, ὡς εἰς τὸ Β'. Μέρος ταύτης τῆς ἱστορίας
προείρηται, οἱ ἐναπολειφθέντες εἰς Δακίαν Δακο-
ρωμῆνοι ἐσύζησαν μίαν ἡγεμονεΐαν αὐτόνομον,
καὶ ἐπανελθόντες εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν κατὰ-
στασιν, ἐξουσίαζον ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ, χωρὶς
να ἔχωσι κάμμίαν ἐνόχλησιν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων·
διότι μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ Αὐρηλιανοῦ, λαθῶν
τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν ὁ Τάκιτος ἐν ἔτει 275
α. Χ. δὲν ἐκινήθη παντελῶς κατ' αὐτῶν, οὔτ'
ὁ Φλωριανὸς μετὰ τοῦτου, οὔτ' ὁ Πρόβος ὁ
τούτου διάδοχος, ὅστις νικήσας πολλὰ βάρβαρα
ἔθνη, ἄπερ κατέτρεχον τὴν Γαλλίαν, ἐφρονεῦθη
ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἐν ἔτει 282 α. Χ., οὔτε ὁ

μετὰ τοῦτον Κάρος, ὅστις νικήσας τοὺς Σαρμά-
 τας, καὶ Πέρσας, ἀπέθανε κεραυνοβληθεὶς ἐν ἔτει
 283 ἄ. Χ., οὔτε οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ὅτε Καρίνος,
 καὶ Νουμεριανὸς ἐκινήθησαν κατὰ τῶν Δακῶν·
 διότι ὁ μὲν Νουμεριανὸς ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ πεν-
 θεροῦ του Ἀρρήϊου Ἄπρου, ἐν ἔτει 284 ἄ. Χ.
 ὁ δὲ Καρίνος ἐφονεύθη ὑπό τινος τριβούνου ἐν
 ἔτει 285. Ὅθεν τὸ πλῆθος τῶν αὐτοκρατόρων
 ὁποῦ ἐδυνάσευον εἰς Ῥώμην, καὶ ἡ ἀκατασασία
 τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου ἔτρεφον τὴν εὐτυχίαν
 τῶν Δακο-ρωμάνων, καὶ ἐθάρρυνε τὰ βάρβαρα
 ἔθνη, τὰ ὁποῖα ἄλλος χαλινὸς δὲν ἐμπόδιζεν, εἰ
 μὴ ἡ τῶν Ῥωμαϊκῶν τροπαίων ἐνθύμησις· διότι
 καταλαβὼν ὁ Διοκλητιανὸς τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρ-
 χὴν, ἔλαβε τῆς βασιλείας συμβουθὸν Μαξιμι-
 νὸν τὸν Ἐρκαύλιον, καὶ εἰς καίσαρας προεδίδασε
 τὸν τε Κωνσταντῖνον καὶ Γαλλέριον, ὥςτε διαιρε-
 θεῖσα ἡ τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴ ἀδυνάτησεν, ἥτις
 ἤγειρε μὲν τρόπαια κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἐδοκίμα-
 ζε δὲ βλάβην καὶ μεγάλην ἐσωτερικὴν ἀτουσίαν·
 ὁ δὲ Μαξιμιανὸς φονεύσας τὸν Σεβῆραν καίσα-
 ρα, καὶ ἐπιβουλευθεὶς τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον
 γαμβρόν του, ἐφονεύθη παρ' αὐτοῦ ἐν ἔτει 310·
 ὁμοίως καὶ ὁ Γαλλέριος διὰ τὰς ἀνοσιουργίας
 του σκωληκόδρωτος γεγουῶς, ἐξέψυξεν ἐν ἔτει
 311.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τούτου ἔμεινεν ὅτε
 Μαξιμῖνος, Κωνσταντῖνος, καὶ Λικίνιος, διαι-
 κοῦντες ἀκατασάτως τὴν βασιλείαν· ὁμοίως καὶ

ὁ Μαξέντιος ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν βασιλεὺς, ὤρμησε κατὰ τοῦ μεγάλου Κωνσαντίνου, πλὴν δυνάμει τοῦ τιμίου σταυροῦ νικηθεὶς, καὶ διαβαίνων εἰς τὴν ἐπισροφὴν μίαν γέφυραν, ἢ γέφυρα διελύθη, καὶ ἀπεπνίγη καταποντισθεὶς ἐν ἔτει 312· τότε καὶ ὁ Μαξιμίνος κινήθεις κατὰ τοῦ Λικιννίου ἐνίκηθη, καὶ διωκόμενος ἀπεβίωσεν ὑπὸ μιᾶς θανατηφόρου πληγῆς ἐν ἔτει 313· ὁ δὲ Λικίνιος φθονῶν τὴν δόξαν τοῦ Κωνσαντίνου, ἐφέρετο ἐχθρικῶς, πολλάκις δὲ νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Κωνσαντίνου, καὶ συγχωρηθεὶς ἐξ αἰτίας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Κωνσαντίας, ἀδελφῆς Κωνσαντίνου, δὲν ἔπαυε τὴν κατ' αὐτοῦ ἐχθραν, ἕως ὅτου νικηθεὶς κατὰ κράτος, καὶ ἐξορισθεὶς παρὰ τοῦ νικητοῦ εἰς Θεσσαλονίκην, ἐφονεύθη ἐκεῖ ἐν ἔτει 323.

Μείνας οὖν ὁ μέγας Κωνσαντίνος μονάρχης, καὶ πρῶτος βασιλεὺς τῶν Χριστιανῶν, γενναίως καὶ εὐσεβῶς ἐβασίλευσε, τὸν ὁποῖον τὰ βάρβαρα ἔθνη ἐσέβοντο διὰ τὴν ἀνδρείαν, καὶ ἐν πόλεμοις αὐτοῦ εὐτυχίαν· ὡσαύτως καὶ οἱ Δάκες εἶχον εἰρήνην, διότι ἰδρύσας γέφυραν οὗτος ἐπὶ Δουνάβεως ἐν ἔτει 331, μεταξὺ τῆς Νικοπόλεως καὶ Τζελέου, (ὄρ. μέρ. β'. κεφ. α'. ὑποσημ. γ.) καὶ ὀρμήσας ἐκεῖθεν κατὰ τῶν Γόθων, οὓς κατετρόπωσεν εἰς τοὺς Σαρματικούς τόπους, δὲν ἠνώχλησε τοὺς Δάκας τελείως, ἀλλ' ἐφέρθη φιλικῶς μετ' αὐτῶν· οὗτος καὶ νέαν Ῥώμην κτίσας εἰς τὸ τῆς Θράκης Βυζάντιον, καὶ ὀνομάσας

ταύτην Κωνσταντινούπολιν, ἐμετοίκισε τὸν θρόνον τῆς βασιλείας του (*) • ἀσθενήσας δὲ μετὰ ταῦτα

α΄. (*) Τὸ Βυζάντιον κεῖται ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς ἢ Εὐρωπαϊκῆς πλευρᾷ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου, ὅστις ἐνώνει τὴν Μαύρην Θάλασσαν μετὰ τῆς Προποντίδος, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Βύζαντος ἀρχιστρατήγου τῶν Μεγαρέων, καὶ ἔπειτα ἀνεκαινίσθη ὑπὸ τοῦ Πausανίου βασιλέως τῶν Λακεδαιμονίων • ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος Θέλων νὰ μεταθέσῃ τὸν θρόνον τῆς βασιλείας του, δὲν εὑρηκεν ἄλλην ὠραιότεραν τοποθεσίαν καὶ μὲ τόσον πλῆθος φυσικῶν προτερημάτων ἀπὸ αὐτῆν, ὅθεν ἀποφασίσας νὰ κτίσῃ τὴν πόλιν του εἰς αὐτὴν, ἠὔξησε τὸ Βυζάντιον, περιτειχίσας ὅσον μέρος φαίνεται σήμερον, δηλαδὴ τοὺς ἐπτὰ λόφους, τὸ ἐσόλισε μὲ πολλὰς ὠραίας οἰκοδομὰς, καὶ τὸ ὠνόμασε νέαν Ῥώμην. Ἡ ὀνομασία Κωνσταντινούπολις ὁμῶς ὑπερέσχυσε καὶ ἔμεινε. Ἐνας περίφημος νεωτερικὸς συγγραφεὺς λέγει, ὅτι ἡ Κωνσταντινούπολις φαίνεται νὰ ἔγινε διὰ νὰ ἦναι μητρόπολις τῆς οἰκουμένης, ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἄλλη εἰς τὸ νὰ συγκριθῇ μὲ αὐτὴν κατὰ τὴν θέσιν, κατὰ τὸ κλίμα, κατὰ τὰ προτερήματα, καὶ νὰ ἦναι καλλίτερα θεμένη διὰ νὰ βασιλεύῃ εἰς ἓνα μέρος τοῦ παλαιῦ ἡμισφαιρίου • τοῦτο δὲ τὸ μέρος τῆς Θράκης εἶναι μία χερσόνησος τρίγωνος, τῆς ὁποίας ἡ βρέειός πλευρὰ βρέχεται ὑπὸ τῆς Μαύρης Θάλασσης, ἡ ἀνατολικὴ ὑπὸ τοῦ Βοσπόρου, τοῦ ὁποίου τὸ μῆκος εἶναι 12 ἢ 13 λέγαις, καὶ ἡ νοτεία ὑπὸ τῆς Προποντίδος, εἰς δὲ τὰ δεξιά μέρη τοῦ σώματος τοῦ Βοσπόρου εἶναι ὁ Κεράτιος κόλπος ἐκτεινόμενος κατὰ μῆκος, ὅστις εἶναι καὶ λιμένας τῆς πόλεως • τὸν κόλπον τὸν σχηματίζει ἀπὸ τὰ δεξιά τὸ ῥηθὲν τρίγωνον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ Κωνσταντινούπολις τρίπλευρος διὰ τὴν θέσιν • καὶ ἡ μὲν μία αὐτῆς πλευρὰ, ἣτις βλέπει τὴν Προποντίδα, ἐκτείνεται ἀπὸ

πλησίον τῆς Νικομηδείας, καὶ καταλιπὼν διαδόχους τῆς βασιλείας τοὺς τρεῖς υἱοὺς αὐτοῦ Κων-

τοὺς ἑπτὰ πύργους εἰς τὸ δυτικονότειον, ἕως τῆς ἁκρας ὅπου εἶναι τὸ Σεράϊ, ἢ τὸ βασιλικὸν παλάτιον, εἰς τὸ ἀνατολικοβόρειον· τὴν δὲ ἄλλην πλευρὰν ἀπὸ τοῦ Σεράϊ ἕως εἰς τὸ Ἴπ τὴν περιορίζει ὁ λιμὴν, καὶ ἡ τρίτη πλευρὰ ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Ἴπ, ὅπου ἡ γωνία δὲν εἶναι τόσον ὕψιστά, ἕως τοὺς ἑπτὰ Πύργους. Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐκόσμησεν αὐτὴν μὲ πολλοὺς κόσμους τῆς παλαιᾶς Ῥώμης, δηλαδὴ ἀνδριάντας ἡρώων, εἰκόνας, στήλας, ὀβελίσκους καὶ ἄλλα, πληρὴν εἰς τὴν ἄλωσιν αὐτῆς ὑπὸ τῶν Γάλλων ἐν ἔτει 1204, οἵτινες τὴν ἐκράτησαν ἔτη 57, καὶ τελευταῖον ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν ἐν ἔτει 1453 Μαΐου 29 ὑξερηθῆ πολλὰ ἀπὸ ὅσα ἀξιοθέατα τὴν ἐσόλιζαν· μὲ ὅλον τοῦτο ἔχει καὶ τὴν σήμερον ἔργα μεγαλοπρεπῆ, τῶν διαφόρων Σουλτάνων, δηλαδὴ πολλὰ τζαμιά ὅπου σχεδὸν ἔχουν τὰ δευτερεῖα τῆς ἀγίας Σοφίας, (τοῦ διασημοτάτου καὶ θαυμασιῦ ναοῦ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ), βασιρικὰ παλάτια ἀξιοθέατα, χάνια ὄλα μαρμαρένια, καὶ μολυβδοσκεπέασα, ὑδραγωγοὺς, βρύσεις, λουτροὺς, καὶ ἄλλα πάμπολλα. Ὁ Γαλατὰς, ὅστις εἶναι εἰς τὰ ἀριστερὰ τοῦ Κερατρίου κόλπου, καὶ προάσειον τῆς πόλεως, εἶναι καὶ αὐτὸς μία πόλις ἀξιόλογος· ὡσαύτως τὸ ἀντικρυ Σκούταρι ἢ Χρυσόπολις· ὁ Βόσπορος, ἢ τοῖ τὸ κατάσενον, τοῦ ὁποίου τὸ παραθαλάσσιον εἶναι κατασκεπέασον καὶ πρὸς τὰ δύο μέρη Εὐρώπης τε καὶ Ἀσίας, μὲ παλάτια μεγαλοπρεπῆ, καὶ μὲ χωρῖα συνεχόμενα ἀλλήλοις ὡς μία πόλις εἰς ὅλον τὸ μῆκος, μέχρι τοῦ σομίου τῆς Μαύρης Θαλάσσης· τὸ παλαιὸν Βυζάντιον, ὅπου εἶναι τὰ βασιρικὰ παλάτια, περικλείεται εἰς τὸν πρῶτον λόφον τῆς ὕψιστης γωνίας τοῦ τριγώνου, εἰς τοῦ ὁποίου τὰ χαμηλώματα πρὸς τὴν Θάλασσαν εἶναι κῆποι κατάφυτοι ἀπὸ ῥψηλὰ δένδρα,

ζάντιου, Κωνσταντίνου, και Κώσαντα, απέθανεν
εὐσεβῶς ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 337.

Σχόλιον Α'.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ γ'. αἰῶνος φαίνεται, ὅ-
τι οἱ Δακο-ρωμάνοι παρέλαβον τὸν Χριστιανισμόν,
ἐπειδὴ και ὁ Τερτουλλιανὸς γράφων κατὰ τῶν
Ἰουδαίων μνημονεύει τούτου· και πρὸς τούτοις
εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ συναθροισθεῖσαν σύνοδον κατὰ
τὸ 325 ἔτος, ἦσαν παρόντες δύο ἐπίσκοποι, ἕ-
νας τῶν Σκυθῶν, και ἕτερος τῶν Γόιθων, ὀνό-
ματι Θεόφιλος, και μετὰ τούτου ἐχρημάτισεν ὁ Νι-
κήτας Δακῶν και Βησσῶν ἐπίσκοπος, ὅς τις ἔ-
λαβε τίτλον, τὸ νὰ λέγεται ἀπόστολος τῆς Ῥι-
πενσίας Δακίας, και νὰ ἔχη τοὺς ἐπαίνους τοῦ
ἀγίου Παυλίνου Νόλας, περὶ οὗ τὸ Λατινικὸν
συναξάριον μνεῖται ποιεῖται τῇ 9. τοῦ Ἰανουα-
ρίου, κατὰ τὸ Καλενδάριον τοῦ Γρηγοριανοῦ·
ὁμοίως και ὁ Πόγγιος εἰς τὰ χρονικὰ ἀναφέρει,
ὅτι ἐν ἔτει 326 ὁ Θεῖος Νικήτας ἔκτισε τέσσα-
ρας ναοὺς εἰς τὴν περιοχὴν τῶν κελλείων τῶν μο-
ναχῶν, και εἰς μὲν τὸν πρῶτον ναοῦ ἐδοξολό-
γουν ἑλληνισί τὸν Θεόν, εἰς δὲ τὸν δεύτερον

Ἔκδοσις Χα-
βαρκάμ. φύλ.
189.

κυπαρίσσια, και ἄλλα ἀειθαλλῆ, και φυλλορρόβα, χα-
ριέσατοι, καθὼς και ὅλα τὰ πέριξ τῆς Κωνσταντινου-
πόλεως· και ἐν συντόμῳ αὕτη ἡ πόλις εἶναι μεγαλω-
τάτη, πολυανθρωποτάτη, ὠραιότατη, πλουσιωτάτη,
χαριεσάτη, ἐμπορικωτάτη, και ἡ καλητέρα τῆς οἰκου-
μένης διὰ βασιλεύουσα.

οἱ Βῆσσοι ἢ Βέσσοι, εἰς τὴν διάλεκτόν τους, εἰς δὲ τὸν τρίτον οἱ Ἄρμένιοι, καὶ εἰς τὸν τέταρτον ἐξωρκίζοντο τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα· εἰς τὸ Μουσεῖον δὲ τοῦ βαρώνου Βρουνκεθαλ, εἰς χωρίον Αὐρίλλι, πλησίον τοῦ Σιδινίου τῆς Τρανσιλβανίας, φαίνεται ἓνας χάλκινος πίναξ μὲ Χριστιανικὰ σημεῖα, ὅς τις εὐρέθη εἰς τὴν Τρανσιλβανίαν, καὶ περιέχει ταῦτα. Zosimus ex voto posuit, τευτέσιw ὁ Ζώσιμος ἐξ εὐχῆς ἀνέθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

α. x.

337.

Κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ῥηθείσης ἀνωμαλίας τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου, καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου αὐτοῦ συστάσεως, οἱ Δακω-ρωμάνοι ἡσυχῶς διέκειντο, ὥσπερ καὶ μετὰ τὸν θάνατον τούτου, διότι ἄρχησαν ἀμέσως αἱ τοῦ βασιλείου συγχύσεις ἐξ αἰτίας τῶν στρατιωτῶν, οἵτινες δι' ἀσφάλειαν τῆς ἀρχῆς τῶν τριῶν διαδόχων, ἐφόρευσαν τοὺς θείους, καὶ ἐξαδελφους αὐτῶν, ἐκτὸς μόνου τοῦ Γάλλου καὶ Ἰουλιανοῦ παραβάτου· καὶ ἐξ αἰτίας τῆς διανομῆς τοῦ βασιλείου, ἐξ ἧν ὁ μὲν Κωνσάντιος ἔλαβε τὰ τῆς Θράκης, καὶ ἀνατολῆς μέρη, ὁ δὲ Κωνσταντῖνος τὰ πρὸς Ὠκεανὸν δυτικά, καὶ ὁ Κώνσας τὴν Ἀφρικὴν (*).

α. (*) Ἡ Ἀφρικὴ εἶναι τὸ τρίτον μέρος τοῦ παλαιοῦ κόσμου, καὶ μεσαῖον κατὰ τὸ μέγεθος, δηλαδὴ μικρότερον τῆς Ἀσίας, καὶ μεγαλύτερον τῆς Εὐρώπης τριπλασίου καὶ ἔτι· ἔρχεται ἀπὸ τῶν μεκημβρινῶν παραθαλασσίων τῆς μεσογείου, καὶ ἐτείνεται ἱκανῶς πέραν τοῦ Ἰση-

τὸ Ἰλλυρικόν, καὶ τὴν Κρήτην (*)· ἀλλ' ὄνεός

β'. (*) Ἡ Κρήτη εἶναι μέγιστη νῆσος τοῦ Ἀρχιπελάγους, οὔσα κατὰ τὸ σχῆμα ἑτερομήκης, ἐκτετατομένη ἐξ ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμῶν, τῆς ὁποίας τὸ μέγιστον μῆκος εἶναι μιλίων 280, τὸ δὲ μέγιστον πλάτος 60, καὶ ἡ περιμέτρος 520 ἢ 600· βρέχεται ἀνατολικῶς ὑπὸ τοῦ Καραπαθίου πελάγους, μεσημβρινῶς ὑπὸ τοῦ Λιβυκοῦ, δυτικῶς ὑπὸ τοῦ Ἰονίου, καὶ πρὸς βορρᾶν ὑπὸ τοῦ παρ' αὐτῆς ὀνομαζομένου πελάγους· ἔχει πολλὰ βραχῶδη βουνα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μέγιστον εἶναι ἡ Ἴδη (Ἰψηλορείτης), πλησίον τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ὑπέγετος οἰκοδομὴ τοῦ ποτὸς λαβυρίνθου τοῦ Μίνως· τὸ κλίμα αὐτῆς εἶναι εὐκράεστατον, διὸ καὶ Κρήτη ἀπὸ τοῦ εὐκεκρᾶσθαι τὸν ἐπὶ τὴν νῆσον ἀέρα, καὶ τὸ ἔδαφος εὐφορώτατον· ἡ δὲ πρωτεύουσα πόλις Κάνδια.

μεμβρινοῦ πρὸς μεσημβριάν· συνέχεται δὲ μετὰ τῆς Ἀσίας δι' ἑνὸς ἰσθμοῦ 100 μιλίων τὸ πλάτος, καὶ ὀρθοθετεῖται πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τῆς Ἀσίας διὰ τοῦ ῥηθέντος ἰσθμοῦ, ὅστις καλεῖται Σουεζ, μετὰ τῆς ἑρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ· πρὸς ἄρκτον μετὰ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ὅπου διακρίνεται ἀπὸ τῆς Εὐρώπης διὰ τοῦ πορθμοῦ Γκιμπραλτάρ· πρὸς δυσμῶν μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ Αἰθιοπικοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ πρὸς μεσημβριάν αὖθις μετὰ τοῦ Αἰθιοπικοῦ· καὶ πανταχόθεν περικυκλοῦται ὑπὸ θαλάσσης ἕως τοῦ ἰσθμοῦ. Ἐκλήθη Λιβύη ἀπὸ Λιβύης θυγατρὸς τοῦ Ἐπάφου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μέμφωος· ἢ κατὰ τοὺς ποιητὰς, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Πομφολύγης. Ἀφρικὴ δὲ ἀπὸ τοῦ Ἄφρου υἱοῦ τοῦ Λιβύου Ἡρακλέους, τοῦ βασιλεύσαντος αὐτῆς.

κ. τ. λ.

Εἰς τοὺς Ῥωμαίους δὲν ἦτον ὅλη γνῶσις, ἀλλ' ὅσον μέρος ὑπετάσσετο εἰς αὐτοὺς, δηλαδὴ ἕκτω εἰς

Κωνσταντῖνος μὴ εὐχαριστηθεὶς, καὶ κινήθεὶς κατὰ τοῦ Κωνσταντος, ὑπ' ἐκείνου ἀνηρέθη ἐν ἔτει 340

παρχαί· ἡ ἰθάως Ἀφρική, ἡ Νουμιδία, ἡ Τριπολικὴ ἐπαρχία, ἡ Βυζακηνή, ἡ Καισαρική, ἡ Μαυριτανία, καὶ ἡ Τεγγιτανὴ Μαυριτανία· ἀγαθὰ καὶ τὴν σήμερον εἶναι πολὺ μέρος αὐτῆς ἄγνωστον, καὶ ἀκατοίκητον, μὴ ὅλον τοῦτο εἶναι γνωστὸν ἐπ' αὐτὴν τὸ βασίλειον τοῦ Φεῦ καὶ Μαρόκου, μεταξὺ τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ· αἱ πεπρατικαὶ ἐπαρχαί· πρὸς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, Ἀλγέρι, Τούνις, καὶ Τρίπολις· ἡ Αἴγυπτος μεταξὺ τῆς ἔρυθρᾶς θαλάσσης καὶ τῆς Μεσογείου, εἰς ἣν αἱ πόλεις τὸ Γράν Κάιρος, ἥτοι μεγάλον Μεσῆρι παρὰ τὸν ποταμὸν Νεῖλον, καὶ ἡ παραθαλάσσιος τῆς Μεσογείου Ἀλεξάνδρεια, διασημοτάτη διὰ τὸ μέγα ἐμπόριον· ἡ Ζαχάρα, ἡ μεγαλητέρα ἀμμόδης ἔρημος τοῦ κόσμου· ἡ Σενεκάμπια, ὑπὸ τὴν διακεκαυμένην ζώνην, ὁ θερμότατος καὶ νοσοδέστατος τόπος τῆς Ἀφρικῆς ὅλης, ἧς οἱ κάτοικοι μέλανες· ἡ Νιγηρία τὸ πάλαι Αἰθιοπία, ὁ μεγαλίστατος ἄφορος τόπος, ἧς οἱ κάτοικοι μαῦροι, καὶ ἀντιπολεμούμενοι αἰωνίως τὸ μεταξὺ των· ἡ Νουβία, πρὸς τὴν ἔρυθραν θάλασσαν, συνορεύουσα μὲ τὴν Αἴγυπτον, καὶ βροχομένη ὑπὸ τοῦ Νεῖλου· ἡ Ἀβυσσινία, ἥτοι Χαμπεσία, ὅπου αἱ πηγαὶ τοῦ Νεῖλου, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς μέσον μέλανος καὶ λευκοῦ, αἱ δὲ γυναῖκες ὠραιόταται καὶ θερμαί· ἡ Γκινέα, ὁ μέγας παραθαλάσσιος τόπος πρὸς τὸν δυτικὸν Ὠκεανόν, ὅθεν ἐξέρχονται τὰ ἀξιόλογα προϊόντα, πιπέρι, πιπερόριζα, ἑλεφαντόδοντα, χρυσίον, καὶ Σκλάβοι· τὸ βασίλειον Κόγγον, πρὸς τὸ παραθαλάσιον τῆς Γκινέας, ὅπερ χριστιανίζει· τὰ μονομόταπα, τὸ πάλαι μὲ αὐτοκράτορα βασιλεῖα, τὰ νῦν δὲ εἰς ἑπτὰ βασίλεια διηρημένον, ὅθεν παρέχον

α. Χ. Τότε ἐγερθέντες ὄ,τε Μαγνέντιος, καὶ Βρεττανίων, καὶ ἀναγορευθέντες ὑπὸ τῶν ζατιωτῶν βασιλεῖς, ὁ μὲν Μαγνέντιος εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ὁ δὲ Βρεττανίων εἰς Παννουίαν, ἐφόνευσε τὸν Κώνσταντα ὁ Μαγνέντιος εἰς τὴν Ἑλενα τῶν Πυ-

ται πολύτιμα εἶδη ξύλων καὶ ἄλλα, κατ' ἐξοχὴν δὲ χρυσίον, οἱ δὲ κάτοικοι μέλανες· τὸ Σάνκβεμπαρ, ὁ παρὰ τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανὸν ἐκτεινόμενος, μέχρι τῆς εἰσόδου τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, μέγας βαλτώδης τόπος, ἢ ποτὲ πατρὶς τῶν Τζιγγάνων· καὶ τὸ ἀκρωτήριον τῆς καλῆς ἐλπίδος, ἢ Κάπο Σπεράντζα, ἢ μισημβρινωτάτη ἄκρὰ τῆς Ἀφρικῆς ἢ Καφρίας, ἧς οἱ κάτοικοι μαῦροι, καὶ ἀγριώτατοι τῶν ἄλλων γενῶν τῆς Ἀφρικῆς, κατ' ἐξοχὴν οἱ Χοτεντόται, ἐξ ὧν κατάγονται οἱ εἰς τὴν Βλαχίαν, Μολδαυίαν, καὶ Τρανσυλβανίαν περιπλανώμενοι Κατζίβελοι, οἱ τινες καλοῦνται Νετόται, σκηνίται, ἄγριοι, καὶ ῥυπαροί.

Ἡ ὄρη τῆς Ἀφρικῆς εἶνα καὶ μόνον εἶναι ὁ Ἄτλας μέγιστον, τοῦ ὁποῦ αἱ ὑψηλόταται κορυφαὶ αἰωνίως εἶναι χιονοσκεπέασαι, διὸ καὶ ἔδωκεν αἰτίαν τοῖς Ποιηταῖς ναὶ μυθολογοῦσι πολλά.

Ἡ οὗτος ὁ μέγας τόπος τρεῖς κεφαλαιοπόταμα μόνον ἔχει.

Ἡ Τὸν Νεῖλον, ὅστις πηγάζει ἐκ τῆς Ἀβυσσινίας, ἀνατολικωτάτου μέρους τῆς Ἀφρικῆς, πρὸς τὴν πλευρὰν τῆς ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, καὶ ῥέων ἀρκτικῶς χύνεται εἰς τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν διὰ τριῶν σομάτων.

Ἡ Τὸν Σενεγάλην, τὸν ἀπὸ τῶν ἐνδοτέρων μερῶν τῆς Ἀφρικῆς ῥέοντα δυτικῶς εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν.

Ἡ Καὶ τὸν Κάμπιαν, τὸν πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Σενεγάλου ῥέοντα ὡσαύτως δυτικῶς εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν.

ρηναίων τῆς Γαλλίας (*). ἀλλὰ μετ' ὀλίγου ὄρ-
μῆσας κατ' αὐτῶν ὁ Κωνσάντιος, τὸν μὲν Βρετ-
τανίονα καταλειφθέντα, καὶ ἔλθοντα ἰκετην πρὸς
αὐτὸν συνεχώρησε, τὸν δὲ Μαγνέντιον νικήσας
εἰς δύο μάχας, εἰς τόσου ἐβίασεν, ὥστε ὁ ἴδιος
ἐφρουεῦθη· ὅθεν ἐν ἔτει 353 ὁ Κωνσάντιος μεί-
νας μονάρχης, ἐκινήθη κατὰ τοῦ Ἰουλιανοῦ, τοῦ
τότε ἀναγορευθέντος αὐγούσου· πρὶν συγκροτή-
σῃ δὲ πόλεμον, ἀπέθανε καθ' ὁδὸν ἐν ἔτει 361.

Σχόλιον Β΄.

Ἐν ἔτει 1803 εὐρέθησαν πλησίον τῆς πό-
λεως Σιβινίου, ἐν Τρανσυλβανίᾳ, πολλὰ χρυσᾶ
νομίσματα, ἔχοντα ἀπὸ τὸ ἐν μέρος τρεῖς σκη-
πούχους βασιλεῖς, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο κόρακα,
φέροντα ἐπὶ ῥάμφεως ζέφανον· τὰ ὁποῖα φαίνου-
νται, ὅτι εἶναι τῶν διαδόχων τοῦ μεγάλου Κων-

γ. (*) Τὰ Πυρρηναῖα εἰσὶ διάσημα ὄρη τῆς Ἰσπανίας,
τὰ ὁποῖα ὑπὲρ τῶν Ἰσπανῶν καλοῦνται Ἰσθμὸς Μόντες πυ-
ρηνός· εἶναι δὲ μεταξὺ τῆς Γαλλίας καὶ Ἰσπανίας, ἀπὸ
ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμᾶς ἐκτεινόμενα, εἰς λέγες Ἰσπανι-
καῖς 85 ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ λιμένος τῆς Ἀφροδίτης, εἰς
τὴν ἄκραν τῆς μεσογείου θαλάσσης ὄντος, ἕως τοῦ
ἱεροῦ τοῦ Ἁγίου Σεβαστιανοῦ, εἰς τὴν ἄκραν ὄντος τοῦ
Κανταβρικοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ἐκλήθησαν οὕτως ὑπὸ τι-
νος συμβάσεως πυρκαϊᾶς· λαμβάνουσι δὲ διάφορα ὀνό-
ματα κατὰ τοὺς τόπους ὅπου ἐκτείνονται· ἡ δὲ Ἑ-
λενα, κοινῶς Ἑλινα, εἶναι πόλις μικρὰ ἐν λόφῳ
κειμένη πρὸς τὸν Τεχ ποταμὸν, εἰς τὴν ὑπώρειαν
τῶν Πυρρηναίων τοῦ κόμητος δὲ Ῥουσιλλίου τῆς Γαλλίας.

σαυτίνου· ἐπειδὴ κάτω ἐγχαράττονται μερικὰ στοι-
χεῖα, ἐξ ὧν συναγούται τὰ ὀνόματα αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Εν τῷ μεταξὺ δὲ τούτων τῶν χρόνων τῆς τα-
ραχῆς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου, ὀρμήσαντες οἱ
Γότθοι εἰς τὴν Δακίαν, ὑπέταξαν αὐτήν, καὶ ἐ-
διαίρεσαν οὕτως· οἱ μὲν Ἑρουλοι (α), καὶ
Ἵστρογότθοι (β) κατώκησαν τὸ πρὸς τὸν Εὐ-
ξεινον Πόντον ἀνατολικὸν μέρος τῆς Δακίας, ὅθι
δὲ Γηπαῖδες (γ) καὶ Βισιγότθοι (δ), τὸ δυτικὸν

α. x.

350. 361.

α'. (α) Οἱ Ἑρουλοι ἦσαν ἔθνος Γερμανικόν, καὶ ἐκατό-
κουν τὴν νῦν Βεσφαλίαν, ἣτις εἶναι ἕνας τῶν κύκλων
τοῦ Γερμανικοῦ Ἰμπερίου, καὶ ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὴν
κάτω Σαξωνίαν, πρὸς ἄρκτον τὴν Γερμανικὴν θάλασ-
σαν, πρὸς δυσμὰς τὴν Ὀλλάνδαν, καὶ τὸν Ῥήνον,
καὶ πρὸς μεσημβρίαν τὸν ἄνω Ῥήνον· κατὰ τοὺς ἀρ-
χαίους καιροὺς ἐκατόκουν αὐτὴν καὶ οἱ Ὀσφάλοι, ἔθ-
νος καταγόμενον ἐκ τοῦ μεγάλου Γερμανικοῦ γένους
τῶν Σάξων, πλην τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἐσβέσθη πρὸ πολ-
λοῦ, καὶ διτηρήθη μέχρι τοῦ νῦν μόνον τῶν Βεσφα-
λῶν· πρωτεύουσα δὲ τοῦ κύκλου εἶναι ἡ Μύνσερ.

β'. (β) Ἔθνος τοῦ βορείου μέρους τῆς Σβεδικῆς Γοθθίας,
τὸ ὅποιον ἐκ δευτέρου ἤδη ἦλθεν εἰς τὴν Δακίαν. ὄρ.
μέρ. Β'. Κεφ. ζ'. ὑποσημ. β'.

γ'. (γ) Γηπαῖδες, κάτοικοι τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, Νάκον. Ἀγα-
συναριθμοῦνται μετὰ τῶν Γετῶν καὶ Δακῶν, τῶν ὁ-
ποίων ὁ τόπος ὠνομάσθη Γηπαιδία, ἐν τῇ Δακίᾳ· ἔ-
λασον δὲ οὗτοι ταύτην τὴν κλήσιν ἀπὸ τὴν πεζικτὴν
μάχην.

δ'. (δ) Ἔθνος τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς Σβεδικῆς Γοθθίας.
ὄρ. μέρ. Β'. Κεφ. ζ'.

θίας. Ιορνάνδ.
Ἰσιδώρος. βι.
Θ. ἔτυμολ.

μέρος ταύτης, ὅθεν καὶ συνεμήγησαν οἱ νικηταὶ μετὰ τῶν νικημένων Δακο-ρωμάνων, οἳ τινες ἦσαν ἐλεύθεροι χρόνους σχεδὸν 100. ἤρχε δὲ τότε τῆς Ῥωμαϊκῆς βασιλείας Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης, τὸν ὁποῖον ἐφοβοῦντο τὰ βάρβαρα ἔθνη, ὡσαύτως καὶ οἱ Γότθοι, οἳ τινες ὄχι μόνον δὲν ἐτόλμων εἰς τοῦτον νὰ δώσουν αἰτίαν, ἀλλὰ μᾶλλον ὑπεκρίνοντο καὶ φιλίαν, μ' ὅλον τοῦτο δὲν ἐπρόφθασε κατὰ τὸν σκοπὸν του νὰ κινηθῇ κατ' αὐτῶν, ἐπειδὴ ἐκστρατεύσας κατὰ τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως Σαπώρου, καὶ θανατηφόρως πληγωθεὶς εἰς τὸν πόλεμον, ἀπέθανεν εἰδωλολάτρης καὶ χριστιανομάχος ἐν ἔτει 363. βασιλεύσας δὲ μετὰ τοῦτου ὁ Ἰωβιανὸς, ἀνὴρ πραότατος καὶ ὀρθοδοξότατος, εἰρήνευσε μετὰ τοῦ Σαπώρου, καὶ ἐρχόμενος εἰς Κωνσταντινούπολιν, καθ' ὁδὸν εἰς Δαδασανὰ ὑπὸ ἀσθενείας ἐτελεύτησεν ἐν ἔτει 364.

α. x.

364.

Παραλαβόντες δὲ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀρχὴν ὁ Βαλεντινιανὸς α'. καὶ Οὐάλης αὐτάδελφοι, ὁ μὲν ἤρχε τῆς δύσεως, ὁ δὲ τῆς ἀνατολῆς· πλὴν ὁ Βαλεντινιανὸς, ὑπὸ θυμοῦ ἀποπληξία βληθεὶς, ἀπέθανεν ἐν ἔτει 375, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποῖου ἀνηγόρευσαν σεβαστὸν οἱ Ῥωμαῖοι τὸν ἀδελφόν του Οὐάλεντα· τότε Οὐννοι τινὲς (*), ἡ

ε'. (*) Τοὺς Οὐννοὺς φασὶν, ὅτι ἐκλήθησαν παρὰ τοῦ ποταμοῦ Χούμνα· ὅτι μὲν ἐλέγοντο Οὐνοσκύθαι, καὶ ἄξερρον ἐκλήθησαν Οὐννοι μόνον, οἱ συγγραφεῖς συμφωνοῦσιν, ὡσαύτως καὶ ὅτι ἦσαν αὐτόνομοι· διὰ δὲ

Σλαβῖνοι Κιμμέριοι, ἔλθόντες εἰς τὴν Δακίαν μετὰ τὸν Ῥούαν ἡγεμόνα αὐτῶν, ἐδίωξαν τοὺς Γότθους, καὶ πολλοὺς Δακο-ρωμάνους, αἱ ὁποῖοι δι' ἀδείας τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος κατώκησαν εἰς τὴν Θράκην· μετ' ὀλίγον ὅμως ὑπὸ τῶν στρατηγῶν Ῥωμαίων ἐνοχληθέντες ἀπεσάτησαν, καὶ ἐνωθέντες μετὰ τῶν Οὐννων, ὥρμησαν κατὰ τοῦ

ἀ. Χ.

376.

Μαρκέλ. Πρῶτος. ῥήτωρ σοφ.

τὴν ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν τῶν διαφόρων ὀμιλοῦσιν· ἐκ τῶν χρονικῶν ὅμως τῶν Κινέζων δὴλον γίνεται, ὅτι αὐτοὶ εἶναι Κολώνια τοῦ ἔθνους, τὸ ὁποῖον ἐξ αἰτίας τῆς συγχύσεως τῶν γλωσσῶν, ἄφησαν τὸν Κάμπον Σενναρ, καὶ εἰς τὰ τῆς Ἀσίας μέρη ἀναχωρήσαντες, κατέστησαν τὸ βασίλειόν τους πλησίον τῶν Κινέζων, τὸ ὁποῖον ἐν ἔτει πρὸ Χριστοῦ 210 ἦνθησεν ὑπὸ τὴν διόκῃσιν τῶν Τανηοῖων δηλαδὴ ἡγεμόνων, πλὴν ἐν ἔτει μετὰ Χριστὸν 49 μεταξὺ τοῦ Πουνούχου καὶ Πέου διχονοίας ἀναφυσίσης, ἀδυνάτησε τὸ βασίλειόν τους, καὶ ἐν ἔτει 93 μετὰ Χριστὸν νικηθέντες ὑπὸ τῶν Κινέζων οἱ Τανηοῖοι ἐδίωχθησαν, καὶ κατ' ἀρχὰς κατώκησαν πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Ἰαίχου Ποταμοῦ, ἐπ' ὀνόματι τῶν Τιελέων ἢ Τεβεγέων, καταλαβόντες τὴν Βασχιρίαν, καὶ Βουχαρίαν· μετέπειτα ὅμως ξενοχωρηθέντες ὑπὸ τῶν Τοπάων Ταρτάρων, ἀνέχώρησαν πρὸς τὸν Βόλγαν, καὶ Τάναϊν ποταμοὺς, καὶ περὶ τὴν Μαιώτιδα λίμνην· ἔπειτα διασπαρέντες εἰς τὴν Εὐρώπην μετὰ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν, περιπλανῶντο ἔνθεν καὶ

Ἀγάθιος.

καίθεν πλέον τῶν 300 χρόνων· καὶ ἡ τῆς Οὐγγαρίας χρονολογία λέγει, ὅτι ἐν ἔτει 374 μετὰ Χριστὸν διέβησαν οὗτοι τὸν Τάναϊν ποταμὸν, μετὰ τὸν ἀρχηγόν τους καὶ στρατηγὸν αὐτῶν, Βαλενβέρην, καὶ διεχύθησαν εἰς τὴν Εὐρώπην· ὁ δὲ Ζώσιμος περὶ τούτων οὕτως ἱστορεῖ. Οὐννους δὲ τούτους ἐκάλου, εἴ-

Δικηνίου στρατηγού τῶν Ῥωμαίων, τὸν ὁποῖον νικήσαντες, κατέτρεξαν τὰς πέριξ Ῥωμαϊκὰς πολιτείας· ὅθεν ὀργισθεὶς ὁ Οὐάλης, ἐξῆλθε κατ' αὐτῶν· καὶ νικηθεὶς πλησίον τῆς Ἀδριανουπόλεως, κατέφυγεν εἰς ἓν ἀσπήτιον χωρικόν, ὅπου καὶ ἐκάθη ὑπὸ τῶν Γόθων, οἵτινες ἔβαλαν πῦρ ἀγνοία τοῦ κεκρυμμένου, ἐν ἔτει 375.

Μετὰ ταῦτα οἱ Γόθοι, ὡς νικηταί, διεχύθησαν εἰς Μοισίαν, Θράκην, Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν (α),

Παῦλ. διάκ.
Κλαυδιάν. εἰς
Γ' ουφίνου βιβλ.
α', κεφ. β.

τε βασιλείους αὐτοὺς ὀνομάζειν προσήκει Σκύθας, εἴτε οὖς Ἡρόδοτος φησὶ παροικεῖν τὸν Ἴστρον Σιμούς ἀσθενέας ἀνθρώπους, (*) οἵτινες ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην διέβησαν, τοῦ Κιμμερίου ἀπογαιωθέντος Βοσπόρου.

ζ'. (α) Θεσσαλία ἐκλήθη ἀπὸ Θεσσαλοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ Αἴμονος, κεῖται εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς κυρίως Ἑλλάδος, καὶ χωρίζεται ἀπ' αὐτῆς διὰ μιᾶς γραμμῆς ἐκτεινομένης ἀπὸ τὸ μυχαιτάτου μέρος τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου μέχρι τοῦ μυχαιτάτου τοῦ Μαλιακοῦ· ἔχει ἀπ' ἀνατολᾶς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἀπὸ βορῆως τὴν Μακεδονίαν, ἀπὸ δυσμᾶς τὴν Ἠπειρον, ἀπὸ τῆς ὁποίας χωρίζεται διὰ τοῦ Πίνδου ὄρους, (τὸ κοινῶς λεγόμενον

ς'. (*) Τούτους δὲ ὁ Κεδρηνὸς διαιρεῖ εἰς λευκοὺς, νεοθαλίτας, καὶ Σεβάρους ὀνομάζων Σλαβίνους· τῆ δὲ λέξις Ταυτηϊοῦ σημαίνει εἰς τὴν διάλεκτον τῶν Οὐννων ἴσον τοῦ οὐρανοῦ, ἧτις ἦτον τίτλος τῶν μοναρχῶν αὐτῶν· οἱ Οὐννοι δὲ διηρημένοι εἰς πολλὰ σώματα, εἶχον ἰδίους ἡγεμόνας, καὶ ὄντες πλησίον τῆς Κίνας, ἔκαμνον ἐπίδρομας συνεχεῖς, ἐξ οὗ συνέβη ὁ τότε βασιλεὺς τῶν Κινέζων νὰ κάμη ἐκεῖνο τὸ τεῖχος, ἐκτεινόμενον σχεδὸν 400 σάδια.

Ἀχαιῶν (*), καὶ εἰς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα

Μετζόβου βουνόν) καὶ ἀπὸ μεσημβρίας τὴν Βοιωτῶν ὄρη αὐτῆς ὀνομασθῆναι εἰσὶν, ὁ Ὀλυμπος, τὸ ὑψηλότατον, καὶ ἡ Ὄσσα, ἡ Κίσσαβος, μεταξὺ τῶν ὁμοίων εἶναι τὰ Τέμπη, τὰ νῦν Μπαμπᾶς· διαιρεῖται δὲ εἰς μέρη πέντε, εἰς τὴν Θεσσαλιώτιδα, ἧς πρωτεύουσα νεαὶ Πάτραι, ἡ Πατρατζίκι· εἰς τὴν φθιώτιδα, ἧς πρωτεύουσα Ζητοῦνι, καὶ Φέρσαλα· εἰς τὴν Ἐριώτιδα, ἧς πρωτεύουσα Τρίκκαλα, ὅπου εἰσὶ καὶ τὰ μετέωρα μοναστήρια· εἰς Πελασγιώτιδα, ἧς πρωτεύουσα ἡ Λάρισσα, καὶ μητρόπολις ὅλης τῆς Θεσσαλίας· καὶ εἰς τὴν Μαγνησίαν, τὰ νῦν Ζαγορά, ἧς πρωτεύουσα ἡ Δημητριάς.

ἡ. (*) Μ' ὄλον ὅπου ὁ Ὅμηρος λέγει πολλάκις ὄλους τοὺς Ἕλληνας Ἀχαιοὺς, καὶ ὕστερον καὶ οἱ Ῥωμαῖοι μὲ τὸ Ἀχαιῶν ἐφάνερωναν ὅλην τὴν κυρίως Ἑλλάδα, Ἀχαιῶν ὅμως εἶναι καθ' αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς Πελοποννήσου, ὅπερ ἐκτείνεται ἐπάνω εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, καὶ μέρος ὀλίγον ἔξω τοῦ Κόλπου (δὲν ἔφθασαν ὅμως οἱ Γότθοι ἕως αὐτοῦ, ἀλλ' οὔτε εἰσῆλθον εἰς Πελοπόννησον)· ὁρροθετεῖται δὲ βορειοανατολικῶς μὲ τὴν Σικυονίαν, καὶ μεσημβρινοδυτικῶς μὲ τὴν Ἠλιδα ἢ Γασοῦνι, καὶ μὲ τὸν Κορινθιακὸν Κόλπον, ὅπου πρὸς τὸ γόμιον ἢ χαριεστάτη παραθαλάσσιος πόλις τῶν παλαιῶν Πατρῶν, παλαιοτάτη καὶ περίφημος τὸ πάλαι καὶ νῦν διὰ τὸ μεγαλεῖόν της, διὰ τὴν θείαν της, διὰ τὴν ἀραιότητα καὶ παντοτινὴν αὐτῆς ἀειθαλῆς, διὰ τὴν πληθὺν τῶν ὑδάτων, διὰ τὰ ἀξιόλογα προϊόντα, καὶ μεσημβρινοὺς καρποὺς, καὶ διὰ τὸ μέγα ἐμπορίον, ὅπερ μεταξὺ ὄλων τῶν παραθαλασσιῶν τῆς Εὐρώπης καὶ Πελοποννήσου ἢ Μωρέως τὰ νῦν δὲ αὐτῆς γίνεται, ἢ τις κεῖται μεταξὺ δύο ποταμῶν, Θαλάσσης, πεδιάδος ἐκτεταμένης ἀειθαλοῦς, καὶ βουνῶν· αὐτὴν καλεῖ ὁ Λαόνικος βιβλ. ζ'. πόλιν Ἀχαιῶν

(*) Ὡσαύτως καὶ οἱ ἀναχωρήσαντες διὰ τὸν φόβου τῶν Οὐννων Δακο-ρωμάνοι, διεσπάρησαν

εὐδαίμονα· ἄξιον θεᾶς εἶναι καὶ τὸ Κυπαρίσσιον, ὅπερ εὐρίσκεται εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Πάτρας διὰ τὸ μέγεθος, καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν κλόνων του· εἶναι δὲ ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας χρόνων. Οἱ Ἀχαιοὶ ἐσάθησαν ἔνδοξοι καὶ τιμημένοι παρ' ἅπασιν τοῖς Ἑλλησιν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἀγαμέμνονος, καὶ τῆς ἐκστρατείας αὐτοῦ κατὰ τῆς Τρωάδος, καὶ μετὰ ταῦτα ἦσαν δυνατοὶ καὶ γινώμενοι ὅλοι ὡς ἓνα σῶμα μετὰ τὰς μεταξὺ των συνθήκας· ἐμεταχειρίζοντο μίαν γερουσίαν, δύο ἡγεμόνας, καὶ ἓνα σημειογράφον, καὶ πολλὰ ἔνδοξα, καὶ λαμπρὰ ἀποτελέσματα ἔκαμαν, ἔθεν καὶ πολλὰ πόλεις ἠνώθησαν μετ' αὐτοῦ· καὶ τόση ἦτον ἡ ἐξουσία, καὶ δικαιοσύνη τῶν Ἀχαιῶν, ὡς οἱ Ἕλληνες τούτους ἐζήτουν αἰρετοῦς κριτὰς τῶν φιλονεικῶν τους· ἐσάθησαν ὀνομαστοὶ καὶ μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον, διὰ τὸ Ἀχαιῶν σύσημά τους, εἰς τὸ ὅποιον διάστημα ἔλαμψεν ἡ πολιτικὴ φρόνησις τοῦ Ἀράτου, καὶ ἡ στρατηγικὴ ἀρετὴ τοῦ φιλοποίμενος· καὶ Χίλων ὁ περίφημος ἀθλητῆς, ὅστις ἐνίκησε δις εἰς τὰ Ὀλύμπια, τετράκις εἰς τὰ Ἴσθμια, καὶ τριτάκις εἰς τὰ Νέμεα, ἦτον γέννημα τῆς Πάτρας.

Ζ' (*) Ἡ Ἑλλάς, τὸ μέγα καὶ πολυθρύλλητον ὄνομα εἰς τοὺς ἀρχαίους καιροὺς, ὀλικῶς λαμβανομένη, περατοῦται ἀπ' ἀνατολῶν ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἀπὸ μεσημβρίας ὑπὸ τοῦ Κρητικῶν, ἀπὸ δυσμῶν ὑπὸ τοῦ Ἰονίου πελάγους, καὶ ἀπὸ βορρῆος ὑπὸ τῶν Σαρδικῶν ὄρων, δι' ὧν χωρίζεται τοῦ Ἰλλυρίου, τῆς Μοισίας, καὶ τοῦ Νέσου ποταμοῦ, δι' οὗ διαρεῖται τῆς Θράκης· συναριθμεῖτο μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ νῆσος Κρήτη, καὶ αἱ λοιπαὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους νῆσοι· μετὰ ταῦτα ὅμως διέβη τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος εἰς τε τὴν Σικελίαν, καὶ Ἰταλίαν, τῆς ὁποίας μέγα

εἰς τὰς ῥηθείσας ἐπαρχίας, καὶ ἄλλοι μὲν ἤκο-
λούθουν αὐτοὺς, ἄλλοι δὲ ἐπλανῶντο ἔνθεν κα-

μέρος ὠνομάσθη μεγάλη Ἑλλάς· ὁμοίως ἔφθασε καὶ
εἰς τὴν Ἀσίαν εἰς ὅσον μέρος ὠνομάσθη Ἀσιατικὴ
Ἑλλάς. Πρῶτον ἕως τῶν ἄλλων μερῶν τῆς Εὐρώπης
ἐκατοικίσθη ἡ κυρίως Ἑλλάς ὑπ' ἀνθρώπων, ὡς πλη-
σιεζέρα αὕτη εἰς τὴν Ἀσίαν· ἐκλήθη δὲ Ἑλλάς ἀπὸ
Ἑλληνοῦ ἡ τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τῆς Πύρρας· ὑπὸ
δὲ τῶν Εὐρωπαίων, τῶν μὴ Ἑλλήνων, καλεῖται Γραι-
κία, ἀπὸ τοῦ ἐν αὐτῇ βασιλεύσαντος Γραικοῦ· καὶ
κοινῶς τὰ νῦν Ρόμμη, τοῦ ἀπὸ μεγάλου Κωνσταντίνου
βασιλέως τῆς Ρώμης, τοῦ μετοικίσαντος τὸν θρόνον
τῆς βασιλείας εἰς τὴν νέαν Ρώμην Κωνσταντινούπολιν·
τὰ μέρη δὲ ταύτης τῆς Ἑλλάδος εἰσὶν, ἡ Ἀλβανία,
ἡς πρωτεύουσα Σκούταρι ἢ Σκόνδρα· ἡ Ἥπειρος, ἡς
πρωτεύουσα Ἰωάννινα· ἡ Αἰτωλία, ἡς πρωτεύουσα
Βραχώρι, καὶ παραθλάσσιαι πολιτεῖαι Μεσολόγγι, καὶ
Ἀνατολικόν· ἡ Λοκρὶς, ἡς πρωτεύουσα Ναύπακτος·
ἡ Δωρὶς, ἡς πρωτεύουσα Λοιδωρική· ἡ Φωκίς,
ἡς πρωτεύουσα Σάλωνα, ὅπου ποτὲ καὶ τὸ μαντεῖον
τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος· ἡ Ὀπουντία Δωρὶς, ἡς
πρωτεύουσα Ζητοῦνι· ἡ Βοιωτία, ἡς πρωτεύουσα Θῆ-
βαι, τὰ Μέγαρα, μετὰ χωρία· ἡ Ἀττικὴ, ἡς πρω-
τεύουσα Θεσσαλονίκη, καὶ ἡ Πελοπόννησος ἢ Μω-
ρῆας, ὅστις εἶναι χερσόνησος, καὶ συνέχεται μετὰ τὴν
Ἀττικὴν δι' ἐνὸς Ἰσθμοῦ ἑξαμιλίου, ὅστις συσφύγγεται
ἀνατολικῶς ὑπὸ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, καὶ δυτικῶς
ὑπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ. Αὕτη ἡ χερσόνησος κατ' ἀρ-
χὰς ὠνομάσθη Αἰγιάλεια, ἕστερον Ἀσία, ἔπειτα Ἀρ-
γος, καὶ Πελασγία, μετὰ ταῦτα Πελοπόννησος, ἀπὸ
Πέλοπος τοῦ υἱοῦ τοῦ Ταντάλου, πρὸ Χ. 1300 ἔτη·
τὰ νῦν δὲ λέγεται Μωρῆας, ἀπὸ ταῖς πολλαῖς μω-
ρῆαις, ἢ τοῖς Συκαμινιαῖς· ἔχει περιφέρειαν σχεδὸν μιλίων
800, μῆκος καὶ πλάτος ὅμοιον 175 μιλίων· ἐδαιρείτο τὸ

κείθεν, ζητοῦντες καταφύγιον, διὰ τὰς τοῦ καιροῦ περιστάσεις, πάντοτε ὅμως κατεγίνοντο εἰς τὴν ποιμαντικὴν ζωὴν, ὡς ἀρμοδιωτέραν εἰς ἓνα περιπλανώμενον γένος (*).

Εἶχον δὲ κατ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους εἰς τὴν Δακίαν ἐπίσκοπον τὸν Θεότιμον, μετὰ τὸν προῤῥηθέντα Νικήταν, ὅς τις ἐκήρυτε τὸ εὐαγγέλιον εἰς πάσας Δακίας, καὶ ἐκαλεῖτο Θεὸς Ῥωμαίων κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Σωζομένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

α. κ.

387.

Ἡμέρος ἰσορικός.

Διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν ὁ Γρατιανός, καὶ νικήσας τοὺς Γότθους, ἀπέδιώξεν αὐτοὺς πέραν τοῦ Δανούβιου· τότε καὶ ἐκ τῶν φυγάδων Δακο-

πάλαι εἰς ὀκτώ βασιλείαι, καὶ δημοκρατίας, δηλαδὴ εἰς τὴν Κόρινθον μὲ ὀμώνυμον πόλιν· εἰς τὴν Σικυονίαν, ὅπου οὐδεμία πόλις τὰ νῦν· εἰς τὴν Ἀχαϊάν· ὅπου ἡ πόλις τῶν παλαιῶν Πατρῶν, καὶ ἐπομένως Βοσιτζα καὶ Καλαύρηντα· εἰς τὴν Ἥλιδα, ὅπου ἐγίνοντο οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, ἧς πρωτεύουσα Γασούνη· εἰς τὴν Ἀρκαδίαν μὲ ὀμώνυμον πόλιν· εἰς τὴν Μεσσηνίαν, ὅπου τὰ κάστρα Μεθώνη καὶ Κορώνη· εἰς τὴν Λακεδαιμονίαν, ἧς μέρος ἡ Μάνη, καὶ πρωτεύουσα ὁ Μισράς, μὲ πολιτείαν παραθαλάσσιον Κιλαμάτα· καὶ εἰς Ἀργεῖαν, ἧς πόλις τὸ Ἄργος, καὶ φρούρια τὸ ὀχυρώτατον Ἀνάπλι, καὶ ἡ Μονεμβασιά· τὰ νῦν ὅμως διαιρεῖται ὅλη ἡ Χερσονήσος εἰς 24 Δέματα, τουρκικὴ Καδιλίγια, ὑπὸ μίαν σκτραπειάν, τῆς ὁποίας καθέδρα εἶναι ἡ Τριπολιτζά, πόλις τῆς Ἀρκαδίας, καὶ μητρόπολις ὅλης τῆς Πελοποννήσου.

(*) Ὁρ. μέρ. Β'. Κεφ. Ιζ'. ὑποσημ. β'.

Ῥωμαίων πολλοὶ ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν Δακίαν, κατέλαβον ταύτην· ὁ δὲ Γρατιανὸς παραχωρῶν αὐτὸ βασιλεῖον τῆς ἀνατολῆς εἰς τὸν μέγαν Θεοδοσίον, ἐκινήθη πρὸς τὴν δύσιν κατὰ τῶν Γότθων, καὶ Ἀλαμανῶν (*), οἵτινες

α'. (*) Ἀλαμανία, ἢ ὑπὸ τῶν Γάλλων Ἀλεμάγνε, εἶναι ἢ Γερμανία, καὶ ὀνομάζεται κυρίως βασιλεῖον Τευτονικόν, ἢ Γερμανικόν· πλὴν ἐσχάτως προστέθη αὐτῇ ὁ τίτλος Ῥωμαϊκόν βασιλεῖον, τὸ ὁποῖον κεῖται κατὰ τὸ μέσον τῆς Εὐρώπης, ὅθεν ἔχει πολλοὺς γείτονας, καὶ σύνορα ἐκτεταμένα· περιορίζεται δὲ ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης, τοῦ βασιλείου τῆς Δανιμαρκίας, τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, τοῦ Ὀλανδικῦ βασιλείου, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἑλβετικῆς Ἀριστοκρατίας, τῆς Ἰταλίας, τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, τοῦ βασιλείου τῆς Οὐγγαρίας, τῆς Γαλλιτζίας, καὶ τῆς Πρωσσίας, καὶ ἀποπερατοῦται πάλιν ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης· ἔχει πέντε ποταμοὺς διασήμους· τὸν Δούναβιν (ὄρμ. μέρ. α'. κεφ. α'. ὑποσημ. β')· τὸν Ῥήνον, ὅστις ἀναβρῦει ἐκ τῆς Ἑλβετίας, καὶ διὰ πολλῶν κλάδων εἰσέρχεται εἰς τὴν Γερμανικὴν Θάλασσαν· τὸν Βέξερ, ὅστις πηγάζει ἐκ τῆς Φραγγονίας, καὶ ἐνούμενος μὲ τὸν Βέρραν, καὶ Φούλδαν, χύνεται εἰς τὴν Γερμανικὴν Θάλασσαν· τὸν Ἑλβα, ὅστις πηγάζει ἐκ τοῦ ὄρους μεταξὺ Βοημίας καὶ Σλεζίας, καὶ χύνεται ὁμοίως εἰς τὴν Γερμανικὴν Θάλασσαν· καὶ τὸν Ὄδερ, ὅστις ἀναβρῦει κατὰ τὴν Μοραβίαν πλησίον τῆς Σλεζίας χύνεται ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσει. Διαιρεῖται δὲ εἰς κύκλους ἐννέα, εἰς τὸν Ἀουστριακόν, ὅπου ἡ βασιλεύουσα Βιέννα· εἰς τὸν Παυαρικόν, οὗ ἡ πρωτεύουσα Μίνχεν· εἰς τὸν Σφαιρικόν, οὗ ἡ πρωτεύουσα Στουτγάρτη· εἰς τὸν Φραγγονικόν, οὗ ἡ πρωτεύουσα Νίρεμβεργ· εἰς τὸν τοῦ ἄνω Ῥήνου, οὗ ἡ πρωτεύουσα Κάσελ,

κατέτρεχον τὴν Γαλλίαν, καὶ νικῆσας αὐτοὺς κατὰ κράτος, ὥρμησε καὶ κατὰ τοῦ Μαξιμου, ὅς τις τότε εἶχεν ἀναγορευθῆ βασιλεὺς εἰς Βρετανίαν· κατελήθη ὁμως ὑπὸ τοῦ ἰδίου στρατοῦ, καὶ παραδοθεὶς τῷ Ἀνδραγαθίῳ στρατηγῷ, ἐφουεῦθη ἐν ἔτει 383. Μετὰ τοῦτον παραλαβὼν ὁ ἀδελφός του Βαλεντινιανὸς ὁ Β' τὴν ἀρχὴν, ἐδυσύχησε καὶ οὗτος, καθότι ὁ Μαξιμος ἐδίωξεν αὐτὸν ἐν ἔτει 387.

ἀ. Χ.

387.

Ἀμφιλύχιος
καὶ Ἀρσένιος.

Εἰς ταύτας τὰς δυτικὰς ἀνωμαλίας ὁ μέγας Θεοδοσίος δὲν ἐδυνήθη νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν τοῦ Γρατιανοῦ καὶ Βαλεντινιανοῦ, ἐπειδὴ λαβὼν τὴν ἀνατολὴν, εὐθὺς ἐκινήθη κατὰ τῶν Γόθων, τοὺς ὁποίους νικῆσας ἐδίωξεν ἐξ ὅλης τῆς Θράκης, τοὺς δὲ λοιποὺς βαρβάρους ἐφόδισε· τότε οἱ Οὐννοι πέμψαντες πρέσβεις, ἐζήτησαν τὴν εἰρήνην,

καὶ ἡ ἐλευθέρη πόλις Φράγκφουρτ· εἰς τὸν τοῦ κάτω Ῥήνου, οὗ ἡ πρωτεύουσα Ἀσάφενβουργ· εἰς τὸν Βεσφαλικόν, οὗ ἡ πρωτεύουσα Μίνσερ· εἰς τὸν κάτω Σαξωνικόν, οὗ ἡ πρωτεύουσα Δρέσδη, καὶ ἡ ἐμπορικωτάτη πόλις Λειψία· εἰς τοῦτον τὸν κύκλον ἐμπεριέχεται καὶ τὸ ἐλεκτοράτον Μπράνδεμπουργ, ὑπὸ τὸν βασιλέα τῆς Πρωσίας, οὗ ἡ μητρόπολις τὸ Μπερλίν. Ἦ δὲ Βουργουνδία ἐνώθη προλαβόντως μετὰ τῆς Γαλλίας παρὰ τοῦ Μπωναπάρτε Ναπολέοντος, ἥδη δὲ μετὰ τὴν πτώσιν ἐκείνου πάλιν διηρέθη, καὶ ἀποκατέστη εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς κατάστασιν· τὰ δὲ μὴ ἀνήκοντα εἰς κανένα κύκλον εἰσὶ τὸ Δουκάτον τῆς Βοημίας, οὗ ἡ πρωτεύουσα πόλις Πράγα· ἡ Μοραβία, ἣτις οὐδεμίαν πόλιν σημαντικὴν ἔχει· ἡ Σλαβία, ἣς ἡ πρωτεύουσα πόλις Πρεσλάβη, καὶ τὸ Λάουσιτς.

τὴν ὁποῖαν δεχθεῖς ὁ μέγας Θεοδοῖσιος κατὰ τὴν
 Θέλησίν του, ὤρισε νὰ κατοικήσουν μεταξὺ τοῦ
 Δραύου (α), καὶ Σάβου τῶν ποταμῶν (β)· μ'
 ὅλου τοῦτο οἱ βάρβαροι μετ' ὀλίγον, πάλιν ἄρ-
 χησαν τὰς ἐπιδρομὰς εἰς τὴν Θράκην, δὲν ἐπέ-
 τυχον ὅμως, ἐπειδὴ ὁ μέγας Θεοδοῖσιος κινήθει
 κατ' αὐτῶν, καὶ νικήσας Οὔννους, Σκύθας, Γότ-
 θους, Γέτας, καὶ λοιποὺς βαρβάρους, ἀπέδιώ-
 ξεν αὐτοὺς πέραν τοῦ Δουιάβεως· μετὰ ταῦτα
 ἐκστρατεύσας καὶ κατὰ τῶν ἀποσατῶν τῆς δύσεως
 καὶ φονεύσας τὸν Μόξιμον, καὶ Ἀνδραγάθιον,
 ἐξερέευσεν τὸν Βαλεντινιανὸν εἰς τὴν βασιλείαν τῆς
 δύσεως ἐν ἔτει 388. Ἐλθὼν δὲ εἰς Κωνσταντι-
 νούπολιν, πόλιν ἐξῆλθε κατὰ τῶν βαρβάρων,
 οἵτινες ἐλεηλάτουν τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην,
 καὶ καταφανίσας αὐτοῖς, ἐκινήθη αὐθις εἰς δύσιν
 κατὰ τοῦ ἀποσάτου Ἀρβογάσου, ὅς τις εἶχε φo-
 νεύσει τὸν Βαλεντινιανὸν ἐν ἔτει 392· φθάσας δὲ
 ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς, τὸν μὲν ἀναγορευθέντα παρὰ
 τοῦ Ἀρβογάσου Εὐγένιον, πολέμῳ νικήσας κα-
 τέσφαξεν, ὁ δὲ Ἀρβογάσης μόνος του ἐφονεύθη·

β'. (α) Ὁ Δραῦος ὃς καὶ Δάρος λέγεται, καὶ κοινῶς
 Δραῦν, ἔχει τὰς ἀρχὰς ἐκ τῶν περάτων τῶν μεταξὺ
 τοῦ Τυρολίου, καὶ Καρονσίας, καὶ πολλοὺς ποταμοὺς ἐν
 εαυτῷ δεχόμενος, εἰσέρχεται εἰς τὸν Δούναβιν.

γ'. (β) Ὁ μέγας Γρηγόριος τοὺς Οὔννους τούτους ὀνο-
 μάξει Σλάβους, καὶ φαίνεται, ὅτι εἶναι οἱ νῦν Κροά-
 ται, καθότι ἐξ ἀρχῆς εἶναι κάτοικοι εἰς αὐτοὺς τοὺς
 μεταξὺ Δραύου, καὶ Σάβου.

ἀλλ' ὁ γενναῖος οὗτος καὶ εὐσεβὴς βασιλεὺς ἀσθενήσας, ἀπέθανεν ἐν ἔτει 395, καταλιπὼν διάδοχους αὐτοῦ τὸν Ἀρκάδιον, καὶ Ὀνώριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

α. κ.
395.

Οἱ μὲν Δακο-ρωμάνοι ὄντες δεδουλωμένοι ὑπὸ τῶν Οὐννων, ὑπήκουον τοῖς νικηταῖς· τὰ δὲ βάρβαρα ἔθνη εὐτυχήσαντα, ἐξησθένισαν τὴν Ῥωμαϊκὴν βασιλείαν· διότι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, διαιρεθέντος τοῦ βασιλείου, ὁ μὲν Ἀρκάδιος, ἀνὴρ δειλὸς καὶ ἀνάξιος, ἔλαβε τὴν Ἀνατολήν, ὁ δὲ Ὀνώριος λαβὼν τὴν δύσιν, ἐξάθη ἡ ἐποχὴ τῆς καταπτώσεως τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου, ἐπειδὴ ὢν μικρόψυχος, ἀνόητος, καὶ εὐήθης, τὸν ἔσχατον ἀφανισμόν ἐπροξένησεν. Οἱ Οὐννοι, Γότθοι, Βάνδαλοι (α), καὶ ἄλλα βάρβαρα ἔθνη, ἐλεηλάτησαν τὴν Ἀλαμανίαν, Γαλλίαν (β) καθ' ὅλην τὴν αὐτῆς ἐκ-

α. (α) Ἔθνος Γερμανικόν.

β. (β) Ἡ Γαλλία ἢ Φράνσα εἶναι ἐν μέρει τῆς Εὐρώπης, ὅπερ ἐκτείνεται κατὰ μὲν τὸ μῆκος ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς μίλια 140, κατὰ δὲ τὸ πλάτος ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον ὑπὲρ τὰ 120, δηλαδὴ ἴση μετὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν· περιορίζεται δὲ πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Ὀλάνδας, τῆς Γερμανίας, (διὰ τοῦ Ῥήνου) τῆς Ἑλβετίας, καὶ Ἰταλίας, (διὰ τῶν Ἀλπεων) πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τῆς μεσογειοῦ θαλάσσης, (εἰς τὴν ὁποίαν κεῖνται αἱ νῆσοι Κόρσικα καὶ Ἑλβα) καὶ Ἰσπανίας (ἐνθα τὸ Πυρηναιῶν ὄρος σχηματίζει μίαν φυσικὴν ὀρικὴν γραμμὴν)· πρὸς δύσιν ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ τοῦ βραχίονος τῆς Ἀτλαντικῆς

τασιν, (δὲν ἦτον ὅμως τόσου πολυάνθρωπος

Θαλάσσης, τοῦ ὀνομαζομένου Κανάλι· (ὅστις μεταξὺ Γαλλίας, καὶ Ἀγγλίας ἐνώνει τὸν Ὀκεανὸν μετὰ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης), καὶ τελευταῖον πρὸς βορρῆαν ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης. Ταῦτα ὑψηλότερα ὄρη τῆς Γαλλίας εἶναι πρὸς μὲν τὴν Ἰταλίαν αἱ Ἀλπεις, πρὸς δὲ τὴν Ἰσπανίαν τὰ Πυρηναῖα· ἐκ τῶν Ἀλπεων τὰ αἰωνίως παγοχιονοσκέπασα ἀνήκουσι τῇ Σαβοῖᾳ, μεταξὺ τούτων εἶναι καὶ τὸ ὑψηλότατον βουνὸν, ὃχι μόνον τῆς Εὐρώπης, ἀλλ' ὅλου τοῦ παλαιοῦ κόσμου, τὸ ὀνομαζόμενον Μόντ Μπλαγκ, τὸ ὅποιον ἐμετρήθη ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς Θαλάσσης, καὶ εὗρέθη τὸ κατακάθετον ὕψος αὐτοῦ ὑπὲρ τὸ ἡμισυ μίλιον, ἧτοι 14 χιλιάδ. πόδας· ἔχει δὲ τέσσαρα κεφαλαιοπόταμα· ἦτοι

„Τὸν Λοὰρ, ὅστις ἀναβρῦει κατατὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Γαλλίας, καὶ ῥέων διὰ τῶν ἐνδοτέρων, φθάνει εἰς τὰ δυτικά, ὅθεν βυθίζεται ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὀκεανῷ·” τὸν Σείν, ὅστις πηγάζει κατατὰ ἐνδοτέρα ὄρη τῆς Γαλλίας, καὶ ῥέων πρὸς ἄρκτον, χύνεται εἰς τὸ Κανάλι, παρατὰς ὄχθας τούτου κεῖται τὸ Παρίσιον· τὸν Γαρώναν, ὅστις ἀναβρῦει ἐκ τῶν Πυρηναίων ὄρων, καὶ ῥέων πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Λοὰρ, βυθίζεται ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὀκεανῷ·” τὸν Ροδανόν, ἢ Ρῶν, ὅστις πηγάζει κατατὴν Ἑλβετίαν, καὶ ῥέων διὰ τῆς παρατὴν Γενέβαν λίμνης, ἐμβαίνει ἐν τῇ Γαλλίᾳ, ὅθεν σρέφωσι τὸ ῥεῦμα του πρὸς μεσημβρίαν, χύνεται τελευταῖον ἐν τῇ Μεσογείῳ Θαλάσσει· ὁ δὲ ῥῆνος σχηματίζει τὰ μεταξὺ Γερμανίας καὶ Γαλλίας σύνορα, ἀπὸ τῆς Ἑλβετίας ἕως τοῦ Ὀλλανδικοῦ βασιλείου. (ἑρ. Ἑλβετία.)

Τὸ πάλαι ἐδαιρεῖτο ἡ Γαλλία ὑπὸ τῶν Γεωγράφων εἰς δώδεκα μεγάλας ἐπαρχίας, τὰ νῦν ὅμως μεθοδικώτερον διαιρεῖται εἰς κρατηγίας.

ὡς εἶναι τὴν σήμερον). Ἰσπανίαν (α), Ἰτα-

8. Πρὸς τὰ ἀρκτῶα μέρη, ἥτοι ἡ φραντζέζικη Φλάνδρα, τὸ Ἄρτοα, ἡ Πικαρδία, ἡ Νορμανδία, τὸ νησί τῆς Φράνσας, ἡ Σαμπάνια, ἡ Λορραίνα, καὶ ἡ Ἀλσατία.
13. Εἰς τὸ μέσον ἀπὸ δυσμῶς πρὸς ἀνατολῆς· ἥτοι ἡ Βρετανία, τὸ Μάϊν, τὸ Ἀνζιου, ἡ Τουραίνη, τὸ Ὀρλεναί, τὸ Μπερρύ, τὸ Νιβουρναί, ἡ Μπουργόνια, ἡ φράνς Κοντε, τὸ Ποατοῦ, τὸ Ὀνι, ἡ Μάρσσια, καὶ τὸ Μπουρμποναί.
- II. Εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη· ἥτοι ἡ Σαιντόνια, τὸ Λιμοζέν, ἡ Ὀβέρνια, τὸ Λυοναί, τὸ Δοφιναι, ἡ Γκουϊέννα, τὸ Μπεαῖρν, τὸ Κομητάτον τοῦ Φοά, τὸ Ῥουσιλλιόν, τὸ Λαγγεντόκ, καὶ ἡ Προβάνσα.

32.

Τὰ νῦν ἕμωσ τὴν διαίρεσαν εἰς 83 δεπαρτεμέντα μετὰ τὴν Κύρνον· ἐκτὸς τῶν ἄνω εἰρημένων κρατηγίων, εἶναι τὸ Παρίσι, μητρόπολις τοῦ βασιλείου· τὸ Μπουλοναί (τόπος), τὸ Ἀβρουτὰ Γκράς, τὸ Σομουρ μετὰ τὸν τόπον του, καὶ τὸ Τουλ μετὰ τὸν τόπον του, τὸ Μέτζ μετὰ τὸν τόπον Μεσσίν, καὶ τὸ Βερδουν μετὰ τὸν τόπον του, ἃ τινὰ ἐξαρτῶνται ἀμέσως ἀπὸ τὸν βασιλέα.

- γ. (α) Ἡ Ἰσπανία εἶναι τὸ τελευταῖον βασίλειον εἰς τὰ πέρατα τῆς Εὐρώπης, καὶ πλησιέστερον εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ἀπὸ τῆς ὁποίας διαιρεῖται διὰ τοῦ Πορθμοῦ Γκιμπραλταρ· ὀροθετεῖται δὲ πρὸς ἄρκτον μετὰ τῆς Γαλλίας, καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ· πρὸς δυσμῶς μετὰ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου καὶ τῆς Πορτουγαλλίας· (*) καὶ

- δ. (*) Ἡ Πορτουγαλλία εἶναι ὁ δυτικώτατος τόπος τῆς Εὐρώπης, καὶ περιορίζεται ὑπὸ τῆς Ἰσπανίας, καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ· τὸ μῆκος τῆς ἐκτείνεται ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον, τὸ δὲ πλάτος ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολῆς, καὶ εἶναι τὸ ἕκτον μέρος σχεδὸν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας· εἶναι καθ' ὑπερβολὴν τόπος βουνώδης, πλήν

πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολὰς μετὰ τῆς Μεσογείου
Θαλάσσης. Ἡ Ἰσπανία εἶναι βουνώδης τόπος, τὸ δὲ
μέγιστον καὶ διασημότεον ὄρος αὐτῆς εἶναι τὸ Πυρη-
ναῖον, τὸ ὑποῖον τὴν διαιρεῖ ἀπὸ τὴν Γαλλίαν· μεταξὺ
τῶν ποταμῶν τῆς ὀλίγοι τινὲς εἰσὶν ἀξιοσημεῖοι, ἦτοι
ὁ Ἑβρος, ὁ ἀναβρύων ἐκ τῶν ἀρτικωτάτων ὄρων
αὐτῆς, καὶ ῥέων πρὸς ἀνατολὰς, χύνεται ἐν τῇ Με-
σογείῳ Θαλάσσει· ὁ Γουαδαλκιβέρος ὁ μεσημβρινώτατος
καὶ χυνόμενος πρὸς δυσμὰς εἰς τὴν Ἀτλαντικὴν Θά-
λασσαν· ὁ Γουαδιάνας, ὅστις εἰσέρχόμενος εἰς τὴν
Πορτουγαλίαν, γίνεταί πλευσῆς· ὁ Τάγος, ὁ μέγιστος
τῆς Ἰσπανίας, ὅστις ἀναβρύων κατὰ τὸ μέσον αὐτῆς,
καὶ ῥέων δυτικῶς διὰ τῆς Πορτουγαλίας, εἰσέρχεται
ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ ἐγγύθεν τῆς Λισβώνας.

Διαιροῦν δὲ αὐτὴν εἰς 13 ἑπαρχίας, ἀπὸ τὰς ἐ-
ποίας αἱ περισσότεραι ὀνομάζονται βασιλεια, μετὰ τὸ
καὶ ἐξουσιάζοντο ποτὲ ἀπὸ βασιλεῖς ξεχωριστοὺς, Χρι-
στιανοὺς καὶ Μωαμετάνους· αἱ τινες εἰσὶ,

3. „Πρὸς τὸ βόρειον παρατῷ Ὠκεανῷ, ἡ Μπισκαΐα, ἥς
μητρόπολις Μιλμπάο, ἡ Ἀσουρία, ἥς μητρόπολις Ὀ-
βιέδα, καὶ Γαλικία, ἥς μητρόπολις Κομποσέλλα.

δὲν σχηματίζει κανένα μεγάλο, καὶ συνεχὲς ὄρος·
ὅλα τὰ μεγαλοπύταμα αὐτῆς λαμβάνουσι τὴν ἀρχὴν
ἐκ τῆς Ἰσπανίας· διαιρεῖται δὲ εἰς 6 ἑπαρχίας, δη-
λαδὴ εἰς τὴν μεσοποταμίαν, ἥς μητρόπολις Μπράγα·
εἰς τὴν ὑπερῶρειον, ἥς μητρόπολις Μπραγάντζα· εἰς
τὴν Βεϊράν, ἥς μητρόπολις Κίμβρα· εἰς τὴν Ἑσρε-
μαδούραν, ἥς πρωτεύουσα ἡ Λισβώνα, καὶ μητρόπο-
λις ὄλου τοῦ βασιλείου, εἰς τὴν ὁποίαν ἔρχονται τὰ
μεγαλωτάτα κενάβια πλέοντα διὰ τοῦ ποταμοῦ Τάγου·
εἰς τὴν Ἀλευτεϊάν, ἥς πρωτεύουσα Πόρτ ἀλβέρο, κει-
μένη κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Δονάρου πλησίον
τῶν εἰς τὴν Θάλασσαν ἐκβολῶν αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸ βα-
σιλεῖον τῆς Ἀλγαρβίας, εὖ μητρόπολις Ταβίρα.

λίαν (*), καὶ τὴν Ἀφρικὴν· καὶ οἱ μὲν Φράγ-

5. „Πρὸς τὸ μέσον, τὸ βασίλειον τῆς Ναβάρρας, οὗ ἡ μητρόπολις Παμπελούνα, τὸ βασίλειον τῆς Ἀραγῶνος, οὗ μητρόπολις ἡ Σαραγόσσα· αἱ δὺο Κασιλίαι, τῆς μὲν παλαιᾶς, μητρόπολις Μπούργος, τῆς δὲ νέας Μαδρίδ, μητρόπολις καὶ ὅλης τῆς μοναρχίας, καὶ τὸ βασίλειον τοῦ Λεονίου, οὗ μητρόπολις Λεόν.
2. „Πρὸς μεσημβρίαν, ἡ Ἀνδαλουσία, ἧς μητρόπολις ἡ Σεβίλλα· καὶ τὸ βασίλειον τῆς Γρανάτας, οὗ ἡ μητρόπολις Γρανάτη· καὶ
3. „Πρὸς ἀνατολὰς, παρα τὴν μεσόγειον Θάλασσαν, τὸ βασίλειον τῆς Μουρκίας, ἧς μητρόπολις Μουρκία· ἡ Βαλέντζα, ἧς μητρόπολις Βαλέντζα, καὶ τὸ Πριγκιπάτον τῆς Καταλωνίας, οὗ μητρόπολις Μπαρτζελόνα.
- έ. (*) Ἡ Ἰταλία συνίσταται ἐκ μιᾶς χερσονήσου, καὶ τινων νήσων, καὶ ἡ μὲν χερσόνησος προχωρεῖ μακρὰν ἐντὸς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ἣτις περικυκλώνει τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῆς· πρὸς ἀνατολὰς τὴν βρέχει ὁ διεξοδικὸς κόλπος τῆς Ἀδριατικῆς Θαλάσσης, πρὸς μεσημβρίαν τὸ Σικελικὸν πέλαγος, καὶ πρὸς δύσιν τὸ Τυρρηνικόν· κατὰ δὲ τὴν ξηρὰν βορειοδυτικῶς συνορεύει μὲ τὴν Γαλλίαν, καὶ Γερμανίαν, διὰ τῶν Ἄλπεων· καὶ κεῖθεν κλίνουσα πρὸς ἀνατολὰς ἐξαπλοῦται πρὸς τὴν Ἑλβετίαν, Κροατίαν, καὶ Δαλματίαν· τὸ μέγιστον μῆκος αὐτῆς εἶναι μιλίων 200, τὸ δὲ πλάτος οὔτε τὸ ἥμισυ· τὰ διασημότεα ὄρη αὐτῆς εἶναι ὁ πλησίον τῆς Νεαπόλεως Βεσοῦβιος, καὶ ἡ Αἶτνη τῆς Σικελίας, τὰ ὁποῖα ἀμφότερα εἶναι πυρίπνοα. Δύο κεφαλαιοπόταμα ἔχει, τὸν Πάδον ἢ Πρ, ὅστις ἀναβρῦει ἐκ τῶν Ἄλπεων κατὰ τὴν Γαλλίαν, καὶ ῥέουσι πρὸς ἀνατολὰς· εἰσέρχεται ἐν τῷ Ἀδριατικῷ πελάγει· καὶ τὸν διὰ τῆς Ῥώμης ῥέοντα Τίβεριν, ὅστις εἶναι

μὲν διάσημος ἐκ τῆς ἐξορίας, πλὴν μικρός. Αὕτη ἡ
 χερσονήσος διαιρεῖται εἰς ἄνω, μ. αἶαν, καὶ κάτω Ἰ-
 ταλίαν, καὶ συνίσταται ἐκ πολλῶν βασιλείων, δουκά-
 των, ἀριστοκρατιῶν, καὶ μιᾶς ἐκκλησιαστικῆς ἐπικρα-
 τείας τοῦ Πάππα· ἐκ δὲ τῶν νήσων, ἡ Σικελία,
 καὶ Σαρδινία εἶναι μεγάλαι, αἱ δὲ λοιπαὶ μικραί. Καὶ
 ἡ μὲν ἄνω Ἰταλία, τῆς ὁποίας τὸ μετὰξὺ τῶν Ἀλ-
 πεων, καὶ Ἀπεννίνων μέγιστον μέρος ὠνομάζετο Λομ-
 βαρδία, (ἐπεὶ αὐτοῦ πρὸ 1200 χρόνων ἦτον τὸ
 βασίλειον τῶν Λογγοθάρων. ὄρ. παρακάτω ὑποσημ.
 5.) περιέχει τὸ δουκάτον τῶν Μεδιολάνων, μὲ πρω-
 τεύουσαν ὀμώνυμον· τὸ δουκάτον τῆς Μοδένης, μὲ
 πρωτεύουσαν ὀμώνυμον· τὴν πρῶτην Ἀριστοκρατίαν
 τῆς Βενετίας, μὲ πρωτεύουσαν ὀμώνυμον, καὶ τὸ
 δουκάτον τῆς Πάρμας μὲ πρωτεύουσαν ὀμώνυμον.
 Ἡ δὲ μέση περιέχει τὸ πάλαι βασίλειον τῆς Ἐτρου-
 ρίας ἢ Τυρρηνίας· τὸ μετέπειτα μέγα δουκάτον τῆς
 Τδοσκάνας, τοῦ ὁποίου μέρη ἡ Φλωρεντία, ἡ Πίζα,
 καὶ ἡ Σιέννη μὲ ὀμωνύμους πόλεις· τὴν ἐλευθέραν
 καὶ ἐμπορικὴν πόλιν Λιβόρνου· τὰ πριγκιπάτα Λούκας,
 καὶ Πιομπίνου, καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπικράτειαν
 τοῦ Πάππα, ἧς μητρόπολις ἡ πρεσβυτέρα Ῥώμη·
 ἐκτὸς ἑτέρων πολλῶν μικρῶν Δουκάτων, καὶ Μαρκα-
 ζάτων, εἶναι ἡ Ἀριστοκρατία τῆς Γένουας, ἧς πρω-
 τεύουσα ὀμώνυμος· ἡ ἐπικράτεια τῆς Σαβοΐας, ἧς
 μητρόπολις ἡ Σιαμπερί· τὸ Πισμόντε, οὗ ἡ πρωτεύ-
 οῦσα Τουρίνο, καὶ ἕτερα. Ἡ δὲ κάτω περιέχει τὸ βα-
 σίλειον τῆς Νεαπόλεως, τὸ ὁποῖον διαιρεῖται εἰς τέσ-
 σαραις ἐπαρχίας, δηλαδὴ Τέρρα δὲ λαβόρα, ὃ εἰς
 γῆ τῆς δουλείας, ἧς μητρόπολις ἡ Νεάπολις, καὶ
 ὄλου τοῦ βασιλείου· εἰς τὴν Καλαβρίαν, ἧς μητρόπο-
 λις Κονσέντζα· εἰς τὴν Ἀπουλίαν, ἧς μητρόπολις Ἀ-
 λέτιο· καὶ εἰς τὸ Ἀμπρούτζο, μὲ πρωτεύουσαν Σουλ-
 μόνα. Νήσους δὲ ἔχει τὴν Σικελίαν, τῆς ὁποίας τὸ
 ὑψηλότερον ὄρος εἶναι ἡ Αἴτνη, καὶ ὁ κρατὴρ αὐτῆς

γοι (α) κατώκησαν τὴν Γαλλίαν, οἱ δὲ Λογγοβάρδοι (β) τὴν Ἰταλίαν, καὶ οἱ Γότθοι

καίτε ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων, καὶ χύνει φλόγας. Μητρόπολις δὲ ὅλης τῆς Σικελίας εἶναι τὸ Παλέρμον ἢ νῆσος Μάλτα, μετὰ πόλιν ὁμώνυμον ἢ Κύρνος ἢ Κόρσικα, ἧς πρωτεύουσα ἢ Μπασαία ἢ Σαρδινία, ἧς πρωτεύουσα Καλιάρι ἢ Ἐλβα νῆσος κ. τ. λ.

(α) Ὁρ. μέρ. α'. Κεφ. 3. ὑπόσημ. α'.

ς. (β) Ὅταν ἔφθασεν εἰς μεγάλην δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἡ Ῥώμη, ὑπέταξεν ὑφ' ἑαυτὴν καὶ ὅλην τὴν Ἰταλίαν, ἢ ὑποία εὐρίσκετο ὑπὸ τὴν ὑποταγὴν τῶν αὐτοκρατόρων Ῥωμαίων, μέχρι Ὀνωρίου τοῦ αὐτοκράτορος, εἰς πολλὰς ἐπαρχίας καὶ ἔθνη διηρημένα· ἕκτοτε δὲ εἰς τὸ μετέπειτα ἦλθον κατὰ τῆς Ἰταλίας πολλὰ ἄλλοδαπῆ ἔθνη· εἰς τὸν καιρὸν ὅμως τούτου τοῦ αὐτοκράτορος Ὀνωρίου, ἦλθον κατ' αὐτῆς μετὰ πολυπληθεὺς στρατεύματα οἱ ἡγεμόνες τῶν Γότθων, Ραδαγαΐσος, καὶ Ἀλάριχος· ἀλλ' ὁ Ραδαγαΐσος περικυκλωθεὶς εἰς τὰ Φεσουλιανὰ ὄρη, ἐξηλείφθη πανσρατιᾷ, ἐν ἔτει 405 ἀ. Χ. ὑπὸ τοῦ ἀρχιστρατήγου Στιλίωνος· ὁ δὲ Ἀλάριχος περικυκλώσας τὴν Ῥώμην, τὴν ἐκυρίευσεν κατὰ τὸ 440, καὶ κείθεν ὑπῆγε μετὰ ταῦτα εἰς Λάτιον, εἰς Καμπανίαν, εἰς Ἀπουλίαν, εἰς Λευκανίαν, καὶ εἰς τὴν Καλαβρίαν, καὶ κατέφθειρεν ὅλην ἐκείνην τὴν γῆν· θανόντος δὲ τοῦ Ἀλαρίχου εἰς τὴν Κονσταντιαν, ἐκλέχθη ὁ Ἀθάουλφος, ὅστις μετὰ ὅλον τὸ στρατεύμα του ὑπῆγεν εἰς τὴν Γαλλίαν· ἔπειτα κατὰ τῆς Ἰταλίας ἦλθεν ὁ Ἀττίλας, τὸ τρομερὸν ὄνομα, ὁ βασιλεὺς τῶν Οὐννων, περὶ οὗ ρηθήσεται ἄνωθεν· μετὰ τοὺς Οὐννους ἦλθεν ὁ Ρικίμερος βασιλεὺς τῶν Βανδάλων, καὶ ἄλλοι· μετὰ τοὺς τοὺς ἦλθε μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν Σκύρων, καὶ τῶν Ἐρούλων ὁ Ὀδόακρος βασιλεὺς τῶν Τουρκιγγων, ὅστις ἐκλήθη α'. βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας, ἐν ἔτει 476, καὶ μετὰ τοῦτον ἄλλοι ἑπτὰ, οἱ

ἡγεμόνες τῶν
Γότθων εἰς Ἰταλίαν.

Ἀττίλας.

τὴν Ἰσπανίαν (*) καταληφθεῖσα καὶ ἡ Ῥώ-

τινες ἦσαν ὅλοι ἔθνη Γερμανικά, καὶ κατερήμωσαν τὴν αὐτοκρατορίαν τῆς δύσεως· ἀλλὰ πάντων νικηθέντων ὑπὸ τῶν σαλέντων ἡγεμόνων παρὰ Ἰουστινιανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς ἀνατολῆς, ἐπέμφθη εἴτα παρ' αὐτοῦ ἕξαρχος, (ἦτοι τοποτηρητής) καὶ ἔχθη ἅπασαν τὴν ἐξουσίαν, καὶ καθεστὴ ἐν Ῥαυέννῃ, μετὰ τὴν ἤ- τον τότε κατηδαφισμένην ἡ Ῥώμη· αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἐξαρχίαν ἠφάνισαν οἱ Λογγοβάρδοι, οἱ ὅποιοι ἐλθόντες κατα τῶν ἐξάρχων ἐδιώξαν αὐτούς· ἐ- σάθη οὖν ὁ α. βασιλεὺς αὐτῶν ἐν ἔτει 568, ὁ δὲ σε- λευταῖος ἐν ἔτει 774. α. Χ. ἀριθμουμένων ὄλων 22, οἵτινες ἐδιαίρεσαν αὐτὴν τὴν Ἰταλίαν εἰς διάφορα Αὐ- θεντάτα· μετὰ τούτους ἐσάθη βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας Θεόδωρος ὁ πρωτότοκος τοῦ Δεσιδεριῦ· ἀλλ' ὅλοι ἐδιώχθησαν οὗτοι ὑπὸ τοῦ μεγάλου Καρόλου, ὁ ὁποῖος πιάσας τὸν τελευταῖον βασιλέα τῶν Λογγοβάρδων, ἔ- φερεν αὐτὸν εἰς τὴν Γαλλίαν· ἀνηγορεύθη δὲ οὗτος ὁ μέγας Κάρολος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων πρῶτος αὐτο- κράτωρ, καὶ αὐγουστος τῆς δύσεως, ἐν ἔτει 802. α. Χ. τὸ δὲ βασίλειον τῶν Λογγοβάρδων, ἀφ' οὗ εἰς σῆλθον εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐσάθη ἔτη 211.

Ἐξάρχος ἐξ Ῥώμης.

Λογγοβάρδοι

Κάρολος μέγας.

ζ'. (*) Ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὴν Ἰσπανίαν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἐν τῇ διασπορᾷ τῶν ἐθνῶν (λέγει ὁ Ἰω- σηπος) ἐσάθη ὁ Θεβέλ ἕγγονος τοῦ Νῶε, καὶ οἱ πρῶ- τοι κάτοικοι οἱ Κελτοί· ὁ δὲ Διόδωρος, καὶ Στράβων λέγουσιν, ὅτι πρῶτοι ὅπου ἐκυρίευσαν τὴν Ἰσπανίαν ἐσάθησαν οἱ Φοίνικες, οἵτινες πλεύσαντες διὰ τῆς Ἑ- σω Θαλάσσης ἦλθον εἰς τοὺς Κελτούς· μετὰ τούτους οἱ Ἕλληνες ἔφερον ἀποικίας ἐκ τῆς Μαρσιλίας εἰς τὰ μετὰξὺ τῆς Πυρήνης τοῦ ὄρους, καὶ τοῦ Ἰβηρος πο- ταμοῦ· ὡσαύτως καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα μέρη ἐν ὑπέ- ροις. Μετὰ τοὺς Ἕλληνας ἐπεκράτησαν τὸ μείζον μέρος αὐτῆς οἱ Κιρκηδόνιοι, εἴτα νικηθέντες εἰς τὸν

μη (*), ἐλαφραγωγῆθη ὑπὸ τῶν Γότθων ἐν ἔ-

δεύτερον Λιβυκὸν πόλεμον ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, καὶ διωχθέντες ἐκείθεν, ὑπετάγη ὑπὸ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐξουσίαν ὅλη ἡ Ἰσπανία, διαιρεθεῖσα εἰς τρεῖς ἐπαρχίας, μέχρι τοῦ αὐτοκράτορος Ὀνωρίου, διότι εἰς τὸν καιρὸν τούτου ἐλθόντες οἱ Βάνδαλοι, ἔθνος Γερμανικόν, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 411 καὶ ἐπικρατίσαντες, ἐμοίρασαν τὰς τρεῖς ἐπαρχίας εἰς τρία βασίλεια, τοὺς ὁποίους Βανδάλους ὀλίγον ὕστερον ἐδώξεν ἐκείθεν ὁ Ἀθαύουλφος βασιλεὺς τῶν Βεσγόθων, σήσας ἐκεῖ οὗτος τὸ βασίλειόν του, τὸ ὁποῖον διέμεινε μέχρι τῶν 720 ἐτῶν ἁ. Χ. καθ' ὃν καιρὸν ἐλθόντες ἐκ τῆς Ἀφρικῆς οἱ Μαῦροι, καὶ οἱ Σαρακηνοὶ, καὶ κυριεύσαντες τὸ μείζον μέρος τῆς Ἰσπανίας, ἐξήλειψαν τὸ βασίλειον τῶν Βεσγόθων Χριστιανῶν, τελευταίου βασιλέως αὐτῶν γεγονότος τοῦ Ῥοδερίκου, ἀνθρώπου ἀχρεώδους αὐτοῦ, ὅστις ὑσερήθη ζωῆς καὶ βασιλείας ὑπὸ τῶν Μαύρων, οἵτινες ἐμοίρασαν τὴν Ἰσπανίαν εἰς βασίλεια * τελευταῖον ὁ ζ'. Φερδινάνδος ἐξωσράκισεν ἀπὸ τῆς Ἰσπανίας ὅλους τοὺς Μαύρους, καὶ Σαρακηνοὺς, ὀμοῦ μὲ ὅλους τοὺς Ἰουδαίους, ὄντας φαμίλιας 124000 ἐν ἔτει 1492 ἀπὸ Χριστοῦ. Πρῶτος αὖν βασιλεὺς αὐτῆς, ὅστις ἐσύναψε τὰ διηρημένα βασίλεια εἰς ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ, ἐσάθη ὁ β'. Φίλιππος.

η'. (*) Ὅστις θέλει νὰ μάθῃ πλατυτέρας τὰς ἀρχαιολογίας τῆς Ῥώμης, ἅς διαβάσῃ Διονύσιον τὸν Ἀλικαρνασσεῖα, ὅστις τὰς ἔχει ἔργον του, καὶ τὸν Ῥωμύλον τοῦ Πλουτάρχου * μ' ὅλον τούτο ἐκτὸς τῶν μυθολογιῶν, ἡ ἀρχὴ τῆς ἐσάθη τοιαύτη * ἓνας ἄνθρωπος ὀνόματι Ῥωμύλος, ἐκ γένους ἀγνώστου, γεννημένος ἀπὸ γυναῖκα κοινήν, ἀναθρεμμένος ὑπὸ ποιμένος, καὶ ἔπειτα χρηματίσας ἀρχιληγῆς, ἐθεμελίωσε ταύτην κατὰ τὸν ἁ. χρόνον τῆς ις'. Ὀλυμπιάδος, ἐν ἔτει πρὸ Χριστοῦ 753, καὶ τὴν ὀνόμασε Ῥώμην, ᾗτις ἔμελλεν ὕστερον

τει 409 α. Χ. ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς ἦτον ἔγκλει-
στος εἰς Ῥαυένην.

να ὑποτάξῃ σχεδὸν ὅλον τὸν τότε γνωστὸν κόσμον·
τὴν ἀφιέρωσε δὲ εἰς τὸν Ἄρην ἔφορον τοῦ πολέμου,
εἰς τὴν ὁποίαν ἐδέχθη διὰ κατοίκους κάθε γένους
ἀνθρώπους, Ἕλληνας, Λατίνους, Τυρρηνούς, Ἀλβαν-
νοὺς, κ. τ. λ. ὅλους ἀνθρώπους ποταποὺς, πτω-
χοὺς, βοσκοὺς, φυγάδας, κλέπτας, καὶ αἰμοσφόρους,
ἀνδρείους ὅμως, διότι ἦσαν ἀπειλισμένοι· ὅθεν τὴν
ἔκαμεν ἐλευθέραν εἰς τοὺς σκλάβους, ἐλπίδα εἰς τοὺς
ἀπειλισμένους, πόλιν εἰς τοὺς ἀπόλιδας, καὶ πατρί-
δα εἰς τοὺς ἀπάτριδας διὰ τὰς κακίας τῶν· πολιτογρα-
φῶντας δὲ μετέπειτα ὅλους αὐτούς, τὴν κατέστησεν
ἐντὸς ὀλίγου πολυάνθρωπον. Ταύτην τὴν πόλιν, ἣ
μᾶλλον εἰπεῖν τὸ κλεπτοκαταγώγιον, ἔκτισε κατ' ἀρχὰς
εἰς τὸ ὄρος Παλατῖνον, μεταχειριζόμενος ὅλας τὰς δει-
σιδαιμονίας, ἃς εἶχε μάθη ἀπὸ τοῦ Τυρρηνοῦ γε-
γονάτος του· ἐπειδὴ ζεύξας μίαν βοῦν καὶ ἕνα ταῦρον,
(σύμβολον τοῦ γάμου, καὶ τῆς ἀπὸ τὸν γάμου πο-
λυανθρωπίας) εἰς ἕνα καὶ τὰ αὐτὸ ἄροτρον, με-
ἕνα ὑνὸν χαλκοῦν, ἔκαμεν ἕνα αὐλακα γύρωθεν· ὅλοι
τὸν ἠκολούθουν εἰς αὐτὰ τὰ ἐγκαίνια· ῥίπτοντες τοὺς
βώλους ἔξω τοῦ αὐλακος· ὕψερρον τὰ μὲν ζῶα ἐθυσία-
σε, τὸ δὲ ὑνὸν ἔβαλεν ἐκ τῆς πόρταν, ἔσκαψε καὶ
ἕνα λάκον βαθύν, εἰς τὸν ὁποῖον κάθε νέος κάτοικος,
φέρωντας ὀλίγον χῶμα ἀπὸ τὸν τόπον του, τὸ ἔρριπτε
μέσα. Ἴδου ἡ αἰτία τῆς ἀρχῆς τοῦ τῶν ἀπατρίδων
Ῥωμαίων ἐνθουσιασμοῦ ὑπὲρ πατρίδος, καὶ ἀκολού-
θως τὰ αἴτια τῆς ὑπερόγκου αὐξήσεως αὐτῶν· κάθε
Ῥωμῆος ἐσοχάζετο τὴν Ῥώμην ἔργον τῶν χειρῶν του,
καὶ ὡς παιδίον του· αὐτὸν τὸν σοχασμὸν αἰ τελεσταὶ
τῶν ἐγκαίνιων, καὶ αἰ ἐπίλοιποι δεισιδαιμονίαι τὸν
ἐξερέωσαν, τὸν ἠύξησαν, τὸν καθιέρωσαν, καὶ σο-
χαζόμενοι τὸν ἑαυτὸν τους ὡς πατέρας τῆς πατρίδος

Τότε πολλοὶ τύραννοι ἠγέρθησαν, ὁ μὲν Ἀΐταλος εἰς τὴν Ῥώμην, ὁ δὲ Ἰωβιανὸς εἰς τὴν

τους, ἀπέκτησαν δι' αὐτὴν καὶ ἓνα ζῆλον, ἓναν ἐνθουσιασμόν, μίαν θρονησίαν, ὅπου μόνη ἡ θρησκεία δύναται νὰ ἐνσπείρῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους· αὐτὸς ὁ ζῆλος ὅλον ἠΰξανε εἰς τοὺς διαδόχους τῶν· μία εἰρήνη βέβαια ἤθελε τὸν σδύση, πλην οἱ Ῥωμαῖοι δὲν ἔκλεισαν ποτὲ εἰρήνην, ἀλλὰ μὲ πόλεμον ἔπρεπε νὰ διαυθεντεύσουν ἐκεῖνο τὸ ὀλίγον μέρος ὅπου ἔκτισαν τὴν πόλιν τους· μὲ πόλεμον νὰ ἀποκτήσουν καὶ ἄλλο διὰ νὰ τοὺς εἶναι ἀρκετὸν, καὶ μὲ πόλεμον νὰ πάρουν γυναῖκας, ὅπου δὲν εἶχον. Οἱ Ῥωμαῖοι λοιπὸν δὲν ἐπρόφθαναν νὰ κλείσουν τὸν πόλεμον μὲ ἓνα ἔθνος, καὶ ἄνοιγαν μὲ ἄλλο· ὅθεν ἐκεῖνο ὅπου ἔκαμεν ὁ Μωάμεθ μὲ τὴν θρησκείαν, τὸ ἐκατώρθωσεν ὁ Ῥωμύλος μὲ τὴν πατρίδα· ἐπειδὴ τὸ Ῥώμη, καὶ τὸ Ῥωμαῖοι, καθὼς καὶ τὸ πίζισο, καὶ Ἀλκοράνι, ἔκαμαν τὰ ἴδια ἀπετελέσματα εἰς τοὺς πολίτας τοῦ Ῥωμύλου, καὶ εἰς τοὺς Ἀραβας τοῦ Μωάμεθ.

Ἀπὸ τοιαύτας καλύβας λοιπὸν, καὶ ἀπὸ τοιούτους πρώτους κατοίκους εἶχεν ἡ περιφανεστάτη καὶ ἐνδοξοτάτη Ῥώμη τὰς πρώτας τῆς ἀρχῆς, καὶ τὸ παλάτιον τοῦ Ῥωμύλου ἦτον μία κακορρίζικη καλύβα μὲ καλάμια σκεπασμένη· ὁ δὲ Ῥωμύλος καὶ κτίτωρ ἐκλέχθη πρῶτος βασιλεὺς, ἐντ' αὐτῷ καὶ ἀρχιερεὺς, καὶ ἀρχικριτής.

Οἱ Κελτοὶ μετὰ 364 χρόνους ἀφ' οὗ ἐκτίσθη τὴν ἐχάλασαν· ὕστερον τινὲς ἠθέλησαν νὰ τὴν παραιτήσουν, καὶ νὰ μετοικήσουν ἄλλου· ὁ Καμίλλος ὁμοίως ὅπου δὲν ἤθελεν, ὑπέρισχυσε, καὶ τὴν ἐξανάκτισαν· τὸ δημόσιον ἐχορήγει μὲν κατὰ μέρος, ἀλλ' ὅλοι οἱ Ῥωμαῖοι συνεισέφερον εἰς τὴν ἀνάκτησίν της. Ἡ μεγάλη πυρκαϊὰ ὅπου ἠκολούθησεν ἐπὶ Νέρωνος διὰ ἡμερανύκ-

Βρετανίαν (*), καὶ Γαλλίαν, ὁ δὲ Ἡράκλειος εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐνεδύσαντο

τια ἔξ, τὴν κατέσθησε σάκτην ὅτι ὁ Νέρων εἰς τὴν ἀνακαίνισίν της ἔδειξε κάθε ἐλευθεριότητα, καὶ μεγαλοπρέπειαν ὅτι ἐπρόσβαξε νὰ τὴν κάμουν μὲ ἄλλο σχῆμα, μὲ δρόμους πλατυτέρους καὶ ἴσιους, μὲ ἀγορὰς εὐρυχωροτέρας, καὶ τὰς διαιρέσεις τῆς πόλεως μὲ περικύβητα, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ τινα νὰ κτίσῃ κατὰ τὴν φαντασίαν του ὅθεν αὕτη κατήντησε νὰ εἶναι ἡ πρώτη πόλις τῆς οἰκουμένης κατὰ πάντα ὅτι εἰς δὲ τὸν καιρὸν τῶν ὑστερινῶν ὑπάτων καὶ αὐτοκρατόρων κατεμετροῦσε σχεδὸν δύο μιλλιόνια κατοίκους ὅτι εἰς τὸν 1. αἰῶνα ἤκμαζε μόνη εἰς τὴν Εὐρώπην ὅτι πρὸς δὲ τὸ τέλος τοῦ 13. μόλις εἶχεν 135 χιλιάδας ἀνθρώπους, ἑμοῦ μὲ τοὺς Ἑβραίους, καὶ οὔτε ὕχυρῶματα εἶχεν, οὔτε ἐράτευμα, οὔτε κάρδι, οὔτε ἐργόχειρον, οὔτε πραγματεῖαν, οὔτ' ἄλλο τι, εἰμὴ ἀξιολόγων θεαμάτων τινα λείψανα τῆς ποτὲ μεγαλοπρεπειᾶς, καὶ δόξης της, δηλαδὴ ὀβελίσκους, στήλας, γέφυρας, ὑδραγωγούς, λουτρούς, ἀμφιθέατρα, μαυσωλεῖα, θριαμβευτικὰ τόξα, ἀνδριάντας, κτλ. ἔχει δὲ περιφέρειαν μιλιῶν δώδεκα, καὶ μὲ ὄλον ὅπου σπανίζει ἀνθρώπων, πλήθει ἀπὸ ἐκκλησίας, καὶ μοναστήρια.

Σ. (*) Διὰ τοῦ ὀνόματος Βρετανία συννεοοῦνται τὰ νῦν ἁ. X. ἡ Ἀγγλία, ἡ Σκοτία, καὶ ἡ Ἰρλανδία, διὸ καὶ ὀνομάζονται τὰ ἠνωμένα βασίλεια τῆς μεγάλης Βρετανίας, καὶ εἶναι ἓνα μόνον βασίλειον ὅτι συνίσταται δὲ ἐκ νήσων, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται Βρετανικαί, ἔξ ὧν ἡ μεγίστη εἶναι ἡ πρὸς μεσημβρίαν Ἀγγλία ἡ Ἐγγλιτέρα ἡ δὲ μικροτέρα, ἡ πρὸς ἄρκτον, Σκοτία, καὶ ἡ τρίτη, ἡ πρὸς δυσμὰς, Ἰρλανδία ὅτι περικυκλοῦνται δὲ πανταχόθεν ὑπὸ τῶν Ὠκεανείων ὑδάτων, δηλαδὴ πρὸς ἄρκτον καὶ δυσμὰς ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς ἢ ἄρκτικῆς

τὴν πορφύραν· ἀλλ' ὁ Κωνσταντῖνος, ὅστις ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν τοῦ βασιλέως ἀδελφὴν Πλακιδίαν, συνοικειωθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν, ἐνίκησε καὶ ἀπεδίωξεν αὐτούς· μ' ὅλον τοῦτο δὲν ἐπρόφθασε νὰ τοὺς κατατροπώσῃ μὲ τελειότητα, ἐπειδὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ὀνωρίου ἐν ἔτει 423, παραλαβὼν τὴν βασιλείαν, ἔζησε μόνου μηνῶν ἑπτὰ, καὶ τελευτήσας κατέλιπε διάδοχον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Βαλεντιμιανὸν τὸν Γ'.

Οἱ δὲ Δακο-ρωμῆοι δὲν ἐδύνατο ν' ἀποτεινάξουν τὸν ζυγὸν τῶν Οὔνων, ἐπειδὴ καὶ τὰ βάρβαρα ἔθνη δὲν ἔλαβον καμμίαν φθορὰν οὔτε εἰς τὴν δύσιν, οὔτε εἰς τὴν ἀνατολὴν, καθὼς ἐφάνη ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ μικροῦ Θεοδοσίου, ὅστις λαβὼν τὴν τῆς ἀνατολῆς ἀρχὴν, ἐβάσιλευεν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Πουλχερίας, ἕως ὅτου ἠλικιώθη, καὶ τότε ὕστερον ἀπὸ πολλοὺς παλέμους ὅπου εἶχε μὲ τοὺς Πέρ-

θαλάσσης, καὶ πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τοῦ βραχίονος τοῦ διαιροῦντος τὴν Ἀγγλίαν, ὅστις καλεῖται Κανάλι· εἶναι δὲ αὗται αἱ μεγαλῆτεροι νῆσοι τῆς Εὐρώπης, ὥστε καὶ αἱ τρεῖς ὁμοῦ ἠνωμέναι ἀποτελοῦσι περισσώτερον ἀπὸ τὸ ἥμισυ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Ἡ Λόνδρα εἶναι ἡ μητρόπολις καὶ βασιλεύουσα ὅλου τοῦ Βρετανικοῦ βασιλείου, ἡ μεγαλῆτέρα πόλις τῆς Εὐρώπης, ἔχουσα μῆκος τριῶν ὁρῶν, καὶ πλάτος μιᾶς. Ἐμπορικαὶ δὲ πόλεις εἰσὶν ἡ Πορτσμουθ, ἡ Βρισδλ, ἡ Λιθερποδλ, ἡ Μάνσεσερ, ἡ Μπιρμιγγαμ, ἡ Ἐδιμπουργ, ἡ Δουπλιν, καὶ Κόρκ· πέριξ δὲ ἔχει καὶ πολλὰς μικρὰς νήσους.

σας, Βαυδάλους, Σαρακηνοὺς, (*) καὶ ἄλλους, εἰρηνεύσας, ἔπεμψεν ἓνα σῶμα στρατιωτῶν κατὰ

ε'. (α) Οἱ Σαρακηνοὶ ὠνομάζοντο πρότερον Ἀγαρηνοὶ, εἶτα Ἰσμαηλῖται, κατὰ τὸν Σωζομενὸν, ἀπὸ τῆς Ἀγαρ παιδίσκης τοῦ Ἀβραάμ, καὶ Ἰσμαηλ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς· καὶ τελευταῖον Σαρακηνοὶ, ἀπὸ τῆς Σάρακα ἐπαρχίας τῆς πετραίας Ἀραβίας, κατὰ τὸν Πτολεμαῖον· οὗτοι ἀφ' οὗ ἐκυρίευσαν πολλοὺς τόπους, ἐνίκησαν καὶ τοὺς Πέρσας, καὶ ἐκυρίευσαν τὴν Περσίαν ἐν ἔτει 651 ἀπὸ Χ' τοὺς ἐνίκησαν ὁμῶς ἔπειτα οἱ Τούρκοι καὶ ἔλαβον (*) αὐτὴν ἐν ἔτει 932, τὴν ὁποίαν ὕστερον ἔλαβον οἱ Τάρταροι ἐν ἔτει 1259, καὶ ἐκ τούτων τὴν ἐξουσίαν πάλιν οἱ Πέρσαι διὰ τοῦ βασιλέως Ἰσμαηλ ἐν ἔτει 1500.

δ'. (*) Ἡ πρώτη πατρις τῶν Τούρκων εἶναι τὸ Τουρκεζάν τῆς μεγάλης Ταρταρίας, καὶ θέλουσι τινεὲς νὰ εἶναι ἓνα μὲ τὸ Ουβέτ βασίλειον, ὅπου ὁ τόπος τῶν παλαιῶν Σακῶν· ἔχει δὲ ὄρους ἀπὸ βορρῆος τὴν μεγάλην Ταρταρίαν, καὶ ἀπὸ μεσημβρίας τὴν αὐτοκρατορίαν τοῦ μεγάλου Μόγολ· διαπεράσαντες δὲ οἱ Τούρκοι διὰ τῶν Καυκασίων πυλῶν εἰς τὴν ἐδῶθεν Ἀσίαν, ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἄλλα πλησιόχωρα ἔθνη, οἷον τοὺς Κομάρους, οἳ τινες κατάγονται ἀπὸ τοῦ Γομέρ· τοὺς Μασαγέτας, οἳ τινες κατάγονται ἐκ τοῦ Μαγώγ (ὑπ' αὐτῶν ἠφανίσθη ὁ μέγας Κύρος)· τοὺς Τάβρους, οἳ τινες κατάγονται ἐκ τοῦ Ουβέλ· καὶ τοὺς Ρῶς, ἧτοι Μόσκους· οὗτοι οἱ Μόσκοι ἐκατοίκουν μεταξὺ τῆς Κασπίας θαλάσσης, καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου, μέχρι τοῦ Καυκάσου ὄρους, ὡς δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται μὲ τοὺς Εὐρωπαίους Ῥώσους· ὅθεν καὶ οἱ Τούρκοι κατάγονται ἐκ τοῦ Ουγαρμα, καὶ ἐλθόντες

τοῦ Ἀττίλα ἡγεμόνος τῶν Οὐννων, (*) ὅς τις κατέτρεχε τὴν Θράκην μὲ τὸν ἀδελφόν του Βλήδαν, καὶ μὴ δυνηθεὶς ὁ βασιλεὺς νὰ τελεσφορήσῃ μὲ ἄρματα, εἰρήνευσε μὲ δόσειν 5000 λιτρῶν χρυσίου, καὶ κατ' ἔτος 100.

Τελειωθείσης δὲ τῆς εἰρήνης τοιοῦτω τρόπῳ, ὁ Ἀττίλας ἐπέσρεψεν εἰς τὰ ἴδια· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Θεοδοσίου ἐν ἔτει 450 ζητήσαντι τὸν συμφωνηθέντα κατ' ἔτος φόρον παρὰ τοῦ νέου βασιλείως Μαρκιανοῦ, οὗτος ὁ γενναῖος τῷ ἀπεκρίθη, ὅτι τὸ μὲν χρυσίον μου φυλάττω διὰ τοὺς φίλους μου, διὰ δὲ τοὺς ἐχθροὺς μου

ἐκατοίκησαν εἰς τὴν βόρειον πλευρὰν τοῦ Καϊκάσου ὄρους, μεταξὺ τῆς Μαιώτιδος λίμνης, καὶ Κισπίας θαλάσσης, ὡσπερ καὶ οἱ Σαρμάται. Τοῦρκοι δὲ ἐκλήθησαν ἀπὸ τῆς Ἀραβικῆς φωνῆς, ἥτις σημαίνει ἀφειμένους, ὡσάν ὅπου ἀφέθησαν ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου· καὶ τούτους θέλουσιν οἱ Ἀραβες, οἱ Σῦροι, οἱ Ἰουδαῖοι νὰ σημαίνωνται διὰ τῶν Γωγ καὶ Μαγώγ· οἱ οἰκηταὶ τούτου τοῦ τόπου δὲν ἔχουσι πύλαις καὶ οἰκίας, ἀλλ' οἰκοῦσιν ὑπὸ σκηνῶν, ὡς οἱ παλαιοὶ Σάκαι.

ιβ'. (*) Ἀττίλας ὁ υἱὸς τοῦ Μουντζίκου, ἡγεμόνος τῶν Οὐννων, ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἐν ἔτει 434 ἀπὸ Χ, μὲ τὸν ἀδελφόν του Βλήδαν, οἳ τινες ἦσαν ἀνεψιοὶ τοῦ Ρούα, ὡς λέγουσι τὰ χρονικά τῆς Οὐγγαρίας μαρτυροῦντα, ὅτι ὁ Ἀττίλας εἶχε τοιοῦτον τίτλον.

„Ἀττίλας υἱὸς τοῦ Βελδηκούκου, ἀνεψιὸς τοῦ μεγάλου Νημβρόδ, ἀνατραφεὶς, καὶ αὐξήθη εἰς Ἐγγαδ, ἐλέω Θεοῦ ῥῆξ Οὐγγρων, Μηδῶν, Γότθων, Δακῶν· ἡ μάλιστα τοῦ Θεοῦ, ὁ τρόμος τοῦ κόσμου.

παρασκευάζω τὸν σίδηρον· ἀναμφιδόλως, ἐφοβήθη ὁ ἀλαζών Οὔννος, καὶ ἔτρεψε τὰ τρομερὰ αὐτοῦ ὄπλα πρὸς τὴν δύσιν· καὶ μ' ὅλον ὁποῦ οἱ Βουργγεγνῶνες (α) ἐδοκίμασαν ἵνα ἀντισταθῶσιν εἰς τὴν τοῦ ποταμοῦ Ῥήνου (β) διά-

ιγ. (α) Οὗτοι ἦσαν ἔθνος Γερμανικόν, οἳ τινες ἐκυρίευσαν τὸ περισσότερον μέρος τῆς Γαλλίας, καὶ εἶχον ἐδικόν τους βασιλείαν καλούμενον Βουργουνδία.

ιδ. (β) Ὁ Ῥήνος, ὅστις ἀναβρῦει ἐκ τῆς Ἑλβετίας, ἀρχεται ἐκ τῶν Ἄλπεων ἐκ διττῆς πηγῆς, ὧν ἡ μείζων καὶ βορειότερα ἄνω Ῥήνος λέγεται, ἡ δὲ ἐλάσσων, καὶ μεσημβρινωτέρα κάτω Ῥήνος καλεῖται, εἶτα ἐνωθεισῶν τῶν δύο, εἰς Ῥήνος ἀποκαλεῖται, διὰ πολλῶν ἐπαρχιῶν καὶ πόλεων διερχόμενος, καὶ πολλοὺς ποταμοὺς δεχόμενος εὐθὺς μετὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ εἰς τὰς κάτω χώρας τῆς Ὀλλάνδης, σχίζεται τελευταῖον εἰς τὸ πέρασ τῆς Γουελδρίας εἰς δύο βραχίονας, ἐκ τῶν ὁποίων, ὁ πρὸς ἀριστερὰν ἐκτεινόμενος Βλαχάλις, καὶ Βααλ λέγεται, ποτίζων τὴν Νοβόμαγον, καὶ ὀλίγον ὕψερην σμίγεται μετὰ τὸν Μάσαν· ὁ δὲ πρὸς δεξιὰν ἕτερος βραχίον τρέχει ἐγγὺς τοῦ Ἀρσνάκου, (γωνίας τινὸς τῆς Γερμανίας)· ἐκεῖθεν δὲ διαιρεῖτο πάλιν εἰς δύο κλάδους, ἐξ ὧν ὁ δεξιὸς ὀνομάζεται Ἰσσελ, ὅστις ῥέων ἀρκτικῶς, βυθίζεται ἐν τῷ Συδερσέη (κόλπος τῆς Γερμανίας), ὁ δὲ ἄλλος προχωρῶν δυτικῶς φυλάττει τὸ ὄνομα Ῥήνος· οὗτος διαιρεῖται πάλιν μακρὰν πρὸς τὰ κάτω εἰς δύο κλάδους· ἐκ τούτων ὁ μὲν ἀριστερός, ὁ καὶ ἱκανῶς μεγαλήτερος, ὀνομάζεται Λέκ, καὶ κλίνων ὀλίγον πρὸς μεσημβρίαν, ἐνώνεται μετὰ τὸν Μάας· ὁ δὲ δεξιὸς, ὁ καὶ μικρότερος, διαιρεῖται ἔτι ἄπαξ, καὶ λαμβάνει ὁ μεγαλήτερος αὐτοῦ κλάδος τὸ ὄνομα Μπέχτ, καὶ οὕτω χύνεται ἐν τῷ Συδερσέη

βασιν, κατεκόπησαν ὅμως ὅλοι· ὅθεν τὰ μεταξὺ τοῦ Ῥήνου, Σένου (α), Μάρνου, (β) καὶ Μωσίλλου (γ) τῶν ποταμῶν μέρη, ἐδοκίμασαν ὄλην τὴν τοῦ βαρβάρου τρομερὰν λεηλασίαν· αἱ πόλεις λεηλατισθεῖσαι κατεκαίοντο, αἱ πεδιάδες ἐφαίνοντο τρομερὰ ἔρημία· διαπερόσαντες δὲ τὸν Σένου ποταμὸν, ἐπολιώρκησαν τὴν Ὀρλεάνην (δ), ὃ δὲ ἀρχισράτης τῶν τῆς Ἰταλίας στρατευμάτων Ἀέτιος, ἔλθων εἰς τὴν Ἀρλην (ε) τῆς Γαλλίας, καὶ ἐνωθεὶς μετὰ τοῦ Θεοδώρικου

ὃ ἤδη παντελῶς ἀδυνατισμένος Ῥήνος, ἐλαττούμενος διηνεκῶς διὰ τῶν συχνῶν διωρύγων, ἀποβάλλει τελευταῖον πλησίον τῆς πόλεως Λαϊδένης καὶ αὐτὴν τὴν ἐσχάτην αὐτοῦ δύναμιν, χυνόμενος ἐν τῇ λίμνῃ Λαϊδένη, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐξερχόμενος, σχηματίζεται ὡσάν λαίκεος καὶ χωνεύει εἰς τοὺς ἀμμώδεις λόφους, τοὺς παρα τὸν αἰγιαλὸν τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης.

(α) Ὁρ. Γαλλία ὀπισθεν.

ιβ'. (β) Οὗτος καὶ Μάρνος λέγεται, καὶ Μοραύας, ὃ διαίρων τὴν Βοημίαν, ὅστις πηγάζει ἐξ ἀνατολῶν, ἀπὸ τῆς ἑπταπόλεως Τρανσυλβανίας.

ιγ'. (γ) Οὗτος εἶναι ποταμὸς τῆς Μπαυαρίας, ὅστις εἰς σέρχεται εἰς τὸν Ἰσάραν ποταμὸν.

ιδ'. (δ) Ἐπαρχία τῆς Γαλλίας, μετὰ πόλιν τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος Ὀρλεάνς, ὡραιότατην, εἰς χώραν καρποφόρον καὶ εὐφροωτάτην, περὶ τὸν Λίγγριν ποταμὸν καὶ μὲνην.

ιη'. (ε) Ἀρλεάνη ἢ Ἀρλεὶς πόλις τῆς Γαλλίας πρὸς τὸν Ῥοδανὸν ποταμὸν· μητρόπολις τὸ πάλαι ἐνδοξος τῶν Σαλικῶν μετὰ περιόχην εὐφροωτάτην.

Βασιλέως τῶν Βισιγόθων, καὶ Βεροδαίου βασιλέως τῶν Φράγγων, τῶν Βουργγιγνώνων, καὶ ἑτέρων πολλῶν πλησίον ἔθνῶν, τῶν ὑποίων τὸ συμφέρον ἀπήτει συμμαχίαν, ἐςράτευσαν πρὸς τὴν Ὀρλεάνην· ἦλθον δὲ ἐν ᾧ ὁ Ἀττίλας συνθλάσας τὰς πύλας, ἀφῆκε τὴν πόλιν εἰς τὴν τῶν στρατευμάτων διαρπαγὴν, καὶ τοὺς ἐγκαταλείκους εἰς τὴν σφαγὴν. Ἐμβάντες λοιπὸν οἱ σύμμαχοι ἐκ τοῦ μέρους τῆς Λοὰρ, καὶ εὐρόντες τοὺς βαρβάρους εἰς ἀταξίαν, κατέσφαξαν τόσον πλήθος, ὥστε ἐπλημμύρησεν εἰς ὀλίγην ὥραν ἡ πόλις ὑπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν, οἵτινες ἄλλοι μὲν ἔτρεχον σωρηδὸν εἰς τὰς πύλας, ἄλλοι δὲ ἐρρίπτοντο ὡς τυφλοὶ εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἐπνίγοντο· συνάξας δὲ ὁ Ἀττίλας τοὺς ἐναπολειφθέντας, καὶ ἐμβριμῶν ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, ἀνεχώρησε πρὸς τὸ Βέλγιον· (*) οἱ δὲ σύμμαχοι καταδιώκοντες αὐ-

19. (*) Τὸ Βέλγιον εἶναι μέρος τῆς παλαιᾶς Βελγικῆς Γαλλίας, διὸ καὶ ἔχει ὄρους τὰ νῦν γερνωτέρους· ὁροθετεῖται πρὸς βορρῆαν μὲ τὸν Ὠκεανόν, πρὸς δύσιν καὶ μεσημβρίαν μὲ τὴν Γαλλίαν, καὶ πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὴν Γερμανίαν· κοινῶς δὲ καλεῖται Νηδερλάνδ καὶ ὑπὸ τῶν Γάλλων λέγεται Πεδὸν Μπα, λέγεται καὶ φλάνδρα. Περιέχει 17 ἐπαρχίας, καὶ εἶναι τὸ πλέον ἐξαιρέτων, καὶ ἀξιόλογον μέρος τῆς Εὐρώπης, διὰ τὸ πλήθος τῶν πόλεων καὶ τῶν χωριῶν, διὰ τὸ μέγα ἐμπόριον τῶν διαφόρων πραγματειῶν, καὶ λοιπά· ἐκ τούτων ὅμως τῶν 17 ἐπαρχιῶν, αἱ μὲν 10 ὑπετέλουν πρὸ καιροῦ ὑπὸ τὴν Ἰσπανικὴν δυναστείαν, αἱ δὲ 7 ἦσαν ἢ ἀριστοκρατία τῆς Ὀλλανδίας· τὰ νῦν ὅμως ἐνώθη-

τὸν, ἔφθασαν εἰς τὰς Καταλωνικὰς πεδιάδας τῆς
 νῦν Καμπανίας, (*) ἔνθα συνεκροτήθη μάχη

σαν εἰς ἓν ὑπὸ τῶν νεοσυθαθέντα βασιλεία τῆς Ὀλλανδίας καὶ Βελγικῆς. Αὗται λοιπὸν αἱ ἐπαρχίαι εἰσὶν.

Ἡ Ἀρτεσία, μὲ πρωτεύουσαν Ἀτρέχτ· ἡ φλανδρία, μὲ πρωτεύουσαν Ρίσελ· τὸ Κομητάτον τῆς Βραβαντίας ἢ Βραβάντ, μὲ πρωτεύουσαν τὰς Βρυξέλλας, καὶ τοῦ Λιμβουργικοῦ καὶ Λουξεμβουργικοῦ τῶν Δουκάτων, καὶ ἡ Ἄνωωνία, καὶ Ἀμόρικον, μὲ πρωτεύουσαν τὸ Λιμβούργ· ἡ Γουελδρία καὶ τῆς Ζειλανδίας τὰ δουκάτα, μὲ πρωτεύουσαν Γουέλδρι, καὶ τὸ Λεωδιακὸν ἐπισκοπάτον· αὗται εἰσὶν αἱ δέκα Βελγικαὶ ἐπαρχίαι· αἱ δὲ ἠνωμέναι τῆς κυρίως Ὀλλάνδου εἶναι ἑπτὰ, ὧν μητρόπολις τὸ Ἄμστερδαμ, μεγίστη καὶ ἀξιολογωτάτη, πρωτεύουσα ὅλων τῶν κάτω χωρῶν τῶν ἑπτὰ ἐπαρχιῶν. Ὅρη δὲν ἔχει, εἰμὴ τινὰς ξηρολόφους· ἔχει δὺο κεφαλαιοπόταμα, ἃ πολλάκις διαιρούμενα εἰς πολλοὺς κλάδους ἐνώνονται, καὶ πάλιν διαιρούμενα, χύνονται τελευταῖον αὐτόθεν εἰς τὴν Θάλασσαν ἠγουν τὸν Μώσαν, ὅστις ῥέων πρὸς δυσμὰς τοῦ Ῥήνου, καὶ ἐπομένως ἐρχόμενος ἀπὸ τῆς Γαλλίας ἐνώνεται μετὰ τοῦ Βάαλ, καὶ πάλιν χωριζόμενος ἀπ' αὐτοῦ ἐνώνεται ἐκ δευτέρου, καὶ οὕτω χύνεται ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσει· καὶ τὸν Σέλδιν, ὅστις ἐμβαίνει εἰς τὰς κάτω χώρας, καὶ μετ' ὀλίγον χύνεται ἐν τινι μεγάλῳ κόλπῳ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης· οὗτος ὁ κόλπος ἕως τῆν ἀνοικτὴν Θάλασσαν γέμει νήσων, αἱ ὁποῖαι σχηματίζουσι πολλοὺς διώρυγας, ἐκ τῶν ὁποῶν τινὲς σώζουσι τὸ ὄνομα τοῦ Σελδεως.

κ. (*) Ἡ ἐπαρχία αὕτη, εἰς τὴν ὁποίαν κεῖται ἡ Ῥώμη, ἐκαλεῖτο τὸ πάλαι Λάτιον, καὶ ἔχει ὄρους πρὸς δυσ-

κρατερά, ἐν ἧ ὁ βάρβαρος ἔχασεν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδας στρατὸν, καὶ οὕτως ἀνεχώρησε πρὸς τὴν Θουρίγγην, ἥτοι Σαξωνίαν, (*) ἔχων

μᾶς τὸν Τίβεριν ποταμὸν, καὶ τὴν Θάλασσαν πρὸς τὸ ἀνατολικονότειον τὴν Θάλασσαν, τὸ Λαμποῦρο, καὶ τὸ ἔξω Ἀμπρούτζο, καὶ πρὸς βορεῖαν τὴν Σαβίνην.

κά. (*) Ἡ Θουρίγγη ἦτον μέρος τῆς Σαξωνίας, ἡ ὁποία εἶναι ὁ μέγιστος κύκλος τῆς Γερμανίας, καὶ διαιρεῖται εἰς δύο, εἰς κάτω Σαξωνίαν, καὶ ἄνω καὶ ἡ μὲν κάτω ἔχει πρὸς δυσμᾶς τὴν Βεσφαλίαν, πρὸς ἄρκτον τὴν Γερμανικὴν Θάλασσαν, τὴν Δανιμαρκίαν, καὶ τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν, καὶ πρὸς ἀνατολᾶς τὴν Πρωσσίαν, πρὸς μεσημβρίαν τὴν Σλεζίαν, Βοστανίαν, καὶ Φραγγονίαν, καὶ πρὸς δυσμᾶς τὴν κάτω Σαξωνίαν ὠνομάσθη δὲ οὕτως ἐκ τινος παλαιοῦ καὶ δυνατοῦ γένους Γερμανικοῦ τῶν Σαξόνων, ὅθεν καὶ ἐστάθη τὸ πάλαι μέγα, ἰσχυρὸν, καὶ ἐκτεταμένου βασιλείου, τὰ νῦν ὁμῶς εἶναι τὸ περισσότερον μέρος πρὸς ἄρκτον ὑπὸ τὸν βασιλέα τῆς Πρωσσίας, ἕως τὴν πρὸς τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν δυτικὴν γωνίαν, τὴν ὁποίαν ἐξουσιάζει ὁ βασιλεὺς τῆς Σβεκίας ὡσαύτως καὶ τὸ Ἀννόβερ, καὶ ἄλλα ὑπὸ τὴν Βρετανίαν.

Ὅλος ὁ Κύκλος εἶναι χαμηλὸς τόπος καὶ ἀμαλῶς, μετὰ μεγάλων ἀφόρων πεδιάδων, καὶ μόνον εἰς τὸ μεσημβρινὸν αὐτοῦ μέρος εἶναι τὸ ὑψηλότερον καὶ τραχύ, πληρὴ ἀργυρόπλουτον ὄρος Χάρτζ.

Διαιρεῖται δὲ οὗτος ὁ κύκλος εἰς πολλὰ δουκάτα καὶ πριγγιπάτα καὶ μὲν ὅλον ὅπου ἔμεινεν ὀλίγον μέρος, ὡς πρὸς τὸ ὅλον, ὑπὸ τὸν ἐλέκτωρα τῆς Σαξωνίας,

ἔτι ὀλίγον κράτευμα ἐκ τῶν 500 χιλιάδων ὧν εἶχεν ἐρχόμενος, σύνθετον ὑφ' ὄλων τῶν βαρβάρων ἐθνῶν, ἅτινα εἶχον ἕκαστου τὸν βασιλεῖα αὐτοῦ, ὑποκείμενον μέντοι τῷ Ἀτίλα.

Ἄλλ' αὕτη ἡ δυσυχία δὲν ἔταπεινώσε ποντελῶς τὴν γενναιότητα τοῦ ἀλαζόνος Ἀτίλα, ὅς τις ἀθροίσας νέου κράτευμα, ὥρμησεν αὐθις κατὰ τῆς Ἰταλίας, λεηλατῶν τὴν παλαιὰν Παννονίαν, ἥτοι Ἀουστρίαν, (α) καὶ Νορικήν* (β) ὃ δὲ Οὐαλεντιμιανὸς, μ' ὄλου ὁποῦ εἶχεν ἰκανὴν βοήθειαν παρὰ τοῦ ἀνατολικοῦ βασιλεῖου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐκλείσθη εἰς Ῥώμην, καταλιπὼν ὅλους τοὺς μέχρι τοῦ Ἡριδανοῦ (γ) πο-

ἐβεβαιώθη ὁμως εἰς αὐτὸν πρὸ ὀλίγου ὁ βασιλικὸς βαθμός· αἱ πόλεις τῆς Σαξωνίας εἰσὶν ἀξίολογοι διὰ τὸ μέγα ἐμπόριον ὁποῦ γίνεται εἰς αὐτάς διὰ τὰς πανηγύρεις, καὶ διὰ τὰ ἐργόχειρα· καθὼς τῆς κάτω Σαξωνίας, τὸ Ἀννόβερ, τὸ Μπραουσοβίιγ, τὸ Μάγδεμπουργ, τὸ Χαμπουργ, τὸ Λυμπέκ, καὶ ἡ Μπρέμη· τῆς δὲ ἄνω ἡ Δρέσδη, μητρόπολις τοῦ βασιλεῖος, ἡ Λείψια, τὸ Τέριγγεν, τὸ Μπερλὶν, μητρόπολις τῆς Προυσίας, καὶ τὰ ἐξῆς. Ποταμὸν δὲ ἔχει τὸν Ἐλμπα.

(α) Κύκλος Γερμανικὸς, ὅπου ἡ Βιέννα μητρόπολις ὄλου τοῦ βασιλεῖου.

(β) Ὁρ. μέρ. α'. Κεφ. ΙΒ'. ὑποσημ. δ'.

κβ. (γ) Οὗτος, ὁ καὶ Πάδος καλούμενος καὶ Πῶ, εἶναε ὁ διασημότετος μεταξὺ τῶν λοιπῶν, ἀναβρῦει ἐκ τῶν Ἄλπεων κατὰ τὰ σύνορα τῆς Γαλλίας, καὶ ῥέει πρὸς ἀνατολὰς διὰ μέσου τῆς ἀρκτικῆς Ἰταλίας· διέρχεται δὲ πολλοὺς ποταμοὺς μικροτέρους, δεξιόθεν μὲν

ταμοῦ τόπους λείαν τοῦ βαρβάρου, νομίζω, ὅτι ἔπρεπε διὰ τούτων νὰ ἐμπλήσῃ τὴν σκληρὰν αὐτοῦ πλεονεξίαν· περάσας δὲ τὰς Ἄλπεις, (α) καὶ πολιορκήσας τὴν Ἀκυληϊάν, (β) κατεδάφισεν αὐτὴν ἐκ θεμελίων κατακάψας, καὶ αἰχμαλωτίσας τὴν φρουρὸν, καὶ τοὺς ἐγκατοίκους· ἐντεῦθεν διελθὼν ὅλην τὴν ἐπικράτειαν τῆς Βενετίας (γ)

ἐκ τῶν Ἀπεννίνων, ἀριστέροθεν δὲ ἐκ τῶν Ἄλπεων, καὶ γινόμενος πλευσὸς, χύνεται τελευταῖον ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ πελάγει.

κγ. (α) Τὰ Ἄλπεα ὄρη εἶναι τὰ περιώνυμα, καὶ ὑψηλότερα βουνὰ τῆς Εὐρώπης, ἃ κεῖνται πρὸς τὰ μισημέρινα μέρη τῆς Ἑλβετίας· ἔχουσι δὲ τὴν ἀρχὴν πλησίον τῆς Μεσογείου θαλάσσης, καὶ ἐκτεινόμενα διαιροῦν τὴν Γερμανίαν καὶ Ἑλβετίαν τῆς Ἰταλίας· ταπεινόμενα δὲ διηνεκῶς τελειώνουν κατὰ τὴν Ἀουστρίαν, ἀπέναντι τοῦ Δουνάβωσ, τῶν ὁποίων πολλὰ βραχῶδεις κορυφαί, φθάνουσιν ἕως ἐκεῖ ὅπου φέρονται τὰ νέφη, καὶ εἶναι αἰωνίως χιονοσκεπέασι, καὶ κατὰ μέρος ἄβατοι· ἀπερίγραπτος εἶναι ἡ ἐντύπωσις ὅπου κάμνουν τὸ μέγεθος τῆς μεγαλοπρεπειᾶς, καὶ τὸ ὕψος αὐτῶν εἰς τοὺς θεατάς· ἐπειδὴ ἡ θεὰ αὐτῶν προξενεῖ εἰς τὰς ψυχὰς τοιαύτην τέρψιν, ὅποιαν καὶ ἡ πάντη διάφορος θεὰ ἐνὸς ἀνοικτοῦ πελάγους.

κδ. (β) Αὕτη ἦτον πόλις ποτὲ μεγαλωτάτη, καὶ μητροπόλις τῶν Κάρνων, εἰς τὴν Ἰστρίαν ἐπαρχίαν τῆς Ἰταλίας, εἰς τὸν τόπον τοῦ φρούλι, τὸ ὅποιον εἶναι ὑπὸ τὸν ἀρχιδούκα τῆς Ἀουστρίας.

κε. (γ) Ἡ πρόην Ἀριστοκρατία τῆς Βενετίας περιορίζεται ἀπὸ βορρῆος μετὰ τὰς Καρνικὰς, καὶ Ἰουλίαν Ἄλπεις, μετὰ τὴν Τριδεντιγὴν διοίκησιν, καὶ μετὰ τὴν Οὐάλλετελλίαν· ἀπὸ δυσμῶν ὑπὸ τοῦ Μεδιολανικοῦ δουκάτου, ἀπὸ

μεσημβρίας μετ' τὸ δουκάτον τῆς Μάντουας, μετ' τὴν δεσποτείαν τοῦ Πάππα, καὶ μετ' τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἀποπερατοῦται καὶ ἀπ' ἀνατολῶν τὰ μέρη τῆς ἐπικρατείας ταύτης εἰσὶ, τὸ περισσώτερον καὶ μεγαλύτερον μέρος τῆς Ἰσρίας ἐπαρχίας, τὸ Φριουλι, τὸ ἰδίως Βενετικὸν δουκάτον, ἡ Ῥοδιγινη χερσόνησος, καὶ αἱ ἐπαρχίαι, τὸ Παδοβάνο, τὸ Βερονέζι, τὸ Βικεντίνο τὸ Βρесиάνο, τὸ Περγαμάσκο, καὶ τὸ Κρεμάσκο, ὧν καὶ πόλεις ὁμώνυμοι. Μητρόπολις δὲ ταύτης τῆς Ἀρισκρατίας ἢ Βενετία, τὴν ὁποίαν πρῶτον ἄρχησαν νὰ κτίζουσι οἱ Παταυῖνοι, καὶ ἄλλοι πλησιόχωροι ἐν ἔτει ἀπὸ Χ. 420, διὰ τὸν φόβον τῶν Γότθων, ἐνδον τῶν λιμνῶν τοῦ Ἀδριατικοῦ, τρία μίλια πόρρω τοῦ αἰγιαλοῦ αὐτοῦ, ὅπου ἦσαν πολλαὶ μικραὶ νῆσοι, μετ' καλύψας τινῶν ψαράδων· εἰς μίαν οὖν ἐξ αὐτῶν καλουμένην Ῥικάλτα, ἐκάθησαν οἱ πρῶτοι οἰκηταί, ἀλλ' ἐρημωθειῶν τῶν πόλεων ὑπὸ Ἀττίλα, τῆς Ἀκυληίας, τοῦ Ἀλτίνου, τῆς Κονκορδίας, τοῦ Ὀπιτεργίου, καὶ τοῦ Παταυίου, κατέφυγον οἱ οἰκηταὶ τούτων τῶν πόλεων εἰς ταύτας τὰς νήσους ἐν ἔτει 453 ἀπὸ Χ· καὶ τότε αὐξήσεν ἐπὶ πολὺ αὕτη ἡ πόλις, καὶ ἐφεξῆς ἐκ τοιούτων ταπεινῶν ἀρχῶν εἰς τοιαύτην μεγαλειότητα, ὥς τε νῦν συνίσταται ἐκ νήσων μικρῶν 72. Διαιρεῖται εἰς μέρη β'. καὶ ἔχει λιθίνας γέφυρας ὑπερ' τὰς 500· ἔλαβε δὲ πρῶτον δούκα ἐν ἔτει 697 ἀπὸ Χριστοῦ, καὶ θρόνον ἐπισκόπου ἐν ἔτει 774. Ὅλη ἡ μεγάλη πόλις αὕτη φαίνεται, ὅτι πλέει ἐπὶ τῶν ὑδάτων· τὰ κανάλια, διὰ τῶν ὁποίων πανταχοῦ διαιρεῖται, εἶναι ἀντὶ δρόμων, ἐπειδὴ ὄντας οἱ δρόμοι πολὺ ξενοὶ, καὶ ἐμποδίζοντας αἱ εἰς τὰς πλευρὰς αὐτῶν πολλαὶ γέφυραι καὶ σκάλαι τὸν περίπατον, προτιμᾶται τὸ διὰ τῶν Γονδέλων (μικρῶν πλοίων) πλεύσιμον, τὰ ὅποια εὐρίσκονται εἰς πᾶσαν γωνίαν. Ἡ ἀγορὰ τοῦ ἀγίου Μάρκου, εἰς ἣν κεῖται ἡ ἐκκλησία τοῦτου τοῦ ἀγίου, τὸ παλάτιον τῆς Ἀρισκρα-

κατεδάφισε τὴν Ἀλτινήν, (α) τὴν Πάδουαν, (β) τὴν Βισέντζαν, (γ) τὴν Βερώναν, (δ) τὴν Βρέσαν, (ε) καὶ τὴν Πέργαμον· (ς) εἰσβαλὼν δ' ἔπειτα εἰς τὴν Λιγουριάν, (ζ) ἐλεηλάτησε τὰ Μεδιόλανα,

τίας, καὶ ἡ πρὶν κατοικία τοῦ Δόξος εἶναι τὰ ἀξιολογώτατα..

κς'. (α) Πόλις παλαιστάτη πρωτεύουσα τῆς ὁμώνυμου ἐπαρχίας, πλησίον τῆς Βενετίας.

κζ'. (β) Παταύιον, πόλις τῆς ὁμώνυμου ἐπαρχίας, μεγάλη μὲ πολλὰς οἰκοδομὰς πολυτελεῖς, καὶ εἰς τὸν εὐφορώτατον τόπον τῆς Ἰταλίας.

κη'. (γ) Βιτζέντζα ἢ Βικεντία, εἶναι μία ἀπὸ τῶν παλαιότερας πόλεις τῆς Ἰταλίας, ὁμώνυμος τῆς ἐπαρχίας, μὲ ἀξιολόγους οἰκοδομὰς, εἰς ἓνα τόπον τόσου ὠραίου, ὡς κοινῶς καλεῖται ὁ κῆπος τῆς Βενετίας.

κθ'. (δ) Βερώνα, ὁμώνυμος τῆς ἐπαρχίας, πόλις μεγάλη, παλαιά, καὶ περήφημος τῆς Ἰταλίας· βλέπει τινὰς ἀκόμη πολλὰ παλαιὰ ὑπομνήματα ἀρχαιότητος εἰς αὐτήν· κεῖται εἰς μίαν τοποθεσίαν χαριστάτην, καὶ διέρχεται δι' αὐτῆς ὁ Ἀδέγας ποταμός· εἶναι δὲ πατρὶς τοῦ Πλινίου.

λ'. (ε) Μπρέσσα, μὲ ὁμώνυμον ἐπαρχίαν, πόλις παλαιά τῆς Ἰταλίας, μεγάλη, πολυάνθρωπος, καὶ δυνατή, εἰς μίαν πεδιάδα χαριστάτην.

λα'. (ς) Πόλις μεγάλη, παλαιά καὶ πολυάνθρωπος, ὁμώνυμος τῆς ἐπαρχίας, πλησίον τῆς Βενετίας.

λβ'. (ζ) Ἡ Λιγουρία ἢ Γένοα, εἶναι Ἀριστοκρατία τῆς Ἰταλίας, ἣτις ἔζησε πολλὰ τρόπαια τὸ πάλαι ἐκ τὸν καιρὸν τῆς ἀκμῆς τῆς ἐξουσίας τῆν Χιόν, καὶ πολλὰς ἄλλας νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους, καὶ πόλεις παραθαλασσίους τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοῦ Εὐξείνου πόνου.

(α) καὶ τὴν Παβίαν* (6) σταθεῖς δ' αὐτὸς πλησίον τῆς

του, ἔνδον τοῦ Δουνάβειος, πρὸς τὰ ἄκρα τῆς Ἀσίας, καὶ μέρος τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου· ἐξουσίαζε δὲ καὶ τὸν Γαλατᾶν, ἕνα ἀπὸ τὰ προάστια τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἡ εὐτυχία ὅμως τῶν Ὀθωμανῶν τὴν κατήντησε νὰ τὰ χάσῃ ὅλα. Ἡ Γένοα, καὶ ἡ Βενετία διὰ πολὺν καιρὸν ἐστάθησαν ἀνταγωνίστρια εἰς τὸ θεᾶτρον τῆς οἰκουμένης· ἡ δὲ μητρόπολις, ὁμόνομος τῆς Ἀριστοκρατίας, εἶναι πόλις παλαιά, δυνατή, πλουσία, καὶ ἀπὸ τὰς πρώτας τῆς Ἰταλίας, εὐλίμενος, μὲ παλάτια πολυτελέστατα, εἰς μίαν τοποθεσίαν λοφοπεδινην ὠραιότατην, κ. τ. λ.

λγ'. (α) Τὸ δουκάτον τῶν Μεδιολάνων ἔχει ὄρια πρὸς βορρᾶν τὴν Γριζονικὴν, καὶ τὴν Ἑλβετίαν· πρὸς ἀνατολὰς τὴν ἐπικράτειαν τῆς Βενετίας καὶ τὰ Δουκάτα Πάρμας, καὶ Μάντοας· πρὸς μεσημβρίαν τὸ δουκάτον πάλιν τῆς Πάρμας, καὶ τὴν Ἀριστοκρατίαν τῆς Γένοας, καὶ πρὸς δύσιν τὰς ἐπικρατείας τοῦ βασιλέως τῆς Σαρδινίας. Τὸ Μιλάνο ἐστάθη ἡ πρώτη πόλις τῆς ἐδῶθεν τῶν Ἀλπεων Γαλατίας, θρόνος πολλῶν αὐτοκρατόρων· καὶ μ' ὄλον ὅπου ἐν ἔτει 1162 καταδαφίσθη ὑπὸ Φριδερίκου Κοκκινόγενους, καὶ ἐσπάρθη ἄλλας, ἐφθασε πάλιν σήμερον νὰ εἶναι μία ἀπὸ τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Εὐρώπης· ἔχει σχῆμα ερογγύλου· γυρίζει τέσσαρας ὥρας· ἔχει 22 πόρτας, 230 ἐκκλησίας, 66 μοναστήρια, 10 νοσοκομεῖα, 300 χιλιάδας ψυχὰς, ἕνα κάστρο δυνατὸν, ἕνα γενικὸν σχολεῖον, μίαν βιβλιοθήκην μὲ 15 χιλιάδας βιβλία, καὶ ἄλλα πολλά.

λδ'. (α) Παβία, πόλις τῶν Μεδιολάνων, μητρόπολις ποτὲ τοῦ βασιλείου τῶν Λομβάρδων· παλαιότατη, μεγάλη, καὶ πλουσία, ἀκαταίκητος ὅμως τὰ νῦν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς.

Μάντουας, (α) ἔνθα ἐνώνεται ὁ Ἑριδανὸς ποταμὸς μετὰ τοῦ Μιγκίου (β), ἔπεμψε πολλὰ σώματα πέραν τοῦ Ἑριδανοῦ, κατέκοψεν ὅμως ὅλα αὐτὰ ὁ Ἀέτιος.

Μ' ὅλου τοῦτο εἶχεν ἔτι ἱκανὰ στρατεύματα ὁ Ἀττίλας πρὸς κατερήμωσιν ὅλης τῆς Ἰταλίας· ὁ δὲ Οὐαλευτινιανὸς μὴ δυνάμενος ἵνα ἀντισταθῇ ἄλλως, ἔπεμψε τὸν πάππαν Λέοντα πρὸς αὐτὸν πρέσβυν, ὅστις διὰ τῆς εὐγλωττίας αὐτοῦ καὶ σταθερότητος κατέπεισε τὸν βάρβαρον, ἵνα ἐπιστρέψῃ, συμφωνήσας νὰ λαμβάνῃ φόρον ἐτήσιον. Ἐπιστρέψας οὖν ὁ Ἀττίλας εἰς Παννονίαν, καὶ

λς'. (α) Ἡ Πόλις Μάντοα εἶναι ἡ παλαιὰ μητρόπολις τῆς Λομβαρδίας· τὸ παλάτιον τῶν παλαιῶν Δουκῶν τῆς ἤτον ἀξιόλογον διὰ τὰ πολύτιμα σκεύη, ζωγραφίας, ἀγάλματα, καὶ ἄλλας σπανιότητας. Ὁ Εὐσέβιος λέγει, ὅτι εἶναι μία ἀπὸ τὰς παλαιὰς πόλεις τῆς οἰκουμένης, κτισθεῖσα 430 χρόνους πρὸ τῆς Ῥώμης· εἶναι πατρὶς τοῦ Βιργιλίου· τὰ νῦν εἶναι τὸ Δουκάτου τῆς Πάρμας, ἐκτεινόμενον παρα' τὸν Πῶ ποταμόν· ἡ δὲ Πάρμα εἶναι πόλις παλαιὰ, πλουσία, εὐμορφη, καὶ μὲ ἕνα θέατρον, τὸ εὐρυχωρότερον τῆς Εὐρώπης, τὸ ὁποῖον χωρεῖ 12 χιλιάδας θεατᾶς· καὶ ἀκούεται ἡ φωνή, ὅσον χαμηλὴ καὶ ἂν εἶναι, ἀπὸ τῆν μίαν ἄκρην ἕως τῆν ἄλλην· ὡσαύτως καὶ ὅσον ὑψηλὰ σηκώσῃ τις τῆν φωνήν, δὲν εἶναι μήτε ἠχώ μητ' ἄλλο τι διὰ νὰ προξενήσῃ σύγχυσιν.

λς'. (β) Μιγκίος ποταμὸς τῆς ποτὲ ἀνατολικῆς Λομβαρδίας εἰς Ἰταλίαν, ὅπου καὶ ἡ Πάδοβα· ἐξέρχεται δὲ ἐκ τῆς λίμνης Λάγο δι γάρδα, πλησίον τῆς Βερώνας.

Θείλων να ὑπανδρευθῆ καὶ ἄλλην γυναῖκα, ἐν ᾧ εἶχε γυναικῶν πλῆθος, ὅτε ἐωρτάζοντο οἱ γάμοι, μεθύσας ἀπέθανεν ὑπὸ αἰμορραγίας (εἰς ἣν ἦτον πρόπαλαι ὑποκείμενος) ἐν ἔτει 454.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τούτου ἐφρονεύθη καὶ ὁ Βαλεντινιανὸς ὑπὸ τοῦ Πετρῶνου Μαξίμου εἰς τὴν μεσην τῆς Ῥώμης, ὡς βιάσας τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀτιμάσας αὐτὴν, διὰ τὴν πολλὴν του ἀσελγείαν· ὅθεν παρέλαβε τὴν βασιλείαν ὁ ῥήθεις Μάξιμος ἐν ἔτει 455, καὶ μετὰ τοῦτον ἐβασίλευσαν ἀνάξιοι βασιλεῖς ἕως τοῦ Αὐγουσούλου, ὅς τις ἐξώσθη παρὰ τοῦ Ὀδοάκρου ἡγεμόνος τῶν Ἑρουλῶν ἐν ἔτει 475, καὶ ἐπομένως ἐμοιράσθη τὸ τῆς δύσεως βασιλείου εἰς πολλὰ καὶ διάφορα μέρη,

Ἐν τοσούτῳ, ἐπειδὴ καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Μαρκιανὸς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐτελεύτησεν ἐν ἔτει 457, παρέλαβε τὴν ἀρχὴν Λέων ὁ α΄, ὅστις κατ' ἀρχὰς μὲν ἡγειρε τρόπαια κατὰ τῶν βαρβάρων καὶ εἰρήνευσεν, ὕστερον δὲ ἐρμήσας καὶ κατὰ τῶν Βανδάλων, ἐδυσύχησεν· ὅθεν καὶ οἱ Γότθοι ἐληλάτουσαν τὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως περίξ σχεδὸν δύο χρόνους· εἰρήνης δὲ μετ' αὐτῶν γενομένης, ἐτελεύτησεν ἐν ἔτει 474.

Τὴν δὲ ἡγεμονείαν τῆς Παγνουίας παραλαβόντες οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀτίλα, καὶ διαφερόμενοι περὶ τῆς ἀρχῆς, προὔξενησαν τὴν κατάπτωσιν ταύτης· διότι ὁ μὲν Ἀρδάριχος, ῥῆξ τῶν Γηπαίδων, φονεύσας τὸν Ἐλαχον, πρῶτον υἱὸν τοῦ

Ἀττίλα, κατέλαβε τὴν Δακίαν· ὁ δὲ Ἀνάγαστος, στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων, ἐφόνευσε τὸν Δεγγίσιχον, δεύτερον υἱὸν τοῦ Ἀττίλα εἰς Παννονίαν ἐν ἔτει 469, ἐν ᾧ κατεγίνετο οὗτος νὰ καταπραΰνη τοὺς ἀποστάτας Γότθους· καὶ μείνας ὁ Ἰναχος, γ'. υἱὸς τοῦ Ἀττίλα, ἀνεχώρησε μετὰ τὴν κατάπτωσιν τοῦ βασιλείου εἰς τὴν μικρὰν Σκυθίαν, ὅπου ἐκ τῶν διαδόχων αὐτοῦ [παίδων] προῆλθεν ἡ πηγὴ τῶν Οὔτιγούρων, καὶ Κουτιγούρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5'.

Ἐν τῷ μεταξὺ τῶν ἐφόδων τῶν τοσοῦτων βαρβάρων, οἵτινες ἠσθένησαν τὴν Ῥωμαϊκὴν βασιλείαν, αἱ Δακωρομάνοι δὲν ἐτόλμουσαν ποσῶς νὰ σαλεύσουν, ὡς εὐρισκόμενοι εἰς τὴν δουλείαν τῶν Οὔνων· μετὰ τὸν θάνατον ἅμως τοῦ νέου Λέοντος, ἔκαμαν ταραχὰς μεγάλας, καὶ ἐπίδρομας εἰς τὴν Θράκην, ἐπὶ τῆς τοῦ Ζήνωνος βασιλείας· διότι τότε δύο τύραννοι ἀνεφύησαν, Μορριανός τε καὶ Βασιλίσκος, τοὺς ὁποίους ὁ Ζήνων κατατροπώσας, μετ' ὀλίγου καὶ οὗτος αἰσχρῶς ἐτελεύτησεν ἐν ἔτει 491· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τούτου, οἱ Οὔνοι ἐνωθέντες μὲ τοὺς Βουλγάρους, ἐλθόντας ἐκ τῶν βορείων μερῶν, καὶ ἔχοντες ἀρχηγὸν τὸν Δερβάνου, κατέτρεξαν τὴν Ἰλλυρίαν, καὶ Θράκην· ὁμοίως καὶ οἱ Δάκες καὶ Γέται μὲ τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Μουδόνην, τὴν Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν, καὶ Ἑπείρου, ἐπὶ

βασιλείας τοῦ Ἀνασασίου, ὅς τις ἔκτισε τεῖχος
 εἰς Σουλβρίαν, ἀπ' ἄκρων τῆς ἄσπρης θαλάσ-
 λασσης, μέχρι τῆς Μαύρης θαλάσσης, πρὸς
 ἐμπόδιον τούτων· ὕστερον ὅμως βασιλεύσαντος
 τοῦ α'. Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει 518, δὲν ἠκολούθη-
 σαν πολλαὶ ταραχαὶ τῶν βαρβάρων, εἰμὴ μερι-
 καὶ ἀνωμαλίαι διὰ τὸν τοῦ βασιλέως εὐθερμον
 ζῆλον τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως· μετὰ τὸν θά-
 νατον ὅμως τούτου, ἠλλάξεν ἡ μορφή τῶν πραγ-
 μάτων, καὶ ἡ τῶν βαρβάρων εὐτυχία· ἐπειδὴ
 βασιλεύσας ὁ Ἰουστινιανὸς, μὲ τὴν ἀνδρείαν τῶν
 στρατηγῶν του Βελισαρίου, καὶ Ναρσέως, ἐνί-
 κησε τοὺς βαρβάρους, βιάσας τοὺς ἡγεμόνας αὐ-
 κεδρητὸς εἰς τῶν εἰς ὑποταγὴν· τότε καὶ οἱ Οὐννοι μετὰ τῶν
 Ἰουστινιαν.
 Γηπαίδων, καὶ ἄλλων βαρβάρων, διαβάτες τὸν
 Δούναβιν, ἐν ἔτει 558, καὶ λεηλατοῦντες τὴν
 Θράκην, ἔλαβον ὑπὸ τοῦ Βελισαρίου μεγάλην
 φθορὰν, καὶ βιασθέντες ἐπέστρεψαν εἰς Δακίαν,
 τὴν ὁποίαν ἠνώχλουσιν οἱ Λογγοβάρδοι, (*) ἐ-

α'. (*) Οἱ Λογγοβάρδοι εἰς τὸν γ'. αἰῶνα κατόικουν εἰς
 τὴν ἐπαρχίαν Μπράνδεμπουργ, μεταξύ τοῦ Ἑλθα,
 καὶ Ὀδερ τῶν ποταμῶν· καὶ κάμνοντες συμμαχίαν
 μὲ τὸν Ἀρμένιον, ἡγεμόνα τῶν Βρούσκων, (λαοῦ
 Γερμανικοῦ) διήλθον τὴν Γερμανίαν, ἕως ὅτου πρὸς
 τὰ τέλη τοῦ ε'. αἰῶνος ἔφθασαν εἰς τὴν Παννονίαν,
 τὴν ὁποίαν ἐκυρίευσαν μετὰ τοὺς διαδόχους τοῦ Ἀτί-
 λα, καὶ διαχυθέντες μέχρι τοῦ Δουνάβειος, διέτριψαν
 ἐκεῖ, ἕως ὅτου ὁ στρατηγὸς Ναρσῆς ἐκάλεσεν εἰς τὴν
 Ἰταλίαν τὸν Ἀλβῖνον στρατηγόν τους ἐν ἔτει 568, ὅπου

ξουσιασαι τότε τῆς Παννουίας, οἵτινες ἔχοντες ἄ. Χ.
 τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἤλθον εἰς τὴν 558.
 Δακίαν μὲ τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Αὐδοῦν, καὶ διώ- Προκίπ. Καίτ.
 ξαντες τὸν ἡγεμόνα τῶν Γηπαίδων Θερίστην, καὶ κεφ. 34.
 τοὺς λοιποὺς ὁμοφύλους των, ἐξουσίασαν. Ἐλ- ἄ. Χ.
 θύοντες ὅμως μετ' ἑλίγον οἱ Ἄβαρες (α) μὲ τὸν 568.
 Χαγάνου Βαϊάνου στρατηγούτους, ἐβίασαν τοὺς
 Λογγοβάρδους ν' ἀναχωρήσωσι, καὶ ἐξουσίασαν-
 τες ταύτην τὴν ἐπαρχίαν, ἄρχησαν νὰ ἐνοχλοῦν
 τοὺς Ῥωμαϊκοὺς τόπους· ὅθεν ἐν ἔτει 574 δια-
 βάντες τὸν Δούναβιν, ἐνίκησαν τὰ Ῥωμαϊκὰ στρα-
 τεύματα, καὶ πολλὴν ψθорὰν ποιήσαντες εἰς τὰς
 πόλεις καὶ κώμας, ἐκυρίευσαν τὸ Σίρμιου, καὶ
 τόσον ἰσχυσαν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουστίνου
 Κουροπαλάτου, καὶ Τιβερίου, καὶ τοῦ μετ' αὐ-
 τῶν Μαυρικίου, ὥς ἐβίασαν τοὺς Ῥωμαίους
 νὰ δίδου φόνον ἐτήσιον.

Θεοφύλακ. ἄ
 πὸ ἐπάρχου.
 Φώτιος.

ἐσύστησαν τὸ βασίλειόν τους, τὸ ὁποῖον ἐκράτησε μέχρι
 τοῦ 774. ἄ. Χ. μεθ' ὃ ὑπετάχθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου
 Καρόλου. (ὄρ. εἰς τὸ πρὸ τούτου κεφ. 5'. ὑποσημ. 5'.)

β'. (α) Ἰσορεῖται, ὅτι ὁ Μόκολ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Τζελο-
 χιαῖος, εἰς τὰς ἐρημίας τοῦ Ξάμου (*), διάγοντες περὶ

Χρονολογία
 τῆς Οὐγγα-
 ρίας.

γ'. (*) Ἡ ἐρημία τοῦ Ξάμου, ἢ Χάμου εἶναι πρὸς τὴν Πτολε- γ'.
 ἐπαρχίαν τῆς μεγάλης Ταρταρίας Τουρκεσάν καλουμέ-
 νην, (ὄρ. εἰς τούτο τὸ μέρος κεφ. 5'. ὑποσημ. 15'.) ἢ-
 τις καὶ Ἀδπ λέγεται, ὅπου ἰσοροῦσιν, ὅτι θανμάσια φαν-
 τάσματα πλανῶσι τοὺς ἐκεῖθεν διαρχομένους ὁδοιπόρους
 μετ' τὰς ἀποχρέμψεις τὰς ὁποίας ἀποτελοῦσι.

Θεοφύλακ. ἀ-
πὸ ἐπαρχ. λό-
γῳ ζ'.

Ὁ δὲ Πρίσκος συγκροτήσας πόλεμον ἐν ἔτει
ἀπὸ Χριστοῦ 593 μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ Χαγάνου,

τὸ 310 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, ἐστάθησαν ἡ ἀρχὴ τῆς πη-
γῆς τοῦ ἔθνους τῶν Ἀβάρων, οἱ ὅποιοι εἰς τὴν Ἀσίαν
ἐγνωρίσθησαν ἐπ' ὀνόματι τῶν Γεουγενῶν, καὶ ἦσαν
οἱ μὲν ὑποταταγμένοι εἰς τοὺς Τανηϊούς, οἱ δὲ ὑπὸ
τὴν σκέπην τῶν Χαγάνων Τοπάων, ἢ Ταπούρων (*).
ἦσαν δὲ καὶ ἐλεύθεροι, ἀποσεύσαντες τὸν ζυγὸν τους,
καὶ ἤνθησαν ἕως ὅτου ἐν ἔτει 553 ἀπὸ τοὺς Τούρ-
κους Οὐννοὺς (ὄρ. τὸ προλαβὼν Κεφ. ε. ὑπόσημ. ι)
τῆς μεσημβρίας κατηφανίσθησαν, καὶ διωχθέντες διε-
σπάρησαν εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ
Ίουστινιανοῦ, ὅτε ἐκλήθησαν Ἀβάρες.

δ. (*) Τοπάοι ἢ Ταπούροι εἰσὶν, οἱ τὴν ἔρημον Ταρτα-
ρίαν οἰκοῦντες, ἣτις εἶναι τὸ δυτικὸν μέρος τῆς μεγά-
λης Ταρταρίας, καὶ συνορεύει μὲ τὴν Μοσκοβίαν, ἐκ-
τεινομένη ἀπὸ τῆς Κασπίας θαλάσσης μέχρι τοῦ πα-
γωμένου Ὠκεανοῦ, καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὀβίου ποτα-
μοῦ ἢ κατὰ πλατύτερον λόγον, εἶναι ἐκεῖνο τὸ μέ-
ρος, τὸ ὅποιον περιέχεται ἀναμταξὺ τοῦ Τανάτδος,
τοῦ Βόλγα, καὶ τοῦ Ἰαξάρτου τῶν ποταμῶν, καὶ τῶν
Ταπούρων, Σηβίων, καὶ Ἰμάου τῶν ὄρων, περιέχον
μέρος τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας, καὶ μέρος τῆς ἐντὸς
τοῦ Ἰμάου Σκυθίας, ὅπου καίτοι καὶ ἡ Σιβηρία, τῆς
ὁποίας μητρόπολις εἶναι ἡ Τομπόλα ὁμοίως εἰς αὐ-
τὴν ὑπάγονται καὶ τὸ Καζανὸν, καὶ Ἀσραχανὸν βασι-
λειον καὶ ἄλλαι ἐπαρχίαι καὶ πόλεις, αἱ ὅσαι ὑποτάσ-
σονται εἰς τοὺς Μοσκοβίτας· τὰ δὲ ἐνδότερα ταύτης
τῆς ἐρήμου Ταρταρίας, εἰς διαφόρους ἡγεμόνας ὑπό-
κεινται, ὅχι ὅμως ἀπλῶς εἶναι ἔρημος, ἀλλὰ κατὰ
μέρος, μὲ τὸ νὰ εἶναι ὁ περισσότερος τόπος αὐτῆς
ἀκκληϊέργητος.

πολὺ πλῆθος τῶν βαρβάρων ἐφόνευσε, καὶ ἐδούλωσε, τόσου Σλαβιῶν, δηλαδὴ Γετῶν καὶ Ἀβάρων, ὅσου Γηπαίδων, καὶ ἄλλων ὁμοφύλων αὐτῶν, φουεuthεὶς καὶ ὁ Πειράγαςος φύλαρχος τούτων· ὅθεν κατηφάνισεν ὅμως ταῦτα τὰ Σλαβινικὰ ἔθνη, ἐπειδὴ ἔκαμε μετ' αὐτῶν συνηήκας, οἱ ὁποῖοι διαλύσαντες αὐτὰς ὕψερου, πολλὰς ἐπίδρομας ἔκαμαν εἰς τοὺς Ῥωμαϊκοὺς τόπους, ἐν ᾧ τὸ βασίλειον εὐρίσκετο εἰς ταραχὰς ἐξ αἰτίας τοῦ Φωκᾶ ἀποστάτου, ὅς τις ἐφόνευσε τὸν Μαυρίκιον, καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἐν ἔτει 602* πλήν καὶ οὗτος ὁ τύραννος ἐφονεύθη μετ' ὀλίγον ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείου ἐπάρχου τῆς Ἀφρικῆς, ὅς τις λαβὼν τὴν ἀρχὴν ἐν ἔτει 610, καὶ βλέπων, ὅτι βιάζεται νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν Περσικὸν πόλεμον, τὸν ὁποῖον ὁ Φωκᾶς ἀρχήσεν, ἔκρινε πρῶτον νὰ εἰρηνεύσῃ μὲ τοὺς Ἀβάρους, καὶ ἔπειτα νὰ κινήσῃ, τὸ ὁποῖον ἐνεργήσας καὶ τελειώσας ἐν ἔτει 620, ἐκινήθη κατὰ Περσίας (α), εἰς τὴν

ε'. (α) Τὸ βασίλειον τῆς Περσίας ἦτον τὸ πάλαι τὸ μεγαλότατον, ἰσχυρότατον, καὶ πλουσιώτατον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμπεριείχετο καὶ τὸ βασίλειον τῆς Παρθίας· ἀποτερματίζεται δὲ πρὸς δυσμὰς μὲ τὸν Τίγγριν, καὶ Εὐφράτην τοὺς ποταμοὺς, μὲ τὰ Νυμφατικὰ ἔρη, καὶ τὸν Ἀράξην ποταμὸν (*), δὲ ὧν χωρίζεται τῆς αὐ-

ε'. (*) Ὁ Ἀράξις εἶναι ποταμὸς τῆς μέζονος Ἀρμενίας, μέγας καὶ διάσημος, Ἀρὰς ὑπὸ τῶν Περσῶν λεγόμενος, ὅστις τὸ πάλαι ἐπλατύνετο καὶ ἐπεσπάγιζεν

ὁποῖαν ποιήσας μεγάλην φθοράν, ἐδιάσθη ὁ Πέρσης νὰ κάμῃ εἰρήνην · ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπιστρέφων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τροπαιοῦχος καὶ νικητῆς, ἦλθε καθ' ὁδὸν πρὸς αὐτὸν ὁ Μωάμεθ, ὁ τῶν Σαρακηνῶν φύλαρχος, καὶ ζητήσας παρὰ τοῦ βασιλέως τόπον νὰ κατοικήσῃ, ἔλαβε.

τοκρατορίας τῶν Τούρκων, πρὸς βορέαν μὲ τὴν Κασπίαν Θάλασσαν, τὸν Ὡξον ποταμὸν, (ὄρ. μέρ. α'. Κεφ. β'. ὑποσημ. δ'.) καὶ τὸ Καύκασον ὄρος, (*) δι' ὧν χωρίζεται τῆς Ταρταρίας ἀπ' ἀνατολῶν μὲ ὄρη ἕρημα, καὶ μὲ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν, (***) δι' ὧν δια-

ἐν τοῖς ὑποκειμένοις πεδίοις, μετέπειτα ὅμως ἔκαμε πόρον, δι' οὗ καταρράττει τὸ ὕδωρ τὰ νῦν εἰς τὴν Κασπίαν Θάλασσαν · οὗτος κάμνει τοὺς περὶ αὐτὸν τόπους εὐφορωτάτους.

ζ'. (*) Τὰ Καυκάσια ἔρη τῆς Κολχίδος εἶναι τὰ ὑψηλότερα καὶ μεγαλήτερα τῆς Ἀσίας, Σαλάττα ὑπὸ τῶν Τζερκέζων λεγόμενα, λίαν ἐκτεινόμενα κατὰ τὴν Μιγγρελίαν, καὶ Γεωργίαν * μέρος τούτων νομίζεται νὰ εἶναι τὸ κατὰ τὴν Ἀρμενίαν Ἀραράτ ὄρος. Εὐρίσκονται δὲ μεταξὺ τοῦ Εὐξείνου Πόντου πρὸς δυσμὰς, καὶ τῆς Κασπίας Θαλάσσης πρὸς ἀνατολὰς, τῶν ὁποίων αἱ ἀκρόρεια εἶναι ἐσκεπασμένοι μὲ χιόνα, καὶ τόσον ὑψηλαὶ, ὥστε εἰλδουσι παρὰ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, λαμβάνουσαι τὴν λάμψιν μέχρι τῆς τρίτης ὥρας τῆς νυκτός * μυθολογοῦσιν, ὅτι εἰς τὴν ὑψηλοτέραν κορυφήν του, ἣτις καλεῖται Στρόβιλος, κατὰ προσηγὴν τοῦ Διὸς, ἐκρεμάσθη ὁ Προμηθεὺς ὑπὸ τρυῖ Ἡφαίστου.

η'. (***) Οὗτος εἶναι ὁ διασημότερος ποταμὸς τῆς Ἰνδίας, ἄρχεται ἐκ τοῦ Παροπαμίσου ὄρους, ποικῶν καὶ οὗτος Δέλτα νῆσον, παραπλησίως μὲ τὸν Νεῖλον τῆς Ἀφρι-

* Αριστοτέλ. περὶ
μετεώρων βιβ.
20. Κεφ. 3.

Σχόλιον Γ'.

Ἱστορία τοῦ Μωάμεθ.

Ὁ Μωάμεθ ἦν ἀπόγονος τοῦ Ἰσμαήλ ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ πρωτοτόκου αὐτοῦ υἱοῦ Κηδάρ· διότι Νίζαρος ὁ τοῦ Κηδάρ ἀπόγονος ἐγέννησεν υἱαὺς

κρίνεται τῆς Ἰνδίας, καὶ πρὸς μεσημβρίαν μετὰ τὴν θάλασσαν, καὶ τὸν Περσικὸν Κόλπον· ἔχει μῆκος 1840 μιλίων Ἰταλικῶν, καὶ πλάτος 1080.

Ἐπαρχίαι δὲ αὐτῆς εἶναι ἡ Μηδία, ἥς πρωτεύουσα ἡ Κασβίν, ἡ Παρθία, τὰ νῦν Χορασάν, ἥς πρωτεύουσα ἡ Κασκιάν· ἡ Ὑρκανία, ἥς πρωτεύουσα Μασανδαράν· εἰς ταύτην εἶναι καὶ τὸ Ὑρκανικὸν πέλαγος, ὅπερ καὶ Κιάσπιον καλεῖται (*). ἡ Βακτριανή,

κῆς, τὴν ὁποίαν οἱ Ἴνδοι Πάταλα καλοῦσι· δέχεται δὲ ἐν ἑαυτῷ εἴκοσι ποταμούς· τὸ μεγαλύτερον πλάτος τούτου εἶναι ραδιῶν 50, τὸ δὲ βάθος ὀργυῶν 15, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ Ἰνδικὸν πέλαγος διὰ ρομάτων 7, τὰ ὁποῖα ἀπέχουσι τὸ ἕνα ἀπὸ τοῦ ἄλλο ραδιού 1800 κατὰ τὸν Στράβωνα.

Σ'. (*) Αὕτη ἡ Κασπία θάλασσα ἐκτείνεται ἀπὸ βορῆως πρὸς μεσημβρίαν εἰς διάστημα μιλίων 600, ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς μιλίων 300, καὶ περατοῦται ἀπὸ βορῆως μετὰ τὸ Ἀσρακανὸν βασίλειον, καὶ μετὰ τὴν Μπουχάρ τῶν Καλμουκῶν, ἀπὸ ἀνατολῶν μετὰ τὴν Οὐσμπέκ, καὶ Ζαγκατιαίαν ἐπαρχίαν τῆς Ταρταρίας, ἀπὸ δυσμῶν μετὰ τὴν Τζερχασίαν, μετὰ τὸ Δαγκεσάν τῆς Ταρταρίας, καὶ μετὰ τὴν Σερβάν τῆς Περσίας· καὶ ἀπὸ μεσημβρίας μετὰ τὴν Χιλάν Ταβερεσάν, καὶ Χωρασάν, ἐπαρχίας τῆς Περσίας· ὅθεν αὕτη εἶναι ἡ μεγαλύτερα λίμνη τοῦ παλαιοῦ κόσμου.

δύω, Μόδδαρον καὶ Ῥαβίαν· ὁ δὲ Μόδδαρος ἐγέννησεν υἱοὺς τέσσαρας, Κούσαρον, Κάϊτον, Θεμίνην, καὶ Ἄσοδαν, ἐξ ὧν ὁ Κούσαρος ἐγέννησε τὸν Ἀπδουλλάχ, ὁ δὲ Ἀπδουλλάχ ἐγέννησε τὸν Μωάμεθ ἐκ τῆς Ἐμινὲ συζύγου του ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 569, ἐν τῇ τῆς εὐδαίμονος Ἀρα-

ἣτις εἶχε τὴν πάλαι χιλίας πόλεις, ἥς μητρόπολις τὰ νῦν ἡ Βάχ· αὕτη ἦτον ποτὲ τὸ βασίλειον τοῦ Σαφωτάτου Ζωροάστρου, πατρὸς τοῦ φιλοσόφου Ἀθικέννα· ἐσχάτως δὲ καὶ τοῦ Τιμουρλὲν Χάνη, περιφήμου βασιλέως τῆς Περσίας· ἐξ αὐτῆς προσέτι ἐξῆλθε τὸ γένος τῶν Σκορδίσκων, ὅπερ ἐκατάρχει τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Δακίας, καὶ τὸ περίφημον γένος τῶν Οὐάρων ἢ Οὔννων· ὁ δὲ Βοχάρης ποταμὸς ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ Ταύρου ὄρους, δι' αὐτῆς τῆς ἐπαρχίας διέρχεται, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν Ὠξὸν ποταμόν· ἡ Δραγγιανὴ ἢ Σιγελάν, κοινῶς Καραμανία ἢ Κερμάν, ἥς πρωτεύουσα Κερβάν· ἡ Γεδρωσία ἢ Κεσιμούρ, ἥς πόλεις διάσημοι Κιρκάν, καὶ Μαρκάν· ἡ Ἀραχωσία, ἥς πρωτεύουσα ἡ Καβούλ· ἡ Μαργιανὴ ἢ Ἰεσεβλὰς, (πατρὶς τῶν Δακῶν) ἥς πρωτεύουσα Ἰνδιόν· ἡ Παροπμισοῦς, ἢ Σαβλεσάν, ἥς πρωτεύουσα Κιανταχάρ, καὶ Ἀρία ἢ Ἐρι καὶ Χορασάν, ἥς πόλεις διάσημοι Ἀρατ καὶ Σαμαρκάνδ. Πρὸς δὲ τὸν Περσικὸν Κόλπον εἶναι ἡ Μπάσρα, ἢ Ἐλκατίφ· ἔχει καὶ πολλὰς νήσους.

Ἡ δὲ κυρίως Περσία τὰ νῦν διαίρεται εἰς δύο βασίλεια, εἰς δυτικὸν τῆς Περσίας, καὶ ἀνατολικὸν τῆς Σουσιανῆς· καὶ τὸ μὲν ἀνατολικὸν περιορίζεται πρὸς βορρῆαν μὲ τὴν Μηδίαν, πρὸς δύσιν μὲ τὴν Σουσιανὴν, πρὸς μεσημβρίαν μὲ τὸν Περσικὸν κόλπον, καὶ πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὴν Καραμανίαν· γέμει δὲ βουνῶν, καὶ ἐρημοποτάμων· οἱ εὐφοροὶ καὶ ἄφοροι τόποι κείν-

θίας πόλει Μεδιῶν, ἢ Ταλναβί, τουτέστι πόλις τοῦ Προφήτου, ἣτις πρότερον ἔκαλεῖτο Ἰαθρήβ, κειμένη πρὸς τὸν Λαακὴμ ποταμὸν, καὶ ἀπέχουσα τῆς πόλεως Μέκκας 200 μίλια πρὸς βορέαν, ἢ ὁρόμου ἡμερῶν δέκα, τῆς δὲ Ἐρυθρᾶς θαλάσσης πρὸς ἀνατολὰς μίλια 90· ἕτεροι δὲ θέλουσιν, ὅτι ἐγεννήθη οὗτος εἰς τὴν πόλιν Μέκκαν· εἶναι ἀμφίβολον προσέτι κατὰ τοὺς κριτικούς, καὶ ἂν κατάγεται κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἀπὸ Ἰσμαήλ υἱοῦ τοῦ Ἀβραάμ ἐκ τῆς Ἄγαρ, μ' ὄλον ὀποῦ ὁ Ἀμπουλφένδας ἐν τῷ βίῳ τοῦ Μωάμεθ, καὶ ἄλλοι τινὲς διατείνονται νὰ ἀποδείξωσι ταύτην τὴν γενεαλογίαν ἀληθεστάτην· ἀναμφίβολον ὅμως εἶναι, ὅτι ἡ γενεὰ αὐτοῦ ἦτον μία τῶν πρωτίτων φυλῶν, ὀνομαζομένη τῶν Κορασχιτῶν.

ται εἰς αὐτὸ ἀλληλοδιαδόχως· εἶναι πλούσιος ὁ Περσικὸς Κόλπος ἀπὸ ὠραιότατους μαργαρίτας· ἡ δὲ μητρόπολις τοῦ βασιλείου παλαιὰ, εὐρυχωροτάτη, καὶ μεγαλοπρεπὴς εἶναι τὸ Ἰσπαχάν· καὶ πρὸς μεσημβρίαν τούτου εἶναι ἡ Σιράς, πόλις μεγάλη.

Τὸ δὲ δυτικὸν βασίλειον ἢ Σουσιανὴ ἔχει ἀπὸ βορῆως τὴν Ἀσσυρίαν, ἀπ' ἀνατολῶν τὴν Περσίδα, ἀπὸ μεσημβρίας τοῦ Περσικὸν κόλπον, καὶ ἀπὸ δυσμῶν τὴν Βαβυλωνίαν· ἡ δὲ μητρόπολις αὐτοῦ εἶναι ἡ Κανταχάρ, πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἰσπαχάν· πρὸς τὴν δυτικὴν ἄκρην ὅμως τῆς Κασπίας θαλάσσης εἶναι ἡ Δαγγεσάν ἐπαρχία, ἧς μητρόπολις Ταρκοῦ, μεταξὺ τῆς Τέρκι τῶν Μοσκοβιτῶν, καὶ τῆς Δερβέντ μεγαλωτάτης πόλεως τῶν Περσῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι πόλεις μεθόριοι.

Ὁ πατήρ αὐτοῦ ἀπέθανεν, ἐν ᾧ αὐτὸς ἦτον ἀκόμη δέμηρον νήπιον, μετ' οὐ πολὺ δὲ ἀπέθανε καὶ ὁ πάππος του Ἀπδουλλὰχ Μουταλίπ, ὅς τις ἔζησεν, ὡς λέγουσιν, 110 ἔτη, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου κληρονόμος τῶν περιουσιῶν του ἔγινεν ὁ θεῖος τοῦ Μωάμεθ Ἀμποῦ Ταλήπ· ἡ δὲ κληρονομία τοῦ Μωάμεθ συνίστατο ἀπὸ πέντε καμήλους, καὶ μίαν ἀργυρώνητου δούλην Αἰθιώπισσαν. Ὁ ῥηθεὶς θεῖος του μετὰ τὸ νὰ ἐμπορευέτο εἰς τὴν Συρίαν, ἐπῆρε καὶ αὐτὸν μεθ' ἑαυτοῦ, ὄντα ἐν ἡλικίᾳ δεκατριῶν χρόνων, καὶ τὸν ἐδίδαξε τὴν ἐμπορικὴν καὶ τὴν πολεμικὴν εἰς μίαν μάχην τῶν Χορασχιτῶν, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Συρίας· τότε εὐρισκόμενος μετὰ τοῦ θεῖου του εἰς τὴν Συρίαν, λέγουσι τινὲς, ὅτι ἀνταμώθη μετ' ἑνα Χριστιανὸν αἰρετικὸν, ἄλλοι δὲ μετ' ἑνα Ἰουδαίου, καὶ ἄλλοι μετ' ἑνα Πέρσην τινὰ εἰδήμονα τῆς τε Ἰουδαϊκῆς θρησκείας, καὶ τῆς Χριστιανικῆς, καὶ ἐδιδάχθη· οἱ δὲ πλείστοι θέλουσιν, ὅτι συνανεστράφη μετὰ τινος μοναχοῦ ψευδαββᾶ Σεργίου τοῦνομα ἢ Παχωμίου κατ' ἄλλους, ἐξορίστου ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ κακοπισίαν, τὸν ὁποῖον ὑποθέττουσι καὶ συγγραφέα τοῦ Κορανίου, διότι ὁ Μωάμεθ δὲν ἤξευρε παντελοῦς γράμματα· οἱ ὅπαδοι ὅμως αὐτοῦ δίσχυρίζονται, ὅτι τὸ πρῶτότυπον τούτου τοῦ βιβλίου ὑπῆρχε πρὸ αἰῶνων εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ὅτι εἰς ἄγγελος ἔφερε πάντοτε τῷ Προφήτῃ αὐτῶν ἀπὸ ἐν Κεφάλαιον· οἱ

πλείστοι δὲ τῶν κριτικῶν κρίνουσιν, ὅτι εἶναι τοῦ ἰδίου.

Ἐξ αἰτίας δὲ τῶν περὶ τὸ ἐμπόριον προτε-
ρημάτων του, μία τῶν συγγενῶν του πλουσία χή-
ρα, Χατιτζὲ τοῦνομα, μετερχομένη πραγματεί-
αν εἰς τὴν Συρίαν, διώρισεν αὐτὸν ἐπιστάτην ἐπι-
τροπικῶς τῶν ὑποθέσεών της, καὶ ἐπειδὴ αἱ πρα-
γματεῖαι φορτονομέναι εἰς καμήλους μετεκομί-
ζοντο ἀπὸ τὴν Μέκκαν εἰς τὴν Συρίαν, ἐκ τούτου
προέκυψε τὸ νὰ παραδεχθῶσι τινὲς τῶν συγγρα-
φῶν τοῦ βίου του, ὅτι ἦτον καμηλοφορβός· ὧν
δὲ εἰκοσιπενταετῆς, συνεζεύχθη μετὰ τῆς ῥηθεί-
σης χήρας, καὶ ἐκ τούτου κατασταθεὶς πλούσιος,
ἐμελέτησε νὰ συστήσῃ μίαν νέαν θρησκείαν. Καὶ
κατὰ μὲν τὸν Ἀμπουλφῆδαν, κατ' ἐκείνου τὸν και-
ρὸν ἐσύχναζεν εἰς ἓν σπήλαιον, ἀπέχου τῆς Μέκ-
κας ὡσεὶ τρία μίλια, διὰ νὰ λαμβάνῃ τὰς ἐμ-
πνεύσεις τοῦ οὐρανοῦ, κατ' ἄλλους δὲ ἐν τού-
τῳ τῷ διαστήματι περιῆλθε διαφόρους ἐπαρχίας
τῶν Ῥωμαίων, καὶ τῆς Περσίας· ἀλλ' ὅπως καὶ
ἂν εἶναι, αὐτὸς γνωρίσας καλῶς τὸν χαρακτῆρα
τῶν συμπολιτῶν του, τὴν ἀμάθειαν αὐτῶν, τὴν
δαισδαμονίαν, καὶ τὴν πρὸς τὸν ἐνθουσιασμὸν
κλίσιν, ἐπεχειρίσθη νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὸν Σαβαϊσ-
μὸν, ἤτοι τὴν Ἀσρολατρείαν, τὸν Ἰουδαϊσμὸν,
διότι ἦσαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι κατ' ἐκείνου τὸν και-
ρὸν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ τὸν Χριστιανισμὸν,
ὅπερ ἐσοχάζετο εὐκολον, μετὰ τὸ νὰ ἦσαν διηρη-
μένοι εἰς διαφόρους αἱρέσεις, καὶ νὰ ἀντικαταστή-

ση μίαν νέαν θρησκείαν τοῦ Ἀβραάμ, (καθὼς ἐν τῷ γ. Κεφαλαίῳ τοῦ Κορανίου λέγει. „Ὁ Θεὸς οἶδεν, ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· ὁ Ἰμπραχίμ, (Ἀβραάμ) οὐκ ἦν οὔτε Ἰουδαῖος, οὔτε Χριστιανὸς, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀληθοῦς θρησκείας, ἔχων ὑπόκλισιν εἰς μόνον τὸν Θεόν, καὶ ἐπίσης οὐκ ἦν εἰδωλολάτρης.“) παραδεχόμενος καὶ ὅλους τοὺς προφήτας, καὶ κηρύττων τὸν ἑαυτοῦ του ἀνώτερον, καὶ πλήρωμα τῶν προφητῶν.

Ἐχοντας δὲ σεληνιασμόν, καὶ πίπτων, καὶ τρέμων, καὶ ἀφρίζων, μετεσχημάτιζε τὸ πάθος λέγων, ὅτι ἔβλεπε τὸν ἀρχάγγελον Γαβριήλ, ὅστις ἀπεκάλυπτεν αὐτῷ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ μέλλοντα συμβαίνειν, καὶ διὰ τοῦτο φόβου ἐξέτατο καὶ δειλίας· ἡ δὲ γυνὴ καὶ κυρία αὐτοῦ ὀυσιπισοῦσα εἰς τὰ τούτου λεγόμενα, ἠσχύνετο βλέπουσα, καὶ μεμφομένη αὐτὸν μετεμελεῖτο, ὅτι συνεζεύχθη τοιοῦτον πένητα, καὶ δαιμονίτην· πλὴν ὁ ῥηθεὶς ψευδαββάς Σέργιος παρεκάλει τὴν Χατιτζὲ νὰ μὴ λυπῆται, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ χαίρεται, βεβαιῶν αὐτὴν, ὅτι τὰ τοῦ ἀνδρός της σημεῖα προέρχονται ἐκ θείας ἐμπνεύσεως, καὶ ἐκ τῆς τοῦ ἀγγέλου Γαβριήλ παρουσίας, καὶ ἐνουθέτει αὐτὴν νὰ πιεσῆ· ὅθεν καὶ ἡ Χατιτζὲ ἐπίστευε τοῦτον περισσότερο, ἢ τὸν ἄνδρα αὐτῆς· καὶ διὰ τοῦτο λέγουσιν, ὅτι ὁ Μωάμεθ παρήγγειλε πάντας τοὺς μοναχοὺς ἀτελεῖς εἶναι καὶ ἀφορολογήτους διὰ τὴν τοῦ ψευδαββά Σεργίου φιλίαν· ἔλεγε λοιπὸν εἰς τὰς ἄλλας γυναῖκας, ὅτι ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἦτον

προφήτης, και ὑπὸ τῶν γυναικῶν εἰς τοὺς ἄνδρας αὐτῶν κηρυττόμενος, ὡς προφήτης παρὰ τῶν ἀνοήτων και ἁμαθῶν ὠνόμασαι.

Τεσσαρακοντούτης δὲ ὡν διηγήθη τῇ γυναικίτου, ὅτι εἶδεν ἀποκάλυψιν εἰς τὸ ῥηθὲν σπήλαιον· ὅτι δηλαδὴ περὶ τὰ μέσα τῆς νυκτὸς καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἄγγελος Γαβριήλ, ἔφερεν αὐτῷ τὸ Κοράνιον, εἰπών. „Ανάγνωθι· ὁ δὲ ἀπεκρίθη. „ἄπειρος εἰμι γραμμάτων· και ὅτι πάλιν εἶπευ αὐτῷ. „Ανάγνωθι λέγω σοι ἐν οὐράματι τοῦ Θεοῦ τοῦ δημιουργοῦ πάντων τῶν ὄντων, τοῦ ἐνσαλάζαντος ἀκτίνα σοφίας ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου· ὦ Μωάμεθ! ἐγὼ εἰμι ὁ Γαβριήλ, και σὺ ὁ προφήτης και ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ.“ Πρῶτος οὖν αὐτοῦ προσήλυτος ὑπῆρξεν ἡ γυνή του· δεύτερος εἰς δοῦλος ἀργυρώνητος, εἰς ὃν και ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν, και τρίτος ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ Ἀλῆς· διαφημισθέντος δὲ τούτου, οἱ συμπολίται του ἠγέρθησαν κατ' αὐτοῦ· ἔχων δὲ ἤδη αὐτὸς δεκαεξὶ προσηλύτους, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς Αἰθιοπίαν διὰ νὰ κηρύξωσιν ἐκεῖ τὴν Θρησκείαν του· και ὁ ἴδιος, καιῖτοι κατατρεχόμενος, ἔμεινε εἰς τὴν Μέκκαν· πλείους δὲ συνέβαλεν εἰς τὴν αὔξησιν ταύτης τῆς ἀρτιγενοῦς Θρησκείας ἡ ἐπιτροφή του Ὁμάρ, διώκτου πρότερον ταύτης, καθότι εἶχε μεγάλην ὑπόληψιν εἰς τὴν Μέκκαν· ἀλλὰ μὲ ὅλα αὐτὰ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐχθρῶν τοῦ Μωάμεθ ὑπερέβαινε τὸν ἀριθμὸν τῶν προσηλύτων και τῆς φατριάς αὐτοῦ· οἱ ὀπαδοίτου διασκορ-

πισθέντες εἰς Μεδίην, ἀπέκτησαν ἰκανὴν φατρι-
 αν, αὐτὸς δὲ κατατρεχόμενος εἰς Μέκκαν, καὶ
 μαθὼν, ὅτι κατεδικάσθη εἰς θάνατον, κατέφυ-
 γεν εἰς Μεδίην· ἡ φυγὴ αὕτη, ἦν ὀνομάζου-
 σι Χεδζίρ, κατήντησε μετέπειτα νὰ γίνῃ ἡ ἐπο-
 χὴ τῆς δόξης του, καὶ τῆς συζύσεως τῆς βασι-
 λείας του· ἐκ φυγάδος κατήντησε νὰ γένῃ κατα-
 κτητὴς, καὶ ἂν δὲν κατετρέχετο, ἴσως δὲν ἑκα-
 τόρθωνε μεγάλα πράγματα, διότι καταφυγὼν εἰς
 Μεδίην, διὰ τῆς εὐγλωττίας του κατέπεισε τοὺ
 λαοὺς, καὶ τοὺ ὑπέταξε· πολεμήσας δὲ μὲ ἑκα-
 τὸν δεκατρεῖς ὀπαδοὺς αὐτοῦ κατὰ τῶν συμπολι-
 τῶν του, ἐλθόντων κατ' αὐτοῦ περὶ που τῶν χι-
 λίων, ἐνίκησεν αὐτοὺς, πληροφορήσας τοὺς περὶ
 αὐτὸν, ὅτι ὁ ἴδιος θεὸς πολεμεῖ ὑπὲρ τούτων,
 καθὼς αὐτοὶ ὑπὲρ τοῦ θεοῦ, διὸ καὶ ἡ νίκη αὐ-
 τη ἐλογίσθη εἰς αὐτοὺς ὡς θαῦμα· ὅθεν ἄρ-
 χησε νὰ ἀποκατασταίνεται ὡς φύλαρχος τῶν Ἰσ-
 μαηλιτῶν· ἐπιστρέφων τότε καὶ ὁ βασιλεὺς Ἡρά-
 κλειος νικητὴς καὶ τροπαιούχος ἐκ τῆς Περσίας,
 καὶ διαβαίνων πλησίον τοῦ μέρους, ἔνθα διέτριβε
 καὶ κατώκει ὁ Μωάμεθ, ὡς ἤκουσε τοῦτο ὁ πα-
 νηρὸς, λαβὼν καὶ πολλοὺς τῶν ὁμοφύλων, καὶ
 ὀπαδῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς προσκύνησιν, καὶ προῦ-
 πάντησιν τοῦ βασιλέως μὲ δῶρα πολύτιμα· ἐδέχ-
 θη οὖν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, τῷ δὲ ζητήσαντι παρὰ
 τοῦ βασιλέως νὰ τῷ δοθῇ ἓνα μέρος γῆς διὰ νὰ
 κατοικήσῃ, ὁ βασιλεὺς ἐφιλοδώρησεν αὐτῷ κατὰ
 τὴν αἰτησίαν του μὲ χρυσόβουλλον βασιλικὸν διὰ

τὴν ὑποταγὴν καὶ μεγάλην ὑπόκλισιν ὅπου ἔδειξε.

Αὐξήσας οὖν ἔπειτα τὸν ἀριθμὸν τῶν προσηλύτων αὐτοῦ, καὶ ἐπαρθεὶς τῇ διανοίᾳ διὰ τὴν τοῦ βασιλέως φιλίαν, καὶ ἐξουσίαν ἣν ἔλαβεν, εὐθύς ἔθετο καὶ τὰ προσάγματα, δηλαδή ἄρχισε νὰ φέρεται αὐτοκρατορικῶς· καὶ τοὺς μὲν μετ' οὐ λόγους ἀπατηλοὺς ὑποτάσσει, τοὺς δὲ μετ' οὐ ξίφους δύναμιν εἰς ὑποταγὴν ἐκβιάζει, μετ' οὐ πολὺ ἐκυρίευσεν καὶ τὴν Μέκκαν· ὅθεν τέλειος ἄρχων γενόμενος τῶν Σαρακηνῶν, ἶδε τοὺς πολεμίους αὐτοῦ νὰ προσπέσωσιν εἰς τοὺς πόδας του· εἰς διάστημα δὲ ἐννέα χρόνων ὑπέταξε διὰ τῶν λόγων καὶ ὄπλων ὅλην τὴν Ἀραβίαν, τὴν ὁποίαν ὀλόκληρον οὔτε οἱ Πέρσαι, οὔτε οἱ Ῥωμαῖοι ἐδυνήθησαν νὰ ὑποτάξωσιν. Ἀρχηγὸς δὲ καταστὰς τεσσαράκοντα χιλιάδων ἐνθουσιασμένων ἀνδρῶν, ἔγραψε τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν, Χοσρόῃ τῷ Β', τῷ αὐτοκράτορι τῶν Ῥωμαίων Ἡρακλεῖω, τῷ ἡγεμόνι τῶν Κόπτων, διοικητῇ τότε εἰς Αἴγυπτον, τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀβυσσηνίων, καὶ τῷ Μουδάρ βασιλεύοντι ἐν τινὶ ἐπαρχίᾳ πλησίον τοῦ Περσικοῦ Κόλπου, προβάλλων αὐτοῖς νὰ δεχθῶσι τὴν θρησκείαν του· ἐξ ὧν ὁ μὲν Μουδάρ, καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀβυσσηνίων ἠσπάσθησαν αὐτὴν, ὁ δὲ Χοσρόης μετὰ θυμοῦ διέρρηξε τὴν ἐπισολὴν αὐτοῦ· ὁ αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος ὁμῶς ἀπεκρίθη αὐτῷ διὰ δώρων· καὶ ὁ ἡγεμὼν τῶν Κόπτων ἔσειλεν αὐτῷ μίαν ὠραιότατην παρθένου·

μετὰ δὲ ἑννέα χρόνους, βλέπων τὸν ἑαυτοῦ του ἱκανὸν νὰ ἐκτείνῃ τὰς κατακτήσεις του, καὶ τὴν Θρησκείαν του εἰς τε τὸ βασίλειον τῶν Ῥωμαίων, καὶ εἰς τὸ τῶν Περσῶν, ἄρχισε νὰ καταπολεμῇ τὴν Συρίαν, ὑποκειμένην τότε τῷ Ἡρακλείῳ, τῆς ὁποίας καὶ ἐκυρίευσεν τινὰς πόλεις· τὰ ἔθνη ὁποῦ ὑπέταττε, τοῖς ἐπρόβαλλεν ἢ νὰ δεχθῶσι τὴν Θρησκείαν του, ἢ νὰ πληρώνωσιν ἐτήσιον φόρου, ὅς τις συνίστατο ἀπὸ δεκατρεῖς δραχμὰς ἀργυρίου· τελευταῖου κύριος ἀποκαταστὰς τῆς Ἀραβίας, καὶ φοβερός πᾶσι τοῖς γειτνιαζουσιν ἔθνεσιν, ἐπλατύνετο οὐ βραδέως καὶ ἡ διδασκαλία τῶν δογματικῶν τῆς Θρησκείας αὐτοῦ, ὡς διελάμβανε τὸ Κοράνι. Περὶ δὲ τὸ τέλος αὐτοῦ ἠγέρθησαν ἄλλοι δύο, ὁ Ἀλασβάδ, καὶ Μολλὰ Ζαΐμης εἰς τὰς πλησίον ἐπαρχίας, δοκιμάζοντες ἵνα ὑποτάξωσιν αὐτὰς, ὡς καὶ ὁ Μωάμεθ, δι' ἄλλης διδασκαλίας· ἀλλ' ὁ πρῶτος ἐφουεύθη. Ἀσθενήσας ἐν τοσοῦτῳ καὶ ὁ Μωάμεθ, ἀπέθανε τῷ 63 καὶ ἡμίσει ἔτει τῆς ἡλικίας του εἰς Μεδίνην, ἔνθα ἐτάφη μετὰ μεγάλης πομπῆς εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ κτισθὲν Τζαμίον, καὶ ἐνταῦθα ἔρχονται οἱ Ὀθωμανοὶ εἰς προσκύνησιν. Ὅλοι σχεδὸν οἱ συγγραφεῖς συμφωνοῦσι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦτον γευναῖος, ἐλευθέριος, εὐγλωττος, καὶ εὐπροσήγορος.

Οἱ διάδοχοι οὖν αὐτοῦ ὠνόμασθησαν Χαλίφαι, ὃ ἔστιν ἐπίτροποι, οἱ δὲ ὑποκείμενοι αὐτῶν Σαρακηνοί· ἐπειδὴ οἱ πρῶτοι προσήλυτοι ταύτης τῆς Θρησκείας ἦσαν οἱ Ἀραβες ἐκ τῆς Σαρακη-

νῆς ἑπαρχίας, ὅπου κεῖται τὸ Σίναιον ὄρος· πρῶ-^{α. κ.}
 τος διάδοχος δὲ ἦν εἰκαῖον νὰ μείνῃ ὁ γαμβρὸς ^{633 1/2.}
 τοῦ Μωάμεθ Ἀλῆς, ἀλλ' ὑπερίσχυσε ὁ πευθε-
 ρὸς αὐτοῦ Ἀβουδεκίρ, ὅστις κατετρόπωσε τὸ μέ-
 ρος τοῦ Μολλὰ Ζαῖμ, ὑπέταξε τινὰ μέρη ἀνυ-
 πότακτα ἔτι τῆς Ἀραβίας, ἐκυρίευσε τὸ βασι-
 λειον Ἰράκ, (ἑπαρχία τῆς Περσίας, τὸ πάλαι
 καλουμένη Ἀρία.) καὶ τὴν Συρίαν μέχρι τῆς
 Δαμασκοῦ· ἐνίκησε πολλάκις τὸν Ἡράκλειον αὐ-
 τοκράτορα τῆς Κωνσταντινουπόλεως· καὶ ἐσύναξεν
 εἰς ἓν βιβλίον, Σοῦννα ὀνομαζόμενον, τὰς ἀξιο-
 σημειοτέρας πρόξεις καὶ ἀποφθέγματα τοῦ Μωά-
 μεθ.

Τελευτήσαντος δὲ μετὰ δύο ἡμισυ ἔτη, ἔλαβε
 τὴν ἀρχὴν ὁ Ὁμάρ ἢ Ὁμέρ, ὅς τις ἐκυρίευσε
 τὸ ἐπίλοιπον τῆς Συρίας, ὅλας τὰς χώρας τῆς
 Φοινίκης, καὶ ἐκατοίκησεν ἐν αὐταῖς· ἔπειτα κυ-
 ριεύσας τὴν Αἴγυπτον, μετέθεσε τὸν θρόνον αὐ-
 τοῦ ἐκεῖ· κυριεύσας καὶ τὴν Τρίπολιν τῆς Ἀφρι-
 κῆς, καὶ μέγα μέρος τῆς Βάρκας, ἔρχεται μετὰ
 ταῦτα κατὰ Περσῶν, καὶ νικήσας αὐτοὺς κυριεύει
 τὴν Βάσραν, τὸ Κουρασάν, τὴν Περσικὴν Ἀρ-
 μενίαν, καὶ ἄλλας πολλὰς πόλεις, φθάσας μέχρι
 τοῦ Γαθαθᾶ· ἐκστρατεύσας δὲ καὶ κατὰ τῆς Πα-
 λαιστίνης, ἔλαβε τὴν ἀγίαν πόλιν μετὰ συμβάσεως
 καὶ ἔκτοτε δὲν ἔπαυσε τὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν γέ-
 νος νὰ κατατρέχῃ καὶ νὰ λεηλατῇ τὴν γῆν τῶν
 Ῥωμαίων· οὗτος ἔκαυσε καὶ τὴν περίφημον καὶ
 μεγαλοπρεπῆ βιβλιοθήκην τῆς Αἴγυπτου, ἣν ἐσύ-

ναξεν ὁ Πτολεμαῖος πρὸ Χριστοῦ 323 ἔτη, καὶ περιεῖχε τότε 700 χιλιάδας βιβλία.

Ἐξουσιάσας δὲ ὁ Ὀμάρ ἔτη 10, ἐφρονεῦθη ὑπότινος αἰχμαλώτου, καὶ ἐκλέχθη αὐτ' αὐτοῦ ὁ Ὀσμάνης, ὅς τις κυριεύσας πολλὰς ἐπαρχίας τῆς Περσίας καὶ τῶν Ῥωμαίων, καὶ καταυτήσας εἰς ἀνυπόφορον δεσποτισμὸν, ἐπειδὴ ἤγειρε τεχνικὴν ἀποσασίαν ἢ τοῦ Μωάμεθ γυνὴ Ἐσσαί εἰς τὴν Μεδίην κατ' αὐτοῦ, ἐφρονεῦθη, ἐξουσιάσας ἔτη 11.

Τότε ἀνηγόρευσαν τὸν Ἀλῆ γέροντα ἤδη ὄντα, ὅς τις ἦτον γαμβρὸς τοῦ Μωάμεθ· ἀλλ' ἢ Ἐσσαί θέλουσα νὰ κηρύξη Καλίφην, νέον τινα Τέλχην καλούμενον, ἤλθεν ἐκ τῆς Μέκκας, ὅπου διέτριβε, κατὰ τοῦ Ἀλῆ μετὰ στρατεύματος πολλοῦ, ἐπὶ προφάσει ἵνα ἐκδικήσῃ τὸν θάνατον τοῦ Ὀσμάνου· πλὴν κροτηθείσης μάχης κρατερᾶς, ὁ μὲν Τέλχης ἐφρονεῦθη, ἢ δὲ Ἐσσαί αἰχμαλωτισθεῖσα, ἐφυλάττετο μετὰ σεβάσματος καὶ εὐλαθείας ἀνηκούσης γυναικὶ τοιοῦτου ἀνδρὸς, ἣν καὶ ὠνόμαζον μητέρα τῶν πισῶν. Ἠγέρθη δὲ μετὰ ταῦτα κατ' αὐτοῦ ὁ Μοαβῆς ἐπαρχὸς τῆς Δαμασκοῦ καὶ ἀπόγονος τοῦ Ὀμμίου θεοῦ τοῦ Μωάμεθ, ἐπὶ προφάσει ἵνα ἐκδικήσῃ καὶ οὗτος τὸν θάνατον τοῦ Ὀσμάν, καὶ ἐκηρύχθη Καλίφης τῆς Συρίας· ἦρξατο οὖν πόλεμος ἐμφύλιος, καὶ ἐκυρίευσεν ὁ Μοαβῆς τὴν Αἴγυπτον· ἢ δυσυχία δὲ τούτου τοῦ ὀλεθρίου πολέμου ἐρέθισε δύο ὑπακείμενα, ἵνα φονεύσωσι τοὺς τυράννους ἀμφα-

α. X.

645.

α. X.

656.

τέρους δι' ἐπιβουλῆς· καὶ ὁ μὲν ἐπλήγωσεν, ἄλλ' οὐ καιρίως, τὸν Μοαβῆν εἰς τὴν Δαμασκὸν, ὁ δ' ἄλλος κατεμαχαίρωσε τὸν Ἀλῆν ἐν τῷ Τζαμίῳ τῆς Κούφης. Οἱ Πέρσαι, καί τινα ἄλλα ἔθνη, ἅπερ ἐφύλαξαν μέχρι τοῦδε τὴν αἴρσειν τοῦ Ἀλῆ, νομίζουσι πρῶτον νόμιμον διάδοχον τοῦ Μωάμεθ τὸν Ἀλῆν, τοὺς δὲ τρεῖς προτέρους λέγουσιν ἄρπαγας.

Διεδέχθη δὲ τὸν Ἀλῆν ὁ μεγαλύτερος υἱὸς αὐτοῦ Ἀσσάν, ὅστις παραιτηθεὶς μετ' ὀλίγον, καὶ μὴ ὑποφέρων τὴν αἰματοχυσίαν, ἔλαβε τὴν ἀρχὴν Μοαβῆς ὁ πρῶτος, κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος, καὶ ἔμεινε μόνος κάτοχος τοῦ θρόνου, ὅστις εὐδοκίμησεν εἰς ὅλας τὰς ἐπιχειρήσεις του· ἐπὶ τούτου ἦλθον οἱ ζόλοι τῶν Σαρακηνῶν μέχρι τῆς Κωνσταντινουπόλεως. α. κ.
661.

Οἱ Πέρσαι ἔχασαν τὸ βασίλειον ἐν ἔτει 651 ἀπὸ Χριστοῦ, ὅπερ ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν ἐπὶ τοῦ Ὀσμάν διαδόχου τοῦ Ὀμάρ, οἵτινες, δηλαδή οἱ Πέρσαι, μεχθέντες μετὰ τῶν Σαρακηνῶν, ἐδέχθησαν κατ' ὀλίγον καὶ τὴν θρησκείαν αὐτῶν· ἔπειτα διαιρεθέντος τοῦ βασιλείου τῶν Καλῆφων, ἠγέρθησαν πολλαὶ μοναρχίαι διαδοχικῶς εἰς τὴν Περσίαν, ἥτις ἐν ἔτει 932 ἐκυριεύθη ὅλη ὑπὸ τῶν Σελγουκίδων Τούρκων ἢ Τουρκομάνων, τῶν καταγομένων ἐκ τῶν Οὐννων, οἵτινες ἦλθον ἐκ τῆς Σκυθίας, καὶ ἦσαν διηρημένοι εἰς πολλὰς φυλάς, ὀνομαζομένη ἐκάστη φυλὴ κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχηγοῦ της· ἔβα-

σίλευον δὲ ὅλοι κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν εἰς τὴν Ἀσίαν. Οὗτοι λοιπὸν κυριεύσαντες μέρος ἰκανὸν καὶ ἐκ τοῦ βασιλείου τῶν Καλίφων, ὅπερ κατέσκησεν ὁ Μωάμεθ, ἐδέχθησαν καὶ τὴν Φρησκείαν αὐτοῦ.

α. κ.
1225.

Περὶ δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ γ'. αἰῶνος, ὁ Γεγγῆς Χάν, περίφημος ἀρχηγὸς τῶν Ταρτάρων, ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Μογόλων Σκυθῶν, ὅς τις κατέσκησε τὸ μέγιστον βασιλείου τῆς οἰκουμένης, ἐκυρίευσεν πολὺ μέρος τῆς Περσίας· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Κουλλί Χάν τὴν ἐκυρίευσεν ὅλην ἐν ἔτει 1259, καὶ τότε ἐδέχθησαν καὶ οἱ Σκυῖται τὸν Μωαμεθισμόν, ἐξ ὧν διεδόθη καὶ εἰς τὰ ἄλλα τρία βασίλεια τῆς Σκυθίας, ἐν οἷς ἐβασίλευον οὐ τρεῖς ἀδελφοὶ τοῦ Κουλλί Χάν· ἐπειδὴ ὁ προῤῥηθεὶς Γεγγῆς Χάν, ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, διεμοίρασε τὸ μέγα βασίλειον εἰς τοὺς τέσσαρας υἱοῦς του, τοὺς ὁποίους εἶχεν ὅλους ὑποστράτηγους· ἐκήρυξεν οὖν μέγαν χάνην τῶν Ταρτάρων τὸν πρωτότοκον Ὀκτάνη, τοῦ ὁποίου οἱ ἀπόγονοι ἐβασίλευσαν εἰς τὸ βόρειον τῆς Κίνας μέχρι τοῦ γ'. καὶ ἡμίσεως αἰῶνος, μετέπειτα καὶ εἰς ὅλην τὴν Κίναν· εἰς δὲ τὸν δευτέρου Τουτῆν ἔδωκε τὸ Τουρκεσάν, τὴν Βακτριανὴν, τὸ βασίλειον τοῦ Ἀσράχανίου, καὶ τὴν Οὐσμπεκίαν· ὁ δὲ τρίτος Κουλλί Χάν ἔλαβε τὴν Περσίαν, τὴν Χορασάν, καὶ μέρος τῶν Ἰνδιῶν· καὶ ὁ τέταρτος Ταγαθῆς ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Τρανσοξάνην τῆς βορείου Ἰνδίας, καὶ εἰς τὴν Τιβό-

την· ὅθεν ἀπὸ τῆν ἀρχὴν τοῦ ἐβδόμου αἰῶνος μετὰ Χριστὸν, καθ' ὃν καιρὸν ἐφάνη ὁ Μωάμεθ, μέχρι τέλους τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος, μεταξὺ τῶν ὁποίων μεσολαβοῦν 700 ἔτη, τόσον πρόοδον ἔλαβεν αὕτη ἢ μιὰρὰ θρησκεία, διὰ τὸ εὐκόλου, ἰσότημον, καὶ ἐλεύθερον αὐτῆς, ὡσεὶ ἐπλάυνεσε σχεδὸν τὰ δύο τρίτα τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου, δηλαδὴ Ἀφρικὴν, Ἀραβίαν, Περσίαν, Ἰνδίαν, μείζονα καὶ ἐλάσσονα Ταρταρίαν, καὶ τὴν Κίναν, καὶ ἀπέκτησε τόσους μεγάλους καὶ ἰσχυροὺς βασιλεῖς προσάτας καὶ ὑπερασπιστὰς αὐτῆς· μετέπειτα ὅμως διεχύθη τὸ δηλητήριον ταύτης τῆς θρησκείας καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, καταμολύναν πολὺ μέρος αὐτῆς, καὶ τὰς περισσοτέρας νήσους τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἀφ' οὗ ἐξουσίασαν, καὶ ἐκτάνθησαν οἱ διάδοχοι τοῦ πρώτου Ὀσμάνου, ἀρχηγοῦ τῶν Ὀσμανλίδων, ὡς ἔμπροσθεν εἰς ἕτερον μέρος ῥηθήσεται.

Ἡ δὲ διδασκαλία, τὴν ὁποίαν παρὰ τοῦ Μωάμεθ παρέλαβεν ὁ γαμβρὸς τοῦ Ἀλῆς, ἐπειδὴ εἰς μέρος μὲν τὴν ἠύξησεν, εἰς μέρος δὲ τὴν παρίλλαξε, δὲν ἐξαπλώθη τόσον κατὰ πολλὰ, ὡς σχισματικὴ· καθότι ἡ διδασκαλία τοῦ Ὀμάρ, τοῦ ἄλλου ὀπαδοῦ τοῦ Μωάμεθ, καὶ διερμηνευτοῦ τῶν αὐτοῦ δογμάτων, ἐνομίσθη καθαρωτέρα, καὶ κρείττων· ἕως ὅτου ἐν ἔτει 1350 ἀ. Χ. ἡγεμόν τις ἐκ γένους βασιλικοῦ καταγόμενος, Σεφὺ ὀνομαζόμενος, ἀναφέρων τὴν γενεαλογίαν του εἰς τὸν Ἀλῆν, ἀπετόλμησε νὰ ἀνακαινίσῃ τὴν διδασκα-

λίαν αὐτοῦ, μετὰ τόσον καιρὸν ὅπου δὲν ἤκούετο, ὅθεν καὶ νέαν αἵρεσιν ἄρχησεν εἰς τὴν τοῦ Μωάμεθ διδασκαλίαν. Οὗτος ὁ Σεφὺ εἶχεν υἱὸν Γουίνην, ὅστις προσποιούμενος ἀγιότητα, διὰ τὴν ὁποίαν ἐλάμβανε καὶ μεγάλην τιμὴν παρὰ τοῦ Τιμουρλέν μεγάλου Χάν, καὶ ἄλλων, κατὰ πολλὰ ἐπαίνει τὴν τοῦ Ἄλῃ διδασκαλίαν, καὶ τὴν ἐσύσαινεν· ὡσαύτως καὶ Σικαϊδάρης ὁ υἱὸς τοῦ Γουίνη, ἕγγονος τοῦ Σεφὺ, καὶ γαμβρὸς τοῦ Ἀσούμπεϊ Οὐζοῦν Χασάν, ἔγινε προσάτης καὶ ὀδηγὸς ταύτης τῆς δόξης, ἐλκύνων εἰς αὐτὴν ὅσημέραι πλῆθος ἀνθρώπων· καὶ ὀγκαλὰ ἐφρονεῦθη ὑπὸ τοῦ τῆς Περσίας βασιλέως Ρουσαν, μὲ πολλοὺς ὀπαδοὺς του, μετέπειτα ὅμως ὁ υἱὸς του Σεφὺ Ἰσμαήλ, διὰ τῆς τόλμης καὶ εὐφραδειας του, τόσον ἐσύσησε μὲ τοὺς ἐπαίνους αὐτὴν τὴν αἵρεσιν, ὥστε εἰς μεγάλην αὐξήσιν καὶ δύναμιν ἤλθε, καὶ ἐξαπλώθη οὐ μόνου εἰς τὸ βασίλειον τῆς Περσίας, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα βασίλεια μέχρι τῆς σήμερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Αφ' οὗ κατεπρόϋναν αἱ ἐπιδρομαὶ τῶν βαρβάρων, Γότθων, καὶ Βανδάλων, Οὐννων καὶ Λογγοβάρδων, Γηπαίδων καὶ Ἀβάρων, ὁ ἑποιοὶ ἐδοκίμασαν μεγάλην φθορὰν, τόσον εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅσον καὶ ἀπὸ τῶ Σλαβονικῶν ἔθνη ἐν ἔτει 626, κατεσάθησαν

ἀ. Χ.

620.

Καθρηνός

καὶ οἱ Σλαβῖνοι Σέρβοι πέραν τοῦ Δουνάβεως (*), ἐπειδὴ τὸ βασίλειον τῆς ἀνατολῆς εὐρίσκετο εἰς ἀνωμαλίαν, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν πλέον οἱ βασιλεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως νὰ τοὺς διώξουν, ἐξ αἰτίας τῶν ἀλλεπαλλήλων συμφορῶν καὶ περυσάσεων, οὐτ' ὁ Ἡράκλειος, καὶ ὁ μετὰ τοῦτου υἱός του Κωνσταντῖνος, καὶ ὁ Ἡρακλεωνᾶς ὕπερου, οὐτ' ὁ Τιβέριος, καὶ ὁ Κώνσας ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει 641., ἀλλ' ἐδιάσθησαν μετ' αὐτῶν νὰ κάμουν συνθήκας· ὅθεν καταστάντες εἰς τὴν ἄνω Μοισίαν, συνεμίγησαν μὲ τοὺς περιλελειμμένους τῶν Δακο-ρωμάνων, τῶν τε εὐρισκομένων ἐκ τῶν μετοικισθέντων ἐν τῇ Μοισίᾳ παρὰ τοῦ Αὐρηλιανοῦ, καὶ τῶν ἀναχωρησάντων μετὰ ταῦτα ἐκ τῆς Δακίας ἐξ αἰτίας τῶν ἐπιδρομῶν, ὥστε ὁποῦ ἡ χώρα αὐτῶν ἐκλήθη Σλαβ-ρόμου-

α'. (*) Οὗτοι ἦσαν ἔθνος τὴν Ἀσιατικῆς Σαρματίας, οἵτινες κατόικουν κατ' ἀρχαίς τὴν παρὰ τὴν Κασπίαν θάλασσαν μεταξὺ Ἰρκανίας, Παρθίας, καὶ Περσίδος γῆν, Σερβᾶν καλουμένην· (ὄρ. μέρ. α'. Κεφ. ζ'. σχόλ. δ.) ἐλθόντες δ' ἔπειτα ἐκατοίκησαν παρὰ τὴν Μακρότιδα λίμνην, καὶ μετὰ ταῦτα κατελθόντες ἐκείθεν καὶ διαβάντες τὸν Δούναβιν, ἐληλάτουν τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας, ἕως οὗ εὐρόντες καιρὸν ἀρμόδιον, ἐκυρσευσαν τὴν ἄνω Μοισίαν ἐκεῖ, (ὄρ. μέρ. α'. Κεφ. β'. ὑπόσημ. α'.) θέσαντες τὸν θρόνον τῆς ἐξουσίας τῶν εἰς Σπενδεροσίην, τὰ νῦν Σεμένδραν, μητρόπολιν τὸ πάλαι τῆς Ῥεσκίας· αὕτη δὲ ἡ Ῥεσκία ἦτον τὸ πάλαι μέρος τῆς Μοισίας, ἣ ὁποία καλεῖται τὰ νῦν Σκλαβονία.

νέυσις, ὡς φαίνεται εἰς τὸν ἱστορικὸν Ἰορνάνδην. Τότε οὗτοι οἱ Δακο-ρωμάνοι ἢ Δακο-λατίνοι ὠνομάσθησαν Βλάχοι ἀπὸ τοὺς Σλάβους (α), θέλουτας ἐντ' αὐτῶ νὰ δεῖξουν, τοῦτο μὲν τὴν ἀρχὴν τους, ὅτι ἦσαν Ῥωμάνοι, Λατίνοι, ἢ Ἰταλοί· (β) τοῦτο δὲ τὴν κατάστασίν των, ἔτι εἰσὶ ποιμένες, ἐπειδὴ κατὰ μὲν τὴν Πολωνικὴν διάλεκτον ὁ ποιμὴν καὶ μὴ ζάσιον ἔχων, λέγεται Βλακάτζ, κατὰ δὲ τὴν Ῥωστικὴν, Βλοχίτα, ὅπερ λαβόντες καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη, τοὺς ὠνόμα-
 σου, ἄλλοι μὲν Ὀλάχ, ἄλλοι δὲ Βάλαχ, καὶ ἄλλοι Βαλόχ, ὁμοίως καὶ οἱ Γραικοὶ ἐννοοῦσαν ταύτην τὴν λέξιν διὰ ποιμένα· ἐπειδὴ Ἄννα ἢ Κομνηνὴ λέγει οὕτωςί. „ Ἀλλὰ κατὰ μέρος νεολέκτους καταλεγων, ὅπόσοι ἐκ Βουλγάρων τὸν νο-

Βασιλείου ἐ-
 πείσακτα πρὸς
 Ἰνοκέντιον γ.
 Ἄννα Κομ.
 βιβλ. ή,
 Κένναμοις.
 βιβλ. ή. Σελ.
 118.

Γριπάλινος ἐκ
 τῆς Ῥωστικῆς
 ἀρχαιολογ.

β'. (α) Ἡ λέξις Σλάβ κατα τὴν Σαρματικὴν φωνὴν σημαίνει δόξαν, ὅθεν καὶ ὅλα τὰ τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας ἢ Σαυροματίας ἔθνη, τὰ ἐκ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἰάφεθ καταγόμενα, Σκλάβοι ἢ Σλαβῖνοι, καὶ Σλοβάνοι ἐκαλοῦντο, ἐπειδὴ πληθυνόμενα, καὶ κατεξουσιάζοντα διὰ τῆς ὑπερβολικῆς ἰσχύος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν Σηρωδιάς αὐτῶν, τὰ λοιπὰ ἔθνη ἐνόμιζον τὸν ἑαυτὸν τους ἔνδοξον, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν δεδοξασμένα.

γ'. (β) Ὁ Γερμανὸς Μπύσσιγγ ἐν τῷ β'. τόμῳ τῆς Γεωγραφίας αὐτοῦ λέγει, ὅτι ὅλα τὰ Σλαβονικὰ ἔθνη, ἤτοι Βούλγαροι, Σέρβοι, Κροάται, Δαλμάται, Ῥῶσσοι, καὶ λοιποὶ, ὠνόμαζον τοὺς Ῥωμαίους, Λατίνους, καὶ Ἰταλοὺς, Βλάχους, λατινισί Βαλάκ, καὶ γερμανισί Βαλάχ· καθὼς καὶ ἕως τὴν σήμερον, οἱ μὲν Οὐγγροὶ καλοῦσιν αὐτοὺς φλάχ, οἱ δὲ Ὀθωμανοὶ Ἐφλάκ.

μόδα βίον εἴλοντο (Βλάχους τούτους καλεῖν οἶδεν ἢ κοινὴ διάλεκτος), ἐξ οὗ συνάγεται, ὅτι κοινῶς ὠνομάζοντο Βλάχοι· ἐκαλοῦντο δὲ καὶ Δάκες, καθὼς καὶ ὁ Χαλκοκουδύλης τοὺς ὀνομάζει, καὶ ἄλλοι ἱστορικοὶ, ἀλλ' ἢ πιθανωτέρα δόξα τῆς κλήσεως κατωτέρω ῥηθήσεται. (α)

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους φαίνεται, ὅτι οἱ Δακο-ρωμάνοι ἔλαβον κάποιαν ἐξουσίαν, τὴν ὁποίαν ἐκράτησαν μέχρι τοῦ 678. ἔτους, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα πολλοὶ τῶν Δακο-ρωμάνων, οἵτινες ἦσαν πέραν τοῦ Δουνάστως ὑποδου-

δ. (α) Λαυρέντιος ὁ Γοπέντης λέγει ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ, τῷ ἐν τῷ Μιῶνι τῆς Γαλλίας τυπωθέντι, τοὺς Δάκας, Βλάχους καλεῖσθαι, παραφλάκ τοῦ Βοσβόδα αὐτῶν· (*) διὸ καὶ ὁ Αἰνεῖας ὑποθέτει ταύτην τὴν μαρτυρίαν ἀληθεστέραν τῶν λοιπῶν, ὅθεν ἐπιφέρει πρὸς ἀπόδειξιν καὶ τὸν παρα' Λατίνοις περιβόητον ποιητὴν Πούβλιον Ουῖδιον Νάζωνα, τὸν γεννηθέντα τὸ 43 ἔτος πρὸ Χριστοῦ ἐν τῇ Σουλμῶνα τῶν Πελιγνῶν πόλει τῆς Ἰταλίας, ὅστις ἐξορισθεὶς τὸ 50 ἔτος τῆς ἡλικίας του παρα' Αὐγούστου Καίσαρος ἐν Τόμοις, Μητροπόλει τῆς Αἰμιμόντου ἐπαρχίας, ἤτοι τῆς κατωτέρας Μοισίας παραθαλασσίῳ, (ὅπου τὰ νῦν ἡ Κωσαντζα.) συνέγραψε μετὰ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ποιημάτων, καὶ

(*) Βοσβόδαν ἐκάλουσαν οἱ Δάκες τὸν ἡγεμόνα κατὰ τὴν Σαρματικὴν φωνήν, ὡς καὶ μέχρι τῆς σήμερον· κατὰ δὲ τὴν Σλαβονικὴν ἐλέγετο Γοσποδάρ· οἱ Ῥωμαῖοι ὁμῶς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑποτάξαντες αὐτούς, τοὺς ἐκάλουσαν Δεσπότας, καθὼς καὶ τοὺς τῆς Πελοποννήσου.

λωμένοι εἰς τοὺς Σλαβίνους, ἐπανῆλθον εἰς τὴν πατρίδα τους Δακίαν, ἐπειδὴ ἐκ τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας φαίνεται, ὅτι κατ' ἀρχὰς τοῦ ἐβδόμου αἰῶνος πολλοὶ Δακορωμόνοι ἐπανῆλθον εἰς τὴν Δακίαν· καὶ κατὰ τὸν Μαρτίνου Σμαϊντζούλου βεβαιοῦται, ὅτι περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ζ' αἰῶνος ἔγενεν ἡ ἐπάνοδος τῶν Δακο-ῤωμαϊκῶν ἀποικιῶν ἐκ τοῦ νοτιοῦ μέρους πρὸς τὸ βόρειον, ὅς τις ἱστορεῖ λέγων, ὅτι μετὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα διέβη πληθὺς λαοῦ τὸν Δούναβι ὑπ' ὀνόματι τῶν Βουλ-
 γάρων, οὓς περ ἐκάλουον οἱ Γραικοὶ Βλάχους· ἡ δὲ τοπικὴ χρονολογία τῆς Βλαχίας, καλουμένη Διατοπίσατζ, περὶ ἀρχῆς τοῦ Μπανάτου τῆς Κραγιώδας ὁμιλεῖ οὕτως· ὅτι ἐκ τῶν μετοικησάντων λαῶν ῤουμάνων ἐν τῇ Μοισία (ὅπερ συνέβη ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ αὐτοκράτορος) χωρισθέντες μερικοὶ, διεπέρασαν τὸν Δούναβι πρὸς τὸ θέμα Μεχεδοντζίου, καὶ κυριεύσαντες τὴν μεταξὺ

Χρονολογ. τῆς
 Βλαχ.

τὰ τέσσαρα βιβλία, de ponto, ἤτοι περὶ Πόντου, ἐν οἷς ἀναφέρων περὶ Δακίας λέγει. „Καὶ εἶναι ὁ ἀνώτερος τούτων τῶν τόπων φλάκ.“ αὕτη ἐστὶν ἡ παλαιότερα καὶ πιθανώτερα μαρτυρία, ἣτις ἀποδεικνύει, ὅτι οἱ τὸ πάλαι Δάκες, ἐκλήθησαν μετὰ ταῦτα φλάκοι ἢ Βλάχοι, παρὰ τοῦ φλάκ ἡγεμόνος αὐτῶν, ὅστις φαίνεται νὰ ἦτον σύγχρονος τοῦ Οὐιδίου, διότι ὁμιλεῖ κατ' ἐνεσῶτα χρόνον „καὶ εἶναι ὁ ἀνώτερος τούτων τῶν τόπων φλάκ.“ Τὴν κλήσιν λοιπὸν ταύτην ἔπεται νὰ τὴν ἔλαβον οἱ Δάκες ἀμέσως μετὰ Χριστὸν κατὰ τὸν 4. αἰῶνα.

τῶν βουνῶν, Ὀλτου ποταμοῦ, καὶ Δουνάβεως κειμένην γῆν, δηλαδὴ τὰ πέντε θέματα τῆς Βλαχίας, ἐξελέξαντο αὐτοῖς διοικητὴν οἱ Μπανοβέτζοι ἓνα ἐξ αὐτῶν καλούμενον Μπασαράμπαν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγχειρίσαντες τὰ πηδάλια, κατέστησαν Μπάνου, ὅπερ σημαίνει Σλαβονισὶ κύριον, ἐξ οὗ ἔλαβον καὶ τὴν κληῖσιν τὰ πέντε θέματα τῆς ἐπικρατείας αὐτοῦ νὰ λέγωνται Μπανάτου, ἥτοι κυριαρχία· ἔθεσε δὲ τὸν θρόνον του οὗτος πρῶτον ἐν Σεβερίνῳ Τορύνῳ, εἰς τὸ θέμα Μεχέδιντζίου, ἔπειτα οἱ διάδοχοι αὐτοῦ εἰς Στρεχάγιαν, (ἀπέχουσαν σχεδὸν ὥρας τέσσαρας τοῦ ποταμοῦ Ζύουλ) εἰς τὸ αὐτὸ θέμα, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Κραϊώβαν, εἰς τὸ θέμα Δολτζίου· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Μπάνου ἐλάμβανεν ὡς τίτλον τὸ Μπάνοβετζ, ὅπερ εἶναι ταυτοσημαντοῦ μὲ τὸ τουρκισὶ Μπεγζαδὲς, ἥτοι υἱὸς τοῦ Μπέϊ.

Σχόλιον Δ'.

Πιθανὸν εἶναι, ὅτι οἱ Μπανοβέτζοι ἦσαν ἀπόγονοι τῶν Μπόνων· διότι ἡ λέξις συντίθεται ἐκ τοῦ Μπάν, καὶ Βέτζ, ὅπερ κατὰ τὴν Σλαβονικὴν φωνὴν σημαίνει Μπάνου υἱὸν ἢ ἀπόγονον· τὸ δὲ Μπάν σημαίνει κύριον ἢ κυριάρχην. Ἐκ τούτου οὖν δῆλον, ὅτι παλαιόθεν οἱ διοικηταὶ τῶν πέντε πέραν τοῦ Ὀλτου ποταμοῦ θεμάτων ἦσαν πληρεξούσιοι, καὶ ἐκαλοῦντο κατὰ τὴν τοπικὴν διάλεκτον Μπάνοι· καθὼς καὶ οἱ διοικηταὶ

ἐκ τῆς Χρονο-
λογ. τῆς Σερ-
βίας.

τοῦ Μπανάτου Τεμισβαρίου τῆς Οὐγγαρίας πρὸ πολλῶν αἰώνων Μπάνοι ἐλέγοντο, ἀξίωμα παλαιότατον, τὸ ὁποῖον ἦτον ταυτοσήμαντον μετὰ τὸ Μάρκ-Γράφης τῆς Γερμανίας, καὶ Κόμης, καὶ ἡ ὑπ' αὐτὸν ἐπαρχία Κομητάτου· ἐξηκολούθει δὲ εἰς τὴν ἰδίαν γενεὰν διαδοχικῶς, ἐκτὸς περιστάσεως, καὶ ἦτον ὁ πρῶτος βαθμὸς μετὰ τὸν ἡγεμόνα, ἔχων τὸ δικαίωμα τῆς διαδοχῆς, εἰς κατεπίγουσαν χρεῖαν, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἡγεμονικοῦ θρόνου· τὸ δὲ γένος τῶν Μπασαράμπων ἔπεται νὰ ἦτον ἀρχαιότατον, καθότι ὅλοι οἱ μετὰ τοῦ Δακο-ρωμαϊκοῦ λαοῦ ἐπανελθόντες ἐκ τῆς Μοισίας εἰς τὴν Δακίαν προὔχοντες κοινῇ ψήφῳ ἔκλεξαν διοικητὴν ἐξ αὐτῶν τὸν ρηθέντα Μπασαράμπαν, ὡς ἐκ Μπάνων, καὶ ἐκ παλαιότερας γενεᾶς καταγόμενον· σῴζεται προσέτι καὶ χώρα τις μετὰ τὴν ὀνομασίαν ταύτης τῆς γενεᾶς μέχρι τῆς σήμερον ἐν τῇ Μοισίᾳ, ὅπου ἐν τῇ μετοικεσίᾳ παρὰ αὐτοκράτορος Αὐρηλιανοῦ φαίνεται νὰ ἐκατοίκησαν, ἧτις κεῖται μεταξὺ Δουναβέως καὶ Μοράβου τῶν ποταμῶν, καὶ μεταξὺ Ρουσάβας, καὶ Αἰγέτης, ἢ Φετισλαμίου, καὶ καλεῖται Μπασάροβιτς. Εἰς δὲ τὴν Δακίαν, κατὰ τὴν ὄχθην τοῦ Ταπόλνιτσα ποταμοῦ, πρὸς τὴν δύσιν, ἀντικρὺ τοῦ Τζερνετζίου, οὐ μακρὰν τοῦ Σεβερίνου, εἶναι χωρίου καλούμενον Μπασαροβίτσα, κατοικία ποτὲ τῶν Μπάνων, ἐξ ὧν καὶ ἔλαβεν αὐτὴν τὴν ὀνομασίαν· ἐνδέχεται δὲ τὸ τοῦ Μπασαράμπα γένος νὰ κατήγετο παλαιόθεν

ἐκ τῆς Βασσαραβίας, ὅθεν καὶ ἔλαβε ταύτην τὴν κλήσιν, καθότι πολλὰ ἔθνη ἀνωθεν τῆς Δακίας κατὰ καιροὺς εἰσῆλθον εἰς ταύτην τὴν ἐπαρχίαν, ὡς προῖς ὀρήται, καὶ ἐκατοίκησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Αν καὶ οἱ Δάκες ἔχασαν τὸ βασίλειον, καὶ ὑπέπεσαν εἰς δουλείαν μετὰ τὸν ἀφανισμόν τοῦ ἐσχάτου βασιλέως αὐτῶν τοῦ Δεκεβάλου, καθὼς ὅλαι αἱ βασιλείαι τοῦ κόσμου τότε, καὶ πρότερον, καὶ μετέπειτα ἔκλιναν τὸν αὐχένα ὑπὸ τὰ νικηφόρα καὶ τροπαιοῦχα ἄρματα τῆς Ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, ἂν καὶ διὰ τῆς προσμίξεως τοῦ γένους των μετὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ γένους, γενόμενοι ἓνα σύγκραμα ἔχασαν τὴν πάλαι κλήσιν αὐτῶν, καὶ ἀντὶ Δάκες προσεκληθήσαν Δακο-ῤωμάιοι, ἢ Ῥουμοῦνοι καὶ Βλάχοι, ἂν καὶ ὑπ' ἀνάγκης καὶ βίας τῶν κρατούντων μετετέθησαν ἐκ τῆς πάλαι γῆς αὐτῶν καὶ ἐκατοίκησαν εἰς ἀλλοδαπὴν τόσους αἰῶνας, ἂν καὶ ἐκεῖ συμμιγνύμενοι καὶ συναυλιζόμενοι μετὰ τῶν ἐγκατοίκων Μοισῶν, Θρακῶν, καὶ ἄλλων ἐθνῶν, διέφθειραν τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν διάλεκτον Σλαβονικὴν, καὶ τὴν μεταγενεσέραν Λατινικὴν, μὲ ὅλα ταῦτα δὲν ἔχασαν τὸν πολεμικὸν τοὺς χαρακτῆρα, οὔτε τὴν φυσικὴν γενναιότητα καὶ ἀνδρείαν, ἀλλ' εἰς κάθε περίστασιν ἐποῦ ἔτυχε νὰ ἔχουν ἀρχηγοὺς ἀξίους τῆς εὐτολμίας των ἐφάνη, ὅτι καὶ τὸ φιλελεύθερον τῶν δῦο μεμιγμένων γενῶν σώζεται εἰς αὐτοὺς,

καὶ ἡ ἀνδρεία των διαμένει, καθὼς πραγματικῶς τὸ ἔδειξαν εἰς πολλὰς περιστάσεις, καὶ κατ' ἐξοχήν εἰς τὴν τῶν Ὀθωμανῶν ἐποχὴν, ὡς ἔμπροσθεν ἰσορρηθῆσεται.

Σχόλιον Ε΄.

Καὶ οἱ Ἕλληνες, ἀφ' οὗ ἀρχησαν νὰ διοικῶνται ἀπὸ ξένου σκῆπτρου, καὶ ἀπὸ νόμους ἐκ διαμέτρου ἐναντίους εἰς τὸν χαρακτῆρα των, ἐπαυσαν νὰ εἶναι ἔθνος ἄξιον τῆς προσοχῆς τῶν ἄλλων ἐθνῶν, μὲ ταύτην ὁμῶς τὴν διαφορὰν, ὅτι ἡ δόξα τῶν Ἑλλήνων δὲν θέλει παύσῃ ποτὲ, ἐν ὅσῃ εἰς τὸν κόσμον ὑπάρχει παιδεία· καθότι ὁ Μαραθῶν, (α) αἱ Θερμόπουλαι, (β) ἡ Σαλαμίς, (γ) αἱ Πλαταιαί, (δ) καὶ ἄλλα μύ-

α'. (α) Παρὰ τὸν Αἰγαῖον τῆς Ἀττικῆς κατὰ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ὅπου ἐνίκησεν ὁ Μιλτιάδης τοῦ Μίδα.

β'. (β) Εἰς τὴν Ὀπουντιάν Λοκρίδα, ὅπου ὁ Λεωνίδα βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων μὲ τριακοσίους Σπαρτιάτας ἐφόνευσεν ἄμετρον πλῆθος Περσῶν, φονευθεὶς τέλος πάντων καὶ οὗτος μεθ' ἕλων τῶν στρατιωτῶν του διὰ τῆς Ἑλλάδος τὴν σωτηρίαν.

γ'. (γ) Σαλαμίς, κοινῶς Κούλουρι, νῆσος μεταξὺ Πελοποννήσου καὶ Ἀττικῆς, ἀντικρὺ τῶν Ἀθηναίων, ὅπου ἐγένεν ἡ φρικτὴ ναυμαχία τῶν Ἑλλήνων καὶ Περσῶν.

δ'. (δ) Πλαταιαί, πόλις ποτὲ διάσημος τῆς Βοιωτίας, ὅπου ἠφάνισεν ὁ ἀρχιστράτηγος τῶν Ἑλλήνων Πausanίας τὸν Μαρδόνιον μὲ 300 χιλιάδας Πέρσας.

ρια μαρτυροῦσι τὰ ἔνδοξα τρόπαια τῶν ἀθανάτων προγόνων των.

Ἄρ' οὐ λοιπὸν ἐπανῆλθον οἱ Δακρο-ρωμάνοι εἰς τὴν πάλαι γῆν αὐτῶν, ὡς προεῖρηται, ὅχι μόνου ἐννομοῦντο ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῶν φρουρίμων καὶ ἀνδρείων Μπάνων τους, καὶ ἡμέραν παρ' ἡμέραν ἐπολιζέτο ὁ τόπος τους, διαυθεντευόμενος ὑπὸ τῶν ἀρμάτων τους, καὶ τῆς ὀχυρότητος τῆς τοποθεσίας αὐτῶν, μὴ ὑποκειμένης τόσου εἰς συνεχεῖς ἐπίδρομας, καὶ οὔσης μεταξὺ τῶν Καρπαθίων ὄρων, τοῦ Δουνάβεως καὶ Ἀλούτα τῶν ποταμῶν, ἀλλὰ πολλάκις ἐνώνουντο καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν Δακρο-ρωμάνων, τῶν κατοικούντων πρὸς τὰ ὄρενα μέρη τῆς Δακίας, καὶ ἐτέρων βορείων ἐθνῶν, καὶ διαπερῶντες τὸν Δούναβιν κατέτρεχον τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐλθόντες καὶ οἱ Βούλγαροι ἐκ τῆς Σαρματικῆς μεγάλης Βουλγαρίας, τὰ νῦν Ῥωσσικῆς ἐπαρχίας, παρὰ τοῦ Βόλγα ποταμοῦ, (*) ἐκυρίευσαν οἱ μὲν τὴν ἄνω Παννονίαν, ἦτοι τὴν Οὐγγαρίαν, διώξαντες ἐκείθεν τοὺς Σλαβίνους, δηλαδὴ Γέτας, Οὔννους,

Ἰωάνν. Ζω-
ναρ.
Νικήτας Χω-
νι. καὶ ἄλλοι.

ἀ. κ.

678.

Παῦλος ἐπί-
κοπος Τραν-
συλβανίας.
ὁ Ἀνώνυμος
Νωτάριος τοῦ
Βελά. γ. ῥη-
γός.

ε'. (*) Ὁ Βόλγας εἶναι ἡ μεῖζων πάντων τῶν τῆς Εὐρώπης ποταμῶν, ὁ καὶ Ῥα' παρ' Εὐρωπαίων καλούμενος, Ἐδελ' ὑπὸ τῶν Ταρτάρων, καὶ Θεμαρ' ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων. Ἀρχεται μὲν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ δυτικῇ Μεσσοβία Ῥασκοβίας ἐπαρχίας, ἐγκαταδύεται δὲ εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν.

καὶ ἄλλους εἰς τὰ σύνορα τῶν Ρουδιῶν (Ρώστων) (*) καὶ Πολώνων, οἱ δὲ ἐνωθέντες μετὰ

ς. (*) Τὸ τῆς Ῥωσσίας βασιλείον τὰ νῦν εἶναι ὑπερμέγεθες, καὶ τὸ μέγιστον τῆς γῆς ἢ ἕκτασις αὐτοῦ εἶναι ὑπὲρ τὰ 1700 μίλια κατὰ μῆκος, καὶ ὑπὲρ τὰ 675 κατὰ πλάτος, ὥστε περιέχει τὸ ἡμισυ τῆς Εὐρώπης ὁμοῦ μὲ τὴν Λαχίαν, καὶ μέρος τῆς Τουρκίας μέχρι τοῦ ποταμοῦ Προύτου ὁποῦ ἀπέκτησεν ἤδη ἕκτείνεται ἔτι πολὺ πέραν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας, ἔπειδὴ ὅλη ἡ ἀρκτική Ἀσία ἀνήκει εἰς αὐτὸ, καὶ προσέτι τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀμερικῆς ἡ αὐτὴν τὴν ἄπειρον ἕκτασιν αὐτοῦ εἶναι τὸ μέγιστον βασιλείον, ὥστε ἀποτελεῖ τὸ τριπλοῦν ὅλης τῆς Εὐρώπης εἶναι τριακοντάκις σχεδὸν μεγαλῆτερον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, καὶ ἐπομένως περιέχει τὸ δέκατον μέρος ὅλης τῆς γῆς.

Ὅρος, ἓνα καὶ μόνον ἔχει ἡ Ῥωσσία διάσημον, τὸ Οὐράλ, τὸ δὲ ἐπίλοιπον αὐτῆς εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀμαλόν.

Ποτίζεται δὲ ὑπὸ πολλῶν καὶ μεγάλων ποταμῶν, αἳ τινες εὐθύνονται εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου ὡς κεφαλαιοδέξεροι ὅμως εἶναι ὀκτώ ὁ Νευαῆς, ὅστις ἔχει ἕκτασιν βραχυτέραν, ῥέει δυτικῶς διὰ τῆς Πετροπόλεως ἐν τῷ Φιννικῷ κόλπῳ ὁ Δουνάς, ὅστις σχηματίζων τὰ μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Λαχίας σύνορα, χύνεται ὀλίγον κατωτέρω τῆς Γέρας εἰς τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν ὁ Νίπρος ἢ Βορυσθένης (ὄρ. εἰς τὸν Πίνακα.) ὁ Δὺν ἢ Τάναϊς (ὄρ. εἰς τὸν Πίνακα.) ὁ Βόλγας (ὄρ. ἀνωτέρω.) ὁ Δβίνας ἢ Ρούβας τὸ πάλαι πρὸς ἄρκτον τοῦ Βόλγα συμπληρούμενος ἐκ τῆς ἐνώσεως δύο ποταμῶν, καὶ ῥέων ἀρκτικῶς, καταδύεται ἐγγύθεν τοῦ Ἀρχαγγέλου ἐν τῇ λευκῇ Θαλάσσει ὁ Ὁκας, καὶ ὁ Κάμας.

τῶν Δάκο-ρωμάνων, κατέτρεχον καὶ ἐλεηλάτου Ἰωάννης Ζω-
 ἀσυσόλως καὶ ἀνεμποδίζως τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐπαρ-
 ναράς.
 χίας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν κεναὶ βασιλικῶν ζρατευμά-
 των πρὸς φύλαξιν, καὶ διαυθέντευσιν. Στρατεύ-
 σασ οὖν κατὰ τούτων καὶ ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῆ-
 α. X.

680.

Λίμνας μεγάλας δὲ ἔχει 3, τὴν Λαδόγαν εἰς τὴν Ἰγ-
 γρίαν, πασῶν τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ μεζίονα· τὴν Ὀ-
 νίγαν, καὶ τὴν Πειβοῦς ἐν τῇ Λιβονίᾳ· ἔχει καὶ νη-
 σους 3 πρωτίσας, ἐν μὲν τῇ πεπηγμένῃ θαλάσῃ τὴν
 Καδανόην, ἐν δὲ τῇ Βαλτικῇ τὴν Δάγον, καὶ τὴν
 Ὀτελίαν.

Ἀποπερατοῦται τὸ βασίλειον τῆς Ῥωσσίας πρὸς ἀ-
 νατολὰς ὑπὸ τῆς Κινέζικης Ταρταρίας, τῆς μεγάλης
 Ταρταρίας καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης· πρὸς ἄρκτον
 ὑπὸ τῆς παγωμένης θαλάσσης, καὶ καθ' ἓνα μέρος
 ὑπὸ τῆς Νορβηγίας· πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τοῦ φιννικοῦ
 κόλπου τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, τῆς Σβεκίας, τῆς
 Προυσσίας, καὶ Γερμανίας, καὶ πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ
 τῆς Μολδαυίας, τῆς Μαύρης θαλάσσης, τῆς Ἀσια-
 τικῆς Τουρκίας, καὶ τῆς Περσίας.

Αἱ πρὸς ἄρκτον Εὐρωπαϊκαὶ ἐπαρχίαι αὐτῆς εἰσὶν.

Κυρίως Ῥωσσία	{	ἡ Μοσκοβία, ἧς πρωτεύουσα Μόσχα.
		ἡ Βελγορούδ Βορονέσκ.
		ἡ Καζακία τοῦ Δόν . . . Ἀζόφ.
		ἡ Καζακία τῆς Οὐκραίνης. Κίοβον.
		ἡ Λαπονία Κέλα.
Τὰ ἐκ τῆς Σβεκίας	{	ἡ Λιφλανδία Βίβοργ.
		ἡ Λιβονία Γίγα.
		ἡ Ἰγγρία Πετρούπολις.
Ἐκ τῆς Τουρκίας	{	ἡ μικρὰ Ταρταρία. Αἰκατερινοσλάβ.
		ἡ Κριμμία Καφὰς.

νος Πωγωνάτος διὰ ξηραῶς, ἔμβασε καὶ διὰ τῆς θαλάσσης πολλὰ πλοῖα πολεμικὰ εἰς τὸν Δούνα-

ἢ Λιτουανία Μογιλόβ.
 ἢ Κουρλανδία.
 Ἐκ τῆς Πολωνίας } ἢ Σαρμογιτία.
 ἢ Βολυνία.
 καὶ ἡ Ποδολία.

Κατὰ τὴν νεωτέραν ὁμοῦ διαίρεσιν ἔχει ἐπαρχίας, αἵ τινες φέρουσι τὰ ὀνόματα τῶν πρωτεύουσῶν πόλεων, ἤτοι, πρὸς τὸ βόρειον, τοῦ Ἀρχαγγέλου, Βολόγδας, Νοβογορόδ, Ὀλονετζ, Βέβοργ, Πετρούπολις, καὶ Ρίγα, πρὸς τὸ νότιον, Νίζνα, Τομβόβ, Βορονέσκ, Κουρσκ, Κάρκοβ, Αἰκατερινοσλάβ· (περιέχουσα τὴν μικρὰν Ταρταρίαν, τὸ Μπουτζάκ, ἧς πρωτεύουσα ἡ Ὀζοῦ, τὰ νῦν Νικολαῦκα, καὶ τὴν Κριμαϊάν, ἧς πρωτεύουσα ὁ Καφᾶς.) Τσερνιγόβ, Νοβογορόδ, Ὀρελ, Τούλα, Ρετζάν, Βολοδομίρ, Κόζρομα, Ἰεροσλάβ, Τβέρ, Πλέσκοβ, Σμολένσκο, Μόσχα, Καλοῦγα, Μοϊλόβ, Πολότζκ, καὶ Κιόβ, Ἀσία, Καζάν, Σιμπιροκ, Πέντζας, Βιάτκας, Περμίας, Κιουκάσκ, Σαρατὸβ, Οὔρφας, Τοβόλσκ, Κολιζάν, Βουλγαρία, καὶ Ἰρκούτζκ.

Ἐπατάθη προσέτι κατὰ τοὺς 1800. καὶ τὸ βασίλειον τῆς Γεωργίας, ἧς πρωτεύουσα Τίφλις· ἐνώθη κατὰ τοὺς 1815. καὶ τὸ βασίλειον τῆς Λεχίας, τοῦ ὁποίου μητρόπολις ἡ Βαρσοβία, καὶ ἡ Βεσσαραβία τῆς Τουρκίας ὁμοῦ μετὰ τὸ τρίτον μέρος τῆς Μολδαβίας, καὶ τὰ κάστρα, Χοτίνι, Μπενδέρι, καὶ ἄλλα· ἐν τῷ μεταξῷ τούτου προστέθησαν καὶ ἕτερα ἐκ τῆς Ἀσίας.

Παλαιὰ Ἰσ-
 ρία τῆς Ῥωσ-
 σίας εἰς βιβλ.
 παλαιῶν ἀνε-
 πίγραφον.

Ἡ τῆς Ῥωσσίας παλαιὰ ἐξορία διαλαμβάνει, ὅτι οἱ πρότεροι ἄνθρωποι ὅπου ἐκτάνθησαν καὶ ἐκατοίκησαν εἰς τὰ ὑπερβόρεια μέρη τῆς Εὐρώπης, ἦσαν ἀπόγονοι

βαν, οἱ δὲ Βουλγαρο-δακο-ρωμάνοι ὡς εἶδον τὴν δύναμιν τῶν Ῥωμαίων ἐδειλίασαν, καὶ ἀποσυρθέντες εἰς Δακίαν, ἐκλείσθησαν εἰς ἓν φρούριον, ὅπερ ἦτον περικυκλωμένον ἀπὸ ποταμούς, καὶ τόπους βαλτώδεις, (*) ἔνθεν οὔτε οὔτοι ἐξήρχοντο, οὔτε οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς ἐπολέμουν.

Εὐρισκομένων δὲ καὶ τῶν δύο μερῶν τοιοῦτοτρόπως πολλὰς ἡμέρας, ἐκατηγορήθησαν οἱ Ῥωμαῖοι διὰ τὴν ὄκηριαν των καὶ δειλίαν· πλὴν μὲ τὸ νὰ συνέβη καὶ ἓν περιστατικὸν ἐν τῷ μεταξὺ τούτου, μετέβαλε τὴν ἄκραν δειλίαν τῶν Βουλγαρο-δακο-ρωμάνων εἰς θάρρος· διότι καταπιεζόμενος ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν τοῦ ἀρθρίτου πόνων ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ κρατεύματος, καὶ ὑπῆγε διὰ νὰ μεταχειρισθῇ τὰ πλησίον τῆς πόλεως Μεσημβρίας θερμὰ λουτρά· παρήγγειλε δὲ τοῖς κρατάρχοις νὰ πολεμήσουν μακρόθεν τοὺς Βουλγαρο-βλάχους, ὅπως ἤθελαν τοὺς σύρη μὲ τοι-

τοῦ Μοσῶχ, ἕκτου υἱοῦ τοῦ Ἰάφεθ, ἐξ οὗ ἐκλήθη αὕτη ἡ γῆ Μοσχοβία· πληθυνθέντες δὲ ὕψερρον, καὶ ἐκτανθέντες πρὸς δύσιν καὶ μεσημβρίαν, δισκορπίσθησαν καὶ ἐκατοίκησαν πολλὰς ἐπαρχίας· ὅθεν καὶ ὠνομάσθησαν μετὰ ταῦτα Ῥεσίπ, ὅπερ σημαίνει κατὰ τὴν Σλαβονικὴν φωνὴν διασκορπισμα, ἐξ οὗ καὶ Ῥώσσοι· ὅσοι δὲ ἐκατόκησαν τὴν γῆν τῆς Ἀλανίας ἢ Λιθουανίας, ἐκλήθησαν Ἀλανοί, ἐξ ἑνὸς ἀρχηγοῦ αὐτῶν, καὶ μετὰ ταῦτα Ῥωξολάνοι.

γ. (*) Τοῦτο φαίνεται νὰ ἦτον πρὸς τὴν Ὀλτένιτζαν, ὅπου καὶ τὴν σήμερον σώζονται τὰ εἰσέπια ἑνὸς παλαιοῦ φρουρίου.

οὗτον τρόπον ἔξω εἰς γενικὸν πόλεμον· ἀλλ' ἡ ἀπουσία αὐτοῦ ἐξενεύρωσε τόσιν τὸ κράτευμα, ὥστε νὰ νικηθῆ κατὰ κράτος, ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ βασιλέως, διεδόθητις φήμη, ὅτι ἔφυγε διὰ φόβον τῶν ἐχθρῶν· ὅθεν ἔφευγον καὶ οἱ στρατιῶται ἀτάκτως καὶ μετ' αἰσχύνης, χωρὶς νὰ τοὺς κατατρέχη τινας. Τοῦτο γινόμενον ἀνεπίστως, ἐνεθάρρυνε τοὺς ἐναντίους, οἳ τινες ἐνθουσιασθέντες ἐξῆλθον καὶ κατεδίωκον τοὺς Ῥωμαίους, φονεύοντες καὶ αἰχμαλωτίζοντες πολλοὺς, οὓς μετεκόμισαν πέραν τοῦ Δουνάβεως εἰς Δακίαν· μετ' οὐ πολὺ δὲ διαπεράσαντες πάλιν οἱ Βούλγαροι τὸν Δανούβιον, ἔστησαν τὰς σκηνάς των πρὸς τὸ νότιον μέρος, καὶ μετ' ὀλίγον εὐτυχήσαντες, κατεσάθησαν καὶ κατώκησαν εἰς τὴν Ῥιπενσίαν Δακίαν, δηλαδὴ εἰς τὴν κάτω Μοισίαν, (ὄρ. μέρ. β'. ἐποχ. β'. Κεφ. ΙΖ. εἰς τὸ κείμενον.) σήσαντες τὸν Θρόνον τους εἰς τὴν Σοφίαν, ἢ Σόφια, (*) (καθὼς προλαβόντως εἶχαν ἀποκατασταθῆ καὶ οἱ Σέρβοι εἰς τὴν ἄνω Μοισίαν) καὶ δὲν ἔπαυον κατατρέχοντες, καὶ λεηλαλοῦντες ὅλην τὴν παρά τὸν Δανούβιον γῆν

α. κ.

683.
Κεδρηνὸς εἰς
Κωνσταντῖνον.

(*) Σαρδικὴ καλουμένη ποτὲ πόλις τῆς Μοισίας, εἰς τὸ σύνορον τῆς Θράκης, ἣτις τὰ νῦν Τριαδίτσα καλεῖται, καὶ συμπεραίνεται ὅτι εἶναι ἡ Σοφία, ἣτις κεῖται πρὸς τὸν Ἰσαραν ποταμὸν, καὶ ἠϋξήσεν ἐκ τῶν κρημνισμάτων τῆς Σαρδικῆς· ἔλαβε δὲ ταύτην τὴν κλήσιν, διότι κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἐκτίσθη ἡ ναὸς τῆς ἁγίας Σοφίας.

τῶν Ῥωμαίων ὅθεν βιαζόμενος ὁ βασιλεὺς, ἔκαμε σπονδὰς μὲ συνθήκην, ἵνα δίδῃ εἰς αὐτοὺς φόρον ἐτήσιον, πρὸς αἰσχύνην τῆς τῶν Ῥωμαίων βασιλείας, ἣτις κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν εἰς τοιαύτην ἀθλιεστάτην κατάστασιν εἶχε φθάσῃ ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων οἰκιακῶν διχουσιῶν, καὶ ἐμφυλίων πολέμων, ὥστε κατήντησε νὰ πληρῶνῃ φόρον εἰς πολλοὺς γείτονας, τέλος πάντων καὶ εἰς τοὺς Βουλγάρους, διὰ νὰ μὴ κατατρέχουν τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἔρημοι ἀπὸ βασιλικῆς στρατιώτας. Τότε καὶ οἱ Δακορῶμανοι τῶν Μοισιῶν, καὶ ὅσοι ἄλλοι εὐρίσκοντο ἀπὸ τοὺς ἀναχωρήσαντας ἐκ τῆς Δακίας, οἱ μὲν ἐδιδάσθησαν νὰ ὑποταχθῶσι τοῖς νικηταῖς, οἱ δὲ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν Δακίαν ὑπ' ὀνόματι τῶν Βουλγάρων.

Σχόλιον 5.

Οἱ Βούλγαροι κατῴκουν κάτω τοῦ Βόλγα ποταμοῦ περὶ τὰς ὄχθας αὐτοῦ, ὁπαδοὶ τοῦ Μωάμεθ, ἐξ ὧν χωρισθέντες μέγα μέρος κατῆλθον ἐκεῖθεν κατὰ τὸν ζ'. αἰῶνα, ὄντες ἀκόμη εἰδωλολάτραι, καὶ διαπεράσαντες τὸν Δούναβιν, ἐκατοίκησαν εἰς τὰ πέριξ τῆς Μαύρης Θαλάσσης.

Τατισαῖέβ ἢ
c Κινέξ Σούτ
ζεσμ. Μπατόβ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Πολλοὺς πολέμους εἶχον οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ Σουΐδας εἰς τῶν Βουλγάρων, καὶ ἀφ' οὗ ἐνικήθησαν καὶ ἔγνωσαν ὑποτελεῖς εἰς αὐτοὺς, τόσον Ἰουστινιανὸς ὁ Κεδρηνός.

Σουΐδας εἰς
τὴν λέξιν Βούλ-
γαροι
Κεδρηνός.

ρινότημος εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν αὐτοῦ
 βασιλείαν, ὅς τις μὲ τὴν βοήθειαν Τέρβελη τοῦ
 ἄρχοντος τῶν Βουλγάρων κατέβαλεν ἐκ τῆς ἀρ-
 χῆς τοὺς ὄρπαγας τῆς βασιλείας, τόν τε Λεόν-
 τιον, καὶ Ἀψίμαρον Τιθέριου ἐν ἔτει 705, ὅσον
 καὶ ὁ μετὰ τοῦτον Φιλιππικὸς Βαρδάκης, καὶ οἱ
 λοιποὶ, ὅ,τε Ἀνασάσιος, καὶ ὁ μετ' αὐτὸν Θεο-
 δόσιος, μετὰ τοῦτον δὲ Λέων ὁ Ἰσαυρος, καὶ
 ὁ τούτου υἱὸς Κωνσταντῖνος Κοπρώνυμος, ὅς τις
 αἰγχεῖ νόσῳ βληθεὶς ἀπέθανεν ἐν ἔτει 775, με-
 τὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου αἱ ἀνωμαλῖαι τοῦ
 βασιλείου δὲν ἔπαυσαν, ἀλλ' ἔτρεφον τοὺς Βουλ-
 γάρους, οἵτινες μόλις ἠσύχασαν ἐπὶ τῆς βασι-
 λείας Λέοντος τοῦ Χαζάρου, καὶ ὁ τούτων ἄρ-
 χων Τελέρικος ἔλθων εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ
 διαδεχθεὶς τὴν ὀρθόδοξον πίσιν, ἔλαβεν εἰς γυ-
 ναῖκα τὴν ἐξαδέλφην τῆς βασιλίσσης Εἰρήνην,
 ἣτις, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της Λέοντος,
 ἐπιτροπεύσασα τὸν Κωνσταντῖνον υἱόν της, διώκει
 τὸ βασίλειον, ἕως ὅτου ἠλικιωθεὶς οὗτος ἀπέ-
 δυσε τῆς ἀρχῆς τὴν μητέρα του, ἐξουσιάσας ἕως
 οὗ πάλιν αὐτὴ λαβοῦσα καιρὸν ἀρμόδιον κατ' αὐ-
 τοῦ ἐπαυέση, καὶ συλλαβοῦσα ἐφόνευσεν αὐτὸν
 ἐν ἔτει 797· μείναςα δὲ μονάρχης, ἐβουλήθη
 νὰ συζευχθῆ μὲ τὸν μέγαν Κάρολον Α', (*) βα-

α. (*) Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους οἱ Ἄβαρες ἠφάνι-
 σθησαν ἀπὸ τὸν μέγαν Κάρολον, πολεμήσαντες 8 χρό-
 νους μετ' αὐτοῦ, πλην ἐν ἔτει 799 ἐνίκηθησαν κατὰ

σιλέα τῆς Δύσεως, ἤτοι τῆς Εὐρώπης, (*), ὅς

κράτος εἰς τὴν Παννονίαν, ὅπου κατόικουν, καὶ μετ' ὄρκου συνθήκας ποιήσαντες, κατεσάθησαν μεταξύ Κιανούτας, καὶ Σαβαρίας, τῆς νῦν καλουμένης Δαλματίας, ἔχοντες τὴν ἀρχαίαν τοῦ Χαγάνου ἐξουσίαν.

β'. (*) Ἡ Εὐρώπη μεταξύ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ κόσμου εἶναι τὸ μικρότατον μέρος, ἄρα μολίς ἐξισούται μὲ τὸ ἕκτον μέρος τῆς Ἀσίας, μὲ τὸ τέταρτον τῆς Ἀφρικῆς, καὶ μὲ τὸ ἕβδομον τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μῆκος αὐτῆς εἶναι σχεδὸν 800 μίλια, τὸ δὲ ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον πλάτος σχεδὸν 550° εἰς αὐτὴν χωροῦσι 14 ἢ 15 τόποι ἴσοι μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν· καὶ τὰ μὲν τρεῖς μέρη αὐτῆς περιορίζονται ὑπὸ τῆς θαλάσσης, τὸ δὲ τέταρτον διακρίνεται διὰ μιᾶς μακρᾶς γραμμῆς, ἐξ ἧς συνέχεται μετὰ τῆς Ἀσίας· ἔχει δὲ ὄρους ἀπ' ἀνατολῶν μὲν ὄχι τόσον διωρισμένους, ἀλλὰ κατὰ τοὺς περισσοτέρους γεωγράφους, τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος, τὸν Ἑλλήσποντον, τὴν Προποντιδα, τὸν Θρακικὸν Βόσπορον, τὸν Εὐξείνιον Πόντον, τὸν Κιμαμέριον Βόσπορον, τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ, καὶ κείθεν ἔλκεται μία γραμμὴ τῇ ἐπινοίᾳ μέχρι τοῦ Ὄβιου ποταμοῦ, ἢ μέχρι τῆς Λευκῆς θαλάσσης, ἤτοι τοῦ Ῥωσικοῦ κόλπου, διὰ τῆς ὁποίας διαιρεῖται τῆς Ἀσίας· ἀπὸ δὲ τῆς μεσημβρίας ἔχει τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, τὸν Ἡράκλειον Πορθμὸν, ἤτοι τὸ Γκιμπραλτάρ, καὶ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν· ἀπὸ δυσμῶν ὁμοίως τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν, καὶ τελευταῖον ἀπὸ βορῆως ἔχει τὸν ἀρκτικὸν ὑπερβόρειον Ὠκεανόν, ἤτοι τὸν παγωμένον. Τὰ διασημότετα ὄρη αὐτῆς εἰσὶν αἱ Ἄλπεις, τὰ Πυρηναῖα, καὶ τὰ Καρπάθια. Τὰ διασημότετα Εὐρωπαϊκὰ ὕδατα εἶναι

τις τότε εἶχεν ἀφανίσῃ τὸ πρὸ τοσοῦτων χρόνων εἰς τὴν Ἰταλίαν βασιλείου τῶν Λογγοβάρδων,

πρὸς τὴν Μεσόγειον ὁ πορθμὸς τοῦ Γκίμπραλταρ, τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος, τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, καὶ ἡ Μαύρη Θάλασσα, καὶ πρὸς τὸν Ὠκεανὸν ἡ Βαλτικὴ Θάλασσα, καὶ ἡ Λευκὴ ἢ παγωμένη Θάλασσα. Οἱ δὲ μεγαλήτεροι ποταμοὶ, ὁ Δούναβις, καὶ ὁ Νεπρὸς· καὶ αἱ μεγαλήτεροι τῆς Εὐρώπης λίμναι ἐμπεριέχονται εἰς τὴν Ῥωσίαν.

Ἐνταῦθα Διαιρεῖται δὲ εἰς ἐπικρατείας καὶ πολιτείας· πᾶσα ἐπικράτεια ὅμως δὲν συνίσταται ὑπὸ μιᾶς πολιτείας, οὔτε μία πολιτεία περιέχει μίαν ἐλόκληρον ἐπικράτειαν, ἀλλ' αἱ ἐπικράτειαί καὶ αἱ πολιτεαὶ διαφέρουσι πολὺ ἀπ' ἀλλήλων, καὶ τὰ μὲν τῶν ἐπικρατειῶν σύνορα διακρίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῆς φύσεως δι' ὄρεων, θαλασσῶν, καὶ ποταμῶν μεγάλων, τὰ δὲ τῶν πολιτειῶν περιτίθενται μόνον ἐκ συνθήκης.

Αἱ ἐπικράτειαί τῆς Εὐρώπης εἰσὶν ἡ Πορτογαλλία, ὁ δυτικώτατος τόπος αὐτῆς, ἧς πρωτεύουσα ἡ Λισβόνα· ἡ Ἰσπανία, ἧς πρωτεύουσα τὸ Μαδριδ· ἡ Γαλλία, ἧς πρωτεύουσα τὸ Παρίσι· ἡ Ἑλβετία, ἡ Σφειτζαρία, ἐξ ἀριστοκρατιῶν, ὧν πόλεις Μπέρνη, καὶ Ζύρχ· ἡ Ἰταλία, ἐκ πολλῶν πολιτειῶν, καὶ βασιλείων, ἧς διάσημοι πόλεις, Ῥώμη, Μιλάνο, Νεάπολις, Βενετία, καὶ ἄλλαι· ἡ Γερμανία, ἐν τῷ μέσῳ τῆς Εὐρώπης, τῆς ὁποίας τὸ βασίλειον σύγκειται ἐκ πολλῶν πολιτειῶν συνδεδεμένων, πλην δὲν ἔχουσι τινα προσδιορισμένην καθεδρεύουσαν πόλιν, εἰμὴ τὴν βασιλεύουσαν Βιένναν· ἡ Ὀλλάνδα, ἧς πρωτεύουσα ἡ Ἀμστερδαμ· ἡ μεγάλη Βρετανία, συγκειμένη ἐκ τριῶν νήσων, ἧς πρωτεύουσα Λόνδρα· ἡ Δανιμάρκα, ἧς πρωτεύουσα ἡ Κοπενχάγη· ἡ Νορβηγία, ἧς πρωτεύουσα ἡ Χριστιανία· ἡ Σβεκία, ἧς πρωτεύουσα τὸ

(*) (ὄρ. μέρ. Γ'. Κεφ. Ε'. ὑποσημ. ζ'.) ἐπανα-
 ζὰς ὅμως ὁ Νικηφόρος Πατρίκιος, καὶ συλλα-
 βῶν αὐτὴν ἐξώρισεν εἰς τὴν νῆσον τῆς Λέσβου
 ἐν ἔτει 802. Ὄθεν λαβὼν οὗτος τὴν βασιλείαν,
 καὶ ἀτυχήσας εἰς τοὺς πολέμους, κατέστησεν εἰς
 τοὺς Σαρακηνούς ὑποτελὲς τὸ βασίλειον, πλη-
 ρώνωντας φόρον ἐτήσιον· ἐξελθὼν ὅμως καὶ κα-
 τὰ τῶν Βουλγάρων, ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν Κροῦμος
 κατέκλεισε τὴν ἀναχώρησίν του, καὶ καταφανίσας
 τοῦτον ἐφόνευσεν ἐν ἔτει 811.

Σχόλιον Ζ'.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους φαίνεται, ὅτι

Στοχόλυμ· ἡ Ῥωσσία, ἥς πάλαι πρωτεύουσα ἡ Μό-
 σχα, καὶ νῦν ἡ Πετρούπολις· ἡ Λεχία, ἥς πρω-
 τεύουσα ἡ Βαρσοβία· ἡ Προυσσία, ἥς πρωτεύουσα τὸ
 Μπερλίν· ἡ Σαξωνία, ἥς πρωτεύουσα ἡ Δρέσδη· ἡ
 Γαλλίτζια, ἥς πρωτεύουσα Λέμπεργ· ἡ Οὐγγαρία,
 ἥς πρωτεύουσα ἡ Βούδα, καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρ-
 κία, ἥς βασιλεύουσα ἡ Κωνσταντινούπολις.

Χερσονήσους δὲ μεγάλας ἔχει τὴν Ταυρικὴν ἢ τοὶ
 Κριμμαιάν, εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον, καὶ τὴν Πελο-
 πόννησον ἢ Μωρέαν εἰς τὴν Μεσόγειον. Νήσους δὲ
 μεγάλας καὶ ἀξιολόγους ἔχει ἐν τῇ Μεσογείῳ τὴν Κρή-
 την, τὴν Σικελίαν, τὴν Σαρδινίαν, τὴν Μάλταν,
 τὴν Κορυφῶ, με' ἑτέρας ἑξ, καὶ ἄλλας πλῆθος με-
 γάλας καὶ μικράς, ὡσαύτως καὶ εἰς τὸν περὶ αὐτὴν
 Ὠκεανόν.

γ. (*) Ἔθνος Γερμανικόν, καταγόμενον ἐκ τῶν Βαν-
 δάλων καὶ Γότθων. Ἐλέγοντο δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ Λαγγ
 καὶ Βάρτεν, ἢ τοὶ μακρὰ γένεια ἢ μαλία.

οἱ Δακο-ρωμάνοι ἦσαν σύμμαχοι τῶν Βουλγάρων, δηλαδή ἀπὸ 678. ἕως 812. τόσον οἱ εἰς τὴν Δακίαν οἰκοῦντες, ὅσον καὶ οἱ πέραν τοῦ Δουναβέως εἰς τὰς Μοισίας, ἐπειδὴ ὑπ' ὀνόματι τῶν Βουλγάρων καὶ οἱ Βλάχοι τότε περιείχοντο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Οἱ Βούλγαροι ἐνωμένοι μετὰ τῶν Δακο-ρωμάνων, καὶ τὸν Κρούμου ἔχοντες ἀρχηγόν, πολλοὺς πολέμους εἶχον μὲ τοὺς Ῥωμαίους, τοὺς ὁποίους ἐνίκων· κινήθεις δὲ κατ' αὐτῶν καὶ Μιχαὴλ ὁ Κουροπαλάτης (*), ἠττήθη ὑπὸ τοῦ Κρούμου, καὶ ἀπώλεσε τὴν Ἀδριανούπολιν, τὴν ὁποίαν κυριεύσας ὁ Κρούμος, καὶ λαβὼν πλῆθος αἰχμαλώτων, ἔδωκεν αὐτοὺς τοῖς Δακο-ρωμόνοις, καὶ ἀπεκομίσθησαν ἅπαντες πέραν τοῦ Δουναβέως εἰς Δακίαν, οἳ τινες ἦσαν δώδεκα χιλιάδες, ἕκτος γυναικῶν καὶ παιδίων, προσαχθέντες νὰ κατοικήσουν ἐκεῖ. Λέων δὲ ὁ Ἀρμένιος ὀρμήσας κατὰ τοῦ Κρούμου καὶ εὐτυχήσας, συνέθετο μετ' αὐτοῦ εἰρή-

Λέων Γραμ.
Γεώργιος μο-
ναχός.

α'. (*) Εἰς τὸν ιδ'. χρόνον τῆς βασιλείας τοῦ Μιχαὴλ, καὶ βασιλείας Μακεδόνης, οἱ Πρέγγιπες τοῦ Κιόβου, ὅ,τε Βοσκηδὸν καὶ Δεὸν πλεύσαντες διὰ τῆς Μαύρης Θαλάσσης μὲ 200 πλοῖα, ἀπέκλειζαν τὴν Κωνσταντινούπολιν· τότε ὁ Μιχαὴλ λαβὼν τὴν ἀγίαν εσθῆτα τῆς Θεοτόκου, ἔβρεξε μετὰ προσευχῆς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ εὐθὺς ἐσυκώθη μεγάλη φουρτοῦνα, εἰς τόσον ὅπου πολλὰ πλοῖα ἐβυθίσθησαν, καὶ μόλις ἐσώθησαν οἱ Πρέγγιπες.

υην ἐν ἔτει 814, ἣτις διέκοψεν ὀλίγους χρό-
 νους τοὺς μεταξὺ τούτων πολέμους, διότι ἤσυ-
 χασαν καὶ οἱ μετ' αὐτὸν βασιλεύσαντες, ὅ,τε Μι-
 χαὴλ Βέγος, καὶ Θεόφιλος, καὶ ὁ τούτου υἱὸς
 Παρφυρογέννητος Μιχαὴλ, τὸν ὁποῖον ἐπιτρο-
 πεύουσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ Θεοδώρα, ἀνεκαίνισε Μιχαὴλ
Βόγορις.
 τὴν μετὰ τῶν Βουλγάρων εἰρήνην ἐν ἔτει 844,
 ἐπισρέψασα καὶ τῷ Βόγορει ἄρχοντι τῶν Βουλ-
 γάρων τὴν ἀδελφὴν του, ἣτις εἶχε γίνῃ Χρυσια- Βλαδιμίρο;
Συμεών.
 νή· ὡς ἐπανῆλθε δὲ αὕτη εἰς τὴν πατρίδα της,
 παρεκίνησεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίσιν οὐχὶ μό-
 νου τὸν ἀδελφούτης, ἀλλὰ καὶ ὅλου τὸ πλῆθος
 τῶν Βουλγάρων, καὶ Δακο-ρωμάνων, ὅπερ ἑκα-
 τώκει εἰς τὰς δύο Μοισίας, νὰ βαπτισθῇ ἐν ἔτει
 865 ἀπὸ Χριστοῦ, κατὰ δὲ τὸ ἐπόμενον ἔτος Χαλκοκονδ.
 ἔπεμψε τὸν υἱὸν του εἰς Ῥώμην, ἵνα ζητήσῃ ἱε-
 ρεῖς καὶ ἀρχιερεῖς παρὰ τοῦ τότε Πάππα· ἐν το-
 σοῦτω, αὕτη ἡ εἰρήνη διαφυλαχθεῖσα μέχρι τέλους
 τῆς βασιλείας Βασιλείου τοῦ Μακεδόνοιο, διελύ-
 θη μετέπειτα, καὶ τῶν Βουλγάρων ἡ εὐτυχία
 ἄρχησε νὰ μειοῦται.

Σχόλιον Η'.

Νικήτας ὁ Χωνιάτης λέγει, ὅτι οἱ πρὸς τὸ Νικήτ. Χω-
νιάτ. βιβλ. α'.
εἰς Ἰσαάκ.
"Αγγ. κεφ. 4.
5. καὶ 6.
 ὄρος τοῦ Αἴμου οἰκοῦντες βάρβαροι, οἳ τινες πρό-
 τερον Μοισοὶ ὠνομάζοντο, τώρα δὲ Βλάχοι κα-
 λοῦνται, ἀπεςάτησαν, καὶ δὲν ἠγάπων νὰ ἔχουν
 μόνου τὴν τῆς Μοισίας τοπάρχησιν, ἀλλ' ἠθελον
 τὴν τῶν Μοισῶν, δηλαδὴ Βλάχων καὶ Βουλγά-

ρων δυναστείαν εἰς ἓν νὰ συνάψωσιν, ὡς πάλαι ποτε ἦν· ἐξ οὗ συνάγεται, ὅτι πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως αὐτῶν οἱ Βούλγαροι καὶ οἱ Βλάχοι εἶχον ἓνα ἡγεμόνα, καὶ μίαν αὐθεντείαν, ἣτις συμπεραίνεται νὰ ἐσάθῃ ἀπὸ 812 μέχρι 1014, ὡς κατωτέρω φαίνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

α. κ.

899.

Επὶ τῆς βασιλείας δὲ Λέοντος υἱοῦ Βασιλείου, πολλαὶ μεταβολαὶ καὶ ταραχαὶ ἐκολούθησαν, καὶ ἡ μορφή τῶν πραγμάτων ἠλλάξεν εἰς τὴν Παννουίαν, καὶ Βουλγαρίαν· διότι κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἔλθόντες Οὐγγροι τινὲς Μάγγαροι (ἔθνος Οὐννικόν) μὲ τὸν Ἄρπαδ (α) ἀρχηγόν τους ἐκ τῆς Ἀσίας (β), παρὰ τοῦ ποταμοῦ Βόλ-

Α. κ.

907.

- α. (α) Ὁ Ἄρπαδ ἐκυρίευσεν πολλοὺς τόπους· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Ζούλτας ἔσειλε στρατεύματα καὶ κατεληλάτησεν τὴν Γερμανίαν, νικήσας καὶ τὸν βασιλέα Λουδοβίκον· ἔφερον ἀπὸ τὸν Ἑρρίκον αὐτοκράτορα παλλὰ δεινὰ ἐδοκίμασε· μετὰ δὲ ταῦτα διώρισεν τὰ σύνορα τῆς Οὐγγαρίας, ἅπερ ἔμειναν τὰ αὐτὰ σχεδὸν μέχρι τοῦδε.
- β. (β) Ἡ Ἀσία εἶναι ἡ μεγίστη Ἠπειρος τῆς γῆς, ἣτις ἐκτείνεται ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς κατὰ μῆκος μίλια 1300, καὶ κατὰ πλάτος ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον σχεδὸν τοσαῦτα· αὕτη εἶναι μεγαλητέρα τῆς Εὐρώπης περισσότερον ἀπὸ τετράκις, τῆς δὲ Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἐξηκοντάκις· καὶ περατοῦται ἀπὸ δυσμᾶς ὑπὸ τῆς Εὐρώπης, ὑπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης· ἀπὸ μεσημβρίαν ὑπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Ἀφρικῆς, τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ τῆς

γα, πολὺ διαφέρουτες τῶν λοιπῶν Οὐνῶν καὶ ἤθη καὶ διαλέκτῳ, διεχύθησαν εἰς τε τὴν Παν-

Ἰνδικῆς ἀπὸ ἀνατολῶν ὑπὸ τῆς Σουνδίου θαλάσσης, τῆς καὶ Γαληνῆς καλουμένης, καὶ κατ' ἄρκτον ὑπὸ τῆς πεπηγμένης θαλάσσης. Αὕτη ἐστὶ τὸ ἀξιολογώτατον μέρος τοῦ κόσμου, καὶ ἡ κούνια τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· αὕτη ἐστὶν ὁ πρῶτος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐνοικισθεὶς τόπος· ἀπὸ αὐτῆς δισκορπίσθησαν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν γῆν. Εἰς αὐτὴν τὰ πρῶτα βασίλεια ἐσυστήθησαν· ἐξ αὐτῆς ἀνεβλάστησαν αἱ πρῶται τέχναι καὶ ἐπιστήμαι· καὶ εἰς αὐτὴν γεννῶνται ὅλα τὰ ἀξιολογώτατα μεταλλεῖα, αἱ πολύτιμοι πέτραι, μαργαρίται, ἀρωματικά, ἰατρικά, καὶ ἕλα τὰ λοιπά· Διαιρεῖται δὲ εἰς μεγάλα μέρη πέντε. α'. Εἰς τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν, τὴν περιέχουσαν τὴν μικρὰν Ἀσίαν, τὴν καὶ Ναζολίαν, τὴν Ἀσσυρίαν, καὶ τὴν Ἀραβίαν. β'. Εἰς τὴν Ἰνδιάν. γ'. Εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν τῆς Κίνας. δ'. Εἰς τὸ βασίλειον τῆς Περσίας· καὶ ε'. εἰς τὴν μεγάλην Ταρταρίαν. Ὅρη διάστημα τῆς Ἀσίας εἶναι τὸ Οὐραλ, τὸ Μουσακ, τὸ Ἀλταί, ὁ Καύκασος, ὁ Ταῦρος, καὶ τὸ Ἀραράτ· ποταμοὶ δὲ ὁ Εὐφράτης, ὁ Τίγρις, ὁ Ἰνδὸς, ὁ Γάγγις, ὁ Ὀμπης, καὶ ὁ Γενισέης· καὶ ἰάμναι, ἡ Κασπία, ἡ Ἀράλη, καὶ ἡ Μπαϊκάλη.

Ἐκ τῶν ρηθέντων πέντε μερῶν τῆς Ἀσίας, τὸ πρῶτον, δηλαδὲ ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία ὑποδιαίρεται ταχὺν ὑπὸ τῶν Τούρκων εἰς τέσσαρας μείζονας Σατραπείας, εἰς τὴν δυτικὴν τῆς ἰδίας μικρᾶς Ἀσίας, ἣτις καλεῖται Κιουτάγια, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ Μπεγλέρμπεϊ, δηλαδὴ Ἀνατὸλ Βαλισί, καὶ ἔχει ὑπὸ αὐτὸν Σατζακμπεϊδες, ἧτοι ἐλάσσονας Σατραπείας, ἢ Πασαλίγια 15· εἰς τὴν βορείαν, τὴν λεγομένην Τοκατ, ὅπου ὁ θρόνος τῆς Σατραπείας εἰς Τραπεζοῦντα· εἰς τὴν νοτιάν, τὴν λεγομένην Κιραμανίαν, ὅπου ὁ θρόνος τῆς Σατρα-

νοῦσαν, καὶ τὴν Δακίαν, καὶ πολλοὺς πολέμους εἶχον μὲ τοὺς εἰς τὴν ἄνω Παννονίαν οἰκοῦντας Βουλγάρους.

πεῖρας τοῦ Ἰκονίου, καὶ ἔχει ὑπ' αὐτὸν Σατζακμπεΐδες 7, καὶ εἰς τὴν ἀνατολικὴν τῆς ἐλάσσονος Ἀρμενίας, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ Σατράπου εἰς τὸ Μαράς, ὅστις ἔχει ὑπ' αὐτὸν Σατραπεΐας 4. Εἰς ταῦτα τὰ ἄνωτέρω τέσσαρα μέρη ἐμπεριέχονται αἱ ἀκόλουθοι ἐπαρχίαι.

Κατὰ τὴν Καυκασίαν τοῦ Πόντου, ἡ Κολχίς, ἡς πρωτεύουσα Τραπεζοῦς· ἡ Γεωργία, ἡς πρωτεύουσα Τίφλις· ἡ Ἀλβανία, ἡς πρωτεύουσα Δερμπέντ· ἡ Τζιρκασία, ἡς πρωτεύουσα Τέρκη· ἡ Ἀμπαζία, ἡς πρωτεύουσα Σουζού. Κατὰ τὴν Προποντίδα, ἡ Βιθυνία, ἡς πρωτεύουσα Προῦσα, καὶ ἡ ὠραιοτάτη Χρυσούπολις, κοινῶς Σκούταρι ἄντικρυ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ πλησίον τῆς πάλαι Χαλκηδόνος· ἡ Μοισία, ὅπου ἡ Λάμψακος καὶ τὰ Δαρδανέλια, πλησίον τῆς πάλαι περιφήμου Τρωάδος. Κατὰ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἡ Φρυγία, ἡς πρωτεύουσα ἡ Κιουτάγια· ἡ Λυδία, ἡς πρωτεύουσα Γιόλδουσι· ἡ Καρία, ἡς πρωτεύουσα Μαγνησία· ἡ Λιόλις μὲ πόλιν Φώκια· ἡ Ἰωνία, ἡς πρωτεύουσα Σμύρνη, πόλις ἐμπορικὴ καὶ ἀξιόλογος ὅλης τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας. Κατὰ τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος, ἡ Δωρίς, ἡς πρωτεύουσα Ἀλικαρνασσός ἢ Μποδρούμι· ἡ Λυκία, ἡς πρωτεύουσα Πάταρα· ἡ Παμφυλία, ἡς πρωτεύουσα Βερσαγγελί· ἡ Κιλικία, ἡς πρωτεύουσα Ταρσός· ἡ Καππαδοκία, ἡς πρωτεύουσα Ἰκόνιον· ἡ Παμφλαγονία, Πισιδία, καὶ Ἰσαυρία τῆς Γαλατίας, ὧν πρωτεύουσα ἡ Σινώπη· ἡ μικρὰ Ἀρμενία, ἡς πρωτεύουσα Μάρας· ἡ Συρία, ἡ φοινίκη καὶ Γαλιλαία ποτὲ, ἡς πρωτεύουσα ἡ Τρίπολις, ὅπου τὸ πάλαι καὶ ἡ Τύρος· εἰς αὐτὴν εἶναι αἱ διάσημοι πόλεις Χαλέπ, καὶ Ἀντιόχεια· ἡ Κοίλη Συρία, ἡ

Τότε ἐξουσίαζεν εἰς Τρανσιλθανίαν Γελούς Ο' Ἀνόνημος
 τις, ἢ Γέλος, τοὺς τε Σλάβους καὶ Δακω-ρωμά-
 Νοταρ. τοῦ
 Βελά, Κεφ.
 κς.

Σιαμ, ἧς πρωτεύουσα Δαμασκός· ἢ Παλαιστίνη, ἧς
 πρωτεύουσα Ἱερουσαλήμ· ἢ πετραία, ἢ ἔρημος, καὶ
 ἢ εὐδαίμων Ἀραβία, ἧς πρωτεύουσα Μέκκα, ὅπου
 καὶ ἡ Μεδινα, εἰς ἣν ἔτάφος τοῦ Μωάμεθ, καὶ τὸ
 Σίναιον ὄρος· ἢ Μεσοποταμίᾳ μεταξὺ τοῦ Εὐφράτου
 καὶ Τίγρεως τῶν ποταμῶν, ἧς πρωτεύουσα Καραμίδ·
 ἢ Βαβυλωνία, ἧς πρωτεύουσα Σελεύκεια, ἢ Μπαγ-
 δάτ, πλησίον τῆς παλαιᾶς Βαβυλώνης, καὶ ἡ ἐμπο-
 ρικὴ πόλις Μπάσρα· ἢ Ἀσσυρία ἐκείθεν τοῦ Τίγρι-
 δος, ἧς πρωτεύουσα Διάρμπέκιρ· ἢ Ἀσσυρία ἐκείθεν
 τοῦ Τίγρεως, τουρκικὴ Ἄρξερ, ἧς πρωτεύουσα ἡ Μου-
 σουλ, ὅπου ποτὲ ἡ Νινευί· καὶ ἡ μεῖζων Ἀρμενία, ἣ-
 τις καὶ Τουρκομανία, καὶ Κουρδικὴν λέγεται, ἧς πρω-
 τεύουσα Εἰζδρούμ.

Τὸ Β'. μέρος τῆς Ἀσίας εἶναι ἡ Περσία. (ὄρ. μέρ.
 Γ'. Κεφ. ζ'. ὑποσημ. ε'.)

Τὸ Γ'. μέρος εἶναι ἡ Ἰνδία, ἣτις διαιρεῖται εἰς τὸ
 βασίλειον τῆς δυτικῆς χερσονήσου, τοῦ ἐντεῦθεν τοῦ
 ποταμοῦ Γάγγου, ἧς πρωτεύουσα ἡ Ἄγρα, καθέδρα
 τοῦ Μόγολ, καὶ ἡ Κιλικουτα ἐν τῷ Μπεγγαλικῷ κόλ-
 πῳ, πρωτεύουσα τοῦ Ἰνδικοῦ Ἀγγλικοῦ βασιλείου· καὶ
 εἰς τὸ βασίλειον τῆς ἀνατολικῆς χερσονήσου τῆς Ἰν-
 δίας, τεκείθεν τοῦ Γάγγου, τὸ ὁποῖον διαιρεῖται εἰς
 πολλὰ βασίλεια, ἐξ ὧν τὸ Πεγγού, τὸ Σιαμ, τὸ Τουν-
 κίν, καὶ τὸ Κοκινχίν εἶναι τὰ γνωστότερα.

Τὸ Δ'. εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν τῆς Κίνας, ὁμοῦ μὲν
 τὸ βασίλειον τοῦ Τιμπέτ, ὅπερ περιορίζεται ὑπὸ τῶν
 Ἰνδιῶν, τῆς Κερταρίας, τῆς Μογγολίας, καὶ τῆς Κί-
 νας, εἰς ἣν καλύπτεται ὁ βασιλεὺς καλούμενος Δα-
 καϊλάμας· εἶναι δὲ καὶ ἕτερος βασιλεὺς τοῦ Τιμπέτ,

νους, ὁ ὁποῖος ἔχων πόλεμον μετὰ τῶν Βεσσῶν

καλούμενος Τιουλάμας, καὶ ἀμφότεροι οὗτοι λατρεύονται ὑπὸ τῶν ὑπηκόων τους ὡς Θεοί. Θεωρούμενον λοιπὸν τὸ βασίλειον τῆς Κίνας, ὁμοῦ μὲ τὸ Τιμπέτ ὡς πρὸς τὸ μέγεθος, εἶναι μετὰ τὴν Ῥωσσίαν τὸ δεύτερον τοῦ Κόσμου· ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Κορέας, τῆς ἐκτεταμένης χερσονήσου ἐν τῷ μεγάλῳ Ὠκεανῷ, ὑπόκειται καὶ οὗτος εἰς τὴν Κίναν, ἧς πρωτεύουσαι Πεκίν, καὶ Ναγκίν, αἱ μεγαλήτεραι πόλεις τῆς οἰκουμένης· ἡ δὲ Κίνα εἶναι τὸ πολυανθρωπότερον βασίλειον τοῦ Κόσμου.

Καὶ τὸ Ε'. εἰς τὴν μεγάλην Ταρταρίαν, τὴν ὑποδιαιρουμένην εἰς τὴν Ῥωσσικὴν, Σιννικὴν, καὶ αὐτόνομον. (ὄρ. μέρ. α'. Κεφ. β'. ὑπόσημ. 6'. περὶ Ἀσιατικῆς Σαρματίας, καὶ αὐτόθι ὑπόσημ. γ'. περὶ Ἀσιατικῆς Σκυθίας· ὄρα καὶ εἰς τὴν Ῥωσσίαν μέρ. γ'. Κεφ. Η'. ὑπόσημ. ζ'.)

Αἱ δὲ Ἀσιατικαὶ νῆσοι εἰσὶ κατα τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν, ἡ Μιτυλήνη ἢ Λέσβος, ἡ Χίος, ἡ Σάμος, τὰ Ψαρά, ἡ Ρόδος, ἡ Κύπρος, ἧς πρωτεύουσα Λευκωσία, καὶ ἄλλαι πάμπολλαι.

Εἰς δὲ τὴν ἔξω Θάλασσαν καὶ εἰς διαφόρους κλίπους τοῦ Ὠκεανοῦ,

„Ἡ Δισκουρία, μεταξὺ εὐδαίμονος Ἀραβίας καὶ Ἀφρικῆς, μὲ ἴδιον βασιλεῖα ἐκ τῶν Σερίφων τῆς Ἀραβίας Μωαμεθάνων.“

„Ἡ Κεϊλάν τῆς Ἰνδίας, μὲ ἴδιον βασιλεῖα, καὶ ὑπὸ τοὺς Ὀλλανδοὺς, ἧς πρωτεύουσα Κάνδου ἢ Κολόμβος.“

„Αἱ Μαλδίβαι τῆς Ἰνδίας πολυάριθμοι, μὲ βασιλεῖα Μωαμεθάνων.“

„Ἡ Σουμάτρα τῆς Ἰνδίας, ὑπὸ τῶν Ὀλλανδοῦς.“

„Ἡ Γιάβα, ὑπὸ τέσσαρας ἰδίων βασιλεῖς καὶ ὑπὸ Ὀλλανδοῦς, ἧς πρωτεύουσα Καρτσούρα,“

(κατοίκων τῆς Βεσσαραβίας) καὶ Κουμάνων (*), ἐφρονεύθη παρ' αὐτῶν · ὅθεν βλέποντες οἱ Δακρωμάνοι τὰς ὑπὸ τούτων συνεχεῖς ἐνοχλήσεις, ἐζήτησαν τῆν τῶν Οὐγγρων γειτόνων τους ὑπεράσπισιν, τὴν ὁποῖαν λαβούτες, κατέσκησαν ἀρχη-

„Ἡ Βόρνεο τῆς Ἰνδίας, ὑπὸ πολλοὺς βασιλεῖς Μωαμεθάνους, καὶ εἰδωλολάτρας, καὶ ὑπὸ Ὀλλανδούς.“

„Ἡ Κέλεβης, ἡ Μακάσαρ τῆς Ἰνδίας εἰς δύο βασιλεια, τὸ ἓν μὲ ἴδιον βασιλέα, καὶ τὸ ἕτερον ὑπὸ τοὺς Ὀλλανδούς.“

„Αἱ Μολούκαι νῆσοι πάμπολλαι, ἐξ ὧν ἡ πρώτη Γέλολα ἐν τῷ ἀρχιπελάγει.“

„Αἱ Φιλιππῖναι τῆς Ἰνδίας, μὲ Μωαμεθάνους, καὶ εἰδωλολάτρας, ὑπὸ τοὺς Ἰσπανοὺς καὶ Ἄγγλους.“

„Ἡ φορμόσα ἐν τῇ Σινικῇ θαλάσῃ, ὑπὸ τοὺς Σίννας“

„Αἱ Μαριάναι, 14 νῆσοι πολυάνθρωποι, ὧν ἐκάστη αὐτόνομος, καὶ μὲ ἴδιαν διάλεκτον, ἐν τῇ Σουνδικῇ θαλάσῃ.“

„Ἡ Ἰαπὼν αὐτοκρατορία, ἡ ἐκ πολλῶν νήσων συγκεκλιμένη, καὶ ὑπὸ δύο αὐτοκράτορας ἰθαγενεῖς εἰδωλολάτρας, τὸν Δαίρον ἐκκλησιαστικόν, καὶ τὸν Κουδον πολιτικόν · ἡ δὲ καθέδρα Ἰέδος, ἡ μεγαλητέρα τοῦ κόσμου.“

„Ἡ Σαγαλία ὑπὸ τοὺς Σίννας, καὶ ἕτεραι ἀναριθμητόν πληθος, εἰς τὰς ὁποίας ἔχουν ἀποκτήματα ὅλας αἱ Εὐρωπαϊκαὶ παραθαλάσσιοι δυνάμεις.

γ. (*) Κουμάνοι εἶναι οἱ παλαιοὶ Ἰάζυγες, οἳ τινες κατῴκουν τὴν κυρίως Δακίαν πρὸς ἀνατολάς, καὶ τὴν Τρανσιλβανίαν πρὸς ἄρκτον, καὶ τὴν ἄνω Οὐγγαρίαν, ὅπου φαίνονται καὶ οἱ κάμποι τῶν Κουμάνων.

γόντους Τουχούτην τινὰ Ούγγρου τὸ γένος (α).
 Εἰς τὰς λοιπὰς δὲ Δακίας, ἤτοι Βλαχίαν καὶ
 Μολδαυίαν, φαίνεται, ὅτι οὐτ' ἐξουσίαζον οἱ
 Κουμάνοι, ἀλλ' ἦσαν ἐνωμένοι μετὰ τῶν ἐκεῖ εὐ-
 ρισκομένων Δακο-ρωμάνων, οἵτινες εἶχον κοι-
 νωσίαν μεγάλην μετὰ τῶν πέραν τοῦ Δανούβιος
 Βουλγάρων, καὶ τῶν ἐκεῖ κατοικούντων Δακο-
 ρωμάνων, ἔχοντες μεταξύ των ἐν καιρῷ ἀνάγκης
 καὶ συμμαχίαν.

Ἐξ αἰτίας λοιπὸν τῆς εἰσβολῆς τῶν Τούρ-
 κων, δηλαδὴ τῶν νεωσι ἐλθόντων Οὔννων, καὶ
 κατοικησάντων τὴν Παννουσίαν, ἄρχησαν νὰ ἀδυ-
 νατοῦν οἱ Βούλγαροι (β), καὶ μάλιστα ἐξ αἰτίας

δ. (α) Ἴδου ἡ πηγή, ἐξ ἧς ἔλαβον τὴν αἰτίαν οἱ ῥήγες
 τῆς Οὔγγαρίας, ἀφ' οὗ ἀποκατεστάθησαν, νὰ οἰκειο-
 ποιηθοῦν τὴν Τρανσυλβανίαν μετέπειτα, ὡς ἴδιον μέρ-
 ος τῆς Οὔγγαρίας, περιορίζοντες μετὰ ταῦτα τὴν τῶν
 Βλαχο-ρωμάνων ἐξουσίαν, ἀγκαλὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
 καὶ ἐνεξάρτητον, εἰς μόνον τὴν τοῦ φαγαρασίου, καὶ
 Ἀλμασίου Χερτζεγίαν, τουτέστι Κομητᾶτον τῆς κάτω
 Τρανσυλβανίας, περιορίζοντες ὡσαύτως καὶ τοὺς Μολ-
 δαυο-ρωμάνους εἰς μόνον τὰ περὶ τὸν Τισσὸν καὶ Μα-
 ραμοῦρες μέρη.

ε. (β) Οἱ Ἱστορικοὶ τῆς Οὔγγαρίας λέγουσιν, ὅτι οἱ
 Μάγιοι Οὔννοι, οἱ λεγόμενοι Τούρκοι, κατὰ-
 γονται ἀπὸ τοὺς Οὔννους τοῦ Ἀτίλα τόσοι ἀπὸ
 τοὺς Οὔτιγούρους, ὅσον καὶ ἀπὸ τὸν ἀρχηγόν τους
 Μοαγάρην, κατοικήσαντας πέραν τοῦ Βόλγα ποταμοῦ,
 μεταξύ Σιβηρίας καὶ Ἀσραχανίου, οἱ ὅποιοι ὕστερον
 πληθυνθέντες δισπέρασαν τὴν Κιοσίαν, Βολοδομιρίαν,

τοῦ ς'. Λέοντος αὐτοκράτορος. Ἐπειδὴ θέλων οὗτος νὰ καταδαμάσῃ τοὺς Βουλγάρους, (μὲ τοὺς ὁποίους ἐπεκράτησεν ἡ εἰρήνη 74 χρόνους, καὶ τότε ἀναψεν ὁ πόλεμος μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Ῥωμαίων διὰ τινὰς αἰτίας ἐμπορικὰς) ἐκάλεσεν εἰς βοήθειάν του τοὺς ῥηθέντας Τούρκους, οἱ ὁποῖοι ὀρμήσαντες εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ὅπου ἂν ἔφθαναν, ἐρήμωναν ἐκεῖνους τοὺς τόπους, ἐξ ὧν πολλὰ λάφυρα ἔλαβον, καὶ πολλοὺς αἰχμαλώτους, τοὺς ὁποίους ἐπώλουν τῷ βασιλεῖ· ἔπειτα ὁμως ἐμβῆκεν ὁ Συμεὼν βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων εἰς Οὐγγαρίαν, καὶ κατεληλάτησεν αὐτήν, ὥσε ἐδιάσθη ὁ Λέων, ἵνα δώσῃ τοὺς αἰχμαλώτους τῶν Βουλγάρων ἄνευ λύτρων, διὰ νὰ εἰρηνεύσῃ· πλὴν οἱ Βούλγαροι μετ' ὀλίγου ἔλυσαν τὴν εἰρήνην, καὶ συγκροτηθείσης σκληροτάτης μάχης πρὸς τὰ σύνορα τοῦ βασιλείου, ἔγινε μεγάλη σφαγὴ, καὶ κατηφανίσθη τὸ περισσώτερον εἰσράτευμα τῶν Ῥωμαίων μετὰ τοῦ στρατηγοῦ αὐτῶν. Οὗτος ὁ βασιλεὺς Λέων ἦτον μὲν φιλόσοφος, ὀλίγος δὲ κατὰ τὸ πολιτικόν, καὶ ἄπειρος

καὶ Γαλιτζιάν, ἔχοντες ἀρχηγὸν τὴν Ἄλμον υἱὸν τοῦ Οὐγέκου ἐν ἔτει 884, καὶ μετ' ὀλίγον ἔφθασαν εἰς τὴν Οὐγγαρίαν καὶ Δακίαν ἐν ἔτει 899. Ὅθεν θέλουσιν, ὅτι οὗτοι δὲν κατάγονται ἀπὸ τοῦ Οὐγγρου, ὡς λέγει ὁ Ἰορνάνδης, καὶ ἀπὸ τοῦ Οὐννοῦ τῆς μεσημβρίας, περὶ ὧν ὁ Φώτιος οὕτω λέγει. „Οὐννοι δ' οὐ-
 „τοι προσοικοῦντος τὴν ἕως Περσῶν πλησιόχωροι, οὗς
 „καὶ Τούρκους ἀποκαλεῖν τοῖς πολλοῖς γνωριμώτερον.“

κατὰ τὸ πολεμικόν, ἐπειδὴ μὲ τοῦτον τὸν τρόπον δὲν ἔκαμεν ἄλλο, εἰμὴ ὅτι ἤνοιξε τοὺς δρόμους τοῦ βασιλείου εἰς τὰς ἐπιδρομὰς τῶν βαρβάρων, οἵτινες ὀργισθέντες, προσέμενον εὐκαιρίαν (*).

Ὅποταν δὲ τὸ βασιλείου εἶχε πέντε τυράννους μὲ τὸν βασιλέα Ἀλέξανδρον, ὀρμήσαντες αὐτῆς οἱ Βούλγαροι κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ἔφθασαν μέχρι τῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐν ἔτει 917, καὶ δὲν ἔπαυσαν ἕως ὅτου ἐνίκηθησαν κατακράτος ὑπὸ τοῦ β' Βασιλείου ἐν ἔτει 1014, ὅστις εἰς μίαν μάχην ἐφόρευσε σχιλιάδας Βουλγάρων, καὶ ἠχμαλώτισε 15000, τοὺς ὁποίους διαιρέσας εἰς ἑκατοντάδας, ἐτύφλωσεν ἅπαντας, ἀφίνωντας μόνον ἓνα μὲ ὀφθαλμοὺς εἰς ἑκάστην ἑκατοντάδα, καὶ οὕτω τοὺς ἔπεμψεν εἰς τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν. Τότε ὁ ἡγεμὼν οὗτος τόσου ἐλυπήθη εἰς τὸ ἐλεεινὸν τοῦτο θέαμα, ὥστε ὀπέθανε μετ' ὀλίγον· οἱ δὲ Βούλγαροι φρασηθέντες, ὑπετάχθησαν τῷ βασιλεῖ τῶν Ῥωμαίων.

ς. (*) Κατὰ τοῦτου τοῦ καιροῦ, μετὰ τὸν Ζούλταν περῆλαβε τὴν ἀρχὴν τῶν Οὐγγρων ὁ Τόξος, ὅστις πολλὰς ἐπιδρομὰς ποιήσας εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ Βέλγιον, ἐδοκίμασε μέγαλον ἀφανισμόν εἰς τὴν Αὐγούστην· μετὰ δὲ τοῦτον ἐν ἔτει 955 παρέλαβε τὴν ἀρχὴν ὁ Γιεζης, πατὴρ τοῦ Στεφάνου, ῥηγὸς τῆς Οὐγγαρίας.

ΚΕΦΑΛΛΙΟΝ ΙΒ'.

Ὅποτεν δὲ κατεδαμάνθησαν οἱ Βούλγαροι, καὶ αἰ. X.
οἱ εἰς τὴν Μοισίαν Δακο-ρωμόνοι, τότε καὶ αἰ 1014.
Δακίαι ἦτε Βλαχία, Τρανσιλβανία, καὶ Μολ-
δαυία, (*) ἦσαν ὑπὸ ἡγεμόνας ἰδίους, ἐπειδὴ
αὐταὶ εἶχον ἀποτευναξή τὸν ζυγὸν τῶν βαρβά-
ρων, ἐξ ὅτου οἱ Βούλγαροι κατεσάθησαν πέραν
τοῦ Δανούβιος, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ 683. ἔτος μετὰ
Χριστὸν, καὶ ἀφ' οὗ ἐκεῖ ἐνικήθησαν ἀπὸ τοῦς
αὐτοκράτορας τῶν Ῥωμαίων, καθὼς καὶ εἰς τὴν
τῶν Οὐγγρων εἰσβολὴν ἐν τῇ Παννονίᾳ ἐφάνη·
διότι τότε ἤρχε τῆς Τρανσιλβανίας ὁ προρρήθεις
Γελλοῦς, τὰ δὲ πέντε πέραν τοῦ Ὀλτου θέμα-
τα τῆς κυρίως Βλαχίας ἐξουσίαζεν ὁ Μπάνος
Μπασαράμπας, ὅς τις εἶχε κατασαθῆ κατὰ τὰς
ἀρχὰς τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος, ὡς προεῖρηται ὡσαύ-
τως καὶ εἰς τὴν Μολδαυίαν ἐξουσίαζεν ἄλλος, κά-
θότι εὐρέθη πλησίον τοῦ Ῥωμάνου πολίσματος
εἰς τὰ εῤεῖπια ἐνὸς παλαιοῦ κάστρου, (τὸ ὀποῖον
ἐκαλεῖτο Σεμένδρα) ἐν παλαιῶν χάλκεον νόμισμα

Ἐκ τῶν χρονι-
κῶν τῆς Μολ-
δαυίας.

α'. (*) Οἱ τῆς Μολδαυίας χρονογράφοι ἰσοροῦσιν, ὅτι ὁ
ἡγεμὼν τῆς Τρανσιλβανίας, ἡ Ἐρδελιῦ Δράγους, με-
τούς ἰδίους ἀνθρώπους του κυνηγῶντας ἔνα ἄγριον βουῖν,
Ζίμπρον βλαχιστὶ λεγόμενον, ἐμβῆκε κατὰ τύχην εἰς τὰ
χώματα τῆς Μολδαυίας, καὶ ὁ κυνηγετικὸς κύων ὄντας
κεκοπιακῆς, ἔπαιε πολὺ νερὸν ἀπὸ ἑνα ποταμῶν καὶ
ἔσκασεν, ἐξ οὗ ὁ ποταμὸς ἐκλήθη Μόλδα κήινε, καὶ
ἐπομένως ὁ τόπος Μολδαυία.

τοῦ αἰῶνος ἐκείνου, ἐμφαίνου ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους τὴν εἰκόνα τοῦ ἡγεμόνος, ἔχουσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πιλίου (βλαχισί παλαρίαν) καὶ γύρωθεν ροιχεῖα λέγοντα σλαβουσι· ὡς Τάτα Μολδόβσκη, ἔγουν ὁ πατήρ τῆς Μολδαβίας, καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, χερετζία δὲ Μολδόβα, δηλαδὴ διαδοχὴ τῆς Μολδαβίας. Οἱ κάτοικοι ὅμως τῆς Μολδαβίας κατώκουν τότε πρὸς τὰ ὄρεινά μέρη, τὰ τῆς ἀνατολῆς πλησιέστερα, διότι εἰς τὰς βορεινὰς πεδιάδας ἠνωχλοῦντο ὑπὸ τῶν Σκυθῶν, κατ' ἐξοχὴν ὑπὸ τῶν Ταρτάρων Μπογδό-

Ἐκ τῆς Σλοβανικῆς Ἱστορίας καλουμένης Σλαβορουμουνένη. Κεφ. ε'. Συμμεων Γόσποδ.

νων, οἵτινες ἐκτείνουτο καὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ Προύτου, ἐξ ὧν ἔλαβε τὴν κλησιν ἐσχάτως αὐτῆ ἢ ἐπαρχία νὰ λέγεται καὶ Μπογδανία· (*)

Πτολεμαῖος.

β'. (*) Οὗτοι οἱ Μπογδόνοι ἦσαν ἔθνος Οὐννικόν, ἐκ τοῦ μεσημβρινοῦ μέρους τοῦ Ταϊνφοῦ βασιλείου τῆς παλαιᾶς ἀνατολικῆς καὶ πολυανθρωποτάτης Ταρταρίας, οἵτινες ἐκατώκουν πλησίον τοῦ τεύχους τῶν Σιννῶν, ἢ Κίνας, ὁμοῦ μὲ ἄλλα Μουγγαλικά ἔθνη, παρὰ τοὺς ποταμοὺς Ἀμούρα καὶ Σιγγάλα. Ἐκαλοῦντο δὲ οὕτως ὑπὸ τῶν Μουγγάλων, Καλμούκων, Μπουχάρων, καὶ Ρώσσων· διατὶ δὲ καὶ πόθεν ἐκλήθησαν, οὐδ' αὐτοὶ τὸ ἠξεύρουσι· τοῦτο ὅμως εἶναι βέβαιον, ὅτι οἱ μὲν Μπογδόνοι τοὺς μὴ ὑποτασσομένους εἰς αὐτοὺς, ὠνόμαζον Νιουκάνους, τουτέστι δούλους πονηροὺς· οἱ δὲ Νιουκάνοι ἐκάλουν τούτους Μπογδόρους, ὡσάν ὁ ποῦ σημαίνει ἡ λέξις ὕβρις, δηλαδὴ δούλους αἰσχροὺς, βαρβάρους καὶ ὠμοφάγους· ἔσαν δὲ ἵπποφάγοι καὶ σκηνῖται, καὶ ἐξ αὐτῶν ἄλλοι ὑπόκειντο εἰς τὸν Χάγην τῶν Μπογδόνων, καὶ ἄλλοι ἦσαν αὐτόνομοι.

ἀλλ' ὅχι, ὡς τινες αἰοῦνται, ὅτι ἔλαβε τὴν τοιαύτην ὀνομασίαν ἐκ τοῦ ἡγεμόνος Μπογδάνου, καὶ ἕτεροι ἐκ τῆς Τουρκικῆς λέξεως Μπογδά, ἣτις σημαίνει σῖτου, θέλουτες τάχα μὲ τοῦτο νὰ παρασησοῦν τὴν εὐφορίαν τῆς γῆς· τούτους δὲ τοὺς Μπογδόουσι ἀγκαλὰ κατέφθειραν μετὰ ταῦτα οἱ Βέσσοι, οἱ Κουμόνοι, καὶ Οὔγγροι, μ' ὅλον τοῦτο ἔμεινεν ἡ κλήσις τοῦ ὀνόματος αὐτῶν εἰς τὴν ἐπαρχίαν· οἱ δὲ ὀλίγοι ἐναπολειφθέντες ἐκ τούτων, ὑπετάχθησαν τοῖς Μολδαύαισι, καὶ ἔγιναν ἓνα σύγκραμα.

Ἡ αὐτονομία λοιπὸν τούτων τῶν Δακιῶν δεικνύται ἐκ τῶν τῆς Οὔγγαρίας ἱστοριῶν, αἱ ὁποῖαι, ὅταν ἔλαβε τὸ βασίλειον τῶν Οὔγγρων κατάσασιν, καὶ ἀνηγορεύθη ὁ υἱὸς τοῦ Γεΐζη, (α) Στέφανος ῥῆξ τῆς Οὔγγαρίας ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 1000, (β) δὲν διαλαμβάνουσι, ὅτι νὰ

γ. (α) Γεΐζης ὁ γ. δούξ τῆς Οὔγγαρίας, ἐνηγκαλίσθη προφανῶς τῶν Χριστιανισμῶν, ἐν ᾧ οἱ εἰδωλολάτραι νὰ ποκείμενοι αὐτοῦ οὐκ ἐδέχοντο αὐτὴν. Στέφανος δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ σεβασάσας τὸ πατρικὸν δόγμα, ἐκηρύχθη βασιλεὺς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοῦ Πάππα· συστήσας δὲ καὶ νόμους, ἐξημέρωσε τὰ ἄγρια ἤθη τῶν Οὔγγρων.

δ. (β) Ἦσαν καὶ ἕτεροι ἡγεμόνες τῶν Οὔγγρων, ὡς ὁ Δουρσάκος, Βούγατος, καὶ Πούλχος, τοὺς ὁποίους ὅλους ῥήγας οἱ πλείστοι τῶν ἱστορικῶν ὀνομάζουσι, μ' ὅλον ὅπου δὲν ἐτιμήθησαν μὲ σέμμα, καὶ βασιλικὰ παράσημα, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀσπίδα, ὡς ἔθος ἦν Χαζάρεις, καθὼς λέγει ὁ Πορφυρογέννητος· μόνος δὲ ὁ

ἐξουσίασεν ὁ ῥηθεὶς ποτὲ αὐτὰς τὰς Δακίας, οὐτε οἱ μετὰ τοῦτον ἐξουσίασαντες τὴν Οὐγγαρίαν, οὐτε δὲ ὁ Βλαδισλάβος, ὅς τις ὑπέταξε τοὺς Βοέμους, καὶ ἐνίκησε τοὺς Οὐννοὺς διώξας αὐτοὺς ἐκ τῆς Οὐγγαρίας, ὁμοίως καὶ τοὺς Ῥώσσοις, Βουλγάρους τε καὶ Ταρτάρους, προσθέσας εἰς τὸ βασιλείου του τὴν Δαλματίαν, καὶ Κροατίαν, ἀλλ' ἀπέθανεν ἐν ἔτει 1095. ἀ. Χ. ἐξουσιασῆς τῶν τόπων ὧν κατέλαβε μόνον· οἱ τὰς Μοισίας ὅμως κατοικοῦντες Δακο-ρωμάνοι ἦσαν ἐνωμένοι μετὰ τοὺς Βουλγάρους, καὶ Σέρβους, ἔχοντες ἰδίους ἡγεμόνας Σλάβους ὑπὸ τὴν ὑπακοὴν τῶν Ῥωμαίων.

Καὶ οἱ βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων ὑποτάξαντες ὀπωσοῦν τοὺς Βουλγάρους καὶ Σέρβους, δὲν ἐκτάθησαν περισσότερον, εἰμὴ μόνον μέχρι Δουναβέως, ἐφ' οὗ ἐπ' ἄκρων κατῴκουν Βούλγαροι, Σέρβοι, καὶ Βλαχο-ρωμάνοι, οἳ τινες ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου ἐν ἔτει 1027 μετὰ τὸν Δεσπότην αὐτῶν Νίκου, ἐπὶ μισθῷ τοῦ βασιλέως ἐπέμφθησαν εἰς Ἰταλίαν διὰ τὴν ἀλωσιν τῆς Σικελίας, ἔχοντες μετ' ἑαυτῶν καὶ πλῆθος Βανδάλων, Ῥώστων, Πολώνων, Μακεδόνων, καὶ ἄλλων, τοὺς ὁποίους ὁ πρωτοσπαθᾶριος Λοῦπος ἐπαριθμεῖ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Γρισελίνου.

ἅγιος Στέφανος ἐτιμῆθη μετὰ τὸ τοῦ ῥηγὸς ἀξίωμα, ἐξ οὗ καὶ ἄρχονται οἱ ῥήγες τῆς Οὐγγαρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Οἱ δὲ Δακο-ρωμάνοι κάτοικοι τῆς κυρίως Δα- α. x.
κίας, οἱ Πατζινάκαι καὶ Πατζινακίται λεγόμενοι, 1042.
(*) ἔγιναν σύμμαχοι τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τῆς διοι-
κήσεως τῆς βασιλείσσης Ζωῆς, ἐπιτροπευούσης Κεδρηνός.
τὸν Κωνσταντῖνον Πορφυρογέννητον, καὶ ἐπολέ-
μησαν κατὰ τῶν Βουλγάρων ἐν ἔτει 1042, οἱ
ὁποῖοι ὕστερον ἐχθροὶ γεγονότες τῶν Ῥωμαίων,
διέβησαν πολλοὶ τὸν Δούναβιν, καὶ ἐλθόντες εἰς
Θράκην, κατώκησαν ἐκεῖ· προϊόντος ὅμως τοῦ
χρόνου, καὶ πληθυνθέντες, μεγάλου ἀφανισμὸν
ἔδοκίμασαν ἐπὶ Κομνηνοῦ Ἀλεξίου ἐν ἔτει 1118, Ζωναράς.
ἐνωμένοι ὄντες καὶ μετὰ τῶν τῆς Δακίας Δακο-
ρωμάνων, οὓς ἐκάλουν οἱ Γραικοὶ Σκύθας· ὁ- Ἄννα Κομνη-
νή. βιβλ. ζ'.
Χωνιάτης.
μοίως καὶ ἐπὶ Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ τὸ αὐ-
τὸ παθόντες ἐν ἔτει 1121, πολλοὶ ἐφουεύθησαν,
καὶ ἠχμαλωτίσθησαν, ἐκ τῶν ὁποίων ἀχμαλώ-
των καὶ πόλεις κατωκίσθησαν· ὕστερον ὅμως Λούκιος.
ὀργισθέντες οἱ τῆς κυρίως Δακίας Δακο-ρωμάνοι,
διέβησαν τὸν Δούναβιν ἐν ἔτει 1123, καὶ τὸν Χωνιάτης. Ἰ.
σοφία τῆς Βυ-
ζαντίδος Κέν-
ναμος.
Καλαμάνου στρατηγὸν τῶν Ῥωμαίων νικήσαντες,

α' (*) Πατζινάκαι ἐλέγοντο οἱ τῶν Δακῶν ἀρχηγοί,
κατὰ τὸν Στράβωνα, καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο παρήχθη
ἐκ τῆς Ῥωσικῆς, ἢ Πολωνικῆς φωνῆς ἢ κλίσεως τῶν
Πνεκτζιμιγόρων, καθὼς γράφει ὁ Ἀλάτιος, διότι ὁ Λού-
κιος γράφων περὶ τοῦ βασιλείου τῆς Δαλματίας καὶ
Κροατίας λέγει, βιβλ. β'. κεφ. ζ'. ὅτι οἱ Πατζινάκαι
ἢ Πατζινακίται ὕστερον ἐκλίθησαν Βλάχοι.

πολλὰ λάφυρα ἔλαβον, καὶ ἐπέσρεψαν εἰς Δακίαν· μετὰ ταῦτα δὲ εἰρήνευσαν, ἐπειδὴ οἱ πλησίον τῆς Βεσσαραβίας καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου οἰκοῦντες Δακο-ρωμάνοι ἢ Μολδαῦνοι, ἔδωκαν βοήθειαν τῷ Ἐμμανουὴλ βασιλεῖ ἐναντίον τῶν Οὐγγρων ἐν ἔτει 1168. (*)

Ἐκ τούτων οὖν συναγεται, ὅτι κατὰ τοῦτους τοὺς χρόνους ὑπῆρχον εἰς τὴν Δακίαν ἐξουσιασαί, διότι ποτὲ μὲν οἱ Σκυῖται μετὰ τῶν Βλάχων, ἢ τοὶ Δακο-ρωμάνων, ἔδοθήθουν τοὺς πέραν τοῦ Δουναβέως Βλάχους, καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων, ποτὲ δὲ ἐποίουν ἐπιδραμὰς, ἔχοντες ἰδίους αὐτῶν ἀρχηγούς, καὶ ἐπομένως, ἢ δόξα τοῦ Μύρωνος, χρονογράφου τῆς Μολδαβίας, κατὰ τοῦτο μὲν ἀληθεύει, λέγων, ὅτι ἐν ἔτει 1080 ἦσαν αὐτόχθονες ἐξουσιασαί εἰς Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν, ὅπερ φαίνεται καὶ ἐκ τῆς Οὐγγρικῆς ἱστορίας, ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη, κατὰ δὲ τὸ, ὅτι ἐσάθησαν τότε καὶ ἡγεμόνες, ὅτε Νίγρος εἰς τὴν Βλαχίαν, καὶ ὁ Δραγού-

Χρονικὰ τῆς β. (*) Κατ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους ὁ γ. μετὰ τὸν Γεΐζην

Οὐγγαρ.

ῥηξ τῆς Οὐγγαρίας σενοχωρηθεὶς μετὰ πόλεμον ἀπὸ τοῦ Κορράδου γ. βασιλέα, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἐμμανουὴλ Κομνηνοῦ, ἐκάλεσε τοὺς Σάξωνας εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν ἐν ἔτει 1142, ὅπου καὶ ἤδη εὕρισκονται, ἐνοικοῦντες τὰς ἐπισημοτέρας πόλεις, οἱ δὲ Βλάχοι τὰς κώμας καὶ χωριά· ὁμοίως καὶ μερικοὶ Γηπαῖδες ἐκ τῶν περιλειπιμένων, ἔχοντες τὴν ἀρχαίαν τους ἀρεσιν τῶν Ἀρσιανῶν.

Περὶ οὖν ὁ
Προκόπιος
Καισι.

σης εἰς Μολδαυίαν, δὲν ἀληθεύει, ὡς οὗτος διαλαμβάνει, ἀλλ' ἕτεροι πρὸ τούτων· ἐπειδὴ οἱ ῥηθέντες, μετὰ πολλοὺς χρόνους ὕστερον ἠγεμόνευσαν, καὶ ὄχι συγχρόνως, ἀλλ' ὁ μὲν Νίγρος πρότερον εἰς Βλαχίαν, ὁ δὲ Δράγουσης ὕστερον εἰς Μολδαυίαν, καθὼς ἰσοροῦσι τὰ χρονικά.

Σχόλιον Θ'.

Οὗτοι δὲ οἱ πέραν τοῦ Δουνάβεως Βλάχοι πολ-
 λαχῶς ἐκλήθησαν παρὰ τῶν Ῥωμαίων, καὶ γενι-
 κῶς μὲν ὠνομάζοντο Σκυῖται, εἰδικῶς δὲ Δάκες,
 ἢ Πατζινάκαι καὶ Πατζινακίται, ὅποταν ἦσαν ἐ-
 νωμένοι μὲ τούς Βλάχους τῆς κυρίως Δακίας,
 ὕστερον δὲ ἐκλήθησαν Μαυροβλακίται ἐκ τῆς ἐπαρ-
 χίας αὐτῶν, ἣτις ἐκλήθη μεγάλη Βλαχία, διό-
 τι περιεῖχε τὴν Θετταλίαν, καὶ Μακεδονίαν, ὅ-
 που Δημητριάς, Φέρσαλα, καὶ Λάρισσα μέχρι
 τοῦ Πίνδου ὄρους. (*) Ἄφ' οὗ δὲ ἐνικήθησαν
 ἀπὸ τῶν Ἀλέξιον Κομνηνῶν, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέ-
 θη, καὶ μετοικίσθησαν εἰς Μογλέναν, τῆς ὀ-

Ἱστορία τῆς Βυ-
 ζαντ.

Σουΐδας εἰς
 τὴν λέξιν Δά-
 κες.

Κεδρηνός.
 Πορφυρογέν-
 νητος.

Λέων γεωμ.
 Συμπεφυλλογῶθ.
 Παχυμέρ. β.
 α'. καὶ γ'.

Ἀκροπολίτ.
 Χαλκοκον.

Ζωναράς.
 Ἄννα Κομν.
 β. α'.

Ἰωάννης.
 Λούκιος.
 Πρεσβύτ.

γ. (*) Τὸ ὄρος τοῦ Πίνδου λέγεται κοινῶς Μετζόβου
 βουνά· ἐκλήθη δὲ ἀπὸ τοῦ Πίνδου υἱοῦ τοῦ Μακεδό-
 νος, ὅστις φθονηθεὶς ἀπὸ τῶν τρεῶν ἀδελφῶν του διὰ
 τὴν ὠραιότητά του, ἀνεχώρησεν εἰς ἕνα χωρίον τού-
 του τοῦ ὄρους, ὅπου κυνηγῶντας ἀπέκτησε φίλον ἕνα
 μέγαν δράκοντα μὲ δῶρα τοῦ κυνηγίου του· πλὴν οἱ
 ἀδελφοὶ του τὸν ἐφόνευσαν ἐκεῖ. Αἰλιανὸς περὶ ζώων
 ἱστορίας, βιβλ. ε'.

ποίας τὸ ὄρεινόν μέρος εἶχεν ἐρημωθῆ παρα Ῥοβέρτον Γουϊσκάρου (ἐπαρχίαν κειμένην παρὰ τὴν Κασορίαν τῆς Μακεδονίας), ὠνομάσθησαν Μογλευῖται Πατζινακῖται ὕστερον ὅμως ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς, Μαυροβλάχοι, ὡς πολλὰ δεινὰ παθόντες· καὶ τελευταῖον Κουτζοβλάχοι, τοῦτέστι χλωοὶ Βλάχοι, ὡς καταγόμενοι ἀπὸ ἐκείνους, ὁποῦ νικηθέντες εἰς τοὺς πολέμους, ἀδυνάτησαν κατὰ τὰ μέλη, ἣ ὅποια ὀνομασία μετέπειτα δίδόθη καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς Βλάχους, κατοικοῦντας εἰς Μακεδονίαν, Θετταλίαν, Θράκην, καὶ Ἕπειρον, (ὄρ. καὶ μέρ. Β'. Κεφ. ιζ'. ὑποσημ. εἰς τὴν Ἕπειρον.) ὡσαύτως καὶ εἰς τοὺς διεσπαρμένους εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Μαύρης Θαλάσσης, ἀπὸ Βιζύης ἕως ὑποκάτω τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοὺς ὁποίους οἱ βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων ἐμεταχειρίσθησαν εἰς πολλὰς περιστάσεις εἰς ἐκστρατείας κατὰ τῶν Κομάνων, καὶ Οὐγγρων, κατὰ τῶν Ἰταλῶν καὶ ἄλλων ἐχθρῶν, ἐπειδὴ καὶ ἦσαν πολλοὶ καὶ πολεμικοὶ, ἀνδρεῖοι καὶ φερέπουοι, τῶν ὁποίων ὁ πληθυσμὸς ἤυξεν, ἐξ ὧν ἐμετοικίσθησαν ὑπὸ Αὐρηλιανοῦ, καὶ ἐξ ὧν ἀπέρασαν μετὰ ταῦτα πολλάκις ἀπὸ τῆς κυρίως Δακίας εἰς τὴν Θράκην, ἐνωμένοι μὲ τοὺς Σκύθας, ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη· οὗτοι δὲ πάντες εἶχον τὴν αὐτὴν διάλεκτον μὲ τοὺς παρὰ τὸν Δούναβιν οἰκοῦντας Δάκας.

Διοκλ.

Κίνναμ. β. η'.

Ἄννα Κομν.

β. ζ'.

Χαλκοκόν.

β. ς'. Σ. 132.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Οἱ Βλάχοι μετὰ τῶν Κομάνων (α) ἔξου- α. Χ.
1185.
Κομνηνή.
Χωνιάτης.
 σιάζου τὰς Δακίας, ἔχοντες ἰδίους αὐτῶν ἡγε-
 μόνας· οἱ πέραν ὅμως τοῦ Δανούβιου εἰς τὰς
 Μοισίας Δακο-ρωμάνοι ὑπέκειντο εἰς τοὺς βα-
 σιλεῖς τῶν Ῥωμαίων, ἕως ὅτου ἐπανέστησαν
 κατ' αὐτῶν Πέτρος καὶ Ἀσάν, αὐτάδελφοι Βλά-
 χοι, οἰκοῦντες περὶ τὸ ὄρος τοῦ Αἴμου· (β)
 πλὴν κατ' ἀρχὰς ἐνικήθησαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως
 Ἰσαακίου, καὶ βιασθέντες διέβησαν τὸν Δούνα-
 βιν· μετ' ολίγου δὲ ἐνωθέντες μὲ τοὺς κατοικοῦν-
 τας τὴν Μολδαυίαν Κομάνους, καὶ μὲ τοὺς κα-
 τοικοῦντας εἰς τὸ πέραν τοῦ Ὄλτου Μπανάτου
 Βλάχους, ἐπέσρεψαν καὶ ἐκυρίευσαν τὴν πατρί-
 δα αὐτῶν Μοισίαν, τὴν ὁποίαν εὐρόντες ὑπὸ
 τοῦ βασιλέως κακῶς διατεθειμένην, ἀπεφάσισαν
 νὰ μὴ παύσωσιν ἕως οὗ συνάψωσιν εἰς ἓν τὴν
 τῶν Μοισῶν, δηλαδὴ Βλάχων καὶ Βουλγάρων,
 δυναστείαν, ὥσπερ ἦν τὸ πάλαι.

Χαιροφυλακτοῦντες λοιπὸν, ὥρμησαν μίαν
 νύκτα κατὰ τοῦ Ἰωάννου Καντακουζηνοῦ καίσα-
 ρος, γυναικαδέλφου τοῦ βασιλέως, καὶ κατα-

α'. (α) Οἱ Κομάνοι παλαιόθεν ἐκατάγοντο ἐκ τῆς ἀρ-
 χαίας Μοσκοβιτικῆς γῆς.

β'. (β) Τὸ ὄρος Αἴμος, τὰ νῦν Κοτζά Μπαλιάνι, χωρίζει
 τὴν Θράκην ἀπὸ τὴν Μοισίαν, καὶ ὀνομάσθη οὕτως
 διότι πολεμῶν ὁ Τυφὼν μετὰ τοῦ Διὸς πολὺ, ἔδρωσεν
 αἷμα.

θλάσαντες τὰ Ῥωμαϊκὰ στρατεύματα, ἐκυρίευσαν τὴν Ἀγχιάλον, καταπατήσαντες καὶ τὴν Βάρναν· (πόλεις παραθαλάσσιαι τῆς Μαύρης Θαλάσσης) διορισθεὶς δὲ μετεπειτα ἀρχιστρατηγὸς παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀλέξιος ὁ Βρανᾶς, κατεδίωξε τοὺς Βουλγαροβλάχους, τουτέστι τοὺς ῥηθέντας δύο ἀδελφούς, καὶ ἀνέλαβεν ὅλους τοὺς ὑπ' αὐτῶν κυριευθέντας τόπους τῆς Μουαρχίας μέχρι τοῦ ὄρους Αἴμου. Ἄλλ' ὁ μὲν Ἀσάν δόλω Ἰβάνκου, Βλάχου τινὸς, ἀνηρέθη· ὁ δὲ Πέτρος ὀλίγου ἕξερου ὑπὸ τινος τῶν στρατιωτῶν ἐφονεύθη, καὶ ἐπομένως ἡ ἡγεμονία τῶν Βλάχων, ἢ Δακωρωμάνων, μετήλθεν εἰς τὸν τρίτον ἀδελφὸν αὐτῶν Ἰωάννην, ὅς τις πολὺν μὲν καιρὸν εἰς Κωνσταντινούπιν ἦτον ὄμηρος, πλην τὰ βαρβαρικά του ἦθη καὶ τὸν τρόπον του τὸν Θρασύν παντελῶς δὲν μετήλλαξεν, ἀλλὰ καιρίας πληγὰς τοῖς Ῥωμαίοις προὔξενησε. (*)

Λαβῶν δὲ τὴν ἡγεμονίαν ὁ ῥηθεὶς Ἰωάννης, ἀρχησε νὰ κάμη πολλὰς ἐπιδρομὰς εἰς τοὺς

α. (*) Οἱ Βλάχοι τῆς κυρίως Δακίας φαίνεται, ὅτι ἦλθον εἰς ἐπικουρίαν τῶν Ῥωμαίων, ἐπειδὴ ἡ Βυζαντίς οὕτω λέγει. „Λέοντά τινα Βατάτζην τοῦπικλήν, ἐτέρωθεν στρατεύματα ἐπαγόμενον, ἄλλων τε συχνῶν, καὶ δὴ ἐς Βλάχων πολὺν ὄμιλον, οἱ τῶν ἐξ Ἰταλίας ἀποικοὶ πάλαι φάναι λέγονται.“ Ἔστιν ὅτε καὶ ἐναντίον τῶν Ῥωμαίων ἠνωμένοι μετὰ Σκυθῶν, καθὼς φαίνεται βιβλ. ζ'. Ἄννης Κομνηνῆς, Δάκας τούτους ὀνόμαζον.

Ῥωμαϊκοὺς τόπους, καὶ κυριεύσας τὴν Κωνσταντιανήν, ἢ Κωνσταντιανὴν ἐν ἔτει 1201, κρατεῖται περὶ τὴν Βάρναν, (α) τὴν ὁποῖαν κρατήσας, καὶ τὰ τείχη κατασρεψάμενος, ἐπέσρεψεν εἰς Μοισίαν· ὁμοίως καὶ οἱ Σκυῖται, δηλαδὴ οἱ τῆς κυρίως Δακίας Βλάχοι, (β) διαβάτες τὸν Δούναδιον, καὶ ἐνωθέντες μετὰ τῶν τῆς Μοισίας Βλάχων, ἐλεηλάτουσιν τὰ Θρακικὰ πολίσματα, περὶ Μεσσήνην καὶ Τζουρούλιον· τότε καὶ ὁ Στρομυτιζῆς ἄρχων Χρίζας, (ἢ Χρύσης κατὰ τὸν Χωνιάτην) Βλάχος τὸ γένος, τὰ περὶ τῆς Σέρρας χωρία ἐκακοποίησεν· ὅθεν ὁ βασιλεὺς Ἀλέξιος Ἄγγελος πανταχοῦ τὰ ὀλέθρια βλέπωντας, ὡς ἀντιπαθῆ δὲν ἐδύνατο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Αλωθείσης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τῆς σαυροφορίας ὑπὸ τῶν Γάλλων καὶ Βενετῶν τῷ 1204· ἔπειτα ἀπὸ Χριστοῦ, ἀνηγορεύθη βασιλεὺς

δ. (α) Ἡ Ὀδησσός, πόλις παραθαλάσσιος, συμπεραίνεται, ὅτι εἶναι ἢ Βάρνα, ἢ ὁποῖα τὰ νῦν εἶναι πόλις ἀκουσῆ, κατ' ἄλλους δὲ ἢ Διονυσιούπολις, ἣτις καὶ Κερουνὸς ἐλέγετο, πλησίον τοῦ Τύρα ποταμοῦ, μεταξύ τῆς Ὀδησοῦ καὶ τῆς Τιμογιτίας.

ε. (β) φαίνεται, ὅτι κατ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους οἱ Βλάχοι τῆς κυρίως Δακίας ὠνομάζοντο ἔτι Σκυῖται, πρὸς διαφορὰν τῶν Βλάχων τῆς Θεσσαλίας, καὶ Μακεδονίας ἐπειδὴ ἦσαν μεμιγμένοι μὲ Κουμάνους καὶ Δακο-Ῥωμαίους.

Βαλδουίνος ὁ κόμης τῆς Φλανδρίας, (*) ὅστις κινήθεις κατὰ τῶν Βλάχων τῆς Μοισίας, καὶ τῆς κυρίως Δακίας, δὲν ἠτύχησε παντελῶς, ἀλλὰ πλησίον τῆς Ἀδριανουπόλεως νικήθεις, ἡχμαλωτίσθη ἐν ἔτει 1205, καὶ κομισθεὶς εἰς τὸν Τούρναβον ἐφανεύθη ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου. Τότε οἱ Λατίνοι πανταχόθεν κατατροπωθέντες, πολλὰς πόλεις ἀπώλεσαν, ἐπειδὴ τὴν μὲν Φιλιππούπολιν τῆς Μοισίας οἱ Βλάχοι κατεκράτησαν, τὴν δὲ Θράκην οἱ Σκυῖται, δηλαδὴ οἱ τῆς κυρίως Δακίας Βλάχοι κατεπόρθησαν.

Κατὰ τοῦτου τὸν καιρὸν οὗτος ὁ Κράλης Ἰωάννης τῶν Βουλγαροβλάχων ἤτου ἐξουσιασῆς καὶ τοῦ Μπανάτου τῶν πέραν τοῦ Ὀλτου πέντε δε-

α'. (*) Ἡ φλάνδρα εἶναι μία ἐπαρχία μεγίστη τοῦ Βελγίου, καὶ καλῶτατα κατοικημένη μὲ τίτλον Κομητάτου, ἔχουσα πρὸς βορρᾶν τὸν Γερμανικὸν Ὀκεανὸν, καὶ τὴν Ζελανδίαν (νῆσον μεγάλην τῆς Δανιμάρκας), ἀπ' ἀνατολῶν τὴν Βραβάντιαν, ἢ Βραβάντ, (ἐπαρχίαν τοῦ Βελγίου συνορεύουσαν μὲ τὴν Ὀλλανδίαν), ἀπὸ μεσημβρίας τὴν Ἀνωγιάν (ἐπαρχίαν καὶ αὐτὴν τοῦ Βελγίου), καὶ ἀπὸ δυσμῶν τὴν Πικαρδίαν (ἐπαρχίαν τῆς Βελγικῆς Γαλλίας), καὶ τὴν Ἀρτσιοίαν (μίαν τῶν 17 ἐπαρχιῶν τοῦ Βελγίου)· διαίρεται δὲ εἰς τρία μέρη, ὡς τὴν Τευτονικὴν, ἣτοι τὴν ἰδίως Φλανδρίαν, κλίνουσαν πρὸς δυσμὰς, εἰς τὴν Γαλλικὴν, ἐκνεύουσαν πρὸς μεσημβρίαν, καὶ εἰς τὴν Ἰμπεριαλίαν, τὴν πρὸς ἀνατολὰς ἐκτετατομένην· ἡ δὲ πρωτεύουσα αὐτῆς πόλις καλεῖται Λίλλε, μεγάλη, πλουσία, ὡραία, δυνατὴ καὶ πολυάνθρωπος, μὲ φρούριον θαυμάσιον.

μάτων τῆς Δακίας, ὑπὸ τοῦ ὁποῖου ἐθεμελιώθη καὶ ἡ Κραϊώδα, ἑνομασθεῖσα ἀπὸ τὸ ἴδιον αὐτοῦ ὄνομα, διότι κατὰ τὸν Βλαχικὸν ἰδιωτισμὸν καὶ Βουλγαρικὸν ὁ Ἰωάννης λέγεται Ἰώβας, ἡ Ἰβάν, ὁ δὲ βασιλεὺς Κράλης, ὅθεν τὸ Κραλιώδα σημαίνει βασιλείαν Ἰωάννου. Οὗτος ἔκτισε καὶ τὴν παλαιὰν ἐκκλησίαν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει καλουμένην Μπανιάσσαν, ἐπ' οὐνόματι τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου· δὲν ἐξάβη ὅμως ἐξουσιασῆς καὶ πάσης Δακίας, ἐπειδὴ ἄλλοι ἐξουσιασαὶ ἦσαν εἰς τὴν κυρίως Βλαχίαν, ἄλλοι εἰς Τρανσιλβανίαν, καὶ ἄλλοι εἰς Μολδαυίαν· ὡσαύτως καὶ οἱ Κουμάνοι ἐξουσιάζον τὴν Βεσσαραβίαν· τὸ ὁποῖον τοῦτο γίνεται δῆλον, ἐπειδὴ ὑπόταν ἐξενοχωρήθη ὁ Ἰωάννης, ἔλαβεν ὑπὸ τῶν ρηθέντων βοήθειαν, ὡς ὑπὸ συμμαχῶν αὐτοῦ, καθὼς φαίνεται εἰς τὴν ἰσορίαν τοῦ Χωμιάτου· εὐτυχήσας δ' εἰς ὅλους τοὺς πολέμους, ἐλευθέρωσε τοὺς τῶν Μοισιῶν Βλάχους, καὶ κυριεύσας τὸ βασίλειον τῶν Βουλγάρων, ἐκηρύχθη ἡγεμὼν Μακεδονίας καὶ Θετταλίας, καὶ βασιλεὺς Βλάχων τε καὶ Βουλγάρων· τότε ἔγραψε καὶ πρὸς τὸν Γ. Ἰνοκέντιον Πάππαν Ῥώμης, ζητῶν τὴν φιλίαν του, καὶ τὴν τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ ἔνωσιν μετὰ τῆς Λατινικῆς ἐκκλησίας, διὰ τὸ ὁποῖον Λέων ὁ Καρδινάλις τῇ τοῦ Πάππα προσαγῆ τὸν ἔχρισε βασιλέα, βάλλωντας καὶ διάδημα ἐπὶ τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς· ὕστερον ὅμως ἰδὼν ὁ Ἰωάννης, ὅτι δὲν ἀπήλαυσε τὴν συμ-

σ. X.

1205.

δρομήν διὰ τὸν σκοπὸν τοῦ, ὃν εἶχε κατὰ τοῦ
 ῤηγὸς τῆς Οὐγγαρίας, ἀπερρίψε τὴν ἔνωσιν.

Ὅλιγον δὲ ἐκράτησε τὸ τῶν Βλάχων βασι-
 λειον, ἐπειδὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωάννου,
 οἱ διάδοχοι αὐτοῦ, Βορίλλας ὁ τῆς ἀδελφῆς του
 υἱὸς, καὶ οἱ μετ' αὐτὸν ὑπετάχθησαν εἰς τοὺς
 Βουλγάρους· ὕστερον δὲ, κατὰ τὸν αὐτοῦ αἰῶνα,
 καὶ αἱ λοιπαὶ Δακίαι, ἢτε Βλαχία καὶ Μολδαυία,
 ἄρχησαν νὰ λαμβάνουν ἄλλον μετασχηματισμὸν,
 ὡς ἰσορηθήσεται ἔμπροσθεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.

Γεώργιος
 Ἀκροπολίτης.

Βασιλεύοντος ἐν Κωνσταντινουπόλει Βοδοβίνου
 Κουρτενάϊς, καὶ εἰς Νίκαιαν Ἰωάννου γ'. Δούκα
 Βατάκη ἐν ἔτει 1228. ἀ. Χ., ὥρμησε πληθὺς
 Ταρτάρων ἐκ τῶν βορείων μερῶν, καὶ κατέτρε-
 χον λεηλατοῦντες καὶ ἀφανίζοντες τὴν τε Βεσσα-
 ραδίαν καὶ τὰς Δακίας, δηλαδὴ Βλαχίαν καὶ
 Μολδαυίαν. Τότε καὶ οἱ πρὸς τὰς παρὰ τὸν
 Δούναβιν πεδιάδας κατοικοῦντες Δακο-ρωμάνοι,
 ὅσοι ἀπέφυγον τὸν θάνατον ἐξ αὐτῶν, οἱ μὲν
 κατέφυγον πρὸς τὰ ὄρεινά μέρη, καὶ εἰς Τραν-
 σιλβανίαν, οἱ δὲ διαπεράσαντες τὸν Δανούβιον
 ποταμὸν, ἐπάνω εἰς ἀσκοὺς φουσκωμένους, ὁ-
 μοῦ μὲ τὰς γυναῖκας των καὶ παιδία, ὑπ' ὀνό-
 ματι τῶν Σκυθῶν, καὶ ἐναντίον τῆς θελήσεως
 τῶν Βουλγάρων, (μὲ τὸ νὰ ἦσαν πολλαὶ χιλιά-
 δες) ἤλθον εἰς τῆς Μακεδονίας τοὺς τόπους·
 καὶ ἄλλοι μὲν ἐπλανῶντο κατὰ τὸν ποταμὸν Εὐ-

ρὸν, (*) ἄλλοι δὲ πρὸς τὰ κατώτερα μέρη τοῦ ποταμοῦ, ὅθεν ἐκνήρσενον τὰ ὅσα εἰς Μακεδο-
νίαν ἀπήντων, καὶ κατερήμωνσαν πάντα. Ἐκυ-
ρίευσεν ἔτι μὲ πόλεμον καὶ ὅσα ἦσαν εὐκολο-
κυρίευστα φρούρια· οὗτοι μετέπειτα ἐχρησίμευσαν
συμμαχοῦντες μετὰ τῶν Βουλγάρων κατὰ Λα-
τίνων, καὶ κατ' αὐτῶν τῶν Ῥωμαίων· οἱ πρὸς
τὸν Δούναβιν ὅμως πεδινοὶ τόποι τῶν Δακιῶν
εἶχον μείνη κατὰ τούτους τοὺς χρόνους παντέ-
ρημοι· διότι καὶ οἱ ἀνατολικοὶ Κουμόνοι, δη-
λαδή οἱ τῆς Βεσσαραβίας Τάρταροι, πολλάκις ἐ-
νώνουντο μετὰ τῶν Σκυθῶν, καὶ κατέτρεχον τὰς
δυτικὰς πεδιάδας, ὅθεν καὶ οἱ Δακο-ρωμάνοι
κατώχουν εἰς τὰ παράμερα καὶ ὄρεινὰ δύσβατα
μέρη τῶν Δακιῶν· ἐξουσιάζοντο ὅμως πάντοτε
ὑπὸ ἰδίων Βοεβοδῶν, ἧτοι ἡγεμόνων, κατὰ
διαδοχὴν· ἐξ ὧν αἱ μὲν δύο ἐξουσίαι ὑπ' οὐνό-
ματι Βοεβοδῶν, πρὸς τὰ κάτω μέρη τῆς Βλα-
χίας καὶ Μολδαβίας, ὡσαύτως καὶ ἄλλαι μικρό-

α. (*) Ὁ Εὐρὸς ποταμὸς εἶναι ὁ κοινῶς λεγόμενος Μα-
ρέτσα· οὗτος δέχεται πολλοὺς ποταμοὺς, καὶ ὑπερέ-
χει κατὰ τὸ μέγεθος τοῦς ἄλλοις τῆς Θράκης· ἄρχεται
ἐκ τοῦ ὄρους Ὀρβήλου, ἢ ἐκ τοῦ Αἴμου, καὶ ποτίζειν
τὴν Φιλιππούπολιν, τὴν Ἀδριανούπολιν, (ὅπου δέχε-
ται τὸν Ἀρτίσκον ποταμὸν, κοινῶς Ἄρτα λεγόμενον,
τὸν Ἀγριάην, ὁμοίως καὶ τὸν Τόξον, ἢ Ταίναρον,
ὁ ὅποιος Τουντζα κοινῶς καλεῖται) καὶ τὴν Τραϊανού-
πολιν, εἰσέρχεται εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, μεταξὺ τῆς
Μαρωνείας, καὶ τῆς Αἴνου τῶν Πάλεων.

τεραι ὑπ' ὀνόματι Καπετανιῶν, αὔσαι ἐν ἀδυναμίᾳ ὑπετάσσοντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν Κουμάνων καὶ ἄλλων, αἱ δὲ δύο ἐν Τρανσιλβανίᾳ, αἱ ἀξιολογώτεραι καὶ μεγαλήτεραι τῶν λοιπῶν, ἡ μὲν ἐν Φαγαρασίῳ, ἡ δὲ ἐν τῷ Μαραμὸς, ἐπολιτεύοντο ἀνεξαρτήτως καὶ αὐτονομῶς, διαυθεντευόμεναι ὑπὸ τῆς ὀχυρότητος τῶν τοποθεσιῶν, καὶ τῆς ἀνδρείας τῶν ἐγκατοίκων, καὶ ἐκτεινόμεναι πρὸς τὰ μεσημβρινὰ καὶ ἀνατολικὰ μέρη τῆς Δακίας, πολλάκις μέχρι Δουνάβεως καὶ Πόντου κατοικημέναι· ὡσαύτως καὶ τὸ Σεβερινὸν Κομητάτου, ἦτοι τὸ τῆς Κραγιώβας Μπανάτου, τὸ κείμενον μεταξὺ Τρανσιλβανίας καὶ Οὐγγαρίας, καὶ μεταξὺ Δουνάβεως καὶ Ὀλτου τῶν ποταμῶν, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τῆς μεγάλης Βλαχίας, ἦτοι τῶν Μοισιῶν, βασιλέως Ἰωάννου, πάλιν ἀνεξάρτητον ἔμεινε.

Αὗται οὖν αἱ ῥηθεῖσαι δύο μεγάλαι Δακορωμαϊκαὶ ἐξουσίαι τοῦ τε Φαγαρασίου, καὶ Μαραμὸς, μὴ ὅλου ὁποῦ ἦσαν ἀνεξάρτητοι καὶ αὐτάνομοι, ἐξενοχωροῦντο ὅμως ἐν Τρανσιλβανίᾳ διὰ πολλὰ αἷτια, ἐξ ὧν τρία ἦσαν τὰ κυριώτερα, διὰ τὰ ὁποῖα καθ' ὑπερβολὴν ἐνωχλοῦντο· τὸ μὲν διὰ τὴν ἐκ τῶν παραδουναβίων Βλαχομολδαυικῶν μερῶν πληθὺν τοῦ λαοῦ, ὁποῦ διὰ τὰς ἀλλεπαλλήλους ἐπιδρομὰς τῶν Σκυθῶν κατέφυγον νὰ φυλαχθῶσιν ὡς εἰς ὁμοπατρίους, ὁμοθρήσκους, καὶ ὁμογενεῖς, καὶ ἐκατόικουν ἐκεῖ εἰς ταύτας τὰς δύο μικρὰς ἡγεμονείας· τὸ δὲ

διὰ τὴν ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν αὐξησιν τῆς τῶν Οὐγγρων δουράμεως, ἣτις ἐπαπειλοῦσε μετ' οὐ πολὺ τὴν ζήτησιν τῆς ἀνεξαρτησίας των, καὶ τρίτον διὰ τὴν τότε λυσσώδη μαρίαν τοῦ Παππισμοῦ, μὴ δίδουτες εἰς αὐτοὺς οἱ Πάππαι ἀνακωχὴν παντελῶς, οἷτινες ἔπασχον πολυτρόπως, καὶ δι' ἐνταλτηρίων γραμμάτων, καὶ διὰ κηρύκων Παππικῶν ἀπεσαλμένων, εἰς τὸ νὰ ἐλκύσουν τὸ τῶν Δακο-ρωμάνων ἔθνος εἰς Παππισμὸν, γράφοντες καὶ πρὸς τοὺς κρατοῦντας τῆς Οὐγγαρίας διὰ νὰ ἐπιφέρωσι κατ' αὐτῶν βίαν, καθὼς καὶ μετέπειτα ἐπέτρεπον τῷ Λουδοβίκῳ, ἀλλ' οὐδὲν ἐκατώρθωσαν, ἐπειδὴ τοῦτο τὸ ἔθνος ἐζάθη πάντοτε ἀναπόσπασον ἐκ τοῦ παλαιοῦ δόγματος τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ἔχον ἐπισκόπους καὶ ἱερεῖς, τόσον εἰς τὸ Τεμεσιακὸν Μπανάτον, εἰς Γιούλαν, καὶ εἰς τὸ μέρος τοῦ Ἑρδελίου, ὅπου ἐξουσίαζον οἱ Οὐγγροι, ὅσον καὶ εἰς τὸ ἕτερον μέρος τοῦ Ἑρδελίου, καὶ ἐντὸς τῶν Καρπαθίων ὄρων, δηλαδὴ εἰς τὴν κυρίως Βλαχίαν καὶ Μολδαύιαν, ὅπου ἐξουσίαζον οἱ αὐτόχθονες· οἱ δὲ τὴν Βεσσαραβίαν, καὶ ἄνω Μολδαύιαν οἰκοῦντες Κομανοὶ, μ' ὅλον ὁποῦ δὲν ἦσαν οὔτε Χριστιανοί, οὔτε εἰδωλολάτραι, (ἐπειδὴ δὲν εἶχον κανένα εἰδωλου) ἐπροσκυνούσαν ὁμῶς τὸν ποιητὴν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

Διαφωνοῦσιν οἱ ἱστορικοὶ περὶ τῆς μετοικεσίας τῶν Δακο-ρωμάνων ἐκ Τρανσυλβανίας εἰς τὴν κυρίως Βλαχίαν· ἐπειδὴ Μπύσιγγ ὁ ἱστορικὸς γράφει, ὅτι οἱ τῶν Ρουμούνων, ἦτοι Βλάχων ἀποικισμοὶ κατῆλθον ἐξ Ἑρδελίου, κεφαλὴν ἔχοντες τὸν Νεγρονόδ Ράδουλ Βοεβόδα Βασσαράδαν, ἐν ἔτει 1200 ἀπὸ Χριστοῦ. Ἐν δὲ τῇ χρονολογίᾳ τῆς τοῦ Κιμπουλουγγίου μονῆς, ἣν ἐκοδόμησεν αὐτὸς ὁ ἴδιος ἡγεμὼν, ὁράται ἡ καθόδος αὐτοῦ ἐν ἔτει 1215. Κατὰ δὲ τὸν παλαιὸν Βλαχικὸν χρονογράφον ταύτης τῆς ἐπαρχίας, τῇ τοπικῇ διαλέκτῳ καλούμενον Λιατοπίσατζ, φαίνεται ἡ αὐτοῦ ἔλευσις ἐν ἔτει 1290, τὸ ὁποῖον ἀπαράλλάκτως ἀντέγραψαν ὡς εὐρέθη, καὶ οἱ κατοικοῦντες μέχρι τῆς σήμερον ἐν Τρανσυλβανίᾳ Δακο-ρωμάνοι ἐκδόσαντες αὐτὸ καὶ εἰς τύπον, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπεξεργασίας καὶ προσοχῆς, καθὼς καὶ ὁ συγγραφεὺς τῆς νεοτυπωθείσης ἐν Λειψία Ρουμουνίας ἀκολουθεῖ τούτους ἀναποδείκτως· ὅθεν κατὰ μὲν τὸ ὄνομα τοῦ Ράδουλου Βοεβόδα Νέγρου ἅπαντες συμφωνοῦσιν, ὡσαύτως καὶ κατὰ τὸν 17. αἰῶνα, κατὰ δὲ τὸ ἔτος διαφωνοῦσιν. Ἐν δὲ τῇ τῆς Μολδαυίας χρονολογίᾳ ὑποτίθεται παρὰ Μύρωνος Λογοθέτου ἡ τοῦ Ράδουλ Βοεβόδα καθόδος ἐν ἔτει 1080.

Τὸ πιθανώτερον ὅμως φαίνεται ἐκ τῆς ἱστο-

ρίας, ὅτι οὗτος ὁ ἡγεμὼν εὐκαιρίαν ζητῶν διὰ τὰς προῤῥηθείσας αἰτίας, καὶ εὐρὼν ἀρμόδιον τὸν καιρὸν διὰ τὴν τῶν Ταρτάρων ἐπίδρομὴν εἰς τὴν Οὐγγαρίαν, ἠγέρθη μὲ ὅλην τὴν φαμίλιάν του, μὲ πολλοὺς εὐγενεῖς, μὲ ἀξιωματικοὺς πολιτικούς τε καὶ στρατιωτικούς, καὶ μὲ ὅσον λαὸν ἐδυνήθη νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, καὶ κατέφυγεν ἐντὸς τῶν Καρπαθίων εἰς Κιμπουλοῦγγι, διὰ νὰ φυλαχθῇ ὡς εἰς τόπον κεκλεισμένον καὶ ὄχυρὸν ὑπὸ τῆς φυσικῆς αὐτοῦ θέσεως· ἔπειτα δὲ, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ταρτάρων, ἔκρινε νὰ ἀποκατασταθῇ καὶ νὰ κατοικήσῃ εἰς ταύτην τὴν ἐπαρχίαν, ὡς εἰς ἰδίαν πατρίδα, ἔχων καὶ τὴν κυριότητα τῆς ἐν Τρανσιλβανίᾳ ἡγεμονίας Φαγαρασίου καὶ Ἀλμασίου.

Εἰς τὴν γενικὴν ἱστορίαν ἀναγινώσκειται, ὅτι ὁ Τζιγγῆς Χάν, ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς τῶν Μογγόλων Σκυθῶν, ὅς τις ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει 1187, καθυποτάξας ὅλας τὰς λοιπὰς φυλάς, ἤνωσεν ὑπὸ μίαν δυναστείαν ὅλου τὸ τῶν Σκυθῶν γένος. Οὗτος ὁ μέγας στρατηγὸς, οὐτινος τὰ κατορθώματα συναριθμοῦνται σχεδὸν μὲ τὰ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, βασιλεύσας ἔτη 39, καὶ νικήσας τόσαῦτα ἔθνη, ἔλαβε τοὺς τόπους αὐτῶν, καὶ κατέστησε τὸ μέγιστον βασίλειον τῆς οἰκουμένης, ὅπερ ἐκτείνετο εἰς χιλίων ὀκτακοσίων ὥρων διάστημα ἀπὸ βορέως πρὸς μεσημβρίαν, καὶ ὑπὲρ τὰς χιλίας ὥρας ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς· πρὸ τοῦ θανάτου δὲ αὐτοῦ ἐν ἔτει 1226, διεμοί-

ρασε τὸ βασίλειον εἰς τοὺς τέσσαρας υἱοὺς, τοὺς ὁποίους εἶχεν ὅλους ὑποσρατήγους. Ἐκήρυξεν οὖν μέγαν Χάνην τῶν Ταρτάρων τὸν πρωτότοκον Ὀκτάην, τοῦ ὁποίου οἱ ἀπόγονοι ἐβασίλευσαν εἰς τὸ βόρειον τῆς Κίνας μέχρι τῶν μέσων τοῦ δεκάτου τέταρτου αἰῶνος· εἰς δὲ τὸν δεύτερον, τὸν Τουτῆν, ἔδωκε τὸ Τουρκεσάν, τὴν Βακτριανὴν, τὸ βασίλειον τοῦ Ἀσραχανίου, καὶ τὴν Οὐζμπέκ· ὁ δὲ τρίτος, ὁ Κουλλὲ Χάν, ἔλαβε τὴν Περσίαν, τὴν Κορασανὴν, καὶ μέρος τῶν Ἰνδιῶν· ὁ δὲ τέταρτος, ὁ Ταγαθῆς, ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Τραυσοξάνην τῆς βορείου Ἰνδίας, καὶ εἰς τὴν Τιδοτήν.

Τοῦ δευτέρου οὖν Τουτῆ ὁ υἱὸς, Μπατοῦ Χάν ὀνομαζόμενος, ἔκαμε μεγάλας ἐπιδρομὰς, καθότι ἢ τῆς Ῥωσσίας παλαιὰ χρονολογία διαλαμβάνει, ὅτι ἐν ἔτει 1240 ἀπὸ Χριστοῦ, ὁ ῤηθὲς Μπατοῦ Χάν ἀποσεύλας πρέσβεις εἰς Κίεβον, ὅπου ἦτον τότε ὁ θρόνος τῆς Ῥωσικῆς ἐπικρατείας, ἐζήτηε παρὰ τοῦ Κνὲς Μιχαήλ, υἱοῦ Βσεβολοῦδ, φορολογίαν, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γυναῖκα, ὁ δὲ Κνὲς Μιχαήλ φουεύσας τοὺς πρέσβεις, κατέφυγεν εἰς Οὐγγαρίαν. Τότε ὁ Μπατοῦ Χάν ὀργισθεὶς περισσότερο, ὤρμησεν εἰς Ῥωσίαν μετὰ μεγάλης δυνάμεως, καὶ καταπολεμήσας τὸ Κίεβον, ὑξερρον ἀπὸ τὴν μεγάλην καὶ γενναίαν ἀντίστασιν τοῦ ἐν αὐτῇ εὐρισκομένου Κνὲς Δημητρίου, τέλος πάντων τὸ ἐκυρίευσεν, καὶ κατεδαφίσας τοὺς ἱεροὺς ναοὺς, λεηλα-

τήσας τὴν πόλιν καὶ καταφθείρας ἅπασαν τὴν περιχώρον, καὶ θυσιάσας ἄπειρον πλῆθος λαοῦ, καὶ λαθῶν πολλοὺς αἰχμαλώτους, ἐκινήθη πρὸς τὰ κατώτερα μέρη.

Ἡ δὲ ἰσορία τῆς Οὐγγαρίας διαλαμβάνει, ὅτι ἐν ἔτει 1241 ἀπὸ Χριστοῦ ἐφώρμησαν πεντακόσiai χιλιάδες ἄνθρωποι Σκυῖται, ὀδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος Μπατοῦ Χαν, ἐγγόνου τοῦ Τζιγγῆς Χαν, κατεληλάτησαν τὴν Ῥωσσίαν καὶ Πολωνίαν, εἰσέβαλον ἔπειτα εἰς τὴν Οὐγγαρίαν, καὶ κατασφάζαντες τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐγκατοίκων αὐτῆς, ἐληλάτησαν τὰ πλούτη, κατηδάφισαν τὰς πόλεις, καὶ μέναντες ἐν αὐτῇ χρόνους τρεῖς, ἐξῆλθον μὴ εὐρίσκοντες πλέον τένα ληλατήσωσιν ἢ να φθείρωσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας Βελάς, ὅς τις εἶχε καταφύγη εἰς τὴν Ἀουστρίαν, ἐπισρέψας μετὰ ταῦτα εἰς τὴν καθέδραν του, ἄρχησε να διορθώη τὰς ὑπὸ τῶν ἀγρίων βαρβάρων κακώσεις, πλὴν μόλις οἱ διάδοχοί του μετὰ πολυκαιρίαν ἐδυνήθησαν να φέρουν τὰ πράγματα εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν κατάστασιν, διότι μετέπειτα ἠκολούθησαν καὶ ἄλλαι ἐπιδρομαί, ὡς ῥηθήσεται ἔμπροσθεν.

Δῆλον οὖν ἐκ ταύτης τῆς ἀψευδοῦς ἰσορίας, ὅτι ὁ Νεγρονὸδ ἐν τούτῳ τῷ 1241 ἔτει μετέθεσε τὸν θρόνον του ἐκ Τρανσιλθανίας εἰς τὴν Βλαχίαν, καὶ οὐχὶ πρότερον ἢ μετέπειτα, ὡς διαφωνοῦσαι αἱ ἀναποδείκτοι Ῥουμουνικαὶ χρονολογίαι ἐξισοροῦσιν. ἦτον δὲ φυγὴ ἀνεμποδιστος,

ἀλλ' ὄχι ἀπλῆ μεταθέσις· καὶ ἀγκαλὰ ἐξουνοχω-
 ρεῖτο, ὃ ρήθεις ἡγεμῶν ἐν Τρανσυλβανίᾳ μετὰ τῶν
 ὑπηκόων του ἐκ τῶν αἰτιῶν ὧν προσέπομεν, μ'
 ὅλον τοῦτο δὲν ἐδύνατο εὐκόλως νὰ μετακινήσῃ
 ἄνευ συγχύσεως ἢ πολέμου μετὰ τῶν Οὔγγρων,
 μεταφέρωντας τόσον πλῆθος λαοῦ πάσης τάξεως
 μετὰ τῶν κινητῶν κτημάτων αὐτῶν, καὶ νὰ ἀφή-
 σῃ παντέρημον τὴν ἐν Τρανσυλβανίᾳ ἡγεμονεῖαν
 του, ἐν ᾧ τότε οἱ Οὔγγροι ἦσαν εἰς πολλὰ με-
 γαλητέρας δυνάμεις, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἕως ἐξου-
 χάζοντο νὰ τοὺς ἐξουσιάσουν διόλου, καθὼς καὶ
 ἕως τότε ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὑπὲρ τὸ ἡμισυ τῆς
 Τρανσυλβανίας εἶχον ἐξουσιάζῃ· ὅθεν ἀναμφισβό-
 λως ἤθελαν κινηθῆν οἱ Οὔγγροι διὰ νὰ ἐμποδίσουσι,
 ἂν ὄχι τοῦ ἡγεμόνα, καὶ τὸ τοῦ λαοῦ πλῆθος,
 τὸ ὁποῖον ἐν ᾧ διέβη εἰς τὴν Βλαχίαν, ἦτον τό-
 σον πολὺ (ὡς διαλαμβάνει ὁ τοπικὸς χρονολογί-
 φος), ὡς ἐκτάνθη ἀπὸ τῶν Καρπαθίων ὄρων μέ-
 χρι Δουνάβεως, καὶ ἀπὸ Ὀλτου μέχρι Σιρετιῶν
 τῶν ποταμῶν (*)· προσέτι αὕτη ἢ πολυάνθρω-

(*) Τότε καὶ ἡ Βλαχία ὠνομάσθη Οὔγγροβλαχία ἀπὸ
 τῶν ἐκ Τρανσυλβανίας εἰς ταύτην μετακισθέντων κα-
 τοίκων· τινὲς τῶν ἱστορικῶν ὁμῶς ὑποθέτοντες τὴν
 Τρανσυλβανίαν ὡς Οὔγγαρίαν, ὑπολαμβάνουσι καὶ τὸν
 μετακισθέντα λαὸν ὡς Οὔγγρους· ὡσαύτως καὶ τὸν ἡ-
 γεμόνα αὐτῶν Οὔγγρον τὸ γένος, πλὴν ἀπατώνται·
 καθότι καὶ ὁ λαὸς ἀνέκαθεν ἦτον Δάκο-ρομαϊκός, καὶ
 ὁ ἡγεμὼν κατα διαδοχὴν Βασσαράβας, ἐκ τῆς αὐτῆς

πος ἀποικία δὲν ἐσυνίστατο ὑπὸ μόνων Δακο-ρω-
μάνων καὶ ὁμοθρήτων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ πολλῶν
Λατίνων τε καὶ Σαζόνων, οἵτινες πρὸ τεσσάρων
αἰῶνων μὴ πειθόμενοι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώ-
του Καρόλου μεγάλου, ἦλθον πλήθος καὶ ἀποκα-
τεσάθησαν εἰς Τρανσυλβανίαν, ὅπου εἶχον τὴν
κυριότητα πολλῶν πόλεων, καθὼς καὶ ἕως τῆς
σήμερον. Ὅποια ἀνάγκη λοιπὸν τοὺς ἐδίασε νὰ
συνακολουθήσουν, ὑπὸ ἐξουσίαν ἀλλογενοῦς ἡγε-
μόνος, καὶ εἰς ἀλλοδαπὴν γῆν, τοὺς ἑτεροθρή-
σκους Δακο-ρωμάνους, ἐξ ὧν οἱ πλεῖστοι ἦσαν
Ἰθαγενεῖς, καὶ ἐπανήρχοντο εἰς τὴν πάλαι πατρί-
δα αὐτῶν; ἐξάπαντος ἡ ἐπιδρομὴ τῶν Σκυθῶν,
κατὰ τὸ προῤῥηθῆν ἔτος, ἣτις ἐδίασε καὶ τὸν
ἰδίον βασιλέα Βελῶν μετ' ὅλης τῆς οἰκογενείας
καὶ τῶν μεγιστάνων του νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Ἀου-
ςρίαν, χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ φρουτίσῃ ὅχι μόνον
διὰ τὴν τῶν Δακο-ρωμάνων μετοικεσίαν, ἀλλ'
οὔτε διὰ τὸ καθ' αὐτὸ ἰδιό του ὑπήκουον.

Ὅθεν ἡ μὲν χρονολογία τοῦ Γερμανοῦ
Μπύσιγγ, ἣτις ἀναφέρει τὴν τοῦ Ῥάδουλ βοε-
βόδα Νέγρου μετάθεσιν τῷ 1200 ἔτει, εἶναι προ-
φανῶς λαυθασμένη, ὡς μὴ ἔχουσα οὐδεμίαν ἀπό-
δειξιν· καθὼς καὶ τὸ τῆς Μολδαυικῆς χρονολο-

παλαιᾶς γενεᾶς, τῆς παρὰ Αὐρηλιανοῦ τοῦ αὐτοκρά-
τορος μετοικισθείσης εἰς τὴν Μοισίαν, ἐξ ἧς κατή-
γοντο καὶ οἱ μετέπειτα Μπίννοι, ἐξουσιασαὶ διαδοχι-
κῶς τῶν τῆς Κραγιώβας πέντε θεμάτων.

γίας ἐν ἔτει 1080 εἶναι πάντῃ ἀπίθανον καὶ ἀναπόδεικτον· ὁ δὲ τῆς Βλαχίας παλαιὸς χρονογράφος, ὅστις διαλαμβάνει ἐν ἔτει 1290, εἶναι ἀναμφιβόλως πόρρω τῆς ἀληθείας. Ἐπὶ τούτοις ἐστὶ καὶ ἐν ξύλινον ἀπομνημονευματάριον, ὅπερ εὑρέθη εἰς Κιμπουλούγγι, ἐν τῷ παλαιῷ τοῦ Ῥάδουλ Βοεβόδα μοναστηρίῳ, βεβαιοῦν τὴν εἰς τοῦτο παλαιὰν τῶν ὑποσατικῶν ἀφιέρωσιν μετὰ τοῦ χωρίου Μπαδέσι· τὸ δὲ ἔτος τοῦ ἀπομνημονευματερίου εἶναι κατὰ τὸ 1122, τὸ ὁποῖον ὕστερον μετεγράφη παρὰ τοῦ Λέοντος Βοεβόδα· διότι τὸ καθ' αὐτὸ ἀρχαῖον ἐχάθη εἰς τὸν κρημνισμὸν τοῦ μοναστηρίου, ἐπὶ ἡμερῶν τοῦ βοεβόδα Ματθαίου· δῆλον οὖν, ὅτι τοῦτο τὸ ἔτος ἐστὶ λαθασμένον εἰς τὴν μεταγραφὴν ἐπὶ Λέοντος Βοεβόδα.

Τὸ δὲ ἔτος τῆς χρονολογίας τοῦ μοναστηρίου Κιμπουλουγγίου 1215, καὶ τὸ ἔτος τοῦ τοπικοῦ χρονογράφου 1290, ὅπερ ἐξηκολούθησαν ἅπαντες ἀνεξετάσως, αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἀποδεικνύουσι τὸ προφανὲς λάθος· ἐπειδὴ ἂν ὁ ἀρχαῖος συγγραφεὺς τοῦ τοπικοῦ χρονογράφου ἦτον βέβαιος, ὅτι ἀληθεύει ἢ τὸ τῆς Κιμπουλουγγείου χρονολογίας ἔτος, ἢ τὸ τοῦ ῤηθέντος ἀπομνημονευματερίου, ἐξηκολούθει ἄνευ ἀμφιβολίας καὶ οὗτος εἰς τὴν χρονολογίαν του ἢ τὸ ἐν ἢ τὸ ἄλλο ἀπαρράλλακτως, ἀλλ' ὅχι νὰ ὑπερπηδήσῃ ἀπὸ μὲν τὸ ἀπομνημονευματάριον ἔτη 168, ἀπὸ δὲ τὸ

χρονολογικὸν Κιμπουλουγγίου ἔτη 75, χωρὶς ἀ ἔχη καὶ εἰς τοῦτο οὐδεμίαν βεβαίαν ἀποδείξειν.

Προφανέστατον λοιπὸν εἶναι καὶ πιθανώτατον τὸ λάθος τῶν προρρήθέντων, καὶ φαίνεται, ὅτι ἢ ἐκ παραδόσεως μετέπειτα, ἢ ἐκ συμπεράσματος ἐσημειώθησαν αὐται αἱ χρονολογίαι, ἐξ αἰτίας τῆς τότε ἐπικρατούσης ἄκρας ἀμαθίας τῶν ἐντοπίων, δι' ἄλλειψιν συγγραφέων, ἢ ἂν ἦσαν, ἐχάθησαν μετὰ ταῦτα ἐξ αἰτίας τῶν ἀλλεπαλλήλων μεταβολῶν καὶ περιστάσεων, οὔσαι αἷται αἰ ἐπαρχίαι, δηλαδὲ Βλαχία καὶ Μολδαυία, ὑποκείμεναι εἰς συνεχεῖς, καὶ ἀδιακόπους πολέμους, πυρπολισμούς, καὶ λεηλασίας, ὡς τοῖς πᾶσιν ἐστὶ δῆλον. Ἐπειδὴ οὔτε συγγραφεὺς τούτων τῶν ἐπαρχιῶν φαίνεται, οὔτ' ἀκριθῆς χρονολογία τῶν ἡγεμονουσάντων εὐρίσκεται· ἀλλ' ἐκ τῶν χρυσοβούλλων τῶν κατὰ καιροὺς ἡγεμόνων ἔλαβον τινὲς τῶν μεταγενεσέρων κάποιαν ἀμυδρὰν εἰδέαν, καὶ ἐσύθησαν τρόπον τινὰ χρονολογίαν, κάκεινην ὁμῶς τυφλὴν, καὶ ἄνευ ἀποδείξεων, μέχρι τοῦ ἀνδρείου Μιχαὴλ Βοεβόδα· προσέτι, τινὲς τῶν παλαιῶν ἡγεμόνων εἰς μὲν τῆς Σερβίας καὶ Οὐγγαρίας τὰ χρονικά ἐμπεριέχονται, εἰς δὲ τὸν τοπικὸν χρονογράφου οὔτ' ἀναφέρονται.

Ἐγὼ δὲ εἰς τὴν τῶν ἡγεμόνων χρονολογίαν, ἣτις ἐξακολουθεῖται ἔμπροσθεν ἐν τῷ ἐπομένῳ δευτέρῳ τόμῳ, περισσότερον ὠδηγήθη ἀπὸ τῆν Βυζαντινῆν ἰστορίαν, ἀπὸ τῆν Τουρκικῆν τῶν Ὁθωμανῶν βασιλέων χρονολογίαν, ἀπὸ τῆς Οὐγ-

γαρίας τὰ χρονικά, καὶ ἀπὸ τὴν τῶν Δεσποτῶν τοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ τῆς Σερβίας βιογραφίαν, ἅπερ εἰδήμονες τῶν διαλέκτων τούτων μετέφρασαν, καὶ τελευταῖον ἀπὸ τὸ παλαιότερον Λιατοπίσατζ ὁποῦ εὑρέθη, τουτέστι τοπικὴν τῆς Βλαχίας χρονολογίαν, μὲ ὅλον ὁποῦ αὕτη πολλῶν ἡγεμόνων τὰς πράξεις ἀποδίδει εἰς ἄλλους, πλὴν καὶ αὗται ἐδιωρθώθησαν διὰ τῆς τῶν λοιπῶν χρονολογικῶν ὁδηγίας καὶ ἀποδείξεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

Α΄ φ' οὗ κατέπαυσεν ἡ ῥηθείσα ἐπιδρομὴ τῶν Μογούλων Σκυθῶν, ἄρχησαν νὰ ἐκτείνωνται καὶ οἱ Μολδαῦοι πρὸς τὰ πεδινὰ μέρη τῆς χώρας αὐτῶν, ὄντες οἱ ἐξουσιασται τῆς ἄνω Μολδαβίας Κουμάνοι καταδαμασμένοι, καὶ εἰς ἄκραν ἀδυναμίαν, ἐξ αἰτίας τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐπιδρομῶν καὶ πολέμων· κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τούτου, ἀνδρείος τις Μολδοβάνος, ἐκ ποταποῦ γένους, χοιροβοσκὸς τὸ ἐπάγγελμα, καλούμενος Κορδοκουβᾶς, διὰ μίαν πρόρρησιν ἐνὸς ψευδομάντεως, ὅς τις προσέειπε αὐτῷ, ὅτι θελεῖ ἡγεμονεύσει ἐν τὸς ὀλίγου, ἀπέρριψε τὴν ποιμενικὴν ῥάβδον, καὶ ἀντ' αὐτῆς λαβῶν ὅπλα, καὶ συναθροίσας περὶ αὐτὸν καὶ ἑτέρουσ τινας κηκοτρόπους, ἐξῆλθεν εἰς τὴν λησειαν, εἰς τὴν ὅποταν εὐδακιμήσας, καὶ ἐπὶ τὸ κρεῖττον προβαίνουσαι αἱ δυνάμεις του διὰ τὴν ὁσημέραι τῶν ὀπαδῶν του ἐπαύξησιν, ἐπέτυχεν νὰ καταυτήσῃ ἀρχηγὸς ἐνὸς ἀνδρείου στρατεύ-

Συμεων Γου-
πέδ.

ματος, ὅθεν καὶ ἀποκατέστη ἡγεμονὴν Μολδαυίας· μετὰ τὸ μέσον ὅμως τοῦ ἐγ' αἰῶνος, εἰς ἔγγονος τοῦ Τζιγγῆς Χάν, καλούμενος Νογαῶς, ἐξουσιασθῆς τῆς μικρᾶς Σκυθίας, ἀρχηγὸς τῶν Μογούλων, καὶ Ταρτάρων Νογαΐδων, ἐξ οὗ ἔλαβον οὗτοι ταύτην τὴν κλήσιν, ὁρμήσας μὲ πολυἀριθμον στρατευμα εἰς τὰ μέρη τῆς Πόλσκας, ἢ Πολωνίας, ὑπέταξε καὶ ἐλεηλάτησε τὴν παρὰ τὸν Βίβουλαν ποταμὸν πρωτεύουσαν πόλιν αὐτῆς Κρακοβίαν, καὶ ἄλλα κατώτερα μέρη· ζητήσας δὲ καὶ τὴν κόρην τοῦ τῆς Οὐγγαρίας ῥηγὸς εἰς γυναῖκα, καὶ ἐμποδισθεὶς εἰς τοῦτο παρὰ τοῦ Πάππα ὁ ῥήξ, κατοπολεμεῖται σκληρῶς παρὰ τοῦ Νογαῶ, καὶ μόλις μὲ τὴν φυγὴν σώζεται. Ἐπειτα ὁ Νογαῶς ἐπιχειρεῖ νὰ γένῃ κύριος τῆς ἀρχῆς τῶν Κουμόνων, καὶ ἀποτυχὼν, προσκαλεῖται κατὰ τῶν Ῥωμαίων εἰς συμμαχίαν παρὰ τοῦ ἀρχοντος τῶν Ῥωμανίων, καὶ Βουλγάρων Κωνσταντίνου υἱοῦ τοῦ Ταίχου, ὅς τις εἶχεν εἰς γυναῖκα Μαρίαν τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Νικαίας Θεοδώρου Β'. Λασκάρως, ἣν ἔλαβεν ἐν ἔτει 1258. Ἐπειδὴ, ἀφ' οὗ ἐπανέλαβεν ὁ αὐτοκράτωρ Μιχαὴλ Κομνηνὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Φράγγων ἐν ἔτει 1261, οἳ τινες ἐκράτησαν αὐτὴν ἔτη 57, ἐτύφλωσε τὸν ἀδελφὸν τῆς ῥηθείσης Μαρίας Ἰωάννην τὸν Λάσκαριν· ἡ δὲ θερμῶς ἐκετεύουσα τὸν ἄνδρα αὐτῆς διὰ νὰ κάμῃ ἐκδίκησιν, ἐκάλεσεν ἃ Κωνσταντῖνας τοὺς Ταρτάρους Νογαΐδες, οἳ τινες διαβάτες τὴν Μολδαυίαν, περαιοῦνται τὸν Ἰσθμὸν

Νέστωρ Πε-
τζέροσκης εἰς
τὸ περὶ ἐπι-
δρομῶν.

Χωνιάτης.

καὶ διαχυθέντες εἰς Θράκην ὡς χεῖμαρος, λεηλατοῦσιν αὐτὴν μέχρι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔπειτα δὲ ἐπαναστραφεῖντες εὐτὸς τοῦ Ἰσρου, ὑποτάττου τὴν Δόμπριτζαν· τότε καὶ ὁ ῥήθεις ἡγεμῶν τῆς Μολδαυίας Κορδοκουβᾶς κατὰ τῶν Νογαΐδων ἐφορμήσας, ἐβίασεν αὐτοὺς νὰ παραιτήσουν τὴν Δόμπριτζαν, καὶ νὰ περάσουν τὸν Ἰσρου· διαπεράσας ὁμῶς καὶ οὗτος κατόπιω τῶν νικῶ, καὶ καταφανίσας αὐτοὺς διόλου, ἄρχισε νὰ κατατρέχη τὴν Βουλγαρίαν· μὴ ὑποφέρων δὲ ὁ ἄρχων τῆς Βουλγαρίας Κωνσταντῖνος, ἐσυναθροίσει στρατευμα καὶ ὥρμησε κατ' αὐτοῦ· συγκροτηθέντος ὁμῶς πολέμου νικᾶται, καὶ θανατῶνεται· ὅθεν ὁ Κορδοκουβᾶς ἔγινε κύριος οὐ μόνου τῆς ἐξουσίας τοῦ Κωνσταντίνου, ἀλλ' ἔλαβε καὶ τὴν γυναῖκα ἐκείνου Μαρίαν εἰς σύζυγον· ὡς ἤκουσε λοιπὸν ταῦτα ὁ Βασιλεὺς Μιχαὴλ Κομνηνὸς, μεγάλην φροντίδα διὰ τὴν τοῦ Κορδοκουβᾶ καθαίρεσιν ἔλαβε, καὶ εὐρισκόμενον κατὰ τὴν Τρωάδα τὸν Ἰωάννην Ἀσάν, ἐκάλεσε τοῦτον ὁ βασιλεὺς, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκεν ἡ ἐξουσία τῆς Βουλγαρίας, ἔχοντα τὰ δίκαια ἐκ τῶν προγόνων του, καὶ δούς αὐτῷ εἰς γυναῖκα Εἰρήνην τὴν θυγατέρα του, ἀπέστειλε μετὰ δυνάμεως ἱκανῆς διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν Βουλγαρίαν ἐκ τῆς τοῦ Κορδοκουβᾶ τυραννίδος, ὅς τις πληροφορηθεὶς τὴν τοῦ Ἰωάννου Ἀσάν κίνησιν κατ' αὐτοῦ μετὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων, καὶ μὴ ὦν ἱκανὸς ν' ἀντιπαραταχθῆ μετὰς ἰδίας αὐτοῦ δυνάμεις, ἀπῆλθεν εἰς Βεσσαραβίαν,

διὰ τὰ συζήση φιλίαν μὲ τὸν Νογᾶν, καὶ τὰ ζητήση βοήθειαν παρ' αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον ὑποδεχθεῖς ὁ Νογᾶς φιλικῶς, καὶ ὑποσχεθεῖς τὸ ζητούμενον, ὕσερον ἀπὸ πολλήν οἰνοποσίαν, εἰς ἓν συμπόσιον, καθ' ὕπνον τὸν ἐθανότωσεν ἐν ἔτει 1277.

Μετὰ ἕξ ἔτη δὲ, κατὰ τοὺς 1283, ὁ ῥηθείς Νογᾶς, ὅς τις ἐξουσίαζε καὶ τὴν Βεσσαραβίαν, συμμαχήσας μετὰ τοῦ Οὐλδαμουρ, ἡγεμόνος τῶν Κουμάνων, ὁ ὁποῖος ἐξουσίαζε τὰ πέραν τοῦ Προύτου πρὸς ἀνατολὰς καὶ Εὐξείνου Πόντου μέρη τῆς Μολδαυίας, εἰσβάλλει εἰς Οὐγγαρίαν, διὰ τὰ ἐκτελέση τὸν προμελετώμενον σκοπόν του, καὶ τὰ κατακυριεύση αὐτήν, πλὴν μόλις ἄρχησε τὰ φθειρή καὶ τὰ λεηλατῆ, καὶ βιασθεῖς ὑπὸ λιμοῦ, καὶ νόσου πανώλους, ἧτις κατεθέρριξε τὸ κράτευσμά του, ὑπέσρεψεν εἰς τὴν Μολδαυίαν· ποιήσας δὲ εἰρήνην μετὰ τῶν Οὐγγρων, καὶ λεηλατῶν αὐτῆς τὴν Πολωνίαν, νικᾶται ὑπὸ τοῦ Τεχταγοῦ, υἱοῦ τοῦ Μαγγοῦ, ἐτέρου ἀρχηγοῦ τῶν Σκυθῶν, καὶ φονεύεται ἐν ἔτει 1294, καὶ οἱ Νογαῖδες διασπείρονται εἰς πολλὰ μέρη, (ἦσαν δὲ Μωαμεθάνοι καὶ εἰδωολάτραι) ἐξ ὧν πολλοὶ ἔμειναν ἐν Μολδαυίᾳ, οἳ τινες μετὰ ταῦτα διαπερῶντες τὸν Ἰερον, πολλάκις ἐλεηλάτησαν τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας, ἐν ἔτει 1319, καὶ 1328, καὶ 1332, καὶ 1337, καὶ 1341, πότε μόνοι, καὶ πότε μετὰ τῶν Βουλγάρων καὶ Βλάχων, ἀείποτε δὲ μετὰ τῶν Μολδαύων, ὑπὸ τῷ ζυγῷ τῶν ἑσποίων ὑποταχθέντες μετὰ ταῦτα, ἐνηγκαλίσθη

σαν καὶ τὴν τούτων Θρησκείαν, καὶ ἐμίγησαν μετὰ αὐτοὺς, ἐπειδὴ οἱ Μολδαῦοι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Νογᾶ, ἐξουσίασαν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Τύρα, ἢ Νίερον, μέχρι τῆς χερσονήσου εἰς τὴν ἄκραν τῆς Μαύρης Θαλάσσης, εἰς τὸν ὁποῖον τόπον κατοικοῦν οἱ Νογαῖδες· μετέπειτα ὅμως ὑπεχωρίσθη ἡ Βεσσαραβία, ἐπὶ Στεφάνου Βοεβόδα, ὑπὸ τῶν Τούρκων, ὄντες καὶ οἱ Νογαῖδες Μωαμεθάνοι, (ὄρ. ἐν τῷ Β. Τόμῳ τὴν ὑποσημείωσιν τῆς Βιογραφίας τοῦ Βλαδὸ Βοεβόδα Τζεπελοῦς, ἡγεμόνος Βλαχίας.) τὴν ὁποίαν χώραν καὶ Μπουτζὰκ ὠνόμασαν. (ὄρ. μέρ. α΄. Κεφ. α΄. ὑποσημ. ια΄.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ΄.

Τὰ ἔθνη λοιπὸν, τὰ ὁποῖα ἐκ τῶν τῆς Ἀσίας περάτων κατὰ καιροὺς ὡς χεῖμαροι ἔτρεχον εἰς ταύτας τὰς ἐπαρχίας, τὰ μὲν διασκορπιζόμενα, τὰ δὲ ὑποτασσόμενα, κατεφθειρόντο μεταξύ τω, καὶ τὰ πλείω ἐξήφανίζοντο. Ἐλθόντες δὲ καὶ οἱ Μογούλοι ἐσχάτως, ἀπῆλθον ταχέως ὡς προεῖρηται μετὰ τριετίαν, διὰ τὸν τῆς Εὐρώπης σωτήριον τοῦ Ταγαθῆ, υἱοῦ τοῦ Γεγγῆς Χάν, θάνατον, ἀφ' οὗ ἐλεηλάτησαν καὶ κατερήμωσαν τὴν τε Ῥωσσίαν καὶ Πολωνίαν, Δαλματίαν καὶ Οὐγγαρίαν, οἵτινες, ὡσπερ ἀνεμοζάλη σφοδρὰ, ἢ τυφῶν μέγας ἐπιπεσόντες, καὶ ἐρχόμενοι καὶ ἐπιστρέφοντες, πᾶν τὸ συναπαντώμενον κατηφάνιζον· οἱ δὲ Δαχο-ρωμόνοι ὡς ἔθνος ποτὲ μὲν αὐ-

τόνομον, ποτὲ δὲ ὑποτασσόμενον, καὶ ἄλλοτε μὲν ὑποχωροῦν μὲ τὴν φυγὴν τὰς ὀρμὰς, ἄλλοτε δὲ ἀντιτεῖνον μὲ τὴν ἀνδρείαν τὰς μανικὰς προσβολὰς, ἐσώζετο καὶ ἐπηύξανεν εἰς τὴν χώραν του, τὴν μεταξὺ Τισσοῦ, Δουνάβεως, καὶ Νίξρου τῶν ποταμῶν, καὶ τῆς Μαύρης Θαλάσσης κειμένην· ἀποκατέστη ὅμως λαὸς σύμμικτος ἐκ πολλῶν ἐπιδραμόντων Σκυθικῶν ἔθνῶν καταγόμενος, δηλαδὴ ἐκ τῶν ἀρχαίων κατοίκων Σλάβων, Γετῶν, καὶ τῶν ὁμοφύλων καὶ ὁμογλώττων αὐτοῖς Δακῶν, (τῶν παλαιότερων ἀγνοουμένων) καὶ μετέπειτα τῶν Ῥωμάνων, ἐκ Κιμμερίων καὶ Γόθων, ἐκ Βασάρνων καὶ Γηπαίδων, ἐκ Σλαβίνων καὶ Οὔνων, ἐκ Βανδύλων καὶ Βουλγάρων, ἐκ Χαζάρων καὶ Ἀβάρων, ἐξ Οὔγγρων καὶ Μπογδόων, ἐκ Κουμάνων καὶ Νογάδων, ἐξ ὧν ὅσοι κατὰ καιροὺς ἔμειναν εἰς ταύτην τὴν χώραν, ὑποτάσσοντες ἢ ὑποτασσόμενοι, πάντες τὰ τῶν Δακο-ρωμάνων, ἢ Ῥουμάνων ἐναγκαλισάμενοι, κατ' ὀλίγου ἐξερουμουσίθησαν, καὶ οὐδὲ ἔχνος αὐτῶν ἐν τῷ τόπῳ διέμεινε (*).

α'. (*) Ἐκατοικεῖτο ποτὲ ἡ Δακία ὑπὸ 18 γενεῶν· καὶ Λάζιος. εἰς μὲν τὴν Ῥιπενσιάν, ἥτις καὶ Παννοδακία ἐλέγετο, τὸ ἤδη Μπανάτον Τριμισβαρίου μέρος τῆς Οὔγγαρίας, καὶ μέρος τῆς Βλαχίας κατόικουν οἱ Πρενδανῆσιοι, οἱ Ἀλβοκῆνσιοι, οἱ Σαλδήνσιοι, οἱ Τερουῆγγοι, οἱ Βουρῆροι, καὶ οἱ Κιγγῆσιοι· εἰς δὲ τὴν Ἀλμπεσρίαν, τὸ νῦν Βλαχίαν, καὶ μέρος τῆς Μολδαβίας κατόικουν οἱ

Τέλος πάντων μετὰ τὸν ἀφανισμόν τῶν ἀνατολικῶν Κουμάνων, καὶ μετὰ τὸν παντελῆ καταδασμὸν καὶ ταπεινώσειν τῶν δυτικῶν, ἄρχησαν νὰ ὑψώουσι τὴν κεφαλὴν καὶ οἱ εἰς τὰ ὄρεινὰ καὶ ὄχυρὰ ἀνατολικά τῆς Τρανσυλβανίας μέρη κατοικοῦντες Δακο-ρωμάνοι, ἐπιμελῶς καταγινόμενοι εἰς τὸ πολιτικόν τους σύστημα, ἔχοντες ἡγεμόνας ἰδίους, καθὼς καὶ πρότερον, ψηφίζομένους κατ' ἐκλογὴν, τὸ σύστημα τῶν ὁποίων κατ'

Πιέφυγοι, οἱ Σιγίνιοι, οἱ Σένσιοι, οἱ Κοντήσιοι, οἱ Ταϊφάλοι, οἱ Χακοήνσιοι, καὶ οἱ Κισοβῶκοι· εἰς δὲ τὴν μεσόγειον, τὴν ὑπὸ τῶν δατίνων καλουμένην Τρανσυλβανίαν, (ὅπερ σημαίνει τόπον κεκλεισμένον πανταχόθεν ὑπὸ δρυμῶν) ὑπὸ δὲ τῶν Οὔγγρων Ἐρδελ, καὶ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὀνομαζομένην Σημπενβύργην, τουτέστιν ἑπτὰ πόλεις, ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πόλεων ὅπου ἔχει, (*) κατόικουν οἱ Ποτουλατήνσιοι, οἱ Βουριδεήνσιοι, οἱ Βήφοι, οἱ Ρατακῆνσιοι, καὶ οἱ Ταυριῶκοι, τῶν ὁποίων ἡ χώρα κυρίως ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ Παννονίᾳ οὔσα, Στείμαρχ ὀνομάζεται.

Μελετ. Γεωγρ.

(*) Τὸ Κισβόνιον, ἢ Σιμπίνι, καὶ Ἐρμανσάδτ, ἢ Ἐρμανούπολις· τὸ Βρασσοβόν, ἢ Κρονσάτ, καὶ Στεφανούπολις· ἢ Σανδάνα, κοινῶς Σεγσεβάρ· ἢ Πῆρος, ἢ Μεγσεσβάρ· τὴν Ἄλβα Ἰουλία, κοινῶς Βεῖσεμβούργ, καὶ ὑπὸ τῶν Οὔγγρων Γιούλα Σεῖβάρ· ἢ Κλαυδιούπολις, κοινῶς Κλουζι, καὶ γερμανιστὶ Κλαουσεμβούργ, πόλις μεγάλη καὶ περὶφημος, μὲ ἀκρόπολιν ἀρχαίαν· εἰς αὐτὴν γίνονται καὶ αἱ συνάξεις καὶ βουλαι τῆς ἐπαρχίας· καὶ ἡ Βισρικία, κοινῶς Βεσέρτζε, καὶ γερμανιστὶ Νοσσεν.

ἀρχὰς μὲν ἦτον ἀριστοκρατικόν, ἢ μεσοηγεμονικόν, μοναρχικόν δὲ μετέπειτα, καθὼς καὶ τὸ τῆς Βλαχίας. Καταφανισθείσης λοιπὸν τῆς ἀρχῆς τῶν Κουμάνων, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν δι' ὅλου ἐκριζωθείσης, οἱ δὲ Οὐγγροι ταπεινωθέντες, καὶ οἱ Νογαΐδες καταπονηθέντες καὶ ἀτυχήσαντες εἰς τοὺς κατὰ τῶν Βουλγάρων πολέμους, ἐκινήθησαν καὶ οἱ παρὰ τὸν Τισσὸν ποταμὸν ἐν τῷ Μαραμὸς τῆς Τρανσυλθανίας κατοικοῦντες Δακο-ρωμάνοι εἰς κατάκτησιν τῆς γῆς Μολδαυίας, βιαζόμενοι καὶ οὗτοι ἐκ τῶν προρρήθέντων αἰτιῶν ὧν προείπομεν καὶ διὰ τοὺς πρότερον μεταναστάντας ἐκ Φαγαρασίου Παρολτίους Δακο-ρωμάνους, μετὰ τοῦ Ῥάδουλ Βοεβόδα Νέγρου, τοῦ ὁποίου οἱ διάδοχοι ἤδη μετὰ κλέους ἡγεμόνευον ἐν Βλαχίᾳ· ὅχι δὲ, ὅτι ἦτον ἔρημος ἡ Μολδαυία, ὡς τινὲς ὑποθέτουσιν, ἀλλ' ὅτι οἱ ἐναπολειφθέντες ἐν αὐτῇ Δακο-ρωμάνοι καὶ Νογαΐδες ὄντες ἐκνευρισμένοι, καὶ διόλου καταπεποιημένοι, δὲν ἐξίσχουν εἰς τὸ νὰ ἀντιτείνουσι· ὅθεν ὁ τοῦ τότε ἡγεμονεύοντος ἐν Μαραμὸς Μπογδάνου υἱὸς Δραγούσης μεταναστὰς ἐκεῖθεν κατὰ τὸ μέσον τοῦ ἰδ' αἰῶνος μετὰ στρατεύματος ἰκανοῦ, καὶ πρὸς τὸ δυτικοβόρειον τῆς Μολδαυίας ὀρμήσας, ἀποκατέστησε τὴν ἀποικίαν αὐτοῦ ἐκεῖ, ὅπου καὶ τὸν τῆς ἡγεμονίας του θρόνου κατ' ἀρχὰς ἔθεσεν εἰς Σουτζάβαν· ἔπειτα ἐκταυθεῖς καὶ εἰς τὴν λοιπὴν Μολδαυίαν, καὶ πολλὰ μέρη ὑποτάξας τῆς Κουμανίας, τοὺς μὲν πολυαρχομένους Ῥουμουνο-

μολδαύους εὐκόλως ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του εἰλ-
κυσε, τοὺς δὲ Κουμάνους, καὶ Νογαΐδας, ἐξη-
σθενημένους ὄντας, ἢ ἀναχωρήσωσιν ἐκ τῆς Μολ-
δαυίας, ἢ νὰ ὑποταχθῶσιν ἠνάγκασε.

Τοιοιουτρόπως λοιπὸν ἐγένοντο κύριοι οὗτος
καὶ οἱ μετ' αὐτὸν πάσης τῆς μελαίνης Κουμανίας,
τουτέστι τῆς Μολδαυίας, ἐν ὀλίγῳ καιροῦ δια-
στήματι, ἀποκαταστήσαντες καὶ ἀρχιεπίσκοπον
Μολδαυίας, καὶ κληρὸν ἐκκλησιασικόν, ὅστις
ὑπέκειτο ἀμέσως τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῆς
Κωνσταντινουπόλεως ὡς καὶ πρότερον, ἐπειδὴ οἱ
Μολδαῦοι, καθὼς καὶ πάντες οἱ λοιποὶ Δακο-
ρωμάνοι, ἀνέκαθεν ἠκολούθουν ἀναποσπάζως καὶ
πιστῶς τὰ δόγματα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, οὐ-
δέποτε δὲ τὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς· εἰς δὲ τὴν ἐν Φλω-
ρεντία σύνοδον ἀπελθὼν καὶ ὁ Μητροφάνης τῆς
Μολδαυίας μητροπολίτης μετὰ τοῦ πατριάρχου
Κωνσταντινουπόλεως Ἰωσήφ, καὶ τὰ δόξαντα ἐ-
κεῖ ὑπογράψας, ὡς ὁ Πατριάρχης καὶ οἱ λοιποὶ,
δὲν ἐτόλμησε πλέον νὰ ἐπιστρέψῃ, διότι ὁ τῆς
Μολδαυίας ἡγεμὼν πληροφορηθεὶς τὰ γενόμενα,
καὶ ὀργισθεὶς κατ' αὐτοῦ, ἐζήτησε διὰ μητρο-
πολίτην τῆς Μολδαυίας τὸν τοῦ Ἐφέσου ἀρχιδιά-
κονον, ὃς τις καὶ ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ τῆς
᾽Οχριδος πατριάρχου. Ἐκ τούτου λοιπὸν προῆλθε
τὸ νὰ γνωρίζῃ ὁ τῆς Μολδοβίας μητροπολίτης
μερικὸν καιρὸν τὴν κυριαρχίαν τοῦ τῆς ᾽Οχριδος
πατριάρχου, μέχρι τοῦ Βασίλ Βοεβόδα, ὅστις

πάλιν υπέρσρεψε τὸν τῆς Μολδαβίας μητροπολίτην τῷ πατριάρχῃ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Μεταξὺ λοιπὸν εἰς ἓνα ὀλόκληρον αἰῶνα ἀποκατεστάθησαν αὐταὶ αἱ δύο ἡγεμονεῖαι, ἢτε Βλαχία καὶ Μολδαβία, ἐν τῇ πάλαι εὐρυχώρῳ χώρᾳ αὐτῶν πάλιν αὐτόνομοι καὶ ἀνεξάρτητοι, διοικούμεναι ὑπὸ ἰδίων ἡγεμόνων ἰθαγενῶν ὀρθοδόξων· καὶ ὁ λαὸς οὗτος δὲν ἔδειξεν ὀλιγωτέραν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους ἀντίστασιν εἰς τὸ μετέπειτα, πάσχοντες νὰ φυλᾷξωσι τὴν ἀνεξαρτησίαν, καὶ ἐλευθερίαν των· ἀλλ' ἐν ὅσῳ εἶχον ἡγεμόνας ἀξίους καὶ δικαίους, ἀρχιερεῖς ποιμένας καὶ προστάτας, καὶ ἄρχοντας ζηλωτὰς πατριώτας, ὑπέρασπίσθησαν τὰ δικαιώματα καὶ τὴν ἐλευθερίαν των δυνάμει τῶν ὀπλων κατὰ δυνάμειος, ἣτις μετὰ ταῦτα ἀποκατέστη ἡ μεγαλητέρα τοῦ κόσμου, δηλαδὴ τῆς Ὀθωμανικῆς, ὡς ἐν τῷ Β'. ἐπομένῳ τόμῳ ἰσορηθῆσεται εἰς τὴν βιογραφίαν τῶν ἡγεμόνων. Ὅθεν εἰς τοῦτον τὸν ἀνδρείου χαρακτῆρα των χρεωστοῦσι καὶ τὴν σημερινὴν αὐτῆν παλιτικὴν ὑπαρξιν, καὶ ὅσα προνόμια ἀπολαμβάνουσι.

Δὲν εἶχον ὅμως ἰδίους ἰσορικούς διὰ νὰ σημειώσωσι πολλὰς πράξεις των ἀξίας τῆς ἰσορίας· ἀλλ' οὐδὲ ἄλλοι ἰσορικοί ξένοι ἦσαν τότε διὰ νὰ μᾶς φυλάξωσιν ἀπὸ τὴν λήθην ὅλα τὰ διατρέξαντα μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους·

καὶ ὅμως ὅσα κατὰ τύχην ἐσημειώθησαν καὶ σφύζονται, καὶ ὅσα ἢ παράδοσις μῶς ἐφύλαξεν, εἶναι ἀρκετὰ νὰ χαρακτηρίσωσι τοὺς λαοὺς τούτους, ὡς ἔθνος ἀνδρείον, φιλελεύθερον, καὶ ἄξιον διὰ καλλητέραν τύχην.

Τὰ σύμβολα, ἢτοι σημεῖα τῶν ἀρχαίων προγόνων τοῦ ἔθνους τούτου, τῶν μὲν Γετῶν ἦτον ὄνου κρανίου ἐπάνω εἰς ἓν κοντάρι, διὰ τὸ αὐτάρκες, ἀτάραχον, ἀκατάπληκτον, ὑπομονητικὸν, καὶ φίλεργον τούτου τοῦ ζώου· τῶν δὲ Δακῶν ἦτον εἶδος δράκοντος καὶ μὲ δρέπανον· ἀμφότεροι δὲ εἶχον καὶ ἀλογοουράς, καθὼς καὶ οἱ Βούλγαροι πρὶν νὰ γίνουσι Χριστιανοί, ὡς ἔχουσι καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ ἤδη· ἀπ' οὗ ὅμως ἦλθον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, ἔλαβον σύμβολα τὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν λεγεῶνων, αἱ ὁποῖαι ἐφύλαττον ταύτας τὰς ἐπαρχίας, καὶ ἦσαν τῆς μὲν Μολδαυίας Βοὸς κεφαλῆ, τῆς δὲ Βλαχίας Ἄετός μονοκέφαλος, ἅπερ μεταχειρίζονται μέχρι τῆς σήμερον, ἀγκαλὰ καὶ διῆσχυρίζονται λέγοντες, οἱ μὲν Μολδαῦοι, ὅτι τὴν τοῦ Βοὸς κεφαλὴν ἔχουσι, ἐπειδὴ εὐρέθη ἓνα κρανίου τούτου τοῦ ζώου ἐν ᾧ ἔσκαπτον διὰ νὰ θεμελιώσουν τὴν πόλιν τῶν Ἰασίων, οἱ δὲ Βλάχοι, ὅτι τὸ σημεῖόν τους εἶναι Κόραξ, καὶ οὐχὶ Ἄετός· μ' ὅλον τοῦτο εἰσὶ τὰ λεγόμενα μᾶλλον μῦθοι, διότι ἢ μὲν πόλις τῶν Ἰασίων, κοινῶς Ἰάσι, πρωτεύουσα τῆς Μολδαυίας, εἶναι πολλὰ παλαιότερα τῆς ἐκ Τρανσυλθανίας καθόδου τοῦ Δραγοῦς

Βρεβόδα, ὡς τὸ βεβαιοῖ καὶ ὁ Καντεμίρης, ὁ δὲ ἀστὸς φαίνεται, ὅτι ἦτον σύμβολον τῆς Δακίας καὶ πρὶν τοῦ Τραϊανοῦ· ἐπειδὴ Ἰουβενίλις ὁ Σατυρικός θέλων νὰ περιπαίξῃ τὸν στρατηγὸν Φοῦσκου Ῥωμαῖον, ὅς τις ἐφουζύθη ὑπὸ τῶν Δακῶν ἐν ἔτει 88 ἀπὸ Χριστοῦ, λέγει, ὅτι ὁ Φοῦσκος στρατηγὸς εἰς μαρμαρένιαν χώραν ἐσυλλογίζετο τοὺς πολέμους, (δηλαδὴ εἰς τὰς τρυφὰς τῶν παλατίων τῆς Ῥώμης) καὶ διὰ τοὺς ἀστῶς Δάκας ἐφύλαττε τὰ ἐντόσθιά του· (μὲ τὸ ὅποιον φανερώνει τὰς Δακικὰς τοῦ πολέμου σημαίας) ἀφ' οὗ ὁμως ἐπίστευσαν εἰς Χριστὸν, οἱ τῆς Δακίας ἡγεμόνες ἐπρόσθεσαν τὸν σταυρὸν εἰς τὸ ῥάμφος τοῦ ἀστοῦ, ὡς σημεῖον τῆς πίσεως.

Σχόλιον Γ'.

Οἱ Δακο-ρωμᾶνοι φαίνεται, ὅτι ἀφ' οὗ ἀπώλεσαν τὴν ἀρχαίαν τους εὐταξίαν, διέφθειραν καὶ τὴν γλῶσσαν τους μὲ τὴν τῶν ἄλλων ἐθνῶν σύγχυσιν, καὶ συγκοινωνίαν· μ' ὅλον τοῦτο σώζονται μέχρι τοῦδε μερικὰ λείψανα καὶ τεκμήρια τῶν Ῥωμαϊκῶν ἐθίμων, καὶ τῆς ἀρχαίας αὐτῶν διαλέκτου, ἅπερ ἀποδεικνύουσι τόσον τὴν ἀρχὴν των ὅσον καὶ τὴν διαφθορὰν ὅπου ἔλαβον ὑπὸ τῶν Σλαβίνων, τῶν ὁποίων ἐμεταχειρίζοντο τὴν διάλεκτον, ὡς μὴ ἔχοντες ἰδιάτους στοιχεῖα· ὡσαύτως τῶν Ἰταλῶν, καὶ μᾶλλον τῶν Γενοβέζων, οἵτινες κατὰ τὸν 15. αἰῶνα κατώκησαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τουτέστι Ἑλλίον, ἐξ ὧν ἔλαβον πολ-

λὰς λέξεις, ὡς εὐρόντες πολλὴν ὁμοιότητα τῆς ἰδίᾳς αὐτῶν διαλέκτου μὲ τὴν ἐκείνων τῶν Ἰταλῶν, μεθ' ὧν οἱ Βλάχοι, καὶ κατ' ἐξοχὴν οἱ Μολδαῦοι εἶχον μεγάλην συγκοινωνίαν ὡς γειτνιάζοντες, ὥστε ὁποῦ φαίνεται ἡ νῦν Βλαχομολδαυικὴ διάλεκτος νὰ εἶναι περισσότερον θυγάτηρ Ἰταλικῆς παρά Λατινικῆς, μ' ὅλον ὁποῦ εἰς τοῦτο διαφωνοῦσιν οἱ ἱστορικοὶ, καὶ οἱ μὲν παρά Λατινικῆς αὐτὴν παραχθῆναι λέγοντες φέρουσι πρὸς μαρτυρίαν τὰς ἐν Δακίᾳ κατοικοῦσας Ῥωμαϊκὰς ἀποικίας, καὶ τὸ καλεῖσθαι τοὺς Βλάχους καὶ Μολδαύους αἰεὶ Ῥωμάνους, οἳδέποτε δὲ Ἰταλοῦς, καὶ τὰς Λατινικὰς πολυλεξίας παρομοιάζουσας ταῖς Βλαχικαῖς, καὶ διαφερούσας ταῖς Ἰταλικαῖς.

Παραδείγματος χάριν.

Λατινισί.	Βλαχισί.	Ἰταλिसί.	Γραικισί.
incipio	ιντζεπ	comincio	ἄρχομαι
albus	ἄλμπου	bianco	λευκός
dominus	δόμνου	signore	κύριος
mensa	Μάσα	tabula	τράπεζα
verbum	βόρμπα	parola	λόγος
caput	Κάπου	testa	κεφαλή
venatio	Βηνάτ.	caccia	κυνῆγι.

Οἱ δὲ ἀντιλέγοντες παρά τῆς Ἰταλικῆς φωνῆς, ἐπιφέρουσι τὰ βοθηθικὰ ρήματα, ὡς ἄμ, ἔχω, ἄϊ, ἔχεις, ἄρε, ἔχει· τὸ ἄρθρον τῶν ὀνομάτων, καὶ καθ' αὐτὸ λέξεις Ἰταλικὰς, οἷον

Βλαχισί.	Ἰταλिसί.	Λατινισί.	Γραικισί.
Σχιόπ	zoppo	claudus	χωλός
Τζέρου	cercu	quaero	ζητῶ.

Ἄλλ' ἡ δόξα τούτων ἀναρεῖται διὰ τῆς ἀποκρίσεως, ὅτι τὰ βοηθητικὰ ῥήματα οὐκ εἰσὶ τῷ ὄντι Ἰταλικά, καὶ ὅτι οἱ Βλάχοι καὶ Μολδαῦοι μετὰ τὴν λέξιν τιθέασιν τὸ ἄρθρον, οἶον, ὄμουλ, λέμνουλ, φόκουλ· εἰδὲ καὶ συνάδουσι τινὲς λέξεις ταῖς τῆς Ἰταλικῆς, προέρχεται τοῦτο ἴσως ἀπὸ τῆς διατριβῆς τῶν Γενοβέζων μετὰ τῶν Βλαχομολδαύων, ὅτε ἐκεῖνοι ἐδέσποζον τῆς μαύρης θαλάσσης. Σῶζονται ὅμως ἔτι εἰς τὴν νῦν διάλεκτον τῶν Βλάχων λέξεις παρὰ τῶν πάλαι Δακῶν, λ. χ. Στεζιάρ, δρῦς. Παδοῦρε, δάσος. Δουμπράβα, λόγγος. Χελεσίου, λίμνη. Καράρε, μονοπάτι. Γκραέσκου, ὄμιλῶ. Πριθέσκου, θεωρῶ. Νεμερέσκου, ἐπιτυχάνω, καὶ ἄλλαι πάμπολλαι· περισσότεραι ὅμως σῶζονται εἰς τὴν Μολδαυϊκὴν διάλεκτον, ἐξ ὧν πολλαὶ δὲν ἐννοοῦνται ὑπὸ τῶν Βλάχων.

Καὶ μ' ὅλον ὅπου ἡ διάλεκτος αὕτη εἶναι πτωχὴ καὶ ἀκανόνιστος, καὶ διὰ τὰς πολλὰς ξένας λέξεις ὅπου κατὰ καιροὺς εἰσάγαγον εἰς αὐτήν, δηλαδὴ Ἰλλυρικὰς, Τουρκικὰς, Γραικικὰς, καὶ ἄλλας, ἐκατήντησε νὰ γίνῃ σχεδὸν ἀγῆτης καὶ ἀποτρόπαιος, δὲν εἶναι ὅμως ἀνεπίδεκτος διορθώσεως καὶ καλλωπισμοῦ, ἂν τινὰς τῶν εὐπατριδῶν ἐπιμελείτο νὰ τὴν κανονίσῃ, νὰ τὴν πλουτίσῃ, καὶ νὰ τὴν διορθώσῃ ἀναπληρῶν τὴν ἔλλειψιν αὐτῆς, τοῦλάχιστον μὲ σύνθεσιν Ἰταλικῶν ἢ Λατινικῶν λέξεων, μὲ τὰς ὁποίας ἔχει πολλὴν ὁμοιότητα· καὶ τότε, χωρὶς ἀμφιβολίας, ἢ

θελε γίνῃ καὶ αὐτὴ μία καλλίση διάλεκτος, καθότι δὲν εἶναι τραχεῖα ὡς αἱ λοιπαὶ παράγωγοι ἐκ τῆς Σλοβανικῆς, δηλαδή Ῥωσικῆ, Σερβικῆ, Δαλματικῆ, Βουλγαρικῆ, καὶ ἄλλαι, αἱ ὁποῖαι γράφονται ὅλαι καὶ διὰ τῶν αὐτῶν στοιχείων τῶν γραμμάτων.

Καὶ ἀγκαλὰ πρὸ ὀλίγων χρόνων εἰς ἓκ τῶν τῆς πρώτης τάξεως ἀρχόντων Βαγενῆς, μέγας Μπόουσι τῷ ἀξιώματι, Ἰωάννης Βακαρίσκουλος, ἀνὴρ ἀξιοπρεπῆς, παιδεία καὶ πράξει κεκοσμημένος, καὶ πνεύματος ἔφει πεπλουτισμένος, συνέθετο Γραμματικὴν ταύτης τῆς διαλέκτου, μετὰ νόνας διὰ τὰς διφθόγγους, μετὰ τεχνολογικόν, καὶ μετὰ ἱκανὴν ὁδηγίαν διὰ τὴν σύνταξιν, καὶ ὀρθογραφίαν, μὲ ὅλον τοῦτο δὲν ἐχρησίμευσε παντελῶς, ἐξ αἰτίας τῆς φυσικῆς νωθρότητος, καὶ ἀμελείας ἐκεῖνων, τῶν ὁποίων ἡ δύναμις μὲν ὑπάρχει πρὸς τὴν τοῦ ἔργου ἐκτέλεσιν, ὁ πατριωτισμὸς δὲ καὶ ζῆλος τῆς φιλογενείας ἐκλείπει· ὅθεν κατὰ συνήθειαν καὶ πράξιν μόνον παρὰ πάντων τὴν σήμερον ἐξακολουθεῖται τὰ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν.

Τὰ δὲ στοιχεῖα τῶν γραμμάτων ταύτης τῆς διαλέκτου εἰσὶ τὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου μετὰ προσθήκην καὶ ἐτέρων πολλῶν συνθέτων, διὰ τὸν τῆς προφορᾶς ἰδιωτισμὸν, καὶ γλώττης σχηματισμὸν, ἅπερ συμποσοῦνται ἅπαντα 43, τὰ ὅποια, οἱ μὲν Βλαχομολδαῦσι ἐκ τῶν Βουλγάρων παρέλαβον, οἱ δὲ Βούλγαροι, Ἰλλυριοὶ,

καὶ τὰ λοιπὰ Σλαβονικὰ ἔθνη ἐκ τῶν Ῥώσσω, ὡς ἐκ τῆς ἐπομένης ἱστορίας ἀποδεικνύεται.

ΠΟΘΕΝ ΤΑ ΣΛΟΒΑΝΙΚΑ

Γράμματα.

Ο ἐπίσημος Ἀνσέλμος Βανδούριος εἰς τὰς φιλολογικὰς αὐτοῦ διασκέψεις περὶ ἀρχαιολογίας Κωνσταντινουπόλεως, εἰς φυλ. 62 τοῦ δευτέρου τόμου, ὅς τις εἶναι κατὰ τάξιν τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας, ἣτις ἐτυπώθη εἰς Ἐνετίαν, ἀναφέρει, ὅτι εἰς τὸν χειρόγραφον κώδικα τοῦ Κολθερτίου, ἐν τῷ σημειουμένῳ βιβλίῳ μὲ ἀριθμοὺς 4432, εὔρεν ἱστορίαν διαλαμβάνουσαν οὕτως.

Εἰς τὴν Ῥωσσίαν πεντάκις ἐκηρύχθη τὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

Α. Παρὰ τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου, ὅστις ἐβάπτισε πολλοὺς εἰς Κιοβίαν, καὶ Νοβογοροδίαν μετὰ τὸν Ἀνδρέαν, καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐκήρυξε, καὶ ἐβάπτισε πολλοὺς, ὅστις ἔσειλεν ὕστερον καὶ ἓνα τῶν ἐβδομήκοντα ἀποστόλων ὀνόματι Ἀνδρόνικου, ὅστις διδάσκων καὶ βαπτίζων τὰ Σλαβονικὰ ἔθνη εἰς τὸ Ἰλλυρικόν, εἰς Μοισίαν, εἰς Μπόσαν, εἰς Μοραβίαν, εἰς τὰς Δακίας, τελευταῖον ἀπσκατέση ἐπίσκοπος εἰς Παννονίαν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Νέσορος Πετζέρσκη· ἐξ αἰτίας ὅμως τῶν συνεχῶν πολέμων, τῆς βαρβαρότητος, καὶ ἄκρας ἀμαθίας τούτων τῶν ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα οὔτε γράμματα εἶχον, οὔτε

γραφὴν, ἐσθέσθη μετ' οὐ πολὺ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἢ κήρυξις ὑπὸ τοῦ σκότους τῆς βδελυρᾶς εἰδωλολατρείας.

Β'. Ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 863, ἐπὶ αὐτοκράτορος Κωνσταντινουπόλεως Μιχαὴλ τοῦ γ' καὶ πατριαρχεύοντος τοῦ Φωτίου, ἔσειλαν οἱ μεγάλοι Κινέζοι τῆς Ῥωσσίας, ὅτε Σβετοπόλσκ, Ῥοτισλάβ, καὶ Κοτζέλ πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα, αἰτοῦντες ἵνα ἀποσείλῃ τινα τῶν ἀρχιερέων τοῦ διδάξαι καὶ κατηγῆσαι ἐκεῖνο τὸ πολυάριθμον ἔθνος τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, καὶ βαπτίσαι αὐτὸ κατὰ τὴν τῶν Χριστιανῶν τάξιν· ὁ δὲ βασιλεὺς δεξάμενος τὴν πρεσβείαν μετ' ἄκρας χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως, ἀπέσειλεν ἕνα τῶν ἀρχιερέων ὀνόματι Μεθόδιον, ζωῆς ἐνσρέτου καὶ πολιτείας, συνοδεύσας αὐτὸν καὶ με' ἐτέρους δύο σοφοὺς ἄνδρας, Κύριλλον καὶ Ἀθανάσιον, οὐχὶ μόνον εἰδήμονας καὶ ἐντελεῖς εἰς τὰ τῶν ἱερῶν καὶ θείων γραφῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἕξω σοφίαν πεπαιδευμένους, ὡς ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν ἀποδείκνυται· οἷτινες ἀπελθόντες ἐκεῖ, ὑπεδέχθησαν φιλοφρόνως μετ' ἄκρας τιμῆς καὶ περιποιήσεως· βαπτίζοντες δὲ οὗτοι πολλοὺς, δὲν ἐδύνατο κατ' οὐδένα τρόπον διὰ μόνου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου τῶν εἰκοδιτεσσάρων γραμμάτων νὰ τοὺς ἐρμηνεύσουν τὰ τῶν θείων γραφῶν καὶ τῆς πίσεως, διότι ἦτον ἔθνος διόλου βάρβαρον, καὶ ἀμαθέςατον· ὅθεν διὰ νὰ μὴν ἠθέλαν παρεκκλίνῃ τῆς εὐσεβείας μετέπειτα, ἐβιάσ-

θησαν ὅ, τε Κύριλλος καὶ Ἀθανάσιος νὰ προσθέσουν εἰς τὸ Ἀλφάβητου ἕτι ζοιχεῖα σύνθετα δέκα, κατὰ τὸν ἰδιωτισμὸν καὶ προφορὰν τῆς αὐτῶν διαλέκτου, καὶ γενόμενα ἅπαντα τριάκοντα τέσσαρα, τοῖς τὰ ἐρμύνουσιν οὕτως.

Ἄς, μπούκε, βήδε, γκλαγγὸλ, δόμπρο, ἰῆς, ζουβέτε, ζέλο, ζέμλε, ἰξε, ἰ, κάκο, λοῦδε, μησλέτε, νὰς, ὄν, ποκόη, ρίτζε, σλόβο, υτβέρδω, οὔκ, φέρτε, χέρ, ὦ, τζή, τζέρφ, σιά, σιά, ἰὸρ, ἰῆρ, ἰάτ, ἰου, ἰὰς, ἰά.

Μετέπειτα προσετέθησαν καὶ ἕτερα, καὶ δι' αὐτῶν τῶν ζοιχείων μετέφρασαν εἰς τὴν Σλοβανικὴν διάλεκτον τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων, καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ βιβλία.

Γ'. Ἐν ἔτει 887, ἐπὶ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος, αὐτοκράτορος Κωνσταντινουπόλεως, ζῶντος ἕτι τοῦ πατριάρχου Φωτίου, ὅταν ἐσάλη εἰς τὸν τῆς Ῥωσσίας Κιέξ Ὀλέγγ ὁ μητροπολίτης Μιχαήλ, ὅς τις ἐβιάσθη ὑπὸ τοῦ ρηθέντος Κιέξου, τῶν ἀρχόντων, καὶ τοῦ λαοῦ διὰ νὰ δεῖξῃ ἐν Θαῦμα, καὶ οὕτω νὰ πισεύσῃσι, καὶ νὰ βαπτισθῶσιν· ὁ δὲ πισεύων εἰς τὸν ἀψευδῆ λόγον τοῦ Ἰησοῦ ὁποῦ λέγει· „ὅ,τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, λήψεσθε, καὶ ὁ πισεύων εἰς ἐμὲ, τὰ ἔργα, ἃ ἐγὼ ποιῶ, καὶ κείνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει.“ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, ἀγκαλὰ καὶ δέν εἶναι συγχωρημένον νὰ ζητῆ τις παρὰ Θεοῦ δοκιμὴν, μ' ὅλου τοῦτο αἰτήσατε ὅ,τε

θέλετε· οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· ριφθήτω τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὸ πῦρ, ὅπερ διδάσκει τὰ τοῦ Χριστοῦ τόσα θαύματα, καὶ ἂν δὲν καὶ, θέλομεν πιστεύσῃ ὡς Θεοῦ ἀληθινὸν τὸν παρὰ σοῦ κηρυττόμενον· εἰς τοῦτο ὁ ἀρχιερεὺς ἔνευσε, καὶ ἀνάψαντες μεγάλην πυρκαϊάν, ὑψωσε πρὸς οὐρανοῦ τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, καὶ λέγων, δόξασόν σου τὸ ὄνομα, Χριστὲ βασιλεῦ, ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὅπερ ἔμεινεν ἰκανὴν ὥραν ἀβλαβὲς εἰς τὰς φλόγας· τότε ἐξέστησαν ἅπαντες, καὶ πιστεύσαντες εἰς τὸ κήρυγμα, ἔσπευδον νὰ βαπτισθῶσι.

Δ'. Ἐν ἔτει 955 ἀπὸ Χριστοῦ, ἡ μεγάλη Κνεζίνα Ὠλγα, γυνὴ τοῦ Κνεζοῦ τῆς Ῥωσσίας Ἠγγύρ, (ὅς τις εἶχε κρατεύσῃ πρὸ ἀλίγου ἐναντίον τῶν Ῥωμαίων μὲ μεγάλην ναυτικὴν δύναμιν) μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της ἐπήγευ εἰς Κωνσταντινούπολιν, βασιλεύοντος Κωνσταντίνου τοῦ Λέοντος, καὶ πατριαρχεύοντος τοῦ Πολυεύκτου, ζητοῦσα νὰ λάβῃ τὸ ἅγιον βάπτισμα· βαπτισθεῖσα δὲ μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτῆς, (ἐκτὸς τοῦ υἱοῦ της Σβετοσλάβ, ὅς τις ἔμεινεν εἰς τὴν ἀπίσταν) καὶ ἀναδεχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἰδίου βασιλέως ἐκ τῆς ἱερᾶς κολυμβήθρας, μετωνομάσθη Ἑλένη, ἣτις φιλοφρονηθεῖσα μεγάλως παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ λαβοῦσα μεθ' ἑαυτῆς καὶ ἱερεῖς πρὸς κατήχησιν, ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐδιδάχθησαν πολλοί· μ' ὅλου τοῦτο καὶ μὲ τὰς τέσσαρας προειρημέναις κηρύξεις τοῦ Εὐαγγελίου καὶ

βαπτίσματος, δὲν ἔκαμεν οὐδεμίαν πρόοδον ὁ Χριστιανισμὸς εἰς τὴν Ῥωσσίαν, ἐξ αἰτίας τῶν συνεχῶν πολέμων καὶ λεηλασιῶν, τῆς ἀπιστίας τῶν Κνέζων, καὶ τῆς ριζωθείσης εἰδωλολατρείας εἰς τὰς τοῦ ἔθνους ψυχάς.

Ἡ Ε'. ὅμως καὶ τελευταία μεγάλην πρόοδον ἔκαμε, καθότι ἐκτόνη καὶ ἐστερεώθη εἰς ὅλην τὴν ἐπικράτειαν τῆς Ῥωσσίας, ἐν ἔτει 988, ἐπὶ βασιλέων Κωνσταντινουπόλεως Βασιλείου καὶ Κωνσταντίνου, υἱῶν Ῥωμανοῦ τοῦ Β'. καὶ πατριαρχεύοντος Νικολάου τοῦ Χρυσοβέργη· ἐπειδὴ τότε ὁ μέγας Κνέζης τῆς Ῥωσσίας Βλαδίμιρος, ἑγγονος τῆς Κνεζίνης Ὠλγας ἢ Ἑλένης, καὶ υἱὸς Σεβοσλάβου, στρατεύσας μετὰ δυνάμεως κατὰ τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου, ἢ Κριμμαιας, ἣτις ἐξουσιάζετο παρὰ τῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως αὐτοκρατόρων, ἐκυρίευσεν τὸ ὀχυρώτατον κάστρον τοῦ Καφᾶ, ὕστερον δὲ τὴν Χερσῶνα πρωτεύουσαν τῆς Χερσονήσου, καὶ λιμένα ἑμπορικὸν τῆς μαύρης θαλάσσης· ἀποσείλας δὲ καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν πρέσβεις, ἐζήτην τὴν ἀδελφὴν τῶν βασιλέων Ἄνναν εἰς σύζυγον, καὶ οὕτω νὰ παραιτήσῃ τὴν Ταυρικὴν, καὶ νὰ ἔχουν τὸ μεταξὺ τῶν εἰρήνην· οἱ δὲ ἀποκριθέντες, ὅτι δὲν τοῖς τὸ συγχωρεῖ ὁ νόμος τὸ νὰ δώσουν τὴν ἀδελφὴν τῶν εἰς ἔθνηκόν, ἔσπερξεν εἰς τὸ νὰ βαπτισθῇ ὅθεν ἐλθοῦσα ἢ Ἄννα μετὰ λαμπρᾶς συνοδίας εἰς τὴν Χερσῶνα, καὶ βαπτισθεὶς ὁ Βλαδίμιρος, μετωνομάσθη Βασίλειος, καὶ ἐνυμφεύθη αὐτήν,

εὐλογήσας τοὺς γάμους ὁ τῆς Χερσῶνος μητρο-
λίτης· τότε ὁ αἰοίδιμος Βλαδίμιρος συντρίψας
τὰ εἰδῶλα καὶ κατασρέψας τὰ εἰδωλεῖα εἰς ὅλην
τὴν αὐτοῦ ἐπικράτειαν, ἔκτισε ναοὺς τῆς ὀρθο-
δόξου πίστεως· καὶ προσκαλεσάμενος ἱερεῖς καὶ ὀρ-
χιερεῖς, ἐβάπτισε τοὺς δώδεκα υἱοὺς τοῦ ἄρχον-
τας τῆς βασιλείας του, καὶ μυριάδας λαοῦ εἰς τοὺς
ποταμούς. Ἐκτοτε οὖν ἐσερωήθη ἡ ὀρθοδοξία εἰς
τὴν Ῥωσσίαν, καὶ ἐπλατύνθη, καὶ μέχρι τῆς
σήμερον ἐξαπλοῦται εἰς τὰ ὑπερδῶρεια ταῦτα
ἔθνη.

Ὁ πατὴρ λοιπὸν τοῦ ρήθέντος Βλαδίμιρου,
ὀνόματι Σβετοσθλάβ, ἦτον ἄνθρωπος αἰμοδόρος
καὶ σκληροτράχηλος, καθότι ἀπελθὼν μετὰ τῆς
μητρός του Ὀλγας καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὡς
προεῖπομεν, κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἐδέχθη τὸ
ἅγιον βάπτισμα, ἀλλ' ἐπέσρεψεν ἀσεβῆς, καὶ εἰς
ὅλου τὸ τῆς ζωῆς του διάστημα ἰσυνεῖθιζεν ἀδια-
τρίβη εἰς τὸ στρατόπεδον· ἡ τροφή του ἦτον ὦ-
μῆ καὶ ξηρά· ἡ σκευοφόρος του ἄμαξα ἦτον τὸ
σῶμα του· ἡ σκηνή του, ὁ οὐρανός· ἡ σρωμνὴ
του, ἡ γῆ· τὸ προσκεφάλαιόν του, ἡ σέλλα τοῦ
ἵππου· ἡ Σκυθικὴ καὶ χονδροειδεσάτη χλαμὺς
του, σινδύνη καὶ σκέπασμα· ἡ δὲ ἡδονὴ καὶ τρυ-
φή του, ὁ πόλεμος καὶ ἡ αἱματοχυσία.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ Οὐγγροὶ, οἱ λεγόμενοι
Τοῦρκοι, ἐκούρσευον καὶ ἐλεηλάτουσαν τὰ μέρη
τῆς Θράκης ἐν ἔτει 966 ὁ. Χ., ὁ τότε βασιλεὺς
τῆς Κωνσταντινουπόλεως Νικηφόρος ὁ Β'. Φωκάς,

ἔγραψε τῷ ἄρχοντι τῶν Βουλγάρων, διὰ τὰ τοῖς ἐμποδίσει τὴν διάβασιν τοῦ Δουνάβεως· τοῦ δὲ μὴ πειθομένου, ἔσειλεν ὁ βασιλεὺς πρέσβυν τὸν Καλοκυρὸν, υἱὸν τοῦ ἄρχοντος τῆς Χερσῶνος, εἰς τὸν ῥηθέντα Κινέζην Σβετόσθλαβον, παρακινῶντας τον διὰ τὰ ἔλθῃ κατὰ Βουλγάρων, ὅς τις προθύμως στρατεύσας, καὶ τὸν Δούναβιν διαβάς, ἔλαβεν ἀναρίθμητα κούρση ἐκ τῶν Βουλγάρων, καὶ πολλὰς πόλεις τῆς Βουλγαρίας, καὶ φρούρια ἐκυρίευσεν· ὡσαύτως καὶ τὸν ἀκόλουθον χρόνον κατεληλάτησε τὴν λοιπὴν Βουλγαρίαν, καὶ ὑποτάξας αὐτὴν ὁμοῦ μὲ τούς τῶν Βουλγάρων ἡγεμόνας Βορίσσην καὶ Ῥωμανὸν, δὲν ἐνθυμεῖτο πλεονεξία ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του· ὅθεν βιασθεὶς διὰ τὴν τόσην τῶν Ῥώσων αὐθάδειαν ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης ὁ Τζιμισκῆς (ὅστις ἔβασιλευε τότε) ἔσειλε κατ' αὐτῶν τὸν μάγιστρον Βάρδαν σκληρὸν μὲ στρατεύματα· οἱ δὲ Ῥῶσοι μαθόντες τοῦτο, ἀρμάτωσαν τοὺς Βουλγάρους, καὶ λαβόντες συμβοητοὺς τοὺς Σκύθας, οὓς ὠνόμαζον Πατζινάκας, ἦτοι τοὺς τῆς κυρίως Δακίας Δακο-ρωμάνους, καὶ τοὺς τῆς Παννονίας κατοίκους Οὐγγρους, ἐσύνησαν ἓνα στρατεῦμα ἀπὸ χιλιάδας τριακοσίας. Ἐλθὼν δὲ ὁ Βάρδας κατ' αὐτῶν, καὶ φοβούμενός τὸν γενικὸν πόλεμον διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων, μὲ τὸ νὰ εἶχε στρατεῦμα μολὶς δεκαεπτὰ χιλιάδας, ἄρχισε μὲ στρατηγικὰς μηχανὰς νὰ κάμῃ τὴν μάχην· καὶ φέρωντας πρῶτον τοὺς Πατζινάκας εἰς τὰς παρ' αὐτοῦ κερχυμ-

μένας ἐνέδρας, τοὺς μὲν κατέκοψε, τοὺς δὲ ἤχμαλώτευσεν· ἔπειτα ὀρμήσας καὶ κατὰ τῶν λοιπῶν, τοὺς διεχώρισεν εἰς πολλὰ μέρη· καὶ μὲν ὅλου ὁποῦ ἐστάθη ὁ πόλεμος διὰ πολλὴν ὥραν ἀμφιρρέπης, μὲ γυναικίαν ἀντίστασιν τῶν βαρβάρων, ἔκλιναν οὗτοι τέλος πάντων εἰς τὴν τακτικὴν καὶ ἐπίμονον ὀρμὴν τῶν Ῥωμαίων, καὶ νικηθέντες ἐδιώκοντο κατὰ πόδας, κατακοπτόμενοι καὶ αἰχμαλωτιζόμενοι πλῆθος, ἕως οὗ καὶ ἡ νύξ ἐπελθοῦσα ἐμπόδισε τοὺς διώκοντας· οἱ δὲ λυτρωθέντες Ῥῶσσοι κατέφυγον εἰς Διρόζολον, ἢ Δρίσαν, (ταυτὴν Σιλίτραν) μὲ τὸν Σβετόσθλαβον ἀρχηγόν τους.

Τὴν δὲ ἐπελθοῦσαν ἀνοιξίαν, ἐσράτευσεν ὁ ἴδιος βασιλεὺς κατ' αὐτῶν μὲ περισσοτέραν δύναμιν στρατεύματος, καὶ μὲ πολλὴν ναυτικὴν· καὶ ἔλθων εἰς Πρεσθλάβαν, (πόλιν ποτὲ μεταξὺ Τούλτζας καὶ Σάκτζας) ἔστησε χάρακα· γενομένης δὲ συμπλοκῆς ἕξω τῆς πόλεως, οἱ μὲν Ῥῶσσοι ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἀναβαίνοντες τὰ τείχη τῆς πόλεως κατακόπτουν τοὺς φύλακας, φθείρουσι πολὺ πλῆθος Ῥώσσων, καὶ κυριεύουν τὴν πόλιν. Ἐπειτα ἔλθων ὁ βασιλεὺς εἰς Διρόζολον, συμπλέκεται ἕξωθεν ὁ Σβετόσθλαβος μετὰ τῶν Ῥωμαίων, πλὴν στέπεται εἰς φυγὴν, καὶ ἀπολεσθέντες πολλοὶ Ῥῶσσοι, κατέφυγον αὐθις οἱ λοιποὶ εἰς Διρόζολον· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τούτου πολλὰ φρούρια παρεδόθησαν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ τὸ Διρόζολον κρατεῖται ἀποκλεισ-

μένον, συμβουλεύει ὅμως τοὺς ὑπ' αὐτὸν Ὁσβετόσθλαβος νὰ δοκιμάσουν τὸν πόλεμον ἔτι μίαν φοράν, οἵτινες συμπλεκόμενοι μετὰ τῶν Ῥωμαίων, κατακίπνεται σωρηδὸν, καὶ τότε ζητεῖ συγχώρησιν ὁ Σβετόσθλαβος, ἰκετεύων τὸν βασιλέα νὰ τὸν ἀφήσῃ διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ὑποσχόμενος νὰ εἶναι σύμμαχος διὰ πάντος τῶν Ῥωμαίων, καὶ ὅστις Ῥωμαῖος, ἢ Ταυροσκύθης εἰς τοὺς τόπους του ἤθελεν ἔλθῃ, νὰ πραγματεύεται ἐλευθέρως· ἐπροσδέχθη λοιπὸν ὁ βασιλεὺς τὰς αἰτήσεις του, καὶ ἐτελείωσεν ὅλας. Τότε ἐλθὼν εἰς τὸν βασιλέα καὶ ὁ Σβετόσθλαβος, καὶ προσκυνήσας αὐτὸν, ἰκέτευσεν διὰ νὰ μεσιτεύσῃ εἰς τοὺς Πατζινάκας, διὰ νὰ μὴν ἤθελαν ἐμποδίσῃ τοὺς Ῥώσους, ἀπερχομένους εἰς τὴν πατρίδα των, οἵτινες ἔμελλον νὰ διέλθουν ἐκ τῆς Δακίας· ὅθεν παρεκάλεσε καὶ ὁ βασιλεὺς περὶ τούτου τοὺς Πατζινάκας, ὑποσχόμενος νὰ τοὺς ἔχῃ συμμάχους, ἐπομένως καὶ οὗτοι νὰ μὴ διαπερῶσι τὸν ποταμὸν Ἰσρου, καὶ λεηλατῶσι τὴν Βουλγαρίαν· ἐκεῖνοι ὅμως εἰς τὰ μὲν λοιπὰ ἔσερξαν, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς τὴν τῶν Ῥώσων διάβασιν.

Τοιοιουτρόπως τοῦ Ῥωσικοῦ πολέμου τελειωθέντος, ὁ μὲν βασιλεὺς ἀπῆλθε μετὰ δόξης εἰς τὸ Βυζάντιον, ὁ δὲ Σβετόσθλαβὸς μὲ τὰ λείψανα τοῦ στρατεύματός του ἀπερχόμενος διὰ τῆς Δακίας, καὶ ἐμπεσὼν αἰφνιδίως εἰς τὰς ἐνέδρας τῶν πατζινάκων, ἀπώλεσεν ἅπαντας, αὐτὸν δὲ πιάσαντες ζῶντα, ἔκοψε τὴν κεφαλὴν του ὁ ἡγεμὼν

τῶν Πατζινάκων, τὴν ὁποῖαν ἀργυρώσας εἰς εἶδος ποτηρίου, ἔπινε μὲ αὐτὴν ὕδωρ.

Εἰς τὸ διάστημα λοιπὸν τῶν ἐξ χρόνων ὁποῦ εἶχον ἐξουσίαση οἱ Ῥῶσσοι τὴν Βουλγαρίαν, διεδόθησαν καὶ τὰ σοιχεῖα τῶν γραμμάτων, ἅπερ προείπομεν, εἰς τοῦ Βουλγάρους· καθότι εἰς τὸ Ἰλλυρικόν, καὶ εἰς ἕτερα μέρη Σλαβονικὰ, εἶχαν διαδοθῆ καὶ προητέρα, ὡς συμφωνοῦντα μὲ τὸν τῆς γλώττης αὐτῶν ἰδιωτισμὸν· ὑπὸ δὲ τῶν Βουλγάρων τὰ ἔλαβον οἱ Δακο-ρωμάνοι τῶν Μοισιῶν, καὶ ἐπομένως οἱ τῆς κυρίως Δακίας, δηλαδὴ οἱ κάτοικοι Βλαχίας καὶ Μολδαυίας, μὲ προσθήκην ἔτι σοιχείων ἐννέα, ἐκ ποίῳ ὅμως προσετέθησαν ἀγνωεῖται· εἰσὶ δὲ ἅπαντα τεσσαράκοντα τρία, καὶ παρὰ τῶν Βλαχομολδαύων προφέρονται οὕτως.

Ἄς Η. Μπούκε Β. Βῆδε β. Γκλαγγόλ
 Γ. Δόμπρο Δ. ἰῆς Ϝ. Ζουβέτε Ж. Ζέλο
 Σ. ζέμλε З. ἰζε Η. ἰ Ἰ. κάκο К. λουῶδε
 Λ. μησλέτε Μ. νᾶς Η. ὄν Ο. ποκόη Π.
 ρήτιζε Γ. σλόβω Ϝ. ντβέρδω Τ. οὔκ Ϝ.
 αὔ ΟΥ. φῖτα Φ. χέρ Χ. ὦ Ϝ. τζῖ
 Η. τζέρφ Υ. σια Ψ. σια Ψ. ἰρ Η.
 ἰορι Η. ἰέρ Η. ἰὰτ Η. ἰὰς Η. ἰου
 ΙΟ. ἰάχο Η. ἰὰ Η. θῆτα Θ. ξι Ξ.
 ψι Ψ. δζὰ Ψ. ἦν Ϝ. ὕψιλου Υ.

Τέλος τοῦ πρώτου Τόμου.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Σελ. 42, σίχ. 9 Γρ. ἀνατολικώτερον. Σελ. αὐτ. σίχ. 24 Γρ. Ἡ'. Σελ. καὶ σίχ. αὐτ. Γρ. εὐρόνοτον. Σελ. 44, σίχ. 12 Γρ. διερχόμενος. Σελ. 52, σίχ. 4 Γρ. ἀπανταχοῦ χερσονήσου δι' ἐνόσ ν. Σελ. 53, σίχ. 10 Γρ. οὗτοι. Σελ. αὐτ. σίχ. 16. Γρ. ἐπαρχία. Σελ. 58, σίχ. 8 Γρ. ἦσαν. Σελ. 59, σίχ. 26 Γρ. ἔνδεκα. Σελ. 64, σίχ. 2 Γρ. διψης. Σελ. αὐτ. σίχ. 15 Γρ. ἔπεται. Σελ. αὐτ. σίχ. 85 Γρ. αἰώνων. Σελ. 72, σίχ. 12 Γρ. Δεκεβάλου. Σελ. 73, σίχ. 9 Γρ. ὀπού. Σελ. 73, σίχ. 15 Γρ. ἦσαν. Σελ. 79, σίχ. 12 Γρ. περιορίζεται. Σελ. αὐτ. σίχ. 21 Γρ. ἰδίως. Σελ. 80, σίχ. 10 Γρ. ὑπόσημ. Σελ. 82, σίχ. 5 Γρ. ὑπωπτεύετο. Σελ. 85, σίχ. 15 Γρ. ὄρος. Σελ. 87, σίχ. 14 Γρ. διατῆς. Σελ. 90, σίχ. 7 Γρ. ἔμειναν. Σελ. 91, σίχ. 30 Γρ. ὄρους. Σελ. 92, σίχ. 25 Γρ. Ἐκλήθη. Σελ. 99, σίχ. 15 Γρ. κατεγέλων. Σελ. 119, σίχ. 3 Γρ. Ῥωμαϊκὴν. Σελ. αὐτ. σίχ. 20 Γρ. ἐκλήθη. Σελ. 127, σίχ. 9 Γρ. μαχράμα. Σελ. 140, σίχ. 23. Γρ. ἔτσι. Σελ. 166, σίχ. 2 ἀντὶ τῆς πὸ τῶν ερ Γρ. τοῦ πολίτου, Σελ. 173, σίχ. 33 Γρ. αὐτῆς. Σελ. 176, σίχ. 27 Γρ. ἀρχεται ἀπὸ τῶν μεσομυθρινῶν. Σελ. 198, σίχ. 19 Γρ. ἐσυλλήφθη. Σελ. 204, σίχ. 26 Γρ. ὠρῶν. Σελ. 211, σίχ. 7 Γρ. Σαξονίας. Σελ. αὐτ. σίχ. 20. Γρ. καὶ ἐκτεταμένον. Σελ. 212, σίχ. 18 Γρ. Μπραουνσβάϊγ. Σελ. 222, σίχ. 25 Γρ. αἱ ὁποῖαι. Σελ. 237, σίχ. 22 Γρ. Θρησκείαν. Σελ. 268, σίχ. 19 Γρ. ἀνεξάρτητον. Σελ. 269, σίχ. 28 Γρ. προσοικουῦντες. Σελ. 270, σίχ. 21 Γρ. τούτου. Σελ. 284, σίχ. 28 Γρ. Εὐβρον. Σελ. 302, σίχ. 12 Γρ. Λατίων. Σελ. 311, σίχ. 26 ἀντὶ νὰ Γρ. τὰ. Σελ. 315, σίχ. 2 Γρ. Χριστιανισμός. Σελ. 320, σίχ. 6 Γρ. εἰς τοὺς.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

[The text in this section is extremely faint and illegible, appearing as ghosting or bleed-through from the reverse side of the page.]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000041462